

ಭಾರತದ
ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರ
ಮತ್ತು
ಅನುವಾದ

ಸಂಪಾದಕರು
ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್

ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕಲಾಗ್ರಾಮ, ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆವರಣದ ಹಿಂಭಾಗ, ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೫೬

BHARATADA BHUBHASHIKA PARISARA MATHU ANUVADA : Collection of articles on Indian Multilinguism and Translation - Ed.by Dr. S. Siraj Ahamad and Published by Sri P. Narayana Swamy, Registrar, Kuvempu Bhasha Bharathi Pradhikara, Kalagrama, Jnanabharathi, Behind Bangalore University Campus, Mallattahalli, Bengaluru - 560 056;_ First Edition : 2016; Pages : viii + 274; Price : Rs. /-

© : ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಬೆಂಗಳೂರು

ಮೊದಲ ಮುದ್ರಣ : 2016
ಪುಟಗಳು : viii + ೨೭೪
ಬೆಲೆ : ರೂ. /-
ಪ್ರತಿಗಳು :

ಪ್ರಕಾಶಕರು

ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್

ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ

ಕಲಾಗ್ರಾಮ, ಜ್ಞಾನಭಾರತಿ

ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ ಆವರಣದ ಹಿಂಭಾಗ

ಮಲ್ಲತ್ತಹಳ್ಳಿ, ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೫೬

ಮುಖಪುಟ ವಿನ್ಯಾಸ : ಯು.ಟಿ. ಸುರೇಶ್

ಕು.ಭಾ.ಭಾ.ಪ್ರಾ.ದ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಡಾ. ಕೆ.ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಸದಸ್ಯರು

ಪ್ರೊ. ಓ.ಎಲ್. ನಾಗಭೂಷಣ ಸ್ವಾಮಿ

ಡಾ. ನಟರಾಜ್ ಹುಳಿಯಾರ್

ಶ್ರೀ ಅಬ್ಬಾಸ್ ಮೇಲಿನಮನಿ

ಡಾ. ಎಚ್.ಎಸ್. ಅನುಪಮಾ

ಪ್ರೊ. ಶಿವರಾಮಯ್ಯ

ಡಾ. ವಿನಯಾ ಒಕ್ಕಂದ

ಡಾ. ಆರ್. ಪೂರ್ಣಿಮಾ

ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್

ಡಾ. ಪ್ರೀತಿ ಶ್ರೀಮಂಥರ್ ಕುಮಾರ್

ಶ್ರೀ. ಕೆ.ವಿ. ದಯಾನಂದ, ಕ.ಆ.ಸೇ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೈದರ್ ಆಲಿಖಾನ್

ಶ್ರೀ ಪಿ. ನಾರಾಯಣಸ್ವಾಮಿ

ಮುದ್ರಕರು :

ರಾಜಾ ಪ್ರಿಂಟರ್

ನಂ. ೫೯, ೪ನೇ ಅಡ್ಡರಸ್ತೆ,

ಲಾಲ್‌ಬಾಗ್ ರೋಡ್, ಕೆ.ಎಸ್. ಗಾರ್ಡನ್,

ಬೆಂಗಳೂರು - ೫೬೦ ೦೨೭.

ದೂ : ೦೮೦-೨೨೨೨೫೪೦೬೬

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು

ಭಾರತ ಹಲವು ನುಡಿ ಸಮುದಾಯಗಳಿರುವ ನಾಡು. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಈ ನಾಡಿನ ಒಂದು ಚಹರೆ. ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯೇ ಭಾರತದ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅಡ್ಡಿಯಾಗಿರುವ ಸಂಗತಿಯೆಂದು ವಾದಿಸುವುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ನಿಲುವನ್ನು ಒಪ್ಪುವ ಚಿಂತಕರು ನಾಡಿನ ಒಳಗೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಆಡಳಿತ ನಡೆಸುವವರು ರೂಪಿಸುವ ಭಾಷಾ ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕೆಂಬ ಬಗೆಗೆ ಖಚಿತವಾದ ನಿಲುವುಗಳು ಕಾಣುವುದಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯೂ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಅಳಿಸುವ ಹುಮ್ಮಸ್ಸು ಇರುವಾಗ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಚಹರೆಯಿಂದ ಹೊರಬರುವ ದಾರಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಮೊಗ ಮಾಡಿರುವುದೂ ಉಂಟು.

ಆದರೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಈ ನಾಡಿನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಂಡವಾಳ ಎಂದು ನಾವು ತಿಳಿಯ ಬೇಕಿದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಬಂಡವಾಳವನ್ನು ಯೋಜಿತ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಏಳಿಗೆಗೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ದಾರಿಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಇದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವಿನ್ನೂ ಅರಿತಂತಿಲ್ಲ. ನುಡಿ ಸಮುದಾಯಗಳು ಜತೆಜತೆಯಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವಾಗ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ತಾಳಿಕೊಂಡಿವೆ. ಅದರ ಚಹರೆ ಕುಂದದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಂಡಿವೆ. ಹೊಸ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಆಡಳಿತ, ಸಮೂಹ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು, ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ ಹೊಸ ಹೊಸ ಸವಾಲುಗಳು ಎದುರಾಗಿವೆ.

ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವೆಂಬುದು ಔಪಚಾರಿಕ ಮತ್ತು ಅನೌಪಚಾರಿಕ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಪ್ರವೃತ್ತವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದವೆಂಬುದು ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಹೊಣೆಗಳು ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದಾದ ಹೊಣೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚಿಸಬೇಕಾದ ಅಗತ್ಯ ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಈಗ ಹೆಚ್ಚಿದೆ.

ಈ ಬಗೆಯ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿಯನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕುವೆಂಪು ಭಾಷಾ ಭಾರತಿ ಪ್ರಾಧಿಕಾರವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಿಚಾರ ಸಂಕರಣವನ್ನು

ಹಮ್ಮಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾಡಿನ ಹಲವು ಚಿಂತಕರು ಈ ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಪಡೆದುಕೊಂಡು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣ ನಡೆಯುವ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಪುಸ್ತಕ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಸಂಕಿರಣದಲ್ಲಿ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಚಿಂತನೆಗಳು ತಿಳಿಯಲಿ ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶ ನಮ್ಮದು. ತಮ್ಮ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಮುಂದಾಗಿ ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು, ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಕೊಟ್ಟವರನ್ನು ನಮ್ಮ ಪ್ರಾಧಿಕಾರದ ಪರವಾಗಿ ಅಭಿನಂದಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಕೆ. ವಿ. ನಾರಾಯಣ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು

ಪರಿವಿಡಿ

ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಮಾತು	v
೧. ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ - ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್	೧
೨. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಆದ್ಯತೆಗಳು - ಡಾ. ಡಿ. ಪಿ. ಪಟ್ಟನಾಯಕ್	೪
೩. ಹಲನುಡಿತನ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ: ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ - ಪಿ.ಪಿ. ಗಿರಿದರ	೭
೪. ಭಾಷಾಂತರದ ಬಗೆಗಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು - ರಾಜೇಂದ್ರ ಚೆನ್ನಿ	೧೭
೫. ಪಠ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳು: ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷಾಂತರದ ರಾಜಕಾರಣ - ಡಾ. ಚಂದ್ರಾಣಿ ಚಟರ್ಜಿ	೨೭
೬. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ-ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುಗೆ - ಬೋಡೆ ರಿಯಾಜ್ ಅಹಮದ್	೪೬
೭. ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮರುರೂಪಣೆ	೫೨
೮. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಅನಾಕರ್ಷಣೆ - ಕಮಲಾಕರ ಕಡವೆ	೬೪
೯. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ - ಓಂಕಾರ್ ಎನ್. ಕೌಲ್	೮೦
೧೦. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುವಾದ: ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ನೋಟ - ರಾಜ್‌ಕುಮಾರ್	೧೦೦
೧೧. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ - ಉಷಾದೇವಿ ಅಯಿನವೊಲು	೧೧೪

೧೨. ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ : ಕರ್ನಾಟಕದ ದೃಷ್ಟಾಂತ
- ವನಮಾಲಾ ವಿಶ್ವನಾಥ ೧೨೨
೧೩. ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಪರಸ್ಪರ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ: ಹಳೆಯ
ಭಾಷಾಂತರಕ್ರಿಯೆಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರು ೧೫೪
- ನೀಲಾದ್ರಿ ಶೇಖರ್ ದಾಶ್
೧೪. ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲೆಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ
ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೧೯೧
೧೫. ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ೨೧೩
- ರೀಟಾ ಕೊಠಾರಿ
೧೬. ಕೇರಳದ ಭಾಷಾಂತರಿಕೆ : ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷೀಯತೆ
- ಜೋಸೆಫ್ ಕೊಯಿಪಲ್ಲಿ ೨೫೦

ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ

— ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್

ಕಳೆದ ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಬಹಳ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ, ಸಂಶೋಧನೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಶೋಧಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಹೆಚ್ಚಾಗಿ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡಲು ಅವಕಾಶವಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಸರದ ಕುರಿತು, ಅಥವಾ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಬಳಸುವ ಭಾಷಿಕ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಗಳಾಗಿವೆಯೇ ವಿನಾ ಅದರಾಚೆಗಿನ ಸಂಗತಿಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಅದರೆ ಈಚೆಗೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಹೇಗೆ ರೂಢಿಗೆ ಬಂದಿದೆ, ಅದನ್ನು ಹೇಗೆ ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಅದನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುವ-ನಿರ್ದೇಶಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳು ಯಾವುವು, ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪರಿಣಾಮಗಳೇನು ಎಂಬ ಕುರಿತು ಚರ್ಚೆಗಳು ಆರಂಭವಾಗಿವೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೇವಲ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸುವ ಕೆಲಸವಾಗಿರದೆ ಅದು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಪೂರಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಅತಿಮುಖ್ಯ ಸಾಧನವೂ ಆಗಿದೆ. ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ, ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ- ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ-ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕುರಿತು ಅದೊಂದು ಅನುತ್ತಾದಕ, ಪರಾವಲಂಬಿ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಎಂಬ ಮನೋಭಾವವಿತ್ತು. ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ದರ್ಜೆಯ ಕೌಶಲ್ಯವೆಂದು ಭಾವಿಸಲಾಗಿತ್ತೇ ವಿನಾ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಚಿಗುರಿಸುವ ಸೃಜನಶೀಲ ಚಿಂತನೆಯೆಂಬ ಅರಿವು ಇರಲಿಲ್ಲ. ಅನುವಾದವು ಮೂಲತಃ ಭಾಷೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅಸ್ಮಿತೆಗಳ ನಿರಂತರ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳಗಳ ನಡುವಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡುವ ಅಂತರ್‌ಶಿಸ್ತೀಯ ಒಡನಾಟದ ಫಲವಾಗಿದೆ. Munoz Calvo, M ಮತ್ತು Buesa Gomez ಅವರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ 'ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದ ಹಾಗೂ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೆ, ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ಸೀಮಿತ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ದಾಟಿದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಪೂರಕ

ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಅನುವಾದ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಕಾರಣದಿಂದ ಅನುವಾದವು ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾಸ್ತವವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯ ಗಡಿಗರೆಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವುದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಹನ ಉಂಟಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ” (Munoz Calvo, M ಮತ್ತು Buesa Gomez ೨೦೧೦). ಹಾಗಾಗಿ ಸಮರ್ಥ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಅರಿವು ಮಾತ್ರ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಎರಡೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಆಳವಾದ ಅರಿವು ಕೂಡ ಅಗತ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆ ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಾವಿಧಾನಗಳು ಹೇಗೆ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಲ್ಲದೆ ಹೇಗೆ ಅಪೂರ್ಣವಾಗುವವೋ ಹಾಗೆಯೇ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಕೊಡುಕೊಳೆಯೂ ಸಹ ಅಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ ಎಂಬ ವಿಚಾರಸಂಕೀರಣವು ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳು, ಹಲಬಗೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಭಾಷಾ ನೀತಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ವಿನಿಮಯ-ಮೊದಲಾದವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುವಂತೆ ಆಗುವ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಲದವರೆಗೆ, ಭಾರತೀಯ ಪರಂಪರೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯು ಪುರಾಣಗಳ ಮರುರೂಪಗಳು, ಮರುನಿರೂಪಣೆ, ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳ ಮೂಲಕ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಅಷ್ಟೇ ಸೃಜನಶೀಲವಾಗಿ ಅನೂಚಾನವಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿತ್ತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ನಂತರ ೧೯೪೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಲಿ ಭಾಷೆಯ ಹಲವಾರು ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ನೆರವಿಲ್ಲದೆ, ಭಾರತದ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಹುಟ್ಟುಪಡೆದವು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಅವು ಬಹಳ ಆಳವಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಪ್ರಸರಣಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾದ ನೆಲೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದವು. ಆದರೆ ಈಚಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಬಹಳ ಹುಲುಸಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ‘ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ’ ಸಾಗುವ ಮೇಲ್ಮುಖ ಅನುವಾದವಾಗುವ ದುರಂತದಲ್ಲಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಅರಿವು ಬಹುರೂಪಿಯಾಗಿರದೆ ಏಕರೂಪದ್ದಾಗುವ ಅಪಾಯ ಎದುರಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಸಮಾನಾಂತರ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಕಣ್ಮರೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ತಿಳುವಳಿಕೆ ತೆಳುವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರಸಂಕೀರಣದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆ, ಭಾಷಾ ನೀತಿ, ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ನಡುವಿನ ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು, ಮುಖ್ಯ ವಾದಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಾ

ಪರಿಸರದ ಸ್ವರೂಪ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳು, ಭಾಷಾ ನೀತಿ, ಭಾಷಿಕ ಯಜಮಾನ್ಯ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಪಾತ್ರ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕ ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನಗಳು, ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣದ ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಜಕಾರಣ, ಅನುವಾದ, ಅಸ್ಥಿತಿಯ ರಾಜಕಾರಣ, ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧಿಕಾರ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ವಿರೋಧಾಭಾಸಗಳು, ಭಾಷಾ ವಿವಾದಗಳು ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ನೀತಿಗಳು, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪರಿಣಾಮಗಳು, ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅನುಭವ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಕ್ರಿಯೆ ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತು ವಿಚಾರಸಂಕೀರ್ಣದಲ್ಲಿ ವಿವರವಾದ ಚರ್ಚೆ, ವಿಚಾರ ವಿನಿಮಯ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಆಶಯವಿದೆ.

* * * * *

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಆದ್ಯತೆಗಳು

— ಡಾ. ಡಿ. ಪಿ. ಪಟ್ಟನಾಯಕ್

ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಪರಿಣಾಮಗಳಿರಲಿ, ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣ, ಉನ್ನತ ಪ್ರೌಢ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ದೂರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸುವುದಾಗಲಿ, ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಐಸಿಟಿ ಕೋರ್ಸುಗಳು ಮತ್ತು ವಯಸ್ಕರ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನೀಡುವುದಾಗಲಿ, ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಕಲಿಕಾ ವಿಧಾನ ಮತ್ತು ಕ್ರಮದ ಸಂಗತಿಯಾಗಲಿ, ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಐಕ್ಯತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸವಾಲಿನ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ.

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಬೇರೂರಿರುವ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ನಗರೀಕರಣದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿರುವ ವಲಸೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿಪತ್ತುಗಳು, ಆರೋಗ್ಯ-ಪೋಷಣೆಯ ಸಂಗತಿಗಳು, ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಪಿಜಿನ್ ಹಾಗೂ ಕ್ರಿಯೋಲ್ಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ - ಇವೇ ಮೊದಲಾದ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯವು ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತ ಬಲಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಾಕ್ಷರತೆಗೆ ನಾವು ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಜೋಡಿಸಿರುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಎಂದು ಕರೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ನಾವು ಇಂದಿಗೂ ಬಹಳ ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ಏಕಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ನರಳುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ನಾವು ನೀಡುತ್ತಿರುವ ಕಳಪೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಏಕಭಾಷಾ ಹಾಫೂ ಏಕಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ನಮ್ಮ ದೇಶೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅಘಾತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ೨೦೦೦ ತಾಯನುಡಿಗಳು, ೪೦೦೦ ಜಾತಿ ಸಮುದಾಯಗಳು, ೪೦೦೦ ಧರ್ಮಗಳು- ನಂಬಿಕೆಗಳು ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಊಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲದಷ್ಟು ಜೀವವೈವಿಧ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲೇ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಮಾದರಿಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಮತ್ತು ಎರಡುಗಳೆಂಬ ಕೊಡುನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡೆಯೇ ವಿನಾ

ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಹಾಗೆ ಒಂದು ಅಥವಾ ಇಲ್ಲ ಎಂಬ ಸೀಮಿತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಗಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಪೂರಕವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ಬೇರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ಕೂತು ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿವೆ. ಇಂಥ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಂದು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಆಧಿಪತ್ಯ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದಾಗ ಅದು ಕುಸಿದು ಬೀಳುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ.

ಪಾಠ್ಯಮಿಕ ಹಂತದಿಂದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುವುದರಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯೂ ತಾಯಿನುಡಿಯಿಂದ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗೆ ಅಲ್ಲಿಂದ ರಾಷ್ಟ್ರಭಾಷೆಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಬಹಳ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ತಳಹದಿ ದೊರಕಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕೆಜಿಯಿಂದ ಪಿಜಿಯವರೆಗೆ ಕಲಿಸುವ ಕುರಿತು ಅನವಶ್ಯಕ ಗೊಂದಲವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ದೊಡ್ಡ ವಿವಾದವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಈಗ ನಮ್ಮ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಭಾಗವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕು, ಇನ್ನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಬೇಕು. ಹಲವು ವರದಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ, ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಎ.ಎಸ್.ಐ.ಆರ್. ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಎಂಟನೇ ತರಗತಿಯ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೆ ಎರಡನೇ ತರಗತಿಯ ಪುಸ್ತಕವನ್ನೂ ಸಹ ಓದುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಇಲ್ಲ.

ನಾವು ಸ್ಕೂಲಿಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮಕ್ಕಳು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಏಳನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಕಲಿಯುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿಯುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ವಿದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗಿ ಸಂಶೋಧನೆ ಕೈಗೊಳ್ಳುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ಸದ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಮೀಸಲಿಡುವ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಸಮಯವಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವವರೂ ಭಾಷೆ (ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ), ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಶೈಲಿಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಹ ಸರಿಯಾಗಿ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಗುಣಮಟ್ಟದ ಶಿಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ಜ್ಞಾನದ ಗಡಿರೆಗಳು ವಿಸ್ತಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪಿ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮಾನವಹಕ್ಕುಗಳ ವಿರೋಧಿ ಹಾಗೂ ಸಂವಿಧಾನ ವಿರೋಧಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಮನೋವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಶಿಕ್ಷಣಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಅವು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ

ದೂರವಾಗಿವೆ. ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ, ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರ, ಮನೋವಿಜ್ಞಾನ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಜೀವವೈವಿಧ್ಯ, ಜೀವನೈತಿಕತೆ..... ಮೊದಲಾದ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಜೊತೆಜೊತೆಯಾಗಿ ಓದುವ ಅವಕಾಶಗಳು ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಕುರಿತು ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಆಲೋಚಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಗಳು ಜ್ಞಾನ ಪ್ರಸರಣ, ಕ್ರಿಯಾಶೀಲತೆಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಅಸಮರ್ಥವಾಗಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಎ ಒಡಿಯಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪಾಳಿ, ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಗಳನ್ನು ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ಕಾರಣ ನೀಡಿ ಕೈಬಿಡಲಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಪದವಿ ಹಾಗೂ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಕಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಪುನರ್ ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಹಿಂದೆಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್

* * * * *

ಹಲನುಡಿ ತನ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ: ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿ

- ಪಿ.ಪಿ. ಗಿರಿದರ

(ಸೂಚನೆ: ಇದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯೇ ಹೊರತು ಇಡಿಯಾದ ಕೊನೆಗಂಡ ಬರಹವಲ್ಲ !)

ವಾಸ್ತವ ಅಂಕಿಅಂಶದ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹಲನುಡಿ ತನ ಕುರಿತ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಹೇಳಿಕೆಗಳು ಎಲ್ಲೋ ಸರಿಯಲ್ಲ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಲನುಡಿ ತನದ ಕುರಿತಾದ ದುಗ್ಗಿರಾಲ ವಸಂತರವರ ಬರಹವನ್ನೇ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ನೋಡೋಣ:

ಅಧಿಕೃತ (ನೀತಿ ರಚನಾಕಾರರು) ನುಡಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆದಾರರ ನುಡಿಯ ನಡುವಣ ದೂರವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥವಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು? ಇದಕ್ಕಾಗಿ, ನಾವು ಜನಗಣತಿ ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿದ ಯಥಾವತ್ತಾದ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ೨೦೦೧ರ ಜನಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ಜನರು ಉತ್ತರಿಸಿದ/ವರದಿ ಮಾಡಿದ ೬೬೬೧ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು 'ತರ್ಕಸಮ್ಮತೆ'ಗೆ ಒಳಪಡಿಸಲಾಗಿ ಅದನ್ನು ೧೬೩೫ ಎಂಬ ಸಣ್ಣ ಗಾತ್ರಕ್ಕೆ ಇಳಿಸಲಾಯಿತು.

ಮತ್ತಷ್ಟು ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ತಾಯ್ನುಡಿಗಳ ಈ ಸಂಖ್ಯೆ ೨೩೪ರ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿಯಿತು. ೧೦,೦೦೦ ಭಾಷಿಗರಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತನಾಡುವ ನುಡಿಗಳಾಗಬೇಕು ಎಂಬುದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇದನ್ನು ೧೨೨ ಭಾಷೆಗಳೆಂದು ಮತ್ತಷ್ಟು ಇಳಿಸಲಾಯಿತು (ಸಿಂಗ್ ೨೦೦೩ ಮತ್ತು ಕಿದ್ದಾಯಿ ೨೦೦೮ ನೋಡಿ.)

೧೯೬೦-೭೦ರಲ್ಲಿ ಇಡಿ ವಿಶ್ವದಾದ್ಯಂತ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಹೊಂದಿದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ದೇಶಗಳ ಹಾದಿಯನ್ನನುಸರಿಸಿ, ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ನಂತರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾನೀತಿ ರಚನೆಯನ್ನು (ಜನಗಣತಿ ವರದಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ) ರಾಜಕೀಯವಲ್ಲದ, ವೈಚಾರಿಕತೆಯಿಲ್ಲದ, ಅನುಭವಜನ್ಯ/ಪ್ರಾಯೋಗಸಿದ್ಧ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮಾದರಿಯೆಂದು,

ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಗಳ ಐಕ್ಯತೆಯ ಸ್ಥಾಪನೆ ಹಾಗೂ ಉತ್ತೇಜನದ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ಮೇಲಿನ ದುಗ್ಗಿರಾಲರವರ ವಿಚಾರಕ್ಕೆ ಎದುರಾಗಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೂಡಬಹುದು:

ಸೂರ್ಯನು ಒಂದೇ ಕಡೆ ನಿಂತಿರುವವನು ಎಂಬುದು ನೋಟಕ್ಕೆ ನಿಲುಕದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಸೂರ್ಯನು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಚಲಿಸುತ್ತಾನೆಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಮನುಷ್ಯನ ಹೊರನೋಟದ ಮೇಲ್ಮೈ-ನಂಬಿಕೆಯ ನಡುವಣ ದೂರವನ್ನು ನಾವು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು?

ಒಂದೆಡೆ, ಜನರು ಹೇಗೆ ಭಾಷೇತರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ತಾಯ್ನುಡಿಗಳೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ವಾಸ್ತವ ಸ್ಥಿತಿ - ಇವೆರಡರ ನಡುವಿನ ಅಂತರ, ಅಥವಾ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ರಾಜಕಾರಣಿಗಳು ಹೇಗೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಅರಿಯಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಇದು ಹೇಗೆ ಭಾಷಾನೀತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನೂ ಅರಿಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿನ ಸಲ್ಲಕೆ ಏನೆಂದರೆ, ಯಾವಾಗಲೂ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ವಸ್ತುನಿಷ್ಠ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣುವುದೂ ಸಾಧ್ಯ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಯಾರಾದರೂ ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಧಾರ್ಮಿಕ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿ ತಮ್ಮ 'ತಾಯ್ನುಡಿ' ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತು.

- ನಮಗೆ ಯಾವಾಗ ಒಂದು ಭಾಷೆ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಇನ್ನೊಂದು ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ತಿಳಿಯುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಾತಿದೆ. ಪಂಜಾಬಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಉರ್ದು ಯಾವಾಗ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ನಮಗೆ ಯಾವಾಗ ಅಂಗಾಮಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಕನ್ನಡ ಯಾವಾಗ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಬಡಗ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಜಪಾನಿ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತು. ಈ ಅಂಶವು ಪಂಜಾಬಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಉರ್ದು ಆರಂಭವಾಗುವ ಸ್ಥಾನದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಿರುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂಲದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ಒಂದೇ ರಚನೆಯ ಶಾಶ್ವತಗಳಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವಂತಹದ್ದು. ಇದು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಲ್ಲದ್ದೇನಲ್ಲ. ಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಒಮ್ಮುಖವಾಗುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನೂ ನಾವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕಾದ್ದೆ. ನಿಚ್ಚಳ ಆಗಿರುವ ಉರ್ದು ಕೊನೆಗೊಂಡು ಹಿಂದಿ ಆರಂಭವಾಗುವಲ್ಲಿ ಯಾವ

ಹದ್ದೂ ಇಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವೆಂದರೆ ಅವು ಒಂದೇ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಹಾಗಿದ್ದಲ್ಲಿ ವಿಷಯವೇನು? ಪಂಜಾಬಿ-ಉರ್ದು ಮಾದರಿಯು ಹಿಂದಿ-ಉರ್ದು ಮಾದರಿಯ ಒಂದು ವಿಭಿನ್ನ ರೂಪವಷ್ಟೇ. 'ಹಿರ್ದು' ಆಗಲೇ ಇದ್ದಂತೆ ಸಮಯದ ಗರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಂ(ಜು)ರ್ದು ಇರಬಹುದೇನೋ !

- ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ತೆರಪಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ತಡೆಯಿಲ್ಲ. ಪರಸ್ಪರ ಏನೇ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರಲಿ, ಮನುಷ್ಯ ತನ್ನ ನೆರೆಹೊರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕೆಂಬುದು ಮಾನವನ ಸಹಜ ಪ್ರವೃತ್ತಿ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರದಿಂದ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲೂ ತಡೆಯಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎತ್ತಿ, ಒತ್ತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದ ದೊಡ್ಡ ವಿಷಯವಲ್ಲ.
- ....

ಇದು ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿ ಇರಲಾರದು.

(ಭಾರತವು ಪರಸ್ಪರ ಅರ್ಥವಾಗದ, ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ/ ನಿರೂಪಣೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಮತ್ತು ಮೂಲವಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಜನಾಂಗೀಯವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿವೆ ಅಥವಾ ಭಾರತವು ಒಂದು 'ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶ' ಅಥವಾ 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರದೇಶ' ಎಂಬುದು ನಾವು ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ ವಾಸ್ತವ ಅಥವಾ ನಿಜಬದುಕಿನ ವಿಷಯವಲ್ಲ.

ನಮ್ಮದು ವೈವಿಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಆದರೆ ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ ಒಂದೇ ಆಗಿರುವ ದೇಶ. ಈ ಭೌಗೋಳಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಘಟಕವು ಅಪಾಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ನಾವು ಒಂದಾಗುತ್ತೇವೆ / ಒಟ್ಟಾಗುತ್ತೇವೆ.)

ಇದು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನುಷ್ಯರ ನೆಲೆಗೆ ಸಂಭಾವ್ಯವಾಗಿ ಸತ್ಯವಾದದ್ದು. ಮನುಷ್ಯ ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಾಯವನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ.

ಒಂದು ವೇಳೆ ಒಂದು ಭಾಷಿಕ-ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳದಿದ್ದರೆ,

ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳಬಹುದಾದ ಮೂರನೆಯ ಒಂದು ಸಂಹಿತೆ ಅಥವಾ ಬೇರೆಯದನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವ.

ಒಂದು ಸಂಹಿತೆಯು ಇಬ್ಬರದೂ ಅಲ್ಲವೆಂದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕದ ಪ್ರಮಾಣಕ್ಕೂ, ಒಮ್ಮುಖವಾಗುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೂ ಏನೂ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲ. ಸಂಹಿತೆಯು ಇಬ್ಬರ ಪೈಕಿ ಒಬ್ಬರದಾಗಿದ್ದರೆ, ಆ ಆಯ್ಕೆಯು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಥವಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅಂಶಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾದಲ್ಲಿ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಕರಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖತೆಯು ಏರ್ಪಡುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಿಕವಾಗಿ ರೂಪಿತವಾದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೂರದ ಒಳಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧ ಏಕಭಾಷೀಯತೆಯು ಕಂಡುಬರುವುದು ನಿಜ. ಈ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಗೀದಾರರ (ನಿವಾಸಿ) ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಒತ್ತಡವಿರುವುದಿಲ್ಲ.

ನಾಗಾಲಾಂಡಿನಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ಅರಿಯಲಾಗದ ಸಂಹಿತೆಗಳಿದ್ದರೆ, ಆ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಸಂಹಿತೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಿಸುವ ಒಡನಾಡುವ ಸಹಜ ಮಾನವ ಒತ್ತಡವು ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ನಾಗಾರ ತಾಯ್ನುಡಿಯಲ್ಲದ ನಾಗಮೀಸ್ ಎಂಬ ಬೆರಕೆ-ಭಾಷೆ ಮೂರನೆಯ ಸಂಹಿತೆಯಾಗಿದ್ದು ಇದು ಅಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂತು.

ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನುಡಿ-ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಂಡಿಯಾದ ಈ ಬೆರಕೆ ಭಾಷೆಯು ಕಾಲಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ತಾಯ್ನುಡಿ ಆಗುವುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಹಾಗೆ ಆಗುವುದು ಮಾನವತನದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿದೆ.

• ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ನಿರಂತರ ಚಲನೆ ಮತ್ತು ಹರಿವು ಇದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇಲ್ಲ ಆದರೆ ಕಾಕ್ಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಯಾರ್ಕ್‌ಷೈರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತ್ರವೇ ಇವೆ, ಇತ್ಯಾದಿ

ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಚಾಂಸ್ಕಿವಾದವನ್ನು ಗುರಿಯಾಗಿಸುವ ಮೇಲಿನ ಎಲ್ಲ ವಿಷಯಗಳು ನಿಜಬದುಕಿಗೆ ಬಲುದೂರ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅನಿಸು.

ಭಾಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಭಾಷಾ ರಚನೆಯು ನಂಬಿಕೆ-ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು, ಸಮಾಜ, ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವನ್ನೂ ಹೊಂದಿಲ್ಲವೋ

ಹಾಗೆಯೇ ಯಾವುದೇ ಪ್ರಚೋದನೆ, ಪ್ರೇರಣೆ, ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ನೈಜ ವಾಸ್ತವ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯು ಸ್ವತಂತ್ರವಾದದ್ದು.

ಇದು ಮಾನವ ವಿಶ್ವದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ಜೈವಿಕಚಿಂತನಶೀಲ ರಚನೆಯಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ನಿಖರವಾಗಿ ಅಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಮಾನವದೇಹಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದೇನೋ. ಆದರೆ ಇದು ಚರ್ಚಾಸ್ಪದ ವಿಷಯವೇ ಸರಿ. ಇವೆರಡರಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನತೆಗಳಿರುವುದು ನಿಜ. ಭಾಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ದೇಹದ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣದಂತಹ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗೀಯ ವರ್ಣನೆಗಳ ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿಷಯಗಳಿವೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಹರಿವು ಅಥವಾ ವಿಭಿನ್ನತೆ ಇಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ಯಾರ ನಿಲುವೂ ಅಲ್ಲ.

ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ದ್ವಿ- ಮತ್ತು ಬಹುನುಡಿತನ ಇಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಯಾರ ವಕಾಲತ್ತೂ ಅಲ್ಲ. ಯಾವ ಭಾಷೀಯ ವೈವಿಧ್ಯವೂ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯು ಏಕರೂಪವಾಗಿದೆಯೆಂಬುದು ಯಾರ ನಿಲುವೂ ಅಲ್ಲ, ವಾಸ್ತವದಲ್ಲಿ ಮಾದರಿ ಅಥವಾ ಆದರ್ಶ ಆಡುಗ-ಕೇಳುಗ ಇದ್ದಾನೆ ಎಂಬುದು ಯಾರ ನಿಲುವೂ ಅಲ್ಲ. ಆದರ್ಶ ಆಡುಗ-ಕೇಳುಗ ವಾಸ್ತವವಲ್ಲದಿರಬಹುದು ಆದರೆ ಮಾದರಿ ಆಡುಗ-ಕೇಳುಗ ಒಂದು ಅರಿವರಿಮೆಯ ವಾಸ್ತವ, ಮತ್ತು ನಿಜಕ್ಕೂ ಒಂದು ಅರಿವರಿಮೆಯ ಇಂಪೆರೆಟಿವ್ ಅಥವಾ ಅನಿವಾರ್ಯ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಕಾಣಿಸಿದುದು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರಬಹುದು

ನಾವು ಮಾತನಾಡುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ತಾತ್ವಿಕವಾಗಿ ಅಪರಿಮಿತವಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಭೌತಿಕತೆಯು ತಾತ್ವಿಕ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಆಗದಂತೆ ತಡೆ ಒಡ್ಡುತ್ತದಷ್ಟೆ: ತೊಟ್ಟಿಲು ಎಂಬ ಮೊಗ್ಗುಯವರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ೧೩ ಪುಟಗಳ ವಾಕ್ಯ ಒಂದಿದೆ. ಈ ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ೩೦೦೦ ಅಥವಾ ಮೂರು ಮಿಲಿಯನ್ ಅಥವಾ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಮಿಲಿಯನ್ ಪುಟಗಳಷ್ಟು ಉದ್ದ ಮಾಡಬಹುದು. ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡದಿರದ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮೂರು ಸಾವಿರ ಅಥವಾ ಮೂರು ಮಿಲಿಯನ್ ಪುಟಗಳ ಉದ್ದನೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸಲ್ಲ. ಸಿದ್ಧಾಂತವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿದ್ದಾಗಿದ್ದು ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಸಂಭವಿಸುವ ವಾಸ್ತವಗಳಾಗಿರದೇ ಇರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮೂಲಾಕರಕ್ಕೆ ಮಿತಿಯಿದೆ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡಗಳಿವೆ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯು ಕಟ್ಟುನಿಟ್ಟಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಗಾಢ, ವಿವೇಚನೀಯ ಮತ್ತು ಮೋಹಕವಾಗಿ ಸಂವೃದ್ಧ ಅಪರಿಮಿತವಾಗಿರುವುದರ ಒಂದು ಮಹತ್ತರ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದೆ, ಇದರಿಂದಲೇ ಇದು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ನುಡಿ, ಜೈವಿಕ ಅತವ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಅದ್ಭುತಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ.

ಇದು ಭಾಷಾಧ್ಯಯನದ ಪ್ರಯೋಗಸಿದ್ಧತೆ/ಅನುಭವಜನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮನೋವಾದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬುದು ನನ್ನ ಅನಿಸಿಕೆ.

ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಏಕಾತ್ಮತೆ/ಅಭಿನ್ನತೆಯು ಅದರ ವೈವಿಧ್ಯ, ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಷ್ಟೇ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಎಂದು ನಾನು ಭಾವಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ಒಂದೇ ಕಳವಳವೆಂದರೆ, ಈ ಮೋಹಕ ಭಾಷೆ-ಭಾಷೇತರ ನಡುವಣಾಟವು ಬಹುಬಾರಿ ಗೌರವ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಇತರರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವ ಮಾನವ ಹೊರ-ವರ್ತನೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಮಿಸದು. ಇದರ ಬದಲಿಗೆ ಮನುಷ್ಯನ ಹುಟ್ಟಿನಿಂದ ಬಂದ ಹೊರಗುರುತು ಪಟ್ಟಿಯು ಗೆಲುವು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾನು ಮೊದಲಿಗೆ ನಾವು ಏನನ್ನು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೋ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಂತರ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯೆಂಬುದರ ನಮ್ಮ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಎಂಬುದು ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸೋಣ.(೧.೦). ನಂತರ ನಾವು ಈ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು ಅನುವಾದವೆಂಬ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಹೇಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ ಅಥವಾ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆಂಬುದನ್ನು ನೋಡೋಣ. ನೈಸರ್ಗಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಇದು ಭಾಷೆಗೆ ಮತ್ತು ಅದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ (=ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ?) ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ (೨.೦).

೧. ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು, ಮನುಷ್ಯರಾದ ನಾವು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅರಿವು-ಕಸುವು ಮತ್ತು ಇಂದ್ರಿಯ-ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಕಸುವುಗಳ ಹುದುವಾದ ಜೈವಿಕ ಮೂಲರಚನೆಯ ಹೆರಿಡಿಯ ಕಾರ್ಯಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇದೇ ನಾವು, ಎಲ್ಲಾ ಮಾನವರು, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಭಾಷಿಗರಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸಾಕಷ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗೆ ಆಧಾರವಾಗಿದೆ.

ಮೂಲ ಪ್ರಶ್ನೆಯು, ನಾವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ವಿಧದ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆ ನಡುವಿನ ನಡುವಣಾಟದ ಸ್ವರೂಪ, ಮತ್ತು ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲ ಅಂಶ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಎಲ್ಲ ನೈಜ ಕಲೆಯಂತೆ, ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯು ಕೂಡ ಮನೋಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೂಲ ಆಗ್ರಹದಿಂದಾಗಿ ಉಂಟಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಈ ಮನೋವಿಶ್ವವನ್ನು ತನ್ನನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲೇ ಹೊರತು, ಮಾನವ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಅಲ್ಲ ಎಂದೂ ಕೂಡ ನಾವು ಭಾವಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇವೆರಡೂ ಅಂಶಗಳು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಭಿನ್ನವಾದವು. ನೈಸರ್ಗಿಕ ನುಡಿಯ ಈ ಸಂಪರ್ಕಿತರ ಅಂಶವು ಸಮಾಜದ ಹಲನುಡಿತನದೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕಿಸುತ್ತದೆಂಬುದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಇದು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವ,

ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರಬೇಕೆಂಬ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆಂದು ಸಂಭಾವ್ಯವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಜನಸಾಮುದಾಯಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಬಹುಭಾಷೀಯವಾದಗಳೆಲ್ಲವೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವೊಂದರಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ವ್ಯಾಪಾರಕ್ಕಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರಲು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಹಿತೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳಾಗಿವೆ.

ರಾಜಕೀಯ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಇದಕ್ಕೆ ಅಪವಾದವಾಗಿರಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯೊಂದಿಗೆ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲದೆ ಇರಬಹುದು.

ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಕಸುವು ಪಡೆಯುವ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಅಂತರವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ/ಪರಸ್ಪರ ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಕಸುವಿನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದೆ. ಆದರೆ ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಪರ್ಕದ ಸಂಹಿತೆಗಳಾಗದೆ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ-ಸಂಹಿತೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು: ರಸ್ತೆ ದಟ್ಟಣೆ ನಿಯಂತ್ರಣದ ಸಮ-ಬೆಸ ನಿಯಮವು ಎರಡು ಕಾರುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಬಹುದು. ಆದರೆ ಈ ನಿಯಮಕ್ಕೂ ಕಾರುಗಳ ಇರುವು ಸಂರಚನೆಗೂ ಅಥವಾ ಎರಡು ಕಾರುಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಬೇಕೆನ್ನುವವರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಾಗಲೀ ಯಾವ ಸಂಬಂಧವೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾರುಗಳಿಗೆ ತಮ್ಮದೇ ಆದ ರಚನೆಗಳಿವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಎರಡು ಅಥವಾ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ನನ್ನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ವ್ಯಾಪಾರದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಉಳಿಯಲು ನನ್ನ ಭಾಷೇತರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ಇದು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಸ್ವಭಾವವನ್ನು ಬದಲಿಸದು.

ಸಂಪರ್ಕ ಸಾಧನೆಗೆಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಕ್ಯ ಅಥವಾ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂಬ ನನ್ನ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಯು, ನಾನು ಬಳಸಿದ ಶಬ್ದವು, ನನ್ನ ಸಂಭಾಷಣಾಕಾರನಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗದೆ ಕಾರಣ ಉಂಟಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ಭಾಷೆಯು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕಾಗಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದನ್ನು ಹೀಗೆ ಅರ್ಥೈಸಬಹುದು: ನನ್ನ ಬಳಿ ವಿವಿಧ ಹಣ್ಣುಗಳ ಬುಟ್ಟಿಯಿದೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದುದನ್ನು ನಾನು ನೀಡುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಇದು ಹಣ್ಣುಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಬದಲಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಹಣ್ಣಿನ ರಚನೆ ಬದಲಾಗದು, ಅಥವಾ ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ಆಯ್ಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪ್ರೇರಿತವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗಳು ಕೇವಲ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿರುವವು.

ಭಾಷಣಕಾರನಾಗಿ ನಾನು ನನ್ನ ಕೇಳುಗನಿಗೆ ಅವರು ಇಷ್ಟಪಡುವುದನ್ನು ಅವರಿಗೆ ನೀಡುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಅವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಅಂಶಗಳನ್ನು ನಾವು ತಿಳಿಯಬಹುದು.

ಪರಸ್ಪರ ಮಾತನಾಡುವ ಮನುಷ್ಯನ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯೂ ಪರಸ್ಪರ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಎಂದೇನೂ ಸಾಬೀತುಪಡಿಸದು.

ಯಾವುದನ್ನೇ ಚಿತ್ರಿಸುವ, ಹಾಡುವ, ಗುನುಗುವ, ಕೆತ್ತುವ, ವ್ಯಂಗಚಿತ್ರ ಬರೆಯುವ, ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ರಚನೆಯನ್ನು ಸೃಜಿಸುವ ನನ್ನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಯೇ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವ ನನ್ನ ಮೂಲ ಪ್ರವೃತ್ತಿ....

ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಚಿತ್ರಿಸುವ ನನ್ನ ಮೂಲಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಚರ್ಚಾಸ್ಪದವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಸಮರೂಪಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಅದು ಹುಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತದೆ (ಹೋಮೋಲೋಗಸ್), ಬಾವಲಿಯ ರೆಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ತಿಮಿಂಗಿಲದ ಈಜು ರೆಕ್ಕೆಯಿದ್ದಂತೆ.

ಅವು ಅಗತ್ಯ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಲ್ಲ ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಅಂತಿಮ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನ ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪದವಿಲ್ಲ: ವಿಕಸನದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆಗಿದ್ದು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು. ಇವುಗಳ ಒಂದೇ ಕಾರ್ಯವು ಹೊರಗೆಡಹಿಕೆಯ ಮುನ್ನ ಚಿಂತನೆಗೈದು, ಮಾನಸಿಕ ಜಗತ್ತುಗಳನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ ದುಗ್ಗಿರಾಲರು ನಮಗೆ ಹೇಳುವಂತೆ, ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ವಿದ್ಯಮಾನವು ನೈಸರ್ಗಿಕ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಬದಲಿಸದು.

ನಾನು ಜಪಾನಿ, ಐಸ್ಲೇಂಡಿಕ್ ಭಾಷೆ, ಮೋಯೋನ್ ಮತ್ತು ಬಡಗಗಳ ಹಲನುಡಿ-ಆಡುಗನಾಗಿದ್ದರೆ ನಾಲ್ಕು ವಿಭಿನ್ನ ವ್ಯಾಕರಣಗಳಲ್ಲಿ ನಾನು ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತೇನೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಿಸಲೇಬೇಕು. ಬೇರೆ ಮಾರ್ಗವಿಲ್ಲ.

ನಾನು ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹುಭಾಷಿಕರು ಮೂಲಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಂಪರ್ಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮುಖವಾದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ, ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ವ್ಯಾಕರಣಗಳೊಂದಿಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರದಿರಬಹುದು, ಈ ಅಂಶವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತವಾದದ್ದೇನೂ ಇಲ್ಲ.

೨.೦. ರಾಜ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರಿವರಿಮೆ (ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆ), ವ್ಯಕ್ತಿವಾದ, ನರಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ನಂಟಿದ್ದಂತೆ, ಅನುವಾದದ ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತಗಳ

ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚಿಸಿದಾಗ, ಯಾವುದೇ ದ್ವಿಭಾಷಾವಾದಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ಅನುವಾದದ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿಲ್ಲ, ಅಂದರೆ ಅದು ದ್ವಿಭಾಷೀಯತೆಗಿಂತ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅನುವಾದದ ಮಾನವಶಾಸ್ತ್ರ ಅನುವಾದದ ರಾಜಕೀಯ, ಅನುವಾದದ ಅರಿವರಿಮೆ (ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆ), ಅನುವಾದದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ ಇತ್ಯಾದಿ ಇತರೆ ವಿಧಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನವಿರಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಜನರು ತಪ್ಪಾಗಿ ಅಂದುಕೊಂಡಂತೆ, ಹಲನುಡಿತನವು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣಗಳ ಈಗಿರುವ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಪರಿಯ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನೂ ತಂದಿಕ್ಕುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಹಿಂಬೆಳಕಿನ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಹೇಗೆ ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಜರುಗುವ ಅನುವಾದದ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ, ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದವು ಹೇಗೆ ಜರುಗುತ್ತದೆಂಬುದರ ಕುರಿತು ನಾವು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಅರಿಯೋಣ. ಅನುವಾದದ ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳು ಮತ್ತು (ವಿವಿಧ ಬಗೆಗಳ) ಬಹು-ಭಾಷೀಯತೆಯ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುವಾದವು / ಅರ್ಥಾನುವಾದವು ಪ್ರಭಾವವಶ್ಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಂಥನದ ಒಂದು ಸ್ಥಾನವಾದಾಗ, ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಹೇಗೆ ಅನುವಾದ-ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಥವಾ ಅನುವಾದದ ಉತ್ಪನ್ನವನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆಂಬುದು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗಿದೆ.

ಜನಸಮುದಾಯದ ಹಲನುಡಿತನ

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ-ಹಲನುಡಿತನ

>> ಅಧೀನ ಹಲನುಡಿತನ

ರಾಜಕೀಯ-ಹಲನುಡಿತನ

ಒಡಹಲನುಡಿತನ ಅನುವಾದದ

ರಾಜಕೀಯ ಅನುವಾದದ ಅರಿವರಿಮೆ

>> ಅನುವಾದದ ಇರುವರಿಮೆ

ಅನುವಾದದ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರ

ethnography of translation

(ಅನುವಾದದ ಜನಾಂಗಶಾಸ್ತ್ರ)

‘ಅನುವಾದೀಯತನದ ರಾಜಕೀಯ’ ಎಂದು ಕರೆಯುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಹೇಗೆ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬಂತಹ ಆನುಷಂಗಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿವೆ. ರಾಜೀವ ಮಲ್ಹೋತ್ರವರು ಧರ್ಮದಂತಹ ಪದಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡದಿರುವುದು ವಸಾಹತೀಕರಣವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದಂತೆ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ! ಕನ್ನಡದಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಬೇಡ ಆದರೆ ಕನ್ನಡದಿಂದ ತಮಿಳಿಗೆ, ಅಂಗಾಮಿಗೆ,

ಸ್ವಹೀಲಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಬಹುದು ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟು ತರ್ಕಬದ್ಧ, ಎಷ್ಟು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ?

ಇದು ವಾಸ್ತವ ಅನುವಾದ ಮಾಹಿತಿ, ಚಲನಶೀಲತೆ ಮತ್ತು ವಸ್ತುಸ್ವರೂಪದ ಅಗತ್ಯವನ್ನು ಹಾಗೂ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಸಮಾನಾಂತರ ಪದಸಂಗ್ರಹದ ಅಗತ್ಯವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದು ಮುಂದೆ ಸಂಭವಿಸುವ ವಿಷಯವಾಗದಿರಬಹುದು.

ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಮಾನವ ಮೆದುಳನ್ನು ಸಿರಿಗೊಳಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸಿರಿಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಯೋಗ್ಯ ವಿಚಾರವಾಗಿದೆ.

ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಅನುವಾದವನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿಸುವುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಗಳನ್ನು ಆಗಲೇ ನಾವು ಗುರುತಿಸಿದ್ದೇವೆನ್ನಲಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿರುವ ಒಬ್ಬ ಬರಹಗಾರನು, ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೊಂದುವುದನ್ನು ಬರೆಯಬಲ್ಲ. ಆತ ಇನ್ನೊಂದರ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಬಹುದು. ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಅನುವಾದಕಾರನಿಗೆ ಆರಿಸಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಸಮಾನಾರ್ಥಕ ಪದಗಳನ್ನು ಅವಕಾಶ ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶೇಷವಾಗಿ, ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಅಥವಾ ಲ್ಯಾಟಿನ್‌ನಂತಹ ಪೋಷಕ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ನಿಜ. ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಅನುವಾದ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿನ ಸೂಕ್ತವಾದುದರೊಂದಿಗೆ ಬಂಧಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯದಂತೆ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಅಥವಾ ವಿಚಾರದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಮೀರಬಹುದು. ಆದರೆ ಅದರ ರಚನೆಯನ್ನು ಮುರಿಯಲಾರದು. ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅವೂ ಕೂಡ ವಿಭಿನ್ನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಬೆಳೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಭಾಷೆಯ ಸಂರಚನೆಯೊಳಗೆ ನಡೆಯುತ್ತದೆ.

ಇಂದು ಅರಿವು-ಕಸುವು (ಕೋಗ್ನಿಶನ್) ಮತ್ತು ಮೆದುಳಿನ ಕಸುವುಗಳಿಗೆ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ಪ್ರಯೋಜನಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದು ಸಂಭಾವ್ಯವಾಗಿ ಸಾದೃಶವಾಗಿ ಮಾನವ ಬುದ್ಧಿಗ್ರಹಣ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವ 'ಅನುವಾದ' ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಬೇಕು.

ಓದು-ನೆರವು

ದುಗ್ಗಿರಾಲ ವಸಂತ, ರೀಸರ್ಚಿಂಗ್ ಮಲ್ಟಿಲಿಂಗ್ವಲಿಸಂ ಇನ್ ಇಂಡಿಯಾ;

ಎ ಕ್ರಿಟಿಕಲ್ ರಿವ್ಯೂ ಆಫ್ ಕಾನ್ಸೆಪ್ಟ್ ಇನ್ ಜಿಐಎಸ್‌ಎಚ್‌ಎ ೨೫(೨), ೭೧-೮೧.

ವಿಜ್ಞಾನದ ಯಾಜಮಾನ್ಯ: ಕಳೆದು ಹೋದ ಅವಕಾಶ

– ರಾಜೇಂದ್ರ ಚಿನ್ನಿ

ಭಾಷಾಂತರದ ಬಗೆಗಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ ಬಹಳ ತೆಳುವಾಗಿವೆ ಹಾಗೂ ವೈಚಾರಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಮುಖ್ಯವಲ್ಲವೆಂದು ನನ್ನ ಭಾವನೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಾಗ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಹಾರಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವಾಗ ಮಾತ್ರ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿ ಕಂಡಿವೆ. ಇಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಈ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಚಿಂತನೆಯಿಂದ ಬಂದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಭಾಷಾಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಂದಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿರುವುದಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳು ಒಟ್ಟು ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕದಾದ ಭಾಗವಲ್ಲದೆ ಅವು ಭಾಷಾಂತರದ ಬಗೆಗಿನ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆಗೆ ಆಸ್ಪದ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಬಹುಕಾಲದವರೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಮುಖ್ಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಾಗಿದ್ದ ಮೂಲಕೃತಿ - ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಗಳ ಸಾಮ್ಯ, ಮೂಲಕೃತಿಗೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆ, ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಆವಶ್ಯಕವೆಂದು ನಂಬಲಾಗಿದ್ದ ಭಾಷಿಕ ಸಾಮ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾನತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು (equivalence, correspondence) - ಈ ಎಲ್ಲಾ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಮೂಲತಃ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷಾಂತರದ ವಲಯದಿಂದ ಬಂದಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ದೋಷವನ್ನು ಅತಿವ್ಯಾಪ್ತಿಯ ದೋಷವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಬಹು ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರದ (domain) ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯವಾಗುವ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಸಮಗ್ರವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವ ದೋಷವಿದಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ವಿಭಾಗವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತ ಬಂದಿರುವುದು; ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಭಾಗಗಳು ಬೋಧಿಸುತ್ತಾ

ಬಂದಿರುವುದು; ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರ ಅಕಾಡೆಮಿಗಳಂಥ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತಿಗಳೇ ಮುಂಚೂಣಿಯಲ್ಲಿರುವುದು. ಈ ಎಲ್ಲ ಸಂಗತಿಗಳ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಭಾಷಾಂತರದ ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಚಯವೂ ನಮಗೆ ಇಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಬಗೆಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳ ಆಧಾರವಾಗಿ ಬಳಸುವ ನಮ್ಮ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಸಂಕುಚಿತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಎಚ್ಚರವಿಲ್ಲದಂತಾಗಿದೆ.

ಈ ಪೀಠಿಕೆಯು ನನಗೆ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಕಂಡಿದ್ದು ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಂದಿರುವ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಒಂದು ಟಿಪ್ಪಣಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಟಿಪ್ಪಣಿಯು ಈ ಚರ್ಚೆಗಳ ಒಂದು ಸಂಗ್ರಹಾತ್ಮಕ ಮಂಡನೆ ಮಾತ್ರವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಬಹುದು. ಅದರ ಮೂಲಕ ಒಂದೆರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಎತ್ತುತ್ತೇನೆ. ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಆಕರ್ಷಕವಾದ ಕಥನಗಳನ್ನು ಬರೆದಿರುವ ವಿಲಿಯಮ್ ಡ್ಯಾರಿಲಂಪಲ್ ತನ್ನ The Last Moghul ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ರೂಪುಗೊಂಡ ಹೊಸ ಶಿಕ್ಷಣದ ಬಗೆಗಿನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. (೧) ೧೬೯೨ರಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿ ಮುಂದೆ ದೆಹಲಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿದ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬೋಧನೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಇದೇ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಂತಾ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಅವರು ಬರೆದ ಲೇಖನವೂ ವಿವರವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. (೨) ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ದೆಹಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಸ್ವಾಗತಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನಗಳಲ್ಲಿರುವ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಲ್ಲ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕವರ್ಗಕ್ಕೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಜನರಿಗೆ ತಲುಪಿಸಬೇಕೆಂಬ ಧೋರಣೆಯು ಪ್ರಬಲವಾಗಿತ್ತು. ವಿಜ್ಞಾನದ ಕೆಲವು ತೀರ್ಮಾನಗಳು ಪಾರಂಪರಿಕವಾದ ಇಸ್ಲಾಮ್ ಹಾಗೂ ಇತರ ಧರ್ಮಗಳಿಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿದ್ದರೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಬೇಕೆಂಬ ನಿಲುವಿಗೆ ಸಮರ್ಥನೆ ದೊರೆಯಿತು. ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿದ್ದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಇದು ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲಕ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯವಿತ್ತು. ಈ ಪ್ರಗತಿಪರ ಧೋರಣೆಯು ಮುಖ್ಯ ವಕ್ತಾರರು ಝಕಾಉಲ್ಲಾ, ಮಾಸ್ತರ್ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಈ ಚಾರಿತ್ರಿಕವಾಗಿ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಈ ವಿದ್ಯಮಾನವು ದೆಹಲಿ ಕಾಲೇಜಿಗೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. (೩) ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಜಾಂಬೇಕರ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸನು ೧೮೩೨ರಲ್ಲಿಯೇ

ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಎಲ್‌ಫಿನ್‌ಸ್ಟನ್ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಬೋಧಿಸಿದ್ದ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಗಣಿತ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ತಾನು ಬರೆದ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿಧ್ವಾಂಸರಾಗಿದ್ದ ಬ್ಯಾಲಂಟೈನ್ ಅವರು ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮೊದಲು ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಆ ಅನುವಾದಗಳಿಂದ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಮಾಡಬಹುದೆಂಬ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದರು. ತಾರೀಖ್ ರಹಮಾನ್ ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುವಂತೆ ಬರೋಡಾ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ದೊರೆ ಹಾಗೂ ಹೈದರಾಬಾದಿನ ನಿಜಾಮರು ಹೈದರಾಬಾದಿನ ಉಸ್ತಾನಿಯಾ ಸಂಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿಸಿದ Translation Bureau ಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳ ಅನುವಾದ, ವಿಷಯ ನಿಘಂಟು ರಚನೆ ಈ ಕೆಲಸಗಳು ಅದೆಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಡೆದವೆಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಎದುರಿನಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ನಮ್ಮ ಇಂಥ ಪ್ರಯತ್ನಗಳು ಪೇಲವವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತವೆ. (೪) ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರವಾದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ನನ್ನ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಶ್ರೀನಿವಾಸ ಹಾವನೂರ, ರಾ.ಯ. ಧಾರವಾಡಕರ್ ಹಾಗೂ ಧಾರವಾಡ ಪ್ರಾಂತದ ಗೆಜೆಟಿಯರ್‌ನ ಅನುವಾದಕಾರರಾದ ವೆಂಕಟರಂಗೋ ಕಟ್ಟಿಯವರ ಬರಹಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಈ ಪ್ರಾಂತದಲ್ಲಿಯೂ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸುವ ಕೆಲಸ ಭರದಿಂದಲೇ ಸಾಗಿದ್ದು ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ. ಬೆಳಗಾವಿ, ತದನಂತರ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದ್ದ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಟ್ರೇನಿಂಗ್ ಕಾಲೇಜ್ (ಅಥವಾ ನಾರ್ಮಲ್ ಸ್ಕೂಲ್) ನಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ರಚನೆಯು ಮುಖ್ಯ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಾಗಿದ್ದು ಅನೇಕ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ರಚಿಸಲಾಯಿತು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಮಧುಸೂದನ್ ಅವರು ಬೆಳಕಿಗೆ ತರುತ್ತಿರುವ ಅನೇಕ ಹಳೆಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಗ್ರಂಥಗಳಾಗಿವೆ (೫) ಇವೆಲ್ಲವುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಊಹಿಸುವುದಾದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಒಂದು ಮಹತ್ವಪೂರ್ಣವಾದ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಾಡ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದರ ತಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶವು ನಾಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿದ್ದರೂ ಅದರ ಹಿಂದೆ ಕೆಲವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವುಗಳಿದ್ದವು. ಶಾಂತಾ ರಾಮಸ್ವಾಮಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಇವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವೀಕರಣದ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮಾಜದ

ವಿವಿಧ ವರ್ಗಗಳು ಈ ವಿದ್ಯಮಾನಕ್ಕೆ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯಿಸಿದ್ದನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿದ ತಾರೀಖ್ ರಹಮಾನ್ ಅವರು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಉಲೇಮಾಗಳು ಕೂಡ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ಹಾಗೂ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕಲಿಯುವುದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಲಿಲ್ಲವೆನ್ನುತ್ತಾರೆ. (೬) ಆದರೂ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಹಂತದವರೆಗೆ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಮಾಜವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿರೋಧಿ ಹಾಗೂ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಪರವಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೂಡ ಅನುವಾದದ ಕ್ರಿಯೆಗೆ ಬೆಂಬಲವು ದೊರೆಯಿತು.

ಈ ಕಾಲದ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಡಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸುವ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಪ್ರಯತ್ನವು ನಡೆದದ್ದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳು ಕೇವಲ ಪಶ್ಚಿಮದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟವೋ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲಿಯ ದೇಶೀಯ ಜ್ಞಾನಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸಿದವೋ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಭಿನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳಿವೆ. ವಸಾಹತೋತ್ತರ ಚಿಂತನೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಕೆಲಸವು ಪಶ್ಚಿಮದ ಜ್ಞಾನ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನೇ ಸಮರ್ಥಿಸಿತು. ಹಾಗೂ ಆ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಮೂಲೆಗುಂಪಾಗಿಸಿತು. ಆದರೆ ಈ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು ಅತಿಶಯೋಕ್ತಿಯದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಾಗುವ ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಇಲ್ಲಿಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಉದ್ದೇಶವೂ ಅಂದಿನ ಪ್ರಯತ್ನಗಳ ಹಿಂದೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಇದು ಕಣ್ಮರೆಯಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದರೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನವೇ ಎಂಬಂತೆ ಆಯಿತು. ಅಷ್ಟೇ ಮುಖ್ಯವಾದ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ ಕ್ರಮೇಣ ಅನುವಾದದ ಕೆಲಸವು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಹೋಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕವೇ ಕಲಿಯುವುದು ಸ್ವೀಕೃತವಾದ ಕ್ರಮವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಇದರ ದೂರಗಾಮಿ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಿತ ಧೀಮಂತ (elite) ವರ್ಗದ ಸ್ವತ್ತಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ. ಹಾಗೂ ಈ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಸಮಾಜ ಹಾಗೂ ಚರಿತ್ರೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಸಂಬಂಧಗಳು ಮಾತ್ರ ಇವೆ. ಸ್ಥಳೀಯವಾದ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ, ಹೋರಾಟಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆಯಾದರೂ ಅವು ಈ ವಸ್ತುಸಂಗತಿಯನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿವೆ. ವಿದೇಶದ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಜಾತ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯು original ಆಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವ ಸಂಶೋಧನೆಯು ಕಳಪೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಿಪರ್ಯಾಸವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ

ಚರ್ಚಿಸಲಾಗಿರುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಒಂದು ವಾದದ ಪ್ರಕಾರ ಈಸ್ಟ್ ಇಂಡಿಯಾ ಕಂಪನಿಯ ಕಾಲದಿಂದ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ವಿಷಯಗಳ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನೀಡಲಾಯಿತು. ಇದು ಖಾಸಗಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ದೊರೆತಂತೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದಲೂ ನಡೆಯಿತು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಬಹುಮಾನಗಳನ್ನು ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಧನಸಹಾಯವನ್ನೂ ನೀಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹುಶಃ ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನದ ಪಾರಮ್ಯವನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ (natives) ತಿಳಿಸಲು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರಕಾರವು ಹೀಗೆ ಮಾಡಿತು ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ಸರಕಾರವು ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅವಜ್ಞೆಯನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದು ನಿಜವೇ ಆಗಿದ್ದರೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರಕಾರವು ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಿದ್ದಂತೂ ನಿಜ. ಪ್ರಶ್ನೆ ಎಂದರೆ ನಾಡಭಾಷೆಗಳ ಬದಲಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ವಿಜ್ಞಾನದ ಓದಿನ ಹಾಗೂ ಬೋಧನೆಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಹೀಗೆ ಆಗುವುದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯ ಧೀಮಂತ ವರ್ಗವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಜೊತೆಗೆ ಸಹಭಾಗಿಯಾದ (collaborate) ರೀತಿ ಎಂಥಹದು? ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯೋತ್ತರ ಕಾಲದ ವಾಸ್ತವಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಹಿಂತಿರುಗಿ ನೋಡಿದರೆ ತನ್ನ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಿರವಾಗಿಡಲು ಇಲ್ಲಿಯ ಧೀಮಂತವರ್ಗವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಜಾರಾಮ್ ಮೋಹನರಾಯರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಆಧುನಿಕತೆಯಲ್ಲಿ ಭವಿಷ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಳಿತನ್ನು ಕಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬದಲಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕ ಬರುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸ್ವಾಗತಿಸಿದ್ದರು. ಹಾಗೆಯೇ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕರು ಕೂಡ. ಆದರೆ ನಂತರದ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಆಯ್ಕೆಯು ಅದರ ವ್ಯಾಪಕಾರಿಕ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಹಾಗೂ ಅದರ ಮೂಲಕ ದೊರೆಯುವ ಅಧಿಕಾರದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆಯಿತು. ಅಧಿಕಾರದ ಒಂದು ಪ್ರಧಾನ ಅಂಶವಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಕಂಡಿತು. ಹಾಗೂ ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕ ಕಲಿಯುವುದೇ ಅಧಿಕಾರದ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕಂಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನಗಳನ್ನು ನಾಡಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಕೆಲಸವು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿಯಿತು. ಈಗಲೂ ಕೂಡ ಸರಕಾರದ ಹಾಗೂ ಸ್ವಯಂಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಾಗಿ ನಾಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಭಾಷಾಂತರವು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆಯೆ ಹೊರತು, ಅದಕ್ಕೆ ಇನ್ನಾವ ಬೆಂಬಲವಿಲ್ಲ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ National Translation Mission (NTM) ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನಕೇಂದ್ರಿತ ಪಠ್ಯಗಳ (Knowledge Texts) ಅನುವಾದದ ಕಾರ್ಯವು

ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾದ ಬೆಂಬಲವು ಇದೆಯೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಂಶಯದ ಮಾತು.

ವಿಜ್ಞಾನಗಳು ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇನ್ನೊಂದು ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಹಲವಾರು ದಶಕಗಳಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಸ್ವರೂಪ ಹಾಗೂ ಅದರ ಅಧಿಕಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಪ್ರಬಲವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಹೊರಬಂದಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಾಲು ಪಶ್ಚಿಮದಲ್ಲಿ ೧೯೬೦ರ ಹಾಗೂ ೭೦ರ ದಶಕಗಳಿಂದ ಬೆಳೆದುಬಂದ ರಾಜನಿಕೋತ್ತರ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳದ್ದಿದೆ. ಇವೆರಡೂ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಪಶ್ಚಿಮದ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು, ಅದರ ಹಿಂದಿರುವ ಜ್ಞಾನಪರ್ವದ (enlightenment) ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ತೀವ್ರವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿವೆ, ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ಆಕ್ರಾಮಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು, ಏಕಮುಖಿತೆಯನ್ನೂ ಟೀಕಿಸಿವೆ. ಇಂಥ ವಿಜ್ಞಾನವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಶಾಮೀಲಾಗಿ ಬೃಹತ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲಕ ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳನ್ನು ಶೋಷಿಸಿರುವುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ ವಸಾಹತು, ಸಮಾಜಗಳ ಸ್ಥಳೀಯ ಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡಿರುವುದನ್ನು ಬಯಲು ಮಾಡಿವೆ. ಇದೇ ಬಗೆಯ ವಾದಗಳನ್ನು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕ್ಲೋಡ್ ಅಲ್ಬರ್ಟ್, ಆಶಿಸ್ ನಂದಿ, ಧರ್ಮಪಾಲ್ ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮುಂದುವರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸದ್ಯದ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ವಾದಗಳು ವಂದನಾ ಶಿವಾ ಅವರ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಹರಿತಗೊಂಡಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ, ಆಧುನಿಕ ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಒಂದು ಚಳವಳಿಯ ಆರಂಭಗೊಂಡಿದೆ. ಇದು ವಿಶ್ವದ ಅನೇಕ ಮೂಲೆಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಚಳವಳಿಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಬರಹಗಳ ಅನುವಾದವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದಿಂದ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದದಿಂದ ನಮ್ಮ ನಾಡಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಗತೊಡಗಿದೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ವರ್ತುಲವು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದಿಂದ ನಾಡಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಮೂಲಕ ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ಬರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರ್ವದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ತಳಹದಿಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿ, ನಿರಾಕರಿಸುವ ಬರಹಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದಿಂದ ನಾಡಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಈಗ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ವಿಶೇಷವೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಚಿಂತಕರು ಈ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಬರೆದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬರಹಗಳು ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದವಾಗುವ ಬರಹಗಳು ಈಗ ಪಶ್ಚಿಮದ ವೈಚಾರಿಕ ವಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಕಾರಣವೆಂದರೆ, ಆಧುನಿಕ ವಿಜ್ಞಾನದ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಹಿಂದೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದ್ದು ಇಂದು

ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನ ದೇಶಗಳಾಗಿರುವ ನೆಲೆಗಳಿಂದ ಬರುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ ಜೈವಿಕ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ, ಸುಧಾರಿತ ಅಥವಾ ಕುಲಾಂತರಿ ತಳಿಗಳ ವಾಸ್ತವ ಪ್ರಯೋಗಗಳೂ ಮೂರನೆಯ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳ ಭೀಕರ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಂದಲೇ ಈ ಬರಹವು ಬರಬೇಕಾದದ್ದು ಸಹಜವಾಗಿದೆ. ಈ ಬರಹವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತಕ್ಷಣ ಭಾಷಾಂತರವಾಗುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಆವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನವ ಉದಾರಶಾಹಿ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ನೀತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಚಳುವಳಿಗಳು ಇಂಥ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ಪ್ರೇರಣೆ ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವು ಮೂಲ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಅಥವಾ ಅದರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಂತರದ ಅನುವಾದ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಯೋ ಎನ್ನುವುದು ಬಹಳ ಚರ್ಚೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಅನುವಾದಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಈ ಬಗೆಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಅಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿವೆ.

ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರದ ವಿಷಯವನ್ನು ವಸಾಹಾತುಶಾಹಿ ರಾಜಕೀಯದ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಈ ಅಂಶದ ಬಗ್ಗೆ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಶ್ರೀ ದೀಪಕ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು Science and the Raj ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಮುಖ್ಯ ವಾದಗಳು ಹೀಗಿವೆ. ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಪಶ್ಚಿಮದ ಹೆಗ್ಗಳಿಕೆಯ ಗುರುತುಗಳು ಎಂದು ನಂಬಿದ್ದ ವಸಾಹಾತುಶಾಹಿಯ ಸಂಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಅಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಅಲಕ್ಷ್ಯಗಳಿದ್ದವು. ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಹಾಗೂ ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪಶ್ಚಿಮದ ಹಲವಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮೆಚ್ಚುಗೆ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದರೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಅವುಗಳ “ವೈಜ್ಞಾನಿಕತೆ”ಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂದೇಹವುಳ್ಳವರಾಗಿದ್ದರು. ಅಲ್ಲದೇ ಮಧ್ಯಯುಗದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನವು ಸ್ಥಗಿತವಾಗಿತ್ತು ಎನ್ನುವ ತಪ್ಪು ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ಅಂದರೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶುದ್ಧಾಂಗ ವಿಜ್ಞಾನವಿರಲಿಲ್ಲವೆಂದು, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅಥವಾ rational ಚಿಂತನೆ ಇರಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಹೀಗಾಗಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆಯಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವರು ಒಪ್ಪಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆಯು ಇಲ್ಲಿಯ ನಾಡಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಅವರು ನಂಬಿದ್ದರು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೂ ಬೆಳೆಯುವ ಆವಶ್ಯಕತೆ ಇತ್ತು. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಆನ್ವಯಿಕವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಅಂದರೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕವಾಗಿ ಬಳಕೆಮಾಡಬಲ್ಲ Supervisor ಅಥವಾ Overseer ಮಟ್ಟದ ತರಬೇತಿ ಇರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದೆಂದು

ನಂಬಲಾಗಿದ್ದು, ಉನ್ನತ ವೈಚಾರಿಕ ಮಟ್ಟದ ವಿಜ್ಞಾನವು ಭಾರತೀಯರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಮೀರಿದ್ದು ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಅನವಶ್ಯಕವೆಂದು ವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಭಾರತೀಯ ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಗಳು ಎಷ್ಟೇ ಅಪೇಕ್ಷೆಪಟ್ಟರೂ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಸರಕಾರವು ಈ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ general education ಸಾಕು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿತು. ಸ್ವತಃ ಭಾರತೀಯ ಶ್ರೀಮಂತ ವರ್ಗವು ಅಪಾರ ದೇಣಿಗೆ ಕೊಟ್ಟರೂ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೋಧಿಸುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಗೆ ಈ ಸರಕಾರವು ನೆರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ವಿಜ್ಞಾನ ಸಮಾಜಗಳಿಗೆ (Scientific Societies) ನೆರವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇದೇ ಧೋರಣೆಯಿಂದಾಗಿ ಉನ್ನತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ orientalist ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ತಾವು ಮಾಡಿದ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ಪಡೆಯುವುದರಲ್ಲಿ ಸೋತರು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರಕಾರದ ಧೋರಣೆಯನ್ನು ಮೆಕಾಲೆ ಹಾಗೂ ಕರ್ಜನ್ ಅವರ ಅವಮಾನಕರ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ನೋಡಬಹುದು. ಮೆಕಾಲೆ ಪ್ರಕಾರ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತೀಯ ಖಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಓದಿದರೆ ವಸತಿನಿಲಯದಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರೂ ಗೊಳ್ಳೆಂದು ನಗುವಂತಿತ್ತು. ಕರ್ಜನ್ ಪ್ರಕಾರ ಭಾರತೀಯರಿಗೆ ವಿಜ್ಞಾನ ಕಲಿಸುವುದು ಪ್ರಕೃತಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಕೆಲಸವಾಗಿತ್ತು. ಇಂಥ ಭರ್ತ್ಸನೆಯಿಂದಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆಯು ಅಸಮರ್ಪಕವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಮಾರ್ಸ್ಟರ್ ರಾಮಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದವರು ಉತ್ಸಾಹದಿಂದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಇತರ ನಾಡಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ದೊರಕಿದ್ದು ಖಾಸಗಿ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ, ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಥಾನಗಳ ದೊರೆಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿಂದ. ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಇಂಥದೇ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಆದರೆ ಕೆಲವು ಉದಾರವಾದಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಶಿಕ್ಷಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮುತುವರ್ಜಿವಹಿಸಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಬರೆಯಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಈ ಕುರಿತು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಒಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ೧೪ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕನ್ನಡ ಕೃತಿಗಳು ಬಂದಿರುವುದರ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹುಪಾಲು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನನಗೆ ತೋರುವಂತೆ ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಚಟುವಟಿಕೆಯು ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಕನ್ನಡದ ಮೂಲಕ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಒಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕೆಲಸವು ನಡೆಯಿತು. ಇದು ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಶಕ್ತಿಗುಂದಿ ಕೇವಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಜ್ಞಾನದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಯಿತು.

ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲನ್ನು ಆಶೀಸ್ ನಂದಿ ಅವರು

ವಿವರವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನ/ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಗಳು ಯಾಜಮಾನ್ಯದ ಕೆಲಸವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದವು. ಅಂದರೆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅಧಿಕಾರದ ಭಾಗವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೀಗಳೆದು, ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನವು ಮಾತ್ರ ನಿಜವಾದ ವಿಜ್ಞಾನವೆಂದು ವಾದಿಸಿದ್ದು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಸರಕಾರವು ತನ್ನ ಶಿಕ್ಷಣ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನದ ಬೋಧನೆಗೆ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹ ನೀಡಲಿಲ್ಲ. ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಜೆಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅವಶ್ಯಕತೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಂಬಿ ಆ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಹೇಳಿಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ಕಡೆಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ವಿಜ್ಞಾನ ಪರಂಪರೆಗಳು ಹಿನ್ನೆಲೆಗೆ ಸರಿದವು. ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಏಕಮುಖಿಯಾದ, ಏಕ ಮಾದರಿಯ ಪಶ್ಚಿಮದ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪ್ರತಿಷ್ಠಾಪನೆ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಅಂದರೆ, ಆಶೀಸ್ ನಂದಿಯವರು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿ ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯು ಅನೇಕ ಜ್ಞಾನಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ವಿಜ್ಞಾನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಭಾಷಾಂತರದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ - ದೀಪಕ್ ಕುಮಾರ್ ಅವರು ಭಾರತೀಯ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ (ಪಶ್ಚಿಮದ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಂತೆ) ಸಂದೇಹ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆಂದು ನನಗೆ ಅನ್ನಿಸಿತು. ಅಥವಾ ಅವರಿಗೆ ಧರ್ಮಪಾಲ್, ನಂದಿ ಮುಂತಾದವರು ಭಾರತೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಗಳ ಬಗ್ಗೆ 'enthusiastic' ಆಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಕಂಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಸಂಶೋಧನೆಯ ಫಲವೆಂದು ಹೇಳುವ ಅವರ ಕೃತಿಯ ಈ ಎಳೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷಾಂತರದ ಮೂಲಕ ವಿಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಾಡಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಕ್ರಿಯೆಯು ಮುಂದುವರೆದಿದ್ದರೆ ಪಶ್ಚಿಮಕೇಂದ್ರಿತ ವಿಜ್ಞಾನದ ಯಾಜಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಪ್ರತಿರೋಧವಾದರೂ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

೧. ದೀಪಕ್ ಕುಮಾರ್, Science and the Raj, (OUP, ೨೦೦೬), Second Edition.
೨. Prasad G.J.V., ed. Translation and Culture (New Delhi: Pencraft International), ೨೦೧೦.
೩. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಶಾಂತಾ, "Translation and the Quest for Identity: Democratization of Knowledge in 19th Century India". Included in Prasad G.J.V., ed., Translation and Culture cited above.

೪. Kothari, Rita, Translating India (Bangalore: Foundation Books Pvt. Limited), ೨೦೦೬.
೫. Darlymple, William., The Last Moghal. (Bloomsbury, ೨೦೦೬)
೬. Rahman, Tariq Language, Ideology and Power, (Hyderabad: Orient Blackswan Private limited) ೨೦೦೮.
೭. Nandy, Ashis, Return from Exile (OUP, ೧೯೯೮)

* * * * *

ಪಠ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳು: ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷಾಂತರದ ರಾಜಕಾರಣ

-ಡಾ. ಚಂದ್ರಾಣಿ ಚಟರ್ಜಿ

ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಗೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತೀರೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಪಂಡಿತರೂ ಕೂಡ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಂತೆಯೇ ನೇರವಾಗಿ, ಅದು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ವರ್ಗಾಯಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದು ಸಲಿಸಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾಷಾಂತರವು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪಠ್ಯವೊಂದರ ಮೂಲ ಆಕರ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಿತ ಗುರಿಯ ನಡುವಿನ ಸುಗಮ ಸಂವಹನವನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗಿದೆ. ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಕುರಿತಾದ ಆಲೋಚನೆಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಬೆಳೆದುಬಂದ ಇತಿಹಾಸವು ಈ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನೇ ಅನುಮೋದಿಸುತ್ತದೆ; ಪ್ರಾಯಶಃ ಇತರ ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇದೇ ಆಭಿಪ್ರಾಯ ಇರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಕುರಿತು ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಠಾಕೂರರು ಮಂಡಿಸಿದ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಎಂತಹುದೆಂದು ನೋಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಈಗ ಸ್ವಲ್ಪ ವಿಷಯಾಂತರ ಮಾಡೋಣ. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಠಾಕೂರರ 'ಛಿನ್ನಪತ್ರ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯು, ತನ್ನ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಿಂದಲೇ ತೊಡಗಿ, ಭಾಷಾಂತರದ ಅಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರಮಾಡುವಾಗಿನ ಆಯ್ಕೆಯ ಕಷ್ಟಪಾಡುಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತದೆ. ಛಿನ್ನಪತ್ರ ಎಂಬ ಪದದಲ್ಲಿ ಚದುರಿದ ಎಲೆಗಳು, ಹರಿದ ಪುಟಗಳು, ಚೂರುಚೂರಾದ ಪತ್ರಗಳು ಎಂಬೆಲ್ಲ ಅರ್ಥಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ. ಯುಕ್ತಿಸೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹಗುರಲಘುವಾಗಿ ತಂದ ತಮ್ಮ ಈ ಸಂಪುಟದಲ್ಲಿ, ನಡುವಯಸ್ಸಿನ ಠಾಕೂರರು ತಾವು ತಮ್ಮ ಇಪ್ಪತ್ತು-ಮೂವತ್ತರ ನಡುವೆ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳನ್ನು ಒಂದೆಡೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನವು ಹದಿಹರೆಯದ ಅವರ ಸೊಸೆಗೆ ಬರೆದ ಪತ್ರಗಳು. ಅವರು ಈ ಪತ್ರಗಳ ತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಅನುಕ್ರಮವಾಗಿ ಜೋಡಿಸಿ ಅವುಗಳ

ಯಾದೃಷ್ಟಿಕತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಒಂದು ಬಗೆಯ ನಯವಾದ ನವಿರು ಹದವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೊಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕಾರವು ಲಭಿಸುವ ಮೊದಲೇ, ೧೯೧೨ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ 'ಛಿನ್ನಪತ್ರ'ವು ದಿನಚರಿ, ಪ್ರವಾಸಕಥನ, ಕಿರುಕಾದಂಬರಿ, ಸಂಕಲನ ಮುಂತಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಕ್ಕದ ಬಗೆಬಗೆಯ ಬಿಡಿಬರಹಗಳ ಒಕ್ಕಟ್ಟು-ಜೋಡಣೆಯಾಗಿದೆ. ಕಥೆ ಕವಿತೆ ಆತ್ಮಕತೆ ಗದ್ಯ ಪದ್ಯಗಳ ನಡುವೆ ಹೊಕ್ಕುಹೊರಡುವ ಕೊನೆಯಿಲ್ಲದ ಕಥನಗಳು ಇಲ್ಲಿ ಹಗುರಾಗಿ ತೆರೆದು ಬಿಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ, ಅವರವರಿಗೆ ಬಹಿರಂಗವಾಗದ ಅವರ ತಾರುಣ್ಯದ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆ ಒಂದು ಹಿನ್ನೋಟ ಹರಿಸುವ, ಹಾಗೆ ನೋಡುತ್ತಲೇ ಕಣ್ಣುಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಲೆಯ ಗುರುತಿಸುವ, ಅದು ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಓದುಗಳೆನಿಸುವ ಉತ್ತಮ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಬಲ್ಲ ಕೃತಿ. ಅದು ಓದುಗರಲ್ಲಿ ಒಂದುಬಗೆಯ ವಿಲಕ್ಷಣವಾದ ನಿಷ್ಠುರವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯನ್ನು ಅನ್ಯಮನಸ್ಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತದೆ.

ತಾಕೂರರು ೨, ಡಿಸೆಂಬರ್ ೧೯೯೨ರ ತಮ್ಮ ಒಂದು ಪತ್ರದಲ್ಲಿ, 'ಭಾಷಾಂತರ' ಪದಕ್ಕೆ ('ಅನುವಾದ' ಎಂಬ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪದದ ಬದಲಿಗೆ,) ಅರೇಬಿಕ್-ಬಂಗಾಲಿ ಪದವಾದ 'ತೊರ್ಜೊಮ' (ತರ್ಜುಮೆ) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಹವ್ಯಾಸಿ-ಕಲಾರಸಿಕ ಗೆಳೆಯನಾದ ನಾಟೋರಿಯ ಮಹಾರಾಜನನ್ನು ಭೇಟಿಯಾಗಲು ಹೋಗಿದ್ದರು. ಆ ಕುರಿತು ತಮ್ಮ ಸೊಸೆಗೆ ಹೀಗೆ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ: 'ಸಂಜೆಹೊತ್ತು ನಾವೆಲ್ಲ ಗಾಳಿಸೇವನೆಂದು ಹೊರಗೆ ಅಡ್ಡಾಡಲು ಹೋದವು. ಇಕ್ಕಲಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಲಗಳಿಂದ ಕಂಗೊಳಿಸಿದ ಆ ಹಾದಿ ನನಗೆ ಇಷ್ಟವಾಯಿತು. ಬಂಗಾಲದ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನ ವಿಸ್ತಾರವೂ ನಿರ್ಜನವೂ ಆಗಿರುವ ಆ ಹುಲ್ಲುಗಾವಲ ನೀಳ ಹರಹು. ಹೊಲಗಳಾಚೆಯ ದೂರ ನೀಲ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿ ಮರಗಳೆಡೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗುವ ಸೂರ್ಯ. ಅದೇನೆಂತಹ ಕರುಣೆಯ ಮಿದುಮಾರ್ದವದ ಪ್ರಶಾಂತ ಭಾವ! ಈ ನಮ್ಮ ಬುವಿಯ ಆ ದೂರದಾಗಸದ - ಪ್ರೀತಿಯ ಭಾರಕ್ಕೆ ಬಾಗಿದ - ಒಂದಾಗುವೈಕ್ಯದ ಭಾವರಸಗಳ ಎಂತಹ ಮಸುಕು ಮೌನ! ಸೂರ್ಯನಿಂದ ಬೇರೆಯಾಗಿ ಪೃಥ್ವಿಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವ ಆ ಪರಿತ್ಯಕ್ತ ಸಂಜೆಬೆಳಕು - ಅನಂತ ಚಿರಂತನದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿರುವ ಆಳದ ಅಗಲಿಕೆಯ ನೋವು - ಬುವಿಯ ಮೇಲಿನ ಬಾಳಿನ ಕ್ಷಣಭಂಗುರತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವಂತಿತ್ತು. ನೆಲ ನೀರು ಆಗಸಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತಿನಂಚಿನ ಮೌನ - ಭಾಷೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಎಂತಹ ಮೌನದ ಸೀಮೆ. ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಹಾಗೆಯೇ ನಿಟ್ಟಿಸಿನೋಡಿ, ಯೋಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುಳುಗಿದೆ: ಈ ಇಂತಹ ಮೌನ ಭೂಮಿಯುದ್ದಕ್ಕೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅದನ್ನು ಹೆಚ್ಚುಹೊತ್ತು ಸಹಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ಭಾವಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು, ಅದು ಭಾಷೆಯ ಆದಿಮೂಲವನ್ನೇ ಭೇದಿಸುತ್ತಿದೆ

ಅನ್ನಿಸುವ, ಬುವಿಯ ಆಳದಿಂದ ತಾರೆಗಳ ಲೋಕದವರೆಗಿನ, ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದ ಎಂತಹ ಗಾಢವಿಷ್ಣುತೆಯ ಪ್ರಶಾಂತ ಗಂಭೀರ ಸಂಗೀತ - ಆಲಿಸಬಹುದಲ್ಲ! ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ನಡೆದ ಘಟನೆ. ನಾವು ಅಲುಗದೆ ಕುಳಿತು ಸ್ವಲ್ಪ ಏಕಾಗ್ರತೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೆ ಆ ನಿಶ್ಯಬ್ದವನ್ನು ಕೇಳಬಹುದು - ಜಗತ್ತಿನ ಬಣ್ಣ ಬೆಳಕುಗಳು ಒಂದಾಗಿರುವ ವಿಶ್ವಸಾಂಗತ್ಯದ ಆ ಅನುಪಮ ಗಾನವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಬಹುದು. ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆ ಹರಿಯುವ, ಈ ಕಾಣುವ, ದೃಶ್ಯಪ್ರವಾಹದ ಅದುರುದನಿಯನ್ನು ಕಂಪನಶಬ್ದವನ್ನು, ಒಮ್ಮೆಯಾದರೂ ಕಣ್ಣುಚ್ಚಿ ಮನದ ಒಳಗಿವಿ ತೆರೆದು ಆಲಿಸಬೇಕು. ಆದರೆ, ಬೆಳಗು ಮುಂಜಾನೆಗಳ ಈ ಸೂರ್ಯೋದಯ ಸೂರ್ಯಾಸ್ತಗಳನ್ನು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಬರೆಯಬಲ್ಲೆ? ಅವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅನುಭವಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯ; ಆದರೆ, ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆ?

ತಾಕೂರರು 'ಭಾಷಾಂತರ' (ಅನುವಾದ/ನುಡಿಬದಲು) ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಪದ ಮತ್ತು ಆಲೋಚನೆಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ ವಿಧಾನ ನೋಡಿ ನಾನು ಮೂಕಳಾಗಿಬಿಟ್ಟೆ, ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸಲು ಅಲ್ಲ, ಬದಲು, ಕಲ್ಪಿತ ವಿಶ್ವದ ದರ್ಶನವನ್ನು ವರ್ಣಿಸಲು ಸಂಗೀತಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದಂತೆಯೆ, ಒಂದು ಗ್ರಹಿಕೆಯ ವಿಧಾನವನ್ನು ನೋಟದ ರೀತಿಯನ್ನು ಹೇಳುವ ರೂಪಕವಾಗಿ, ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ - ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಂಗತ್ಯ ಎಂಬರ್ಥದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದ 'ಹಾರ್ಮನಿ'. ಇದನ್ನು ತಾಕೂರರು ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೆ ಅದೇ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿಯೆ ಬಳಸುತ್ತಾರಾದರೂ ಅದನ್ನು ಬಂಗಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ. ('ಛಿನ್ನಪತ್ರ'ದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪದ ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳಿ ಎರಡು ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಬರೆಯುವ ಮೂಲಕ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಅವನತಿಯ ನೇಸಲು ದನಿಗಳ ಭಾವ ಮೂಡುವಂತಿರುವ ಪದಬಳಕೆಯ ಆಸಕ್ತಿದಾಯಕವಾದ ಎರಡು ಪಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.) ಇಂತಹ ಅರೆ ರೂಪಕಾತ್ಮಕವಾದ, ಲಿಪ್ಯಂತರಗೊಂಡ, ಆದರೆ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳದ 'ಹಾರ್ಮನಿ'ಯ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮೂಲತಃ ಭಾಷಾಂತರದ ಕಲ್ಪನೆಯೆ - ಅದರ ಸದೃಶ ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅರಿವಿನಿಂದಾಚೆಗೆ ಪೂರ್ವ-ಪಶ್ಚಿಮಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧಗಳ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತೀರಾ ಬೇರೆಯೆ ತೆರನಾದ ಹುಡುಕಾಟಗಳ ಅಥವಾ ಪರಿಶೋಧನೆಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಛಿನ್ನಪತ್ರದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಷಯವು ಒಂದು ಅಡಗಿದ ಸೆಲೆಯಾಗಿ ಉದ್ದಕ್ಕೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ.

ತಾಕೂರರು ಮತ್ತು ಇತರ ಹಲವರನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಹೀಗೆ ಹೇಳಬಹುದೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ: ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರವೆಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ತೀರಾ ಸರಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಕೂಡ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಬೇಕಾದ ತುರ್ತು ಇರುತ್ತದೆ; ಏಕೆಂದರೆ, ಅದನ್ನು (ಅಂದರೆ, ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು) ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಲು ಲಭ್ಯವಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಕೂಡ, ಭಾಷೆ, ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳಂತೆಯೆ, ತಮ್ಮಷ್ಟಕ್ಕೆಯೆ ಸದಾ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದರ ಕುರಿತು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸಹಜ ಅಂತಸ್ಥ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅದನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಬೇಕೆಂದರೆ ಖಂಡಿತ ಸುಲಭವಲ್ಲ. ಪಠ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಹೀಗೆಯೆ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಖಚಿತವಾಗಿ ಪಠ್ಯವೆಂದರೆ ಏನು? ಅದನ್ನು ಸರಳವಾಗಿ, ಬರಹರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ದಾಖಲೆ ಎಂದು ಹೇಳಲು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಅಥವಾ, ಜಗತ್ತಿನೆಲ್ಲೆಡೆ ಹಿಂದೆ ಮತ್ತು ಇಂದು ಕೂಡ ಮೌಖಿಕವೆಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಬಾಯ್ದಾರೆಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಅನುವಾದದ ಘಟನೆಗಳೆಂದು ಹೇಳುವಂತಿಲ್ಲ. ಇಂಥವನ್ನೆಲ್ಲ ಬದಿಗೆ ಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾದರೆ, ಬೇರೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಹುದು? ಪ್ರತಿಮೆ, ಚಿತ್ರ, ಚಲನಚಿತ್ರ ಮತ್ತು ಸಂಗೀತಗಳನ್ನು ನಾವು ಪಠ್ಯವೆಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತೇವೆಯೆ? ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ/ಭಾಷಾಂತರಗಳೆಂದು ಅಥವಾ ಕೆಲವನ್ನು ಹಾಗಲ್ಲವೆಂದು ಗುರುತಿಸುವ ಗಡಿರೇಖೆಗಳು ಯಾವುವು? ಎಲ್ಲಿವೆ?

ಇವೆಲ್ಲ ತಿಳಿಯಲಾರದಂತಹ ಗಹನ ಸಂಗತಿಗಳೇನಲ್ಲ. ಸಾಮಾನ್ಯ ಆಡುಭಾಷೆಯ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಬಂದಿರುವ ಭಾಷಾಂತರದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಯೆ ಇವೆಲ್ಲ ಹೊರಡುವುದು. ಮತ್ತು ಅವೆಲ್ಲ ಭಾಷಾಂತರದ ಕುರಿತಾದ ಸಾಮಾನ್ಯಜ್ಞಾನದ ಪರಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಹಿಂದಿನ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಕುರಿತು ಬಂದ ಮೊತ್ತಮೊದಲಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಎನ್ನಬಹುದಾದ ರೋಮನ್ ಜಾಕೋಬ್‌ಸನ್‌ನ ವಿಚಾರಗಳ ಹಿಂದೆಯೂ ಇವೇ ಸಂಗತಿಗಳಿರುವುದು ಆಕಸ್ಮಿಕವೇನಲ್ಲ.

ಅದನ್ನವನು ಹೀಗೆ ವಿಂಗಡಿಸುತ್ತಾನೆ: ೧. ಅಂತರ್ಭಾಷಿಕ ಅಂದರೆ, ಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ಮರುಪದಗಳ ಹೊಂದಿಕೆ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಪದಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ಅದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಇತರ ಪದಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ; ೨. ಭಾಷಾಂತರಿಕ ಅರ್ಥಾತ್ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ನಿಜ ಅರ್ಥದ

ಭಾಷಾಂತರವು ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಪದಸಂಜ್ಞೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಪದಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ; ೩. ಅಂತಃಸಾಂಕೇತಿಕ ಅನುವಾದ ಅಥವಾ ರೂಪಾಂತರವು (ಅಂದರೆ, ರೂಪಪರಿವರ್ತನೆಯು) ಪದಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಪದೇತರ ಅರ್ಥಾತ್ ಶಾಬ್ದಿಕಭಾಷೇತರವಾದ ಬೇರೆಯೇ ರೂಪದ ಸಂಜ್ಞಾಪದ್ಧತಿಗಳ ಸನ್ನೆಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಪಡೆಯುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ. ಇಲ್ಲಿ, ಒಂದಲ್ಲಾ ಒಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರವು ಶಾಬ್ದಿಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವುದು ಜಾಕೋಬ್‌ಸನ್‌ನ ನಿರ್ಧಾರದಲ್ಲಿ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಜಾಕೋಬ್‌ಸನ್‌ನ ಅಂತರ್ಭಾಷಿಕ ಅನುವಾದದ ವರ್ಗೀಕರಣವು (ಅಥವಾ, ಕ್ರಮಪಟ್ಟಿಕೆಯು) ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿಯೇ ಅಂತರ್ಗತವಾಗಿರುವ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕ ಗುಣದ ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರತಿಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದೆ; ಅದೇ, ಅವನ ಅಂತಃಸಾಂಕೇತಿಕ ಅನುವಾದದ ವರ್ಗೀಕರಣವು ಪಠ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವ ಸಮಸ್ಯಾತ್ಮಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು: ಹೊಸ ದಿಕ್ಕೊಳಿಗಳು

ಭಾಷಾಂತರ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ, ೧೯೮೦ರ ನಂತರ ತೊಡಗಿದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು 'ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಿರುವು' ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಸೂಸನ್ ಬಾಸ್ಟೆಟ್ ಮತ್ತು ಆಂಡ್ರೆ ಲೆಫೆವೆರ್ ಸಂಪಾದಿಸಿದ, ೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ, 'ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನ್, ಹಿಸ್ಟರಿ ಆಂಡ್ ಕಲ್ಚರ್' (ಭಾಷಾಂತರ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ) ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನವು ಬಿಡುಗಡೆಯಾದಂದಿನಿಂದ ಈ ಒಂದು ಪದವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಬಳಸಣಿಗೆ ಪಡೆದು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬಂದಿತು. ಈ ಬಗೆಯ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾಂತರದ ನೆಲೆಯೊಂದರ ಬೆಳವಣಿಗೆಯು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಎರಡು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ತಳುಕಿಕೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಿರುವು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನದ ಏಳುವೆ - ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸಮಾನಲಕ್ಷಣವು ವ್ಯಕ್ತಿಸುಟ್ಟವಾಗಿ ಎದ್ದುಕಾಣುವಂಥದ್ದು. ಹಲಬಗೆಯ ಕಾರಣಗಳ ದೆಸೆಯಿಂದ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಎತ್ತಿದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತಿವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರವು ಪಠ್ಯೀಕರಣಗೊಂಡಿದೆ; ಹಾಗೆಯೇ, ಭಾಷಾಂತರದ ನಿರ್ಮಿತಿಗಳು, ವಿದ್ವಾಂಸರ ಅವಗಾಹನೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕೊಳುಕೊಡುಗೆಯ

ಹಾದಿಗರೆಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುತ್ತಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರ ವ್ಯಾಪಾರವು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ - ಭಾಷೆಗಳು, ಸಂಕೇತ-ಸಾಂಜ್ಞಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ವಿನ್ಯಾಸಗಳು ಮುಂತಾದವುಗಳ ಕೂಡುಬಿಂದುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ; ಮತ್ತು ಅದು, ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಚಹರೆಪಟ್ಟಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತವಾಗಿ ಹೊರಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ತಿರುವಿನಲ್ಲಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಆಸಕ್ತಿಗಳೂ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ನಡುವಿನ ಈ ಸೀಳುಹೊಂದಿಕೆಯು - ಹಲವು ಬಗೆಯ ಸಾಹಿತ್ಯೇತರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಾತೀತ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಈ ಕರುಮಾಡಿನೊಳಗೆ ಕೂರಿಸಲು ಮತ್ತು ವಾಡಿಕೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷಾಂತರಗಳ ಸಂಪ್ರದಾಯದೊಳಗೆ ಸೇರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯಗಳು ಹಿಂದಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಟ್ಟ ಸೂತ್ರ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ, ಅವು ಸಹವರ್ತಿ ಕಲಾಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ ಮೂಡಿಬಂದ ಸೂತ್ರ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಿಂದಲೂ ಕಟ್ಟಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಅಂತರ್ಪ್ರಯೋಜನೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ ಕೀರ್ತಿಯು ಕ್ರಿಸ್ತೇವಾಳಿಗೆ ಸಲ್ಲುತ್ತದಲ್ಲವೆ? ಅವಳ ಆ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಿ ಹೊರಗಿಡಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವಳು ಕಲೆ, ಸಂಗೀತ, ನೃತ್ಯ, ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಜೀವಂತ ಚಿತ್ತಾರಗಳಂತೆ, ಪ್ರಯೋಮ ಹೊರಪದರುಗಳ ಚಲನಶೀಲ ಸೀಳುಪಾಲುಗಳಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಾಳೆ. ನಾವು ಚಲನಚಿತ್ರವನ್ನೂ ಈ ಸಾಲಿಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು.

ಮುಂದಿನ ಎರಡು ಕವಲು (ವಿಭಾಗ)ಗಳಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಪ್ರಸಂಗಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತೇನೆ - ಒಂದು, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಜನಪ್ರಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಸೇರಿದ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ ಉತ್ಸವಾಚರಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಇನ್ನೊಂದು, ೨೦೧೪ರಲ್ಲಿ ಬಂದ ಒಂದು ಬಂಗಾಳಿ ಚಲನಚಿತ್ರ - ಇವೆರಡರ ಮೂಲ ಆಕರಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯವೆ. ಇವನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಅನುಸಂಧಾನಗಳ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತೇನೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂವಹನೆಯ ರಾಜಕಾರಣ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೌಶಲಗಳ ಮೂಲಕ ಕೊಳುಕೊಡೆಯಾಗುವ ರಾಜಕಾರಣವನ್ನು ಮರುನುಡಿಯುವ ಮರುಸ್ಥಾಪಿಸುವ - ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳ ಚಲನಶೀಲ ಸೀಳುನೋಟದ ಪ್ರಯತ್ನವಿದು.

ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ: ಪ್ರದರ್ಶನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ

ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಅದರ ಶಿಸ್ತುಗಳು ರೂಪುಗೊಂಡದ್ದು

ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಕವಲುಗಳಾಗಿ ಅವು ಹೊರಬಂದಾಗ. ಭಾಷಾಂತರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಯಾವತ್ತೂ ಮೂಲ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಎಂಬ ಇಬ್ಬಗೆಯನ್ನು ಅಥವಾ ದ್ವಂದ್ವವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಅದು ಅನುವಾದವನ್ನು ಮೂಲಕ್ಕಿಂತ ಎರಡನೆಯ(ಸ್ಥಾನ)ದ್ದಾಗಿ ನೋಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು, ಹೀಗೆ, ಅನುವಾದವೆಂದರೆ ಮೂಲದಿಂದ 'ದಾಟಿಸುವ' ಕ್ರಿಯೆ ಎಂಬರ್ಥದಲ್ಲಿಯೆ ಸ್ಥಿರ ನಿಂತಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರ - ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನ್ - ಪದದ ವೃತ್ತತ್ತಿಯಲ್ಲಿಯೆ ದಾಟು ದಾಟಿಸು ಎಂಬ ಅರ್ಥದ ನೇಸಲುಗಳಿವೆ. ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆಂಟ್ಸಲೆರ್ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ, 'ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಗಡಿಯಂಚುಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಬಹುತ್ವಬಾಹುಳ್ಯವಿರುವ ಮತ್ತು ರೂಢಿಗತವಾದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಒಳಪ್ರವೇಶಸಾಧ್ಯವಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಕಡೆಗೆ ಗಮನಹರಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾಂತರವೆನ್ನುವುದು ಯಾವತ್ತೂ ನಡೆಯುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂವಹನದ ನಿರಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಮರುಚಿಂತನೆ ನಡೆಸಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅದು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ಮಾತುಕತೆ ಎಂಬ ಸೀಮಿತ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಬದಲಿಗೆ, ಅದೊಂದು ಸಂವಹನವೇ ಅಡಿಗಲ್ಲಾಗಿರುವ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಒಳತಳದ ರೂಢಿನಿಯಮವೇ ಸರಿ ಎಂದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ?' ಇಂದಿನ ಆಧುನಿಕೋತ್ತರ ಜಾಗತಿಕ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಚಿತವಾಗಿ ಸಮಂಜಸವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಮೋಬೈಲ್ ದೂರವಾಣಿ, ಅಂತರ್ಜಾಲ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ರಸ್ತೆಗಳು, ವೇಗದ ರೈಲುಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಬೆಲೆಯ ವಿಮಾನಯಾನ - ಮೊದಲಾದ ಮುಂದುವರಿದ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧನಗಳು ಮತ್ತು ಸುಧಾರಿಸಿದ ಪ್ರಯಾಣ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಇರುವ ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಪರಿಧಿಗಳಿಂದ ಆಚೆಗೆ - ಗಡಿಗುಂಟ ಸಾಗಿ ದಾಟಿ ಜಿಗಿದು - ಮುನ್ನಡೆಯುವುದು ಹಿಂದಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸುಲಭ. ಅದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಪ್ರಾಂತೀಯ ಜನಾಂಗೀಯ ಗುಂಪುಗಳು, ವ್ಯವಸಾಯೀ ಸಂಘಟನೆಗಳು, ವಿಭಿನ್ನ ಕುಲವಂಶ ವರ್ಗಗಳು, ಲಿಂಗವರ್ಗಗಳು, ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು, ಕೋಮುಪಂಗಡಗಳು, ನೆರೆಕರೆ-ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಾಯದರಿವಿನವರು - ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೇಶದೊಳಗೆ ಮತ್ತು ದೇಶ-ದೇಶಗಳೊಳಗೆ ಹೊಸ ಸಂಪರ್ಕಗಳು ಮೂಡಿಬರುತ್ತಿವೆ. ವೈಯಕ್ತಿಕ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ (ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು) ನಿರಂತರವಾಗಿ ಈ ಬಹುನೆಲೆಗಳನ್ನು ಮುರಿಯುತ್ತ ಹೋದಂತೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಗಡಿಯಂಚುಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಹೋದಂತೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರಭುತ್ವಗಳ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಹಾಗೆಯೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳೂ ಬದಲಾಗುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಹೊಸ ಸೀಳುತಾಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು

ಚರ್ಚಿಸಲು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ವಿಧಾನಗಳು ಹಲವುಬಗೆಯ ನುಡಿಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು (ಅಂದರೆ, ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗವಿಧಾನಗಳನ್ನು) ಬೆಳೆಸಿವೆ. ಹಾಗಿದ್ದೂ, ಬಹುಭಾಷೆ, ಬಹುನೆಲೆ, ವಿವಿಧತೆ, ಅಸಮಕಾಲಿಕತೆ ಮತ್ತು ವಿಚ್ಛಿದ್ರತೆಯ ಎಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಚರ್ಚೆಗಳು ಭಾಷಾಂತರದ ಕುರಿತ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮಾದರಿಗಳ ಉಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಇನ್ನೂ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು - ಒಂದು ನಿರ್ಮಿತಿಯಲ್ಲ, ಒಂದು ಪಠ್ಯವಾಗಿ - ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಲ್ಲ, ಇಕ್ಕಡೆಗಳನ್ನು ಹಾದು ದಾಟುವ ಪಠ್ಯವಾಗಿ - ಮತ್ತು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ತಳಪಾಯದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವಾಗಿ - ಪುನರಾಲೋಚಿಸುವುದು ಕಷ್ಟವೆಂದು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಾಂತರದ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವು - ಅನುಸಂಧಾನವು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲವೆನ್ನುವಂತಹ ಕೆಲವು ನಿಶ್ಚಿತ ಪರಿಭಾಷೆಯ ನಾಮಸೂಚಿಗಳೆಡೆಗೆ ಕೊಂಡೊಯ್ಯುತ್ತದೆ. ನಾವು ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು - ನಿರಂತರ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ, ಅಂದರೆ ಹೊಸಹೊಸ ಅನುವಾದರೂಪಗಳು ಚಲಾವಣೆಗೆ ಬರಲು ಆಸ್ಪದವಿರುವ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೊಸ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸಹೊಸ ಹಾದಿಗಳ ಮೂಲಕ ಮರುವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ಆವಶ್ಯಕತೆಯಿರುವ - ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಗ್ರಹಿಸಬೇಕು. ಎಡ್ವಿನ್ ಜೆಂಟ್ಲೆರ್ ಗುರುತಿಸುವಂತೆ -

‘ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರಿತ ಪಠ್ಯವು ತನ್ನ ಅನುವಾದನದ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಅಸಮಾನ ನೆಲೆಯ ಹಲವು ಸಂಕಥನಗಳನ್ನು ಆಕರವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿಸಬಹುದು. ಅಂದರೆ, ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಅನನುವಾದ, ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪದ ಮತ್ತು ಸೂತ್ರಗಳ ಅಳವಡಿಕೆ ಹಾಗೂ ಹೊಸ ಪದ-ಸೂತ್ರಗಳನ್ನು ಆಮದುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮುಂತಾದ ಹಲಬಗೆಯ ಕೂಡು-ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದು ಏಕಮುಖಿಯಲ್ಲ, ಬಹುಮುಖಿಯಾದುದು; ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಘಟಕಾಂಶಗಳನ್ನು ಅವಯವಗಳಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಒಂದು ತಡೆರಹಿತ ಚಟುವಟಿಕೆ. ಸಂಸ್ಕೃತಿ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೊಳಗೆ ಯಾವತ್ಕಾಲವೂ ಕಿರುಭಾಷಾಂತರಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅಮೇರಿಕ ಸಂಯುಕ್ತ ಸಂಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯರಲ್ಲದ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಿಕರು ಯಾವತ್ತೂ (ತಮ್ಮ ಮನೆಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುತ್ತ) ತಮ್ಮ ಸಂವಹನೆಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ; ಹಾಡುಗಾರರು ತಮ್ಮ ಹಾಡುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಾರೆ; ಚಲನಚಿತ್ರ ನಿರ್ಮಾಪಕರು ತಮ್ಮ ಚಿತ್ರಲೇಖನಗಳನ್ನು ಸಿನಿಮಾವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸುತ್ತಾರೆ; ಪತ್ರಕರ್ತರು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸುದ್ದಿಗಳನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿಸುತ್ತಾರೆ, ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತಾರೆ; ಜನರು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯ ಪರ್ಯಾಯ ಮಾರ್ಗಗಳ ಕುರಿತು ಪ್ರಯೋಗ ಪರಿಶೀಲನೆ ನಡೆಸುತ್ತಾರೆ; ಮತ್ತು, ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಅಪ್ರಜ್ಞಾ-

ಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬಿಂಬಗಳು ನಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿನೊಳಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುತ್ತವೆ. ಸಂವಹನವು ನಮ್ಮ ಹಿಂದೆ ಮುಂದೆ ಮೇಲೆ ಕೆಳಗೆ ಸುತ್ತ ಮುತ್ತ ಮತ್ತು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸೀಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಹೊಸ ಸೀಮಾರೇಖೆಗಳು, ಹಿಂದಿನಂತೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಅಲ್ಲ, ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಅವನ್ನು ಬುಡಮೇಲು ಮಾಡಲು ಹೆಚ್ಚು ಉತ್ತಮ ಮಟ್ಟದ ಸೃಜನಶೀಲ ಕಾರ್ಯನೀತಿಗಳು ಮೂಡಿಬರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗೆಲುವು, ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಳಗಿನ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಗೆಲುವು, ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಭಾಷಾಂತರಸಾಧ್ಯತೆಯ ಹೆಣೆಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಆ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಅನುಸಂಧಾನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ನಾವೆಲ್ಲರೂ ಅನುವಾದಕರೇ.' (ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನ್: ಎ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಡಿಸಿಪ್ಲಿನರಿ ಜರ್ನಲ್, ಸಂ.೧)

ದಕ್ಷಿಣ ಏಶ್ಯಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೊಂದುತ್ತದೆಯೆ? ಹಿಂದಿನ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡು ಆಲೋಚನೆಯ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಅದು ಅವಶ್ಯವಾಗಿ ಸೃಜನಶೀಲ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಉಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೊಂದು ಅನಿಸಿಕೆಯಿತ್ತು - ಅನುವಾದಕರು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಅಖಂಡವಾಗಿ ಅವಿಕಲವಾಗಿ ಇನ್ನೊಂದಕ್ಕೆ ತರುತ್ತಾರೆ - ಅಂತ. ಆದರೆ, ಅದರ ಬದಲು, ನಡೆಯುವುದು - ರೂಪಾಂತರ, ಮರುನಿರೂಪಣೆ, ಸಂಯೋಜನೆ (ಹೊಂದಿಸುವಿಕೆ/ ಒಂದುಗೂಡಿಸುವಿಕೆ), ಪಠ್ಯವನ್ನೆ ಹುಡುಗೈದು ನುಂಗಿ ತೆಗೆಯುವುದು, ತನ್ನದಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸುವುದು, ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತನ್ನದೇ ನಿಲುವಿನಲ್ಲಿ ಮರುನಿರ್ಮಿಸುವುದು - ಹೀಗೆ. ಇಲ್ಲಿ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುವ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ರೂಪಕವೆಂದರೆ, ಭಾಷಾಂತರವು ಹೊರಗಿನ ಪಠ್ಯವೊಂದನ್ನು ಆಮದುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯದಲ್ಲ, ತನ್ನ ಸಂಚಿತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗತವಾದ ತನ್ನದೇ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತೀಯ ಆರ್ಜಿತ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿ ತನ್ನದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರವು ಪಠ್ಯವೊಂದಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸಿದ ಯಾಂತ್ರಿಕ ಚಟುವಟಿಕೆಯಲ್ಲ, ಬದಲಿಗೆ, ಮೂಲ ಆಕರ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವ ಭಾಷೆ ಎರಡಕ್ಕೂ ಅನ್ವಯಿಸುವ, ನಮನೀಯತೆ ಬಾಗು ಬಳುಕು ಇರುವ ಆಕಾರ ಪಡೆಯಬಲ್ಲ ವಿಷಯ, ಜೀವಂತ ವಸ್ತುಸಂಗತಿ.

ಭಾಷಾಂತರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇಂತಹ ಹೊಸಬಗೆಯ ಅನುಸಂಧಾನಕ್ಕೆ (ಅನುಪ್ರವೇಶ/ಅನುಕ್ರಮಕ್ಕೆ) ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ನಿದರ್ಶನಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು: ಬಹುರಂಜಿತ HBO ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಸರಣಿಯ 'ಗೇಮ್ ಆಫ್ ಥ್ರೋನ್ಸ್' ಆಧರಿಸಿ ಯುವಕರ ಗುಂಪೊಂದು ರಚಿಸಿದ ಒಂದು ಫ್ಯೂಷನ್ - ಬಿಸುಗೆ ಸಂಗೀತ, ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ ಉತ್ಸವಗಳು.^೧ ಮೂಲ ಗೇಮ್ ಆಫ್ ಥ್ರೋನ್ಸ್‌ನ ಧ್ವನಿಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ವಯೋಲಾ, ವಯೋಲಿನ್, ಸಿಂಥಸೈಸ್ಡ್ ಸೆಲ್ಲೋಗಳ ಒಂದು ತಂತಿಚಿತುಷ್ಕ ಹಾಗೂ ಡಬಲ್ ಬಾಸ್ ಮತ್ತು ಡ್ರಮ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದ್ದು, ಅದು ಕೇಳುಗರಲ್ಲಿ ಆ ಪ್ರದರ್ಶನದ ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗವಾಗಿರುವ ಆಳದ ಅಶುಭಸೂಚಕ ಭಾವವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿತ್ತು.^೨ ಥೋಲ್ ತಪಾ ಪಾಠ (version)ದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಗೀತೋಪಕರಣಗಳಾದ ಥೋಲ್, ಲೇಜಿಮ್. ತಪಾ, ತಾಲ್, ತುತಾರಿ, ಬುಲ್‌ಬುಲ್ ತರಂಗ್ ಮುಂತಾದವುಗಳಿದ್ದು, ಅವು ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ ಮೆರವಣಿಗೆಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾದ ಉಲ್ಲಾಸದ ಉತ್ಸವದ ವಿಜೃಂಭಣೆಯ ಭಾವವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಿದ್ದವು.^೩ ಅಂತಹ ಪ್ರದರ್ಶನ ಚಿತ್ರಣಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ವಿಡಿಯೋಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು.

ಈ ನಿರೂಪಣೆಗಳು - ಐಹಿಕಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿನಡೆಸುವ, ಆದರೆ, ಹಾಗೆಂದು ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತೀಕರಣಕ್ಕೆ ಸಿಗದೆ ಹೋಗುವ ಅನುಸಂಧಾನಗಳ ಆಕರ್ಷಣೆ ಹಾಗೂ ಅಲಂಕಾರಗಳ ಬಗೆಗೆ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತವೆ. ನನ್ನಮಟ್ಟಿಗೆ, ಈ ಸಂದರ್ಭವು - ಭಾಷಾಂತರವು ಪ್ರದರ್ಶನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಘಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನಿದರ್ಶನ. ಅಲ್ಲದೆ, ಇದು ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿ ಸಹಜವಾಗಿ ನಡೆಯುವ ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಗಳು ಒಂದಾಗುವ ವಿಶೇಷ ಕ್ಷಣವೂ ಆಗಿದೆ.

'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ': ಮರುಕಥನವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ

ಕೌಶಿಕ್ ಗಂಗೂಲಿ ೨೦೧೪ರಲ್ಲಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಅವರ 'ಪಥೇರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯ (೧೯೫೫, ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಅಪೂ ತ್ರಿವಳಿಯ ಮೊದಲ ಚಿತ್ರ) ಮರುನಿರೂಪಣೆಯು ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದ ಒಂದು ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಹಾದಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಅವನ್ನಿಡುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿಯೇ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಚಲನಚಿತ್ರ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳು ಸಂಚರಿಸುವ/ಸಂಚಲಿಸುವ ವಿಧಾನ, ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ರೂಪಣೆ ಮತ್ತು ಮರುನಿರೂಪಣೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಿಕ್ಕ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರದರ್ಶನ ಮತ್ತು ಅತಿಕ್ರಮಣಗಳ

ಹಾಸುಬೀಸುಗಳು ನುಸುಳಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಶಕ್ತಿ ಚೈತನ್ಯಗಳು ಸಂಚಲಿಸುವ ನಡೆಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. 'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯು ಇಡಿಯ ಜಗತ್ತು ಅಪೂ ಎಂದು ತಿಳಿದ ಸುಬೀರ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳುತ್ತದೆ. ಬಿಭೂತಿಭೂಷಣ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ನಿರ್ಮಿಸಿದ ತ್ರಿವಳಿಯ ಮೊದಲ ಚಲನಚಿತ್ರ 'ಪಥೇರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯಲ್ಲಿನ - ಅಂಗಿ ಹಾಕದ, ಬಡಕಲು ಮೈಯ, ಹೊಳಪುಗಣ್ಣಿನ, ಲವಲವಿಕೆಯ ಚುರುಕು ಹುಡುಗ ಅಪೂ. ಅದರೆ, ಆ ಹುಡುಗನ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಬಾಲನಟನ ಹೆಸರು ತಿಳಿದವರು ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ; ಆನಂತರ ಅವನು ಏನಾದನೆಂದು ತಿಳಿದವರು ಮತ್ತೂ ಕಡಿಮೆ ಮಂದಿ. 'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯು ಇತಿಹಾಸದ ಇಂತಹ ಬಹಿಷ್ಕರಿಸಿ ಹೊರನೂಕುವ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ಬುಡಮೇಲುಮಾಡಿ ಅತಿಕ್ರಮಿಸುವ ಧ್ವಂಸಗೊಳಿಸುವ ನಡೆಯ ಮೂಲಕ ಆತನ ಬದುಕಿನ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ಕಥಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ.

ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಸುಬೀರ್‌ನನ್ನು ಅಪೂ ಪಾತ್ರಕ್ಕೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿದಾಗ ಅವನಿನ್ನೂ ಹತ್ತು ವರ್ಷದ ಹುಡುಗ. ಕಥೆಯಲ್ಲಿ ಅವನು ಪ್ರವೇಶಮಾಡಲಿರುವ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಅವನ ಸ್ವಂತ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ತುಂಬಾ ಹೋಲಿಕೆಗಳಿದ್ದವು. ತಾನು ಕಾಕಬಾಬು ಅಥವಾ ಮಾಮ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್, ತನ್ನ ತಂದೆಯವರ ಕೈಗೆ ನೂರರ ನೋಟುಗಳ ಕವರುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಕುಟುಂಬದ ಕಷ್ಟಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತಿದ್ದರು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸುಬೀರ್ ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾನೆ. ಸುಬೀರ್ ಮತ್ತು ಅಪೂ ಇಬ್ಬರ ಬದುಕಿನಲ್ಲಿಯೂ ಎದ್ದುಕಾಣುವ (ಗಮನಸೆಳೆಯುವ) ಸಮಾನಾಂತರ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ನಿರ್ದೇಶಕ ಕೌಶಿಕ್ ಗಂಗೂಲಿ, ರಾಯ್ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಸ್ಫುರಿಸಿದ ತಂತ್ರಗಳನ್ನೆ ಬಳಸಿಕೊಂಡು, ಕಥೆಯ ಕೆಲವು ಆಂಶಗಳನ್ನು ಕಪ್ಪು-ಬಿಳುಪು ಚಿತ್ರಣಗಳಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಿ, ಮೇಲಿನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹೇಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಚಿತ್ರನಿರ್ಮಾಣ ಕೌಶಲ್ಯದ ಈ ಎಚ್ಚರ ಮತ್ತು ನಟರ ಬದುಕಿನ ಸಮಾನಾಂತರ ನೆಲೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾಗಿ, ಈ ಸಲೀಲ ಬೆಸುಗೆಯಲ್ಲಿ - ನಟ ಸುಬೀರನ ನಿಜದ ಅಪ್ರಕಟಿತ ಕಥೆಯ ಹೊಸ ಪ್ರದರ್ಶನಕ್ಕೆ ವೇದಿಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗುತ್ತದೆ.

ನಿಜ ಬದುಕಿನ ನಿಜ ಸಂಗತಿಯೊಂದರಿಂದ ಚಿತ್ರಕಥೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ಸರಕಾರವು ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಸಮಾರಂಭಕ್ಕೆ ಸುಬೀರ್‌ನನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿತ್ತು. (ಅವನ ವಿಮಾನಯಾನಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡುಮಾಡಿತ್ತು.) ಅಲ್ಲಿ, ಡಿ ಸಿಕಾನ 'ಬೈಸಿಕಲ್ ಥೀವ್ಸ್', ಸ್ವೀಲ್‌ಬರ್ಗ್‌ನ 'ಇ ಖಿ' ಮೊದಲಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಚಲನಚಿತ್ರಗಳ ಬಾಲನಟರ ಜೊತೆಗೆ ಸುಬೀರ್‌ನನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವಿತ್ತು. ಆದರೆ, ಅವನನ್ನು ಎಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಹುಡುಕುವುದು ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿತ್ತು.

ಅವರು ಆಹ್ವಾನಪತ್ರವನ್ನು ಕೊಲ್ಕತ್ತಾದಲ್ಲಿರುವ ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಫಿಲ್ಮ್ ಅಂಡ್ ಟೆಲಿವಿಷನ್ ಇನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗೆ ಕಳಿಸಿದರು. ಅಲ್ಲಿ ಅಕೋರ್ ಎಂಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯು ಅದನ್ನು ಸುಬೀರ್‌ಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಹೊತ್ತನು. ಅಪೂ-ಸುಬೀರ್‌ನನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಪ್ರಯಾಣವು ಹೀಗೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು.

ರಾಯ್ ಸಿನಿಮಾದಲ್ಲಿ ಅಭಿನಯಿಸಿದ ನಂತರ ಅವನ ಬದುಕು ಮೊದಲಿನಂತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅಪೂನ ನೆನಪಿನ ಭೂತದಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆಹೊಂದಲು ಅವನು ಬಹಳ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟನು; ಆದರೆ, ಒಂದಿಲ್ಲೊಂದು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಅದು ಅವನ ಬದುಕನ್ನು ಚೂರುಚೂರುಮಾಡಿತು. ತಾರೆಯಾಗಿ ಮಿಂಚಿದ ಆ ಅಲ್ಪಾವಧಿಯ ನಂತರ ಸಿನಿಮಾ ಜಗತ್ತು ಬಹುತೇಕ ಅವನನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು. ಅದರ ಸಾಮಾನ್ಯತೆಯ ಹೋಲಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೆ ತನ್ನ ಬದುಕಿನ ಆ ಅಸಾಮಾನ್ಯ ಘಟನೆಯನ್ನು ತೂಗಿನೋಡಿ ಒಂದು ಹದದ ಸಮತೋಲನ ಸಾಧಿಸಲು ಅವನು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತಲೇ ಇದ್ದನು. ಅದು ಅವನ ಲೌಕಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಪರಿಚಿತವಿರುವುದರಲ್ಲಿಯೆ ಒಂದು ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಆಕರವಾಗಿತ್ತು; ಅದರೆ ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ, ಬಾಲ್ಯದ ಆ ಮೂರ್ತಿಮತ್ತ ಬಿಂಬಕ್ಕೂ ನಂತರ ಒದಗಿದ ಅಜ್ಞಾತ ಅನಾಮಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗೂ ಇರುವ ಅಗಾಧ ಅಂತರ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಅಷ್ಟೇ ಮುಜುಗರದ ಕ್ಲೇಶಕರ ಸಂಗತಿಯೂ ಆಗಿತ್ತು. ಒಂದೆಡೆ ಅಪೂನ ಕಥೆ ಮತ್ತು ಆ ತ್ರಿವಳಿಯ ತಯಾರಿಯ ಕಥೆ, ಹಾಗೂ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ನಟ ಸುಬೀರ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯ ನಿಜ ಜೀವನದ ಕಥೆ - ಇವುಗಳನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಗಂಗೂಲಿ, 'ಪುರಾಣ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವ' ಕುರಿತಾದ ಆಸಕ್ತಿಕರವಾದ ವಾದ-ಪ್ರತಿವಾದದ ಸಂಕಥನವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಾರೆ. 'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯು ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಅವರ ತಿಳಿಯಾದ ವಿಶದವಾದ ನಿರ್ಮಲ ನಿರಾತಂಕ ಶೈಲಿಯ ಮೇಲ್ಪಂಕ್ತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಲೇ ಸಮಬಲದ ಪೈಪೋಟಿಯನ್ನೂ ಒಡ್ಡುತ್ತ, ಅದೇ ಹೊತ್ತಿಗೆ, ಪುರಾಣಸದೃಶವಾದ ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ಮತ್ತು ಕೈತಿಗಳಿಂದ ಅಂತರವನ್ನೂ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುತ್ತ, ನಂಬಿಕೆದ್ರೋಹದಿಂದ ಮೋಸಹೋದ ಭಾವಲೇಪಗಳಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತ, ಅವರನ್ನು ಸುಬೀರನ ನೋಟದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ.

ಅಪೂನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಸುಬೀರನ ಬದುಕು ಮತ್ತು ಕಥೆಗಳ ನಡುವಣ ಸಮಾನ-ಸಮಾನಾಂತರ ಸಂಗತಿಗಳು ಅವರ ತಾರುಣ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತವೆ. ಇದು ನಿರ್ದೇಶಕರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪಾಂಚಾಲಿ ಕಟ್ಟುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ನೀಡಿತು. ತಂದೆಯ ಅನಾರೋಗ್ಯ, ಹೆಂಡತಿಯ ಅಕಾಲಿಕ ಮರಣ ಮುಂತಾದ - ಅಪೂ ತ್ರಿವಳಿಯ ವಿಚಿತ್ರ ವಿಲಕ್ಷಣ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು

ಸುಬೀರನ ಬದುಕಿನ ತತ್ಸಮಾನ ಘಟನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವೆಲ್ಲ ಮುಂಗಾಣಬಹುದಾದ ಸಂಗತಿಗಳೇ. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಇಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಿಷಯವೆಂದರೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿರುವ ಸುಬೀರನ ಬದುಕಿನ ಜೊತೆಗಾಣಿಕೆ. ಅದು ಬಿಭೂತಿಭೂಷಣರು ಬರೆದ, ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಚಿತ್ರಿಸಿದ, 'ಎಲ್ಲರ' ಸರ್ವಸಾಮಾನ್ಯ ಅಪೂ ಎಂಬ ಕೇಂದ್ರ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಿಬ್ಬರಗಾಗುವಂತೆ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿದ್ದು.

ವಾಲ್ಟೆರ್ ಬೆಂಜಮಿನ್ ೧೯೩೬ರಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಪ್ರಬಂಧವೊಂದರಲ್ಲಿ, ಕಥೆ ಹೇಳುವಲ್ಲಿ ಅದರ ಮರುನಿರೂಪಣಸಾಧ್ಯತೆಯ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿನ ಅಂಶಗಳ ಕುರಿತು ಎಚ್ಚರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಥೆಗಳು ಹೇಳಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ಮರುಕಥನಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾಗುತ್ತವೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದವರು ಅವನ್ನು ಇತರರಿಗೆ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನೆನಪು ಕೇಂದ್ರ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಕಥೆಗಳು ಯಾರ್ಯಾರು ಅವನ್ನು ಕೇಳಿ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಹೇಳಿ ಮರುನಿರೂಪಿಸಿದರೋ ಅವರ ನೆನಪುಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕಿ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಕಥೆಗಳು ಸಮುದಾಯದ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ಕಾಪಿಡುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಜನಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲವಾಗಿ ಬೆಳೆದ ನೆನಪಿಸುವ ಮತ್ತು ಮರುನಿರ್ಮಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಡಮೂಡಿಬಂದ ಕಥೆಗಳು ಆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆ, ಅವು ಆಯಾ ಸಮುದಾಯ-ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಕಸುವು ಶಕ್ತಿ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಚೈತನ್ಯಗಳನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ಸಂಗೋಪಿಸಿ ಕಾಪಿಡುವ ದಾರಿಗಳಾಗಿವೆ. ಹೀಗೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸ್ವೀಕಾರ ಮತ್ತು ಮರುನಿರ್ಮಾಣಗಳ ಸರಣಿಯ ಈ ಕಥೆಗಳ ಕತೆಯಲ್ಲಿ - ಹೇಳುವ ಮತ್ತೆ ಹೇಳುವ, ನೆನಪಿಸುವ ಮತ್ತೆ ಮರುನಿರ್ಮಿಸುವ, ಅನುಸಂಧಾನಮಾಡುವ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಮಾಡುವ ಹಾದಿಯು ಕಥೆಗಳೊಳಗೆಯೆ ಒಂದು ತೆರನಾದ ಪ್ರದರ್ಶನೀಯ ನಂಟನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಇದಲ್ಲದೆ, ಈ ಪ್ರದರ್ಶನೀಯ ಆಯಾಮವು ಕಥೆಯೊಂದು ಇತರ ವಿಸ್ತೃತ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳಿಂದ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿ ನಿಲ್ಲುವಂತೆ ಮತ್ತು ತನಗೆ ತಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಬೆಂಜಮಿನ್ ನಮಗೆ ನೆನಪಿಸುವಂತೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಥೆಯೂ ನಮಗೆ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರುವ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ.

'ಅದು ಬಹಿರಂಗವಾಗಿ ಇಲ್ಲವೆ ಮರೆಯಾಗಿ (ಗೋಪ್ಯವಾಗಿ) ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಕೆಲವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಉಪಯುಕ್ತತೆ ಎನ್ನುವುದು ನೈತಿಕ ನೆಲೆಯದಿರಬಹುದು, ಇನ್ನು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಲಹೆಯಾಗಿರಬಹುದು; ಮೂರನೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅದು ಒಂದು ಗಾದೆಮಾತು, ನಾಣ್ಯಡಿ, ಸಾಮತಿ, ಸೂಕ್ತಿ, ನೀತಿಮಾತು ಆಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು

ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿಯೂ ಕಥೆಗಾರನು ತನ್ನ ಕೇಳುಗನಿಗೆ ಅಥವಾ ಓದುಗನಿಗೆ ಹಿತನುಡವ ಸಲಹೆಗಾರನಾಗಿ ಒದಗಿಬರುತ್ತಾನೆ.' (೨೦೦೨:೧೪೫)

'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯು - ಮೊದಲು, ನಡುವೆ, ಕೊನೆ ಎಂಬ ನಿರೂಪಣೆಯ ನಿರಂತರತೆಯಲ್ಲಿ - ಉದ್ದೇಶಿತ ಮೂಲಸಂಕಲ್ಪದ ವಿಕಾಸ ತತ್ವಕ್ಕೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತ - ಹಳೆಯದನ್ನು ನೆನಪಿಸುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಪುನಾರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಅಪೂ ಆಗಿದ್ದ ಆ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಬಾಲನಟನ ಕತೆಯನ್ನು ಹೇಳುವಾಗ ರಾಯ್ ಅವರ ಅಪೂ ತ್ರಿವಳಿಯ ಮಹಾಕಥನವು ಚುಚ್ಚಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ/ ಸೂಜಿಮೊನೆಗೆ ಸಿಲುಕಿದೆ. ರಾಯ್ ಅವರ ಸಮಗ್ರ ಕೃತಿಕೋಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಜಾಗತಿಕ ಸಿನಿಮಾ ಇತಿಹಾಸರಚನೆಯ ಸಂಕಥನಗಳಲ್ಲಿ ಸುಬೀರ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿ ಅದರ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ಥಾಪಿತ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗು ಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಗಂಗೂಲಿಯ ಕಿರುಕಥೆಯು ಆ ಬಹಿಷ್ಕೃತ ಸಂಗತಿಗಳಿಗೊಂದು ನೆಲೆ ಸಿಗುವಂತೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಪರಿಚಿತ ಕೀಲುಗಳಿಗೆ ಚಾಲನೆ ನೀಡುವ ಈ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಹುಡುಕಾಟದ ಕಥೆಯಲ್ಲಿ - ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಊಹಿಸಲಸಾಧ್ಯವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆನುಷಂಗಿಕವೆಂಬಂತೆ ಬರುವ ಸುಬೀರನ ಅಸಾಧಾರಣ ಐಹಿಕತೆಯ ಕತೆಯು - ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಕೌಶಿಕ್ ಗಂಗೂಲಿ ಪ್ರತಿಚರಿತೆಯ/ಪ್ರತಿಇತಿಹಾಸದ ರೂಪವೊಂದನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಾರೆ. ಅದು - ಸಾಕ್ಷ್ಯ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಕೃಷ್ಟತೆಗಳಿಂದ ನಿರೂಪಿಸಲ್ಪಡುವ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸರಳವಾಗಿ ಏನು ನಡೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇತಿಹಾಸದ ಆ ಗಳಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯಬಹುದಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಬಯಸುವ ಇತಿಹಾಸ - ಈ ಎರಡು ನೆಲೆಗಳಿಂದಲೂ ಬೇರೆಯಾಗಿ ವ್ಯತ್ಯಸ್ತ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿಲ್ಲುವ ಇತಿಹಾಸ. ಸುಬೀರ್ ಬ್ಯಾನರ್ಜಿಯ ಹೇಳಲ್ಪಡದ ಕಥೆಯನ್ನು ಹೇಳಲು ನಿರ್ಧರಿಸಿದಾಗ, ಅಪೂ ತ್ರಿವಳಿಯ ಸುರಚಿತ ರಚನೆಯನ್ನು ಮುರಿಯಲು, ಗಂಗೂಲಿ, ನಿಶ್ಚಿತ ಇತಿಹಾಸದ ನಡುವೆ ದೈನಂದಿನ ಬದುಕಿನ ಕಿರುಘಟನೆಗಳನ್ನು ಚಿನ್ನಾಗಿ ಹೆಣೆದು ತಮ್ಮ ನೇಯ್ಗೆ ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಿರೀಕ್ಷೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮೊದಲಿಗೇ ಈ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯ ಮೂಲಕ ರಾಯ್ ಅವರ ಮಹತ್ಕೃತಿಯ ನೆನಪನ್ನು ಆಹ್ವಾನಿಸಲಾಗಿದೆ; ನಡುವೆ ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ 'ಪಥೇರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಯ ಚಿತ್ರಿಕತುಣುಕುಗಳನ್ನು ಎದುರುಬದರು ಜೋಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಾಲ್ಟೇರ್ ಬೆಂಜಮಿನ್ ನೆನಪಿಸುವಂತೆ, 'ಹಿಂದಿನ ನಿಜ ಬಿಂಬವು ಬೇಗನೆ ಕಳೆದುಹೋಗುತ್ತದೆ. ಹಳೆಯ ಬಿಂಬವು, ಗುರುತಿಸುವ ತತ್ಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಹೊಳೆದು ಮತ್ತೆ ಮಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮರಳಿ ಮಿಂಚುವುದಿಲ್ಲ.'^೪

ರಂಗಭೂಮಿಯ ಪಠ್ಯಗಳಂತೆಯೆ ಚಲನಚಿತ್ರದ ಪಠ್ಯಗಳೂ ಕೂಡ ಜೀವತಳಿಯುವುದು ನಿರ್ಮಾಣಕಾಲದ ಜೊತೆಗಾಣಿಕೆಯ ಅರಿವಿನಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರೇಕ್ಷಕ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ. ಸಾಮಾಜಿಕ ನಡಾವಳಿಯ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ, ಪಠ್ಯದ ಎಳೆಗಳು ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ಸಂಚಲಿಸುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು, ಆಸಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸಂತಸಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ಆ ರಚನಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಒಳಗಿನಿಂದಲೆ ಜೋಡಿತವಾಗುತ್ತವೆ. ಬಿಭೂತಿಭೂಷಣ ಬಂದೋಪಾಧ್ಯಾಯರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳಾದ 'ಪಥೇರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ' (ಕಿರುದಾರಿಯ ಹಾಡು, ೧೯೨೯) ಮತ್ತು 'ಅಪರಾಜಿತೋ' (ಸೋಲದವಳು, ೧೯೩೧) ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಅವರ ಅಪೂ ತ್ರಿವಳಿಯಲ್ಲಿ ಚಲನಚಿತ್ರದ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಂಡವು. ತಮ್ಮ ಚಿತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಬಗೆಗೆ ರಾಯ್ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಅವರ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಹೀಗಿದೆ:

'ಹಲವು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ, ಚಲನಚಿತ್ರಗಳಿಗಂದು ನಾನು ಆರಿಸಿದ ಆಧುನಿಕ ಕಥೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಬಹುತೇಕ ಎರಡನೆಯ ದರ್ಜೆಯವು, ನಿಜಕ್ಕೂ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿಲ್ಲದವು, ದುರ್ಬಲ ತೇಪೆಗಳಿಂದ ತುಂಬಿದವು, ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲೂ ದುರ್ಬಲವಾಗಿರುವಂಥವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳು ನನ್ನ ಮನಸೆಳೆದುದರಿಂದ ಮತ್ತು ಅವು ಚಲನಚಿತ್ರಕ್ಕೆ ಉಪಯುಕ್ತವೆಂದು ಅನ್ನಿಸಿದ್ದರಿಂದ ಆ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡೆ. ಅಂತಹ ಮನಮಿಡಿದ ಭಾಗಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೆ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡೆ; ಮತ್ತುಳಿದವು ಚಿತ್ರಲೇಖನದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ರೂಪಾಂತರವಾಗಿ ಬದಲಾದವು. ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಈ ರೂಪಾಂತರಣವು ಮೂಲಪಠ್ಯದ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.'³¹

ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಸತ್ಯಜಿತ್ ರಾಯ್ ಎರಡು ಬಗೆಯ ವಿಭಿನ್ನ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕಾರ ಕ್ರಮಗಳಿಗೆ ಸಂವಾದಿಯಾಗಿ ಹಾಗೆಯೆ ಎರಡು ಬಗೆಯ ಪಠ್ಯರಚನೆಗಳು ಅವಶ್ಯ ಎಂಬ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ಒತ್ತು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರೂಪಾಂತರದ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನುವುದು ಮೂಲದ ಜೊತೆಗಿನ ಅನುಸಂಧಾನದ ಒಂದು ವಿಧಾನ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ರಾಯ್ ಅವರ 'ಪಥೇರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ' (೧೯೫೫) ಬಂದ ಸುಮಾರು ಆರು ದಶಕಗಳ ತರುವಾಯ ಕೌಶಿಕ್ ಗಂಗೂಲಿಯವರ 'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ' (೨೦೧೪) ಬಂದಿದೆ. (ಮೊದಲಿನದು ಮೂಲ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಯ ಮಾರ್ಪಾಡು ಆಗಿದ್ದರೆ) ರಾಯ್ ಅವರ ಕೃತಿಯ ರೂಪಾಂತರದ ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿ ಇದು ಬಂದಿದೆ. ವಿಭಿನ್ನ ಸಂದರ್ಭ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಕಾರದ ಕಲಾಮಾಧ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೈತನ್ಯವು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸಂಚಲಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಸ್ವಿವಾಕ್ ತಮ್ಮ 'ದಿ ಪೊಲಿಟಿಕ್ಸ್ ಆಫ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನ್' (ನುಡಿಬದಲಿನ ರಾಜಕಾರಣ) ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾನಿಷ್ಠೆಯ ಅನುಸರಣೆ ಆಗಬೇಕಿಲ್ಲವಾದರೂ, ಅನುವಾದವು ಪಠ್ಯದ ವಾಗ್ಮಿತೆಯನ್ನು ಜತನದಿಂದ ಎಚ್ಚರದಲ್ಲಿ ಕಾಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಬಗೆಗೆ ಮನಸೆಳೆವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಉದ್ಧರಿಸುವುದಾದರೆ -

'ಭಾಷೆಯೇ ಎಲ್ಲವೂ ಅಲ್ಲ. ಸ್ವಂತಿಕೆಯು ತನ್ನ ಸರಹದ್ದುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಾಗ ಅದು ಕೇವಲ ಒಂದು ಜೀವಂತಿಕೆಯ ಮುಖ್ಯ ಸುಳಿವು ಅಥವಾ ಜಾಡು ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ವಾಗ್ಮಿಲಾಸ ಅಥವಾ ರೂಪನಿಷ್ಠರ್ಷೆಯು ತರ್ಕವನ್ನು ದಿಕ್ಕಡಿಸಿದಾಗ ಭಾಷೆಯ ಅಕ್ಕಪಕ್ಕ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತ ಗೊತ್ತುಗುರಿಗಳ ಹದತಪ್ಪಿದ ಯಾದೃಚ್ಛಿಕತೆ ಅನಿಶ್ಚಯತೆ ಮತ್ತು ಆನುಷಂಗಿಕತೆಗಳು ಮುಂಬರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಹರಡುವಿಕೆಯು ನಮ್ಮ ಆಳವಿನಲ್ಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಖ್ಯಾತ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಖಾಲಿ ಅವಕಾಶದಲ್ಲಿ ಜಿಗಿಯುವಾಗ, ಅಲ್ಲಿ ಆ ಲಂಘನದಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಗಂಡಾಂತರಕ್ಕೆ ಹತ್ತಿರವಾಗುತ್ತೇವೆ. ಮೇಲ್ಮೈಯನ್ನು ತುಂಡರಿಸುವ ಹಾಳುಬಡಕ ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಿ ವಾಗ್ಮಿತೆಯು ಅಗತ್ಯದ ಹಾದಿಯೇನಲ್ಲ; ಅದರಿಂದ ಭಾಷೆಯ ನೇಯ್ಗೆಯ ಸೆರಗು ಹರಿದು ಕಳೆದುಹೋದಂತೆ, ಒಟ್ಟು ಕಲಕಿ ಸರಾಗವಾಗಿ ತಿಕ್ಕಿ ಸವೆಯಿಸಿದಂತೆ ಭಾಸವಾಗುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಓದು ಅಥವಾ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ಸ್ವಲ್ಪಮಟ್ಟಿಗೆ ಗೊಂದಲಗೊಳಿಸುವ ಅಲ್ಪಮಟ್ಟಿನ ದೊಂಬಿಯ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಇರುವುದಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಕರ್ತೃತ್ವದ ಬಾಧ್ಯತೆಯು, ಓದು ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ಒಲವಿನಲ್ಲಿ ಅವನ್ನೆಲ್ಲ ಹತೋಟಿಗೆ ತಂದು ಹದವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. (ಇಲ್ಲಿ ನೈತಿಕವಾಗಿ ಒಲವಿನ ಸ್ಥಾನ ಯಾವುದು?) ಮೂಲ ಮತ್ತು ಅದರ ನೆರಳಿನ ನಡುವೆ ಈ ಒಲವಿಗೆ ಈ ನುಡಿನೇಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡುವುದು ಅನುವಾದಕನ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ, ಪಣ, ಪಂಥಾಹ್ವಾನ - ಅನುವಾದಕನ ಕರ್ತೃತ್ವ ಮತ್ತು ಕಲ್ಪಿತ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಿತ ಓದುಗ/ಪ್ರೇಕ್ಷಕನ ಬೇಡಿಕೆ - ಇವರ ನಡುವೆ ಚಂದದ ಕಲಹಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ ನೇಹವದು. ಐರೋಪ್ಯೇತರ ಮಹಿಳೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಕೂಡ ಭಾಷಾಂತರದ ರಾಜಕಾರಣವು ಇಂತಹ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಅದುಮಿಡುತ್ತದೆ. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕನು ಮೂಲದ ವಾಗ್ಮಿತೆಯ ಬಗೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನ ಹರಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಬದ್ಧತೆಯಿಂದ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ.' (ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಶನ್ ಸ್ಟಡೀಸ್ ರೀಡರ್, ಪು.೩೯೮).

ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒಂದು ನಿರೂಪಣೆಯಾಗಿ, ಶೈಲಿಮೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಶಗಳ ನಡುವಿನ ಮಾತುಕತೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲದ ಮೌಖಿಕ ಉಚ್ಚಾರದ ಬಗೆಗೆ ಅಷ್ಟು ತಲೆಕೆಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಾವು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನುಸಂಧಾನ ಮತ್ತು ವಿನಿಮಯದ ಹೊಸಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಗಣೇಶ ಚತುರ್ಥಿ ಉತ್ಸವ ಮತ್ತು 'ಅಪೂರ್ ಪಾಂಚಾಲಿ'ಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಎದುರಾದದ್ದು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಎರಡೂ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳು ಇತರ ರೂಪಾಂತರಗಳಂತೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ - ಬಂಗಾಳಿ ಚಲನಚಿತ್ರ ರೂಢಿಗಳು ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯದ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ವಿಧಿವಿಧಾನಗಳು. ಆದ್ದರಿಂದ, ಶುದ್ಧ ನಿಷ್ಕಳಂಕ ಮೂಲದ ನೇರ ದಾರಿಯಿಂದ ಇಳಿದು ಮೂಡಿಬಂದುದನ್ನು ನೋಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಇಂಥವು ಮತ್ತೊಂದು ಬೇರೆಯೆ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಕ್ಕೆ ಅರ್ಥವಂತಿಕೆಗೆ ಅವಕಾಶಮಾಡಿಕೊಟ್ಟು ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಿನ ಹಾದಿಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತವೆ, ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುತ್ತ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕಲಾಕೃತಿಯಾಗಿ ಓದುವುದರಿಂದ, ಮಾಧ್ಯಮಗಳ ನಡುವಿನ ಪರಸ್ಪರ ಅನುಸಂಧಾನ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮಾತಿನಿಂದ ನೋಟಕ್ಕೆ (ಶಾಬ್ದಿಕದಿಂದ ದೃಶ್ಯಮಾಧ್ಯಮಕ್ಕೆ) ನಡೆದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಭಾಷಾಂತರದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗುಣಗ್ರಾಹಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಮೆಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ದೃಷ್ಟಾಂತಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಹಲವು ಸಂಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾತ್ರ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಬಿ. ಆರ್. ವೆಂಕಟರಮಣ ಐತಾಳ

Bibliography

Asad, Talal (1986) "The Concept of Cultural Translation". In Clifford, James/Marcus, George E. (eds.) *Writing Culture: The Poetics and Politics of Ethnography*. Berkeley: University of California Press, 141-164.

Bassnett, Susan/André Lefevere (1990) *Translation, History, and Culture*. London/New York: Pinter Publishers.

Bassnett, S. and Trivedi, Harish (eds) (1999) *Post-Colonial Translation: Theory and Practice*, London: Routledge.

Bose, B. (Spring, 2008), 'Modernity, Globality, Sexuality and the City: A Reading of Indian Cinema', *The Global South*, Vol.2 No.1, pp 35-58.

Bourdieu, P. (1977), *Outline of a Theory of Practice*, (trans. Richard Nice), Cambridge: Cambridge University Press.

———. (1990), *In Other Words*, (trans. Matthew Adamson), Stanford: Stanford University Press.

———. (1991), *Language and Symbolic Power*, (trans. Gino Raymond and Matthew Adamson), Cambridge: Polity Press.

Cronin, M. (2003), *Translation and Globalization*, London: Routledge.

Hekkanen, Raila (2008), 'Fields, Networks and Finnish Prose: A Comparison of Bourdieusian Field Theory and Actor-Network Theory in Translation Sociology', in Dries de Crom (ed.), *Selected Papers of the CETRA Research Seminar in Translation Studies 2008*.

Hermans, Theo (1999) *Translation in Systems: Descriptive and System-Oriented Approaches Explained*. Manchester: St Jerome.

Holmes, James S. (1972/1988) "The Name and Nature of Translation Studies". In Holmes, James S. (ed.) *Translated! Papers on Literary Translation and Translation Studies*. Amsterdam: Rodopi, 67-80.

Inghilleri, M. (2005), 'The Sociology of Bourdieu and the Construction of the 'Object' in Translation and Interpreting Studies', *The Translator*, Vol. 11 No. 2, pp 125-145.

Pym, Anthony (1998) *Method in Translation History*. Manchester: St Jerome.

Toury, Gideon. *Translation Across Cultures*. New Delhi: Bahri Publications Private Limited, 1987.

Venuti, Lawrence. *The Translator's Invisibility: A History of Translation*. London and New York: Routledge, 1995.

ಪತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸಂದರ್ಭಗಳು: ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಭಾಷಾಂತರದ ರಾಜಕಾರಣ

೪೫

——. *The Scandals of Translation: Towards an Ethics of Difference*. London and New York: Routledge, 1998.

——. Ed. *The Translation Studies Reader*. London and New York: Routledge, 2000.

* * * * *

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ - ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುಗೆ

-ಬೋಡೆ ರಿಯಾಜ್ ಅಹಮದ್

ಒಂದು ಜನಸಮೂಹ ಅಥವಾ ದೇಶವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೇವಲ ಭಾಷೆಯೊಂದೇ ಸಾಕಾಗದು. ಆ ಜನಸಮೂಹ ಅಥವಾ ದೇಶವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಅಂಗವೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸ್ವಂತಿಕೆಯ ಜನಸಮೂಹದ ಮಾಧ್ಯಮವೇ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಪರೋಕ್ಷವಾಗಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಬಂಧದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ವ್ಯಕ್ತತೆ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಪ್ರಭಾವವೆಷ್ಟು ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವವೆಷ್ಟೆಂದು ಹೇಳುವುದು ಕಷ್ಟಕರ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಬ್ಬ ಸಮರ್ಥ ಅನುವಾದಕಾರನಿಗೆ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಆಚರಣೆಗಳು, ಪದ್ಧತಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳು ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳು, ಜನಪದ, ಗಾದೆಗಳು, ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರತಿಮೆಗಳು, ಸಂಕೇತ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಆಳವಾದ ಜ್ಞಾನವಿರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು 122 ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಿದ್ದು, 1600 ಇತರ ಚಿಕ್ಕ ಪುಟ್ಟ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ. ಇದಲ್ಲದೆ ಇನ್ನು ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳು ಭಾರತದ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿದ್ದು, ಈಗ ಅವು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವು ತನ್ನ ಸಮೃದ್ಧತೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಕಾಲ ಹಾಗೂ ಪ್ರದೇಶದ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಆಚರಣೆ, ನಂಬಿಕೆಗಳನ್ನು ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟುಹೋಗಿವೆ. ಆ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಅರಿಯಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಾಲದ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರ, ನಂಬಿಕೆಗಳು, ಗಾದೆಗಳು ಹಾಗೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ವಸ್ತುಗಳು, ಧಾರ್ಮಿಕ ವಿಧಿ-ವಿಧಾನಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸಹ ಅತ್ಯಂತ ಕಠಿಣವಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಭಾರತವು ಗತಕಾಲದ ಲುಪ್ತವಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಹ, ಅವುಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ - ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುಗೆ ೪೭

ಆಕಾಂಕ್ಷಿಯಾದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಅರಿಯುವುದು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಅವುಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖವಾಣಿ-ಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಭಾಷೆಗಳ ಅನುವಾದವು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಬಹು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ ಎನ್ನಬಹುದು.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯೆಂದರೆ ಬಹು ಭಾಷೆಗಳ ಜತೆ ಇಲ್ಲಿಯ ಬಹು ಧಾರ್ಮಿಕತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲೇ ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಧರ್ಮಗಳ ಜೊತೆ ಅನ್ಯ ದೇಶಗಳಿಂದ ವಲಸೆ ಬಂದ ಅನೇಕ ಧರ್ಮಗಳು ತಮ್ಮದೇ ಗಹನವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿಯ ತನ್ನದೇ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತಿನ ಜತೆ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಆಗಮಿಸಿ, ಇಲ್ಲಿಯ ಶಬ್ದ ಸಂಪತ್ತು ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಶಬ್ದಾವಳಿಗಳ ಜೊತೆ ಮಿಲನ ಹೊಂದಿ, ಒಂದು ಹೊಸ ಮಿಶ್ರ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ನಾಂದಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಗತಕಾಲದ ಮಿಶ್ರ ಭಾಷೆಯ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಅರಿವು ಬಹಳ ಕಷ್ಟಕರ, ಇದರ ಅನುವಾದವು ಇನ್ನೂ ಕಷ್ಟಕರ.

ಯಾಕೆಂದರೆ ಭಾರತದ ಈ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಧಾರ್ಮಿಕತೆ, ಬಹು ಜನಾಂಗೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳು, ಹಲವು ವಿರೋಧಾಭಾಸದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ತನ್ನ ಒಡಲಲ್ಲಿ ಸುಪ್ತವಾಗಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ಅದು ಒಂದು ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿ ಅನೇಕತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅಂತರ್ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಗುಣವೇ ಅದರ ಏಕತೆಯ ಜೀವಾಳವಾಗಿದೆ. ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಜತೆಜತೆಗೆ ಭಾರತವು ಉದಾರೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಜಾಗತೀಕರಣ ಫಲಸ್ವರೂಪ ಇಡೀ ವಿಶ್ವದ ಜತೆಯಲ್ಲಿಯು ಆಧುನಿಕ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಸ್ಪಂದಿಸುತ್ತಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ಭಾಷೆ, ಒಂದೇ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಅದರ ಏಕತೆಗೆ ಅವಶ್ಯಕವಲ್ಲವೆಂದು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಬಹು ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಅಂತರ್ ಅನ್ಯೋನ್ಯತೆ ಹಾಗೂ ಭಾವೈಕ್ಯತೆಗೆ ತನ್ನದೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಜಾಗತೀಕರಣ ಅವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗನುಗುಣವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಯಶಸ್ವಿ ಭಾವವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಿದೆ. ಈ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಫಲಸ್ವರೂಪವೇ ಹಲವು ಮಿಶ್ರಭಾಷೆಗಳ ಉದಯಕ್ಕೆ ನಾಂದಿ ಹಾಡಿವೆ.

ಮಿಶ್ರಭಾಷೆಗಳ ಸ್ಥಿತಿಯು ಎಷ್ಟು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಹಲವು ಸಮುದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದು ಅವು ಕಲಾರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಜೀವಂತವಾಗಿವೆ. ಅನ್ಯಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದ ವ್ಯಕ್ತಿ ಭಾಷೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ, ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಹಂತ ಹಂತವಾಗಿ ಅದರ ಉಚ್ಚಾರಣೆಯು ಬದಲಾಗುತ್ತ ಒಂದೊಂದು ನವನವೀನ ರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಆಯಾ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಭಾಷಿಕರ ಈ ಭಿನ್ನತೆಯು ಅವರವರ ಅಂತಃಸತ್ವ ಹಾಗೂ ಅನನ್ಯತೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಈ ಅಂತಃಸತ್ವ ಹಾಗೂ ಅನನ್ಯತೆಯು (Identity) ಅನುವಾದಕನಿಗೆ ಒಂದು ಸವಾಲಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸವಾಲನ್ನು ಸವಾಲಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುವುದೇ ಅನುವಾದ ಮೂಲ ಆಶಯವೂ, ಗುರಿಯೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇಂತಹ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಗಳ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ನಿಭಾಯಿಸುವುದರಿಂದ ನಾವು ಬಹುಭಾಷೆಗಳನ್ನು, ಬಹುಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಗತಕಾಲದ ಲುಪ್ತವಾದ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರದ ಭಾಷೆಗಳ ಜ್ಞಾನ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಆಚಾರ-ವಿಚಾರಗಳ ಅರಿವನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹರಿಯುವ ನದಿಯಂತೆ ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸಿದೆ.

ಈ ಬಹುಭಾಷಾ ಅನುವಾದವು ಕಲೆಯಾಗಿ ತನ್ನದೇ ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಗತಕಾಲದಿಂದಲೂ ಪ್ರಾಚೀನ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಹಾಗೂ ಪ್ರಮುಖ ಮಹಾಕಾವ್ಯಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಪ್ರಪಂಚದ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇಂದಿಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಹಲವು ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲದೆ, ಗ್ರೀಕ್, ಲ್ಯಾಟೀನ್, ಅರೇಬಿಕ್, ಫಾರ್ಸಿಯಲ್ಲದೆ, ಹಲವು ಯುರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಧರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಚೀನ ಭಾರತದ ಮಹಾಭಾರತದಿಂದ ಪ್ರೇರಿತವಾದ ಅಭಿಜ್ಞಾನ ಶಾಕುಂತಲ ಗ್ರಂಥವು ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗೊಂಡು, ಹಾಗೂ ಹಲವು ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಓದುಗರ ಮನ್ನಣೆಗೆ ಪಾತ್ರವಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಜೀವಂತವಾಗಿರಿಸಿ ಅವು ಇತರರಿಗೆ ಅರಿಯುವ ಸೇತುವೆಯಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ರಬೀಂದ್ರನಾಥ ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಅವರ 'ಗೀತಾಂಜಲಿ' ಅನುವಾದಿತ ಕೃತಿಯು ನೋಬೆಲ್ ಪುರಸ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಅರ್ಹವಾಗಿದ್ದು, ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸಂದ ಗೌರವವೆಂದರೆ ಅತಿಶೋಕ್ತಿಯಾಗಲಾರದು.

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ - ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುಗೆ ೪೯

ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅತೀವ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ವಿಷಯವು ಅರಿಸ್ವಾಟಲದ 'ಪೊಯಿಟಿಕ್ಸ್' ಗ್ರಂಥಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ಇದರ ಅನುವಾದವು ಅಬು ಅಲ್ ಬಶರ್‌ನಿಂದ ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಿರಿಯನ್ 'ಅವರೋಸ್'ನ ಅನುವಾದ ಕೃತಿಯಿಂದಾಯಿತು. ಆ ಕಾಲಕ್ಕೆ ಅರಿಸ್ವಾಟಲ್ 'ಪೊಯಿಟಿಕ್ಸ್' ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಮರೆಯಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅದರ ಅನುವಾದಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿಂದ ಅದು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವಾಗಿ ಜಗತ್ತನ್ನೆಲ್ಲವಾಯಿತು ಹಾಗೂ ಜೀವಂತವಾಗಿ ಉಳಿಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಂದು ಕೃತಿ ಅನುವಾದದಿಂದಾಗಿಯೇ ಮತ್ತೆ ತನ್ನ ಮೂಲದ ಮರುರಚನೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತವಾಗಿ ಅನೇಕ ದೇಶ, ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಒಂದಾಗಿ ಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ವದ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದೆ.

ಇಂತಹ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಹಾಗೂ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಿಶ್ರಿತ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಆಡುಭಾಷೆಯಾಗಿ ರೂಪಗೊಂಡು ಸ್ಥಳೀಯತೆಯ ನೆಲದ ಕಂಪನ್ನು ತನ್ನ ನುಡಿ-ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಮೇಳೈಸಿಕೊಂಡು, ಹಂತ-ಹಂತವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿ ತನ್ನ ಪರಾಕಾಷ್ಠೆಯನ್ನು ತಲುಪಿದ ಭಾಷೆ ದಖಿನಿ ಭಾಷೆ.

ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮಹ್ಮದ ಬಿನ್ ತುಘಲಕ್‌ನು ತನ್ನ ರಾಜಧಾನಿಯನ್ನು ದೆಹಲಿಯಿಂದ ದೌಲತಾಬಾದಿಗೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸಿದಾಗ ದೆಹಲಿ ಬಾದಶಾಹರ ಸೈನ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೈನಿಕರಾಗಿದ್ದ ಅರಬರು, ಇರಾನಿ-ಇರಾಕಿಗಳು, ಆಫ್ರಿಕನ್ ಹಬಶಿಗಳು, ವಿದೇಶಿ ವರ್ತಕರು. ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಅರಬಿ, ಫಾರಸಿಯ ಜತೆ ಭಾರತದ ಹಿಂದಿ, ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ ಹಾಗೂ ತದನಂತರ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಮನಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ಸ್ಥಾಪನೆಯಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಜೊತೆಗೆ ಆ ಅನ್ಯ ದೇಶಿಯ ವರ್ತಕರು, ಸೂಫಿಗಳು, ಸೈನಿಕರು, ಕುಶಲಕರ್ಮಿಗಳು, ಶ್ರಮಿಕರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಕನ್ನಡ, ತೆಲುಗು, ಮರಾಠಿಗಳ ಜತೆ ಬೆರೆಸಿ, ಸ್ಥಳೀಯರ ಜೊತೆ ಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾಗಿ ಈ ಆಡು-ಮಾತಿನ ಮಿಶ್ರಿತ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಯಿತು. ಅದೇ ದಖಿನಿ ಭಾಷೆ. ಈ ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಯು ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಶಾಹಿಯ ಕಾರಣ ಪರ್ಶಿಯನ್ ಭಾಷೆಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ತನ್ನ ಲಿಪಿಯನ್ನಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿತು. ಆದರೆ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಭಾಷೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಮಿಶ್ರಣದ ಜತೆಜತೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಭಾಷಾ ಶಬ್ದಾವಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಿತು. ಇಂತಹ ಜನಪದ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಆಳುವ ಅರಸರ ಭಾಷೆಯೂ ಆಗಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಯಾದವು. ಗೋಗಿಯ ಹಜ್ರತ್ ಮಹಮೂದ ಬಹರಿ ಅವರು ತಮ್ಮ ದಖಿನಿ ಕೃತಿ 'ಮನಲಗನ್' ಅನ್ನು ಸ್ವಯಂ ಫಾರಸಿ ಭಾಷೆಗೆ

‘ಊರೂಸೆ-ಇರ್ಫಾನ್’ ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ, ಸಮಸ್ತ ಸೂಫಿ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಲೋಕಕ್ಕೆ ಪರಿಚಿತವಾಯಿತು. ಆದರೆ ವಿಪರ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಅದು ತನ್ನ ನೆಲದಲ್ಲೇ ಅಪರಿಚಿತವಾಯಿತು. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಡಾ|| ರಹಮತ್ ತರೀಕೆರೆಯವರ ‘ಕರ್ನಾಟಕದ ಸೂಫಿಗಳು’ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸಿರುವುದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲು ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

“ಗುಲಬರ್ಗಾ ಸೀಮೆಯ ಗೋಗಿಯಲ್ಲಿದ್ದ ಖ್ಯಾತ ದರವೇಶಿ ಕವಿ ಮಹಮೂದ್ ಬಹರಿಯ ದಖಿನಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು, ಗೋಗಿಯ ನಾಡಿನವರಾದ ನಾವು ಅಮೇರಿಕೆಯಿಂದ ಬಂದ ವಿದ್ವಾಂಸನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದದ್ದು ಲಜ್ಜೆಗೆ, ಅಸಹಾಯಕತೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಕಾರಣ ಏನು?”

ಹಾಗೆಯೇ ಆದಿಲ್ ಶಾಹಿ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬಿಜಾಪುರದ ಸೂಫಿ ಹಜ್ರತ್ ಬುರಹಾನುದ್ದೀನ್ ಜಾನಮ್ ಅವರ ಕೃತಿ ‘ಇರ್ಫಾನ್ ನಾಮಾ’ ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೃತಿಗಳು ಸೂಫಿಗಳ ತಸವ್ವುಫ್ ಜತೆಗೆ ಭಾರತದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಆಚರಣೆಗಳ ಸಂಗಮವಾಗಿವೆ. ದಖಿನಿ ಸೂಫಿ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ರೀತಿಯ ವಿಭಿನ್ನ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಗೋಲ್ಕಂಡಾದ ಖುತುಬ್ ಶಾಹಿ ದೊರೆ ಮಹ್ಮದ್ ಖುಲಿ ಖುತುಬ್ ಶಾಹ ಇಸ್ಲಾಮಿ ಆಚರಣೆಗಳಾದ ಮಿಲಾದುನ್ನಬಿ, ಶಬೇ ಮೇರಾಜ್, ಈದ್, ಮೊಹರ್ರಂಗಳ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಧಾರ್ಮಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬಸಂತ್ ಬಹಾರ್, ನೌರೋಜ್, ಹೋಳಿ, ದೀಪಾವಳಿಗಳ ಆಚರಣೆಗಳು, ಋತುಗಾನಗಳು, ಉಡುಪು, ಶೃಂಗಾರ, ಭೋಗ, ವಿಲಾಸ, ಸೌಂದರ್ಯ ಹಬ್ಬ, ಜಾತ್ರೆ, ಬಳೆಗಳು, ಸ್ತ್ರೀಯರ ಸೌಂದರ್ಯ ಆಭರಣಗಳು, ಮುಂತಾದ ಅನೇಕ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದ ಸಂಗತಿಗಳು ಹಾಗೂ ಆಚರಣೆಗಳಿಗೆ ಉನ್ನತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ನೀಡಿ, ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮಟ್ಟದ ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವಂತೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದು, ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ವಿದೇಶಿ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಈ ಜನಮಾನಸರ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದು ಅಪೂರ್ವವಾಗಿದೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಬಿಜಾಪುರದ ಆದಿಲ್‌ಶಾಹಿ ದೊರೆಗಳ ದಖಿನಿ ಕೃತಿ “ಕಿತಾಬೇ ನೌರಸ್” ಸಂಗೀತಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೂಲತಃ ಇದು ಹಲವು ಭಾರತೀಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅನುವಾದದ ಸಾರವಾಗಿದೆ.

ಬೀದರಿನ ಖುರೇಷಿ ಬಿದರಿ ವಾತ್ಸಾಯನ ಹಾಗೂ ಪಂಡಿತ್ ಕೋಕ್‌ನ ಕಾಮಸೂತ್ರವನ್ನು “ಭೋಗ ಬಲ್” ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ, ಇಡೀ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಲೋಕವನ್ನು ಬೆಚ್ಚಿ ಬೀಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಮುಕ್ತತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಲೋಕಕ್ಕಿದ್ದ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತೊಡೆದು ಹಾಕುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿದ್ದರು. ನಂತರ ಅದು ಫಾರಸಿ ಭಾಷೆಗೂ

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ - ದಖಿನಿ ಭಾಷೆಯ ಕೊಡುಗೆ ೫೧
ಅನುವಾದವಾಯಿತು. ಅದರಿಂದ ಪ್ರೇರಿತನಾದ ಗೋಲ್ಕುಂಡಾದ ಮಹದ್ ಖುಲಿ
ಖುತುಬ್ ಶಾಹ್‌ನ ಕಾವ್ಯರಚನೆ ಸೂಫಿ ಚಿಂತನೆಯ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಲೌಕಿಕ ಸುಖದ
ಮಹತ್ವವು ಅಪ್ರತಿಮವಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದಿವೆ.

ಇದರಿಂದಾಗಿ ಭಾಷೆ, ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಸಂಗೀತಗಳು ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ
ಮಿಶ್ರಣವಾಗಿ ಅದರ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆ ಹಾಗೂ ವಿಕಾಸಕ್ಕೆ ಅನುವಾದವು ತನ್ನದೆ ಕಾಣಿಕೆಯನ್ನು
ನೀಡಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ವಿಶಿಷ್ಟತೆಯಾಗಿ ಗತಕಾಲದಿಂದಲೂ
ಭಾರತವನ್ನು ಏಕವಾಗಿರಿಸಿ, ಅದರ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಹಾಗೂ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಕತೆ-
ಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಮಗ್ರತೆ ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಗೆ ಕಾರಣಕರ್ತವಾಗಿದೆ.

* * * * *

ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮರುರೂಪಣೆ

—ಎಸ್. ಕಾರ್ಲೋಸ್

ಇ ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ಅವರ ಮ್ಯಾನೇಜಿಂಗ್ ಮಲ್ಟಿಲಿಂಗ್ವಲಿಸಂ ಇನ್ ಇಂಡಿಯ ಎಂಬ ಕೃತಿಗೆ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದ ಪ್ರಬಲ್ ದಾಸ್‌ಗುಪ್ತಾ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರ ಕುರಿತು ಬರೆದ ಜರ್ಮನಿಯ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕ ವಾಲ್ಟರ್ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯ ನಡುವೆ ಕೆಲವು ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಾಮ್ಯಗಳಿವೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಕನಿಷ್ಠಪಕ್ಷ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆಯಾದರೆ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೂ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೂ ಜೋಡಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುವುದರಿಂದ ಈ ಎರಡೂ ವಿಚಾರ ಪಂಥಗಳನ್ನು ಭಿನ್ನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ವಿಚಾರ ಸಂಕಿರಣದ ವಿಷಯ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಂತರವಾದ ಕಾರಣ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಅನಿಸುವ ಈ ಎರಡು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ಅವೆರಡು ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಹೊಂದಿವೆ ಹಾಗೂ ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹೇಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಲು ಇಲ್ಲಿ ಉದ್ದೇಶಿಸಿದ್ದೇನೆ.

“೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಧಾನಿ ನಗರದಿಂದ ನಿಯಂತ್ರಿತವಾದ ರೀತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕು ಅನಂತರ ಅದು ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಗೂ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು”^೧ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರಬಲ್ ದಾಸ್‌ಗುಪ್ತಾ ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬೃಹತ್ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜನರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ ಚಿಂತಕ ಪೆರಿಯಾರ್ ಹೇಳಿದ-ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಎಂಬುದು ಮೇಲು ಜಾತಿಯ ಪ್ರಯತ್ನವಾದ್ದರಿಂದ ತಾನು ಭಾರತದ ಕೆಳ ಜಾತಿಗಳ ರಾಜಕೀಯಕ್ಕಾಗಿ ಹೋರಾಡಿದ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಾರತದ ಮೇಲು ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಕೆಳ ಜಾತಿಗಳ ಯುಗಳ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು-ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೋಲಿಸಲು

ಯತ್ನಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಭಾಷಿಕ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ರಾಜಕೀಯದೊಂದಿಗೆ ತಳಕು ಹಾಕಲು ಈ ಭಾಷಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಾಕಷ್ಟು ಒಳನೋಟಗಳನ್ನು ನೀಡಿದ್ದರೂ ಪೆರಿಯಾರ್‌ರನ್ನು ಅವರು ಗಮನಿಸುವುದಿಲ್ಲ; ಆದರೆ ಇಬ್ಬರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಪದಪುಂಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮ್ಯತೆಯ ಧ್ವನಿ ಕೇಳಿಸುತ್ತದೆ. ಪೆರಿಯಾರ್‌ರನ್ನು ಉಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಗುಂಪುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಈ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನೇ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಅವರ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿದರು. ಆದರೆ, ಈ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ವಿದ್ವಾಂಸರ ಗೊಡವೆಯೇ ಇಲ್ಲದೇ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದರು. ಸ್ವತಃ ಬೀದಿ ಹೋರಾಟಗಾರ ಹಾಗೂ ಚಿಂತಕರಾದ ಪೆರಿಯಾರ್‌ರನ್ನು ಮೆಚ್ಚುವ ಈ ಬಹುಶ್ರುತ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ, ನವ ಭಾರತವನ್ನು “ದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ಕುಳಿತು ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯಗಳನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಅಮುಖ್ಯ ರಾಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿಗಳಿಗೆ ವಹಿಸಿದಂತೆ” ವರ್ಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದುವರೆದು ಅವರು “ಪ್ರತಿಯೊಂದು ನಿರ್ದೇಶನದಲ್ಲೂ ದೆಹಲಿ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳೊಂದಿಗೆ ವರ್ತಿಸುವಾಗ, ತಾನು ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದು, ತನ್ನ ಗಣ್ಯರ ನಿಯಂತ್ರಣದಲ್ಲಿ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿವೆ ಎಂಬಂತೆ ನಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ” ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬಹುಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಎನ್ನುವುದು ಸಣ್ಣ ಉಪ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುಂಪುಗಳ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳಂಥ ಇನ್ನೂ ಸಣ್ಣ ಗುಂಪುಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ಶ್ರೇಣಿ ರಾಜಕೀಯದ ಅಧಿಕಾರವೇ ಹೌದು. ಅನಂತರ ಈ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ದೆಹಲಿಯ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ಚಿಂತನೆ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ, ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ದೂರಮಾಡಿದ ತರ್ಕವನ್ನು ತೋರಿಸಲು ತೊಡಗುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಈ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ಚಿಂತನೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಹುಳತೆ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದಗಳು ಹೇಗೆ ನೆಪವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳು ಅಂತೆಯೇ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ತಮ್ಮದೇ ರಾಜ್ಯವಿಲ್ಲದ ಅಲಕ್ಷಿತ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತಿಸದೇ ಈ ಗಣ್ಯರು ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ರಾಜ್ಯಾಧಿಕಾರದ ಪ್ರಭಾವದೊಂದಿಗೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಶೋಷಿತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮ ಮೇಲೈಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ; ಅಧಿಕಾರಸ್ಥವಾಗುವುದು ಎಂದರೆ ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕುವುದು ಎಂಬಂತೆ ಇದು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮೇಲುಕೀಳಿನ ಇಂಥ ಯುಗಗಳ ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಪೆರಿಯಾರ್ ಬಳಸಿದ್ದರೂ ಅವರ ವರ್ಗೀಕರಣ ವಿಧಾನ ಬೇರೆಯೇ ಆಗಿದೆ-ಅಂದರೆ ಅದು ಹೆಚ್ಚು ಹೋರಾಟಕೇಂದ್ರಿತವೂ ಹೆಚ್ಚು ರಾಜಕೀಯವಾದುದೂ ಆಗಿದೆ: ಅವರು

೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ಸಮರವನ್ನೇ ಸಾರಿದರು. ಪೆರಿಯಾರ್ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯ ಮಾತುಗಳಂತೆಯೇ ಪ್ರಬಲ್ ದಾಸ್‌ಗುಪ್ತಾರ ಮಾತುಗಳು ಅನಂತರ ದೆಹಲಿ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಭಾಷಾ ಯೋಜನೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬೆಳೆಯಿತು. ಪೆರಿಯಾರ್ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸ್ವಲ್ಪ ಬೇರೆಯಾಗಿದ್ದು ಅದು ಜನರ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಅಳತೆಗೋಲಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಪರ ವಾದಿಸುವ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೊಬ್ಬರ ಚಿಂತನೆಗಳು ಇಂದಿನ ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಪ್ರಭಾವೀ ಜಾತಿ, ವರ್ಗ ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳಂಥ ಶೋಷಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಕುರಿತು ಕಾಳಜಿ ಹೊಂದಿದ್ದ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಕರೊಬ್ಬರ ಚಿಂತನೆಗಳ ಜೊತೆ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅಚ್ಚರಿಯ ಸಂಗತಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಕಲ್ಪಿತವಾದುದು ಎನ್ನುತ್ತ ರಾಷ್ಟ್ರಗಳು 'ಕಲ್ಪಿತ'^೨ ಏಕೆ ಎಂಬ ವಿವರಣೆಯನ್ನು 'ಇಮ್ಯಾಜಿನ್ಡ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟೀಸ್' ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಬೆನೆಡಿಕ್ಟ್ ಆಂಡರ್ಸನ್ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರಕಾರ, 'ಇದು ಕಲ್ಪಿತ ಏಕೆಂದರೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯದ ಜನ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದ ಬಹುತೇಕ ಸದಸ್ಯರನ್ನು ತಿಳಿದಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಭೇಟಿ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವರೊಂದಿಗೆ ಮಾತೂ ಆಡುವುದಿಲ್ಲ, ಆದರೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರೂ ತಮ್ಮ ಸಮುದಾಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಬದುಕನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ'. ಬೆನೆಡಿಕ್ಟ್ ಆಂಡರ್ಸನ್‌ನಂತೆಯೇ ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಿ ವಾಲ್ಟರ್ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಕೂಡ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದಾಗ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾನೆ. 'ಭಾಷಾಂತರ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಇರುವಿಕೆ'ಯಾದ್ದರಿಂದ ಅದು ವಕ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಚರಿಸುತ್ತಾ ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆತ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. 'ಇಲ್ಯುಮಿನೇಶನ್'^೩ ಎಂಬ ಪ್ರಬಂಧ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಅಡಕವಾದ 'ದಿ ಟಾಸ್ಕ್ ಆಫ್ ದಿ ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಲೇಟರ್' ಎಂಬ ೧೩ ಪುಟಗಳ ತನ್ನ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಆತ ಭಾಷಾಂತರ ಕುರಿತ ಅನೇಕ ಚಿಂತನೆಯ ಹಂತಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತಾನೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಕ್ರಿಯೆ ನಡೆಯುವಾಗಿನ ವಿವಿಧ 'ವಿರಚನಾತ್ಮಕ' ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಎಳೆದು ತರುವ ಮೂಲಕ ಬೆಂಜಮಿನ್, ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಡದಂತೆ ಪಿರಮಿಡ್ ಆಕಾರದ ಶ್ರೇಣಿ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ತಲೆಕೆಳಗು ಮಾಡುತ್ತಾನೆ. 'ನಾವು ಹಿಂದಿ, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಜರ್ಮನ್‌ಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸುವಾಗ ಹಿಂದಿ, ಗ್ರೀಕ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಜರ್ಮನ್ ಕಲಿಯುವ ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂದಿ, ಗ್ರೀಕ್ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. 'ನಮ್ಮ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಅನ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅಂತಸ್ತತ್ವಕ್ಕಿಂತಲೂ ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತ

ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮರುರೂಪಣೆ 219

ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅಭಿಮಾನ ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ^೪ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾನೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಎಂಬುದು ವಿಮೋಚನೆಯ ಕೆಲಸ ಎಂಬ ಅಂತಿಮ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿ ತಾಳುವ ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದಕ್ಕೆ ವಾಲ್ಟರ್ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಒತ್ತು ನೀಡುವುದಿಲ್ಲ. ಜರ್ಮನ್ ಮೂಲದ ಭಾಷಾಂತರಕಾರನಿಗೆ ಹಿಂದಿ ಅಥವಾ ಗ್ರೀಕ್‌ನಂಥ ಅನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಆತನ ಸೂತ್ರೀಕರಣ ಹೆಚ್ಚು ಮುಖ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ಆತ ನೀಡುವ ಒಳನೋಟಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಬಲ್ ದಾಸ್‌ಗುಪ್ತಾ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ಹೋಲಿಸಲು ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಾಗಿ ಕೆಲವರ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವುಳ್ಳ ಭಾರತ ಹಾಗೂ ಹಲವರ ಅಪ್ರಧಾನತೆಯ ಭಾರತ ಎಂಬ ಎರಡು ಭಾರತಗಳ ರೇಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ವಿವಿಧ ನೋಟಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಅವರ ಚಿಂತನೆಗಳಿಗೆ ಗಮನ ನೀಡುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಪ್ರಬಲ್ ದಾಸ್‌ಗುಪ್ತಾ ಅವರ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ಚಿಂತನೆಗಳು ಭಾರತದ ಗಣ್ಯಜನರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕಾರುಬಾರಿಗೆ ಹೊಡೆತ ನೀಡಿರುವುದು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯಕೇಂದ್ರಿತ ಜನರಿಗೆ ಆಘಾತಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಭಾರತದ ಗಣ್ಯರ ಈ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕುತಂತ್ರದ ಮುಖವಾಡ ಭಾರತದ ನಾಲ್ಕು ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಹರಡಿಕೊಂಡ ಬಹುತೇಕ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಬುಡಕಟ್ಟು ಹಾಗೂ ಗ್ರಾಮೀಣ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ದಾಸ್ಯದಲ್ಲಿಡುವುದಕ್ಕೇ ಇರುವುದು ಎಂಬುದನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸುತ್ತದೆ^೫. ಗಣ್ಯತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಈ ಸೂತ್ರೀಕರಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾದಿಯೂ ಅಲ್ಲದ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಕನಸುಗಾರನೂ ಅಲ್ಲದ ಪೆರಿಯಾರ್ ಅವರ ಚಿಂತನೆಯತ್ತ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಬಹುದು. ಪ್ರಬಲ್ ಅಥವಾ ಅಣ್ಣಾಮಲೈ ಅವರಂತೆ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರೂ ಅಲ್ಲದ ಅವರ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಬಲ್ ಮರುರೂಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಕಾಲದ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸುವ ಈ ವಿದ್ವಾಂಸರ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಒಳನೋಟಗಳು ಯುಗಪ್ರವರ್ತಕ ಪುನರುಜ್ಜೀವನ ಚಿಂತಕರಾಗಿದ್ದ ಪೆರಿಯಾರ್ ಅವರ ತತ್ವಗಳಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಾಗಬಲ್ಲವು^೬.

ಇವರೆಲ್ಲ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಕೆಲಸಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಮಾನ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಈ ಚಿಂತಕರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲು ಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈಚೆಗೆ ವಿವಿಧ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಅಶಾಂತಿ ಕಾಣಿಸಿದ ಅನಂತರ ಬಹುಚರ್ಚೆಗೆ ಒಳಗಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯು ಭಾಷಾಂತರ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಅಂತೆಯೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವವನ್ನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಎದುರಿಸಿದಾಗ ನಾವು ಹುಡುಕಬೇಕಾದ ಉತ್ತರಗಳಿಗೆ ಒಂದು ದಿಕ್ಕೊಚಿಯೂ ಹೌದು. ರಾಜಕೀಯ ಕಾಳಜಿಗಳನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು

ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಡಿವಂತಿಕೆಯ ಜನ ಒಪ್ಪದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಇದು ಅಪ್ರಸ್ತುತ.

ಪ್ರಭುತ್ವವಿಲ್ಲದ ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಾಯಿಸುವ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಕಲ್ಪನೆಯ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಒಂದೆಡೆ ಹಾಗೂ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಂಥ ಯಾಜಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರದ ಬೆಂಬಲವುಳ್ಳ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ರಾಜ್ಯ ರಾಜಧಾನಿಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವುದರ ವಿಮರ್ಶೆ ಮೂಲತೋಧಕವಾದ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೇ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಯನ್ನೂ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಾಮೀಣ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡ ಮಾರ್ಗಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸದೇ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞನೊಬ್ಬ ಸಶಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಬಲವಾದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ವಿಮರ್ಶೆ ಏಕೆ ಅಗತ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಯುನೆಸ್ಕೋದಿಂದ ಉತ್ತೇಜನ ಪಡೆದು, ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರ ರಾಯಭಾರ ಕಚೇರಿಗಳ ಮೂಲಕ ವಿದೇಶೀ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಪೀಠಗಳನ್ನು ತೆರೆದು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯೊಂದೇ ಸಶಕ್ತ ಭಾಷೆಯಾಗಲು ಆರಂಭಿಸಿದಾಗ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ತತ್ವವನ್ನು ಅದು ಹೀನಾಯಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಹೇರುವುದು ಹಾಗೂ ಪ್ರಪಂಚದ ೧೨ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ವಿಷಯವಾಗಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಸಮಾನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ವಿವಿಧ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ಈ ಚಿಂತನೆಯ ಅಳವಡಿಕೆ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಮಾನವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಜನತಾಂತ್ರಿಕವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸುವುದು ಎಂದಾದರೆ ಅದು ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಇತರೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಗತಿಗಳ ಮೇಲೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ; ಕೇವಲ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಚರ್ಚಾ ವಿಷಯ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ಭಾಷಿಕ ಉದಾರತೆಯ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾದ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ಹೊಸತೊಂದು ಆದ್ಯತೆ ಇಂದಿನ ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆಯಲ್ಲದೇ ಅದು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ನಡೆಸುವ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ವಿಮರ್ಶೆಯಾಗುವ ಮೂಲಕ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ವಲಯಗಳಲ್ಲೂ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳು ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಗಳ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸದಂತೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಯುದ್ಧ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಎನಿಸುತ್ತದೆಯಲ್ಲದೇ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಈ ಯುದ್ಧದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಸಾಯಲಿವೆ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು.

ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯದೆಯೇ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಕನ್ನಡ, ತಮಿಳು ಅಥವಾ ತೆಲುಗು ಮತ್ತಿತರ ಅಪ್ರಧಾನ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬೆಂಬಲ ಪಡೆದು ಉಳಿಯುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಮರ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಮರೆಂಬಾರದು. ಶ್ರೀಲಂಕ, ಮಲೇಷ್ಯ ಮತ್ತು ಸಿಂಗಪುರಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಮುದ್ರೆ ಪಡೆದ ತಮಿಳಿನಂಥ ಭಾಷೆ ಮಾತನಾಡುವ ಜನ ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತಲು ಮೂಲ ತಮಿಳು ನೆಲದ ಜನರ ಬೆಂಬಲ ದೊರೆಯುತ್ತದೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹೀಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡು ರೀತಿಯ ವಿಂಗಡಣೆ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ: ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯದ ಇತರ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆ ಎನಿಸಿದ ತಮಿಳಿನಂಥ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ವರ್ಗವಾದರೆ, ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದುವ ಇನ್ನೊಂದು ಬಗೆಯ ಸಮಸ್ಯೆ ಎನಿಸುವ ಭಾಷೆಗಳ ವರ್ಗ ಮತ್ತೊಂದು. ನಮಗೆ ಮಾನವ ಹಕ್ಕುಗಳು ಇರುವಂತೆಯೇ 'ಭಾಷಿಕ ಹಕ್ಕು'ಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪ್ರಬಲ್ ದಾಸ್‌ಗುಪ್ತಾ ಹೇಳುವ ಮಾತು ಉತ್ತೇಜನಕಾರಿ. ಈ ಮೂಲಕ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಾಯಲು ಬಿಡುವುದು ಅಥವಾ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸಾಯುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು ಮಾನವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಅಪಾಯಕಾರಿಯೂ ವಿನಾಶಕಾರಿಯೂ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದು. ಇಂದಿನ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ 'ಪ್ರಾಣಿ ಹಕ್ಕು'ಗಳು ಹಾಗೂ ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಗುಂಪುಗಳಿವೆಯಾದರೂ ಭಾಷಿಕ ಹಕ್ಕಿನ ನಿಯಮಗಳಿಲ್ಲ. ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳು ಇಂದು ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ತುಳು ಮತ್ತು ಕೊಡವದಂಥ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅಥವಾ ಧಾರವಾಡ ಕನ್ನಡ ಅಥವಾ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿ ಅಥವಾ ಕೊಯಮತ್ತೂರು ತಮಿಳು ಉಪಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿಯೇ ಭಾರತದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಆಕಾರಪಡೆದಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆಯೇ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಕಲ್ಪನೆ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ನಿರಂಕುಶವೂ ಯಜಮಾನಿಕೆಯದೂ ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡವನ್ನೂ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ತಮಿಳನ್ನೂ ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯದ ಗಡಿಯೊಳಗೆ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಕೂಡ ಅಧ್ಯಯನದ ಮತ್ತು ಕಾಳಜಿಯ ಇನ್ನೊಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗಿದೆ.

ಯಾವುದೇ ಗುರಿ ಇಲ್ಲದೇ ಭಾಷೆಗಳ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವವರೆಗೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಲಾರದು. ಆದರೆ ಭಾಷಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು

ಅಧ್ಯಯನದ ಆಧಾರವಾಗಿ ಹೊಂದಿರುವ ಮಾನವೀಯತೆಯ ಕಾಳಜಿಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಸಾಹಿತ್ಯಾಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಿಂದ ಬಂದ ನನ್ನಂಥವರಲ್ಲಿ ಆಸೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟಿಸುತ್ತದೆ. ಬುಡಕಟ್ಟೇ ಆಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಆಗಿರಲಿ, ಆ ಭಾಷೆಯೊಂದರ ಸಾವು ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಅಮೂಲ್ಯವಾದ ಹಾಗೂ ತಿಳಿಯದ ನಷ್ಟವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದೆ ಲೇಖನದ ಆರಂಭದಲ್ಲೇ ಕಾಣಿಸಿದ, ಭಾಷಾಂತರ ಮೂಲಭಾಷೆಗೆ ನಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ತೋರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಸ್ವತಂತ್ರವಾಗಿರಬೇಕೇ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮೂಲಕ್ಕೆ ಅಥವಾ ಭಾಷಾಂತರಿಸಬೇಕಾದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರಬೇಕೇ ಅಥವಾ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತ ವಾಲ್ಟರ್ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿಯೊಂದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತ, “ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲದ ಏನೋ ಒಂದು ಸಂಗತಿ ಹೇಳಬೇಕಾದುದರೊಂದಿಗೆ ಉಳಿದೇ ಇರುತ್ತದೆ”^೨ ಎಂದು ಘೋಷಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದೆ ಹೋಗುತ್ತಾನೆ. ಸಂಕೇತ ವಿಜ್ಞಾನ (ಸೀಮಿಯಾಟಿಕ್ಸ್) ಅಥವಾ ಅಂಥ ಅತ್ಯಾಧುನಿಕ ವಿಧಾನಗಳು ಪ್ರಾಚುರ್ಯವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಆ ಕಾಲದಲ್ಲಿಯೇ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಸಂವಹನ ಮಾಡಲಾಗದ್ದನ್ನು ಏನನ್ನೋ ಸಂಕೇತಿಸುವ ಅಥವಾ ಸಂಕೇತಗೊಳಿಸುವ ಕ್ರಿಯೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾನೆ. ಸಂವಹನವೇ ಆಗದ ಈ ‘ಸಂಕೇತೀಕರಣಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಅಥವಾ ಸಂಕೇತೀಕರಣಗೊಂಡದ್ದನ್ನು’ ಮುಂದಿನ ಭಾಷಾಂತರಕಾರ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ^೩. ಭಾಷಾಂತರದ ಈ ವಿಧಾನ, ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಏನನ್ನೋ ಹಿಡಿಯುವ ಅಥವಾ ಭಾಷಾವಿಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ ಪಾಠಗಳಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸುವ ಮೂಲಕ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವವನ್ನು ಹಾಗೂ ಉತ್ತಮ ಅನುವಾದದ ಕಳಕಳಿಯನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ತರುತ್ತದೆ.

ಹೀಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಲ್ಲದ ಕೇವಲ ಶುಷ್ಕ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವವನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುವ ವಿಧ್ವಾಂಸರು ಭಾಷೆಗಳ ಘರ್ಷಣೆ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಯ ಸಾವನ್ನು ಮೂಕ ಪ್ರೇಕ್ಷಕರಾಗಿ ನೋಡುತ್ತಾರಲ್ಲದೇ ಅಂತಿಮವಾಗಿ “ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗದ ಏನೋ ಒಂದು” ಎನ್ನುವ ರೀತಿಯ ಮಾನವ-ಕೇಂದ್ರಿತ ಕಳಕಳಿಗಳ ಬಳಿಗೇ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಸರ ಹಕ್ಕುಗಳಂತೆಯೇ ‘ಭಾಷಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು’ ಅವರು ಪರಿಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡಾಗ ಅದು ಭಾಷಿಕ ಸಮಾನತೆಗಾಗಿ ಹೋರಾಡುವ ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಿಧ್ವಾಂಸನ ಹಾಗೂ ಮಾನವ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲಾಗದ ಸಂಗತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯುಳ್ಳ ಭಾಷಾಂತರಕಾರನ ಯತ್ನಗಳನ್ನು ಬಿಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದಂತೆ ಜೋಡಿಸುತ್ತದೆ.

(೨)

ಮೇಲಿನ ಪರಿಶೀಲನೆಗಳು ಕೆಲವು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ತೀರ್ಮಾನಗಳಿಗೆ ಬರುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತವೆ; ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಅಪ್ರಧಾನ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ - ದೆಹಲಿ ನಿಯಂತ್ರಿತ ರಾಜ್ಯ ವ್ಯವಸ್ಥೆ - ಪ್ರದೇಶ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಹಾಗೂ ಲಿಪ್ಯೇತರ ಭಾಷೆಗಳ ನಿಧಾನ ಸಾವನ್ನು ಬಯಸುವ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಉಪರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲೂ ನಾವಿಂದು ಅನುಸರಿಸುವ ವಿಧಾನ ಕೂಡ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಒಡೆಯ-ಗುಲಾಮ ಎಂಬ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ದೆಹಲಿಕೇಂದ್ರಿತ ರಾಜ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನೇ ಅನುಕರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಗುಲಾಮನಿಗೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಕೆಳಗಿನ ಸ್ಥಾನ ನೀಡುವುದರಿಂದ ಆತ ವಿನಾಶವನ್ನೇ ಯಾವಾಗಲೂ ಎದುರನೋಡುತ್ತಿರುತ್ತಾನೆ. ರಾಜ್ಯಗಳು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ ಈ ಅನುಕರಣಾತ್ಮಕ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮಾದರಿ ಭಾಷೆಯೊಂದರ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪಕ್ಕಕ್ಕೆ ತಳ್ಳುತ್ತದೆ ಹಾಗೂ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಂದು ದರ್ಜೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸುವ ಯತ್ನಕ್ಕೆ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಜ್ಜು-ಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದಲೇ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಈ ದರ್ಜೆಗೇರಿದ ಉಪಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತವೆ. ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉಪಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಬರೆಯಲಾದ ದೇವನೂರು ಮಹಾದೇವ ಅವರ ಒಂದು ಕಾದಂಬರಿ ಅಪೂರ್ವವೂ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಮಾದರಿಯೂ ಆಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಸಾರವನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅವೆಲ್ಲವೂ ತಮ್ಮ ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ 'ಆರಂಭ-ನಿರ್ಣಾಯಕಘಟ್ಟ-ಅಂತ್ಯ'ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಂರಚನೆಯನ್ನೇ ಅನುಸರಿಸಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ತೊರೆದು ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಬಂಧದ ಮಾದರಿ ತಂತ್ರ ಅಥವಾ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕತ್ತರಿಸಿ ನಕಲಿಸುವ ನಿರೂಪಣಾ ವಿಧಾನ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಣೆಯ ಹೊಸ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತಿರುವ ಕ್ರಮ ಸರ್ಕಾರಿ ಪ್ರಾಯೋಜಿತ ಭಾಷಾ ನೀತಿಗಳಂಥ ಸದ್ಯದ ಸೀಮಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ತಮ್ಮೊಳಗಿನ ಸತ್ತ್ವದ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಮುದ್ರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಭಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ಇದನ್ನು ನಮ್ಮ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಂತಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ವಾರ್ಷಿಕ ಪ್ರಶಸ್ತಿಗಳ ನಿಸ್ಸಾರ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಇದು ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಸತ್ತ್ವ ಮತ್ತು ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ ಬಂಡಾಯವಿರುವ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ದೂರವಿಡುವಲ್ಲಿ ಯಾವಾಗಲೂ ಜಾಗೃತರಾಗಿರುವ ಸರ್ಕಾರದ ಪರವಿರುವ ಹಿರಿಯ

ಸಾಹಿತ್ಯಕಾರರಿಂದ ಅಂಥ ಕೃತಿಗಳು ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರಕ್ಕೊಳಗಾಗಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಭಾಷಾ ಸಂಬಂಧಿಯಾದ ಎಲ್ಲ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೂ ಬಹಿಷ್ಕಾರದ ಶ್ರೇಣಿ ಮತ್ತು ತರ್ಕವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿಕೊಂಡು ಬರಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ತುಳು ಅಥವಾ ಕೊಡವ ಅಥವಾ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ತೋಡ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ-ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿನ ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದು ರಾಜ್ಯ (ಕನ್ನಡ) ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ತಮಿಳು ಅಥವಾ ಮಲಯಾಳಂನಂಥ ಇನ್ನೊಂದು ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಜಾನಪದದ ವಿಷಯದಲ್ಲೂ ಇದೇ ಕತೆ. ಇದನ್ನು ವಿವಿಧ ಹಂತಗಳಿಗೆ ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದು.

ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮರಳೋಣ. ಭಾಷಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ದೃಷ್ಟಿಗಳೆರಡರ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ತಮ್ಮ ಗಡಿಯೊಳಗಿನ ಇತರೆ ಅಶಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹದ್ದುಬಸ್ತಿನಲ್ಲಿಡುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೆಹಲಿಯನ್ನು ಇತರ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅನುಕರಿಸುವ ಕ್ರಮ, ತಮ್ಮ ನೆರೆಯ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ ಕಡಿಮೆಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮದೇ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗಳ ಹಾಗೂ ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಅಶಕ್ತತೆಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ತಾವು ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಕೆಲಸದ ಪರಿಣಾಮ ಏನು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಅಧಿಕಾರಸ್ಥ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಪರಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅವು ಒಂದು ಹುಸಿ ಲೋಕಜ್ಞಾನದ ಪರಿಧಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಅರಿವಿಲ್ಲದಂತೆ ಇರುವುದೇ ಇಲ್ಲಿನ ಸಮಸ್ಯೆ. ಭಾಷಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಕುರಿತಂತೆ ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಿದ್ವಾಂಸರ ನಿಲುವು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಪಡಿಸಲಾಗದ ಸಂಗತಿ ಇರುವುದು ನಿಜ ಎಂಬ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರ ನಿಲುವೂ ನಿಜವಾದರೆ, ಆಗ ಬುಡಕಟ್ಟು ಅಥವಾ ಅಶಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳ ಅವಮಾನ ಹಾಗೂ ನಿಧಾನ ಗತಿಯ ಸಾವು ಶುರುವಾಗುತ್ತದೆ. ಅದು ನಿಜಕ್ಕೂ ಮನುಕುಲಕ್ಕೆ ಒಂದು ನಷ್ಟವಾದರೂ ಯಾರ ಗಮನಕ್ಕೂ ಬಾರದೇ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾನೀತಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಗುರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಾವು ನಮ್ಮ ಇಂದಿನ ಆದ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ; ಭಾಷಾನೀತಿಯೊಂದಿಗೇ ಭಾಷಾಂತರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವೂ ಬದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಕಾಣಿಸಿವೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳೊಂದಿಗೆ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಲೇಖನಗಳ ಹಾಗೂ ಕೃತಿಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾಂತರ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಆದಿವಾಸಿ ಜನಪದ ವೈದ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಇನ್ನೂ ಭಾಷಾಂತರವಾಗಬೇಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿರುವ ದೃಷ್ಟಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು

ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮರುರೂಪಣೆ ೬೦

ಆಧರಿಸಿದ್ದಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಮೂಲವಾಗಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕುರಿತದ್ದು. ಹೀಗೆ ಇಂಥ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯಕ್ಕೊಳಗಾಗುವಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರವೆಂದರೆ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡ ಭಾಷಾಂತರ ನೀತಿಗಳು. ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ನವೋದಯ ಅಥವಾ ನವ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇವು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಕಾಲದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮಾದರಿಯಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡವು. ಅನಂತರದ ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತರೆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ದಾರಿ ಬಿಟ್ಟುಕೊಟ್ಟಿತು. ಈ ಮೂಲಕ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅಂಶಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿಯೋ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರಭಾವವೋ ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅನ್ಯ ಕಾಳಜಿಯಿಂದಲೇ ನಿರ್ದೇಶಿತವಾಗಿವೆ, ಆಗುತ್ತಿವೆ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿಗೆ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಮರಾಠಿಯಂಥ ಕೆಲವು ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ದೇಸೀಯತೆಯ ವಾದವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದವು ಹಾಗೂ ಅನಂತರ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿತು. ಇಲ್ಲಿಯೂ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಯಜಮಾನ-ಗುಲಾಮ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ವ್ಯಾಧಿ ದೇಸೀ ಯಜಮಾನ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮ ಎಂಬಂತೆ ಪರಿವರ್ತನೆ ಕಂಡುಕೊಂಡದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾ ಶ್ರೇಣಿಯ 'ತಲೆಕೆಳಗು ದೃಷ್ಟಿ' ಅನ್ವಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಗುಲಾಮ ಯಾರಾಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಗತ ವಸಾಹತು ಕಾಲದ ಉತ್ಪನ್ನಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಯೂರೋಪಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಎನ್ನುವ ವಾದದ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗುಲು ಇರುವುದರಿಂದ ದೇಸೀಯತೆ ಮತ್ತು ದಲಿತ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಈ ಎರಡು ಪ್ರವೃತ್ತಿಗಳು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಅಷ್ಟೇನೂ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಶುದ್ಧತೆಯ ಕಟ್ಟುಪಾಡಿಗೆ ಬೀಳುವ ಬದಲಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯರನ್ನು ಅನುಕರಿಸದೇ ನಮ್ಮ ದೇಸೀ ಲಕ್ಷಣ ಹಾಗೂ ಭಾಷಿಕ ಜಾಯಮಾನಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮುಂದುವರಿಯುವ ಉತ್ತಮ ಮಾರ್ಗ ಎಂಬುದು ಗಮನಾರ್ಹ.

ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ನಿಲುವಿನಿಂದ ಎಳೆಪಡೆದರೆ, ಅದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ತಮ್ಮ ಭಾಷಿಕ ಹಕ್ಕನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಹೋರಾಡುತ್ತಿರುವ ಸಣ್ಣ ಸಮುದಾಯಗಳ ಜನರಿಗೆ ಎರವಾಗುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಜನತಾಂತ್ರಿಕ ನೋಟ ಬೆಳೆಸಲು ನಮ್ಮನ್ನು ಮುನ್ನಡೆಸುತ್ತವೆ.

ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಬಲವಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಳ್ಳದ ವಿವಿಧ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ಅನಂತರ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹೇಗೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಕಾಳಜಿ ನಮ್ಮ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮಾದರಿ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಹಂತದ ಶ್ರೀಮಂತ ಜಾನಪದ ಮತ್ತು ಪುರಾಣಗಳಿಂದ ರೂಪಿತವಾದುದಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪಂಡಿತರು ಅಥವಾ ಸ್ಥಳೀಯ ಗಣ್ಯರಿಂದ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿದ್ದು, ಇದನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಪ್ರಕಾರ ನಾವಿಂದು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರುವ 'ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ'ದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಸನ್ನಿವೇಶದ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಉಪಭಾಷೆಗಳನ್ನು 'ಪ್ರಮಾಣಕಗೊಳಿಸಲು' ಯತ್ನಿಸುತ್ತಿದೆ. ಬೇರೆ ಮಾತುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಅಶಕ್ತ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲಿನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಶೋಷಣೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುತ್ತಿದೆಯಲ್ಲದೇ ಪ್ರತೀ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಶ್ರೀಮಂತ ಜೀವನಾನುಭವವುಳ್ಳ ಅಸಂಖ್ಯಾತ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಮಾತಿನ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಕೈಬಿಟ್ಟು ಸಂಕುಚಿತ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆಯುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯದ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ಅವಕಾಶವಂಚಿತ ಜನ ಮತ್ತು ಅವರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತ್ಯಜಿಸಿದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಆ ಮೂಲಕ ನಾವು ಈ ಅವಕಾಶವಂಚಿತರ ಮತ್ತು ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯಗಳ ಸಾವು ಬಡಗಿ, ಕಲ್ಲುಕುಟಗಿ ಮತ್ತಿತರ ಗ್ರಾಮೀಣ ತಂತ್ರಜ್ಞರು ಬಳಸುವ ಅನೇಕ ದೇಸೀ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳ ವಿನಾಶಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಭಾಷಾಧಾರಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯಪೂರ್ಣ ಎನಿಸಿದ ಭಾಷೆಗಳ ನಿಧಾನ ಗತಿಯ ಸಾವನ್ನು ಕುರಿತ ನಮ್ಮ ತಿಳಿವಳಿಕೆಯನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವವನ್ನು ಅರಿಯುವುದರ ಉಪಯುಕ್ತತೆಯನ್ನು ನಾವು ಸಮರ್ಥಿಸಬಹುದು.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ಶ್ರೀಪಾದ ಭಟ್

Footnotes

1. Annamalai.E., Managing Multiculturalism in India. New Delhi, 2001, P.20.
2. Anderson, Benedict, Imagined Communities, London. 1987. P.15.
3. Benjamin, Walter, Illuminations, London. 1979.

ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ: ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಮರುರೂಪಣೆ ೬೩

4. Ibid. P. 80.
5. Annamalai. E., Managing Multi-Culturalism in India, New Delhi. 2001.. P.21.
6. See the Forthcoming Collection of Periyar Writings in Kannada, to be brought out by Kuvempu Bhasha Bharati.
7. Benjamin, Walter, Illuminations. P.79
8. Ibid.p. 79.

* * * * *

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಅನಾಕರ್ಷಣೆ

— ಕಮಲಾಕರ ಕಡವೆ

ಸಾರಾಂಶ

ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿಶದಪಡಿಸಲಿಚ್ಛಿಸುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಗತ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಅದು ಒದಗಿಸಿದ ಅವಕಾಶಗಳಿಂದಾಗಿ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನಡೆದವು. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ ಪ್ರಬಲವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಇವೆರಡೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಸಂಯುಕ್ತ ಪರಿಣಾಮದಿಂದಾಗಿ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿದ್ದ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿಸುವ ವಿಚಾರಸರಣಿಯೊಂದು ತಯಾರಾಯಿತು. ಭಾಷಾ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಭಾಷೆಗಳ ಆಧುನೀಕರಣ, ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣಗಳೆಲ್ಲವೂ ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯತ್ತ ತುಡಿಯುವ ವಿದ್ಯಮಾನ-ಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಇವು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಿದವು. ಆದರೆ, ಸಮಾಜ ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದಿಂದ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕಡೆ ಸಾಗಿದಂತೆ, ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಆಕರ್ಷಕ ವಿದ್ಯಮಾನವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕತೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗುತ್ತಿದ್ದಂತೆ ಅನುವಾದವು ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯಾಗಿ (paradigm) ಕಂಡುಬಂದರೆ, ಇಪ್ಪತ್ತೊಂದನೇ ಶತಮಾನದಾದಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯು ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯಾಗಿ ಹೊರ-ಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

ಮೊದಲ ಮಾತು

ಮುಂದುವರಿಯುವುದಕ್ಕೆ ಮೊದಲು ಕೆಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು.... “ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ” ಎನ್ನುವ ಹೆಸರಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಚಿಂತನೆಗೆ ಕರೆಯುತ್ತಿರುವ ಈ

ವಿಷಯದ ತತ್-ಕ್ಷಣದ ಇತಿಹಾಸವೇನು? ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೆಂದು ಹೇಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು? ಇವುಗಳ ಕೂಡುತನದ ಚಿಂತನೆಗೆ ನಮ್ಮನ್ನು ಹಚ್ಚುತ್ತಿರುವ “ಮತ್ತು” ಪದದ ವರ್ತನೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸಬೇಕು? ಇವುಗಳನ್ನು ಸಾಮಾಜಿಕ / ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆ? ಇವುಗಳನ್ನು ಮೌಲ್ಯಗಳಾಗಿ ಕಾಣಬೇಕೆ? ಯಾವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಆಕಸ್ಮಿಕ ನಮ್ಮನ್ನು ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವಂತೆ ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತಿದೆ? ಯಾವ ಬಗೆಯ ಅಭ್ಯಾಸಕರಿಗಾಗಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಉದ್ಭವವಾಗಿದೆ? ಯಾವ ಬಗೆಯ ಜ್ಞಾನದ ಉತ್ಪತ್ತಿ ಈ ವಿಷಯದ ಮೂಲಕ ಆಗಲಿದೆ? ಅದು ಎಂತಹ ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿದೆ ಯಾ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ? ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನೆತ್ತುವ ಮೂಲಕ ಈ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಏನು ಹೇಳಬಹುದು?

“ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ” ಎನ್ನುವ ಪದಗುಚ್ಚದ ಕೂಡುತನದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಕೂಡುತನವೂ ಅಗಿದೆಯೇ, ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಬಗೆಯ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದೆಯೇ? ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವದೇ? ಅನುವಾದ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವದೇ? “ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಅಥವಾ ಅನುವಾದ” ಎಂದರಾದೀತೆ? ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ನ್ಯೂನತೆ, ಕೊರತೆ, ಲೋಪವೇ ಅನುವಾದವೇ? ಅನುವಾದದ ಇರವು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಗೈರುಹಾಜರಿಯೇ? ಅನುವಾದವೆಂಬ ರೂಢಿ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಏಕೆ ಶುರುವಾಯಿತು? ಅನುವಾದವೊಂದು ಸೃಷ್ಟಿಯೇ? ನಷ್ಟವೇ? ಯೋಜನೆಯೇ? ಅಧಿಕಾರದ ಪರಿಣಾಮವೇ?

ಇಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಮೂಲಕವೆ ನಾನು ಈ ಎರಡು ಪದಗಳಿಗಿರುವ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅನುವಾದ ಸೂಸುವ ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಎರಡು ವಿಭಿನ್ನ ಬಿಂದುಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುಸಂಧಾನದ್ದು. ಅನುವಾದ ಏಕಭಾಷಿಕರಿಗಾಗಿ ಮಾತ್ರ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ಅದು ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಎದುರುಬದುರಾದಾಗ ಉತ್ಪತ್ತಿಯಾಗುವ ಸಾಧನ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ ನಾನಿಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯ (paradigm) ಪ್ರತೀಕವಾಗಿ ಕಾಣಲಿದ್ದೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯೂ ಇನ್ನೊಂದು ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯ (paradigm) - ಅನುವಾದದ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲದ ಸ್ಥಿತಿಯ-ಪ್ರತೀಕ. ಹಾಗಾಗಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯದಲ್ಲಿರುವ “ಮತ್ತು” ಕೂಡುಪದವನ್ನು ದಾರಿ ತಪ್ಪಿಸುವ ಪದವಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಹೀಗೆ ಈ ಎರಡು ವಾದಗಳನ್ನು ಕೂಡಿಸಿ ನೋಡಲು ಕಾರಣವಾಗಿರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂಕಥನಗಳ ನಡುವಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಚಲನದ ಕಡೆ ನೋಟ ಹಾಯಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು, ಅನುವಾದ ಜನಪ್ರಿಯವಾದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯು

ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಬೇಕಾದ ಸಂಚಲನೆ; ಇನ್ನೊಂದು, ಅನುವಾದದ ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯ ನಡುವೆಯೂ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಯುಗದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯನ್ನು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಸ್ಥಳಾಂತರಿಸುತ್ತಿರುವ ಸಂಚಲನೆ. ಈ ಚಲನೆಗಳನ್ನು ಆಗುಗೊಳಿಸಿದ ಶಕ್ತಿ ಮಾನವ ಮಾತ್ರವಾಗಿರಲಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ನಾವು ಮಾನವ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವದ ಸೀಮಿತತೆಯನ್ನು ಮನಗಾಣಬಹುದು ಎನ್ನುವ ಆಶಯ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಾಗಿದೆ.

ಮಾನವ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದ ಕರ್ತೃತ್ವ ಮತ್ತು ಸಮಾಜಕ್ಕೊಂದು ಹೊಸ ಭಾಷ್ಯ

ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳ ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ಅತಿಯಾಗಿ ಮಾನವಕೇಂದ್ರಿತವಾಗುವುದರ ದುಷ್ಪರಿಣಾಮವೆಂದರೆ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಜರುಗುವುದು ಮಾನವನ ಮುಖೇನವೇ ಎಂಬ ಹುಸಿ ನಂಬಿಕೆ ಬಲಿಯುವುದು. ಹೀಗೆ ಮಾನವನನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ (active/subject) ಪಾತ್ರದಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ನಮ್ಮ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯಿಂದಾಗಿ ನಾವು “ಸಮಾಜ” ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸೀಮಿತ-ಗೊಳಿಸಿಕೊಂಡು ಬಿಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳ ಆಗುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಮಾನವಾತೀತಶಕ್ತಿಗಳ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪಾತ್ರದ ಕಡೆ ನಮಗೆ ಲಕ್ಷ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಜವಾದ ಸಂಗತಿಯೆಂದರೆ, ಮಾನವಾತೀತ ಕರ್ತೃತ್ವವನ್ನು ಭೌತಿಕ ಜಗತ್ತಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವ ನಾವು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳ ಕುರಿತು ಮಾನವನ ಹೊರತಾದ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಸಾಮಾಜಿಕ ಆಗುಹೋಗುಗಳಿಗೆ ಮಾನವ ಮಾತ್ರ ಕಾರಣೀಭೂತನಾಗಿರದೇ, ಇನ್ನೀತರ ಶಕ್ತಿಗಳು (actant) ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು ಹಾಗಾಗಿ ನಾವು “ಸಮಾಜ” ಎನ್ನುವ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ಬಗೆಯ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲ ಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ನವಭೌತಿಕವಾದಿ ಚಿಂತಕರು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಮುದ್ರಣವನ್ನು ಒಂದು ಮಾನವಾತೀತ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಾ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯ ಕಡೆ ಒಲವು ಬೆಳೆದಿದ್ದರಲ್ಲಿ ಅದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಈ ಪ್ರಬಂಧ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಸಾರ, ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಉಗಮ ಮತ್ತು ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯೆಡೆಯ ಒಲವು ಪೂರಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಾಗಿದ್ದು, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿಸುವ (dissuasion) ಒಟ್ಟಾರೆ ಕೇಂದ್ರಾಭಿಗಾಮಿ (centripetal) ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಭಾಗವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಅಂದರೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು

ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಿದ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ನಾನು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ (ideological) ಹಂದರದೊಳಗಿಂದ ಮಾತ್ರ ನೋಡದೇ, ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಪೂರಕವಾಯಿತು ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಪ್ರಮೇಯವನ್ನು ನಾನು ಮೂರು ವಾದಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆಸುತ್ತೇನೆ. ಮೊದಲನೆಯ ವಾದ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದದ ಕುರಿತು; ಎರಡನೆಯ ವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣದ ಕುರಿತು; ಮೂರನೆಯ ವಾದ, ಮುದ್ರಣ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯ ಕುರಿತು. ಈ ಮೂರೂ ವಾದಗಳು ಏಕತ್ರವಾಗುವ ಬಿಂದುವೆಂದರೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಏಕರೂಪತೆಯ ಕುರಿತಾದ ಆಕರ್ಷಣೆ ಪ್ರಬಲವಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಕಾಲಸಂಧಿ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದಾಗ ನಮಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವ ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯವನ್ನು ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಸ್ಥಳಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿರುವಂತೆ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯಿಂದ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯೆಡೆಗೆ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಮಾಧ್ಯಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಯಾದ ಅನುವಾದದಿಂದ ನಾವೀಗ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಕಡೆಗೆ ತಿರುಗುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎನ್ನುವ ಸುಳಿವುಗಳು ಕಂಡುಬರುತ್ತಿವೆ.

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸಹಾಯಕಾರಿ ಸಾಧನವಾಗಿ ಕಾಣುವ ಪ್ರವೃತ್ತಿಯು ಈ ಕುರಿತು ಬಂದಿರುವ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯ (multiculturalism) ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದವು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಕೊಂಡಿಯಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಾತಾವರಣ ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬಲ್ಲದು ಎನ್ನುವುದು ಇಲ್ಲಿನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವಾಗಿದೆ. ಅಕೆಡೆಮಿಕ್ ಡಿಸ್ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದವನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸುವುದು ಅಪರೂಪವೇನಲ್ಲ. ಅನುವಾದವು ಒಂದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಅನುಸಂಧಾನ ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದನ್ನು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ ಜೋಡಿಸಿ ನೋಡಲಾಗುತ್ತದೆ.

ನೆನಪಿನಲ್ಲಿಡಬೇಕಿರುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ, ಅನುವಾದದ ಮುಖ್ಯಗುಣವೇ ಭಾಷೆಯ ಪಲ್ಲಟ - ಒಂದರ ಬದಲಿಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ವಿವರಿಸುವುದು. ಆದರೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧ ದಿಕ್ಕಿನ

ವಿದ್ಯಮಾನ. ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳು ಜತೆಯಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾಷೆ-ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪರ್ಯಾಯವಾದಿ ಸಂಬಂಧದ ಬದಲು ಸಮಾನವಾದಿ ಸಂಬಂಧ ಇರುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದವೆಂದರೆ ಮೂಲ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಅದರ ಅನುವಾದಿತ ಪ್ರತಿಯ ಜತೆಜತೆಯಲ್ಲಿ ಓದುವುದು ಎಂದಲ್ಲವೇ ಅಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ, ಮೂಲ ಪ್ರತಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಅನುವಾದಿತ ಪ್ರತಿ ತನ್ನನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸುವುದು. ಅನುವಾದವನ್ನುವುದು ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣವಾಗಿ ಸ್ವೀಕರಿಸಿದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯ ದ್ಯೋತಕ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನುವಾದವು ಏಕಭಾಷಿಕ ಓದುಗರಿಗಾಗಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿರುವ ವಿಶೇಷ ಅನುಕೂಲವೇ ಹೊರತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಸಂವಹನದ ಸಾಧನವಲ್ಲ.

ನಾರ್ಮನ್ ಡೆನ್ಸನ್ ಎಂಬ ವಿದ್ವಾಂಸ ಹೇಳಿರುವುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಡೆನ್ಸನ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಅನುವಾದ ಸಹಜ ಸಂವಹನ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ ಇರುವುದು ಬಲು ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ. ಅದರ ಕೆಲಸ ಸಹಜ ದೈನಂದಿನ ಸಂವಹನದ ಪರಿಗಣನೆಗೆ ಹೊರತಾದ ಅಗತ್ಯಗಳಿಗಾಗಿ, ಅನುವಾದವನ್ನು ಕಾರ್ಯಸಾಧನೋಪಾಯವಾಗಿ - ಬಹಳ ಬಾರಿ ಘನತೆಗಾಗಿ, ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯ ಸಂಕೇತಕ್ಕಾಗಿ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸಾರಿಗೆಯ ಬಸ್ಸುಗಳನ್ನು ನೋಡಬಹುದು. ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಬಿಡುವ ಬಸ್ಸುಗಳ ಮೇಲೆಯೂ ಇರುವ ಜಾಹೀರಾತುಗಳು ಕೆಲಸಲ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿಯೋ, ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿಯೋ ಏಕೆ ಇರಬೇಕು? “ನೋ ಪಾರ್ಕಿಂಗ್” ಫಲಕ ಬಹಳ ಕಡೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಏಕೆ ಇರುತ್ತದೆ? ಸಹಜ ಸಂವಹನವೇ ಗುರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಬಳಕೆ ಅಪೇಕ್ಷಣೀಯ. ಆದರೆ, ಇಲ್ಲಿ ಬೇರೆಯದೇ ಆದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥಸೂಚನೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಅನುವಾದವು ಸಹಜ ಸಂವಹನದ ಭಾಗವಾಗಿರದೆ, ಅಧಿಕಾರ-ಪ್ರಭುತ್ವ ಮತ್ತಿತರ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಕಥನದ ಭಾಗವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುತ್ತದೆ. (ಡೆನ್ಸನ್, 1978, ಪು. 313-316).

ಇದಕ್ಕೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನುವುದು ಸಹಜ ದೈನಂದಿನ ಸಂವಹನಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ವತ್ರ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಪೂರಕ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಅನುವಾದವು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿಸುವ ಅಂಶಗಳಲ್ಲೊಂದು. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, “ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ” ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಕಿರುಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ರೇನರ್ ಗ್ರಟ್ಟನ್ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. “ಅನುವಾದ ಈಗ ಏಕಭಾಷಿಕರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿಯೇ

ಇದೆ” (“..... translation is today more commonly held to cater to monolinguals” Grutman, 2001, p. 157). ಆದ್ದರಿಂದ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದವನ್ನು ನಾವು ಎರಡು ವಿರುದ್ಧ ಪದ್ಧತಿಯ ಸಿದ್ಧಮಾದರಿಗಳೆಂದು (paradigm) ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹೊರ ಹರಿವ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿದ್ದರೆ (centrifugal), ಅನುವಾದ ಕೇಂದ್ರದತ್ತ ಹರಿವ ಶಕ್ತಿಯೆನ್ನಬಹುದು (centripetal). ನಮ್ಮ ದೇಶದ ಇತಿಹಾಸವನ್ನೇ ಗಮನಿಸಿದರೂ ಸಹ ನಾವು ಕಾಣುವುದೆಂದರೆ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ವೇಗ ಪಡೆದುಕೊಂಡಂತೆ, ಹಲವು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ, ಏಕಭಾಷಿಕ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಪ್ರಚೋದಿಸುವ, ಭಾಷಾಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ ಅವುಗಳೊಳಗಣ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೂ ನಡೆಯಿತು. ಈ ಎಲ್ಲ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ನಡೆದಿದ್ದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಬುದು ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಸಂಗತಿ.

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾ ಬಂದಂತೆ, ನಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳು ಏಕಭಾಷಿಕವಾಗುವ ಒತ್ತಾಯಕ್ಕೆ ಸಿಕ್ಕಿದವು. ಭಾಷಾ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣವು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು, ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇದರ ಇತಿಹಾಸ ಒಂದು ಕಡೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದೊಂದಿಗೆ ತಳಕುಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಭಾರತವೆಂಬ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಮಾಜವಾಗಿಯೇ ಇತ್ತು ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ರಚನೆಯ ತರುವಾಯ ಸಹ ಇದು ಏಕಭಾಷಿಕ ಸಮಾಜವಾಗಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದು ನಿಜ. ಪ್ರತಿ ಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯೂ ಸಹ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗದ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಜೀವಂತವಾಗಿತ್ತು. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ವಿವರಿಸಬಯಸುವ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಏರ್ಪಾಡು ಬಹುವಂಶ ಈಗಲೂ ಇದೆಯಾದರೂ, ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯತ್ತ ಸರಿದದ್ದು. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕವಾಗಿಸಿದ್ದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಾ ರೂಪವು ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಚಸ್ಸು ಗಳಿಸಿ ವಿಸ್ತಾರ ಪ್ರದೇಶದಾದ್ಯಂತ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಇತರ ಭಾಷಾರೂಪಗಳನ್ನು ಅಪಮೌಲ್ಯಗೊಳಿಸುವುದು. ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಬೆಳೆದು ಭಾಷಾ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯೂ ಸೇರಿ ಮುಂದೆ ಅದೇ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ

ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿಯೇ, ದೇಶದಲ್ಲೆಡೆ ಬಹುಭಾಷಾ ವಾತಾವರಣ ಅನಾಕರ್ಷಣೆಗೆ ಒಳಗಾಯಿತು. ಭಾಷಾತಜ್ಞರ ಪ್ರಕಾರ ಭಾಷೋಪಯೋಗ ಕಾರ್ಯ ಸಂಬಂಧಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಸ್.ಎನ್. ಶ್ರೀಧರ ಹೇಳುವಂತೆ, ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಕೋಡ್-ಮಿಶ್ರಣ, ಕೋಡ್-ಬದಲಾವಣೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷಾ-ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳು ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯದ ಭಾಷಾ ಉಪಯೋಗದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬರುತ್ತವೆ. (Sridhar, 1994, ಪು.802). ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಗಮನಿಸಬೇಕಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಹೇಗೆ ಆಧುನಿಕ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ಸಮುದಾಯಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿ ಮಾತ್ರ ಇರದೇ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡಿಸ್ಕೋರ್ಸ್-ಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿವೆ. ಸಮುದಾಯಗಳೊಳಗೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಉಸಿರಾಡು-ತ್ತಿರಬಹುದಾದರೂ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜೀವನವು ನಮ್ಮನ್ನು ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆದಿದೆ. ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಪ್ರೇರಿತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಇದೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ದೇಶ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅರ್ಥಸಾಧ್ಯತೆಯ ಪದಗಳು. ನಾವು ಹುಟ್ಟಿ ಬೆಳೆದ ಪರಿಸರ ನಮ್ಮ ದೇಶವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ನಮ್ಮ ನಿತ್ಯಬಳಕೆಯ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಅಲ್ಲಿಯ ಜೀವವ್ಯಾಪಾರ, ಭೌತಿಕ ಪರಿಸರ, ಒಟ್ಟಾರೆ ಜೀವನ-ವಾತಾವರಣದ (life world) ಜೊತೆ ನಮಗೆ ಅಪ್ಯಾಯಮಾನವಾದ ಸಂಬಂಧ ಏರ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಬಳಕೆಗೆ ಒಗ್ಗಿರುವ ಪರಿಸರದೊಂದಿಗೆ ನಮಗೆ ಪರಿಚಯ, ಸ್ನೇಹ, ಅಸ್ಮಿತೆ ಮುಂತಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಇರುವುದು ಸಹಜ. ತಾಯಿನಾಡು ಅಥವಾ ಮಾತೃಭೂಮಿ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ದೈನಂದಿನ ಆಗುಹೋಗುಗಳ ಪ್ರದೇಶದ ಕುರಿತ ಭಾವನಾತ್ಮಕತೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಎನ್ನುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮಾತ್ರ ಇದಕ್ಕಿಂತ ತೀರಾ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು. ಇದರಿಂದ ತುಂಬಾ ದೂರದಲ್ಲಿರುವಂತದ್ದು. ಏಕೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರ ನಮ್ಮ ಬಾಳು-ಬಳಕೆಯ ಅಂಶವಾಗಿ ನಮ್ಮನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ತಕ್ಷಣದ ಜೀವವ್ಯಾಪಾರದಿಂದ ದೂರ ಇರುವುದು ಅದರ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ. ಯಾವುದೇ ದೇಶವಾಸಿಯೂ ನಾಗರಿಕನೂ, ತನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರದಿಂದ ದೂರವೇ ಇರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ - ಅದೊಂದು ಅಮೂರ್ತ ಸಂಬಂಧ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ, ಬೆನೆಡಿಕ್ಟ್ ಆಂಡರ್ಸನ್ ರಾಷ್ಟ್ರವೆನ್ನುವುದು ಒಂದು “ಕಲ್ಪಿತ ಸಮಾಜ” ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತಾನೆ: “... ಕಲ್ಪಿತ ಏಕೆಂದರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಪುಟ್ಟ ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದರ ಸದಸ್ಯರೂ ಸಹ ಒಬ್ಬರಿಗಿನ್ನೊಬ್ಬರು ಪರಿಚಿತರಿರುವುದಿಲ್ಲ, ಅನಾಮಿಕರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ, ಆದರೂ ಸಹ, ಮತ್ತಿತರ ನಾಗರಿಕರೊಂದಿಗಿನ ಸಾಮರಸ್ಯದ ಪ್ರತೀಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಯೂ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾಗಿ ಜೀವಂತವಾಗಿರುತ್ತದೆ.” (ಆಂಡರ್ಸನ್, 1983:15) ಹದಿನೇಳನೇ

ಶತಮಾನದ ಸುಮಾರಿಗೆ ಬೆಳೆಯತೊಡಗಿದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ವಿಸ್ತೃತ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪರಿಸರದಾದ್ಯಂತ ಒಂದು ಕಲ್ಪಿತ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ, ಮತ್ತು ಈ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸದಾ ಜಾಗೃತವಾಗಿರಿಸಲು ಅದರ ಪುನರುತ್ಪಾದನೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಕಲ್ಪಿತವಾಗಿದ್ದರೂ ಸೀಮಿತವಾಗಿಯೂ ಇರುತ್ತದೆ. (ಆಂಡರ್ಸನ್, ಪು.7) ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಪ್ರತಿ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಪನೆಯೂ, ಅದರ ಸೀಮೆಗಳ ಕಲ್ಪನೆಯೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಸೀಮೆಯಾಚೆಯದರವ್ಯತಿರಿಕ್ತ ಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿಯೇ ರಾಷ್ಟ್ರದೊಳಗಿನ ಗುರುತನ್ನು ಕೂಡ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಚೋದಿಸುತ್ತದೆ.

ನಾವಿಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ನೆನೆಯಬೇಕಾದ ಆಂಡರ್ಸನ್ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತೆಂದರೆ, ಈ ಕಲ್ಪಿತ ಸಮುದಾಯದ ಆಗುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಿರುವ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯ. (ಆಂಡರ್ಸನ್, ಪು. 133) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ವಿಸ್ತೃತ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶದದ್ದಕ್ಕೂ ಏಕತೆಯನ್ನು ಆರೋಪಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಏಕತೆ ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಅಗತ್ಯವಾದರೂ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಕ್ರಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉಗಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸುವ ಹಲವು ಚಿಂತಕರನ್ನು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಜರ್ಮನಿಯ ತತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಯೋಹಾನ್ ಗಾಟ್ರೀಡ್ ಹರ್ಡರ್ “ರಾಷ್ಟ್ರವೊಂದಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಪೂರ್ವಜರ ಭಾಷೆಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಅಮೂಲ್ಯವೇನಿದೆ?” ಎಂದು ಆಲಂಕಾರಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾನೆ. ಜರ್ಮನಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿ ಚಿಂತಕನಾದ ವಿಲ್ಹೆಲ್ಮ್ ವಾನ್ ಹಂಬೋಲ್ಟ್ “ಭಾಷೆಯು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಆಧ್ಯಾತ್ಮಿಕ ಶ್ವಾಸೋಚ್ಚ್ವಾಸ” ಎಂದು ಬಣ್ಣಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ತನ್ನ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಜನಸಾಮಾನ್ಯರ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಿಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ತನ್ಮೂಲಕ ಸಮತಲವಾದ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡು, ಅಸ್ತಿತ್ವ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿ ಜನರ ಒಪ್ಪಿಗೆ ಪಡೆಯುವ ಆಧಿಪತ್ಯದ ರಾಜಕಾರಣ ನಡೆಸುತ್ತದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮಾಧ್ಯಮ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬ ಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. “ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಶಬ್ದಗಳು ನೀರಸವಾಗಿದ್ದರೂ, ರಾಗದಲ್ಲಿ ರಸವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ರಾಷ್ಟ್ರಗೀತೆಯನ್ನು ಹಾಡುವಲ್ಲಿ ಏಕಕಾಲಿಕತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಸಾಂಗತ್ಯದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿ, ಕಲ್ಪಿತ ಸಮುದಾಯದ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯಾಗುತ್ತದೆ.” (ಆಂಡರ್ಸನ್, ಪು.145).

ಒಂದು ಖಚಿತ ಪ್ರದೇಶದುದ್ದಗಲದಲ್ಲಿಯೂ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅಲ್ಲಿನ ಜನಸಮುದಾಯವನ್ನು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೊಳಗೆ ಅಳವಡಿಸುವ ಅಗತ್ಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ತನ್ನೊಳಗೆ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಅದು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯೆಡೆ ಓಲುತ್ತದೆ. ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು ಆಂತರಿಕ ಐಕ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಾಹ್ಯ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಿಕ್ಕಾಗಿ. ಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನುವುದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ನಿಯೋಜಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಹಲವು ಸಂಕೇತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನಿರಂತರತೆ, ದೀರ್ಘ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾಷೆ ಸುಲಭಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಸಂಬಂಧ ಜೋಡಿಸಲು ಅನುಕೂಲವಾಗಲೆಂದು ಒಂದೇ ಸ್ವರೂಪದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ತನ್ನ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧನೆಯ ಅನುಕೂಲಕ್ಕಾಗಿ ತನ್ನ ಅಧೀನ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮರೂಪತೆಯನ್ನು ತರಲು ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸಹಾಯ ಸಿಗುವುದು ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯಿಂದ.

ಮುದ್ರಣ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಏಕಭಾಷಿಕತೆ

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅದನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಬಂಡವಾಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಂಬುಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಈಗಾಗಲೇ ಐತಿಹಾಸಿಕ ವಿದ್ಯಮಾನವೆಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾಗಿದೆ. ಮುದ್ರಣದ ಇತಿಹಾಸಕಾರರು ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಭಾಷಾ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಮತ್ತು ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯ ಜತೆಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು ಪ್ರಚುರಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹ ಯಶಸ್ವಿಯಾಯಿತು. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಅನಾಕರ್ಷಕಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಗುರುತರ ಪಾತ್ರವಿದೆ ಎಂಬುದು ಇಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಸಂಗತಿಯಾಗಿದೆ. ಈ ವಾದದ ಹಿಂದಿರುವ ಉದ್ದೇಶವೆಂದರೆ ಭಾಷಾ ಉಪಯೋಗದ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ತಾತ್ವಿಕ ನೋಟದಿಂದ ನಡೆಸುವ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗಳು (ideological critique) ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮಾನವಕೇಂದ್ರಿತವಾಗಿದ್ದು, ಮಾನವಾತೀತ/ಅನ್ಯ ಕ್ರಿಯಾಶಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಗಣನೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆನ್ನುವುದರ ಕಡೆ ನಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸುವುದಾಗಿದೆ.

ಮುದ್ರಣವು ಯುರೋಪಿನಲ್ಲಿ ಹದಿನೈದನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಆರಂಭಗೊಂಡು, ಹದಿನಾರನೇ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೇವಲ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾತ್ರವಾಗಿರದೇ ಒಂದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿ, ಮುಂದೆ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಸಂಸ್ಥೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನೇ ಆಂಡರ್ಸನ್ ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಉಗಮಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬುನಾದಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತಾನೆ. ಮಿಲ್ಟಾಯ್ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಮುದ್ರಣ ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಯು ಬರಹ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ, ಭಾಷಾ ಪ್ರಮಾಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ "quantum leap" ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ. (ಮಿಲ್ಟಾಯ್, 1991, ಪು. 20)

ರಾಷ್ಟ್ರದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಮಾಣೀಕರಿಸಿದ ವಿಧಾನದ ಪಾತ್ರವೂ ಇದೆ. ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬಂದ ಹೊಸದರಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಮುದ್ರಿತ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತವಾದರೂ, ಕ್ರಮೇಣ, ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆ/ಪುಸ್ತಕಗಳ ಪ್ರಸಾರ ಹೆಚ್ಚಿದಂತೆ ಏಕರೂಪದ ಭಾಷಾಪ್ರಯೋಗದತ್ತ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಆಂಟನಿ ರೀಡ್ ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಬರಹ ರೂಪದ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದ್ದು ಮುದ್ರಣ. ಒಂದೇ ಮುದ್ರಿತ ಬರಹವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವೈವಿಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯೊಂದನ್ನು ಬಳಸುವ ಸಾವಿರಾರು ಓದುಗರಿಗೆ ಏಕರೂಪದಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸುತ್ತ. ಅವರೆಲ್ಲರಲ್ಲಿಯೂ ಆ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿರಸ್ವರೂಪದ ಚಿತ್ರವೊಂದನ್ನು ಮೂಡಿಸಿದ್ದು ಮುದ್ರಣ. ರೀಡ್ ಇನ್ನೊಂದು ಮೂಲಭೂತ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಾರೆ. ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳ ಕುರಿತಾಗಿದ್ದ ನಿಖರತೆಯ ಅಪೇಕ್ಷೆಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ಬರವಣಿಗೆಗಳಿಗೂ ಅನ್ವಯಿಸಿದ್ದು ಮುದ್ರಣ. (ರೀಡ್, 2003, ಪು.12) ವಿಶಾಲ ಓದುಗವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಹುಡುಕಾಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುದ್ರಕರು, ಒಂದೇ ಪ್ರತಿಯು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚು ಓದುಗರಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲೆಂದು ಕಾಗುಣಿತದಲ್ಲಿನ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪದಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕಿದರು ಎಂದು ಯುರೋಪಿನ ಮುದ್ರಣದ ಇತಿಹಾಸಕಾರ ಫೇಬ್ರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಟಿನ್ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. (ಫೇಬ್ರು ಮತ್ತು ಮಾರ್ಟಿನ್, ಪು. 371).

“ಮರಾಠೀ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣದಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣದ ಪಾತ್ರ” ಎಂಬ ತಮ್ಮ ಮೌಲಿಕ ಸಂಶೋಧನ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯಶ್ರೀ ಅವರು ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಹೇಗೆ ಮರಾಠಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಗುಣಿತ ಮತ್ತು ಸ್ವರಗಳನ್ನು ಪುನಾರಚಿಸಿತು ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತೆಯೇ ಶೈಲಿಯ ಸ್ಥಿರತೆಗಾಗಿ ಹೇಗೆ ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಬಗೆಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, “ಮುದ್ರಣ-ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ

ಸ್ಥರಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುತ್ತಿದ್ದ ಅಂತರವನ್ನೊಂದು ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪದ ಬರಹ ಶೈಲಿ ತರುವಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣದ ಪಾತ್ರ ಬಲು ದೊಡ್ಡದು; ಇದೇ ಮುಂದೆ ಮರಾಠಿಯ ಆಡುಶೈಲಿಯ ಮೇಲೂ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು.” (ರಾಜ್ಯಶ್ರೀ, 1994, ಪು.58) ಒಟ್ಟಾರೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಒಂದು ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶದ ಒಳಗೆ ಇರುವ ಭಾಷಾ-ವೈವಿಧ್ಯದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆಂತರಿಕ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಅಲಕ್ಷಿಸುವಂತಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಇನ್ನೊಂದು ಮಗ್ಗಲನ್ನು ಕೂಡ ನಾವು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದೆಂದರೆ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗೆ ಇರುವ ಅನ್ಯೋನ್ಯ ಸಂಬಂಧ. ಈ ಸಂಬಂಧ ಬರೀ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯದಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಮುದ್ರಿತ ಭಾಷೆಯ ಜೊತೆಗಿನದು ಎಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ ಆಂಡರ್ಸನ್ (ಪು.122). ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಓದುವಿಕೆ ಜನಮಾನಸದಲ್ಲಿ ತಾವು ದೇಶವಾಸಿಗಳೆಲ್ಲ ಏಕಕಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮತಲ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತು, ಯಾವ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇಲ್ಲದೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಬದುಕುತ್ತಿರುವ ಚಿತ್ರವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. (ಪು.25) ಹಾಸನ ರಾಜಾರಾವ್ ಅವರ ಕಾಂತಾಪುರ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ನಿಚ್ಚಳವಾಗಿ ಬಿಂಬಿತವಾಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಪುರಾಣ ಪಠಿಸುವ ಕಾಲದ ಮಾನದಿಂದ ಸುದ್ದಿಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಕಡೆ ಸಾಗಿದಂತೆ ಆ ಪುಟ್ಟ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ದೂರ ದೂರದ ಮುಂಬೈ, ಕಲಕತ್ತೆ, ಗುಜರಾತಗಳು ತಮ್ಮದೇ ದೇಶದ ಭಾಗ. ಅಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ತಮಗೂ ಸಂಬಂಧಿಸಿವೆ ಎನ್ನುವ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಬೆಳಗಣಿಗೆಯನ್ನು ಈ ಕಾದಂಬರಿ ಸೂಚ್ಯವಾಗಿ ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದಲೇ, “ರಾಷ್ಟ್ರದ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣಕ್ಕೆ ಪರಮೋಚ್ಚ, ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯವಿದೆ” (ಪು. 77) ಎಂದು ಆಂಡರ್ಸನ್ ವಾದಿಸುತ್ತಾನೆ.

ಹೀಗೆ ಮುದ್ರಣವು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು, ಭಾಷಾ-ಪ್ರಾಮಾಣೀಕರಣವನ್ನು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ-ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಇವು ಮೂರು ಬೇರೆಬೇರೆ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳಾಗಿರದೇ ಪೂರಕ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಡಬೇಕು. ಇದರ ಪ್ರಭಾವವಾಗಿಯೇ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳು ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದವು ಎನ್ನಬಹುದು. ಇವುಗಳ ಒಟ್ಟಾರೆ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದುದ್ದಕ್ಕೂ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯೆಡೆಗೆ ಒಲವು ಹೆಚ್ಚಾಯಿತು. ಈ ಮೂರೂ ವಿದ್ಯಮಾನಗಳು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ನಡೆದು, ಏಕರೂಪದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದವು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಈ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ಒಂದು ತ್ವರಿತ ಹೋಲಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡೋಣ. ಉದಯ ನಾರಾಯಣ ಸಿಂಗ ಅವರು ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ.

“ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ಮುಖ್ಯ ಭಾಷೆಗಳೂ ಹಲವಾರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪ್ರಭೇದಗಳಿಗೆ ದ್ವಾರಕಲ್ಪಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರತಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶವೂ ಸಹ ಕನಿಷ್ಠ ಮೂರು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ವ್ಯಾಪಕ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಅದೆಷ್ಟೋ ರೂಪಗಳಿವೆ. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯೊಂದಕ್ಕೆ ನಲವತ್ತೆಂಟಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ರೂಪಗಳಿವೆ... ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕಾರಣವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥರೂ ಸಹ ಬಹುಭಾಷಿಕರಾಗಿರುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಷಯ.” (ಸಿಂಗ್, 2003, ಪು.6).

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಜೀವಂತವಾಗಿದೆಯೇ? ಇದ್ದರೆ, ಯಾವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿ ನಾವಿದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು? ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ತಜ್ಞರಾದ ಖೂಬಚಂದಾನಿ ಅವರು ಹೇಳುವ ಪ್ರಕಾರ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಂವಹನದ ಒಂದು ಮುಖ್ಯ ಗುಣವೆಂದರೆ ಭಾಷೆಗಳೊಳಗಿನ ಸೀಮಾತೀತ ಪ್ರಸರಣ (fluidity) ಮತ್ತು ಪಾರದರ್ಶಕತೆ. ವ್ಯಾಕರಣದ ಸೀಮೆಗಳು ತೆಳುವಾಗಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಜನರು ಸುಲಭ ಹಾಗೂ ಸಹಜವಾಗಿ ಜಾರುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. (ಖೂಬಚಂದಾನಿ, 1997). ಆದರೆ, ಅನೌಪಚಾರಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಇವು ಎಷ್ಟು ನಿಜವೋ, ಔಪಚಾರಿಕ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ, ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಷ್ಟು ನಿಜವಲ್ಲ.

ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡಿಸ್ಕೋರ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಆಂತರಿಕ ಬಹುತ್ವ ಕ್ಷೀಣವಾಗಿ, ಭಾಷಾಪ್ರದೇಶವೊಂದರ ಒಳಗೆ ಒಂದು ಭಾಷಾರೂಪದ ಆಧಿಪತ್ಯ/ಪ್ರತಿಷ್ಠೆ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಪಡೆಯುವ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಭಾರತದ ಹಲವು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿ ಭೂಗತ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಂತಿದೆ. ಅಂದರೆ, ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕ ಸಂವಹನ. ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ. ಅಧಿಕಾರದ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತ ಸಂವಹನಗಳಲ್ಲೆಲ್ಲ ಪ್ರಬಲ ಭಾಷಾರೂಪವೊಂದು ಮಧ್ಯವರ್ತಿ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸುತ್ತಲಿರುತ್ತದೆ. ಯುನೆಸ್ಕೋ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ 1652 ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ 197 ಅಳಿವಿನಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಅಧಿಕಾರ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಸಂಬಂಧಿ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕತೆ ಭಾರತದಲ್ಲೆಡೆ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವ ಅಂಶ. ಅಂದರೆ, ಭಾರತ ಸ್ವತಂತ್ರ ರಾಜಕೀಯ ಶಕ್ತಿಯಾಗಿ ಬೆಳೆದು ನಿಂತ ನಂತರದಲ್ಲಿಯೂ ಬಹುಭಾಷಿಕ ವಾತಾವರಣವು ಖಾಸಗಿ ವಲಯದಲ್ಲಿ

ಜೀವಂತವಿದ್ದರೂ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕ್ಷೀಣಗೊಂಡಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳು ಹಲವಿರಬಹುದಾದರೂ, ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾರಣವೆಂದು ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸಲು ಯತ್ನಿಸಲಾಗಿದೆ.

ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಪುನರಾರ್ಕರ್ಷಣೆ

ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತನ್ಮೂಲಕ ಪುನಾರಚಿತವಾಗಿರುವ ಇತರ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮಾಧ್ಯಮಗಳು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವಲಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಭಾಷಾ ಉಪಯೋಗದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುವ ಹೊಸಬಗೆಯ ಚಲನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಸಾಕ್ಷಿದಾರರಾಗುವೆವು. ಅಂತರಜಾಲವು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಅವಕಾಶಗಳಲ್ಲಿ, ಸರಕಾರದ ಅಧೀನದ ಹೊರಗಿರುವ ರೇಡಿಯೋ, ಟೀವಿ, ಸಿನೆಮಾ ಮತ್ತಿತರ ಸಂವಹನ ಜಾಲಗಳ ಮುಖಾಂತರ ರೂಪಿತವಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಡಿಸ್ಕೋರ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಏಕಭಾಷಿಕತೆ - ಅಂದರೆ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಯೋಗ - ಕ್ಷೀಣವಾಗುತ್ತದೆ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಸ್ತರಗಳಲ್ಲಿಯೂ - ಉಚ್ಚಾರ, ಪದಸಂಚಯ, ಪದಗುಚ್ಛ, ಇತ್ಯಾದಿ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಟೀವಿಯಲ್ಲಿ, ಸಿನೆಮಾ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷ್ಯಚಿತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡ ನಿರೂಪಕರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷಾರೂಪವನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಿರುವುದು ಪ್ರಾಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತಿಷ್ಠೆಯನ್ನು ಕ್ಷೀಣಿಸುತ್ತಿದೆ. ದೃಶ್ಯ ಮತ್ತು ಶ್ರವ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮಗಳಿಂದ ಇದು ಬರವಣಿಗೆಗೂ ವರ್ಗಾಯಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಬಹುಭಾಷಿಕ ನಿರೂಪಣೆ ಕಾಣಬರುತ್ತದೆ. ಈ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪಠ್ಯದ ಮೂಲಕವೇ ಅಧಿಕಾರದ ಒಳರಚನೆಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಬಹಿರಂಗಗೊಳಿಸುತ್ತಿವೆ. ಶುಭಾಶೀಷ್ ಪಾಣಿಗ್ರಾಹಿ ಎನ್ನುವ ಭಾಷಾ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರ ಪ್ರಕಾರ ವಿಕಿಪೀಡಿಯಾ, ವಿಕಿನರಿ ಮುಂತಾದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಅವಕಾಶಗಳು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಅವನತಿಯತ್ತ ಸಾಗಿರುವ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯೆಯ ಆಡುಜನರಿರುವ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ - ಹೊಸ ಜೀವಂತಿಕೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಈ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಕುರಿತಿದ್ದ ಅವಜ್ಞೆ ದೂರವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ಅದು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಆಕರ್ಷಕವಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಿಜವಾದ ಕಾರಣಗಳು ಏನು ಎಂದು ಸಂಶೋಧನೆ ಮಾಡಬೇಕಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿರುವ ವಾದವೆಂದರೆ ಇದು ಒಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮುಗಿದು ಇನ್ನೊಂದು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತಿರುವುದರ ಪರಿಣಾಮ. ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ತನ್ನ ಆಂತರಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಏಕರೂಪತೆಯನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿತ ಭಾಷೆಗಳತ್ತ ಮಾನವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿತು. ಇದೀಗ,

ಮುದ್ರಣ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅಧಿಪತ್ಯ ಕೊನೆಗೊಂಡಿದೆ. ಉದಯೋನ್ಮುಖ ಡಿಜಿಟಲ್ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಅನುಕೂಲಗಳು, ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳು ಮೊದಲಿನದಕ್ಕಿಂತ ಬೇರೆ-ಯಾಗಿವೆಯಾದ್ದರಿಂದ, ಭಾಷೆಯ ಕುರಿತಾದ ಈ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ನೋಟವೂ ವಿಶಿಷ್ಟವಾಗಿರುವುದು ಸಹಜವೇ ಆಗಿದೆ.

ಕೊನೆಯ ಮಾತು

ಹೀಗೆ ಒಟ್ಟಾರೇ ಈ ಎರಡು ವಿದ್ಯಮಾನಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ, ಮಾನವರಾದ ನಾವು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮಾನಸಿಕತೆಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ/ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹವ್ಯಾಸಗಳು ಮಾನವ ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾನವನನ್ನು ಹೇಗೆ ರೂಪಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದೊಂದು ಬಹಳ ಸ್ವಾರಸ್ಯಕರ ಇತಿಹಾಸವೇ ಸರಿ. ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಮಾನವರ ನಡುವಿನ ಅನುಸಂಧಾನದ ಕುರಿತು ಸಾಕಷ್ಟು ಚರ್ಚೆ ನಡೆದಿದೆ. ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾನವರ ಜೀವನದ ಒಂದು ಅಂಗವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವನನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಮಾನವನ ಮಾನವತ್ವವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಕೊಡುಗೆ ಇದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಾನವನ ಇಂದ್ರಿಯಗಳ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮಾನವರ ಗ್ರಹಣಶಕ್ತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಮೂಲಕ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಆಧುನಿಕ ಮಾನವನ ಕರ್ತೃವೇ ಆಗಿದೆ ಎನ್ನಬಹುದೇ? ಈ ಅನುಸಂಧಾನ ಸಜೀವ ಮತ್ತು ನಿರ್ಜೀವ ವಿದ್ಯಮಾನದ ಕುರಿತು ನಮ್ಮನ್ನೀಗ ಹೇಗೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸುತ್ತದೆ? ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮಾನವನ ಸಲಕರಣೆಯೋ, ಮಾನವನ ಸಹಕಾರಿಯೋ, ಮಾನವನ ಸೃಷ್ಟಿಕಾರಿಯೋ? ಬರ್ನಾರ್ಡ್ ಸ್ಪೀಗ್ಲರ್ ಎಂಬ ತಂತ್ರಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞ ಈ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರಾವಲಂಬಿ ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾನೆ. (ಸ್ಪೀಗ್ಲರ್, 1998) ಅಂದರೆ, ಮಾನವ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಿದರೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞಾನವು ಮಾನವನನ್ನು ಆವಿಷ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಮಾನವನ ಆದ್ಯತೆ ಈ ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ಕೊನೆಗೊಂಡು ಮಾನವಕೇಂದ್ರಿತ ತತ್ವಗಳು ಅರ್ಥಸತ್ಯವಾಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಜೈವಿಕತೆ ಪರಮೋಚ್ಚ, ಅಜೈವಿಕತೆಯು ಅದಕ್ಕೆ ಅಧೀನ ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಹ ನಾವು ವಿದಾಯ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಬರುವ ವಿಚಾರಗಳು ಮಾನವನ ಆದ್ಯತೆಯನ್ನು ಬದಿಗಿಟ್ಟು ಯಾವೊಂದು ವಿದ್ಯಮಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಮಾನವನಂತೆಯೇ, ಮಾನವಾತೀತ ಶಕ್ತಿಗಳು ಸಹ - ಅಂದರೆ ಅಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳಲ್ಲ, ಮಾನವಾತೀತ ಲೌಕಿಕ ಶಕ್ತಿಗಳು - ಕರ್ತೃಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತವೆಯೆಂದು ಸಾಧಿಸುತ್ತವೆ. (ಲಾತೂರ್,

2005; ಬೆನೆಟ್, 2010) ಭೌತಿಕ ಆಗುಹೋಗುಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸುತ್ತಾನೆ/ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾನೆ (ಇಲ್ಲಿ ಪುಲ್ಲಿಂಗವನ್ನು ಬೇಕೆಂದೇ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಯಾಕೆಂದರೆ ಈ ಬಗೆಯ ವಿಚಾರ ಸರಣಿಯು ಪುರುಷಪ್ರಧಾನ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಜತೆಗೆ ತಳಕು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿವೆ) ಎನ್ನುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹಿಂದಿಟ್ಟು, ಯಾವುದೇ ವಿದ್ಯಮಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಬಗೆಬಗೆಯ ವಸ್ತುಗಳ ಕರ್ತೃತ್ವ ಇರುವುದನ್ನು ಶೋಧಿಸುವ ಹೊಣೆಗಾರಿಕೆ ಸಂಶೋಧಕರದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ವಿಜಯವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾದ ಪಲ್ಲಟಗಳ ಇತಿಹಾಸ ನಮಗೆ ತೋರುವ ಅರಿವು ಕೂಡ ಅದೇ ಆಗಿದೆ.

Bibliography

Anderson, Benedict (1983). *Imagined Communities: Reflections on the Origin and Spread of Nationalism*. London: Verso.

Bennett, Jane. (2010) *Vibrant Matter: A Political Ecology of Things*. Durham, NC: Duke University Press.

Delabastita, Dirk & Grutman, Rainier. “Introduction” in *Fictionalising Translation and Multilingualism*, a special issue of *Linguistica Antverpiensia New Series*, 4, 2005, pp.11-34 (Institute for Translators and Interpreters [HIVT], University of Antwerp).

Denison, Norman. “On Plurilingualism and Translation”, in Grähs, Lillebill, Gustav Korlén & Bertil Malmberg (eds.) (1978). *Theory and Practice of Translation*. Bern/Frankfurt/Las Vegas: Peter Lang.

Febvre, Lucien and Martin, Henri-Jean. (1958/2006) *The Coming of the Book*. Calcutta: Seagull.

Grutman, Rainier (1998). “Multilingualism and Translation”. Mona Baker (ed.). *Routledge Encyclopedia of Translation Studies*. London/New York: Routledge. pp.157-160.

Khubchandani, Lachman M. (1997). *Revisualizing Boundaries: A Plurilingual Ethos*. New Delhi: Sage.

Latour, Bruno. (2005). *Reassembling the Social: An Introduction to Actor-Network Theory*. Oxford: Oxford University Press.

Milroy, J. and Milroy, L. (1991): *Authority in Language: investigating language standardization and prescription*. London: Routledge.

Panigrahi, Subhashish. “Can Wikipedia revive dying Indian languages?” at <http://www.thehoot.org/author/subhashishpanigrahi> (Online).

Rajyashree. (1994) “Consequences of Printing on Standardization of Marathi” in G. Sambasiva (ed.) *Language Change: Lexical Diffusion and Literacy*. Delhi: Academic Foundation. pp. 45-60.

Reid, Anthony (2003).”Technology and Language: Negotiating the Third Revolution in the Use of Language” in *Babel or Behemoth: Languages Trends in Asia*. Eds. Jennifer Lindsay and Tan Ying Ying. Singapore: Asia Research Institute. pp. 11-20.

Singh, Uday Narain (2003), “Language development and nation building in multilingual contexts” at www-01.sil.org/asia/ldc/plenary_papers/udaya_singh.pdf (Online).

Sridhar, S. N.(1994).”A reality check for SLA theories” in *TESOL Quarterly* 28.4. pp.800-5.

Stiegler, Bernard. (1998). *Technics and Time 1*. California: Stanford University Press.

* * * * *

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ

— ಓಂಕಾರ್ ಎನ್. ಕೌಲ್.

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ

ಭಾರತ ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಜನಾಂಗಗಳು, ಭಾಷೆಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಧರ್ಮಗಳಿರುವ ದೇಶ. ಅನಂತಕಾಲದಿಂದಲೂ ಈ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗಗಳು, ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಸಾಮರಸ್ಯದಿಂದ ಬಾಳಿವೆ. ನಾವು ಈ ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಸಂಚಾರ ಮಾಡಿದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನಿಸಬಹುದು. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗೆ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆ, ಅಥವಾ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆ, ದಿಢೀರ್ ಎಂಬಂತೆ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಈ ಬದಲಾವಣೆ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಭಾರತ ದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ವೈವಿಧ್ಯಗಳು ಮೇಲುನೋಟಕ್ಕೆ ಅಗಾಧವೆನಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ನಮ್ಮ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಸಮಾನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ತತ್ವಗಳ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ರೂಪಗಳೇ ಈ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಾಗಿವೆ.

ಆಧುನೀಕರಣದ ಶಕ್ತಿಗಳು ನಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆಯನ್ನು ತೀವ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಒಡ್ಡುತ್ತಿವೆ. ಜನರು ತಮ್ಮ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಪರಂಪರೆಗಳ ಬಗೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅರಿವನ್ನು ಹೊಂದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜೊತೆಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಜನರ ಚಲನಶೀಲತೆಯೂ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ.

ಒಂದು ದೇಶದ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರಮುಖವಾದ ಪಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾರತದಂತಹ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗೆ ಒಂದು ವಿಶೇಷವಾದ ಸ್ಥಾನ ಇದೆ.

ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ಗುಣವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಅಭಿಜಾತ ಸಾಹಿತ್ಯ, ಚೈನೀಸ್ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರ ಬರಹಗಳು ಮತ್ತು ಇಂದಿನ ದಿನನಿತ್ಯದ ವಾಸ್ತವ ಭಾರತೀಯ

ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಇರುವುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೆಯ ಅನುಚ್ಛೇದ ೨೨ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಭಾರತದ ೯೬% ರಷ್ಟು ಮಂದಿ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಅನುಚ್ಛೇದದ ಹೊರಗಿರುವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ೪% ರಷ್ಟು ಜನ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಭಾಷಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಒಂದು ಬಹುಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮೂರು ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಮೂರು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ವಲಯಗಳಿವೆ: ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಣಿವೆ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆ, ಜಮ್ಮುವಿನಲ್ಲಿ ಡೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಡಾಖಿ ಭಾಷೆ ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆ ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಎಂಟನೇ ಅನುಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಅಡಕವಾಗಿದೆ. ಡೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ೨೦೦೩ರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. ಲಡಾಖಿ ಪರಿಚ್ಛೇದದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರದ ಭಾಷೆ. ಇವೆಲ್ಲದೇ ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಬಾಲ್ವಿ, ಬದಾರಾವಾಹಿ, ಬ್ರಾಕ್ಸ್‌ಟ್, ಗೋಜಿ, ಪಹಾರಿ, ಕಿಶ್ವಾರಿ, ಕೊಹಿಸ್ತೋ, ಪೋಗುಲಿ, ಪುಂಫೀ, ಸಿರಜಿ, ಶೀನಾ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳೂ ಇವೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಭಾಷಾವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿರಿಸಿಕೊಂಡು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಸಂವಿಧಾನವು ಎಂಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಾಡಿದೆ. ಅವು: ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಡೋಗ್ರಿ, ಲಡಾಖಿ, ಗೋಜಿ, ಪಹಾರಿ, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬಿ. ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಅಕಾಡೆಮಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತೇಜನ ನೀಡುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಪ್ರಬಂಧಗಳು, ಶಬ್ದಕೋಶಗಳು ಮತ್ತು ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಹೊರತರುವಂತಹ ಅನೇಕ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಡೋಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಲಡಾಖಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು (ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿರುವ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ - ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕಣಿವೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಜಮ್ಮುವಿನಲ್ಲಿ ಡೋಗ್ರಿ, ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಡಾಖಿ) ಎಂಟನೆಯ ತರಗತಿಯವರೆಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಯಲು ಸರ್ಕಾರ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈ ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಯೂ ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದಲೂ ಹೊರಗಿನ ಭಾಷೆಗಳೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ: ಹಿಂದು ಮತ್ತು ಬೌದ್ಧ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ

ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್. ೧೯೦೭ರ ಡೋಗ್ರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಬದಲು ಉರ್ದು ಭಾಷೆ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವೂ ಉರ್ದುವೇ ಆಡಳಿತದ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ. ಕೆಲವು ಆಕಾಶವಾಣಿ ಮತ್ತು ದೂರದರ್ಶನದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ದಿನಪತ್ರಿಕೆ, ಒಂದು ವಾರಪತ್ರಿಕೆ ಮತ್ತು ಕೆಲವು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಿವೆ. ಡೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಕೆಲವು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಿವೆ.

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ

ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಅನುವಾದವು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅಸ್ತ್ರವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಹಿಂದೂ ಆಳ್ವಿಕೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಕಾಶ್ಮೀರವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಹೆಸರುವಾಸಿಯಾಗಿತ್ತು. ಸಾಕಷ್ಟು ಜನ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು (ಸೌಂದರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು, ಸಾಹಿತ್ಯವಿಮರ್ಶಕರು, ಇತಿಹಾಸಕಾರರು, ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿಗಳು) ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ್ದರು ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ಬಾಳಿದ್ದರು. ಜ್ಞಾನಕೇಂದ್ರವಾಗಿದ್ದ ಶಾರದಾ ಪೀಠಕ್ಕೆ ಭಾರತದ ವಿವಿಧೆಡೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಆಕರ್ಷಿತರಾಗುತ್ತಿದ್ದರು. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲದೇ, ಬೌದ್ಧಮತದ ಅನೇಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಶಾರದಾ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ (೮ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಗೆ ಬಂದಂತಹ ಲಿಪಿ) ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಈ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಬೌದ್ಧ ಸನ್ಯಾಸಿಗಳು ಚೀನಾ ಮುಂತಾದ ದೇಶಗಳಿಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋದರು. ಇವು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡವು. ಚೀನಾದಲ್ಲಿ ಶಾರದಾ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಸಂರಕ್ಷಿಸಿ ಇಡಲಾಗಿದೆ.

ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳನ್ನು ಮೂಲಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಉದ್ದೇಶಿತ ಭಾಷೆಗೆ (ಕಾಶ್ಮೀರಿಗೆ) ಅನುವಾದಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಚುಮನ್ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು (ಚುಮನ್ ಪಠ್ಯಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪ್ರಭೇದದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು). ಸಂಸ್ಕೃತ ಮೂಲದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಶೈವಾತ್ರಿಕಾ ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನದ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲ ಸಂತ ಕವಿಯಿತ್ರಿಯಾದ ಲಾಲ್ ದೇದ್‌(೧೪ನೇ ಶತಮಾನ) ವಾಖ್ ಎನ್ನುವ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಈ ರಚನೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಠ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವಲ್ಲ:

ಆದರೆ ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜನಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೆ ತಲುಪಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಶೇಕ್ ಉಲ್ ಅಲಾಮೆ ಎಂದೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ೧೫ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂದ್ ಋಷಿ ಅನ್ನುವ ಕವಿಯ ರಚನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸೂಫಿ ಅಧ್ಯಾತ್ಮದ ಛಾಯೆಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

೧೩೫೦ರಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಕೆಲವು ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಬಲವಂತದ ಮತಾಂತರ ನಡೆಯಿತು. ಮತಾಂತರವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿದ ಅನೇಕ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಬ್ರಾಹ್ಮಣರು ರಾಜ್ಯದೊಳಗಿನ ಇತರೆ ಜಾಗಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಹೊರಕ್ಕೆ ವಲಸೆ ಹೋಗಬೇಕಾಯಿತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಧರ್ಮವನ್ನು ವಲಸಿಗರಾಗಿ ಅನುಸರಿಸಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ಇಸ್ಲಾಮ್‌ಗೆ ಮತಾಂತರಗೊಂಡ ಜನರು ಇದ್ದಕ್ಕಿದ್ದಂತೆ ತಾವು ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಂಬಿಕೆಗಳಿಂದ ದೂರವಾಗಬೇಕಾಗಿ ಬಂದಿತು. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಒಂದು ನಿರ್ವಾತ ಉಂಟಾಯಿತು. ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಈಗ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕಾದ ಅನಿವಾರ್ಯ ಉಂಟಾಯಿತು. ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಸಂತರು ಈ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದರು. ಈ ಸಂತರುಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಇದು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಮತಾಂತರಕ್ಕೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಹೊಸ ಧಾರ್ಮಿಕ ತತ್ತ್ವಗಳನ್ನು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿವರಿಸುವ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ದಾರಿ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿತು. ಇದೂ ಕೂಡ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೇ ಆಗಿತ್ತು.

ಸುಲ್ತನೇಟ್ ಮತ್ತು ಮೊಘಲ್‌ರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ಬಾದಶಾ ಎಂದು ಪ್ರಸಿದ್ಧನಾಗಿದ್ದ ಜೈನಾಲಾಬುದೀನನು ಅನೇಕ ಪಂಡಿತರನ್ನೂ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಜ್ಞಾನಿಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿಕೊಂಡು ಕೆಲವು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದನು. ನಂತರ ಮೊಘಲ್ ರಾಜರುಗಳು ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು.

ಪರ್ಷಿಯನ್ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ರಾಜರುಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಜೀವನ ನಿರ್ವಹಣೆಗಾಗಿ ಕೆಲಸ ಪಡೆಯಲು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಜನರು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಅನೇಕ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳು ಆರ್ಥಿಕ

ಲಾಭಕೋಸ್ಕರ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ೧೭ ಮತ್ತು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹೊರಗಿನ ರಾಜರುಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮಾಸ್ಕವೀಸ್ ಮತ್ತು ದಂತಕತೆಗಳನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದರು. ಕೆಲವು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳು ಮಾಸ್ಕವೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಬರೆದರು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ದಂತಕತೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದರು.

ಪರ್ಷಿಯನ್ ಪ್ರಭಾವ

ಒಂದು ಭಾಷೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವುದು ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಆ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ. ಯಾವಾಗಲೂ ಪ್ರಧಾನ ಭಾಷೆ ಅಧೀನ ಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯಾಗಳ ಸಂಪರ್ಕ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿತ್ತು. ಇಸ್ಲಾಮ್ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆಡಳಿತ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೊದಲೇ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕಣಿವೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತ್ತು. ಇಸ್ಲಾಮಿಕ್ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕರು ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ ಸಾಹಸಿಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ತತ್ವಬೋಧನೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಲಾರಂಭಿಸಿದ್ದರು.

ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೧೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಆಳ್ವಿಕೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಪದಗಳು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸೇರ್ಪಡೆಯಾದವು. ಕಾಶ್ಮೀರವು ಪರ್ಷಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ಪುರಾತನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಆದರೆ ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಬರುವಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಯಜಮಾನಿಕೆಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಾಯಿತು. ಸಯದ್‌ರೂ, ಇತರ ಉನ್ನತ ವರ್ಗದವರೂ ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಿಗಳು ಪರ್ಷಿಯಾ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯ ಏಷ್ಯಾದಿಂದ ಬಂದ ನಂತರ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಪ್ರಭಾವ ತೀವ್ರವಾಯಿತು. ಆಳುವವರು ಕಾಶ್ಮೀರದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಪಂಡಿತರುಗಳನ್ನು ನೇಮಿಸಿದರು. ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಪಂಡಿತರುಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕಲಿಯಲಾರಂಭಿಸಿದರು.

ವಿದೇಶೀ ಆಡಳಿತ, ಮುಸ್ಲಿಮರ ಆಳ್ವಿಕೆ ಮತ್ತು ಇಸ್ಲಾಮ್ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರದಿಂದ ಪರ್ಷಿಯಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಚನೆಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಲೆ, ಭಾಷೆ

ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಇದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಆಳವಾದ ಮತ್ತು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಮೂಡಿದವುಗಳಾಗಿದ್ದವು. ಇಸ್ಲಾಮ್‌ನ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಒಂದು ಶತಮಾನದ ನಂತರ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಅರಸರ ರಾಜಾಶ್ರಯವಿದ್ದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಹೊಂದಿದ್ದ ಜನರ ನಡುವೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಲೇಖಕರು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗಿಂತ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಮತ್ತು ಕೀರ್ತಿದಾಯಕ ಕಾರ್ಯವೆಂದುಕೊಂಡರು. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ವಾಕ್‌ಗಳು (ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನ ಕವನರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿರುವ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಶೈವತತ್ವ), ಲಲ್ಲಾ ಮತ್ತು ಶೃಕ್‌ಗಳು (ನಾಲ್ಕು ಸಾಲಿನ ಕವನರೂಪದಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಿರುವ ಸೂಫಿತತ್ವ), ಮತ್ತು ಶೇಖ್ ನೂರುದ್ದೀನ್‌ನ ಕೃತಿಗಳು (೧೪ ಮತ್ತು ೧೫ನೇ ಶತಮಾನ) ರಚಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಈಗ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಶೈಲಿಗಳ ಯಜಮಾನಿಕೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿತು. ಹಬ್ಬಾಖಾತುನ್‌ನಂತಹ ಅರೆಅಕ್ಷರಸ್ಥ ಸೃಜನಶೀಲರು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೇ ರಚನೆ ಮಾಡುವುದನ್ನು ಮುಂದುವರೆಸಿದರು. ಆದರೆ ಮೊಘಲರು ಮತ್ತು ಆಫ್ಘನ್‌ರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ೧೯೦೭ರ ನಂತರ ಡೋಗ್ರಾಗಳ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಯಿತು. ಉರ್ದು ೧೯೪೭ರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರವೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮುಂದುವರೆಯಿತು.

ಮಾಸ್ಕುವೀಸ್ ಮತ್ತು ಜಂಗ್‌ನಾಮಾಗಳು

ಮಾಸ್ಕುವೀಸ್ ಮತ್ತು ಯುದ್ಧಗೀತೆಗಳು ಮಧ್ಯಯುಗದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ಭಾಗ. ಮೊಘಲ್ ಆಳ್ವಿಕೆಯುದ್ದಕ್ಕೂ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಗಾಢವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿದ್ದವು. ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕಥನಗಳನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಲ್ಲಿ ಪದ್ಯ ರೂಪಕ್ಕೆ ತರಲಾರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಕೃತಿಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಪ್ರಾರಂಭವಾಯಿತು. ಜಾಮಿ, ನಿಜಾಮಿ ಮತ್ತು ರೂಮಿ ಮುಂತಾದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ದಿಗ್ಗಜರು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳಿಗೆ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯರಾದರು ಮತ್ತು ಅವರ ಮೇರುಕೃತಿಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟವು. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳಾದ ಹಹಮದ್ ಗಮಿ (೧೭೬೫-೧೮೫೫)

ಮತ್ತು ಮ್ಯೂಲ್ ಶಾ ಕ್ರಲ್ವರಿ(೧೮೦೨-೧೮೭೭) ಈ ಅನುವಾದಗಳಿಂದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ ಪಡೆದು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೀಮೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಿದರು. ಈ ಅನುವಾದಗಳಿಂದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ನಾಯಕರುಗಳು, ರೂಪಕಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಶಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಂಗಗಳಾದವು. ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಬ್ದಗಳು, ರೂಪಕಗಳು, ಉಪಮೆಗಳು ಮತ್ತು ಗಾದೆಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮಾತಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರವೇಶ ಪಡೆದವು.

೨೦ನೇ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದವರೆಗೆ ಅನುವಾದಗಳ ಪರಂಪರೆ ಮುಂದುವರೆಯಿತು. ಈ ಅನುವಾದಗಳ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ತಂದು ಮನರಂಜನೆ ಒದಗಿಸುವುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕತೆಗಾರರು ಪ್ರೇಕ್ಷಕರ ಮುಂದೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದರು ಅಥವಾ ಹಾಡುಗಾರರು ಹಾಡುತ್ತಿದ್ದರು.

ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮಾಸ್ಕವೀಸ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾಸಬದ್ಧವಾದ ದ್ವಿಪದಿಗಳಲ್ಲಿ ೧೧ ಅಥವಾ ೧೨ ಅಕ್ಷರಗಳ ಛಂದಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಗಾತ್ರದ ಮೇಲೆ ಯಾವುದೇ ಮಿತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಮಾಸ್ಕವೀಸ್ ದ್ವಿಪದಿಗಳು ಅಅ/ಬಬ/ಸಸ ಎಂಬ ಪ್ರಾಸವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತಿದ್ದವು. ಆದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಅಕ್ಷರಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಪರ್ಷಿಯನ್‌ನಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗೆ ಆದ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅನುವಾದಗಳು: ಮಂತ್‌ಅಲತೀರ್, ಶಿರೀನ್ ಮಿಸ್ತೋ, ಶೇಖ್ ಸಫಾನ್, ಯೂಸುಫ್ ಝಲೇಖಾ, ಲೇಲ್-ಮಜ್ನುನ್, ಹೇಮಲ್ ನಾಗರಾಯ್, (ಪರ್ಷಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮೂಲದ ದಂತಕತೆ), ಜಾನ್ ಉಲ್ ಅರಬ್, ವಾಮಾಖ್ ಉಜ್ರ, ಗುಲೈಯ್ಯಾ, (ಮ್ಯೂಲ್ ಶಾ ಕ್ರಲ್ವರಿ- ೧೮೦೨-೧೮೭೭), ಸಾಮ್ ನಾಮ (ಲಖ್ಮೀನ್ ಜೂ ಬುಲ್ ಬುಲ್, ೧೮೨೦-೧೮೮೪) ಸಿಕಂದರ್ ನಾಮಾ (ಲಖ್ಮೀನ್ ಕೋಲ್ ಬುಲ್ ಬುಲ್), ಶಾ ನಾಮಾ (ವಹಾಬ್ ಪಾರೆ ಹಜನ್-೧೮೪೬-೧೯೧೪) ಸಾಮ್‌ನಾಮ್‌ಖಿರೀ, ಜಂಗ್ ಖಾವಾರ, ನಾವ ಬಹಾರ್, ಯೂಸುಫ್ ಝಲೈಖಾ, ಭಾಗ್-ಇ-ಶಾಹ್‌ದ, ಕಸಾಸ್ ಅಲ್ಮಬಿಯಾ, ಗುಲ್‌ಬದನ್, ಖಿಸಾಬರಾಮ್ ಶಾ, ಖಿಸಾ ಯೂಸುಫ್ ಝಲೈಖಾ, (ಫಾರಿಗ್), ಮುಮ್ಮಾಜ್ ಬೆನಜೀರ್, ಹಶ್ತ್ ಭಿಶ್ತ್, ಬಿಬಿ ಪಾಕ್ ದಾಮನ್, ರೈನವಾಜೇಬಾ, ಇತ್ಯಾದಿ.

ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ

ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರಕ ಸಿರಾಂಪುರ್ ಹೊಸ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ೧೮೨೧ರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದನು. ಅದು ಶಾರದಾ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಯಿತು.

೧೮೨೨ ಮತ್ತು ೧೮೩೨ರಲ್ಲಿ ಪುನರ್ಮುದ್ರಣಗೊಂಡಿತು. ಇದರ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವೆಂದರೆ ಅದು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲ ಗದ್ಯ ಬರಹ. ಹಳೆಯ ಒಡಂಬಡಿಕೆಯನ್ನು ೧೮೯೯ರಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಬೈಬಲ್ ಸೊಸೈಟಿಯಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟ ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಹಿಂದು ಧಾರ್ಮಿಕ ಕೃತಿಗಳಾದ ಭಗವದ್ಗೀತಾ, ಭಾಗವತ್, ಮಹಿಮ್ಯಾಪಾರ್, ರಾಮನ ಕತೆಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ರಾಮಾಯಣಗಳನ್ನು ಬರೆಯಲಾಗಿದೆ. ಈ ರಾಮಾಯಣಗಳು ಆಧ್ಯಾತ್ಮ ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು/ಅಥವಾ ವಾಲ್ಮೀಕಿ ರಾಮಾಯಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದರೂ, ಅವುಗಳ ಅಕ್ಷರಶಃ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲ. ಈ ಅನುವಾದಗಳು ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ರಾಮಾಯಣದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಈ ಕೃತಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಸಂಬಂಧ ಹೊಂದಿದ್ದ ಜಾನಪದ ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದ ಸಂಕಥನಕ್ಕೆ ಮುಖ್ಯವಾದ ಆಯಾಮವನ್ನು ಜೋಡಿಸುತ್ತವೆ. ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅನುವಾದಗಳು: ಪ್ರಕಾಶ್ ರಾಮಾಯಣ (ಪ್ರಕಾಶ್ ರಾಮ್ ಕುರಿಗಾಮಿ, ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ), ವಿಷ್ಣು ಪ್ರತಾಪ್ ರಾಮಾಯಣ (ವೇಶ್ಣ ಕೋಲ್, ೧೯೦೯-೧೯೧೪), ಆನಂದರಾಮಾವತಾರಚರಿತ್, (ತ್ರಿಶಾಲ್‌ನ ಆನಂದ ರಾಮ್, ೨೦ನೆ ಶತಮಾನದ ಮೊದಲ ಕಾಲುಭಾಗದಲ್ಲಿ), ಶರ್ಮ ರಾಮಾಯಣ (ನೀಲಕಂಠಶರ್ಮ, ೧೯೪೦ರ ಸುಮಾರಿಗೆ), ತಾರಾ ಚಾಂದ್ ರಾಮಾಯಣ (ಪಂಡಿತ್ ತಾರಾ ಚಾಂದ್, ೨೦ನೆ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಅಮರ ರಾಮಾಯಣ (ಅಮರ್‌ನಾಥ್ ಅಮರ್, ೨೦ನೆ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ).

ಮುಸ್ಲಿಮ್ ಧಾರ್ಮಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳಲ್ಲಿ ಪವಿತ್ರ ಕುರಾನ್ ಇತರೇ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳು ಅರೇಬಿಕ್‌ನಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಆಗಿವೆ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅನುವಾದಕರುಗಳೆಂದರೆ ಮೌಲ್ವಿ ಸಮದ್ ಯಾಯ್‌ಹಿ (೧೯೦೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಇವನ ಆಮಾಸಿಪಾರ್‌ನ ಅನುವಾದ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ), ಮೌಲಾನಾ ನೂರ್-ಉದ್-ದೀನ್ ಖಾರಿ (೧೯೨೪), ಮೌಲ್ವಿ ಅಹ್ಮದ್ ಶಾ, ಮಿರವೇಜ್ ಮೌಲ್ವಿ ಯೂಸುಫ್ ಶಾ, ಮೌಲ್ವಿ ಮಹಮದ್ ಸುಭಾನ್, ಗುಲಾಮ್ ಮಹಮದ್ ಹನ್ನಿ ಸೊಪೊರಿ, ಗುಲಾಮ್ ಮೊಹಿ-ಉಲ್-ದಿನ್ ನಹಾಲ್ಪುರಿ, ಆಫಾ ಸೈಯದ್ ಮಹಮದ್ ಮೋಸ್ತಿ, ಮೌಲಾನಾ ಸೈಯದ್ ಮಹಮದ್ ಖಾಸಿಮ್ ಶಾ ಮತ್ತು ಗುಲ್ಜಾರ್ ಅಹಮದ್ ಪಾರೆ ಇತ್ಯಾದಿ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ

ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅನೇಕ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಅನುವಾದಗಳು ಪರ್ಷಿಯನ್, ಉರ್ದು, ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಆಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಮೂಲದ ಕೃತಿಗಳು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಬಂದಿವೆ. ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿವೆ: ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪುಸ್ತಕ ಪ್ರಾಧಿಕಾರ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಲೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಅಕಾಡೆಮಿ, ಕಾಶ್ಮೀರ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಈ ಕೆಳಗೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುವಾದಗಳ ಪಕ್ಷಿನೋಟವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಟಾಗೂರ್‌ರವರ ಕೃತಿಗಳು

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ಟಾಗೂರ್‌ರವರು ಕಾಶ್ಮೀರದೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು. ೧೯೧೫ರಲ್ಲಿ ಅವರು ಕಾಶ್ಮೀರಕ್ಕೆ ಭೇಟಿ ನೀಡಿದ್ದರು. ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಣಿವೆಯ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸೌಂದರ್ಯದಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದ ಟಾಗೂರರು ತಮ್ಮ ಕೆಲವು ಪದ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ಬಣ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೧೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಬಲಾಕಾ ಎಂಬ ಕವನ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿ ಟಾಗೂರರು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆದ ಎಲ್ಲಾ ಕವನಗಳೂ ಅಡಕವಾಗಿವೆ. ಅವರ ಬಹುತೇಕ ಕೃತಿಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಆ ಕೃತಿಗಳೆಂದರೆ: ಏಚಕಿತುರ (ಚೋಕರ್ ಬಾಲಿ), ಕ್ಷಾರಬಾನಿ (ಖುರ್‌ಬಾನಿ), ತ್ರೆನಾಟಕ್ (ಮುಕ್ತಧಾರಾ, ವಾಲ್ಜೆಗುಲಾಲ್, ಮತ್ತು ಫಾಕ್‌ಗರ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೧೯೬೨), ರಾಜ್ ಇತಿ ರಾಣಿ (ರಾಜಾ ಮತ್ತು ರಾಣಿ), ಸಾನ್‌ತುಕುಟ್ ಇ ಗಾತ್ (The cycle of Spring), ಗೀತಾಂಜಲಿ, ಇತ್ಯಾದಿ. ಟಾಗೂರರ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಬಿಡಿ ಕವಿತೆಗಳು ಕೂಡ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ.

ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಮತ್ತು ಕಥನ ಸಾಹಿತ್ಯ

ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಮೂಲ ಕಾದಂಬರಿಗಳಿಗಿಂತ ಅನುವಾದ-ಗೊಂಡಿರುವ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೇ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯ ಕಾದಂಬರಿ ಪ್ರಕಾರಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಪ್ರಮುಖ ಕಾದಂಬರಿಗಳೆಂದರೆ ಡಾನ್ ಕ್ಲೈಕ್ಸ್‌ನೋಟ್ (ಸೆರ್ವಾಂಟಿಸ್‌ನ ಕಾದಂಬರಿ), ಸಾವೆದ್ರ ಹಾಜಿಬಾಬ (ಜೇಮ್ಸ್ [ಸೋರೆರ್ಸ್] ಬರೆದ ದ ಅಡ್ವೆಂಚರ್ಸ್ ಆಫ್ ಹಾಜಿ ಬಾಬಾ ಅಸ್ಫಾನ್: ಹಾಜಿ ಬಾಬಾ ಅಸ್ಫಾನ್‌ನ ಸಾಹಸಗಳು) ಮಾಯಿಜ್ (ಗೊರ್ಕಿಯ ರಷ್ಯನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಮದರ್) ಮತ್ತು ಜಂಗ್ ತಾ ಅಮೂನ್ (ಟಾಲ್‌ಸ್ತಾಯ್‌ರವರ ದಿ ವಾರ್ ಅಂಡ್ ಪೀಸ್).

ಇತರೆ ಅನುವಾದಗಳು ಹೀಗಿವೆ: ರಾಜೇಂದರ್ ಸಿಂಗ್ ಬೇಡಿಯವರ ಉರ್ದು ಕಾದಂಬರಿ ಏಕ್ ಛಾದರ್ ಮೈಲೀಸಿ, ಪ್ರಾನ್ವಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೮೫): ಶಿವಶಂಕರ್ ಪಿಳ್ಳೆಯವರ ಮಲಯಾಳಮ್ ಕಾದಂಬರಿ ಚೆಮ್ಮೀನ್, ಗಾ ಇ ಹ್ಯಾನ್‌ಜೆನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೮೬): ಬಿ.ಕೆ. ಭಟ್ಟಾಚಾರ್ಯರವರ ಅಸ್ಸಾಮೀಸ್ ಕಾದಂಬರಿ ಇವರು ಇನ್ಸೂಮ್, ಆವಾಮಿ ರಾಜ್ ಹೆಸರಲ್ಲಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೮೮): ದಿಲೀಪ್ ಕೌರ್ ತಿವಾನಾ ಅವರ ಪಂಜಾಬಿ ಕಾದಂಬರಿ ವಿಹೇಯ ಚಾ ಸಾನಿಝಿಯಂದಗಿ (೧೯೮೯): ಲಿಯೋ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್‌ರವರ ರಷ್ಯನ್ ಕಾದಂಬರಿ: ಚಮನ್‌ನಹಾಲ್‌ರವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿ ಆಜಾದಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ: ಎಮಿಲಿ ಬ್ರಾಂಟೆಯ ವುಡರಿಂಗ್ ಹೈಟ್ಸ್ ಅದೇ ಹೆಸರಲ್ಲಿ : ರಾಮ್‌ಪದಾ ಚೌದರಿಯವರ ಬೆಂಗಾಲಿ ಕಾದಂಬರಿ ಬರಿ ಬದ್ಲೆ ಜೈ, ಗರ್ ಬದ್ಲಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೧) : ಬಿ. ಭಟ್ಟಾ-ಚಾರ್ಯರವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿ ಶಾಡೋ ಫ್ರಮ್ ಲಡಕ್, *ladakhactshaay* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ, (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೨: ಅನುವಾದಕರು ಶಫಿ ಶೌಕ್), ಭೀಷ್ಮ ಸಹಾನಿಯವರ ಹಿಂದಿ ಕಾದಂಬರಿ ತಮಸ್ ಮತ್ತು ವಿಷ್ಣು ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರ ಹಿಂದೀ ಕಾದಂಬರಿ ಅರ್ಧನಾರೀಶ್ವರ (ಅನು: ರಫೀಖ್ ಮಸೂದಿ:ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೬): ಟರ್ಗಿನೆವ್‌ನ ರಷ್ಯನ್ ಕಾದಂಬರಿ ಆಸ್ಯಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಅನು: ರಷಿಡ್ ಸರ್ದಾರ್), ಅದಾಜ್ ಟೆಲನ್‌ನ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಥನ ಗಸರ್ ಖಾನ್ (ಅನು: ಗುಲ್ವಾರ್ ಅಹ್ಮದ್ ಪಾರೆ): ಅಬ್ದುಸ ಸಮದ್‌ರ ಉರ್ದು ಕಾದಂಬರಿ *do gazzamiin, zagazzamiin* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ (ಅನು: ಅಜೀಜ್ ಹಾಜಿನಿ: ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೮) : ಅಲ್ತಾ ಸಾವಿಲ್‌ರವರ ಹಿಂದಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾಳಿ ಕಥಾ ವಿಯಾ ಬೈ ಪಾಸ್ (ಅನು: ಪೃಥ್ವಿ ನಾಥ್ ಕೌಲ್ ಸಾವಿಲ್: ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೧೦): ದಾಮೋದರ್ ಮೌಜೋರವರ ಕೊಂಕಣಿ ಕಾದಂಬರಿ ಕಾರ್ವೇಳನ್ (ಅನು: ರೂಪ್ ಕೃಶನ್ ಭಟ್ : ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೧೧): ಮತ್ತು ವೇದ್ ರಾಹಿಯವರ ಡೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆಯ ಕಾದಂಬರಿ ಲಾಲ್ ದೇದ್ (ಅನು: ರತನ್ ಲಾಲ್ ಶಾಂತ್ : ನ್ಯಾಶನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ೨೦೧೩).

ನಾಟಕಗಳು

ಟಾಗೋರ್‌ರವರ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳು ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಅವಲ್ಲದೇ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಾಟಕಗಳ ಅನುವಾದ ಆಗಿದೆ.

ಹೆನ್ರಿಕ್ ಇಬ್ಸನ್ ನಾಟಕ ವೈಲ್ಡ್ ಡಾಕ್ (ಅನು: ಸೋಮನಾಥ್ ಜುತ್ತಿ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೬೨, ತುಜ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ), ಇಬ್ಸನ್ನದೇ ಇನ್ನೊಂದು ನಾಟಕ ದಿ ಫೋಸ್ಟ್ (ಅನು: ಅಕ್ಟರ್ ಮುಯಿ ಉಲ್ ದಿನ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೬೨, ಛಾಯ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ): ಝಾನ್ ಗಾಲ್ವರ್ಡಿಯವರ ನಾಟಕ ದಿ ಜಪ್ಪಿಸ್ (ಅನು: ಅಕ್ಟರ್ ಆಲಿ ಅನ್ನಾರಿ, ೧೯೭೩), ಮತ್ತು ಚೆಕೋವ್‌ನ ರಷ್ಯನ್ ನಾಟಕ ತ್ರೀ ಸಿಸ್ಟರ್ಸ್ (ಅನು: ರತನ್ ಲಾಲ್ ಶಾಂತ್, ೧೯೭೪, ತ್ರಿಬೇನಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ). ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್‌ನ ಅನೇಕ ನಾಟಕಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ನಾಜಿ ಮುನಾವರ್ ಜೂಲಿಯಸ್ ಸೀಸರ್ ಮತ್ತು ಕಿಂಗ್ ಲಿಯರ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಗುಲಾಮ್ ನಬಿ ನಾಜೀರ್ ಒಫೇಲೋವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೯೦). ಇವಲ್ಲದೇ ಈ ಕೆಳಕಂಡ ನಾಟಕಗಳೂ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಗ್ರೀಕ್ ಅಭಿಜಾತ ನಾಟಕ ಈಡಿಪಸ್ (ನಯೀ ಮುನಾವರ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೬೯), ವಿಜಯ ತೆಂಡೂಲ್ಕರವರ ಮರಾಠಿ ನಾಟಕ ಕನ್ಯಾದಾನ್ (ಶಫೀ ಶೌಖ್, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೬೯), ಮತ್ತು ನಿಕೊಲಾಯ್ ಗೊಗೋಲ್‌ನ ರಷ್ಯನ್ ನಾಟಕ ಇನ್ಸ್‌ಕ್ರೈಟ್ ಜನರಲ್, (ಸೋಮನಾಥ್ ಜುತ್ತಿ).

ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು

ಕೆಲವು ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಅನುವಾದಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ: ರಾಜ್‌ರತ್ನಮ್‌ರವರ ತಮಿಳು ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಹಾಲವ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನೊಂದಿಗೆ ಸೋಮ್‌ನಾಥ್ ಜುತ್ತಿಯವರ ಅನುವಾದ, ಚೆಕೋವ್‌ನ ಸಣ್ಣ ಕತೆ ಫ್ಲೆನ್ ಹಿ ವಾಜ್ ಬಾರ್ನ್‌ನ ಅನುವಾದ *yelisuthanapev* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೫೦ರ ದಶಕದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ, ಚೈನೀಸ್ ಸಣ್ಣ ಕತೆಯೊಂದರ ಅನುವಾದ *tsuunThy* (ಸೇಬು ಹಣ್ಣುಗಳು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹಬೀಬ್ಬು ಕಮ್ರಾನ್‌ರವರಿಂದ. ಇದಲ್ಲದೇ ಮೋಯಿ ಉದ್ ದೀನ್ ಹಾಜಿನಿಯವರು ಅರೇಬಿಕ್‌ನ ಕೃತಿ ಆಲೀಫ್ ಲೈಲಾವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೧೯೬೯). ಸೋಮ್‌ನಾಥ್ ಸಾಧು ಅವರು ಎಂಟು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಶಾಹ್‌ಕಾರ್ (ಜೆ.ಕೆ.ಎ.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್, ೧೯೮೧) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು *angriiziyasmanzhamkaalhindusteenyafsaanI* (ಕನ್ನೆಂಪರರಿ ಇಂಡಿಯನ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಶಾರ್ಟ್ ಸ್ಟೋರೀಸ್, ೧೯೯೯) ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕವನ್ನು ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡಿದೆ.

ರತನ್ ತಲಾಶೀ ಮತ್ತು ಪ್ರ್ಯಾರೆ ಹತಾಶ್ ಅವರು ಪಂಜಾಬಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಶಾನ್ ಏ ಪಂಜಾಬ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೨೦೦೩ರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಪಂಜಾಬಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಮೊದಲ ಅನುವಾದ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಅನುವಾದವು ಪಂಜಾಬಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಿದೆ. ವಸ್ತು ಮತ್ತು ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಭಿನ್ನವಾಗಿರುವ ಕತೆಗಳು ಈ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿವೆ. ಸುಜನ್ ಸಿಂಘ್, ಸಂತೋಷ್ ಸಿಂಘ್ ದೀರ್, ಅಮರ್ ಜೀತ್ ಕೌರ್, ದಿಲೀಪ್ ಕೌರ್ ತಿವಾನಾ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಲೇಖಕರ ಕತೆಗಳು ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಪಕ್ಕದ ರಾಜ್ಯಗಳಾಗಿರುವ ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಅನೇಕ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ, ಈ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಾಮ್ಯಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಫಲಿತವಾಗಿವೆ.

೨೦೦೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರ್ಯಾರೆ ಹತಾಶ್‌ರವರು ಓಂಕಾರ್ ಕೌಲ್‌ರವರ ಮುಲಾಕಾತ್ ಎಂಬ ಹಿಂದಿ ಕತಾ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಅದೇ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುವಾದಕರು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಪರಿಣಿತರಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅವರ ಅನುವಾದ ಮೂಲಕತೆಗಳಂತೇ ಇದೆ.

ಶಫಿ ಶೌಖ್‌ರವರು ಸುಧಾ ಮೂರ್ತಿಯವರ ಕನ್ನಡದ ಕತೆಗಳನ್ನು ದಾನಾ ಕಿನಾ ನಾದಾನ್ (ಬುದ್ಧಿವಂತಿಕೆ ಅಥವಾ ಮೂರ್ಖತೆ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನುವಾದವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ವಿಭಾಗವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿರುವ ಕತೆಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗಗಳು, ಶ್ರಮಿಕರು, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಸ್ತರಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳು ಹೀಗೆ ಸಮಾಜದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವೆ. ಈ ಕತೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಅನುವಾದಕರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿರುವ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಘನಿ ಬೇಗ್‌ರವರು ಆಲೆ ಎಂಬ ವೇದ್ ರಾಹಿಯವರ ಸಣ್ಣ ಕಥಾ-ಸಂಕಲನವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದೋಷಗಳಿವೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶೈಲಿ ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿತು.

ಶಾಹ್‌ಜಾದಾ ರಫೀಕ್‌ರವರು ಸಖಾಫತ್ ಎಂಬ ಜರ್ನಲ್‌ನ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ವಿಶೇಷ ಸಂಚಿಕೆಯನ್ನು ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಚಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಅನುವಾದಕರು ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಅನುವಾದಗಳು ವೃತ್ತಿಪರ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿಲ್ಲ.

ರತನ್ ಲಾಲ್ ಜೋಹಾರ್‌ರವರು ಬೀರೆಂದರ್‌ನಾಥ್ ಸಾಕಿಯಾರವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪುರಸ್ಕೃತ ಅಸ್ಲಮೀಸ್ ಭಾಷೆಯ ಕಥಾಸಂಕಲನವೊಂದನ್ನು ಯೂಲಾನಾ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೨೦೦೪ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಸಮಾಜದ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇವೆ. ಈ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಜನಜೀವನದ ಚಿತ್ರಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಕೃತಿಯ ವರ್ಣನೆಯಿದೆ. ಅನುವಾದವು ಅಸ್ಲಮೀಸ್‌ನಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿರುವ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹ್‌ಫೂಜಾ ಜಾನ್‌ರವರು ಸಾದತ್ ಹಸನ್ ಮಾಂಟೋರವರ ಆಯ್ದು ಉರ್ದು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ *handreer* (ಚಳಿ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅನುವಾದಕರು ಸೃಜನಶೀಲ ಲೇಖಕರೂ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಹಳ ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

ಮಹ್‌ಫೂಜಾ ಜಾನ್‌ರವರು ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಒಂಬತ್ತು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಖಾಬ್ ತಾ ತಖ್ವೀರ್ (ಕನಸುಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಿ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಿಂದಾಗಿವೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳು ಮುನ್ಶೀ ಪ್ರೇಮ್ ಚಂದ್‌ರವರ ಮೂರು ಕತೆಗಳನ್ನು, ಇಸ್ಮತ್ ಛುಕ್ತಾಯಿಯವರ ಮೂರು ಕತೆಗಳನ್ನೂ, ಪಂಜಾಬಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಗುರ್‌ದೇವ್‌ಸಿಂಗ್ ರೂಪಾನಾ, ಸಂತ್ ಸಿಂಗ್ ಸೆಖೊನ್, ಮತ್ತು ಕರ್ತಾರ್ ಸಿಂಗ್ ದುಗ್ಗಾಲ್‌ರವರ ಒಂದೊಂದು ಕತೆಗಳನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಸಂಕಲನದಲ್ಲಿನ ಆಯ್ಕೆ ಉತ್ತಮವಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ಸರಳವಾದ ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶಂಶದ್ ಕ್ರಾಲ್ವಿಯವರು ಆದವನ್‌ರವರ ತಮಿಳು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು *gwada cha raatyivaan* (ಮೊದಲು ರಾತ್ರಿಯಾಗುತ್ತದೆ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮೂಲ ಕಥಾಸಂಕಲನವು ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಿತ್ತು. ಈ ಕಥಾಸಂಕಲನವು ತಮಿಳು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳು, ವರ್ಗಗಳು ಮತ್ತು ಜಾತಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದವು ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ತಮಿಳು ಸಮಾಜದ ವಿವಿಧ ಸ್ತರಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತದೆ.

ರೂಪಾ ಕೃಶನ್ ಭಟ್‌ರವರು ೧೯೫೧-೨೦೦೦ದವರೆಗಿನ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಅನೇಕ ಭಾರತೀಯ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಹಿಂದುಸ್ತಾನಿ ಅಫ್ಘಾನ (ಭಾರತೀಯ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೨೦೦೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿತು. ಈ ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಕೆಳಗಿನ ೨೪ ಭಾಷೆಗಳ ಒಂದೊಂದು ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ: ಅಸ್ಸಾಮೀಸ್, ಬೆಂಗಾಲಿ, ಡೋಗ್ರಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಗುಜರಾತಿ, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಕೊಂಕಣಿ, ಮೈಥಿಲಿ, ಮಲಯಾಳಮ್, ಮಣಿಪುರಿ, ಮರಾಠಿ, ನೇಪಾಲಿ, ಒಡಿಯಾ, ಪಂಜಾಬಿ, ರಾಜಸ್ಥಾನಿ, ಸಿಂಧಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಉರ್ದು. ಇ.ವಿ.ರಾಮಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಈ ಕತೆಗಳ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದದ ಕೃತಿಯನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದವು ಓದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಮತ್ತು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದೆ. ಈ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ.

ಶಾದ್ ರಂಜಾನ್‌ರವರು ಅನ್ಹಾರ್ ತ ಅಕ್ಸ್ (ಹೋಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲನ) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಹಿಂದಿ, ಪಂಜಾಬಿ ಮತ್ತು ರಾಜಾಸ್ಥಾನಿ ಭಾಷೆಗಳ ಹದಿನೇಳು ಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕತೆಗಳನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಏರ್ಪಡಿಸಿದ್ದ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯ ತಜ್ಞರುಗಳು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ದೊರಕಿದೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಕೊಡುಗೆಯನ್ನು ನೀಡಿದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ನಡೆಸುವ ಕಾರ್ಯಾಗಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಅನುವಾದಿತ ಸಂಕಲನಗಳು ತಯಾರಾಗಿವೆ. ರತನ್ ತಲಾಶಿಯವರು ರಾಜಾಸ್ಥಾನಿ ಅಫ್ಘಾನೆ (ರಾಜಾಸ್ಥಾನಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ರಾಜಾಸ್ಥಾನಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಸಂಕಲನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂಕಲನವನ್ನೂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ೨೦೦೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಈ ಸಂಕಲನಕ್ಕೆ ದೀರ್ಘವಾದ ಮುನ್ನುಡಿಯನ್ನು ಬರೆದು ಅನುವಾದಿತ ಕತೆಗಳ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯವನ್ನು ವಿವರಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಶೌಕತ್ ಅನ್‌ಸಾರಿ ಅವರು ಡೋಗ್ರಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ *Gulban: Dogri Afsaan anhund Koshur Tarjami* (ಗುಲಬಾನ್: ಡೋಗ್ರಿ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೦೯) ಎಂಬ

ಸಂಪುಟವನ್ನು ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಾಗಾರದಲ್ಲಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಈ ಸಂಪುಟದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಿರುಪರಿಚಯವನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಇಮ್ಮಿಯಾಜ್ ಹುಸೇನ್ ಮತ್ತು ಆಸಿಫ್ ಫರೂಕಿಯವರು ಸಂಪಾದಿಸಿರುವ ಪಾಕಿಸ್ತಾನದ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು ಎಂಬ ಸಂಕಲನದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಅನುವಾದವನ್ನು ಬಶಾರ ಬಶೀಲ್ ಎಂಬುವವರು ಸಂಪಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಏಕರೂಪತೆಯಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೨೦೦೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಓಂಕಾರ ಕೌಲ್‌ರವರು ಪಂಜಾಬಿಯಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಹದಿನೆಂಟು ಸಣ್ಣಕತೆಗಳನ್ನು ಪಂಜಾಬಿ ಅಫ್ಘಾನಿ (ಪಂಜಾಬಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಸಂಪಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ, ೨೦೧೧). ಈ ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಕಾರ್ಯಾಗಾರವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರುಗಳು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಪಾದಕರು ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪಂಜಾಬಿ ಸಣ್ಣ ಕತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಪರಿಚಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕವನ

ಸುಮಿತ್ರಾನಂದ್ ಪಂತ್‌ರವರ ೩೨ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವನಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಪೃಥ್ವಿನಾಥ್ ಪುಷ್ಪ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರದ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ಮೂಲಕೃತಿಯ ಗುಣವನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದ ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಆಕರ ಭಾಷೆಯ ಪದಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಲ್ಲಿ ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ ಬಳಸಿ ವಿವರಣೆ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ.

ObraShech (೧೯೭೩) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೇಘದೂತವನ್ನು ಅರ್ಜನ್ ದೇವ್ ಮಜ್ಞೂರ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಈ ಅನುವಾದ ಮುಖ್ಯವಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ತಾವೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದು ಮೂಲ ಕೃತಿಯ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾದ ಪದಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ಉಪಮೆಗಳ ಮೂಲಕ ವ್ಯಕ್ತಗೊಳಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಇಕ್ಬಾಲ್‌ರವರ ಆಯ್ದ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಆಮಿನ್ ಕಾಮಿಲ್ ಎಂಬ ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಕವಿ *ZitsIhalam* (ಮಿಣುಕುಗಳು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಲೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಅಕಾಡೆಮಿ ೧೯೭೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅನುವಾದಕರು ಉರ್ದು ಮತ್ತು

ಪರ್ಷಿಯನ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ಇಕ್ಬಾಲ್‌ರ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕವನಗಳನ್ನು ವಿವಿಧ ಸಂಕಲನಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಕಾಮಿಲ್‌ರವರು ಮೂಲ ಕವನಗಳ ಶೈಲಿಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗುಲಾಬ್ ನಬಿ ಖಿಯಾಲ್, ರಶೀದ್ ನಜ್ಜಿ, ಮಿರ್ಜಾ ಆರಿಫ್, ರಸೂಲ್ ಪಾಂಪುರ್ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಮುಖ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ಲೇಖಕರು ಇಕ್ಬಾಲ್ ಅವರ ಪ್ರಾತಿನಿಧಿಕ ಕವನಗಳ ಮತ್ತೊಂದು ಅನುವಾದವನ್ನೂ ಹೊರತಂದಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ರಶೀದ್ ನಜ್ಜಿ ಮತ್ತು ಮಹ್ಮದ್ ಅಹ್ಲಾನ್ ಅಹ್ಲಾನ್‌ರವರು ಜೆ.ಕೆ.ಎ.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್.ನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನದಲ್ಲಿ ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೈಯದ್ ಗುಲಾಮ್ ಖಾದಿರ್ ಅಂದ್ರಾಬಿ ಅನ್ನುವವರು ಕಶುರ್ ಬಾಲ್ ಜಬ್ರೀಲ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಇಕ್ಬಾಲ್‌ರವರ *baaljabrael* (ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆದ ಗಜಲ್‌ಗಳ ಸಂಕಲನ) ಅನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ೧೯೮೫ರಲ್ಲಿ ಮರಘೂಬ್ ಬನಹಾಲಿಯವರು ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಭಾಷೆಗೆ ಉದ್ಭವಿಸಿದ ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಗಾಲಿಬ್ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇಕ್ಬಾಲ್‌ರವರ ಪಾಯಾಮ್-ಇ-ಮಶ್ರೀಖ್ ಅನ್ನು ಸುಲ್ತಾನ್-ಉಲ್-ಹಖ್ ಶಹೇದಿಯವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಜೆ.ಕೆ.ಎ.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್.: ೧೯೮೯).

ಪ್ರೇಮ್‌ನಾಥ್ ಕೌಲ್ ಅರ್ಪನ್‌ರವರು ಪಂಚತಂತ್ರದ ಕತೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪದ್ಯರೂಪದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂಟು ಸಣ್ಣಕತೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾತಿನಿಕತಿ (ಹಳೇ ಕತೆಗಳು) ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ವಿಟಸ್ವಾ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ (ದೆಲ್ಲಿ, ೨೦೦೦). ಸತೀಶ ವಿಮಲ್ ಮತ್ತು ದಾರಕ್ಷಣ್ ಅಂದ್ರಾಬಿಯರವರು ಆಧುನಿಕ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಒರಿಯ, ತಮಿಳ್, ಬಾಂಗ್ಲಾ, ಪಂಜಾಬಿ, ಉರ್ದು, ಮತ್ತು ರಾಜಾಸ್ಥಾನಿಗಳಿಂದ ಕವನಗಳನ್ನು ಜಾಹಾರ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ೨೦೦೧ರಲ್ಲಿ ಜಮ್ಮುವಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಶಫಿ ಶೌಖ್‌ರವರು ಅಫಾ ಶಹೀದ್ ಆಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವನಗಳನ್ನು *zuv chum bramaan* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಲಾಸಾ ಖಾನ್ ಫಿದಾರವರು ಗುಲೇ ಬಕಾವಲಿಯನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯವರು ೨೦೦೨ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಸತೀಶ್ ವಿಮಲ್‌ರವರು ಜರ್ಮನ್, ರಷ್ಯನ್, ಜಾಪಾನೀಸ್, ಸಿಂಹಳಾ, ಅರಬಿಕ್, ಮುಂತಾದ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ೪೭ ಆಧುನಿಕ ಕವನಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿ ದಾಗ್ ಚ ಕುನ್ನಿ (ಅದೇ ನೋವು) ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿ ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ರಸೂಲ್ ಪಾಂಪುರ್‌ರವರು ಹಫೀಜ್ ಶೀರಾಜಿಯವರ ಸ್ಮೃತ್ಯವಿ

ಕೃತಿಯನ್ನು *dourer* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಕಾಶ್ಮೀರ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಅನ್‌ಹಾರ್, ೨೦೦೬). ಶಾ ಮುಸ್ತಫಾ ಅಲ್ಲಿಯವರು ಮತ್ನವೀ ಮೌಲಾನಾ ರುಮಿಯನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಭಾಷೆಗೆ *Israar-i-Ludni* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. (೨೦೦೬).

ಆತ್ಮಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು

ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಭಾಷೆಗೆ ಈವರೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಆತ್ಮಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಗಳು ಅನುವಾದವಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಮುಖವಾದ ಅನುವಾದಗಳೆಂದರೆ: ಬಿಶಾಂಬರ್ ಕೌಲ್‌ರವರ ಗಾಂಧಿಯವರ ಬಾಲ್ಯದ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ, (ಬಾಜ್ಮಿ ಅದಬ, ದೆಲ್ಲಿ, ೧೯೫೦); ಅದೇ ಲೇಖಕರು ಮಾಡಿರುವ ವೇಷ್ಣು ಪ್ರಭಾಕರ್‌ರವರ ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ ಕೃತಿಯ ಅನುವಾದ (ಸಸ್ವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮಂಡಲ್, ದೆಲ್ಲಿ ೧೯೬೨); ಬನ್ನೀ ನಿರ್ಮೋಶ್‌ರವರು ಮಾಡಿರುವ ಹರ್ಬನ್ ಸಿಂಗ್ ಬರೆದಿರುವ ಗುರು ಗೋವಿಂದಸಿಂಗರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ; ಅಕ್ಬರ್ ಮೊಹಿ-ಉಲ್-ದೀನ್ ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಎಮ್.ಕೆ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಆತ್ಮಕತೆ ನನ್ನ ಸತ್ಯಾನ್ವೇಷಣೆ (೧೯೭೪); ಮತ್ತು ಶಮಾಶ್-ಉಲ್-ದೀನ್ ಹಯಾತ್-ಉಲ್-ನಬಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿರುವ ಪಯಾಂಬಾರ್ಬಿ ಜೈನ್-ಅಲ್-ಅಬ್ದಿನ್‌ರವರ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆ.

ಇತರೆ

ಮುಸ್ತಫಾ ಹಸನ್ ರಿಜ್ವಿ ಬರೆದಿರುವ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸೌಂದರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ತತ್ತ್ವಶಾಸ್ತ್ರಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯುಕ್ತ ಲೇಖನಗಳ ಸಂಗ್ರಹ ಈಜಾದೋಂಕಿ ಬಾತೇ (ಅನ್ವೇಷಣೆಗಳ ಕತೆಗಳು) ಅನ್ನುವ ಕೃತಿಯನ್ನು ಗುಲಾಮ್ ಮಹಮದ್ ವಾನಿ ಅವರು *mwalliytajrubi* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಭಾರತ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯರ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಬಂಧಗಳ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು *akiimulkiyaskiin* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ೧೯೬೯ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಯಿತು.

ಮರಘೂಬ್ ಬನಹಾಲಿ ಅವರು ಅರೇಬಿಕ್‌ನಿಂದ ಪರ್ಷಿಯನ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿರುವ ಜಾನಪದ ಕತೆಗಳನ್ನು *kaleeladaman* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಜೆ.ಕೆ.ಎ.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್., ೧೯೭೫.)

ಶಮಾಶ್-ಉಲ್-ದೀನ್ ಅವರು ತಾರೀಖ್-ಇ-ಹಸನ್ (ಪೀರ್ ಗುಲಾಮ್ ಹಸನ್ ಅವರು ಬರೆದಿರುವ ಚರಿತ್ರೆ) ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪರ್ಷಿಯನ್‌ನಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ಜೆ.ಕೆ.ಎ.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್., ೨೦೦೩). ಕಲ್ಠಣನ ರಾಜತರಂಗಿಣಿಯನ್ನು ಅರ್ಜನ್ ದೇವ್ ಮಜ್ಬೂರ್, ಬಷೀರ್ ಬಷಾರ್, ಮೋತಿಲಾಲ್

ಸಾಖಿ ಇವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ (ಚೆ.ಕೆ.ಎ.ಎ.ಸಿ.ಎಲ್., ೧೯೮೨). ಅಲ್ಬರೂನಿಸ್ ಇಂಡಿಯಾ ವನ್ನು ರತನ್ ಲಾಲ್ ಶಾಂತ್ ಅನ್ನುವವರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರೀ ಭಾಷೆಗೆ *Albronisund Hindustaan* ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. (ನ್ಯಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್, ೨೦೦೯).

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಅನೇಕ ಪ್ರಬಂಧಗಳನ್ನು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಅವುಗಳು- ಮುಜೀಬ್ ಬರೆದಿರುವ ಗಾಲಿಬ್, ಅನು- ಮರಘೂಬ್ ಬನಹಾಲಿ, ೧೯೮೫: ಮುಖ್ತರ್- ಉಲ್-ದಿನ್ ಅಹಮದ್ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಅಬ್ದುಲ್ ಹಖ್, ಅನು- ಗುಲಾಬ್ ನಬಿ ನಾಜಿರ್, ೧೯೮೭: ಖಮರ್ ರೇಸ್ ಬರೆದಿರುವ ರತನ್‌ನಾಥ್ ಸರ್‌ಶಾರ್ (ಉರ್ದು ಕಾದಂಬರಿಕಾರ), ಅನು-Mohd. Zaman Azurdah (೧೯೮೭): ಸೋಮ್‌ನಾಥ್ ಧಾರ್ ಬರೆದಿರುವ ಕಲ್ಪಣ (ಸಂಸ್ಕೃತ ಲೇಖಕ), ಅನು-ಗುಲಾಬ್ ನಬಿ ನಾಜಿರ್. ೧೯೮೯: ಬಿ.ಎಮ್. ಚತುರ್ವೇದಿ ಬರೆದಿರುವ ಕ್ಷೇಮೇಂದ್ರ (ಹಿಂದಿ ಲೇಖಕ), ಅನು- ಚಮನ್ ಲಾಲ್ ರೈನಾ, ೧೯೮೯: ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮಚ್ಚೆ ಬರೆದಿರುವ ರಾಹುಲ್ ಸಾಂಕೃತಾಯನ್ (ಹಿಂದಿ ಲೇಖಕ), ಅನು-ಅರ್ಜನ್ ದೇವ್ ಮಜ್ಬೂರ್: ಪ್ರಭಾಕರ್ ಮಾಚ್ಚೆ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಕಬೀರ್, ಅನು- ಶಾದ್ ರಂಜಾನ್, ಪ್ರಕಾಶ್ ಚಂದ್ರಗುಪ್ತ ಬರೆದಿರುವ ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್ (ಹಿಂದಿ ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಮತ್ತು ಕತೆಗಾರ), ಅನು- ಶ್ಯಾಮ್ ಲಾಲ್ ಪರ್ದೇಶಿ (೧೯೯೦): ಶ್ರೀ ಅರಬಿಂದೋ, ಅನು- Mohammad Zaman Azurdah (೧೯೯೨): ಎಸ್.ಸಿ. ಸೇನ್ ಗುಪ್ತ ಬರೆದಿರುವ ಬಂಕಿಮ್ ಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ, ಅನು- ಗುಲಾಬ್ ನಬಿ ಗೌಹಾರ್: ಗೋಪಾಲ್ ಹಲ್ದಾರ್ ಬರೆದಿರುವ ಕಾಜಿ ನಜ್ಜುಲ್ ಇಸ್ಲಾಮ್, ಅನು- ಮರಘೂಬ್ ಬನಹಾಲಿ (೧೯೯೩): ಪದ್ಮಿನಿ ಸೇನ್‌ಗುಪ್ತ ಬರೆದಿರುವ ಸರೋಜಿನಿ ನಾಯ್ಡು, ಅನು- ಮರಘೂಬ್ ಬನಹಾಲಿ (೧೯೯೪), ಉರ್ದು ಅವತರಣಿಕೆಯಿಂದ: ಮಹ್ಮದ್ ಜಿಯಾ-ಉಲ್-ದಿನ್ ಅನ್ಸಾರಿ ಬರೆದಿರುವ ಉರ್ದು ಮೂಲದ ಜಿಗರ್ ಮುರಾದಾಬಾದ್, ಅನು-ನಿಶತ್ ಅನ್ಸಾರಿ (೧೯೯೪): ಪ್ರೇಮ್ ಶಂಕರ್ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಸಿಯಾ ರಾಮ್ ಶರನ್ ಗುಪ್ತ, ಅನು ಪ್ಯಾರೇ ಹತಾಶ್ (೧೯೯೬): ಗುರುಚರಣ್‌ಸಿಂಗ್ ಬರೆದಿರುವ ವಾಲಿಶ್ ಶಾ (ಪಂಜಾಬಿ ಲೇಖಕ), ಅನು-ಅಜೀಝ್ ಹಾಜಿನಿ (೧೯೯೮), ಶ್ರೀನಿವಾಸ್ ಮಗನ್ ತಮಿಳಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ನಮಾಳ್ವಾರ್, ಅನು - ಔತಾರ್ ಕಿಶನ್ ರಾಜ್ಞಾನ್, ೨೦೦೦, ಅದರ ಹಿಂದಿ ಅವತರಣಿಕೆಯಿಂದ: ವಿ. ಆರ್. ನಾರ್ಡ್ ಬರೆದಿರುವ ವೇಮನ (ತೆಲುಗು ಕವಿ), ಅನು- ಶಾಹನಾಜ್ ರಶೀದ್, ೨೦೦೨, ಪ್ರೇಮಾನಂದ್ ಕುಮಾರ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ಎಸ್. ರಾಧಾಕೃಷ್ಣನ್ (ತತ್ತ್ವಜ್ಞಾನಿ ಮತ್ತು ರಾಜನೀತಿಜ್ಞ),

ಅನು- ಪ್ಯಾರೇ ಹಶಾಶ್ (೨೦೦೦): ವಿಜಯೇಂದ್ರ ನಾರಾಯಣ್ ಸಿಂಗ್ ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ಬರೆದಿರುವ ರಾಮ್‌ಧಾರಿ ಸಿಂಗ್ ದಿನ್‌ಕರ್ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಬಂಧ, ಅಲಿ ಜಾವೆದ್ ಝುಡಿ ಬರೆದಿರುವ ಮೀರ್ ಅನಿಸ್ (ಉರ್ದು ಕವಿ), ಅನು: ಮಿಶಾಲ್ ಸುಲ್ತಾನ್‌ಪುರಿ.

ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ

ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಅನುವಾದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಳಕೆಯಾಗಿದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಕಂದಾಯ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಮತ್ತು ಕಾನೂನಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾದ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿವೆ. ಉರ್ದು ಜನರ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲ.

ಕೆಳ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳ ಎಲ್ಲಾ ನಡವಳಿಗಳೂ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾದ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಎಲ್ಲಾ ಮೊಕದ್ದಮೆಗಳು, ಅಫಿಡವಿಟ್‌ಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾದ ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಅನಕ್ಷರಸ್ಥ ಸಾಕ್ಷಿಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕ್ಷಿಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಉರ್ದುವಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ, ದಾಖಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶರು ನುರಿತ ಅನುವಾದಕರೇನಲ್ಲ. ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಹೇಳಿಕೆಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಅನುವಾದಿಸಿ ದಾಖಲಿಸಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಸರಿಯಾದ ನ್ಯಾಯ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ.

ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಕಾಶ್ಮೀರವು ಒಂದು ಬಹುಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಡೋಗ್ರಿ ಮತ್ತು ಲಡಾಖಿ ಭಾಷೆಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರ ಕಣಿವೆ, ಜಮ್ಮು ಮತ್ತು ಲಡಾಖ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಮೂರು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಹೆಚ್ಚು ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯ ನಡೆದಿಲ್ಲ. ಡೋಗ್ರಿಯಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಿಂದ ಡೋಗ್ರಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಮೂರು ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುವಾದ ಆಗಬೇಕಿದೆ.

ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದುವಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮತ್ತು ಡೋಗ್ರಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮತ್ತು ಡೋಗ್ರಿಯಿಂದ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ.

ಹಾಗೆಯೇ ಪಂಜಾಬಿ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮತ್ತು ಡೋಗ್ರಿಯ ನಡುವೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯೂ ಕಡಿಮೆಯೇ ಇದೆ.

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದಗಳು ಸಾಕಷ್ಟಿವೆ. ಆದರೆ ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮತ್ತು ಡೋಗ್ರಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಇತರೆ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದಗಳು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದ ಲಾಲ್ ದೇವ್ ಮತ್ತು ೧೫ನೇ ಶತಮಾನದ ನಂದ್ ಋಷಿ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳ ಕವನಗಳಷ್ಟೇ ನೇರವಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಕಥಾಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಬಂದರೆ, ಕೆಲವು ಕತೆಗಳು ಮತ್ತು ಒಂದು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಕಾದಂಬರಿ ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ.

ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿ ಮತ್ತು ನಾಷನಲ್ ಬುಕ್ ಟ್ರಸ್ಟ್‌ಗಳ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಕೃತಿಗಳ ಸಮನಾಂತರ ಅನುವಾದಗಳು ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಭಾಷೆಗೆ ಆಗಿವೆ. ಆದರೂ, ಕಾಶ್ಮೀರಿಯಿಂದ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳು ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಕತೆಗಳ ಮತ್ತು ಪದ್ಯಗಳ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿದೆ. ಕಾಶ್ಮೀರಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಅಂತರ್-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಕಾಶ್ಮೀರದ ಜನತೆ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಇತರೆ ಪ್ರದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಂವಹನದ ಕೊರತೆಯಿದೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ರಾಮಪ್ರಸಾದ್, ಬಿ.ವಿ.

References

Koul, Omkar N and Ruth Laila Schmidt 1983. *Kashmiri: A Sociolinguistic Survey*. Patiala: IILS.

Koul, Omkar N 2001. Use of Indian Languages in Education. In Dawwani, C J (ed.) *Multilingual Education in India*. New Delhi: UNESCO.

Koul, Omkar N. 2004. *Language, Education and Communication*. Delhi: IILS.

Koul, Omkar N (ed.) 2014. *The Languages of Jammu & Kashmir* (PLSI Vol 12). New Delhi: Orient Blackswan.

Koul, Omkar N 2015. *Historiography of Translation in Kashmiri*. Paper presented during the Study Week on Historiography of Translation in Indian Languages held at Indian Institute of Advanced Studies, Shimla.

ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅನುವಾದ: ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ನೋಟ

— ಡಾ. ರಾಜ್ ಕುಮಾರ್

ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಾಗ ಎದುರಿಸುವ ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಅದು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕುವ ನಿರೀಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಕಳೆದ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಿಂದ ಪ್ರಚಲಿತದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ಗಂಭೀರ ಚರ್ಚೆಗಳಾಗುತ್ತಿವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮದ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಲೇಬೇಕಿದೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ದಲಿತ ಸಮುದಾಯದ ತುಮುಲಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿ ನಿರ್ವಚನಗೊಂಡ ಬಗೆ ಮತ್ತು ಆಯ್ದ ಪ್ರಮುಖ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ದಲಿತ ಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸುವ ನಿರೂಪಣ ಕ್ರಮವನ್ನೂ ಸಹ ಇಲ್ಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಲಾಗುವುದು. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಬಹು ಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇರುವ ಭಾರತದಲ್ಲಿ, ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿರುವ ದಲಿತ ಸಂಕಥನಗಳ ತುಲನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಆಸಕ್ತಿಕರವೇ ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ, ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸಿ, ಅನುವಾದಗೊಂಡಾಗ ಈ ಮೌಲ್ಯಗಳೂ ಸಹ ಭಾಷಾಂತರ-ಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆಯೇ? ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ

ಅಸ್ವಶ್ಯರು ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಕೆಳಸ್ತರದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿರುವ ಹಲವಾರು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದ ಜ್ವಲಂತ ಉದಾಹರಣೆಗಳು. ಅಸ್ವಶ್ಯರು ಹೇಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಅಲಕ್ಷಿತಗೊಂಡಿದ್ದರೋ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇತ್ತೀಚಿನವರೆಗೂ ಅಲಕ್ಷಿತವಾಗಿದ್ದವು. ಅಧಿಕಾರವಿರುವವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿ, ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸುವವರ ಕೈಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಲೇಖನಿಗಳು ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಬರೆದಿವೆ. ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ

ಇಂತಹ ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಹಿಡಿದ ಕರ್ತೃಗಳ ಕೃತಿಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿವೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯರ ಜೀವನ ಶೈಲಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲ ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆ ಹಿಂದು ಬರಹಗಾರರು ಬರೆಯುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದರು. ಗಾಂಧೀವಾದದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಪ್ರಗತಿಪರ ಚಿಂತನೆಗಳಿಂದಲೋ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದ ಕೆಲವು ಬರಹಗಾರರು ಅಸ್ವಶ್ಯರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪದಿಂದಲೋ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಬಯಸಿಯೋ ಕೆಲವು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದರು. ಉನ್ನತ ಲಕ್ಷ್ಮೀನಾರಾಯಣ, ಶಿವರಾಮ ಕಾರಂತ, ಶಿವಶಂಕರ್ ಪಿಳ್ಳೆ ಇವರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರು. ಇವರು ಬರೆದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಭಾವೋದ್ದೇಗ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು, ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ರಚಿಸಿದ ಅಸ್ವಶ್ಯರ ಪಾತ್ರಗಳು ಕರುಣೆ ಮತ್ತು ಅನುಕಂಪದಿಂದ ಕೂಡಿರುವುದೇ ವಿನಃ, ಸಾಮಾನ್ಯ ದಲಿತನ ಬದುಕಿನ ವಾಸ್ತವತೆ, ಅವನ ನಿರಾಶೆ, ಭರವಸೆ ಮತ್ತು ಗಟ್ಟಿತನದಿಂದಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಅಸ್ವಶ್ಯರು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಹೇಗೆ ಹೊರಗುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುವರೋ ಹಾಗೆಯೇ ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದಲೂ ಸಹ ಹೊರಗುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಭಾರತೀಯ ಧರ್ಮಶಾಸ್ತ್ರವು ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳ ಮೇಲೆ ರಾಜಕೀಯ, ಆರ್ಥಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಹೇರಿ, ಅವರು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರ ಮೇಲೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಅವಲಂಬಿತರಾಗಿರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಈ ಹೊರಗುಳಿಯಲ್ಪಡುವಿಕೆಯು ಪಂಚಮರನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ, ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ನಿರಂತರ ಅವಮಾನ, ಕುಚೋದ್ಯ ಮತ್ತು ಹತಾಶೆಗೆ ನೂಕಿದೆ. ಅಸ್ವಶ್ಯರೆಂದರೆ ಅಲ್ಪರು ಮತ್ತು ಚಾಕರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರು ಎಂಬ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಮೂಡಿಸಿದೆ. ಊರಿನ ಹೊರಗೆ ಜನಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದೇ ಬದುಕುವ ಜನರಾಗಿ, ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರು ಬಿಟ್ಟು ಹೋದ ಅನ್ನ ತಿನ್ನುವವರಾಗಿ ಉಳಿದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಚೊತೆಗೆ ಏರ್ಪಡುವ ದೈಹಿಕ ಸಂಪರ್ಕ ಕೊಳಕು ಎಂದು, ಅವರ ನೆರಳು ಬಿದ್ದರೆ ಮೈಲಿಗೆ ಎಂದು ಜರಿಯುವವರು ಇನ್ನೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದವರೆಗೂ ಸಹ ಅಸ್ವಶ್ಯರು ಅನ್ನ, ನೀರು, ನದಿ, ಶಿಕ್ಷಣ, ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸೌಲಭ್ಯಗಳಿಂದ ವಂಚಿತರಾಗಿಯೇ ಇದ್ದರು^೧. ಅವರು ಉಗುಳುವ ಉಗುಳು ನೆಲದ ಮೇಲೆ ಬಿದ್ದರೆ ಭೂಮಿಯೂ ಸಹ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಹೇಳಿ ಅವರ ಕೊರಳಿಗೆ ಮಣ್ಣಿನ ಮಡಿಕೆ ಬಿಗಿದದ್ದು ಅಸ್ವಶ್ಯತೆಯ ಪರಮಾವಧಿ. ಅಸ್ವಶ್ಯರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರ ಕಣ್ಣಿಗೆ ಬಿದ್ದರೆ ದೃಷ್ಟಿ ಮೈಲಿಗೆಯಾಗುವುದೆಂದು ಅವರು ನಡೆದುಹೋದಂತೆಲ್ಲ ಅವರ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಅಳಿಸಿಹೋಗಲೆಂದು ಅವರ ಬೆನ್ನಿಗೆ ಪೊರಕೆ ಕಟ್ಟಿಸಿದ್ದು, ಮತ್ತೊಂದು ಕ್ರೌರ್ಯದ ಪರಮಾವಧಿ^೨. ಈ ಎಲ್ಲ ಅಸ್ವಶ್ಯ ಪದ್ಧತಿಗಳು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಣೆಯವರು ಬರೆದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಎಂದೂ ಕಾಣಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ.

ದಲಿತ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಪ್ರಭಾವ

ದಲಿತರು ಮತ್ತು ಕೆಳಸ್ತರದ ವರ್ಗಗಳು ಶಿಕ್ಷಣದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತ ಮತ್ತು ಏಕಸೌಮ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಬಹಿರಂಗಪಡಿಸುವುದು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗದ ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ವರ್ಗಸಮರಕ್ಕೆ ಹೊಸ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭ ಒದಗಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚಿಸಿದರು. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭದ ಉದಯವಾದದ್ದು ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಹುಟ್ಟೂರಿನಿಂದ. ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆ, ಎಚ್ಚರ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾದ ದಲಿತ ಯುವಕರು ೧೯೨೧ರಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಪ್ಯಾಂಥರ್ ಎಂಬ ಬ್ಯಾನರಿನಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಮುಂದಾದರು^೧. ದಲಿತರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಸಾಚಾ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತಮ್ಮದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ, ತಮ್ಮ ನೆನಪುಗಳಿಗೆ ಜನಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪ ಕೊಡುವ, ಮತ್ತು ದಲಿತರಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದು ಇದರ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ದಲಿತ ಪ್ಯಾಂಥರ್‌ನ ಈ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಆಲೋಚನೆಗಳಿಗೆ ಆಂದೋಲನದ ರೂಪ ಕೊಡುವಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಕವಿಗಳು, ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ಭಾಷಣಕಾರರು ಚೊತೆಯಾದರು. ಹೀಗಾಗಿ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಗುಜರಾತ್, ಕರ್ನಾಟಕ ಮತ್ತು ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಜನಪ್ರಿಯವಾಯಿತು. ಹೀಗೆ ೧೯೨೦ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರಸ್ತುತ ಎಲ್ಲ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿದೆ.

ದಲಿತ ಪದದ ನಿಷ್ಪತ್ತಿ

ದಲಿತ ಪದವು ೧೯೨೫ರಲ್ಲಿ ಮರುಮುದ್ರಣಗೊಂಡ ಮರಾಠಿ-ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಡಿಕ್ಷನರಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಮುರಿದು ಹೋದ ಅಥವಾ ಚೂರು ಚೂರಾದ ಭೂಮಿ ಎಂದರ್ಥ. ಈ ಪದವು ಹೀಬ್ರೂ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಪದ ದಲ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಎರವಲು ಪಡೆಯಲಾಗಿದೆ. ದಲ್ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಎರಡು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ; ದೈಹಿಕ ದುರ್ಬಲತೆ ಅಥವಾ ಸಮಾಜದ ಕೆಳಸ್ತರ^೨ ದಲ್ ಪದವನ್ನು ಹೀಬ್ರೂ ಭಾಷೆಯ anti ಎಂಬ ಮತ್ತೊಂದು ಪದದ ಜೊತೆ ಬಳಸಿದಾಗ ಆರ್ಥಿಕ ಸಮತೋಲನ ಎಂದು ವಿವರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಹಾರ್ವೆ ಎಲ್. ಪರ್ಕಿನ್ಸ್‌ರವರು ಹೇಳುವಂತೆ ದಲ್ ಎಂಬ ಶಾಬ್ದಿಕ ಪದವು ಬಡತನವು ಅಸಮಾನತೆ ಏರ್ಪಡಿಸುವ, ಬರಿದಾಗಿಸುವ, ಸವಕಲಾಗಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ....^೩. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ದಲಿತರು ತುಳಿತಕ್ಕೊಳಪಟ್ಟ, ಹರಿದು ಹಂಚಿಹೋದ ಜನರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಅಸ್ವಲ್ಪ ಎನ್ನುವ ಪದದ ಬದಲಾಗಿ ಇಂದು ದಲಿತ ಎಂಬ ಪದವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಸುಮಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ವಿವಿಧ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತಿದೆ- ಅತಿ ಶೂದ್ರ, ಪಂಚಮ, ಅಂತ್ಯಜ, ಶೋಷಿತ ವರ್ಗ, ಹರಿಜನ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ. ಇವೆಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳು ಮೇಲ್ಜಾತಿಯವರು, ಅಧಿಕಾರಿಗಳು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರನ್ನು ಅವಮಾನಿಸುವ ಮತ್ತು ಅನುಮಾನಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದಲೇ ನೀಡಿದ ಹೆಸರುಗಳೆಂದು ತಿಳಿದ ಈ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸೇರುವ ಜನ ತಮ್ಮನ್ನು ದಲಿತರೆಂದು ಕರೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತಾರೆ. ಎಲೆನಾರ್ ರಿಯಾಲಿಯಟ್ ಹೇಳುವಂತೆ: ೧೯೭೦ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಎರಡು ಮರಾಠಿ ಚಳವಳಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪತ್ರಿಕೆಗಳ ಗಮನ ಸೆಳೆದವು- ದಲಿತ ಪ್ರಾಂಥರ್ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ. ಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಓದುತ್ತಿದ್ದ ಓದುಗರು ದಲಿತ ಪದದ ಬದಲಾಗಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬದಲಾಗಿ ಬ್ಲಾಕ್ ಲಿಟರೇಚರ್ ಎಂಬ ಪದಬಳಕೆಗಳು ಸರಳವಾಗಿ ಅಮೇರಿಕನ್ ಬ್ಲಾಕ್ ಪ್ರಾಂಥರ್ ಮತ್ತು ಬ್ಲಾಕ್ ಲಿಟರೇಚರನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ರೂಢಿ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದಿತು. ಅಮೇರಿಕನ್ ಚಳವಳಿಗಳಂತೆ, ದಲಿತ ಪ್ರಾಂಥರ್ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಸೃಜನಶೀಲತೆ, ಹೊಸ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳಾಗಿವೆ. ದಲಿತ ಎನ್ನುವ ಮರಾಠಿ ಪದವನ್ನು, ಬ್ಲಾಕ್ ಎಂಬ ಪದದಂತೆಯೇ, ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುಂಪಿಗಾಗಿಯೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ದಲಿತ ಎಂದರೆ ಚೂರಾದ ಮತ್ತು ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಹೊಸದುಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಕ್ರಿಯೆ. ಈ ಪದದಲ್ಲಿಯೇ ಕರ್ಮ ಮತ್ತು ಮಲಿನವನ್ನು ಸಹಜವಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವ, ಶ್ರೇಣೀಕೃತಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ನ್ಯಾಯಸಮಮೃತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ.^೯ ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಪದವನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ರೀತಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮರಾಠಿ ಲೇಖಕ ಮತ್ತು ದಲಿತ ಪ್ರಾಂಥರ್‌ನ ನಾಯಕರಲ್ಲೊಬ್ಬರಾದ ನಾಮ್‌ದೇವ್ ಧಾಸಲ್ ದಲಿತ ಪದಕ್ಕೆ ಎಡಪಂಥೀಯ ನಿಲುವನ್ನು ನೀಡುತ್ತ ಪರಿಶಿಷ್ಟರು ಎಂದರೆ ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ದುರ್ಬಲರಾಗಿರುವ, ನವಬೌದ್ಧರು, ಶೋಷಿತರು, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರು, ಸ್ವಂತ ಜಮೀನು ಹೊಂದಿರದ ಕೂಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟವರು ಎಂದು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ಸ್ಟ್‌ಗಳು ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನಾಂಗದವರು, ಮಹಿಳೆಯರು, ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರು, ಕೂಲಿಗಳು ಮತ್ತು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರೂ ಸಹ ದಲಿತರು ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಸ್ಮಿತದರ್ಶ ಎಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯ ಸಂಸ್ಥಾಪಕ ಸಂಪಾದಕರು ಮತ್ತು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದ ದಲಿತ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರಾದ ಗಂಗಾಧರ್ ಪಂತವಾನೆ ದಲಿತ ಪದವು ಕೇವಲ ಜಾತಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಸೀಮಿತವಾಗಿರದೆ ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ಬದಲಾವಣೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮಾನವತೆಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಡುವವನೇ ದಲಿತ, ಅವನು ದೇವರ ಇರುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ಆತ್ಮದಲ್ಲಿ,

ಪುನರ್ಜನ್ಮದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳು ಹುಟ್ಟಿಹಾಕಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ತಾರತಮ್ಯದಲ್ಲಿ, ನರಕ, ಸ್ವರ್ಗದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ, ಮತ್ತು ಒಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನು ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನನ್ನು ಗುಲಾಮನಂತೆ ಕಾಣುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆಯಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ದಲಿತ ಎಂದರೆ ಶೋಷಿತನ ಪ್ರತಿನಿಧಿ^{೧೦}. ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಏನೇ ಇರಲಿ, ದಲಿತನೆಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಶೋಷಣೆಗೊಳಪಟ್ಟ ಸಮೂಹವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ದಲಿತರು, ಮೂಲತಃ ಶೋಷಿತರೇ ನಿಜ; ಆದರೆ 'ಶೋಷಿತ'ರೆಲ್ಲ ದಲಿತರಲ್ಲ. ದಲಿತರು ಕೇವಲ ಶೋಷಿತರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಶೋಷಣೆಯ ಜತೆಗೆ ಅಮಾನವೀಯವಾದ ಹಿಂಸೆ, ಕ್ರೌರ್ಯಗಳಿಗೆ ಒಳಗಾದವರು, ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವವೇ ಇಲ್ಲದವರೆಂಬಂತೆ ನಡೆಯಿಸಿಕೊಳ್ಳಲ್ಪಟ್ಟವರು.

ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂದರ್ಭ

೧೯೭೦ರಿಂದಲೂ ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಕಾದಂಬರಿ, ಪದ್ಯ, ಆತ್ಮಕಥೆ, ನಾಟಕ ಮತ್ತಿತರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ಬಡತನ, ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಶೋಷಣೆ, ಕ್ರಾಂತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗಸಂಘರ್ಷಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕಟುವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿಶಿಷ್ಟ ಪ್ರಭೇದವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲೆಲ್ಲ ರೂಪುಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ. ಇದು ಶತಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ದಮನಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ದಲಿತರ, ಕೆಳಪದರದ ವಿಶಿಷ್ಟ ದನಿ. ಇದಕ್ಕೆ ವಿಶಿಷ್ಟ ಗುಣ-ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಆಂದೋಲನಗಳಿಗಿರುವಂತೆ ರಭಸ, ಆಕ್ರೋಶ ಮತ್ತು ಘೋಷಣೆಗಳೂ ಇವೆ. ಈ ಘೋಷಣೆಗಳು ಕೆಳಪದರದಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸಿದವನು ಅನುಭವಿಸಿದ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದು ಸಮಾಜವು ಕೆಳಪದರವನ್ನು ಸದಾ ಅವಲಂಬಿತನನ್ನಾಗಿ, ಅಸಹಾಯಕನನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದುದರ ವರ್ಣಸಂಘರ್ಷದ ವಿರುದ್ಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ ಆಕ್ರೋಶವಿದೆ^{೧೧}. ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಂತೆ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಘರ್ಷದಿಂದ ಮತ್ತು ಒತ್ತಡದಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದುದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ದಲಿತರಲ್ಲಿ ಆತ್ಮಗೌರವವನ್ನು, ಹೋರಾಟದ ಕಿಚ್ಚನ್ನೂ ಪ್ರಚೋದಿಸಿದ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರ ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳು, ಜತೆಗೆ ಭಾರತೀಯ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಪಾಪ್ತಿಯಿಂದ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿತ ಸ್ತರಗಳವರಿಗೂ ಲಭ್ಯವಾದ ಶಿಕ್ಷಣದ ಸವಲತ್ತು, ಮೀಸಲಾತಿ ಕ್ರಮಗಳು, ಮತ್ತು ಸಮಾನ ಅವಕಾಶಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು-ಇತ್ಯಾದಿಗಳ ಕಾರಣದಿಂದ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರವೊಂದು ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ವಸಾಹತುಕಾಲೀನ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಳಸ್ತರದವರ ಸವಾಲುಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ

ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಹಿಂದು ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಬಹುರಾವ್ ಬಾಗುಲ್ ರವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವೆಂದರೆ ಹಿಂದು ಸಾಹಿತ್ಯ, ಆದರೆ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಗುಣ-ಲಕ್ಷಣಗಳಿವೆ, ಹೊಸದನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿತಿ ಇದೆ ಮತ್ತು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಣೆಯನ್ನು ಕಾಣುವ ತುಡಿತವಿದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿಗೆ ಇರುವ ಹೆಸರೇ ದಲಿತ^{೧೨}. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ತರುವುದು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ತಾತ್ವಿಕ ನಿಲುವು. ಹಿಂದೂ ಸಮಾಜವು ವರ್ಣಾಶ್ರಮದ ನೀತಿಗಳಿಂದ ಗುಲಾಮಗಿರಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿದೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಇದನ್ನು ವಿರೋಧಿಸಿ ಮಾನವನ ಸಹಜ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೆ, ಅವನ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಹವಾಹಪಿಸುತ್ತದೆ. ಒಬ್ಬ ದಲಿತ ಲೇಖಕರು ಹೇಳುವಂತೆ: ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮಾನವನೇ ಪ್ರಮುಖ ಅತಿ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಮಾನವನೇ ತಾತ್ವಿಕತೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು. ಅವನು ದೇವರು, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಪವಿತ್ರ ಗ್ರಂಥಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಮಿಗಿಲು. ಇಲ್ಲಿಯ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತ ಮಾನವ ಮಾತ್ರ. ಇಲ್ಲಿ ಯಾವುದೂ ಶಾಶ್ವತವಲ್ಲ. ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿದಿನವೂ ಹೊಸ ಅವಸಾನ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಹುಟ್ಟು. ಪ್ರತಿ ಅವಸಾನ ಪ್ರತಿ ಹೊಸ ಹುಟ್ಟಿನ ಸಂಕೇತ. ಹೀಗಾಗಿ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ಸತ್ಯಂ ಶಿವಂ ಸುಂದರಂ ಪಥ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನವನಿಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಿರದ ಯಾವುದೇ ಸೃಷ್ಟಿ, ವಾಸ್ತವವಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಅವನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯಿರದ ಯಾವುದೇ ವಿಷಯ ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಲ್ಲ, ಅದಲ್ಲದೇ, ಮಾನವಸಂಕುಲವನ್ನು ಸೌಂದರ್ಯಗೊಳಿಸದ ಯಾವುದೇ ಸೃಷ್ಟಿ ನಿಜವಾದುದಲ್ಲ^{೧೩}.

ನೈಜವಾಗಿ ಯಾರನ್ನು ದಲಿತ ಬರಹಗಾರ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಚರ್ಚೆ. ದಲಿತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವನು ಮಾತ್ರ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರನೋ ಅಥವಾ ದಲಿತರ ಬದುಕನ್ನು ಬರೆಯುವವನು ದಲಿತ ಬರಹಗಾರನೋ? ಮೇಲ್ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿದ ಹಲವಾರು ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಮತ್ತು ಅವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನೇಕರು ಜರಿದಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣ, ಅವರು ಕೇವಲ ದಲಿತ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದು. ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ದಾಖಲಿಸಿದ್ದಾರೆಂದು ವಿಚಾರವಾದಿ ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿವಾದಿ ಲೇಖಕರಾದ ಪ್ರೇಮ್ ಚಂದ್, ಮುಲ್ಕರಾಜ್ ಆನಂದ್, ಟಿ.ಎಸ್.ಪಿಳ್ಳೈ, ವಿ.ಎಸ್. ಖಾಂಡೇಕರ್ ಮುಂತಾದವರನ್ನು ನೈಜ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲವೆಂದು ಕೆಲವರು ಹೇಳುವುದಿದೆ. ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರ ಪ್ರಕಾರ ದಲಿತ ಕುಟುಂಬದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿದ ಮತ್ತು ದಲಿತರ ಬದುಕನ್ನು ತೀರ ಹತ್ತಿರದಿಂದ ಅನುಭವಿಸಿದ ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಮಾತ್ರ ನೈಜ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರೆಂದು ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವವರಿದ್ದಾರೆ. 'ಕೆಳಪದರ'ದವನೇ,

ಸಾಹಿತಿಗಳಾದಾಗ, ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ತೊಡಗಿದಾಗ, ಆ ಬರಹಕ್ಕೆ ಒದಗುವ ಸಾಚಾತನ ಹಾಗೂ ಅವನೇ ಆವಿಷ್ಕಾರಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಂಭವಿಸುವ ಲಯ, ಬೇರೆಯವರಲ್ಲಿ ಬಾರದು. ಆದುದರಿಂದ ದಲಿತರನ್ನು ಕುರಿತು, ಇತರರು ಬರೆಯುವ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕಿಂತ, ದಲಿತರೇ ತಮ್ಮ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಹಜವೂ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವೂ ಆಗುತ್ತದೆಂಬುದರಲ್ಲಿ ಸಂಶಯವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ. ತಾರಾಚಂದ್ರ ಖಾಂಡೇಕರ್ ರವರು ಇಂತಹ ಬರವಣಿಗೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಾಕರಗಳೆಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ^{೧೪} ಒಂದು ವರ್ಗದ ಅಥವಾ ಜಾತಿಯ ಪ್ರವಾಹಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟವನ ಅನುಭವವನ್ನು, ಅದರಿಂದಾಚೆಗೆ ನಿಂತವನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಹೇಳಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ಹೇಳಲು ಹೊರಟರೆ, ಬೇರೊಂದು ಪದರದ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಊಹಿಸಿಕೊಂಡು, ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಂಡು ಹೇಳಬೇಕು, ಮತ್ತು ಹೇಳಬಹುದು. ಸ್ವಂತಿಕೆಯನ್ನು ಸಾರುವ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸುವ ಮನಸ್ಸಿನ ನಿರ್ಮಿತಿಯೇ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶಕ ಡಿ. ಆರ್. ನಾಗರಾಜ್‌ರವರು ದಲಿತ ಮತ್ತು ದಲಿತೇತರ ಬರಹದ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಹೀಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: ದಲಿತರ ಬಗ್ಗೆ ಕರುಣೆ, ಮತ್ತು ಖೇದ ದಲಿತೇತರ ಬಹುಗಾರರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ. ದಲಿತ ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಹಲವಾರು ಬಾರಿ ತಪ್ಪಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುತ್ತದೆ. ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿಯ ಕಥನಗಳು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಪಾಠ ಹೇಳುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತವೆ.^{೧೫}

ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಯಾವುದೇ ವೈಭವೀಕರಣವಿಲ್ಲದೇ, ತಮ್ಮದೇ ಸಾಚಾ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಭಟನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕವಾಗಿ ಸಂವೇದಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಆಕ್ರೋಶವಿದೆ, ಬಡತನದಿಂದ ಸಹಜವಾಗಿ ಬರುವ ಮುಗ್ಧತೆ, ಸಾಚಾ ಭಾಷೆಯ ಸೊಗಡಿದೆ. ವಿರಳವಾಗಿ ತಣ್ಣಗಾಗುವ ಆವೇಶ, ಆಕ್ರೋಶ^{೧೬}, ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಣ ಸ್ವರೂಪವಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಆಕ್ರೋಶ ಬೆಂಕಿಯನ್ನು ಉಗುಳುತ್ತದೆ, ಹಾಸ್ಯದಂತೆ ಸುಡುತ್ತದೆ, ಸಿಂಕಿತೆಯನ್ನು ದಹಿಸುತ್ತದೆ, ಸಂಕಟದಂತೆ ಉರಿಯುತ್ತದೆ, ದುರಂತದಂತೆ ಹೊತ್ತಿ ಉರಿಯುತ್ತದೆ^{೧೭}. ಈ ಭಿನ್ನರೂಪಿ ಪ್ರಕಾರಗಳು ದಲಿತರು ಬರೆದ ಕಥೆ, ನಾಟಕ, ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ, ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸದಾದ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಥಾಪಿತ ಮತ್ತು ಅತಿ ನಾಜೂಕಾದ

ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ದಲಿತ ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. ಓರ್ವ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರನ ಪ್ರಕಾರ: ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಜೀವನ್ಮುಖಿಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಇದೇ ಜೀವನ್ಮುಖಿ ಗುಣವು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಸುಂದರ ಮತ್ತು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿದೆ. ಸ್ಥಾಪಿತ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಸಹಜ ಮತ್ತು ಸಂಕುಚಿತವೆಂದು ತಿರಸ್ಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಬದುಕನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾನವೀಯತೆಯನ್ನು ಅದಮ್ಯ ಪ್ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿಯೇ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿನ್ಯಾಸ, ಸ್ವರೂಪ, ಶೈಲಿ ಮುಂತಾದವು ನಗಣ್ಯವಾಗಿವೆ. ಬದಲಾಗಿ ತೀವ್ರತೆ, ಭಾವನೆ, ಮತ್ತು ಸಂವೇದನಾಶೀಲತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಹತ್ವ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರವು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ^{೧೦}. ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುವುದು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಗುರಿ. ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ಯಾವುದೇ ವರ್ಗ ಅಥವಾ ವ್ಯಕ್ತಿಯು, ದ್ವೇಷಿಗಳಲ್ಲ, ಒಂದು ಸ್ಥಾಪಿತ ಆಚರಣೆ ಅಥವಾ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಅವರನ್ನು ಶೋಷಿತರನ್ನಾಗಿ, ವಂಚಿತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವ ಮನಸ್ಥಿತಿಯ ವಿರೋಧಿಗಳು. ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಹಂಬಲ ದಲಿತ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ. ಇದಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಬಡತನ, ಅಸ್ಪೃಶ್ಯತೆ, ಅಧಿಕಾರದಿಂದ ವಂಚಿತವಾಗಿರುವುದು, ಮತ್ತು ಭ್ರಷ್ಟ ಸಾಮಾಜಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಹಲವು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗೊಂಡಿವೆ. ಇಂತಹ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ಪ್ರತಿಭಟನಾತ್ಮಕ ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಕ್ರಾಂತಿಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ತರಬಯಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟವಾಗಿವೆ. ದುರಂತವೆಂದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರ ಪ್ರತಿಭಟನಾತ್ಮಕ ನಿವೇದನೆಯನ್ನು ಸೃಜನಶೀಲ ಕಲಾ ಪ್ರಕಾರವೆಂದು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಪ್ರತೀಕಾರಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಪ್ರೋಪಗಾಂಡಿಸ್ಟ್ ಲಿಟರೇಚರ್ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ವಿಮರ್ಶಕರ ಈ ಮಾತನ್ನು ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಪ್ರೋಪಗಾಂಡಿಸ್ಟ್ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಮುಂದುವರಿದು ಎಲ್ಲ ಬರಹಗಾರರು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿಯೇ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಒಬ್ಬ ಬರಹಗಾರನು ಸಮಾಜಜೀವಿ. ಒಬ್ಬ ಬರಹಗಾರನು ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಘಟನೆಯನ್ನು ವಿವಿಧ ಮಜಲುಗಳಿಂದ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಂದ ನೋಡುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಹೊಂದಿರುತ್ತಾನೆಂದು ಕೆಲವರು ಮಾತ್ರ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು, ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವವನ್ನು

ತೀವ್ರವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಪ್ರೊಪಗಾಂಡಿಸ್ಟ್ ಎಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಹುದಾದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಳಕಳಿಯಿರುವ ಬರಹಗಾರನಿಗೆ ಪ್ರೊಪಗಾಂಡಿಸ್ಟ್ ಎಂಬ ಹಣೆಪಟ್ಟಿ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಬ್ಬ ಬರಹಗಾರನನ್ನು ಜರಿಯುವವರೂ ಸಹ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಿದ್ಧಾಂತಕ್ಕೆ ಬದ್ಧರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅಂತಹವರೂ ಸಹ ಪ್ರೊಪಗಾಂಡಿಸ್ಟ್ ಬರಹಗಾರರೇ ಆಗಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಎಲ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರೊಪಗಾಂಡಿಸ್ಟ್ ಎಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು, ವ್ಯತ್ಯಾಸವೆಂದರೆ ಕೆಲವರು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಬದುಕಿನ ಮೌಲ್ಯಗಳಿಗೆ ಆಗ್ರಹಿಸುತ್ತಾರೆ.^{೧೯}

ದಲಿತ ಸಂವೇದನೆಯು ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಶಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯದೊರಕಿದೆಯೆಂದಲ್ಲ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ತಳಹದಿಯನ್ನು ಮೇಲ್ಮಾತಿ ವಿಮರ್ಶಕರು ಅನೇಕ ಬಾರಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿ-ಕೊಳ್ಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾದಿಸುವ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವಿವಿಧ ಆಯಾಮಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯಲು ವಿಮರ್ಶಕರಿಗೆ ಸೂಕ್ತ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ನೀಡಲು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಜುನ್ ಡಾಂಗ್ಲೆಯವರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ: ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಾಗಿ ಉದಯಿಸಿದ ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಿ ಹೋರಾಟದ ಪ್ರತೀಕ. ಇದು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹಲವು ಯೋಚನಾಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ನಿರಂತರ ಶೋಷಣೆ ಮತ್ತು ಹಿಂಸೆಯನ್ನು ಅನುಭವಿಸಿದ, ಭವಿಷ್ಯದ ಭರವಸೆಗಳನ್ನು ಹೊತ್ತ ಸಮುದಾಯದವರ ಮತ್ತು ಅಸ್ಪೃಶ್ಯರ ಜೊತೆ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಿಕಟ ಸಂಬಂಧ ಸಂಪರ್ಕ ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ವಿರುದ್ಧ, ನಕಾರಾತ್ಮಕತೆಯ ವಿರುದ್ಧ ಬಂಡಾಯದ ಭಾವನೆಯನ್ನು ತಾಳಿದೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅಥವಾ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವನ್ನು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅಥವಾ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದಾಗ ಇದರ ಸಂಪೂರ್ಣ ಆಯಾಮ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕೇವಲ ಸಾಮಾಜಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ವಿಮರ್ಶಿಸಬೇಕಿದೆ. ಈ ಒಟ್ಟಾರೆ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲವಾಗಿದೆ.^{೨೦}

ಬಹುಶಃ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿರುವ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಪ್ರಮುಖ ಅಂತರವೆಂದರೆ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಸಹಿತ ಅಥವಾ ಸುಧಾರಣೆ ರಹಿತ ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದೋ ಅಥವಾ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದೋ ಎನ್ನುವುದು. ಒಂದು ಕಡೆ

ದಲಿತ ವಿಚಾರವಾದಿಗಳು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ನಡೆದು ಬರುತ್ತಿರುವ ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಖಂಡಾತುಂಡವಾಗಿ ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತೊಂದೆಡೆ ದಲಿತೇತರ ಬರಹಗಾರರು ಸಂಪ್ರದಾಯದಲ್ಲಿರುವ ಅಸಂಬಂಧ ಮತ್ತು ಅನಗತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮಾತ್ರ ತಿರಸ್ಕರಿಸದರಷ್ಟೇ ಸಾಕು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕಿತ್ತೊಗೆಯುವುದು ಬೇಡವೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಪಟ್ಟಭದ್ರ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳು ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದುದ್ದಕ್ಕೂ ನೆರವೇರಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದ ಕಪಟತಂತ್ರವೆಂದು ತರ್ಕಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾಜದ ಕೆಲ ವರ್ಗಗಳು ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಊನಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧಿಸಿಕೊಂಡ ರಕ್ಷಾವಚಿ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಡಾಂಗ್‌ಲೆರವರು: ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಗಟ್ಟಿ ಆಲೋಚನೆಗಳ ಮತ್ತು ಆದರ್ಶಗಳ ತಳಹದಿ. ಈ ತಳಹದಿಯೇ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಶಕ್ತಿಯುತವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಪಡೆಯುವ ತಳಹದಿ, ತಾನು ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಕಾಲಮಾನದಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಒಟ್ಟಾರೆ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸ್ಥಾಪಿತ ವರ್ಗವು ತನ್ನ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಮತ್ತು ತನ್ನ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಸಂಪ್ರದಾಯವನ್ನೇ ರೂಪಿಸುವ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ದುರ್ಬಲ ವರ್ಗಗಳು ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಧಾರ್ಮಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ಜನರಿಂದ ಬಹುತೇಕರ ಮೇಲೆ ಹೇರಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ.^{೧೦}

ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಎರಡು ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿದೆ: ನೆಲಸಮ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತು ಪುನರ್ನಿರ್ಮಿಸುವುದು^{೧೧}. ಒಂದು ಕಡೆ ಜೀವಿತ ಸಮಾಜದ ಹುಳು ಹಿಡಿದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಧ್ವಂಸ ಮಾಡುವುದು ಮತ್ತೊಂದು ಕಡೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೌರವವನ್ನು ಪ್ರಸರಿಸುವುದು. ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಸುಲಭವಲ್ಲದ್ದರಿಂದ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು, ಪ್ರತಿ ದಲಿತನಂತೆ, ತನ್ನ ಗುರಿ ಸಾಧಿಸಲು ನಿರಂತರ ಪ್ರಯತ್ನ ಸಂಘರ್ಷ ನಡೆಸುತ್ತಿದೆ. ದಲಿತ ಕವಿ ಆರ್.ಜಿ. ಜಾದವ್ ಪ್ರಪಂಚವು ಘೋರ, ಭಯಾನಕ ಮತ್ತು ಅವಮಾನದಾಯಕ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ದೈಹಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಈ ಘನಘೋರ ಘಟನೆಗಳಿಂದ ಪಾರಾಗಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಸಂದಿಗ್ಧ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ತಮ್ಮ ಖಾಸಗಿ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆಯ ಮೂಲಕ ದಲಿತ ಬದುಕನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಕೈಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಬದುಕನ್ನು ಬದುಕುವುದು ಯಾತನೆಯೇ ಸರಿ. ಅಲ್ಲದೇ ಇದನ್ನು ಮಾನಸಿಕವಾಗಿ ಪುನರ್

ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿಸುವಂತೆ ಬರೆಯುವುದು ಮಹಾಯಾತನೆ. ಆದರೂ ದಲಿತ ಬರಹಗಾರರು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಆಳವಾಗಿ ಪಾಲ್ಗೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ತಮ್ಮನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಿತರುವುದು ಮತ್ತು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಬರೆಯುವುದು ಸುಲಭದ ಮಾತಲ್ಲ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆ ಇಂತಹ ವಿಧಾನಗಳಿಂದ, ನಿಯಮಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರ ಸಾಧ್ಯ. ನಮ್ಮ ಮನುಷ್ಯತ್ವ ನಮ್ಮ ಮೇಲಿನ ಹೊರೆ ಎಂದು ಹೇಳುವ ಹಕ್ಕುಳ್ಳವರು ಇಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಕರಗತಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚನೆಯು ನೀಡುವ ಅಮೂಲ್ಯ ಸುಖ ಮತ್ತು ಕಾಣಿಕೆ ಮನುಷ್ಯತ್ವದ ಹೊರಗಿಂತ ಭಾರವಾದುದೇನಲ್ಲ.²³

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪುಟಗಳು ವರ್ಷದಿಂದ ವರ್ಷಕ್ಕೆ ಏರುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಕರ್ನಾಟಕ, ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ರಾಜ್ಯಗಳ ಚೊಚ್ಚಲ ದೂರದ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಅಸ್ಸಾಂ, ಓಡಿಸ್ಸ, ಪಂಜಾಬ್ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳದಿಂದಲೂ ಪ್ರತಿಭಟನೆಯ ಕೂಗು ಧ್ವನಿಸುತ್ತಿದೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ನಾಟಕ, ಸಣ್ಣಕಥೆ, ಕಾವ್ಯ, ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಲೇಖನ, ಕಾದಂಬರಿ, ಆತ್ಮಕಥೆ, ಬೀದಿ ನಾಟಕಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳಲ್ಲಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿದೆ. ಜಾಗತಿಕ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿರುವ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಪ್ರಕಾಶಕರು, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಆಸಕ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಏತನ್ಮಧ್ಯೆ, ದೇಶ-ವಿದೇಶದ ಕೆಲವು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯಗಳು ದಲಿತ ಅಧ್ಯಯನವನ್ನು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡಾಗ ತನ್ನ ಸ್ವರೂಪ ಹೇಗೆ ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿದೆಯೆಂಬುದನ್ನು ವಿಮರ್ಶಿಸುವುದು ಅಗತ್ಯವಾಗಿದೆ.

ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರ

ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದಿರುವ ಕೆಲವೇ ಕೆಲವು ದಲಿತರು ಮಾತ್ರ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಬರೆದಿದ್ದಾರೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ, ಕಾರಣ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಭಾರತದ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪರ್ಕಸಾಧಿಸುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿರುವುದು ವಿರಳ. ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಕಷ್ಟದ ಕೆಲಸ. ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತವಾಗಿರುವ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪಾರಿಭಾಷಿಕಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಗೊಳ್ಳದೇ ಇರಬಹುದು. ಈ ಕಾರಣದಿಂದ ನೈಜತೆ ಮತ್ತು ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಬಳಸಿದ ಪದದ ಅರ್ಥ ಕಳೆದುಹೋಗುವ ಸಂಭವವಿದೆ. ಆದರೆ, ಅನುವಾದ ಕಸುವು ಮಾಡುವ

ಕ್ರಿಯೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಓದುಗರು ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅರಿಯಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಇದು ಗಂಭೀರವಾದ ವಿಷಯ. ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ದಲಿತ ಬರಹಗಳು, ದಲಿತ ಬರಹಗಾರನು ತನ್ನ ಅನುಭವಗಳನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ, ಬಹು ದೂರದ ತನಕ ಕ್ರಮಿಸುತ್ತವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ವರ್ಗ ಶೋಷಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಜನಸಾಮಾನ್ಯನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ ಕೋಠೀಕರಿಸುವಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಸಮಾನತೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಮತ್ತು ವ್ಯಕ್ತಿಗೌರವವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಏರ್ಪಡಿಸುವ ಉದ್ದೇಶ ಹೊಂದಿರುವ ಕಾರಣ, ಅನುವಾದವು ಇದರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ದಲಿತ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗೆ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದಾಗ ಸಮಾಜವನ್ನು ವಿಶಾಲವಾಗಿ ಅರಿಯುವಲ್ಲಿ, ಅರ್ಥೈಸುವಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬಲ್ಲದು.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್

Footnotes and References

೧. D.R. Nagraj, *The Flaming Feet: A Study of the Dalit Movement in India*, South Fourm Press, Bangalore, 1993, p.61.
೨. For more details see Marc Galanter, *Competing Equalities*, Oxford, London, 1984, p. 15.
೩. Arjun Dangle, *Poisoned Bread*, Orient Longman, Bombay, 1992, pp. 235-36. Also see G.S., Ghurye, *Caste and Class in India*, Popular Book Depot, Bombay, 1957, p.11.
೪. See Lata Murugkar, *Dalit Panthers Movement in Maharashtra: A Sociological Appraisal*, Popular Prakashan, Bombay, 1991.
೫. Elenor Zelliott, *From Untouchable to Dalit*, Manohar, New Delhi, 1992, p. 267.
೬. V.T. Rajshekar 'Origin of the Word Dalit'. Quoted in M.E. Prabhakar's 'Developing a Common Ideology for Dalits of Christians and Other Faiths', *Religion and Society*, No. 1, March 1994, pages not mentioned.
೭. Elsa Tamez, "Bible of the Oppressed", quoted in M.E. Prabhakar,

- ‘Developing a Common Ideology for Dalits of Christians and Other Faiths’, *Religion and Society*, No. 1, op.cit.
೮. Harvey L. Perkins, Roots for Vision, quoted in M.E. Prabhakar, ‘Developing a Common Ideology for Dalits of Christians and Other Faiths’, *Religion and Society*, No. 1, op.cit.
೯. Elenor Zelliott, *From Untouchable to Dalit*, op.cit., p. 267.
೧೦. Quoted in Barbara R. Joshi (ed) *Untouchable: Voices of the Dalit Liberation Movement*, Select Book Service Syndicate, New Delhi, 1986, p. 79.
೧೧. Satyanarayana ‘Dalit Protest Literature in Telugu: A Historical Perspective’, *Economic and Political Weekly*, Vol. XXX, No. 3, January 21, 1995, p. 171.
೧೨. Baburao Bagul ‘Dalit Literature is but Human Literature’ in Arjun Dangle (ed), *Poisoned Bread*, Orient Longman, Bombay, 1992, p. 289.
೧೩. Tarachandra Khandekar ‘Literature of Revolt and Resurgence’ in Bojja Tharakam (ed), *The First All India Dalit Writers Conference: A Commemorative Volume*, Dr. B.R. Ambedkar Memorial Trust, Hyderabad, 1994, p. 6.
೧೪. Ibid., p. 5.
೧೫. D.R. Nagraj, *The Flaming Feet: A Study of Dalit Movement in India*, op. cit., p. 61.
೧೬. Reema Anand, “A Dalit cannot be a reformist, only a revolutionary”, *Times of India*, January 16, 1993.
೧೭. Polanki Ram Moorthy ‘Dalit Literature: Anger Hath a Cause’ in Bojja Tharakam (ed), *The First All India Dalit Writers Conference: A Commemorative Volume*, op.cit., p. 39.
೧೮. Ibid, pp. 35-36.
೧೯. Arjun Dangle, ‘Dalit literature: Past, Present and Future’ in his edited book, *Poisoned Bread*, op.cit. p. 261.
೨೦. Ibid, p. 237.

೨೧. Ibid, p. 262.
೨೨. S.P. Punalekar, "Experience, Perception and Reality: A Study of Dalit Literature in Maharashtra," an unpublished collection of seminar articles organised by Centre for Social Studies, Surat in February, 1988, p.37.
೨೩. R.G. Jadhav 'Dalit Feelings and Aesthetic Detachment' in Arjun Dangle (ed) *Poisoned Bread*, op.cit., pp. 303-304.

* * * * *

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ

– ಉಷಾದೇವಿ ಅಯಿನವೋಲು

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯು ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಮಾನವ ಚರಿತ್ರೆಯ ಒಂದು ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ, ಭಾರತವು ಕೂಡ ಇದಕ್ಕೆ ಹೊರತಾಗಿಲ್ಲ. ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಖಂಡಗಳ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಹುಪಾಲು ಜನರು ಬಹುಭಾಷಿಕ, ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಬಹುಧರ್ಮೀಯ ಗುಣದವರಾಗಿದ್ದು, ಬಹುತೇಕ ಶಾಂತಿಯಿಂದ ಜೊತೆಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಜೀವಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಿ, ಗ್ರಹಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ: (ಅ) ಸಂವಹನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, (ಆ) ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, (ಇ) ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, (ಈ) ಭಾಷಾನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ (ಉ) ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ. ಆದರೂ, ಇತಿಹಾಸದ ವಿಭಿನ್ನ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕಾಲಗಳಲ್ಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ತೆಲುಗಿನವರು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಎಂದೂ ಏಕಭಾಷಿಕರಾಗಿಲ್ಲ. ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ಈ ಕುರಿತಾದ ಸಾಕಷ್ಟು ಪುರಾವೆಗಳಿವೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ಈ ನೆಲದ ಅರಸರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿದ್ದರು (ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿತ್ತು). ತೆಲುಗರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತಗಳ ಅರಿವಿತ್ತು. ಭೌಗೋಳಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಕಾರಣಗಳಿಂದ ಮರಾಠಿ, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಒರಿಯಾ ಭಾಷೆಗಳೂ ಅವರಿಗೆ ಹತ್ತಿರವಿದ್ದವು. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ, ಶ್ರೀಪಾದ ಸುಬ್ರಮಣ್ಯ ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರಂಥವರೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಬರಹಗಾರರು ಉಲ್ಲೇಖಿಸುವಂತೆ ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದುವುದು ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಮನ್ನಣೆ ನೀಡದಿರುವುದು ಹಾಗೂ ಕೀಳಾಗಿ ಕಾಣುವುದು ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾಂಸರು 'ಅನ್ಯ' ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದರಲ್ಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನವರು ಬಹುತೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದರು.

ಭಾರತ ಉಪಖಂಡದಲ್ಲಿ, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಬಹುತೇಕ ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣದ ನಡುವಿನ ಸಂಪರ್ಕ ಮತ್ತು ಸಂವಹನದ ಸೇತುವೆಯಂತಿದೆ. ತೆಲುಗಿನ ಬಹುತೇಕ ನೆಲವು ಹೆಚ್ಚಿನದಾಗಿ ಸಮುದ್ರ ತೀರವಾಗಿದ್ದುದರಿಂದ ವ್ಯಾಪಾರ ಮತ್ತು ವಾಣಿಜ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಕೆಲವರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದು, ಪ್ರಪಂಚದ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳು ತೆಲುಗಿನವರ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಬಂದವು. ಕೆಲವು ಧರ್ಮಗಳ, ಅದರಲ್ಲಿಯೂ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮ ಮತ್ತು ಜೈನಧರ್ಮಗಳ ಪಾರಮ್ಯವೂ ತೆಲುಗು ನೆಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ ಇಂಟು ನೀಡಿದವು. ಏಕೆಂದರೆ ಅವರ ಬೋಧನೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ, ಪ್ರಾಕೃತ ಮತ್ತು ಪಾಳಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಇದ್ದವು. ಹೀಗಾಗಿ, ತೆಲುಗು ಜನರು ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವದಲ್ಲಿದ್ದವು. ಇದು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದವರೆಗೂ ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳವರೆಗೆ ಮುಂದುವರಿಯಿತು. ಹಲವು ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳೂ ರಾಜರಂಥ (ಆರ್ಯ) ಉನ್ನತವರ್ಗದ ಪುರುಷರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನೂ, ಮಹಿಳೆಯರು(ರಾಣಿ, ಮತ್ತಿತರರೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಹಾಗೂ ಇತರ ಕೆಳವರ್ಗದ ಜನರು ಪ್ರಾಕೃತವನ್ನೂ ಬಳಸುವ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಆಯ್ಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ಬಂಧಗಳಿದ್ದರೂ ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಬಳಕೆದಾರರು ಬಹುತೇಕ ಯಾವಾಗಲೂ ಬಹುಭಾಷಿಕರಾಗಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶ ಇದರಿಂದ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಈ ಲೇಖನವು ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊದಲ ಭಾಗವು ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದವರೆಗೆ. ತೆಲುಗಿನ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಎರಡನೇ ಭಾಗವು ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಕಾಲದಲ್ಲಿನ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ; ಮೂರನೆಯ ಮತ್ತು ಕೊನೆಯ ಭಾಗವು ಆಧುನಿಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಕೆಲವೊಂದು ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲದೇ ಹಲವಾರು ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವವು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ, ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮೇಲೆ ಬೀರಿದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಕುರಿತದ್ದಾಗಿದೆ.

ಭಾಗ ಒಂದು

i) ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ, ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಸ್ಕೃತವೇ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ 'ತಾಯಿ' ಎಂಬ

ದೃಢವಾದ ನಂಬಿಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು. ಹದಿಮೂರನೇ ಶತಮಾನದ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಮೊದಲ ವ್ಯಾಕರಣತಜ್ಞರಾದ, ಕವಿ ಮೂಲಘಟಿಕ ಕೇತನ ಅವರು “ಸಂಸ್ಕೃತವು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ತಾಯಿ (ತಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತಾಂಬು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಾಲಕುನು)”, ಎಂದು ತಕ್ಷಣ ಆ ಭಾಷೆಯ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳು ಅದರಿಂದಲೇ ಉಂಟಾಗಿರುವವೆಂದು, ಹಾಗೂ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ‘ಏನೋ ಒಂದು’ (ದಾನಿವಲನ ಕೊಂಟಾಕನಬಡಿಯೆ, ಕೊಂಟತಾನ ಕಲಿಗೆ), ಅದೆಲ್ಲದನ್ನೂ ಒಟ್ಟಿಗೇ ಸೇರಿಸಿ ತೆಲುಗು ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ, ಹಲವು ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮೊದಲ ಸಾಲನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ, ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು ಎಂದು, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ದ್ರಾವಿಡ ವಿದ್ವಾಂಸರು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ತೆಲುಗು ಒಂದು ದ್ರಾವಿಡ ಭಾಷೆಯೆಂದು ಸಾಧಿಸಿ ತೋರಿಸುವವರೆಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾ ಬಂದಿದ್ದರು. ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯು ತನ್ನ ಪದಸಂಪತ್ತಿನ ವರ್ಗೀಕರಣದಿಂದ ಒಂದು ಭಿನ್ನ ಭಾಷೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಎಲ್ಲ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವ್ಯಾಕರಣತಜ್ಞರು ಒಪ್ಪುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ತೆಲುಗು ಪದಸಂಪತ್ತಿನ ಐದು ವಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ತತ್ಸಮ ಪದಗಳ ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ನಿಯಮಗಳಿವೆ. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಬಹಳಷ್ಟು ಪದಸಂಪತ್ತಿನ ನಂತರ, ನಂತರದ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳು ತಾವು ‘ಅಚ್ಚ ತೆಲುಗು’ (ಶುದ್ಧ ತೆಲುಗು) ಅಥವಾ ‘ಜಾನು ತೆಲು(ನು)ಗು’ (ಸ್ವಷ್ಟ ತೆಲುಗು) ಬಳಸಲು ಆದ್ಯತೆ ನೀಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರಾದರೂ, ಎಲ್ಲಿಯೂ ಮೂಲ ತೆಲುಗೊಂದನ್ನೇ ಬಳಸಿದ ಉದಾಹರಣೆಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಯಾವುದೇ ತತ್ಸಮ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸದೆ, ಬದಲಿಗೆ ಮಾಡಿದ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪದಪುಂಜಗಳನ್ನು ಮೂಲ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಗೆ ‘ಅನುವಾದ’ ಮಾಡಿದ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದರು. ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಡಳಿತದ ೧೬ ಮತ್ತು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನಗಳ ನಡುವೆ ಈ ಹಂತವು ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಅಂದರೆ, ಲಭ್ಯವಿರುವ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ೧೧ನೇ ಶತಮಾನದ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳ ನಂತರ, ಅಗಾಧ ಸಂಖ್ಯೆಯ ತತ್ಸಮ ಪದಸಂಪತ್ತು ತೆಲುಗಿನೊಡನೆ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಕೃತ ಪದಗಳು ತೆಲುಗು ಪದಗಳೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಕೊಂಡಿರುವ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ತೆಲುಗು ವ್ಯಾಕರಣ ತಜ್ಞರು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಪದಗಳಿಗೆ ಆಂತರಿಕವಾಗಿ ಲಿಂಗಸೂಚಕಗಳಿರುತ್ತವೆ ಅದರಿಂದಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಲಿಂಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಪದಗಳು ಬಹುವಚನಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ವಿಭಕ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ರಾಮ ಎಂಬ ಪದ ‘ಅ’ಕಾರದಿಂದ ಕೊನೆಯಾಗುವ ಪುಲ್ಲಿಂಗ ಸೂಚಕ ಪದವಾಗಿದೆ,

ವೃಕ್ಷ ಎಂಬುದು ನಪುಂಸಕ ಲಿಂಗವಾಗಿದೆ. ಸ್ತ್ರೀಲಿಂಗ ಸೂಚಕ ಪದಗಳು ಹ್ರಸ್ವಸ್ವರ ಅ-ದಿಂದ ಕೊನೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವೆಲ್ಲವುಗಳಿಗೂ ದೀರ್ಘಸ್ವರವಾದ ಆ-ದಿಂದ ಕೊನೆಯಾಗುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ರಮಾ, ಲತಾ ಇತ್ಯಾದಿ. ಹೀಗೆ, ತತ್ಸಮ ನಾಮಪದಗಳಿಗೆ [-ಡ] ಶಬ್ದ ಸೇರಿಕೊಂಡು(ಉದಾ: ರಾಮ>ರಾಮಡು); [-ಮು] (ಉದಾ: ವನ>ವನಮು) ಹಾಗೂ [-ವು] (ಉದಾ: ಗುರು>ಗುರುವು) ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿಯ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಾಗಿ ಸೇರಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತತ್ಸಮಗಳ ಜೊತೆ ಮಾತ್ರ ನಡೆಯುವಂಥದಾಗಿದೆ, ಹಾಗೂ ಈ ಭಾಷೆಯ ಯಾವುದೇ ಮೂಲ ಪದಕ್ಕೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಥಮಾ ವಿಭಕ್ತಿ ಮಾಡುವ ಯಾವುದೇ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗು ವ್ಯಾಕರಣ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟಿರುವ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಈ ತತ್ಸಮೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಒಂದು ವಿಶೇಷ ಅಧ್ಯಾಯವೇ ಇರುತ್ತದೆ.

ಅಂಥ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ ಅಳವಡಿಕೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಮೂಲ ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದ ಎಷ್ಟೋ ಉಚ್ಚಾರಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಪಡೆದುಕೊಂಡವು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣದ ಉಚ್ಚಾರಗಳಿರುವ ಹತ್ತು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಅಕ್ಷರಗಳು ಸೇರಿಕೊಂಡಿವೆ {ಖ, ಛ, ಠ, ಡ, ಫ ಮತ್ತು ಘ, ಝ, ಞ, ಢ, ಧ, ಭ}; ಎರಡು ಸ ವರ್ಗಾಕ್ಷರಗಳು ಇಲ್ಲಿವೆ. {ಶ - 'ಆಶ'ದಲ್ಲಿರುವಂತೆ, ಹಾಗೂ ಷ - 'ಭಾಷ' ದಲ್ಲಿರುವಂತೆ} ಹೊಸದಾಗಿ ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಇವುಗಳ ಉಚ್ಚಾರವು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಈ ಸೇರಿಸುವಿಕೆಯಿಂದಾಗಿ ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ತತ್ಸಮ ಪದಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗಿದೆ, ಇಲ್ಲಿನ ಹಲವಾರು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಬಹುಕಾಲದಿಂದ ಬಹುಭಾಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

ಸಂಜ್ಞೆಗಳೊಂದಿಗೆ, ಸಂಸ್ಕೃತದ ಹಲವು ಸಂಧಿ, ಸಮಾಸದ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಕಲಿಯುವುದು ತೆಲುಗರಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಾಗಿದೆ. ಹೀಗಾಗಿ ಬ್ರಿಟಿಷರು ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುವವರೆಗೆ ತೆಲುಗರು "ಅಮರಂ/ಅಮರಕೋಶ"ದ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣದ ನಿಯಮಗಳನ್ನೂ ಜೊತೆಗೆ ತೆಲುಗು ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನೂ ಮೊದಲಿಗೆ ಕಲಿತಿರುತ್ತಿದ್ದರು. ಬಹುಶಃ, ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದಿರಬೇಕು, ೧೭ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ನಿಘಂಟು ಅಥವಾ ಕೋಶವಿರಲಿಲ್ಲ ಹಾಗೂ ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳ ಮುಂಚಿನಿಂದಲೂ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದರೂ ೧೩ನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೆ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಾಕರಣದ ಕೃತಿ ಇರಲಿಲ್ಲ.

ii) ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ
ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯವು ತುಂಬಾ ಸೃಜನಾತ್ಮಕ, ಕಾವ್ಯರಚನೆಯಲ್ಲಿ

(ಶೈಲಿ, ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಪದಪ್ರಯೋಗ) ಹೊಸತನದಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದರೂ, ಅದೊಂದು ರೀತಿಯ ಅನುವಾದವೇ ಆಗಿತ್ತು. ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಅದನ್ನು ಕರೆಯುವಂತೆ 'ಮರುಸೃಷ್ಟಿ (transcreation)' ಮಾಡಿದ್ದರು. ಕೆಲವು ವಿದ್ವಾಂಸರು ತಾವು ಆ ಕೃತಿಗಳನ್ನು 'ಆಂಧ್ರೀಕರಣ' ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡರು. ಮಹಾಭಾರತ, ರಾಮಾಯಣ, ಭಾಗವತ, ಹಾಗೂ ಕಾಳಿದಾಸ, ಬಾಣಭಟ್ಟ, ಮಾಘ, ಭಾತೃಹರಿ, ದಂಡಿ ಮುಂತಾದವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳು - ಇಂತಹ ಹಲವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು (ಅಕ್ಷರಶಃವಲ್ಲದಿದ್ದರೂ) ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಂತರದ ಕೆಲವು ಕವಿಗಳು ಪುರಾಣಗಳು ಅಥವಾ ಮಹಾಭಾರತ-ರಾಮಾಯಣಗಳ ಕೆಲವೊಂದು ವಸ್ತುವಿಷಯಗಳನ್ನು ಆರಿಸಿಕೊಂಡು ಕಾವ್ಯಗಳನ್ನಾಗಿಸಿದರು. ಹೀಗಾಗಿ ಕೆಲವೊಂದು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದ ತೆಲುಗು ಕಾವ್ಯವೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದವೆಂದೇ ಅರ್ಥ.

ಹನ್ನೊಂದನೇ ಶತಮಾನದ ನನ್ನಯ್ಯನ ಅನುವಾದ (ಆಂಧ್ರೀಕರಣ)ದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬಂದ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತದಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯವು ಲಭ್ಯವಿದೆ. ಆದರೂ ಶಿಲಾಶಾಸನಗಳನ್ನು ಆಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಕಾವ್ಯಪ್ರಕಾರವು ೧೧ನೇ ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯಿಂದಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಸಕ್ತಿಕರವೆಂಬಂತೆ, ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಉಗಮಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆಯೇ ಇಬ್ಬರು ವಿಶಿಷ್ಟ ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾಂಸರು(ಪಂಪ ಮತ್ತು ರನ್ನ) ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಕಾವ್ಯ ರಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದರು. (ತೆಲುಗಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಇದು ಹಲವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ). ಆದರೆ ನನ್ನಯ್ಯನು ಮಹಾಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು(ಪರ್ವಗಳು) ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲಾಗಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೇವಲ ಎರಡೂವರೆ ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಯಿತು. ಆದರೆ ಹದಿಮೂರನೇ ಶತಮಾನದವರೆಗೂ, ತಿಕ್ಕನನು ಉಳಿದ ಹದಿನೈದು ಪರ್ವಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಅನುವಾದಿಸಿ ಮುಗಿಸುವವರೆಗೂ, ಬೇರಾವ ಕವಿಯೂ ಅದನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಲಿಲ್ಲ. ಅವನು ಕೂಡ, ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಮೂರನೇ ಪರ್ವದ ಅರ್ಧಭಾಗವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸದೇ ಬಿಟ್ಟಿದ್ದನು. ಅದನ್ನು ೧೪ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಎರ್ರಣನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದನು. ಹೀಗಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮಹಾಭಾರತವು ತೆಲುಗಿಗೆ ಬರಲು ಎರಡರಿಂದ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತು. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಉತ್ತಮ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿದ ಕೆಲವು ಒಳ್ಳೆಯ ಕವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಒಲ್ಲೇಖಾರ್ಹರೆಂದರೆ ಶೈವಕವಿಗಳಾದ ಪಾಲ್ಕುರಿಕಿ ಸೋಮನ ಹಾಗೂ ನನ್ನೆಚೋದ ('ಕುಮಾರಸಂಭವಂ' ರಚಿಸಿದಾತ).

ಮಹಾಭಾಗವತಂ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣಂ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ೧೪ನೇ/೧೫ನೇ ಶತಮಾನಗಳ ನಂತರ ಬರೆಯಲಾಯಿತು. ಭಾಗವತಂ ಕೃತಿಯ ಬಹುಪಾಲನ್ನು ಬಮ್ಮೆರೆ ಪೋತನನೇ ಬರೆದರೂ, ಆತನ ಅನುಯಾಯಿಗಳು ಕೆಲವು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಬರೆದರು. ಅವರ ಹೆಸರುಗಳ ಉಲ್ಲೇಖವಿದ್ದರೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಈ ಕೃತಿಯು ಪೋತನನದೆಂದೇ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಪೋತನ ಭಾಗವತಂ ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಆದರೆ ರಾಮಾಯಣಂ ಕೃತಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕೃತಿಕಾರರು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಮೊಲ್ಲ ಎಂಬ ಮಹಿಳೆಯೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ.

ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಮುಖ್ಯ ಮತ್ತು ಅದ್ಭುತ ಕವಿಯೆಂದರೆ ಶ್ರೀನಾಥ. ಆತ ಶೃಂಗಾರನೈಷಧಂ, ಕಾಶೀಖಂಡಂ, ಹರವಿಲಾಸಂ, ಭೀಮೇಶ್ವರಪುರಾಣಂ ಎಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಆಧಾರಿತ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ತೆಲುಗಿಗೆ ಆಗಿರುವ 'ಅನುವಾದ'ದ ಕೆಲವು ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನೂ ತನ್ನ ಒಂದು ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾನೆ.

ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಕವಿಗಳು ಬರೆದಿರುವ ಮುನ್ನುಡಿಗಳನ್ನು ಓದಿದರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಕುಟುಂಬದ ವಿವರಗಳು, ಕೃತಿಯ ಲಕ್ಷಣ, ಕೃತಿಯ ಅರ್ಪಣೆ ಮುಂತಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ತಿಳಿಸಿರುವ ಜೊತೆಗೆ ತಮಗೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಗೊತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ, ಆ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ನಮಗೆ ಅರಿವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಅಂಥ ಯಾವ ಕೃತಿಗಳೂ ನಮಗೆ ದೊರೆತಿಲ್ಲ ಜೊತೆಗೆ ಅವುಗಳ ಕುರಿತಾದ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ. ಅವರು ಬಹುಭಾಷಾ ಪಂಡಿತರೂ, ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವವರೂ ಆಗಿದ್ದರೆಂಬ ಮಾಹಿತಿ ನಮಗೆ ತಿಳಿದುಬರುತ್ತದೆ.

ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾಂಸರು ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಕೇವಲ ಸೃಜನಶೀಲ ಕೃತಿಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ವೇದಗಳು, ಪುರಾಣಗಳು, ಕೌಟಿಲ್ಯನ ಅರ್ಥಶಾಸ್ತ್ರ, ಹಾಗೂ ಆಯುರ್ವೇದದ ಕೃತಿಗಳು, ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು ವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಭಾಗ ಎರಡು

ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಡಳಿತದ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗಳು

ಕುತುಬ್‌ಶಾಹಿ ವಂಶವು ಗೋಲ್ಕಂಡವನ್ನು ತಮ್ಮ ರಾಜಧಾನಿ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತೆಲುಗು ನಾಡನ್ನು ೧೫೦೦ ಮತ್ತು ೧೭೦೦ರ ನಡುವೆ ಆಳುತ್ತಿದ್ದರು. ಅವರು ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಪೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹಲವು ಕವಿಗಳು ತತ್ಸಮಗಳನ್ನು

ಬಳಸದೇ 'ಅಚ್ಚ ತೆಲುಗು' ಅಂದರೆ 'ಶುದ್ಧ ತೆಲುಗು' ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಿ ತಮ್ಮ ಕವನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಅವರು ಎಲ್ಲ ವಸ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರಹಗಳಿಂದ ಆರಿಸಿಕೊಂಡು 'ಯಯಾತಿ ಚರಿತ್ರ' (ಯಯಾತಿಯ ಕಥೆ), 'ಅಚ್ಚ ತೆಲುಗು ರಾಮಾಯಣಂ', 'ನೀಲಾಸುಂದರಿಪರಿಣಯಂ'(ನೀಲಾ ಸುಂದರಿಯ ವಿವಾಹ) ಮುಂತಾದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕವಿಗಳು ತತ್ಸಮಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ಅಮರಕೋಶಂನಲ್ಲಿನ ಪದಗಳನ್ನು ಪದಶಃ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಪಂಚಾನನ(ಐದು ಮುಖವುಳ್ಳವನು) ಎಂಬ ಪದವನ್ನು 'ಅರಪದಿಮೂಮುಲವಾಡು' (ಅಂದರೆ ಹತ್ತರಲ್ಲಿ ಅರ್ಧ ಮುಖವುಳ್ಳವನು) ಎಂದು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದರೆ; ಪಲುಕುಚಿಲಿಯ 'ಸರಸ್ವತಿ'; ಗಾಲಿನೆಚ್ಚಿಲಿ ಅಂದರೆ 'ಗಾಳಿಯ ಸಂಗಾತಿ' ಅಂದರೆ ಬೆಂಕಿ; ಕಡಲಿಪುಟ್ಟುವು, ಸಾಗರದ ಮಗಳು ಅಂದರೆ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಎಂಬರ್ಥದ ಪದಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದೊಂದು ಹೆಸರಿಗೂ ಹಲವು ಸಮಾನಾರ್ಥಕಗಳಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆಂಧ್ರ ನಾಮಸಂಗ್ರಹಮು ಮತ್ತು ಸಾಂಬ ನಿಘಂಟುವು ಎಂಬ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ೨೨/೨೩ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ತುಮುರಾಮದಾಸುಕವಿಯು ಇನ್ನೊಂದು ನಿಘಂಟಿನಲ್ಲಿ ಶಿವನಿಗೆ ೩೯ ಹೆಸರುಗಳಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಹಲವು ಹೆಸರುಗಳ ಆಧಾರಗಳೆಂದರೆ (i) ಆ ದೇವರ ರೂಪವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಜ್ಞಾನ (ii) ಆ ದೇವರ ಇತರ ಸಂಬಂಧಿಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಬಂಧ (iii) ಆ ದೇವರ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾರ್ಯಗಳು. ಈ ಎಲ್ಲ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ಮೂರು ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿದೆ (i) ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದದ ನೇರ ಅಥವಾ ಪದಶಃ ಅನುವಾದ (ii) ಪದಮೂಲವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಅನುವಾದಗಳು ಅಥವಾ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಗಳು (iii) ತದ್ಭವ ಸೃಷ್ಟಿ (ಉಷಾದೇವಿ, ೨೦೦೩, ಪು.೨೦೦-೨೦೧)

ಆದಾಗ್ಯೂ, ನಂತರದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅರಸರು ತೆಲುಗನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ, ಉರ್ದುವನ್ನು ತಮ್ಮ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಸಿಕೊಂಡರು. ಎಷ್ಟೋ ಉರ್ದುಕವಿಗಳು ತಮ್ಮ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಎಷ್ಟೋ ಅರಸರು ಸ್ವತಃ ತಾವೇ ಒಳ್ಳೆಯ ಉರ್ದುಕವಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಅರೇಬಿಕ್, ಪರ್ಷಿಯನ್, ತುರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಉರ್ದುವೇ ಅಲ್ಲದೆ ಸ್ಥಳೀಯರ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತೆಲುಗು, ಕನ್ನಡ, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮೆರೆಯಿತು. ನಂತರ ಮುಸ್ಲಿಂ ಅರಸರು ಮತ್ತು ಬ್ರಿಟಿಷರ ನಡುವಿನ ಒಪ್ಪಂದಗಳಿಂದಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೂಡ ಈ ನಾಡನ್ನು ಪ್ರವೇಶಿಸಿತು. ಹಲವಾರು ವಿದ್ಯಾವಂತರು ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗದವರು ಬಹುಭಾಷಿಕರಾಗಿದ್ದರು. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್, ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಕುರಿತ ಯಾವುದೇ ಅಧ್ಯಯನವೂ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಉರ್ದುವಿನಿಂದ ಅನುವಾದಗಳು

ಆದರೆ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯವು ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಎಷ್ಟೋ ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳು ಉರ್ದುಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿತು ಉರ್ದು ಕಾವ್ಯವನ್ನು ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ದುವ್ವರಿ ರಾಮಿರೆಡ್ಡಿ ಕವಿಯು ಬೋಸ್ತಾನ್ ಮತ್ತು ಗುಲಿಸ್ತಾನ್ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತೆಲುಗಿಗೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ 'ಪಂಡಲತೋಟ' ಮತ್ತು 'ಗುಲಾಬಿತೋಟ' ಎಂದು ಪರ್ಷಿಯಾ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾನೆ. ಆತನ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕಾವ್ಯವಾದ 'ಪಾನಶಾಲೆ'ವು ಒಮರ್ ಖಯ್ಯಾಮನ ರುಬಯ್ಯಾತ್ (೧೯೩೫)ನ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ.

ಇನ್ನೊಬ್ಬ ಕವಿ ದಾಶರಥಿ ಕೃಷ್ಣಮಾಚಾರ್ಯಲು ಅವರು ನಿಘಾಠರ ದುಷ್ಕೃತ್ಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿದ್ದರೂ, ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಿತರಾಗಿದ್ದು ಗಾಲಿಬ್‌ನ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಕಾಳೋಜಿ ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಅವರು ಖಿಲೀಲ್ ಗಿಬ್ರಾನನ ಕಾವ್ಯವನ್ನು 'ಜೀವನಗೀತಿಕ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಎರಡನೇ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿ ಪಡೆದ ಸಿ. ನಾರಾಯಣ ರೆಡ್ಡಿ ಅವರು ಗಜಲ್‌ಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತರಾಗಿ ಅವರು ರಚಿಸಿರುವ ತೆಲುಗು ಗಜಲ್‌ಗಳು, ಗಜಲ್ ಗಾಯಕರ ನಡುವೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.

ರಾಮಿರೆಡ್ಡಿ ಮತ್ತು ದಾಶರಥಿಯವರಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ, ಹಲವಾರು ತೆಲುಗು ಕವಿಗಳು ೧೯ನೇ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ೨೦ನೇ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ಉರ್ದು (ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಸಾಹಿತ್ಯವೂ ಸೇರಿದಂತೆ) ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ ಅಥವಾ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ, ರಾಮಾಯಣ ಮತ್ತು ಮಹಾಭಾರತ ಕೃತಿಗಳು ಉರ್ದು, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಉಲ್ಲೇಖಗಳಿರುವುದನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ ತೆಲುಗು ಕೃತಿಗಳು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಹಿತಿ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಏನೇ ಆದರೂ ಮೇಲಿನ ಬಹುತೇಕ ಅನುವಾದಗಳು ನಡೆದಿರುವುದು ಕೇವಲ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ.

ತೆಲುಗರು ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಮರು ನಾಲ್ಕು ಶತಮಾನಗಳಿಗೂ ಮಿಕ್ಕಿ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ನಿಘಾಠರ ಆಡಳಿತಾವಧಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಯಾವುದೇ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಮಾಹಿತಿಯು ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲದಿರುವುದು ದುರದೃಷ್ಟಕರ.

ಇತ್ತೀಚಿನ ಆಧುನಿಕ ದಿನಗಳಲ್ಲಿ, ಸದಾಶಿವರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಉರ್ದು ಸಾಹಿತ್ಯದಿಂದ ಕೆಲವು ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದರೂ, ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ೧೯೮೦ರ ದಶಕದಿಂದೀಚೆಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಕಾವ್ಯ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕಾಣಿಕೆ ನೀಡಿರುವ ಸಾಕಷ್ಟು ಮುಸ್ಲಿಂ ಕವಿಗಳೂ, ಕವಯತ್ರಿಗಳು ಇದ್ದರೂ (ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಅಫ್ಸರ್, ಖಾದರ್ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್, ಸೈಬಾಬ, ಖಾದಿರ್ ಬಾಬು, ಜಾವಿದ್, ಗೌಸ್ ಮೊಹಿಯುದ್ದೀನ್ ಮತ್ತು ಶಾಜಹಾನ) ತೆಲುಗುವಿನಿಂದ ಉರ್ದುವಿಗೆ ಯಾವ ಕೃತಿಯೂ ಅನುವಾದವಾದಂತಿಲ್ಲ.

ಭಾಗ - ಮೂರು

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಮತ್ತು ಪರಿಣಾಮ

ಮೌಖಿಕವಾಗಿಯಾಗಲೀ ಬರಹದಲ್ಲಾಗಲೀ, ಅನುವಾದವು ಬಹುಭಾಷಿಕ ಸಂದರ್ಭಗಳಿಂದ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ವರ್ಗವು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡ ಭಾಷಾನೀತಿಗಳಿಂದ ಹುಟ್ಟುವ ಒಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನುವಾದವು ಶೂನ್ಯದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಬದಲಿಗೆ, ಅದು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಭಾಗವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ನಿಖರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಭಾಗ ಒಂದರಲ್ಲಿ ನಾವು ಚರ್ಚಿಸಿದ ಅನುವಾದದ ವಿಷಯಗಳನ್ನು 'ಅನುವಾದ'ವೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಥವಾ ನೈಜ ಅನುವಾದಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಸ್ವಭಾವತಃ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ನಿಖರವಾದ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವೆಂಬುದು ೧೮ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರಭಾವದಿಂದ ಮತ್ತು ಮಧ್ಯಪ್ರವೇಶದಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚೂ ಕಡಿಮೆ ಜೊತೆಜೊತೆಗೇ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಈಗ ಅದೊಂದು ಅನಿವಾರ್ಯ ವಿಚಾರವಂತ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಗಳ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಆರ್ಥಿಕ, ರಾಜಕೀಯಾತ್ಮಕ, ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ, ವೈಜ್ಞಾನಿಕ-ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳು ಮುಖ್ಯ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತವೆ.

ಹಾಗಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಜರ್ಮನ್, ರಷ್ಯನ್, ಫ್ರೆಂಚ್ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ತೆಲುಗು ಅನುವಾದಗಳು ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬದ್ಧವಾಗಿದ್ದು, ಗುಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಗಳೆರಡರಲ್ಲೂ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿವೆ. ಇವೇ ಅಲ್ಲದೆ,

ಬಂಗಾಳಿ, ಹಿಂದಿ, ಉರ್ದು, ಮಲಯಾಳಂ, ತಮಿಳು ಮತ್ತಿತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ನಡೆದಿರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುವಾದಗಳು ತೆಲುಗು ಮನಸ್ಸಿನ ಮೇಲೆ ಅಗಾಧವಾದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನುಂಟುಮಾಡಿವೆ. ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರಕಾರದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ತೆಲುಗು ಸಮಾಜದ 'ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವ' ಮತ್ತು 'ಪ್ರಾಪಂಚಿಕ ನೋಟ'ಗಳನ್ನು ಬದಲಾಯಿಸಿವೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಮತ್ತಿತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ನಡೆದ ನಗಣ್ಯ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅನುವಾದಗಳಿದ್ದರೂ, (ಬಹುತೇಕ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿತು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಸಿ.ಪಿ. ಬ್ರೌನ್‌ನಂಥವರದ್ದು); ವೀರೇಶಲಿಂಗಂ ಪಂతుಲು ಅವರ ಮುಂಚೂಣಿಯ ಕೃತಿಗಳು, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಅಗಾಧ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿದ್ದವೆಂದರೆ ತೆಲುಗಿಗೆ ಪ್ರವೇಶಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯಕ್ಕೆ ನ್ಯಾಯ ಒದಗಿಸುವುದೇ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಆಂಧ್ರ ಪತ್ರಿಕಾ ಮತ್ತು ಕೃಷ್ಣ ಪತ್ರಿಕಾ ಥರದ ಎಷ್ಟೋ ಪತ್ರಿಕೆಗಳು ಅಂಥವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದವು. ಕೆಲವು ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಲುಗಿಗಿಂತ ಆದ ಅನುವಾದಗಳು, ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಇಬ್ಬರು ಶ್ರೇಷ್ಠ ವಿದ್ವಾಂಸರು(ವೆಲೆಚೇರು ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಮತ್ತು ಡೇವಿಡ್ ಶೂಲ್ಮನ್) ಇದನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ತೆಲುಗಿಗೆ ಒಂದು ಶ್ರೀಮಂತ, ಅದ್ವಿತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಇದ್ದರೂ, ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂಗಾಳಿ, ಹಿಂದಿ, ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕಿರುವಂಥ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪಡೆದಿಲ್ಲ. ಅನುವಾದಗಳ ಮೊದಲ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗಳು ಅನುವಾದವಾದವು. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ನಾಟಕಗಳು ಮತ್ತು ಕಾವ್ಯ ಸೇರಿವೆ. ಹಾಗೆ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಮುಖ ಬರಹಗಾರರೆಂದರೆ ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರ್, ಡಿಕೆನ್ಸ್, ಅಲೆಕ್ಸಾಂಡರ್ ಡ್ಯುಮಾಸ್, ವಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯೂಗೋ, ಸೆಂತ್‌ವ್ಯಾಂಟಸ್ ಮತ್ತು ಸೋಮರ್‌ಸೆಟ್ ಮೋಮ್. ಗ್ರೀಕ್ ನಾಟಕಗಳೂ ಸಹ ಅನುವಾದವಾಗುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ರಂಗಪ್ರದರ್ಶನವನ್ನೂ ಕಂಡಿವೆ.

ಭಾರತ ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಸೋವಿಯತ್ ಯೂನಿಯನ್ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಪಕ್ಷೀಯ ಸಹಕಾರದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಲವು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯಗಳು ಈ ಎರಡು ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ನಡೆದಿವೆ. ಅಲ್ಲದೇ, ತೆಲುಗಿನವರು ಮಾರ್ಕ್ಸ್‌ವಾದ, ಸಮಾಜವಾದ ಮತ್ತು ಕಮ್ಯೂನಿಜಂನಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಾದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಮತ್ತು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ನಮಗೆ ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್, ದಸ್ತೊವ್ಸ್ಕಿ, ಚೆಕಾಪ್,

ಮತ್ತು ಗಾರ್ಕಿಯವರ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳೇ ಅಲ್ಲದೆ ಕಾರ್ಲ್‌ಮಾರ್ಕ್ಸ್, ಏಂಜೆಲ್ಸ್, ಲೆನಿನ್, ಸ್ಟಾಲಿನ್ ಮತ್ತು ಮಾವೋ ಅವರ ಅನುವಾದಗಳೂ ಲಭ್ಯವಿವೆ. ಅಲ್ಲದೆ, ಫ್ರೆಂಚ್, ಜರ್ಮನ್, ಜಪಾನೀ ಮತ್ತು ಚೈನೀ ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದಗಳೂ ಇವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕೃತಿಗಳು ವಿಶಾಲಾಂಧ್ರ ಪಬ್ಲಿಷರ್ಸ್ ಮತ್ತು ದೇಸಿ ಕವಿತಾಮಂಡಲಿಯ ವತಿಯಿಂದ ಪ್ರಕಟವಾಗಿವೆ. ನಂತರ ಪ್ರಜಾಶಕ್ತಿ ಬುಕ್ಸ್ ವತಿಯಿಂದಲೂ ಅವು ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಬಹುತೇಕ ರಷ್ಯನ್‌ನಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಮಕ್ಕಳ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಹಾಗೂ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನೂ ಸಹ, ವಿಶಾಲಾಂಧ್ರವು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ.

ಬಂಗಾಳಿ (ಠಾಗೂರ್, ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರ ಚಟರ್ಜಿ ಮತ್ತು ಶರತ್‌ಚಂದ್ರರ ಬಹಳಷ್ಟು ಕೃತಿಗಳು), ಹಿಂದಿ(ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್ರರ ಬಹುತೇಕ ಕೃತಿಗಳು) ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಲೂ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಹಲವಾರು ಓದುಗರಿಗೆ ಅವು ಮೂಲ, ಸ್ಥಳೀಯ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಂಬಲಸಾಧ್ಯವಾಗಿರುವ ಮಟ್ಟಿನ ಸಶಕ್ತ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಠಾಗೂರರ 'ಗೀತಾಂಜಲಿ'ಯೊಂದೇ ಹಲವಾರು ವಿಭಿನ್ನ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ, ಹಾಗೆಯೇ ಒಮರ್ ಖಯ್ಯಾಮನ 'ರುಬಯ್ಯಾತ್' ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕಂಡಿದೆ. ರಾಹುಲ್‌ಸಾಂಕೃತ್ಯಾಯನರ ಎಲ್ಲಾ ಕೃತಿಗಳೂ ತೆಲುಗುವಿನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಿವೆ.

ಇಂದಿನ ಅನುವಾದಗಳು ಕೇವಲ ಡೇಲ್ ಕಾರ್ನೆಗಿ, ಸ್ಟೀಫನ್ ಕೋವೆ, ಪಾವ್ಲೋ ಕೋಹೆಲೋ, ಜೋಸೆಫ್ ಮರ್ಫಿ, ಶಿವ್ ಖೇರ, ರಾಬಿನ್ ಶರ್ಮ ಮುಂತಾದವರ ಜನಪ್ರಿಯ ಕೃತಿಗಳಾಗಿವೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕ ಕೃತಿಗಳು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವ ವಿಕಸನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದವಾಗಿವೆ.

ಸಹವಾಸಿ, ಸಂತ ಸುಂದರಿ, ಕೆ. ಚಕ್ರಪಾಣಿ ಹಾಗೂ ಡಿ. ಚಂದ್ರಶೇಖರ ರೆಡ್ಡಿ - ಇವರು ಜ್ಞಾನಾಧಾರಿತ ಕೃತಿಗಳು ಅಥವಾ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಅನುವಾದದ ಗಂಭೀರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರಮುಖ ಅನುವಾದಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೆಳಗೆ ನೀಡಲಾಗಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಲುಗುವಿಗೆ ಅನುವಾದಗಳು

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಳುವಳಿಯ ಸಮಯದಲ್ಲಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ತೆಲುಗು ಜನರು ಬಂಗಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದ್ದರು. ತೀರಾ ಮುಂಚಿನ ಅನುವಾದಗಳೆಂದರೆ ಬಂಗಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದವೇ ಆಗಿದ್ದವು. ದೇವದಾಸ್, ಪರಿಣೀತ ಮತ್ತು ಶ್ರೀಕಾಂತ್ ಸೇರಿದಂತೆ ಶರತ್ಚಂದ್ರರ ಹಲವು ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿತ್ತು.

ರವೀಂದ್ರನಾಥ ತಾಗೂರರ ಮತ್ತು ಬಂಕಿಮಚಂದ್ರರ ಕೃತಿಗಳೂ ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದವು. ವಿಶೇಷವಾಗಿ ತಾಗೂರರ ಗೀತಾಂಜಲಿಯು ಪದ್ಯ ಮತ್ತು ಗದ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳೆರಡರಲ್ಲಿಯೂ ವಿವಿಧ ಲೇಖಕರಿಂದ(ಕನಿಷ್ಠವೆಂದರೂ ಆರರಿಂದ ಏಳು ಅನುವಾದಗಳು) ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದು, ತೆಲುಗಿನವರ ನಡುವೆ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲವೂ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಬಂಕಿಮರ ದುರ್ಗೇಶ್‌ನಂದಿನಿ ಕೂಡ ತೆಲುಗು ಓದುಗರ ನಡುವೆ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದೆ.

ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಕೂಡ ಒಳ್ಳೆಯ ಅನುವಾದಗಳು ಬಂದಿವೆ. ಪ್ರೇಮ್‌ಚಂದ್ ಮತ್ತು ರಾಹುಲ್ ಸಾಂಕೃತ್ಯಾಯನ ಅವರ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳೂ ತೆಲುಗಿನ ಓದುಗರ ನಡುವೆ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ.

ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳೂ ತುಂಬಾ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿವೆ. ಶರ್ವಾಣಿಯವರಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ತ್ರಿವೇಣಿಯವರ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಧಾರಾವಾಹಿಗಳಾಗಿ ಮೂಡಿಬಂದು, ತೆಲುಗಿನವರ ನಡುವೆ ಜನಪ್ರಿಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಜೆಮ್ಮೀನ್ ಕೂಡ ಸೇರಿದಂತೆ ತಕ್ಕಳಿ ಶಿವಶಂಕರ್ ಪಿಳ್ಳೈ ಅವರ ಬರಹಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡಿವೆ. ಈನಾಡು ಸಂಸ್ಥೆಯು ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಗಳ ಕತೆಗಳ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಸಿಕ ಪತ್ರಿಕೆಯಾದ 'ವಿಪುಲ'ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸುವ ಮೂಲಕ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಾ ಬಂದಿದೆ.

ಭಾರತದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯದ ನಂತರ, ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳು ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿವೆ. ಆದರೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಅವು ತುಂಬಾ ವಿರಳವಾಗಿವೆ.

ಕೇಂದ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಯ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುವಾದಗಳು ಮುಂದುವರಿಯುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಅವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದಷ್ಟು ವೇಗದಲ್ಲಾಗಲಿ, ಮಟ್ಟದಲ್ಲಾಗಲಿ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ.

ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗಳು

ಬೇರೆಯ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ತಂದುಕೊಂಡ ತೆಲುಗು ಜನರು, ಅದೇ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತೆಲುಗಿನ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಬೇರೆಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅದೇ ಮಟ್ಟದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ವಿಷಾದಕರ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವು ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ, ಇದರಲ್ಲಿ ತೋರಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಆಸಕ್ತಿಯು ತುಂಬಾ

ಕಡಿಮೆಯೇ ಇದೆ. ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಣಿತರ ಪ್ರಕಾರ, ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಹಾಗೆ ಅನುವಾದವಾದ ಕೃತಿಗಳೂ ಓದುಗರ ಗಂಭೀರ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿಲ್ಲ. ತೆಲುಗಿಗೆ ಆದ ಅನುವಾದಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದಂತೆ ಇಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ(ವೆಂಕಟೇಶ್ವರ, ೧೯೭೨).

ಮೊದಲ ತೆಲುಗೇತರ ಅನುವಾದಕರೆಂದರೆ ಸಿ.ಪಿ. ಬ್ರೌನ್. ಅವರು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಕಲಿತು ಹಲವಾರು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಿ, ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು. ಅವರು ಕವಿ ವೇಮನನನ್ನು ಒಬ್ಬ ವಿಶಿಷ್ಟ ಕವಿ ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ ಮೊದಲಿಗರು. ಆತನ ಶತಕ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿದವರು ಅವರೇ. ಅವರ ಇತರ ಅನುವಾದಗಳು ಈಗ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ, ಭಾರತದ ಹೊರಗೆ ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತ ಮತ್ತು ರಷ್ಯ ದೇಶಗಳ ನಡುವೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಿನಿಮಯಗಳಿದ್ದಾಗ, ತೆಲುಗಿನಿಂದ ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗೆ ಕೆಲವು ಅನುವಾದಗಳಾದವು. ಆದರೆ ಇವು ಕೂಡ ವಿರಳವಾಗಿದ್ದವು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿ ಲಭ್ಯವಿಲ್ಲ.

ವಿಶ್ವನಾಥ ಸತ್ಯನಾರಾಯಣ ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾನಪೀಠ ಪ್ರಶಸ್ತಿಯನ್ನು ತಂದುಕೊಟ್ಟ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕಾದಂಬರಿಯಾದ 'ವೇಯಿಪಡಗಲು' ಕೃತಿಯನ್ನು ಪಿ.ವಿ. ನರಸಿಂಹರಾವ್ ಅವರು ಹಿಂದೆಯೇ 'ಸಹಸ್ರಭಣಿ' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಆ ಕೃತಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಕೂಡ 'ಥೌಸಂಡ್ ಹುಡ್' ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವಾಗಿದೆ.

ಗುರುಜಾಡ ಅಪ್ಪಾರಾವು ಅವರ ಕನ್ಯಾಶುಲ್ಕಂ ಕೃತಿಯು ಹಲವರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿದ್ದು, ಹಲವಾರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಇದು ಕಂಡಿದೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ವಿಜಯಶ್ರೀ ಮತ್ತಿತರರು ಇದನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ವಿಸ್ಕೊನ್ನಿನ್, ಮ್ಯಾಡಿಸನ್‌ನ ವೆಲ್ಚೇರು ನಾರಾಯಣ ರಾವ್ ಇನ್ನೊಂದು ಅನುವಾದವನ್ನು ಗರ್ಲ್ಸ್ ಫಾರ್ ಸೇಲ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಪೆಂಗ್ವಿನ್ ಅದನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಮುಂಚೆ ಅವರು ತೆಲುಗಿನ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದ್ದರು. ಅವರು ತಮ್ಮೊಂದಿಗೆ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಇಸ್ರೇಲಿನ ಡೇವಿಡ್ ಶೂಲಮನ್ ಅವರೊಡನೆ ಸೇರಿ ಕಳಾಪೂರೋದಯಂ (ದ ಸೌಂಡ್ ಆಫ್ ಕಿಸ್ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ) ಕೃತಿಯ ಮುಖ್ಯ ವಸ್ತುವಿಷಯವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಿಸಿ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು.

ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಮೂಲ ಬರಹಗಳೇ ಅತೀ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿರುವುದನ್ನು ನೋಡುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಉದ್ಭವಿಸುವುದಿಲ್ಲ.

ಆದರೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಎರಡು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ತೆಲುಗು ವ್ಯಾಕರಣಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಅವುಗಳಲ್ಲೊಂದು ಪಿ.ಎಸ್. ಸುಬ್ರಮಣ್ಯಂ ಅವರು ಅನುವಾದಿಸಿ ಐಎಸ್‌ಡಿಎಲ್, ತಿರುವನಂತಪುರಂ (೨೦೦೧) ಅವರು ಪ್ರಕಟಿಸಿರುವ ಪರವಸ್ತು ಚಿನ್ನಯಸೂರಿ ಅವರ ಬಾಲವ್ಯಾಕರಣಮು. ಇನ್ನೊಂದು ೧೩ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಮೊದಲ ತೆಲುಗು ವ್ಯಾಕರಣವಾದ ಮೂಲಘಟಿಕ ಕೇತನ ಅವರು ರಚಿಸಿದ ಆಂಧ್ರಭಾಷಾಭೂಷಣಮು ಕೃತಿಯನ್ನು ಭಾಷಾವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯೊಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಆಯಾ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಪರಿಣಿತರಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವೊಂದು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ತೆಲುಗು ಅಕಾಡೆಮಿ, ಹೈದರಾಬಾದ್‌ನಿಂದ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ.

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವ

ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದಂತೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು (ಅ) ಸಂವಹನದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, (ಆ) ಶಿಕ್ಷಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, (ಇ) ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ, (ಈ) ಭಾಷಾ-ನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ (ಉ) ಜಾಗತೀಕರಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಗ್ರಹಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ.

(ಅ) ಸಂವಹನ

ಭಾರತವು ಬಹುಭಾಷಾ ದೇಶವಾಗಿದ್ದು, ಪ್ರತೀ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯವೂ ಹಲವಾರು ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆದಾರರು ಹಲವಾರು ಶತಮಾನಗಳು ಅಥವಾ ದಶಕಗಳಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರದ ಭಾಷಾನೀತಿಗಳು ಏನೇ ಇದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕರು ಇದ್ದೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ತೆಲುಗಿನವರ ಎರಡು ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಆಂಧ್ರಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ತೆಲಂಗಾಣದಲ್ಲಿಯೂ, ಅನಾದಿ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಹಲವಾರು ಅನುಸೂಚಿತ ಹಾಗೂ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳ ಬಳಕೆದಾರರು ಇಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕರು ದೈನಂದಿನ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕರಾಗಿದ್ದಾರೆ.

(ಆ) ಶಿಕ್ಷಣ

ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರವು ಜಾರಿಗೆ ತಂದ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರವು ೧೯೭೦ ಮತ್ತು ೧೯೮೦ರ ದಶಕಗಳವರೆಗೆ ಕೆಲವು ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವಿಯಾದರೂ, ಕೆಲವು ಉತ್ತರ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಜಾಗತೀಕರಣದಿಂದಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ನೀಡಲಾಗಿದೆ

ಹಾಗೂ ಅದು ಶಿಕ್ಷಣ 'ಮಾಧ್ಯಮ'ವಾಗಿದೆ. ಇದರೊಂದಿಗೆ ಹಲವು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಅಪಾಯದಂಚಿನಲ್ಲಿವೆ. ಆದರೂ, ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಗೆ ಹೋಲಿಸಿದರೆ, ಹಿಂದಿಯು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಹಲವು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಬದುಕುಳಿದಿದೆ. ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ತೆಲುಗು ಮತ್ತು ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳ ಜಾರಿಯನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿದರೆ, ಆ ಭಾಷೆಗಳು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಳಿವಿನತ್ತ ಸಾಗುತ್ತವೆ.

(ಇ) ಆಡಳಿತ

ತೆಲುಗನ್ನು ೧೯೬೬ರಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಸಲಾಯಿತು. ಅದರಂತೆ, ಎಲ್ಲಾ ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ವ್ಯವಹಾರಗಳು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೇ ಇರಬೇಕು. ಸದಸ್ಯರು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರಾದರೂ, ಸಭಾಪತಿಗಳು ಬಹುತೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳು ಇನ್ನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆದರೂ, ಅಫಿಶಿಯಲ್ ಲ್ಯಾಂಗ್ವೇಜ್ ಕಮಿಷನ್‌ನ ಪ್ರಯತ್ನದಿಂದಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದ ಕೆಲವು ಇಲಾಖೆಗಳು ತೆಲುಗನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿರುವುದು ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಇಡೀ ಆಡಳಿತವು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ, ಜನರು ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಅರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ವ್ಯವಹರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಉರ್ದು ಭಾಷೆಯು ತೆಲುಗಿನವರ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡನೇ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುತೇಕ ಎಲ್ಲಾ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳು ಉರ್ದು ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದವಾಗುತ್ತವೆ.

(ಈ) ಭಾಷಾ ನೀತಿ

ರಾಜ್ಯದ ಭಾಷಾನೀತಿಯು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಕಳೆದ ದಶಕದಲ್ಲಿ, ಸರ್ಕಾರವು ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಆದಿವಾಸಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿತು. ಎಸ್‌ಸಿಇಆರ್‌ಟಿಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಿತ ಮೂಲ ಭಾಷಿಕರು ಅಥವಾ ಕೆಲವು ಭಾಷಾತಜ್ಞರ ಸಹಯೋಗದೊಂದಿಗೆ ಅಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಆದಿವಾಸಿ ಭಾಷೆಗಳಾದ ಕೊಂಡ, ಗೊಂಡಿ, ಸವರ ಇತ್ಯಾದಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಲಿಪಿ ಇಲ್ಲದ್ದರಿಂದ ಬಾಲಬೋಧಿಯಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಲಿಪಿಯನ್ನೇ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಆದರೂ, ಈಗ ಸರ್ಕಾರವು ಶಿಶುವಿಹಾರದಿಂದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರದವರೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ

ಕಲಿತ ಮಕ್ಕಳ ಭವಿಷ್ಯ ಏನಾಗಬಹುದು ಎಂದು ಯಾರಾದರೂ ಅಚ್ಚರಿಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗೆಯೇ, ಮಾಧ್ಯಮವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುವುದರಿಂದ, ೧೯೭೦ರ ದಶಕದಲ್ಲಿ ತೆಲುಗು ಅಕಾಡೆಮಿಯು ಆರಂಭಿಸಿದ್ದ ವಿವಿಧ ವಿಷಯಗಳ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ತೆಲುಗಿನಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಕಟಿಸುವ; ಹಾಗೂ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಯೋಜನೆಯು ಏನನ್ನಾದರೂ ಸಾಧಿಸುವ ಮುಂಚೆಯೇ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ, ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗೆ ಬದಲಿಸುವ ನೀತಿಯ ಸರ್ಕಾರಿ ಆದೇಶಗಳ ಬಿಡುಗಡೆಯೂ ಯಾವುದೇ ಮುನ್ನಡೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದ ಈ ನೀತಿಯ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಕಾದು ನೋಡಬೇಕಿದೆ.

(ಉ) ಜಾಗತೀಕರಣ

ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಪರಿಣಾಮವು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ವೇಗವಾಗಿದ್ದು, ಗ್ರಾಮೀಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಜನರೂ ಮೊಬೈಲ್ ಮತ್ತು ಸ್ಮಾರ್ಟ್ ಫೋನ್‌ಗಳನ್ನು ಬಳಸತೊಡಗಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಪಂಚವು ಈಗ ಜನರ ಬಾಗಿಲಿಗೂ, ಪಾದಗಳ ಬಳಿಯೂ ಬಂದಿದೆ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರು ಅದರ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಬಲ್ಲರು ಹಾಗೂ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಲ್ಲರು. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ, ಕವಿಗಳು ಹಾಗೂ ಬರಹಗಾರರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಜಾಗತೀಕರಣದ ಋಣಾತ್ಮಕ ಪರಿಣಾಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸಿ, ಮುಂಚಿನ ಸಮಾಜದ ಮೌಲ್ಯಗಳು ಕುಸಿಯುತ್ತಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಜನರನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಜನರ ನಡುವೆ ಅಸಹಿಷ್ಣುತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದು, ಜನರು ನಿಧಾನವಾಗಿ ಅಸಂವೇದಿಗಳಾಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಕುಟುಂಬಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನಿರ್ಲಿಪ್ತರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂವಹನಗಳು ಹಿಂದೆಂದೂ ಕಾಣದ ತಿರುವುಗಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದು, ಕುಟುಂಬದ ಸದಸ್ಯರು, ನೆರೆಹೊರೆಯವರು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುಂಪುಗಳ ನಡುವೆ ನಡುವಿನ ಆತ್ಮೀಯ ಸಂವಹನಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟಾಗುತ್ತಿದೆ. ಅದರ ಪರಿಣಾಮವು ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಮೇಲೂ ಆಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೆಂದರೆ, ಒಂದು ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದನೆಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಸ್ಥಳಗಳ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿದ್ದ ಬೆಲೆಗಳು, ಈಗ ಎಲ್ಲೆಡೆ ಒಂದೇ ಸಮನಾಗಿವೆ.

ಅಂತಿಮವಾಗಿ...

ಅನುವಾದವು ಮೂಲಪಠ್ಯದಷ್ಟೇ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾದುದು. ಬಹುಶಃ ತೆಲುಗು ವಿದ್ವಾಂಸರಿಗೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಲುಗಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದು, ತೆಲುಗಿನಿಂದ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಸುಲಭವೆನಿಸಿರಬಹುದು. ಕಾರಣವೇನೇ

ಇರಲಿ, ಶ್ರೀಮಂತವೂ, ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿಯೂ ಇರುವ ತೆಲುಗು ಸಾಹಿತ್ಯವು, ತೆಲುಗು ನಾಡಿನಿಂದ ಹೊರಗಿನ ಓದುಗರನ್ನು ತಲುಪಿಲ್ಲ. ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕತೆಯೂ, ನುಡಿಗಟ್ಟಿನ ಶೈಲಿಗಳು ಕೂಡ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಅಡ್ಡಿಯುಂಟುಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು.

ಮಹಿಳಾವಾದ, ದಲಿತ ಹಾಗೂ ಮುಸ್ಲಿಂಗಳಂಥ ಹಲವಾರು ಆಧುನಿಕ ಮತ್ತು ವಿಭಿನ್ನ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳು ತೆಲುಗಿನವರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿವೆ; ಆದರೂ ಅನುವಾದಗಳು ಅಲ್ಪಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿವೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾಧ್ಯಮವನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತಂದು, ಹಲವಾರು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರಗಳು, ಅನುವಾದವನ್ನು ತೃಪ್ತಿಸುವ ಹುನ್ನಾರದಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಹೀಗಾಗಿ, ಅನುವಾದವು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯದ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮತ್ತು ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಒಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದ್ದರೂ, ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಸ್ತುತ ನೀತಿಗಳು ಸಂಕಷ್ಟವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡುತ್ತಿವೆ. ಕ್ರಮೇಣ ಇದು ಭಾರತದ ಭಾಷಾ ದ್ವಂದ್ವ ನೀತಿಯಿಂದ ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಮೇಲುಗೈ ಸಿಕ್ಕಿದ್ದರೆ ಅದೇ ಸಮಯಕ್ಕೆ, ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಭಾಷೆಗಳು ನೇಪಥ್ಯಕ್ಕೆ ಸರಿದಿವೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಅಂಚಿಗೆ ತಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಸ್ವಯಂ ಸಮರ್ಥನೆಯ ಹೋರಾಟಗಳು, ವಿಚ್ಛಿದ್ರಕಾರಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕತೆಯ ಚಳುವಳಿಗಳಾಗಿ ಮೇಲೇರುತ್ತಿರುವಾಗ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸ್ವಭಾವೋನ್ನತಿಯ ಭಂಡಾರವಾದ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಭೂತ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುಗ್ಗಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ, ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ರಾಜಕೀಯ ಆಕ್ರಮಣಗಳು ಮತ್ತು ಆಳ್ವಿಕೆಗಳು ಇದ್ದರೂ ಜೊತೆಜೊತೆಗಿದ್ದ ಭಾರತದ ಭಾಷೆಗಳು, ತಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಂತಸ್ತುಗಳ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಈಗ ಜಾಗತಿಕ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಉಳಿವಿಗಾಗಿ ಹರಸಾಹಸ ಪಡುತ್ತಿವೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ನವೀನ್ ಹಳೆಮನೆ

Bibliography

Choudhuri, Indranath, Translation and Multilingualism in Post-Colonial Context: Indian Situation. A&D Volume 29. No. 4. (Internet).

Grin, Francois, Translating and the Dynamics of Multilingualism

Usha Devi, Ainavolu. 2009. Andhrabhashabhusanamu by Ketana of 13th century. Translation with meaning and linguistic Interpretation. Hyderabad : EMESCO

Usha Devi, Ainavolu and Durgempudi Chandrasekhar Reddy (eds).

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ, ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ತೆಲುಗು ಭಾಷೆ

೧೩೧

2014. Andhra Pradesh Telangana Rashtraalabhaashalu.(General Editor: G. N. Devy). Hyderabad: EMESCO

Venkateswarlu, Pullabhotla.1972. Telugu navalaasaahityavikaasamu (Development of the Telugu Novel, (A Critical Survey)). Hyderabad, The Author.

* * * * *

ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ : ಕರ್ನಾಟಕದ ದೃಷ್ಟಾಂತ

- ವನಮಾಲಾ ವಿಶ್ವನಾಥ

೧೬೫೨ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳಿರುವ ಭಾರತ, ಜಗತ್ತಿನ ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಬಹುಭಾಷಿಕ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು. ದೇಶದ ಉದ್ದಗಲಕ್ಕೂ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಇದ್ದರೂ, ಅದರ ಸ್ವಭಾವ, ರಚನೆ, ವಸ್ತು ಹಾಗೂ ಗತಿಶೀಲತೆಗಳು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೂ ವಿಭಿನ್ನವೇ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಕರ್ನಾಟಕಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಾಗ ನಮ್ಮ ನೆರೆಯ ರಾಜ್ಯಗಳಾದ ಕೇರಳ ಅಥವಾ ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳ, ಅದು ಹಂಚಿಹೋಗಿರುವ ರೀತಿ, ಅದರ ಸ್ವರೂಪ ಬಹಳ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳೂ ಇದ್ದರೂ ಸಹ, ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳೂ ಒಂದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಸಮನಾಗಿ ನೋಡುತ್ತವೆ. ಅದೆಂದರೆ ಎಲ್ಲರೂ ಬೇಕು ಎಂದು ಬಯಸುವ ಆದರೂ ಒಬ್ಬ ಸಮಾನ ಶತ್ರುವಾದ “ಇಂಗ್ಲಿಷ್”. ಎಲ್ಲರೂ ಈ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಎಂಬ ಹಲವು ತಲೆಗಳ ಸರ್ಪವನ್ನು ಎದುರಿಸುವ ಸನ್ನಾಹದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಡುವೆ ಇರುವ ಇಂತಹ ಒಂದು ಸಂಕೀರ್ಣ ಹಾಗೂ ಸಂದಿಗ್ಧ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಲೇ ಕರ್ನಾಟಕದ ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಂತಹ ಕೆಲವು ತತ್ವಗಳು ಹಾಗೂ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಾ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದದ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಭಾರತದ ಬಹುಭಾಷಿತ್ವದ ಒಂದು ದೃಶ್ಯ

ಬಹುಭಾಷಿತ್ವ ಎನ್ನುವುದು ಭಾರತದ ಐತಿಹಾಸಿಕ, ಭೌಗೋಳಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ಆಳವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಿಸಿರುವ ಒಂದು ಇಡೀ ನಾಗರಿಕತೆಯ ಲಕ್ಷಣ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯು ಅದರ ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ, ಸಾಮಾಜಿಕ ರಚನೆ, ಲಿಂಗ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಹೆಣೆದುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯ ಭಾಷಾ

ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಂಕೀರ್ಣಗೊಂಡಿದೆ. ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾರತೀಯ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ನಕ್ಷೆ ನೀಡುವಾಗ, ಮೊಹಾಂತಿಯವರು (೨೦೧೫), ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಅಪಾಯ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯದ ಒಂದು ವಿಚಿತ್ರ ವಿರೋಧಾಭಾಸದಲ್ಲಿವೆ ಎಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಸದ್ಯದಲ್ಲಿ, ಭಾರತವು ಭಾಷೆಯ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಾಲ್ಕನೇ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಿನಾಶದ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಮೊಹಾಂತಿಯವರು (೨೦೧೫: ೪೯) ಹೇಳುವಂತೆ, “೨೦೦೧ರ ಭಾರತದ ಗಣತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಘೋಷಿತವಾದ ೬೬೬೧ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳನ್ನು ೩೫೯೨ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳನ್ನಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಪುನಃ ೧೬೩೫ರ ಒಂದು ಗುಂಪನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ಅವುಗಳನ್ನು ಗಣತಿಯಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಹೆಸರಿಸಿ, ಮಿಕ್ಕ ೧೯೫೨ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ೧೦೦೦೦ಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಜನ ಮಾತನಾಡುವ ‘ಇನ್ನಿತರ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳು’ ಎನ್ನುವ ಶಿರೋನಾಮೆಯ ಅಡಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಾಗಿದೆ.” ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಗಣತಿಯ ವರದಿಯು ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ೮ನೇ ಪರಿಚ್ಛೇದದ^೨ ೨೨ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ ೧೨೨ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಎಂಬ ನಿರ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಬಂದಿತ್ತು. ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯು ಭಾರತದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಹೆಚ್ಚುವರಿಯಾದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಾನಪಡೆದಿದೆ.

ಬಿ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ^೩ (೨೦೧೬)ರವರು ವಿವರಿಸುವಂತೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಗಳ ಒಂದು ವರ್ಣಪಟ್ಟಿಕೆಯಂತೆ ಇರುವ ಅತಿಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳುಳ್ಳ ಬಹುಭಾಷಾ ರಾಜ್ಯ. ೧೯೭೧ರ ಗಣತಿಯು, ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ೧೬೬ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳಿವೆ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿದರೆ, ೨೦೦೧ ಗಣತಿಯು ಮಾತನಾಡುವ ಜನಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ೧೮ ಪ್ರಮುಖ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿತು: ಕನ್ನಡ - ೬೫.೮೨%, ಉರ್ದು-೧೦.೪೮%, ತೆಲುಗು-೬.೯೯%, ಮರಾಠಿ-೩.೫೨%, ತಮಿಳು- ೩.೫೨%, ತುಳು-೨.೮೩% ಲಂಬಾಣಿ ೧.೪೬%, ಕೊಂಕಣಿ-೧.೪೩%, ಮಲಯಾಳಂ ೧.೨೯%, ಹಿಂದಿ-೧.೮೯%, ಕೊಡವ-೦.೩೧%, ಮಾರ್ವಾಡಿ-೦.೧೧%, ಗುಜರಾತಿ-೦.೧೧%, ಬೆಂಗಾಲಿ-೦.೦೮%, ಟಿಬೆಟಿಯನ್-೦.೦೫%, ಯರವಾ-೦.೦೪%, ಇಂಗ್ಲಿಷ್-೦.೦೩%, ಬಂಜಾರಿ-೦.೦೩%, ಒರಿಯಾ-೦.೦೩% ಹಾಗೂ ಇತರೆ ೦.೮೨%. ೧೯೫೬ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈಗ ಕನ್ನಡ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ.

ಈಗ, ನಮ್ಮ ಮುಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೆಂದರೆ: ಇಷ್ಟು ಶ್ರೀಮಂತವಾಗಿರುವ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಏನು ಮಾಡುವುದು? ಇಂತಹ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಕ್ಕೆ ಶಾಪವೆ ಅಥವಾ ವರವೆ? ಮೇಟಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರವರು

ಪ್ರಶ್ನಿಸುವಂತೆ ನಾವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಪ್ರಜಾಪಭುತ್ವದ ಗಣರಾಜ್ಯವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುವಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಸೋತಿದ್ದೇವೆ? ಎಂದು ಒಳ್ಳೆಯ ಜೀವನ ನಡೆಸುವ ಜನರ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಪಾತ್ರವೇನು?

ಭಾಷೆಯು ನಮ್ಮ ಜೀವನ ಶೈಲಿ, ಆಯ್ಕೆಗಳು, ಗುರುತು, ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ಒಂದು ಜೈವಿಕ ಜೀವಂತ ಶಕ್ತಿ. ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಯೋಜನವಾದಿಯಾದ ಸಂವಹನದ ಕೌಶಲ್ಯವಾಗಿರದೆ ಟ್ಯಾಗೋರವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, “ಭಾಷೆ ಎರವಲು ಪಡೆಯುವಂತಹ ಒಂದು ಭತ್ತಿ ಅಥವಾ ಮೇಲಂಗಿಯಂತಲ್ಲ. ಹಾಗಿದ್ದರೆ, ಬೇರೆಯವರಿಂದ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ಅಥವಾ ಉದ್ದೇಶಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಆದರೆ, ನಿಜಕ್ಕೂ ಅದು ಒಂದು ಜೀವಂತ ಚರ್ಮಕೋಶವಿದ್ದಂತೆ”. ಹಾಗಾಗಿ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಹಜ ಭಾಗ. ಆದರೆ ಪರಿಸರವಾದೀ ಚಿಂತನೆಗಳು ತೋರಿಸಿರುವಂತೆ ಭಾಷೆಯು ಅದರ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಹಜ ವಾತಾವರಣದಲ್ಲಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವುದು ಒಂದು ಪರಸ್ಪರ ವಿನಿಮಯದ, ಅವಲಂಬನೆಯ ಮತ್ತು ಸಂಪರ್ಕದ ಸಂಗತಿಯಾಗಿಯೂ ಹೌದು. ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನರು ತಮ್ಮ ವೈಯಕ್ತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ, ಹಾಗೂ ವೃತ್ತಿಪರ ಜೀವನದಲ್ಲಿ ಸದಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಯ ಜನರೊಂದಿಗೆ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ಎರಡಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸುಲಭವಾಗಿ ವ್ಯವಹರಿಸುತ್ತಿರುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯ ತತ್ವವಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಒಂದೇ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು, ಒಂದೇ ಬದುಕನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ತತ್ವ. ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಮನೆಭಾಷೆ, ನೆರೆಹೊರೆಯ ಭಾಷೆ (ಬೀದಿ ಭಾಷೆ) ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಸಂಪರ್ಕದಲ್ಲೇ ಬೆಳೆಯುತ್ತಾರೆ. ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳೂ ಒಂದರ ಮೇಲೊಂದು ತಿಕ್ಕಾಟವಿಲ್ಲದೆ, ಪೂರಕವಾಗಿ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬಿತವಾಗಿ ನಿತ್ಯಜೀವನದ ಹಲವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ನಿಜಜೀವನದಲ್ಲಿ, ಶಾಲೆಗಳ ಹೊರಗೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಅಗತ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಬೇರೆಯವರೊಂದಿಗೆ ಬೆರೆಯಲು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮ ವೃತ್ತಿಗೆ ಅಗತ್ಯವಿರುವಷ್ಟು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ಸದಾ ಬದಲಾವಣೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಾಗೂ ಅಭದ್ರ, ಅಸ್ಥಿರದ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ತಮ್ಮ ಜೀವನಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಗತ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟು ಕಲಿಯುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮನೆಗಳಿಂದ ಆಚೆ ಹೆಜ್ಜೆ ಇಟ್ಟಂತೆ ಜನ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ವಿಭಿನ್ನ ಜನರಿರುವ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ಬೆರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಇಡೀ ಭಾರತ ದೇಶವೇ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ‘ಅನುವಾದ

ಪ್ರದೇಶ^೫. ಇಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಭಾಷೆಗಳು ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಾಮರಸ್ಯದೊಂದಿಗೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿದ್ದರೂ, ಸದಾ ಸಕ್ರಿಯ ವ್ಯವಹಾರದೊಂದಿಗೆ, ಸಹಬಾಳ್ವೆ ನಡೆಸುತ್ತವೆ. ಈ ಸ್ಥಿತಿಯ ಹೆಗ್ಗುರುತೇ ಇದರ ಬದಲಾವಣೆಯ ಗುಣ. ಆಕಸ್ಮಿಕವಾದದ್ದನ್ನು ಎದುರಾಗುವ ಮತ್ತು ಪಳಗಿಸುವ ಗುಣ. ಬಂದೊದಗಿದ್ದಕ್ಕೆ ತಕ್ಕದಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಾ, ಅರ್ಥವನ್ನು ಸಹವರ್ತಿಯಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ತನ್ನ ಸುತ್ತಣ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಮಗ್ರಿಯನ್ನು ಇರುವ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಿಂದಲೇ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾ, ಪ್ರಪಂಚದಲ್ಲಿ ತನಗೊಂದು ನೆಲೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಗುಣ. (ಕನಗರಾಜ, ೨೦೧೧)^೬.

ಸ್ವಾತಂತ್ರ ಸಂಗ್ರಾಮದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಹೇಗೆ ರಾಜಕೀಯದ ಮೂಲಕ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ತೊಡಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಜನರಿಗೆ ಇಂಬಾಯಿತು ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇತ್ತೀಚಿನ ಭಾರತದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿದರ್ಶನಗಳಿವೆ. ಗುಹಾ (೨೦೦೯)^೭ ರವರು ಗಮನಿಸಿರುವಂತೆ, ಆ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಬೌದ್ಧಿಕ ಜಗತ್ತು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಾಕುಶಲಿಯಾಗಿತ್ತು. ಬಹುತೇಕ ರಾಜಕೀಯ ಚಿಂತಕರು, ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಬರಹಗಾರರು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಾಗೂ ಅದಕ್ಕೆ ಸಮನಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಮತ್ತೊಂದು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಯೋಚಿಸುವುದು, ಕೆಲಸಮಾಡುವುದು ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವುದನ್ನು ರೂಢಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆ ದಶಕದ ಇಬ್ಬರು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಗಳಾದ ಗಾಂಧೀ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ, ಗುಹಾ (೨೦೦೯:೩೭)ರವರು ಹೀಗೆ ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ:

“ಗಾಂಧೀ ಮತ್ತು ಟ್ಯಾಗೋರ್‌ಗೆ ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಯೂ, ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯನ್ನು, ಮತ್ತೊಂದು ನಾಗರಿಕತೆಯನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಹಾಗೂ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬೇರೊಂದು ರೀತಿ (ರೀತಿಗಳಲ್ಲಿ) ಬದುಕುವುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಮಾರ್ಗವಾಗಿತ್ತು. ಅವರಿಬ್ಬರಿಗೂ ಅವರದೇ ಆದ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲಲ್ಲದೆ, ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸುವುದು, ಏಕ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಅವರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ವವ್ಯಾಪಕವಾಗಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಒಂದೇ ಚೌಕಟ್ಟಿಗೆ ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸುವುದನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದಾಗಿತ್ತು. ಅವರ ಓದು ಮತ್ತು ಸುತ್ತಾಟ ಅವರ ಬರವಣಿಗೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸತೊಡಗಿ, ಇಡೀ ಜಗತ್ತನ್ನು ಬೆಂಗಾಲಿಗೆ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿ ಮತ್ತು (ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲು ಇಚ್ಛಿಸಿದಾಗ) ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತನ್ನು ಜಗತ್ತಿಗೆ ಪರಿಚಯಿಸಿದರು. ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯು ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮ, ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಮತ್ತು ಬಹುಕಾಲ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ, ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕತೆಯ ಪ್ರತೀಕವಾಗಿತ್ತು”.

ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಸಾಂಗತ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಂದ ಈ ದ್ವಿಭಾಷೆಯ ಮಾದರಿಯು, ಭಾರತದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳಿಗೆ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯದ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾವಲಯಗಳ ನಡುವೆ ಸಂವಹನ ನಡೆಸುವಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗವಾಯಿತು.

ಸುಮಾರಾಗಿ ೧೮೮೦-೧೯೬೦ರ ನಡುವೆ ಕನ್ನಡದ ವಿದ್ವಾಂಸರು, ಬರಹಗಾರರು ಮತ್ತು ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳು, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ಕನ್ನಡ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಸಹಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ/ವೃತ್ತಿಗಳ ಜ್ಞಾನಾರ್ಜನೆಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಿ ನಮಗೆ ನಮ್ಮದೇ ಆದ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಇತಿಹಾಸವಿದೆ ಎಂದು ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆಲವರು, ಮಾತೃಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತ ಸಾಧಿಸಿ ಗಟ್ಟಿಯಾಗಿ ನೆಲೆನಿಂತಿದ್ದರಲ್ಲದೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ತದನಂತರ ಕಲಿತು, ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಮಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಮಟ್ಟಿಗೆ ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸಿದ್ದರು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು; ಶಬ್ದಕೋಶಗಳು, ವಿಶ್ವಕೋಶಗಳು ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟವು, ಹಳೆಗನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವಂತಾಯಿತು.

ನವೋದಯ ಕಾಲದ, ಹೊಸಗನ್ನಡ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಕನ್ನಡ ಬರಹಗಾರರು ಹಾಗೂ ವಿಮರ್ಶಕರು, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರಾಗಿದ್ದರು. ಗಳಗನಾಥ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟಾಚಾರ್ಯರಂತಹ ಬರಹಗಾರರು, ಅನೇಕ ಪ್ರಮುಖ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮರಾಠಿ ಮತ್ತು ಬೆಂಗಾಲಿಯಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಳಿಸಿ, ಕನ್ನಡದ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಅನೇಕ ಓದುಗರನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಶಾಶ್ವತವಾದ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿದರು. ಹೀಗೆ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನೊಳಗೊಂಡಂತೆ, ಎರಡು ಅಥವಾ ಬಹುಭಾಷಾ ಮಾದರಿಯೊಂದಿಗೆ, ಭಾಷೆಗಳ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೊಡುಕೊಳೆಯು ಫಲದಾಯಕವಾಗಿರುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇತ್ತೀಚಿನ ಕನ್ನಡದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲೇ ಇದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಕೊಡುಕೊಳೆಯ ಮಾದರಿಯಿಂದ, ಹೊಸಗನ್ನಡದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಬರವಣಿಗೆಗಳು ಬಂದವಲ್ಲದೇ, ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಮೂಲಕ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನಕ್ಕಾಗಿ ಬೇಕಾದ ಹೊಸ ಓದುಗರನ್ನೂ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು.

ಆದರೆ, ಇದೇ ಚಿತ್ರಣ ಈಗಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಭಾರತದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯುವವರು ಹಾಗೂ ಅವರವರ ಮಾತೃ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಬರೆಯುವವರು - ಇವರಿಬ್ಬರ ಮಧ್ಯೆ ಧ್ರುವೀಕರಣ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆ. ಬಹುಭಾಷಾ ನೈಪುಣ್ಯತೆ ಹೊಂದಿರುವ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಮತ್ತು ಬರಹಗಾರರ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಭಾವದ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಗಣನೀಯ ಇಳಿಕೆ

ಕಂಡಿರುವುದಕ್ಕೆ ಗುಹಾರವರು ಈ ಕೆಳಕಂಡ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಬಂಗಾಳ ಅಥವಾ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಮಾತೃಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನೀತಿ, ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿರಾಕರಿಸಿ, ನಿರ್ದೇಶನಗೊಳಿಸಿದ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವರ್ಗದ ಆದ್ಯತೆಗಳು, ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಹಿಡಿತದಿಂದ ಆರ್ಥಿಕ ಲಾಭ ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಒತ್ತು ನೀಡಿದ ನವಉದಾರವಾದಿ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆಗಳು. ಕನ್ನಡದ ಸ್ಥಿತಿಯು ಇದಕ್ಕಿಂತ ವಿಭಿನ್ನವೇನಿಲ್ಲ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಆಧುನಿಕ ಶಿಕ್ಷಣವು ನಮ್ಮ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಹಾಸನ್ನು ಹರಿದು ಎರಡು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದೆ: ಉನ್ನತರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್, ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಕನ್ನಡ.

ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇಂದಿನ ಸದ್ಯದ ಭಾಷಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ, ಕನ್ನಡವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಅದರದೇ ಆದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಿರುಕುಳ ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳಾದ ತುಳು, ಕೊಂಕಣಿ, ಮತ್ತು ಕೊಡವ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ “ದೊಡ್ಡಣ್ಣ” ನಂತಹ ಪಾತ್ರವಹಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದು ಪ್ರಬಲವಾದ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ, ಬಹುಶಃ ಉರ್ದುವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಮಿಕ್ಕಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಸ್ಥಾನ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಗಡಿನಾಡಿನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಮಲೆಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುವ ಶಾಲೆಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ ೨೦-೩೦ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಉತ್ತರ ಭಾರತದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಹಿಂದಿ ಮಾಧ್ಯಮದ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆಯಿಲ್ಲ; ಬದಲಾಗಿ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲೇ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಬೇಡಿಕೆ ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಕನ್ನಡ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳು ಮಾತ್ರ ಪಠ್ಯಕ್ರಮದ ಭಾಗವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿವೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮ ಒಟ್ಟು ಶಿಕ್ಷಣ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಮಾರಕವಾಗಿದೆ.^೯

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವರ್ಗವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಬೆಳೆಸಿ, ಪೋಷಿಸಲು ಹಾಗೂ ಒಂದು ಹೊಸ ಜಾತಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಲ್ಲಿ ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯೂ ಕೂಡ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಿಕ್ಕಟನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಸೆಳೆಯುತ್ತಾ, ಅನಂತಮೂರ್ತಿಯವರು (೨೦೦೫, ೧೦)^೯ “ಭಾರತ ಮತ್ತು ಇಂಡಿಯಾದ ನಡುವಿನ ಭೇದ” ಎಂದು ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅಂದರೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮಾತನಾಡುವ ಇಂಡಿಯಾ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಭಾರತದ ಮಧ್ಯೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿರುವ ಒಂದು ಕಂದಕ. ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ

ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವುದರಿಂದ, ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನದ ಸ್ಥಾನ ಕೊಡುವಷ್ಟು ಉದಾರ ಮನೋಭಾವದ ಮಾದರಿಯಲ್ಲ. ಮೊಹಾಂತಿಯವರು (೨೦೧೫)^{೧೦} ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಾನುಗತವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೇಲ್ಭಾಗದಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ಭಾರತದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳು (ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಪಟ್ಟಿಗೊಂಡಿರುವ ೨೨ ಭಾಷೆಗಳು) ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದು, ಸ್ಥಳೀಯ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಮತ್ತು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳು (ಇಲ್ಲಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಐ.ಟಿ.ಎಂ - ಇಂಡಿಜೀನಸ್, ಟ್ರೈಬಲ್, ಮೈನಾರಿಟಿ - ಎಂದು ಕರೆಯಲಾಗುವುದು) ಕೆಳಹಂತದ ಸ್ಥಾನ ಪಡೆದಿವೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ, ಅದು ಮಧ್ಯ ಸ್ಥಾನದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ತನ್ನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಮೆರೆಯುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರತಿಯಾಗಿ ೨೨ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳು, ಐ.ಟಿ.ಎಂ. ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಆಳುತ್ತವೆ. ಈ ಐ.ಟಿ.ಎಂ. ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದ ಬಹುತೇಕ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಎರಡು ಪ್ರಬಲ ಪದರಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಹೋರಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು 'ಡಬಲ್ ಡಿವೈಡ್' (ಮೊಹಂತಿ ೨೦೧೫) ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗಿದೆ.

ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಬ್ಬರ

೧೯೬೦ರಿಂದ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನಡೆಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಅತೀ ಹೆಚ್ಚು ವ್ಯಾಮೋಹವೇ ಮಸುಕಾಗಿಗುತ್ತಿದೆ. ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ನೀತಿಗಳ ಅಸಮಾನ ಅನುಷ್ಠಾನದಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರು, ಮಧ್ಯಮ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯು ಆಳಿದೆ. ಇನ್ನೂ ಮುಂದೆ ಹೋಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದ ಲಾಭ ಪಡೆದಿರುವಂತಹ ನವ ಉದಾರವಾದ ಶಕ್ತಿಗಳು ಅದನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಶೋಷಿಸಿದೆ. ಒಂದು ಸಮಾನ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ಇರಾದೆಯ ಕೊರತೆ ಇರುವ ಸರ್ಕಾರಗಳು ವಿಫಲವಾಗಿರುವುದೇ ಒಂದು ಶ್ರೇಣಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಶಾಲಾ ವಿಧಗಳು ಹುಟ್ಟಲು ಕಾರಣವಾಗಿದೆ - ಸರ್ಕಾರಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳು, ಖಾಸಗಿ ಅನುದಾನಿತ ಶಾಲೆಗಳು, ಕಡಿಮೆ ಶುಲ್ಕವಿರುವ ಖಾಸಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಶುಲ್ಕವಿರುವ ಶ್ರೀಮಂತ ಖಾಸಗಿ ಆಂಗ್ಲ ಶಾಲೆಗಳು - ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಕೌಶಲ್ಯಗಳ ಅಸಮ ಲಭ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮವಾದ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಣಮಟ್ಟವಿರುವ ಶಾಲೆಗಳು. ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸುವ

ಜನರ ಆಸೆಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದ್ದರೂ, ಆ ಗುರಿ ತಲುಪುವಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ನೀತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಲಾಗಿದೆ? ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಾಲೆಯಿಂದ ಹಿಡಿದು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದವರೆಗೂ ಆಂಗ್ಲ ಮಾಧ್ಯಮ ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ಒಂದು 'ಸರ್ವರೋಗ ನಿವಾರಕ'ನಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತಪಡಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಡಗೋಪಾಲ್‌ರವರು (೨೦೧೦: ೨೫)^{೧೧} ವಾದಿಸುವಂತೆ:

ಈ ತಪ್ಪು ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ನೀತಿಯ ಕೊರತೆ ಎರಡೂ ಸೇರಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಮ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುವ ಶಕ್ತಿಯೇ ಉಡುಗಿಹೋಗಿದೆ. ಭಾರತದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಕ್ಕಳು ಈ ಬಹುಶ್ರೇಣಿಯ ಶಾಲಾವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದು ತಮ್ಮ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಆಗದೇ, ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿಯೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲು ಆಗದೇ ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೂ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುತ್ತಾರೆ. ಶಿಕ್ಷಣ ನೀತಿಯ ಈ ಕೊರತೆಯಿಂದಾಗಿ, ಭಾರತದ ಪ್ರಜಾತಂತ್ರದ ಉಳಿವಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಶ್ರೀಮಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಳುವಳಿ ಇರುವ ದೇಶವಾಗಿ ನಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕಾಗಿ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ರೂಪಿಸುವ, ನಿಭಾಯಿಸುವ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೂರಗಾಮಿಯಾದ ಪರಿಣಾಮಗಳಿವೆ.

ಹೀಗಾಗಿ, ಬಹುಭಾಷಾ ನೀತಿಯು ಭಾರತೀಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಜನರಿಗೆ ಘನತೆ ಗೌರವ ತಂದುಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣದ ಹೊರಗೆ ಭಾರತೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಇನ್ನಷ್ಟು ಸಕ್ರಿಯಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ. ಬಹುಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕೆಲವು ಕಾನೂನುಬದ್ಧ ನೀತಿಗಳು ಕಡ್ಡಾಯ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಶಾಲಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಮುಗಿಸುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಅಥವಾ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆ ಅಥವಾ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯೊಂದರಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸುತ್ತಾರೆ. ಕಾರ್ಯನೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದ್ದರೂ ಎರಡು ಅಥವಾ ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯ ಹೊಂದಿರುವ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ, ಕಲಾವಿದರ, ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ಗಳ, ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ವೃತ್ತಿಜೀವಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಗಣನೀಯವಾಗಿ ಇಳಿದಿದ್ದು, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜೀವನದ ಮೇಲೆ ಇದರ ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರಿರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷ್ಯಧಾರಗಳಿವೆ. ಜಿಮ್ ಕ್ಯುಮಿನ್ಸ್‌^{೧೨}ರವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ, ಕೆಲವು ಯಶಸ್ವಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಮಟ್ಟದ, ಪರಸ್ಪರ ಸಂವಹನಾಕೌಶಲ್ಯಕ್ಕೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಜ್ಞಾನಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸುವಂತಹ ಬೌದ್ಧಿಕ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸುವುದು ಇನ್ನೂ ಕೂಡ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ.

ಕೆಲವು ದಶಕಗಳಿಂದ ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಕ್ಷಯವಾಗಿ ಸುತ್ತಿರುವ ರೋಗವೆಂದರೆ, ಬಾಯಿಪಾಠದ ಓದು ಬರಹ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಶಾಲಾ ಕಲಿಕೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯ ಮೋಜು ಮತ್ತು ಪ್ರಸ್ತುತತೆಯು ಬರಿದಾಗಿದೆ. ಲ್ಯಾಕ್ ಮತ್ತು ಫ್ರೀಬಾಡಿ (೧೯೯೦) ರವರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಮೆನನ್, ವಿಶ್ವನಾಥ್ ಮತ್ತು ಸಾಹಿ(೨೦೧೪)^{೧೩} ರವರು ಹೇಳಿರುವುದೇನೆಂದರೆ, ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಓದುಗರು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ನಾಲ್ಕು ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ವಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ಓದುಗರು ಪಠ್ಯವನ್ನು ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಎನ್‌ಕೋಡ್ ಮಾಡಬೇಕು, ಪಠ್ಯದಿಂದ ಅರ್ಥತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಪಠ್ಯವನ್ನು ಲೌಕಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬಳಸುವಂತಹ ಕೌಶಲ್ಯ ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯವನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವಂತಹ, ವಿಮರ್ಶಿಸುವಂತಹ, ಎದುರಿಸುವಂತಹ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವಂತಹ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಎಲ್ಲಾ ವಲಯದಲ್ಲೂ ಭಾರತೀಯ ಶಾಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಈ ಮೇಲ್ಕಂಡ ಒಂದನ್ನಾದರೂ ಸಂಬೋಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ವಿಫಲವಾಗಿದೆ ಎಂದು ವಿದ್ವಾಂಸರು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ೩ನೇ ತರಗತಿಯ ಮರಾಠಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಓದಿನ ಕೌಶಲ್ಯದ ಮೇಲೆ ನಡೆದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಮ್ಯಾಕ್ಸನ್ ಬರ್ನ್‌ಸ್ಟೆನ್ (೨೦೦೩) ರವರು ಈ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು “ಅಡಿಪಾಯದಲ್ಲೇ ಕುಸಿತ” ಎಂದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೂ ಎಂತಹ ಕುಸಿತವೆಂದರೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಥವಾ ನಂತರದ ಘಟ್ಟಗಳ ಕಲಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರುವಂತಹದ್ದು. ಈಗ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವಂತೆ ಯಾವದೇ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಕಲಿತರೂ ಅದು ಒಂದು ಮಗುವಿನ ಪ್ರಪಂಚದ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರದೇ, ಬರೀ ಮಾಹಿತಿ ನೀಡುವಂತಹದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣವು ಇನ್ನಷ್ಟು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಅದರ ಗುರಿಗಳು, ತತ್ವಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಸ್ಪಷ್ಟತೆ ಹೊಂದಿರಬೇಕು.

ಬೌದ್ಧಿಕ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷೆಯನ್ನು ಅಳವಡಿಸುವ ಹೋರಾಟವನ್ನು ಕೆಲವು ಗುಂಪುಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಕೋಮುವಾರು ಗುರುತುಗಳಿಗೆ ಮೀಸಲಾದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೂಡಲಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣನೀತಿಗಳು ಮಾತೃಭಾಷೆ-ಆಧಾರಿತ ಬಹುಭಾಷಾ ನೀತಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದು ಅದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾತೃಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಹೆಚ್ಚು ಲಭ್ಯವಿರುವಂತಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀತಿಗಳಲ್ಲಿ. ಆದರೆ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶೈಕ್ಷಣಿಕ

ಮಾರುಕಟ್ಟೆಗೆ ದಾರಿಯಾಗಿರುವ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಆಂಗ್ಲ ಭಾಷೆಯಂತಹ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಜೊತೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ಸ್ಥಾಪಿಸದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ಸಮನಾಗಿ ಭಾಗವಹಿಸಲು ಐಟಿಎಮ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿಯೇ ಅಂತಹ ಬಹಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ (ಸತ್ಯಾಂಶವೆಂದರೆ, ಬರೀ ೯%ನಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಶಾಲೆಯ ಕೊನೆಯ ಹಂತ ತಲುಪುತ್ತಾರೆ) ಬದಲಾವಣೆಗೆ ಹೊಂದಿಕೊಳ್ಳಲಾಗದೆ ಪ್ರಭಾವಿ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಜ್ಞಾನ ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗದೆ, ಶಾಲೆಗಳಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಭಾಷೆಗಳ ಲಭ್ಯತೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡುವ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆ ಮತ್ತು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುವ ಕೆಲಸ ಭಾರತದ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಅಂತರ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನೊಳಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಲೆಕ್ಕಿಸದೇ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಜ್ಞಾನಸಂಪಾದನೆಗೆ ದಾರಿ ಸಿಕ್ಕರೆ ಆಗ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿಯು ನಿರೀಕ್ಷಿಸಿದ ಗುರಿ ತಲುಪಿತೆಂದರ್ಥ. ಸದ್ಯದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೇಗಿದೆಯೆಂದರೆ ಭಾರತದ ರಾಜ್ಯಭಾಷೆಗಳು, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯಂತಹ ಪ್ರಭಾವಿ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಸಂಪಾದನೆಯಾಗಿದೆ. ತಮ್ಮ ಸ್ವಂತದ ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಜಗತ್ತಿನಿಂದ, ಜ್ಞಾನದ ಹೊಸ ಜಗತ್ತಿನ ಮಧ್ಯೆ ಒಂದು ಸೇತುವೆ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಂಡು, ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಜ್ಞಾನದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಕಡೆ ಹೋಗಲು ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಒಳಗೆ ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವೇ ಬಂಧಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಭಾಷೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಲೀಲಾಜಾಲವಾಗಿ ಓಡಾಡುವಂತಹ ಶಕ್ತಿ ಪಡೆಯಬೇಕು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯವರಲ್ಲದ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ವಾದಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ, (ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಸ್ ಹೈಡ್ರಾ ೨೦೧೨) ಬಹುಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಹೊಸ ಭಾಷೆಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆ ಎಂದು ಕೂಡುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡಾಗ ಶಿಕ್ಷಣದ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಸಾಮಾಜಿಕ ಗುರಿ ತಲುಪುವುದನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಪೋಷಿಸುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಒಂದರ ಬದಲು ಇನ್ನೊಂದು ಎನ್ನುವ ಕಳೆಯುವ ಲೆಕ್ಕಾಚಾರವಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಂಡರೆ, ಅದು ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾದ ಪರಿಣಾಮವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳ ಒಡನಾಟ ನಮ್ಮ ನಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲೇ ಇದ್ದು ಅಲ್ಲೇ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ, ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತದೆ.

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವ ವಿಧಾನವಾಗಿ ಅನುವಾದ

ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಶಿಕ್ಷಣದ ಅಗತ್ಯ ಗುರಿ ಎಂದು ವಾದಿಸಿದ ಮೇಲೆ, ಈಗ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಅನುವಾದ ಆಧಾರಿತವಾದ ಬೋಧನಾ ಮಾದರಿಗಳು,

ತರಗತಿಯ ಹೊರಗಿನ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಗೆ ಪೂರಕವಾದವು ಇವೆಯೇ ಎಂದೂ ಪರೀಕ್ಷಿಸಬೇಕು.

ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ಉದ್ದೇಶ ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ಸುತ್ತಣ ಭಾಷೆಗಳ ಉಮೇದಿಗಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹಿಂದಿ ಮುಂತಾದ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಲಭ್ಯವಿರುವ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸಂಪಾದಿಸಲು ಸಹಾಯವಾಗುವುದು. ನಿಜಜೀವನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಸಮುದಾಯಗಳು ಬದುಕಿರುವುದೇ ಅನುವಾದದ ಮೇಲೆ. ಅವು ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರುವುದನ್ನೇ ಒಂದು ಜೀವನಕ್ರಮವಾಗಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ. ಆದರೆ, ತರಗತಿಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯ ವಿಷಯಗಳು ವೇಳಾಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆಬೇರೆಯಾಗಿಯೇ ಇರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ವಿಷಯಸಂಬಂಧೀ ತರಗತಿಗಳನ್ನು ಆದಷ್ಟೂ ದೂರವೇ ಇಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಕಲಿಯುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೇ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನೂ ಕಲಿಯುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ವಿವೇಕ ಏನೇ ಹೇಳಿದರೂ ಈ ಭೇದವನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿ ಪಾಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾವು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಆದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿನ್ಯಾಸಗಳಿಗೆ ಒಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು, ತಮ್ಮ ಆ ವಿನ್ಯಾಸಗಳನ್ನೇ ಹಿಗ್ಗಿಸುತ್ತಾ, ಬದಲಿಸುತ್ತಾ ಹೋಗುವುದೇ ನಿಜವಾದ ರೀತಿಯ ಕಲಿಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಒಪ್ಪಬೇಕು.

ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲೇ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ತಕ್ಷಣಕ್ಕೇ ಅವರು ಒಂದು ವಿಚಾರದ ಅಥವಾ ಚಿಂತನೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಿಬಿಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದೇನೂ ಖಾತ್ರಿಯಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಚಿಂತನೆಯಾದರೂ ಅದಕ್ಕೊಂದು ಪ್ರವೇಶ ಬೇಕೇಬೇಕು. ಹಾಗಾಗಿ, ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯೊಳಗಿನ ಅನುವಾದವೂ ತಿಳುವಳಿಕೆಯ ಒಂದು ಅಗತ್ಯ ಘಟ್ಟವೇ. ಅನುವಾದವನ್ನು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಪ್ರಪಂಚಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತಂದು ಅರ್ಥಸ್ಫುರಣೆ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಯವಾಗಿ ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಬೆಳೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಒಂದು ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನವಾಗಬಹುದು. ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಹೊಸ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ತಿಳಿಯುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಂದು ಬೌದ್ಧಿಕ ಮಹತ್ವವಿದೆ ಎಂದೇ ನಾನು ವಾದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಇದರ ಹಿಂದಿರುವ ತರ್ಕ ಏನೆಂದರೆ, ಕಲಿಯುವವರು ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ತಮ್ಮದಾಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆದರ ಬಗ್ಗೆ ಓದಿದಾಗ ಅಥವಾ ಕೇಳಿದಾಗ ಅಲ್ಲ ಬದಲಾಗಿ ತಾವೇ ಅದನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡಲು

ತೋಡಗಿದಾಗ. ಏಕೆಂದರೆ, ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪಠ್ಯದೊಡನೆ ಅತ್ಯಂತ ಸಮೀಪದ ವಿನಿಮಯ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಅನುವಾದಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಮಾತ್ರ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಡೆಸಬೇಕಾದ ಕಸರತ್ತು ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದು ಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗುವುದು. ಯಾಕೆಂದರೆ, ಅನುವಾದಿಸುವಾಗ ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆಯಾಮಗಳನ್ನೂ ಗ್ರಹಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ. ಚೊತೆಗೇ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವರು ತಮಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ತಿಳಿದಿರುವ ಭಾಷೆಗೆ ಇದನ್ನು ತರ್ಜುಮೆ ಮಾಡಬೇಕಿರುವುದರಿಂದ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಈವರೆಗಿನ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಒರೆಗೆ ಹಚ್ಚಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಅನುವಾದದಲ್ಲಿ ಉಂಟಾಗಬಹುದಾದ ಭಿನ್ನ ಭಿನ್ನ ರೂಪಗಳು ಆ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನೂ ಮತ್ತೂ ವಿಶದವಾಗಿ ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ ತನ್ನದನ್ನು ಹೋಲಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಪಾಠಕ್ಕೂ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಒಂದು ತರಗತಿ, ಒಂದು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ತಿರುಳನ್ನು ಚರ್ಚೆಗೊಡುತ್ತದೆ. ತರಗತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹಿಗ್ಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ.

ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅನುವಾದವನ್ನು ಒಂದು ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸುವ ಈ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಹಲವಾರು ವಿಧ್ವಾಂಸರ ವಿಚಾರಗಳೂ ಪೂರಕವಾಗಿವೆ. ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿರುವ ಕೆಲವು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ವಿಧ್ವಾಂಸರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಿ ಅವು ಹೇಗೆ ನಮಗೆ ಬೋಧನೆಯ ಒಂದು ಹೊಸ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಮನೆ, ಶಾಲೆ ಮತ್ತು ಬೀದಿಯ ಭಾಷಿಕ-ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬದುಕಿನ ನಡುವೆ ಅನುವಾದಸೇತುವೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ತೋರಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಜಿಮ್ ಕಮಿನ್ಸ್‌ರವರ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತ

ಕೆನಡಾದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಿಕ ಬೋಧನೆಯ ಕುರಿತ ಕಮಿನ್ಸ್‌ರವರ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಸಂತೋಧನೆಗಳು ತೋರಿಸುವಂತೆ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಕ್ಕಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂತೆ ಬಿಡಿಬಿಡಿಯಾಗಿ ಕಲಿಯುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನಾಗಿ ನೋಡಬಾರದು. ಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸಲು ಇರುವ ಬುದ್ಧಿ ಒಂದೇ ಆದ್ದರಿಂದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ನೈಪುಣ್ಯ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯುವಾಗ ತೋಡಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ, ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು, ಬೌದ್ಧಿಕ ವಿಚಾರಗಳು ಮತ್ತು ಕಲಿಕೆಯ ವಿಧಾನಗಳು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ವರ್ಗಾವಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವನ್ನು ಹೀಗೆ ವಿವರಿಸಲಾಗಿದೆ.

“ಎಲ್‌೧ನ ಬೋಧನೆ ಎಲ್‌೧ಅನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದೆಯೋ ಅಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಕಲಿಕೆ ಎಲ್‌೨ವನ್ನು ಕಲಿಯಲೂ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಎಲ್‌೨ವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ (ಶಾಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ) ಮತ್ತು ಎಲ್‌೨ವನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರೇರಣೆ ಇರಬೇಕಷ್ಟೆ.”

ಭಾಷೆಗಳ ರಾಜನಿಕ ಭಿನ್ನತೆಗಳೇನೇ ಇದ್ದರೂ, ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೌಶಲ್ಯ ಎನ್ನುವುದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿರುವಂಥದ್ದು ಎನ್ನುವ ಪ್ರಮೇಯದ ಮೇಲೆ ಈ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿಂತಿರುವುದು. ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ಕೌಶಲ್ಯದ ಕಾರಣದಿಂದಾಗಿಯೇ ಬೌದ್ಧಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ಕೌಶಲ್ಯಗಳು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಪರಭಾರೆ ಆಗುವುದು. ಕಮ್‌ಪ್ಯೂಟರ್ ಪ್ರಕಾರ, ಸಾಮಾಜಿಕ-ಭಾಷಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ಈ ಐದು ರೀತಿಯ ವರ್ಗಾವಣೆಗಳು ಆಗಬಹುದು:

— ಪರಿಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕವಾದ ಅಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ (ಉದಾ: ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ).

— ಪಾರಬೌದ್ಧಿಕ (ಮೆಟಾಕಾಗ್ನಿಟಿವ್) ಮತ್ತು ಪಾರಭಾಷಿಕ (ಮೆಟಾಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್) ವಿಧಾನಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ (ಉದಾ: ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ವಿಧಾನ, ರೇಖಾಚಿತ್ರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಸಂಬಂಧ ಅರಿಯುವುದು, ನೆನಪಿನ ವಿಧಾನಗಳು, ಪದಗಳನ್ನು ಕಲಿಯುವ ವಿಧಾನ).

— ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ (ಎಲ್‌೨ನ ಸಂವಹನದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಾಹಸ, ಅರೆಭಾಷಿಕ ರೂಪಗಳಾದ ಸಂಜ್ಞೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಸಂವಹಿಸುವ ಪರಿಪಾಠ).

— ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಭಾಷಾ ಮೂಲಾಂಶಗಳ ವರ್ಗಾವಣೆ (ದ್ಯುತಿ ಸಂಶ್ಲೇಷಣೆ—ಯಲ್ಲಿನ — ಫೋಟೋ ಸಿಂಥೆಸಿಸ್ — ಬೆಳಕು ಅಥವಾ ಫೋಟೋ ಕುರಿತ ತಿಳವಳಿಕೆ.)

— ಧ್ವನಿ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅರಿವಿನ ವರ್ಗಾವಣೆ — ಪದಗಳು ವಿಶಿಷ್ಟ ಶಬ್ದಗಳಿಂದ ಸಂಯೋಜನೆಗೊಂಡಿರುವವೆಂಬ ಅರಿವು.

ಬೋಧನೆಯ ಮೂಲಕ ಕೌಶಲ್ಯ ವರ್ಗಾವಣೆ ಮತ್ತು ಅರಿವು ಮೂಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಒಟ್ಟಿಗೆ ತರುವಲ್ಲಿ ಕಮ್‌ಪ್ಯೂಟರ್ ಈ ಕೃತಿಯು ಸೈಕೋಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್ ವಾದವನ್ನು ಒದಗಿಸಲು ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಕಮ್‌ಪ್ಯೂಟರ್ ಪರಸ್ಪರ ಅವಲಂಬನಾ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಕೆನಡಾದ ವಲಸೆ

ಮಕ್ಕಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಅನುಷ್ಠಾನಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು, ಅಂದರೆ, ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಪಾರಬೌದ್ಧಿಕ (ಮೆಟಾಕಾಗ್ನಿಟಿವ್) ಮತ್ತು ಪಾರಭಾಷಿಕ (ಮೆಟಾಲಿಂಗ್ವಿಸ್ಟಿಕ್) ಜ್ಞಾನವನ್ನು ವರ್ಗಾಯಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೆಂದು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸುತ್ತದೆ.

ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ಕುರಿತು ಆರ್. ಕೆ. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರ ಅಭಿಮತ^{೧೩}

ಬಹುಭಾಷಾ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪರಂಪರಾಗತ ಕಲ್ಪನೆಯ ಮರುಪರಿಕಲ್ಪನೆಯೇ “ಬಹುಭಾಷೀಯತೆ”. ಅಂದರೆ, ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ನೀಡಲ್ಪಟ್ಟ ಸ್ಥಾನಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಘಟಕಗಳಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸುವ ಬದಲು ಅವೆಲ್ಲವೂ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾದ, ಅಸ್ಥಿರವಾದ ಹಾಗೂ ಮಾರ್ಪಡಿಸಬಹುದಾದ ಘಟಕಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸುವುದು. ಅವರು ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾ, ಅದು ಕೇವಲ ತರಗತಿಯ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೇ ಒಂದು ಬೋಧನಾ ತಂತ್ರವೂ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಗುರಿಯೂ ಆಗಬಹುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಲ್ಲದೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಅದು ಯಾವ ರೀತಿ ಒಂದು ಪ್ರಚೋದಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಬಹುದೆಂದೂ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ತರುವುದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ಕೂಡಾ ಆಗಬಹುದೆಂದೂ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ೨೪ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುತ್ತಿದ್ದ ೫೦ ಜನರ ಶೈಕ್ಷಣಿಕ ಗುಂಪಿನೊಡನೆ ಕೈಗೊಂಡ ತರಗತಿಯ ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿಶದವಾಗಿ ವರ್ಣಿಸಿದ್ದಾರೆ.

ಈ ಸಮೂಹವನ್ನು ಹಿಂದಿಯ ಒಂದು ಹೆಸರಾಂತ ಪ್ರತಿಭಟನಾ ಕವನವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲು ಕೇಳಲಾಯಿತು. ಇದು ಕೆಲವರಿಗೆ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಪರಿಚಿತವಾಗಿದ್ದು ಅವರಿಂದ ಉಳಿದವರಿಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಾಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಸಾಲುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವು. ಏಳು ಗುಂಪುಗಳಲ್ಲಿ ವಿಭಾಗಿಸಲಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಡೆಯಪಕ್ಷ ಗುಂಪಿನ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಿಗಾದರೂ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿದರು. ಅಗ್ನಿಹೋತ್ರಿಯವರು ಈ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿನ “ಅಧಿಕಾರ ಹಿಂದುಮುಂದಾಗಿರುವ” ಕುರಿತು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ, ಎಂದರೆ, ಅಧ್ಯಾಪಕ ಕೇಳುತ್ತಾನೆ. ಪಠ್ಯಗಳು ಬೇರೆಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುತ್ತವೆ. ಮತ್ತು ಭಾಗವಹಿಸುವವರೇ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಅಂಶಗಳು ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದರಲ್ಲಿ ಅಗ್ರಾಹ್ಯವಾಗಿ ದಾರಿತೋರುತ್ತವೆ. ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯು ವಿಶ್ಲೇಷಣಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ,

ಅರಿವಿನ ಪುಷ್ಟೀಕರಣ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಹನೆಯನ್ನು ಗಟ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಾ, ಒಂದು ಸಾಮಾಜಿಕ ರಾಜಕೀಯ ಹಾಗೂ ಭಾಷಾ ಸಮಾಲೋಚನೆಗಳ ಸ್ಥಾನವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಅವರು ತೀರ್ಮಾನಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಾನತೆ ಹಾಗೂ ಸಮರಸವಾದ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ದಾರಿಮಾಡುತ್ತದೆ. ಆ ಪ್ರಪಂಚವು ವಿವಿಧತೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಸುಂದರ್ ಸರುಕ್ಯೆ^{೧೩}

ಸರುಕ್ಯೆ(೨೦೧೩)ರವರು ವಿಜ್ಞಾನದ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಒಂದು ವಿಧಾನದಂತೆ ಶಕ್ತಿಯುತವಾಗಿ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಅವರು ಅನಲಿಟಿಕಲ್ ತತ್ವಶಾಸ್ತ್ರದ ಆಧಾರವನ್ನೂ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ತರ್ಕಿಸುವಂತೆ ಅನುವಾದವು ಕೇವಲ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಕಲೆಯಲ್ಲ. ಅದು ಅಜ್ಞಾತವಾದುದನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಒಂದು ಕಲ್ಪನಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ. ಒಂದು ಮೂಲ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಅನುವಾದದ ಕೆಲವೊಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಮೂಲಕ ಮತ್ತೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಕಾರ್ಯದಿಂದ ಮೂಲ ವಿಚಾರವು ಹೊಸದಾಗಿ ರೂಪಾಂತರಗೊಳ್ಳಬಹುದು. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶವು ಭಾಷಾಂತರಗೊಂಡ ಬಳಿಕ ತನ್ನ ಅದೇ ರೂಪವನ್ನು ಧರಿಸುವುದು ಕಷ್ಟಕರವಾಗಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಒಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿನ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳು ಬಹುವಿಧವಾದ ಮೂಲಸೂತ್ರಗಳು, ಮೆಟಫಿಸಿಕಲ್ ಗೃಹೀತಗಳು ಮತ್ತು ನಂಬಿಕೆಯ ರಚನೆಗಳಿಂದ ರೂಪುಗೊಂಡಿರುತ್ತವೆ. ಒಂದು ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾದ ವಿಚಾರ ಅಥವಾ ಕಲ್ಪನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇರೊಂದು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮೂಲಕ ತಿಳಿಯಲು ಅನುವಾದವು ಕೇವಲ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಹುಡುಕುವ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಾರದು. ಅದು ಆ ಚಿಂತನೆಯ ನವೀನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಇರುವ ಸಕ್ರಿಯ ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿಯಬೇಕು. ಆದ್ದರಿಂದ ಅನೇಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೆ ನಡುವೆ ಒಂದು ಚಿಂತನೆಯ ಮೌಲ್ಯಮಾಪನವನ್ನು ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಅರಸದೆ, ಸಾಧ್ಯವಿರಬಹುದಾದ ಅದರ ಅನೇಕ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊಂದಲು ಇರತಕ್ಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕು. ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳೊಂದಿಗೆ ಹೊಸಹೊಸ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಹೊರಡಿಸಲು ಅನುವಾದವು ಒಂದು ಮಾರ್ಗವೆಂದು ತಿಳಿದರೆ ಅದು ಗರಿಷ್ಠವಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಅವಲೋಕಿಸಿದಾಗ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷಾಪರಿಸರದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷಾಪರಿಸರಕ್ಕೆ ಬದಲಾಯಿಸುವಾಗ ಅಥವಾ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹಂತದಿಂದ ಮತ್ತೊಂದು ಹಂತಕ್ಕೆ ಕ್ರಮಿಸುವಾಗ (ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಅನೌಪಚಾರಿಕತೆಯಿಂದ ಔಪಚಾರಿಕತೆಯ

ಕಡೆಗೆ) ಭಾಷಾಂತರವು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಸರುಕ್ಕೈರವರು ಶಾಲಾಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಈ ರೀತಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ಅರ್ಥೈಸುತ್ತಾರೆ. ಹೇಗೆಂದರೆ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಚಿಂತನೆಯ ಸಮಗ್ರ ಅರ್ಥವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಹೊಂದಿರಬಾರದು. ಬದಲಾಗಿ ಅದು ಆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ತಲುಪುವ ತಿಳಿಯುವ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ತೋರುವ ಒಂದು ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ವಿಧಾನವನ್ನು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ.

ಆದರೆ ತರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಲ್ಲಿ ಯಾವ ಹೊಸತನವಿದೆ? ಶಿಕ್ಷಕರು ಲಾಗಾಯ್ತಿನಿಂದಲೂ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಭಾಷೆಗಳ ಹಾಗೂ ಇತರ ವಿಷಯಗಳ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಬಳಸಿದ್ದಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ವ್ಯಾಕರಣ ಭಾಷಾಂತರ ವಿಧಾನವು ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಶತಮಾನಗಳಷ್ಟು ಹಿಂದಿನದಾಗಿದೆ. ತಮಾಷೆ ಎಂದರೆ, ಅನೇಕ ಆಂಗ್ಲಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಾಪಕರ ಕನ್ನಡ ಜ್ಞಾನವು ಅವರು ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ ನಂತರ ಅನೇಕ ಪಟ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದು ಇದೆ. ಯಾವುದೇ ಬೋಧನಾ ವಿಧಾನದ ಮೂಲಭೂತ ಸವಾಲೆಂದರೆ ಕಲಿಯುವವನೇ, ಕಲಿಕಾ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದು ಎಂದು ಸ್ಥಾಪಿಸುವುದು. ಓ. ಎಲ್. ನಾಗಭೂಷಣಸ್ವಾಮಿಯವರು (೨೦೧೬)^{೧೬} ಹೇಳುವಂತೆ, ಭಾಷೆಯು ಕಲಿಯುವ ವಸ್ತು. ಅದು ಬೋಧನಾ ವಸ್ತುವಲ್ಲ.

ಒಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಎರಡು ನಿಯಮಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆಂಬುದು ಸ್ಥಾಪಿತವಾಗಿದೆ. ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅಗತ್ಯವಾದ ಪ್ರೇರಣೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗೆ ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು. ಕಲಿಯುವವನು ಕಲಿಯಲು ಇಚ್ಛಿಸದಿದ್ದರೆ ಕಲಿಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಬೋಧನೆಯ ಸವಾಲೆಂದರೆ ಕಲಿಯುವವನಲ್ಲಿ ಆ ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಬೇಕಾದ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುವುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಯಲು ಅವಶ್ಯವಾದ ಭಾಷಾಮಾಹಿತಿಗೆ ಕಲಿಯುವವನು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡುವುದು. ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗವು ಹೆಚ್ಚುಹೆಚ್ಚಾಗಿ ನಿರ್ವಹಣಾ ಆಧಾರಿತವಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ನಾನು ಇದರಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ನಿಯಮವೊಂದನ್ನು ಸೇರಿಸಲು ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ, ಕಲಿಯುವವನು ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವುದು.

ಆದ್ದರಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಶಿಫಾರಸು ಏನೆಂದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅವರ ಹೊಸ ಭಾಷೆಯ ಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತಿಳಿದ ವಿಷಯದ ಮೂಲಕವೇ ತಿಳಿಯುತ್ತಾರೆಂಬುದು. ಇದರಿಂದ ತಿಳಿದಿರುವ ವಿಷಯದ ಮೂಲಕವೇ ಹೊಸ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ. ಇದು ತಿಳಿಯದಿರುವ ವಿಷಯದ ಕುರಿತು ಹೇಳುವ

ಬೋಧಕನ ಬೋಧನಾಕ್ರಮಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲಿಯದಿರುವ ವಿಷಯದ ಮೂಲಕ ಬೋಧಿಸಿದರೆ ಅದು ಕಲಿಯುವವನನ್ನು “ಕೇವಲ ಕಲಿಕೆಯ” ಮಾರ್ಗಕ್ಕೆ ದೂಡುತ್ತದೆ.

ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಪಡೆದ ಭಾಷಾ ಬೋಧನಾ ಸಂಪನ್ಮೂಲವು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಏಕಭಾಷಿಕತೆಯದಾಗಿದ್ದು, ಬಹುಭಾಷೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಅನ್ವಯಿಸುವಾಗ ಅದರ ಕೊರತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಈ ಪ್ರಬಲ ಎಲ್‌ಟಿಯ ವಿಧಾನಗಳು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯು ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲವೇನೋ ಎನ್ನುವ ಭ್ರಮೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಪಕ್ಷ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದ್ದರೂ ಅದು ಕೇವಲ ತೋರಿಕೆಯ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರ ಆಸಕ್ತಿಯಿದ್ದಾಗಲೂ ಆ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವಿವೇಚನಾಯುತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕೆಂಬ ಹೇಳಿಕೆ ನೀಡುವುದರಲ್ಲಿ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ “ವಿವೇಚನಾಯುತ” ಪದದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನು ಎನ್ನುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನವೂ ಇರುವುದಿಲ್ಲ.

ನನ್ನ ಪ್ರಕಾರ ಎರಡನೆಯ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬೋಧಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾದ ಮಾದರಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಿಸಲು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮೇಲ್ಕಂಡ ಮೂರು ನಿಯಮಗಳೊಂದಿಗೆ ತಾಳೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನನ್ನ ವಾದ ಹೀಗಿದೆ: ಮೊದಲ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗ ಅಂದರೆ ಮಾತು, ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಸನ್ನಿವೇಶಗಳು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ತತ್ಕಾಲದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ, ಅವರು ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವುದನ್ನೇ ನಿರ್ವಹಣೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರಕೃತಿಯ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯವೊಂದು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಕಲಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಭಾರತೀಯ ಪಠ್ಯಗಳ ಸೇರ್ಪಡೆಯನ್ನು ಮಾಡಲು ಸನ್ನಿವೇಶವೊಂದನ್ನು ತಯಾರಿಸಿದ್ದೇನೆ. (ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಭಾರತೀಯ ಬರವಣಿಗೆಯ ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ). ಏಕೆಂದರೆ, ಇದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ಪರಿಚಿತವಾದ ಭಾರತವನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಮಾಹಿತಿಗೆ ಒಡ್ಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಎರಡನೇ ನಿಯಮದ ಬಗ್ಗೆ, ಬೋಧಕನು ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಹೊರತಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ದ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆಯ ಮಾತು ಹಾಗೂ ಪಠ್ಯಗಳ ಕುರಿತ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ತರಗತಿಯ ಹೊರಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಬಳಕೆ ಇಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಶಿಕ್ಷಕನು ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದಷ್ಟೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಮೂರನೆಯ ನಿಯಮವಾದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ

ಬರಬೇಕಾದ ಸಕ್ರಿಯ ಭಾಷಾ ಉತ್ಪಾದನೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ನಾವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಬರುವ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯ ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು, ಜೊತೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಅದನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಬೇಕು. ಶಿಕ್ಷಕನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭಾಷಾ ಉತ್ಪಾದನೆಯನ್ನು ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸುವುದು ಅತ್ಯಂತ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಗ್ಗಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕಿಲ್ಲ. ಕಲಿಯುವವನು ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಾಗ ಶಿಕ್ಷಕನು ಅದನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಅನಂತರ ಅದನ್ನೇ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿರೂಪಿಸುವಂತೆ (ಒಂದು ಪದದ ಉತ್ತರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪೂರ್ಣ ಪ್ರಯತ್ನದವರೆಗೆ) ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಬೇಕು.

ಈಗ ನಾನು ಈ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಸಿದ್ಧಾಂತ ನಿರ್ಮಾಣವನ್ನು ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿರಬಹುದೆಂದು ನನ್ನ ತರಗತಿಯ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿನ ಎರಡು ಸಂದರ್ಭಗಳ ಉದಾಹರಣೆಯ ಮೂಲಕ ನಿರೂಪಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಜ್ಞಾನದ ಕ್ಷೇತ್ರ: ಸಾನೆಟ್‌ನ ಭಾಷಾಂತರ

ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಬೋಧನೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಒಂದು ತಂತ್ರವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು - ಒಂದು ಪಠ್ಯವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಪರಿವರ್ತನೆ ಹೊಂದಲು ಯಾವುದು ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ ಎಂದು ತಿಳಿಯುವ ಅರ್ಹತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಲು, ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಲು ಆಂಗ್ಲ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ (ಎಲ್‌೨) ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವನಾಥ (೧೯೯೮)^{೧೨} ರವರು ಕಲಿಯುವವರ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಕುರಿತು, ಅವುಗಳ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪದ ಬಗ್ಗೆ ಅನ್ವೇಷಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಸಂಗದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ-ಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಶ್ಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ತರಗತಿಯ ಉದ್ದೇಶವು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಓದುವ ರೀತಿಯನ್ನು ಕಲಿಸುವುದೇ ಆಗಿತ್ತು. ಬೆಂಗಳೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು (ಅವರಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಿಂದ ಬಂದ ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸೀಮಿತ ಜ್ಞಾನವಿದ್ದವರೇ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿದ್ದರು), ಶೇಕ್ಸ್‌ಪಿಯರನ ಸಾನೆಟ್ ಒಂದನ್ನು ಅವರ ಪ್ರಥಮ ಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಹೇಳಲಾಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಂತಮ್ಮ ಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಸಾನೆಟ್ಟನ್ನು

ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದಾಗ ವಿವಿಧ ಶ್ರೇಣಿಯ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡವು. ಅವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕವಿತೆಯನ್ನೇ ಒಂದು ಮೇಲ್ಮನವಿಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಂತೆ ಪರಿಗಣಿಸಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಯಿತು.

ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ಒಂದು ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡು ಒಂದು ಕವನವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಹೇಗೆಂದು ಬೋಧಿಸಲು ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕಲಿಯುವವರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಧಾನ ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಸಹಾಯಕವಾಯಿತು. ಈ ಕ್ರಮ ಕವನದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಾದಾತ್ಮ್ಯ ಉಂಟುಮಾಡಿ ಕವನದೊಡನೆ ಒಂದು ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಕೊಡುಕೊಳೆಯನ್ನೂ ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಅವರು ಕವನದ ವಿವಿಧ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನೂ ಚರ್ಚೆಗೆ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಮಾಡಿ, ಅದರಿಂದ ಕವನದ ಬಗ್ಗೆ ಅದರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪದದ ಕುರಿತೂ ಗಮನ ಹರಿಸುವಂತೆಯೂ ಆಯಿತು. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸ್ವಚ್ಛಂದವಾಗಿ ಅವರ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಬೇರೊಂದು ಭಾಷೆಯ ನಡುವೆ ಓಡಾಡುತ್ತಾ ಒಂದು ಸಹಜ ವಾತಾವರಣ ಸೃಷ್ಟಿಯಾಯಿತು. ಇದು ಕಲಿಕೆಗೆ ಇಂಟು ನೀಡಿದ್ದಲ್ಲದೇ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನ ಮತ್ತು ವಿವರಣೆಯ ಕುರಿತಾದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವನ್ನೂ ನೀಡಿತು. ಕಲಿಯುವವರನ್ನು ಜೋಡಿಕೆಲಸ ಮತ್ತು ಮುಕ್ತ ತರಗತಿ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕ ಭಾಗವಹಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಆದರೆ, ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಮುಖ್ಯವಾದ ಫಲಿತಾಂಶವೆಂದರೆ, ಇದು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವ ಕೌಶಲ್ಯಗಳಾದ ಕೇಳುವುದು, ಮಾತನಾಡುವುದು, ಓದುವುದು, ಹಾಗೂ ಬರೆಯುವುದು ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಗಳಿಸಲು ಒತ್ತಡವನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಒಂದು ಸಮಗ್ರ ರೀತಿಯಿಂದ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸಂವಹನದ ಸ್ಥಿತಿಯ ಒಳಗೆ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು. ಕವನದ ರೂಪ ಮತ್ತು ರಚನೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತಾ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕುರಿತು ಮಾತನಾಡಲೂ, ಬರೆಯಲೂ ಅಗತ್ಯವಾದ ಪರಿಭಾಷೆಯನ್ನು ನೀಡಿ ಒಂದು ವಿಧಾನವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರವು ಅವರ ಎಲ್ಿ ನಲ್ಲಿ, ಅಂದರೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ, ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಭ್ಯಾಸದ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಲು ಕಲಿಯುವವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿತು.

ಮುಕ್ತಾಯ: ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು

ಭಾಷಾಂತರದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದ ತಿರುಳು ಎಂದು ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಅರಿವಾದಾಗಲೇ ಕಲಿಯುವವರು ಕೊನೆಯ ಪಕ್ಷ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಪಡೆಯಲು ಭಾಷಾಂತರದ ಉಪಯೋಗ ಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ತರಗತಿಗಳ

ವಿವರಣೆಗಳ ಕುರಿತ ವರದಿಗಳು ತೋರಿಸುವಂತೆ, ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾವೀಣ್ಯತೆ ಪಡೆಯಲು ಸಹಾಯಮಾಡುತ್ತವೆಂದು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಇದು ದ್ವಿಭಾಷಾ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮಾದರಿ ಅಥವಾ ಕೂಡುವಿಕೆಯ ಮಾದರಿಗೆ ದಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಮೆನನ್, ವಿಶ್ವನಾಥ ಮತ್ತು ಸಾಹಿ ವಾದಿಸುವಂತೆ, “ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಕಡೆಗೆ ದಾರಿಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತಾ, ಔಪಚಾರಿಕ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮಹತ್ವ ಸಾರುತ್ತಾ, ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಭಾವನಾತ್ಮಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಜ್ಞಾನ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಡೆಗೆ ದಾರಿ ತೋರಿಸುತ್ತವೆ.” ಹೀಗಾಗಿ ಅವರುಗಳು ಈ ಕೆಳಗಂಡಂತೆ ಶಿಫಾರಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

೧. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ “ಒಂದು” ಭಾಷೆಯಾಗಷ್ಟೇ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡಬೇಕು. ಅದಕ್ಕೆ ಅನಗತ್ಯ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಅಥವಾ ವಿಶೇಷ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಕೊಡಬಾರದು.
೨. ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಪರಿಣತಿ ಗಳಿಸಲು ಏಕಭಾಷಾ ವಿಧಾನವನ್ನು ಭಾಷಾಕಲಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇರಬಾರದು.
೩. ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನಾಗಿ ಕಲಿಸುವ ಬದಲು ಅದನ್ನು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಪರಸ್ಪರ ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಮಾತುಕತೆಗಳ ಭಾಗವಾಗಿ ಬಳಸಬೇಕು.

ನಾರಾಯಣ ಕೆ.ವಿ^೧ (೨೦೦೦) ರವರು ಹೇಳಿರುವಂತೆ ಅಧ್ಯಾಪಕರು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಣತಿ ಗಳಿಸಲು ಶ್ರಮಿಸುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಸಮಂಜಸವಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮೊಡನೆ ತರುವ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಪ್ಪುವಂತೆ ಅವರು ಸಲಹೆ ನೀಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಕರ್ನಾಟಕವನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನಾಗಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಶಿಕ್ಷಕರ ಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಅರಿವಿನ ಅನುಭವದ ಮೇಲೆ ಆಧಾರಿತವಾಗಿದೆ. ಹಾಗಾಗಿ, ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಶಸ್ವೀ ಬಹುಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣಕ್ಕಾಗಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಕ ತರಬೇತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳೇ ಪ್ರಮುಖವಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಶಿಲ್ಪಾ ವೆಂಕಟೇಶ್

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ

೧. English Language as Hydra: Its Impacts on Non-English Language Cultures. 2012. Eds Rapatahana V and Bunce. P Multilingual Matters, Bristol, Buffalo, Toronto.

೨. ಅಸ್ಸಾಮಿ, ಬೆಂಗಾಲಿ, ಗುಜರಾತೀ, ಹಿಂದಿ, ಕನ್ನಡ, ಕಾಶ್ಮೀರಿ, ಕೊಂಕಣೀ, ಮಲಯಾಳಂ, ಮಣಿಪುರಿ, ಮರಾಠಿ, ನೇಪಾಳಿ, ಒರಿಯಾ, ಪಂಜಾಬಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಸಿಂಧಿ, ತಮಿಳು, ತೆಲುಗು, ಉರ್ದು, ಬೋಡೋ, ಸಂಥಾಲೀ, ಮೈಥಿಲೀ ಮತ್ತು ಡೋಗ್ರೀ.

೩. Mallikarjuna. B 2016 'Language Education in Karnataka: A Journey from 1956 to 2015'.

೪. ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದ ಒಂದೊಂದು ದೇಶವು ಕೂಡ ಭಾಷಿಕ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳದೇ ಹೋದರೆ, ತಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿರುವ ಅಧೀನತೆಯ ವಿನ್ಯಾಸವನ್ನು ಮೀರಲಾರದು. ಹಾಗೂ ತನ್ನ ನಾಡನ್ನು ಎಲ್ಲೆ ಪಡಿಸುವ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನೂ ನಿರ್ಮಿಸಿಕೊಳ್ಳದು. ಈ ನಿಲುವಿಗೆ ಸಾಕ್ಷಿಯೆಂಬಂತೆ ಭಾರತ ದೇಶವು ಇವತ್ತಿಗೂ ಕೀಳುಹಿರಿಮೆ ಹಾಗೂ ಪರಾವಿಲಂಬಿತನ ಗುಣಗಳಿಂದ ಮುಕ್ತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿಯೇ ಭಾರತದ ಬಹುತೇಕ ದೇಶಿ ನುಡಿಗಳು ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಪ್ರಜ್ಞೆಯಿಂದ ಬಿಡುಗಡೆ ಪಡೆಯಲು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನೇ ನೆಚ್ಚಿಕೊಂಡಿದ್ದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸೇರಿದಂತೆ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲ ದೇಶಿ ನುಡಿಗಳು ತಮ್ಮದೆಯಾದ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತು ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಸೋತಿವೆ. ಆ ಕಾರಣವಾಗಿ ಪರನುಡಿಗಳಿಂದ ಜ್ಞಾನಶಿಸ್ತುಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಅಂತಹ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಯರವಲು ಪಡೆಯುವ ನೆಲೆಗೆ ಕನ್ನಡವನ್ನು ಸೀಮಿತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. (ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ).

೫. Emeneau ರವರ 'ಭಾಷಾ ಪ್ರದೇಶ' ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ.

೬. Canagaraja .A Suresh and Wurr Adrian. 2011. 'Multilingual Communication and Language Acquisition: New Research Directions' in *The Reading Matrix, Vol 11, Number 1, January 2011*.

೭. Guha, Ramachandra, The Rise and Fall of the Bilingual Intellectual. In *Economic and Political Weekly*, Aug 15, 2009, Vol xlv, No 33. Pp 36-42.

೮. ಕನ್ನಡದ ಮೇಲೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ಆಧಿಪತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮೇಟಿ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಿ.

೯. Ananthamurthy, U.R. (2005, May 15). The Great Literary Bazaar. *Sunday Times of India*, p. 10.

೧೦. Mohanti. A. 2015. Language-in-Education Policy and Practice in India: experiments in multilingual education for tribal children. In *Multilingualism and Language in Education: Sociolinguistic and Pedagogic Perspectives from Commonwealth Countries*.ed. Androula Yiakoumetti. Cambridge University Press.

೧೦. Sadgopal. A. Right to Education vs Right to Education Act. In *Social Scientist*, Sept-Dec, 2010.

೧೧. Cummins, J. (2008). BICS and CALP: Empirical and theoretical status of the distinction. In B.V. Street & N.H. Hornberger (Eds), *Encyclopedia of language and education (2nd ed.)*, Vol. 2: Literacy (pp. 71–83). New York: Springer Science + Business Media LLC.

೧೨. Menon. S, Viswanatha. V and Sahi. Jane Teaching in ‘Two Tongues: Re-thinking the Role of Language(s) in Teacher Education in India’. In *Contemporary Education Dialogue*, 2014, 11:41

೧೩. Agnihotri. R. 2014. Multilinguality, education and harmony, in *International Journal of Multilingualism*, Routledge, London.

೧೪. Sarukkai, Sundar. Translation as Method: Implications for History of Science. In *The Circulation of Knowledge between Britain, India and China: The Early-Modern World to the Twentieth Century*. eds. Bernard Lightman et al. Boston: Brill, 2013: pp. 311-329.

೧೫. Nagabhushanaswamy O.L. ‘Nuditaayandirannunenevahottu’. In *Prajavani* Feb 20, 2016. Muktachanda, p 1.

೧೬. Viswanatha Vanamala. 1998. Literary Translation: A Technique for Teaching English in a Bi-literary Context, in *Subject to Change*, (ed) by Susie Tharu, Orient Longman, India.

೧೭. Narayana, K.V. (2000). The English that Kannada people speak. *Namma Kannada*, 41, 1–2.

ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಪರಸ್ಪರ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ: ಹಳೆಯ ಭಾಷಾಂತರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಚಿಗುರು

- ನೀಲಾದ್ರಿ ಶೇಖರ್ ದಾಶ್

ಪೀಠಿಕೆ

ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷೆಗೆ ಆಗುವ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ (Translation Corpus)ದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಮತ್ತು ನಿರ್ವಹಣೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಕೆಲವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ನಾನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಭಾರತ ಸರ್ಕಾರದ ವಿದ್ಯುನ್ಮಾನ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಇಲಾಖೆಯ ಆರ್ಥಿಕ ಸಹಾಯದಿಂದ ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-2 (Indian Languages Corpora Initiative) ಯೋಜನೆಯಡಿಯಲ್ಲಿ ರೂಪಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಬರುವ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವಾಗ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಅನ್ವಯಿಸಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದರಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ತೊಡರುಗಳು ಇರುವುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಬೇಕಾದ ತಂತ್ರ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳ ಮಾರ್ಗೋಪಾಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾದ ವಿಷಯಗಳು ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ, ವಿವಿಧ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದು ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾದರೂ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕ ಸಮುದಾಯಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಇಂತಹ ಸವಾಲನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.

ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಒಟ್ಟು 11 ವಿಭಾಗಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿದೆ. ನಾನು ಮೊದಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಎಂದರೇನು ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಪ್ರಬಂಧದ

ವಿಭಾಗ 2 ರಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಂತರ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ತಯಾರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ವಿಭಾಗ-3 ರಲ್ಲಿ ವಿವರಿಸುತ್ತೇನೆ. 4ನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ತಯಾರಿಕೆಯ ಮಾನದಂಡಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದು. 5ನೇ ವಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದ ಜೋಡಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ದೃಷ್ಟಾಂತವನ್ನು ಒದಗಿಸಲಾಗುವುದು. ವಿಭಾಗ-6ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ವಿಭಾಗ-7ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೊಳಗೊಳ್ಳುವ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ರೂಪಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಭಾಗ-8 ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಸಮಾನ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಲಾಗುವುದು. ವಿಭಾಗ-9ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಕೋಶವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಬಗೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಲಾಗುವುದು. ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ರಚನೆಯಾದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಪದನಿಧಿ (Term Bank)ಯನ್ನು ಸಂಗ್ರಹಿಸುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ವಿಭಾಗ-10ರಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸಲಾಗಿದೆ. ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಪಡೆದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಯಾವ ಯಾವ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದೆಂದು ವಿಭಾಗ-11ರಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದು.

೨. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಅಂದರೇನು?

ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಆಯ್ದು ಪಠ್ಯಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದೆ. ಇದು ದ್ವಿಭಾಷೆ (ಬಹುಭಾಷೆ)ಯ ಪಠ್ಯಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ 'ಭಾಷಾಂತರ' ಎಂಬ ವಿಷಯದಡಿ ಯಲ್ಲಿ ಬರುವ ಎಲ್ಲಾ ತೆರನಾದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಗುಣಲಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಎರಡು ಅಂಶಗಳಿಂದ ರೂಪಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ: ಅ) ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯ (ಸೋರ್ಸ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್-ಎಸ್‌ಎಲ್) ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆ (ಟಾರ್ಗಟ್ ಲಾಂಗ್ವೇಜ್-ಟಿಎಲ್)ಗೆ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಪಠ್ಯ [Hunston 2002, Kohn 1996, Zanettin 2000]. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವೊಂದು ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ದ್ವಿದಿಕ್ಕಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡ [Oakes McEnery 2000], ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಯೋಜನೆಯ ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-1

ಮತ್ತು ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-2ರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಬಹುಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುದಿಕ್ಕಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯದ್ದೂ ಸಹ ಆಗಿದೆ [Ulrych 1997]. ಈ ಎರಡೂ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಲಾಗಿದ್ದು, ಇದರಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಮೂಲಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ (ಎಸ್‌ಎಲ್) ನೋಡಿ ಉಳಿದ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆ(ಟಿಎಲ್)ಗಳನ್ನಾಗಿ ನೋಡಲಾಗಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿನ ಹಾಗೆ ಏಕದಿಕ್ಕಿನದ್ದಾಗಿದೆ (ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ).

ಅಸ್ಸಾಮೀಸ್	←		→	ಬಾಂಗ್ಲಾ
ಕಾಶ್ಮೀರಿ	←		→	ಒಡಿಯಾ
ಪಂಜಾಬಿ	←		→	ಕೊಂಕಣಿ
ಉರ್ದು	←	ಹಿ	→	ತೆಲುಗು
ಗುಜರಾತಿ	←	ಂ	→	ತಮಿಳು
ಮರಾಠಿ	←	ದಿ	→	ಕನ್ನಡ
ಬೋಡೋ	←		→	ಮಲಯಾಳಮ್
ಇಂಗ್ಲಿಷ್	←		→	ನೇಪಾಳಿ
ಸಿಂಧಿ				ಮಣಿಪುರಿ

ಚಿತ್ರ ೧: ಐಎಲ್‌ಸಿಐ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯು ಮೂಲಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳಾಗಿವೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳು ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಜೊತೆ ಹೊಂದಿರುವ ಭಾಷಿಕ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ತಮ್ಮ ನಡುವೆ ಸಾಧಿಸುವುದಾದರೆ, ಏಕಮುಖಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಮುಖಿತ್ವವನ್ನು ಕಾಣುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-೧ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಈ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುವ ಸಾಹಸ ಮಾಡದೆ

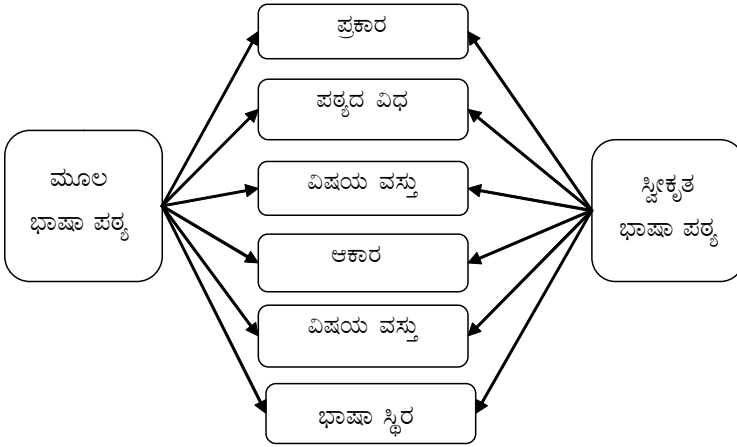
ಇದ್ದುದರಿಂದ ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಚರ್ಚೆಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಏಕಮುಖಿ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಮೂಲಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ, ಬಾಂಗ್ಲಾವನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪಠ್ಯದ ವಿಷಯ, ಸಂಯೋಜನೆಯ ರಚನೆ, ಸೃಷ್ಟಿ, ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸೂಕ್ತವೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಮುಂದಿನ ಚರ್ಚೆ ಇದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತದೆ.

ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ 'ರಚನೆ' (ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಪದಪುಂಜಗಳ ಕ್ರಮ)ಗಳ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಒಪ್ಪಬಹುದಾದರೂ [Kenny 1998] ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕವಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ, ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ಪದಪುಂಜಗಳ ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರಂತರವಾಗಿ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ [Stewart 2000]. ಒಂದೇ ರೀತಿ ಇರುವ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ, ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಅರ್ಥಗಳ (ರಚನೆ)ನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಹೋಲಿಕೆಗಾಗಿ ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಆಕರವಾಗಿದೆ [Baker 1993]. ಇದು ಅಂತರಭಾಷೀಯ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಅಂದರೆ, ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಮತ್ತು ಪರ್ಯಾಯ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕಂಡುಹಿಡಿಯುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ [Baker 1995]. ಈ ರೀತಿ ಅಂತರ ಭಾಷೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಲು ಬೇಕಾದ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವ ಶಬ್ದಸಂಗ್ರಹಗಳ ನಿರೂಪಣೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಬಹಳ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ [Altenberg and Aijmer 2000, Kenny 2000, Mauranen 2000].

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಯಾವ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಬೇಕೋ ಆ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಅದನ್ನು ಎರಡೂ ಕಡೆ (Parallel Corpus) ಇರುವ ಸಂಗ್ರಹದ ಉಪವಿಭಾಗವೆಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ನಿಯಮಾನುಸಾರವಾಗಿ ಎರಡೂ ಕಡೆ ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡ ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳಲ್ಲಿರುವ ವಸ್ತುವಿಷಯ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಒಂದನ್ನೊಂದು ಹೋಲುವಂತಿರಬೇಕು [Oakes and McEnergy 2000]. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ವಿಶೇಷವಾದ ಸಂಗ್ರಹ ಮಾದರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸಬಹುದು. ಏಕೆಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಒಂದೇ ತೆರನಾಗಿದ್ದು ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ವಸ್ತು ವಿಷಯ, ಆಕಾರ, ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ರಚನೆ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ವಸ್ತುವಿಷಯವಾಗಿದ್ದು, ಎರಡೂ ಕಡೆಯ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಕೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಅದರ ಬಳಕೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

೩. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಸೃಷ್ಟಿ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಂತ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ ಕೆಲಸ. ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಬಹಳ ಸೂಕ್ಷ್ಮತೆಯಿಂದ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ [Kenny 1997, Kenny 1998]. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೇಗೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದರೆ, ಅದು ಹೋಲಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಲು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿರಬೇಕು [Atkins, Clear, and Ostler 1992]. ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಆಯ್ದ ಪಠ್ಯದ ಮಾದರಿಗಳು, ಪಠ್ಯದ ವಿಧಾನ, ವಿಷಯವಸ್ತು, ಉದ್ದೇಶ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಸ್ತರಗಳ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಸಾಧ್ಯವೋ ಅಷ್ಟು ಸರಿ ಹೊಂದಬೇಕು [Altenberg and Aijmer 2000]. ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಪರಿಕರಗಳ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ರಚನೆಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ತೋರಿಸಬಹುದು (ಚಿತ್ರ-2).

ಚಿತ್ರ ೨: ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದ ರಚನೆ ಮತ್ತು ಸಂಯೋಜನೆ.

ಮೇಲಿನ ಚಿತ್ರ-2 ತೋರಿಸುವಂತೆ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೋಲಿಕೆಯ ಭಾಷಾ ಸಂಗ್ರಹ (Comparable Corpus)ವನ್ನಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಸಮಾನಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನಾಗಿಯೂ ಬಳಕೆ ಮಾಡುವಂತಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ತದ್ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ

ಮಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಹೋಲಿಕೆ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಮತ್ತು ಸಮಾನಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ, ಅಂತಹ ಒಂದು ಕ್ರಿಯೆ ಇದರ ರಚನೆಗೆ ಬೇಕಾದ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಿದಾಗ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿ ಮಾಡುವಾಗ ನಾವು ಕೆಲವು ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಆಯ್ಕೆಯು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು [Summers 1991].

- [೧] ಸದ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಬರವಣಿಗೆಯ ರೂಪದಲ್ಲಿರುವ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೇ ಗುರಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಬರಹ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು.
- [೨] ಹಳೇ ಕಾಲದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಂಡಾಗ ಅದರ ಭಾಷೆಯು ಸಮಾಕಾಲೀನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸಬೇಕು.
- [೩] ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಪಠ್ಯಗಳ ವಿಷಯ ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಿರಬೇಕು. ಅವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿರಬೇಕು.
- [೪] ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟೂ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುವಂತಿರಬೇಕು. ಅವು ಪ್ರಕಾರದಲ್ಲಿ (ಉದಾ: ಸುದ್ದಿ), ವಿಧಾನದಲ್ಲಿ (ಉದಾ: ರಾಜಕೀಯ), ವಿಷಯದಲ್ಲಿ (ಉದಾ: ಚುನಾವಣೆ), ಸ್ವರೂಪದಲ್ಲಿ (ಉದಾ: ವರದಿ) ಸರಿಹೊಂದಬೇಕು. ಅವು ವಿಷಯವಸ್ತು, ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳು, ಉದ್ದೇಶ, ಮತ್ತು ಬಳಕೆದಾರರ ಪ್ರಕಾರ ಮುಂತಾದ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಹೋಲಿಕೆಯಾಗುವಂತಿರಬೇಕು.
- [೫] ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ಪಠ್ಯಗಳ ಪ್ರಾರಂಭದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಠ್ಯಗಳ ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಾದ ಅಧ್ಯಾಯ, ವಿಭಾಗ, ಪರಿಚ್ಛೇದ ಮುಂತಾದ ಖಂಡಗಳಿಂದ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಸುಸಂಬಂಧವಾದ ಮತ್ತು ಉದ್ದನೆಯ ಸಾಲುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು.
- [೬] ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹಾಗೂ ವಿಶೇಷ ಭಾಷಿಕ ರೂಪ ಮತ್ತು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬೇಕು. ಅವುಗಳು ಗಾತ್ರದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಬಹುದು. ಪ್ರಯೋಗಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿರಬೇಕು.

- [೭] ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ವಿಷಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಶಬ್ದ, ಪದಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಪದಪುಂಜಗಳು, ಮತ್ತು ಇತರ ಶಾಬ್ದಿಕ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಯಾವಾಗಲಾದರೂ ಬಳಸಲು ಆಯ್ದು ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿರಬೇಕು.
- [೮] ಬಳಕೆದಾರರ ಅನುಕೂಲಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಯಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಓದುವ ಹಾಗೆ ಆಯ್ದು ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳಿರಬೇಕು. ಅಂಕಿಅಂಶ, ಪಠ್ಯ ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಸೃಷ್ಟಿ, ಪಠ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆ ಭಾಷಾಂತರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಪಠ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿಯಂತಹ ವಿವಿಧ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ಬಳಕೆದಾರರು ಭಾಷೆಯ ದತ್ತಾಂಶವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.
- [೯] ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಮತ್ತು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಲ್ಲದ ಎರಡೂ ಆವೃತ್ತಿಗಳಲ್ಲಿ ಇರಬೇಕು.
- [೧೦] ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷಿಕದ ಆಚೆಯ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಟ್ಟಿರಬೇಕು. ಇದನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು.

ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಚಿತ್ರ ೩ ರಲ್ಲಿ ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-೧ ಯೋಜನೆ ಕೈಗೊಂಡ ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಒಂದು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು.

Hindi Text
<p>हृदय रोगी को नमक, मिर्च तथा तले-भुने भोजन का प्रयोग कम से कम करना चाहिए या हो सके तो नहीं करना चाहिए । हरी पत्तेदार सब्जियाँ तथा फल का सेवन अधिक मात्रा में करना चाहिए । यदि हृदय रोगी धूमपान, शराब या अन्य किसी नशीली वस्तु का सेवन करता है तो उसे शीघ्र ही इन पदार्थों का सेवन बंद कर देना चाहिए । हृदय रोगी को घी, मक्खन इत्यादि का सेवन कम से कम करना चाहिए । हृदय रोगी को आँवला तथा लहसुन का सेवन प्रतिदिन करना चाहिए । सब के मुरब्बे का सेवन हृदय रोगियों को विशेषकर करना चाहिए ।</p>

Bangla Translation
<p>ಹೃದರೋಗಿಗಳಿಗೆ ನುಣು, ಬಾಣ್ಣೆ ಮತ್ತು ಅಜ್ಜೆಬಾಜ್ಜೆ ಖಾಬಾರ್ ಖಾಂಗ್ರಾ ಖುಬ್ ಕಮಿಯೆ ದೆಒಗ್ರಾ ಉಚಿತ ಬಾ ಸುತುಬ್ ಹಲೆ ಬಕ್ ಕರೇ ದೆಒಗ್ರಾ ಉಚಿತ । ಟಾಟಕಾ ಸಬಜ್ಜಿ ಒ ಫಲ ಅಧಿಕ ಮಾತ್ರಾಣ್ಣೆ ಭೋಜನ ಕರಾ ಉಚಿತ । ಯದಿ ಹೃದರೋಗಿ ಧುಮಪಾನ, ಮದ ಬಾ ಅನಾ ಕೊನಾ ನೆಶಾ ಕರೇನ ತಬೆ ತಾಂಕೆ ಶಿಖ್ರಿ ಏಐ ಸಬ ಖಾಂಗ್ರಾ ಬಕ್ ಕರೇ ದಿತೆ ಹಬೆ । ಹೃದರೋಗಿರ ಘಿ, ಮಾಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಮ ಕರೇ ಖಾಂಗ್ರಾ ಉಚಿತ । ಹೃದರೋಗಿಗೇ ಪ್ರತಿದಿನ ಆಮಲಕಿ ಒ ರಸುನ ಖಾಂಗ್ರಾನಾ ಉಚಿತ । ಆಪೇಲೇರ ಮೋರಾಬ್ಬಾ ಖಾಂಗ್ರಾ ಹೃದರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನ ।</p>

Roman Transliteration
HrdrogIder nun, jhAl o Aje bAJe khAbAr khAoyA khub kamiye deoyA uchit bA sambhah hale bandha kare deoyA uchit. TATkA sabji o phal adhik mAttrAy bhojan karA uchit. Yadi hrdrogl dhUmpAn, mad bA anya kono neshA karen tabe tAnke shIghrai ei sab khAoyA bandha kare dite habe. hrdroglr ghi, mAkhan ityAdi kam kare khAoyA uchit. hrdroglke pratidin Amlaki o rasun khAoyAno uchit. Apeler morobba khAoyA hrdroglIder bishes prayojan.

ಚಿತ್ರ-೩: ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-೧ ಯೋಜನೆಯ ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ

ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಒಂದು ಮಾದರಿ.

೪. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮಾನದಂಡ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಕೆಲವು ಸಹಜ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇವು ಇತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಗಳಿಗಿಂತ ಭಿನ್ನವಾಗಿಯೂ ಸಹ ಇವೆ [Stewart ೨೦೦೦]. ಇದರರ್ಥ, ಈ ಸಹಜ ಗುಣಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ನಿಬಂಧನೆಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಇದರ ಚೌಕಟ್ಟಿನಿಂದ ಆಚೆಯೇ ಇಡಬಹುದು. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಈ ಮುಂದಿನ ಸಂಯೋಜನೆಯ ಮಾನದಂಡದಿಂದ ಅಳೆಯಬಹುದು: ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಪಠ್ಯ, ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯ, ಪಠ್ಯದ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಿಕೆ, ಸರಳವಾದ ಪಠ್ಯದ ಮೇಲ್ಮೈ ರೂಪ, ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಸಮಾನ ಪಠ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯಗಳ ದಾಖಲೀಕರಣ. ಈ ಮಾನದಂಡವನ್ನು ಒಂದೊಂದಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸೋಣ.

೪.೧ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಪಠ್ಯ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡು ದೊಡ್ಡದಾಗಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಲು ಈ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಪಠ್ಯಗಳು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅದರ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಪ್ರಾಥಮಿಕ ಉದ್ದೇಶ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವುದಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಅಲ್ಲಿಯ ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸೀಮಿತವಾಗಿರಬಾರದು.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಗಾತ್ರವು, ಮುಂದೆ ಅದು ಎಷ್ಟು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದರ ಮೇಲೆ ನಿರ್ಧರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇದರ ಒಟ್ಟು ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುತ್ತದೆ [Sinclair ೧೯೯೧: ೨೦]. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನಾಧರಿಸಿದ ಭಾಷಾ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹದ ಗಾತ್ರ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿರುವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡರೆ ಸೂಕ್ತವೂ ಮತ್ತು ಅಧಿಕೃತವೂ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಗಾತ್ರವನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿಸುವುದು ವಿವಿಧ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಅವುಗಳೆಂದರೆ, 'ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪಠ್ಯಗಳು ಇರಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶ', 'ಒಂದು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಾಕ್ಯಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶ', ಮತ್ತು 'ಪ್ರತಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳಿರಬೇಕೆಂಬ ಅಂಶ' [Baker ೧೯೯೬: ೧೭೬]. ಚಿಕ್ಕ ಗಾತ್ರದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಕಡಿಮೆ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗವು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುವ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದಿಲ್ಲ. ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಲ್ಲಿ, ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ.

- [೧] ಇದು ಪಠ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಉತ್ತಮ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲದು.
- [೨] ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಶಾಬ್ದಿಕ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯರಚನೆಯ ಮಾದರಿಗಳ ಉತ್ತಮ ಸ್ವರೂಪಗಳನ್ನು ಇದು ಒದಗಿಸಬಲ್ಲದು.
- [೩] ಭಾಷಿಕ ಅಂಶಗಳ ಉಪಯೋಗ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ವರ್ಗೀಕರಣ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- [೪] ಕರಾರುವಕ್ಕಾದ ಭಾಷಾ ಅವಲೋಕನ ಮಾಡಲು ಬೇಕಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.
- [೫] ಶಬ್ದ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಬಳಸುವ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಗಳ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಸೂತ್ರಗಳ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಹಿಡಿದಿಡಬಹುದು.

- [೬] ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಂಯುಕ್ತ ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಮರುಪುನರಾವರ್ತನೆಗೊಂಡ ಭಾಷಿಕ ರೂಪಗಳು, ಜೋಡಿ-ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಪದಪುಂಜಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಮತ್ತು ನಾಣ್ಣುಡಿಗಳ ರಚನೆಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.
- [೭] ಇದು ಹೊಸ ಪದಗಳ ಸೃಷ್ಟಿಗೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅರ್ಥದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು, ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಬಳಕೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ.
- [೮] ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಳಕೆಯ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಅನುವುಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಠ್ಯಗಳ ಭಾಷಾಂತರದ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಇದೊಂದು ಸವಾಲೇ ಆಗಿದೆ.

ಒಂದು ದೊಡ್ಡ ಗಾತ್ರದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಅದು ಒಳಗೊಂಡಿರುವ ದತ್ತಾಂಶದಿಂದಷ್ಟೇ ದೊಡ್ಡದಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದರ ರಚನೆಯು ಬಹುಮುಖಿಯಾಗಿದ್ದು, ಅದರ ರೂಪವು ಬಹುದಿಕ್ಕಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದು, ಅದರ ಉಪಯೋಗವು ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ದತ್ತಾಂಶದ ಗಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಇದ್ದಷ್ಟು ಇದರ ಅಧಿಕೃತತೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸತ್ವ ಹೆಚ್ಚಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ರೂಪುಗೊಂಡ ಮೂಲಭಾಷೆ / ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳ ಪಠ್ಯಗಳ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಗಳ ಸಣ್ಣ ರೂಪ-ವಾಗಿರುವುದರಿಂದ ಇದರ ದತ್ತಾಂಶದ ಗಾತ್ರ ಚಿಕ್ಕದಾಗಿದ್ದರೆ, ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ಅಧಿಕೃತವಾಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುವುದಿಲ್ಲ [Stewart ೨೦೦೦].

೪.೨ ಉತ್ತಮ ಗುಣಮಟ್ಟದ ಪಠ್ಯ

ಗುಣಮಟ್ಟವೆಂಬುದು ನಿಖರತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಷಯ. ಅಂದರೆ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಜನರ ನಡುವೆ ನಡೆಯುವ ನೈಜ ಸಂವಹನದಿಂದ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವರು ಮೂಲಭಾಷೆಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡು ಮಾಡಬಾರದು. ತನಗೆ ಸರಿ ಎನಿಸಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಅವರು ಅದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಬಾರದು. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವೇನೆಂದರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವವನು ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಕೆಲವು ನೀತಿ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕು. ತನ್ನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ಅವನು ಏನನ್ನಾದರೂ ಹೊಸದನ್ನು ಸೇರಿಸಿದರೆ ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ದಕ್ಕ

ಬರುವುದಲ್ಲದೆ ಮುಂದಿನ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಕೂಡ ತೊಡಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಟ್ಟಾರೆಯೇ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಆ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ತಪ್ಪಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು:

- [೧] ಪಠ್ಯದ ಅಥವಾ ವಾಕ್ಯಗಳ ಪುನರಾವರ್ತನೆಯನ್ನು ಆದಷ್ಟು ತಡೆಯಬೇಕು.
- [೨] ವ್ಯಾಕರಣಬದ್ಧವಾಗಿರದ ರಚನೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು.
- [೩] ಭಿದ್ರಗೊಂಡ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯಬೇಕು.
- [೪] ಅಪೂರ್ಣ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕು.
- [೫] ಮಿಶ್ರವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಸಾಧ್ಯವಾದಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೈಬಿಡಬೇಕು.
- [೬] ಒಂದೇ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.
- [೭] ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.
- [೮] ಪ್ರಮಾಣಿತ ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.
- [೯] ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವು ಹೆಚ್ಚು ಸಮವಾಗಿರತಕ್ಕದ್ದು.
- [೧೦] ಪಠ್ಯವು ಒಂದೇ ತರಹದಾಗಿರಬೇಕು.

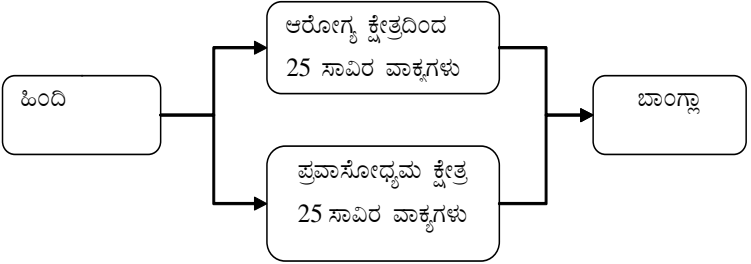
ಹೊಸ ವಿಧದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಾದರೆ, ಈ ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳಿಗೆ ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ (ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಮೌಖಿಕ ಭಾಷೆಗೆ).

೪.೩ ಪಠ್ಯದ ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಿಕೆ

ಸೂಕ್ತ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಿಕೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಪಠ್ಯಗಳು ವಿವಿಧ ರೀತಿಯ ಪಠ್ಯಗಳಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಹಾಗೆ ಅದು ಎಲ್ಲಾ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆ ಮತ್ತು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಮುಂದೆ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಪಡಿಸಬೇಕಾದಾಗ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಅಧಿಕೃತವಾದ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯವಿರಬೇಕು. ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಲಾದ ದತ್ತಾಂಶವು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಮಾನವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಅಂದರೆ ಅವು ಇಲ್ಲಿಯ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳ ಸಣ್ಣ ಮಾದರಿಯನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು.

ಪಠ್ಯದ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಪಠ್ಯಗಳಿಂದ ಮಾತ್ರವೇ ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು. ಅವು ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೇ

ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಕೇವಲ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪಠ್ಯಗಳಾದ ಕಥನಗಳು, ಕಾದಂಬರಿ ಮತ್ತು ಕತೆಗಳನ್ನಷ್ಟೇ ಹೊಂದಿರದೇ, ಮಾಹಿತಿ ಒದಗಿಸುವ ಪಠ್ಯಗಳಾದ ಪ್ರಾಕೃತಿಕ ವಿಜ್ಞಾನ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನ, ಭೂ ವಿಜ್ಞಾನ, ಔಷಧಿ ವಿಜ್ಞಾನ, ಎಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್, ತಾಂತ್ರಿಕತೆ, ವಾಣಿಜ್ಯ, ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್ ಜಾಹಿರಾತುಗಳು, ಪೋಸ್ಟರ್‌ಗಳು, ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ಸರ್ಕಾರಿ ಸುತ್ತೋಲೆಗಳು ಮತ್ತು ಇತರೆ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನೂ ಸಹ ಒಳಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ನೈಜ ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯಕ್ಕೆ ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ಪಠ್ಯದ ವಿಧ, ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಕಾಲದ ಯಾವುದೇ ತಾರತಮ್ಯವಿಲ್ಲವೆಂಬಂತೆ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಮಾನ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಲೆಹಾಕಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಮಾದರಿ ಸೂಕ್ತ ಗಾತ್ರವಿದ್ದರಷ್ಟೇ ಮುಗಿದಂತಲ್ಲ. ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-೧ರ ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗವು ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ (ಆರೋಗ್ಯ ಮತ್ತು ಪ್ರವಾಸೋದ್ಯಮ) ೫೦,೦೦೦ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಸಮವಾಗಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ವಿಂಗಡಿಸಲಾಗಿದೆ (ಚಿತ್ರ-೪).

ಚಿತ್ರ-೪: ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಕ್ಷೇತ್ರಾಧಾರಿತ ವಾಕ್ಯಗಳು.

೪.೪ ಪಠ್ಯದ ರೂಪದಲ್ಲಿರಬೇಕಾದ ಸರಳತೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಪಠ್ಯದ ಮಾದರಿಗಳು ಸರಳವಾಗಿರಬೇಕು. ಇದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಯಾವುದೇ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲು ಹೆಣಗಾಡದೆ, ಸರಳವಾಗಿ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಗಳು ಸರಳವಾಗಿದ್ದರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಬಳಕೆದಾರರಿಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಕ್ಲಿಷ್ಟವಾದ ಸಂಗತಿಯಲ್ಲ,

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಶಬ್ದ, ಪದಗುಚ್ಛ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಾಬ್ದಿಕ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳ ಮಾಹಿತಿಯೊಂದಿಗೆ ಗುರುತಿಸಿದರೆ ಇದನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮಾಡಬಹುದು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ಮೂಲಕ ಒದಗಿಸಿದರೆ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.

ಇದರಿಂದ ಕೆಲವು ಅನುಕೂಲತೆಗಳುಂಟು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಿಂದ ತಯಾರಾದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿನಂತೆಯಾದರಲ್ಲಿ ಯಂತ್ರ ಕಲಿಕೆ, ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹದ ಸೃಷ್ಟಿ ಪ್ರಯೋಗ ನಿಧಿ ನಿರ್ಮಾಣ, ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ತರಹದ ಸಂಗ್ರಹವು ಸಂಕಥನಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಶೋಧನೆಗೆ, ನಿಘಂಟು ತಯಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕಲಿಸಲೂ ಅತ್ಯಂತ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ.

೪.೫ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಿಂದ ಸಮಾನ ಪಠ್ಯಗಳ ಆಯ್ಕೆ

ಇಲ್ಲಿ ನನ್ನ ವಾದವೇನೆಂದರೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರತಿ ಮಾದರಿಯೂ ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮೂಲಭಾಷೆ ಪಠ್ಯವು ೧೦೦೦ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೆ, ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆ ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರಬೇಕು. ಈ ನಿಯಮವನ್ನು ನಾನೇಗೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಳಸುವ ವಾಕ್ಯಗಳು ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯವೇ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಭಾಷಾಂತರ ಕೆಲಸ ತುಂಬಾ ನಾಜೂಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಮಾಡಿದರೂ, ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿಸಲಾಗದ ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳು ಎದುರಾಗುವುದು ಸಹಜ. ಕೆಲವು ನಿರ್ಬಂಧಗಳನ್ನು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು:

- [೧] ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿರುವ ಪಠ್ಯಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಿರಬಹುದು.
- [೨] ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕುವುದೇನು ಸರಳ ಕೆಲಸವಲ್ಲ.
- [೩] ವಾಕ್ಯಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಸಮಾನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭ್ರಮೆಯೇ ಸರಿ, ಏಕೆಂದರೆ ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳು ಎಂದಿಗೂ ಬರುವುದಿಲ್ಲ.

[೪] ಮೂಲಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ವಾಕ್ಯವು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರವಾಗುವಾಗ ಎರಡಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ವಾಕ್ಯಗಳಾಗಿ ವಿಂಗಡಣೆಯಾಗಬಹುದು. ಇದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವೆಂಬಂತೆ ಮೂಲಭಾಷೆಯ ಹಲವು ವಾಕ್ಯಗಳು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ವಾಕ್ಯವಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡಾಗಬಹುದು.

[೫] ವಾಕ್ಯಗಳ ಗಾತ್ರ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಸಮಾನ-ವಾಗಿರಬೇಕೆಂಬ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಮಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲೆಹಾಕಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇಲ್ಲ.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ವಾಕ್ಯಗಳಿರಲೇಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ವಾದಿಸಲು ಯಾವ ಗಟ್ಟಿ ನಿಯಮವೇನಿಲ್ಲ. ಇದು ಅಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಆದ್ದರಿಂದ, ವಾಕ್ಯದ ಉದ್ದದ ಏರುಪೇರು ಒಂದು ಸತ್ಯಸಂಗತಿಯೆ ಆಗಿರುವಾಗ ನಾವು ಅದನ್ನು ತುಂಬು ಮನದಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಮತ್ತು ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಅದನ್ನು ಹಾಗೆಯೇ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕು.

೪.೬ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಪಠ್ಯವನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಸಾಧ್ಯತೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಕೆಲಸ ಕೇವಲ ಪಠ್ಯಗಳ ಸಂಕಲನದಿಂದಷ್ಟೇ ಮುಗಿಯುವುದಿಲ್ಲ. ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಫಾರ್ಮಟ್ ಮಾಡುವ ಕೆಲಸವೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದು, ಇದರ ಮಾಹಿತಿ ಅಂತ್ಯದ ಬಳಿಕೆದಾರರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮರುಪಡೆಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅಂದರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬಳಕೆದಾರರು ಸುಲಭವಾಗಿ ಮತ್ತೆ ಪಡೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿರುವ ಯಾವುದೇ ವ್ಯಕ್ತಿ ಅದರ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಬೇಗ ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಡಿಜಿಟಲ್ ಫಾರ್ಮಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಲಕರಣೆಗಳಿಂದ ಹೇಗೆ ಶೇಖರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನಹರಿಸಲು ಇದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇದು ತಾಂತ್ರಿಕತೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಯಾವುದೇ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಡುವಂತೆ ಮಾಡುತ್ತದೆ; ನಮಗೆ ಬೇಕಾದಾಗ ಅದನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯಬಹುದು ಮತ್ತು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಶೇಖರಿಸಲು ತರಬೇತಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗೆ ಇದರ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಲಭ್ಯವಾಗುವುದಂತೂ ಸತ್ಯ.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಬಳಕೆ ಕೇವಲ ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಜ್ಞಾನ ತಿಳಿದಿರುವ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದಿರುವುದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ

ಎಲ್ಲಾ ಬಳಕೆದಾರರ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಇದು ಈಡೇರಿಸುವಂತಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಪರಿಣತರಿಗೆ, ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ, ಭಾಷಾ ತಂತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ, ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾ ತಜ್ಞರಿಗೆ, ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ, ಸಂಶೋಧಕರಿಗೆ, ಇತಿಹಾಸಕಾರರಿಗೆ, ಜಾಹಿರಾತುದಾರರಿಗೆ, ಸಂಕಥನಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಕರಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ಹೀಗೆ ಎಲ್ಲರಿಗಾಗಿ ಮಾಡುವಂತದ್ದಾಗಿದೆ. ಯಾವಾಗ ಎಲ್ಲಾ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳ ಜನ ಬಂದು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಸದುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೋ ಆಗ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಉದ್ದೇಶವೂ ಈಡೇರಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಸತ್ಯ ಸಂಗತಿಯೇನೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಜನರು ಕಂಪ್ಯೂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಡಿಜಿಟಲ್ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬಳಸಲು ತರಬೇತಿಗೊಂಡಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಪೂರೈಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸರಳವಾದ ಫಾರ್ಮಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಬೇಕು. ಈ ಮೂಲಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರೂ ಸಹ ಅದನ್ನು ಬಳಸುವಂತಾಗಬೇಕು.

೪.೨ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ ಪಠ್ಯವು ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಮುಕ್ತವಾಗಿರಬೇಕು. ಈ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೊಳಗಾದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ವಿಶ್ವಾಸಾರ್ಹವಾಗಿರಬೇಕು ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಒಳಗಾಗದ ಹೊರತು ಇದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಲೆಹಾಕಲ್ಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಸಂಕಲನಗೊಂಡ, ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸುವ ಪಠ್ಯ ಮಾದರಿಗಳು ಭಾಷಾ ಬಳಕೆಯ ನೈಜ ರಚನೆಗಳ ಮೇಲೆ ನಮೂದಿಸಬೇಕು ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಫಲನಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಈ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು, ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಬಳಕೆದಾರರ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗೆಲ್ಲುವ ಹಾಗೆ ರೂಪುಗೊಂಡಿರಬೇಕು. ಇವರು ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ ನಂತರ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಮಾಹಿತಿ ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ನಿರೂಪಣೆ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-೧೮ರಲ್ಲಿ ನಾವು ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಿಟ್ಟ ಪಠ್ಯಗಳು ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ

ಅವು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಹಾಗೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿದೆ. ಆಗ ಮಾತ್ರವೇ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಈ ವಿಶಾಲ ಭಾಷಾಧ್ಯಯನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ, ಸಂಶೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಅಧಿಕೃತತೆ ಮತ್ತು ಸತ್ವವನ್ನು ಪಡೆದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

೪.೮ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸುವಿಕೆ

ಭಾಷೆಯ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ವಿಷಯವಸ್ತುಗಳ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು, ಕಾಲದ ಜೊತೆಗೆಯೇ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಗಳ ನಿರಂತರ ಸೇರ್ಪಡೆಯಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಸಹ ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾ ಪ್ರಬೇಧದಲ್ಲಾಗುವ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಇದು ಬೆಳೆಯಬೇಕು. ಈಗಿನ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಗಳು ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾಷೆಯ ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ತಯಾರಿಗೊಂಡಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಸಮಕಾಲೀನ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೊಸ ಮತ್ತು ಹಳೆಯ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ವಸ್ತು ಮತ್ತು ರೂಪಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಇದು ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹದ ಗಾತ್ರ, ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಹರವುಗಳ ಮೇಲೆ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹೊಸ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದೆ.

೪.೯ ಪಠ್ಯಗಳ ದಾಖಲೀಕರಣ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಲೆಹಾಕಿದ ಪಠ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾದ ಕ್ರಿಯೆ. ಹೀಗೆ ಮಾಡುವುದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅಗತ್ಯತೆಯಾಗಿದ್ದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಡಿಸೈನರ್‌ಗೆ ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆ ಪಠ್ಯಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮತ್ತು ಸತ್ವಯುತವನ್ನು ಪರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎದುರಾಗುವ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣ ಹಕ್ಕುಸ್ವಾಮ್ಯದ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವಲ್ಲಿ ಬೇಕಾಗಿರುವ ಅಂಶವಾಗಿದೆ. ಶೈಲಿ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಭಾಷಾವಿಶ್ಲೇಷಣೆ, ಸಂಕಥನಗಳ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಹಾಗೂ ಕಾನೂನು ವಿಚಾರಣೆಗಳಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯಾಚಿನ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲಬೇಕು.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಬೆಳೆಸುವ ನಾವು ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮತ್ತು ಪಠ್ಯದ ಮೂಲಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕಾಳಜಿವಹಿಸಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಬೇಕು (ಉದಾ: ಪುಸ್ತಕದ ಹೆಸರು, ವಿಷಯದ ಹೆಸರು, ಮುದ್ರಣದ

ವರ್ಷ, ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಕಾರ, ಲೇಖಕನ ಲಿಂಗ, ವೃತ್ತಿ, ವಯಸ್ಸು, ಮತ್ತು ಲೇಖಕನ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಾನಮಾನ ಮುಂತಾದವು).

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಮಾಹಿತಿಯ ದಾಖಲೀಕರಣವನ್ನು ದತ್ತಾಂಶದ ಮಾಹಿತಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಒಂದು ಹೆಡರ್ ಫೈಲ್‌ನಲ್ಲಿಡುವುದು ಸೂಕ್ತ ಎಂಬುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮುಂದೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಬಹುಬೇಗನೆ ಸಿಗುವಂತಾಗಲು, ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಿಸಲು, ಸುಲಭವಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಇದು ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಪಠ್ಯಗಳ ಸರಳ ಹೆಡರ್‌ಗಳನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಟೆಕ್‌ಇನಿಟಿಯೇಟಿವ್ (Text Encoding Initiative) ಫಾರ್ಮಟ್‌ನ್ನು ಬಳಸಬಹುದು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲು, ಪಠ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸರಳವಾದ ಹೆಡರ್ ಫೈಲ್ ಸಪರೇಷನ್ ಎಂಬ ಅಪ್ಲಿಕೇಷನ್ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳಿಂದ ಸಾದಾ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ.

೫. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯದ ಜೋಡಣೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯದ ಜೋಡಣೆ ಎಂದರೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರತಿ ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕ (Translation Unit) ವನ್ನು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ಪದ, ಪದಪುಂಜ ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು [Dagan, Church and Gale ೧೯೯೩],

ಚಿಕ್ಕ ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕಗಳು	ಅಕ್ಷರ	=	ಅಕ್ಷರ	[1]
	ಪ್ರಯೋಗ	=	ಪ್ರಯೋಗ	[2]
	ಪ್ರಯೋಗಪುಂಜ	=	ಪ್ರಯೋಗಪುಂಜ	[3]
	ವಾಕ್ಯ	=	ವಾಕ್ಯ	[4]

ದೊಡ್ಡ ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕಗಳು	ಪರಿಚ್ಛೇದ	=	ಪರಿಚ್ಛೇದ	[5]
	ಅಧ್ಯಾಯ	=	ಅಧ್ಯಾಯ	[6]

ಚಿತ್ರ-೫: ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕದ ಜೋಡಣೆಯ ಸ್ತರಗಳು.

ಹಾಗೆಯೇ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳಾದ ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯಗಳನ್ನು ಸಹ ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ [Simard et al. ೨೦೦೦] (ಚಿತ್ರ-೫).

ಸಮಾನವಾದ ಘಟಕದ ಜೊತೆ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗಿಸುವುದು ಎಂದರ್ಥ [McEnery and Oakes ೧೯೯೬]. ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕಗಳು, ಪದಗುಚ್ಛಗಳು ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳಂತಹ ಚಿಕ್ಕ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ [Dagan, Church] ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕದ ಆಯ್ಕೆಯು ಭಾಷಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮತ್ತು ಬಳಸಿದ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನು ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿನಂತೆ ಒಂದುವೇಳೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವೇನಾದರೂ ಮೂಲ ಪಠ್ಯದ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಬಯಸಿದರೆ, ವಾಕ್ಯ, ಪದಗುಚ್ಛ ಅಥವಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ನಡುವಿನ ಜೋಡಣೆ ಕಡ್ಡಾಯವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ತಾಂತ್ರಿಕವಲ್ಲದ ಪಠ್ಯಗಳ (ಉದಾ: ಕಥನದಲ್ಲಿ) ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳ(ಪ್ಯಾರಾಗ್ರಾಫ್ ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಾಯ) ನಡುವಿನ ಜೋಡಣೆ ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ [Véronis ೨೦೦೦]. ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಸ್ವರೂಪದ ಮೇಲೆ ಜೋಡಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಹದಗೊಳಿಸಬಹುದು. ಮನುಷ್ಯರು ಮಾಡುವ ಭಾಷಾಂತರವು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಜೋಡಣೆಗೆ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಮಾಡಬಲ್ಲವು. ತಾಂತ್ರಿಕ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಸೂಕ್ತ. ಈ ಮೊದಲು ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸಲಾಗಿದ್ದರೆ, ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಘಟಕಗಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಜೋಡಣೆಗೆ ವಾಕ್ಯ ಸ್ತರದ ಆಚೆಯೂ ತನ್ನನ್ನು ತಾನು ತೆರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ [Chen and Chen ೧೯೯೫].

‘ಮುಕ್ತ ಭಾಷಾಂತರ’ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಪಠ್ಯದ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯಲ್ಲಿ, ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಕ್ರಮಾನುಗತದ ಬದಲಾವಣೆ, ವಿಷಯವಸ್ತುವಿನ ಬದಲಾವಣೆ ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡಬಹುದು. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಸ್ಪರ ಪರಿಕಲ್ಪನಾ ಸಮಾನತೆಯುಳ್ಳ ಮುಖಾಮುಖಿ ಘಟಕಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವುದು ಯೋಗ್ಯವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಿನ ರಚನಾತ್ಮಕ ಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಅಲ್ಲ. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಮೂಲಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಗಳ ಘಟಕಗಳು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ಯಾವ ಘಟಕಗಳಿಗೆ ಸಮೀಪವಾಗಿವೆಯೆಂದು ಹುಡುಕುವುದು ಮೂಲ ಉದ್ದೇಶ. ಇಂತಹ ಸ್ಥೂಲವಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯು ವಾಕ್ಯಗಳ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಧಾನಕರ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ. [Kay and Röscheisen ೧೯೯೩] ಪಠ್ಯಗಳ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಯನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಇಂತಹ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ವಿಧಾನದಿಂದ

ರೂಪಗೊಂಡರೆ ಇಂತಹ ಫಲಿತಾಂಶಗಳು ದೊರೆಯುತ್ತವೆ. [Brown and Alii ೧೯೯೦, ೧೯೯೩].

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಜೋಡಣೆಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯ ಹಂತದ ಜೋಡಣೆಯು ಮತ್ತೊಂದು ಮುಖ್ಯ ವಿಧಾನವಾಗಿದೆ. ಇದು ವಾಕ್ಯಗಳ ಹಂತದವರೆಗಿನ ಮುಖಾಮುಖಿಯನ್ನು ಸಹ ತೋರುತ್ತದೆ ವಿನಃ ಅದರಾಚೆಗೆ ಏನನ್ನು ತೋರುವುದಿಲ್ಲ [Brown, Lai, and Mercer ೧೯೯೧]. ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾದರಿಯು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇಂತಹುದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಪ್ರಾರಂಭದ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದ ವಿಧಾನಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ [Simard, Foster and Isabelle ೧೯೯೨]. ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಿರುವ ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು (ಚಿತ್ರ-೬).

Sent_ID	Hindi-Bangla Aligned Sentences
HNHL_293	हृदय रोगी को नमक, मिर्च तथा तले-भुने भोजन का प्रयोग कम से कम करना चाहिए या हो सके तो नहीं करना चाहिए ।
BNHL_293	ಹೃದರೋಗಿಗಳಿಗೆ ನುಣು, ಬಾಣ ಮತ್ತು ಅಜೇಬಾಜೇ ಖಾಬಾರ ಖಾಂಗಾ ಖುಬ ಕಮಿಯೇ ದೇಂಗಾ ಉಚಿತ ಬಾ ಸತಬ ಶಲೇ ಬಕ್ ಕರೇ ದೇಂಗಾ ಉಚಿತ ।
Roman	HrdrogIder nun, jhAl o Aje bAje khAbAr khAoyA khub kamiye deoyA uchit bA sambhab hale bandha kare deoyA uchit.
HNHL_294	हरी पत्तेदार सब्जियाँ तथा फल का सेवन अधिक मात्रा में करना चाहिए ।
BNHL_294	ಹಿರಿ ಪಟಿಕಾ ಸಬಜಿ ಮತ್ತು ಫಲ ಅಧಿಕ ಮಾತ್ರಾ ಭೋಜನ ಕರಾ ಉಚಿತ ।
Roman	TATka sabji o phal adhik mAttrAy bhojan karA uchit.
HNHL_295	यदि हृदय रोगी धूम्रपान, शराब या अन्य किसी नशीली वस्तु का सेवन करता है तो उसे शीघ्र ही इन पदार्थों का सेवन बंद कर देना चाहिए ।
BNHL_294	ಯಿದಿ ಹೃದರೋಗಿ ಧೂಮಪಾನ, ಮದ ಬಾ ಅನ್ಯ ಕೊನೊ ನೆಶಾ ಕರೇನ ತಬೇ ತಾಕೇ ಶಿಖ್ರಿ ಏಹಿ ಸಬ ಖಾಂಗಾ ಬಕ್ ಕರೇ ದಿತೇ ಹಬೇ ।
Roman	Yadi hrdrogI dhUmpAn, mad bA anya kono neshA karen tabe tAnke shIghrai ei sab khAoyA bandha kare dite habe.
HNHL_296	हृदय रोगी को घी, मक्खन इत्यादि का सेवन कम से कम करना चाहिए ।
BNHL_296	ಹೃದರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಘಿ,ಮಾಖನ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಮ ಕರೇ ಖಾಂಗಾ ಉಚಿತ ।
Roman	hrdrogIr ghi, mAkhan ityAdi kam kare khAoyA uchit.
HNHL_297	हृदय रोगी को आँवला तथा लहसुन का सेवन प्रतिदिन करना चाहिए ।
BNHL_297	ಹೃದರೋಗಿಗಳಿಗೆ ಆವಲಾ ತಥಾ ಲಹಸುನ ಕಾ ಸೇವನ ಪ್ರತಿದಿನ ಕರನಾ ಉಚಿತ ।
Roman	hridrogIke pratidin AmlakI o rasun khAoyAno uchit.
HNHL_298	सेब के मुरब्बे का सेवन हृदय रोगियों को विशेषकर करना चाहिए ।
BNHL_298	ಆಪಲೇರ ಮೋರಾಬಾ ಖಾಂಗಾ ಹೃದರೋಗಿಗಳಿಗೆ ವಿಶೇಷ ಪ್ರಯೋಜನ ।
Roman	Apeler morobba khAoyA hrdrogIder bishes prayojan.

ಚಿತ್ರ-೬: ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯಗಳು ಜೋಡಣೆಯಾಗಿರುವುದು.

ಉತ್ತಮ ಭಾಷಾಂತರ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕಾಗಿ ಎರಡು ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳ ನಡುವೆ ಉತ್ತಮ ಅಂತರ್‌ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದು ಜೊತೆಗೂಡುವ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು (ಉದಾ: ಪದಗಳು, ಬಹುಪದ ಘಟಕಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಯೋಗಗುಚ್ಛಗಳು ಮತ್ತು ವಾಕ್ಯಗಳು ಮುಂತಾದವು) ವಿಶಿಷ್ಟ ರಚನೆಗಳ ಜೊತೆಯೇ ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆದರೂ, ಈ ಜೋಡಣೆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ಜೋಡಣೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಕ್ರಮಬದ್ಧವಾಗಿ ಮುಂದೆ ನೀಡಿದ ಮೂರು ಭಾಗಗಳನ್ನಾಗಿ ವಿಭಾಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ:

- [೧] ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಕರಣೀಯವಾಗಿ ಸಂಬಂಧಿತವಾದ ಸಮರ್ಥ ಭಾಷಾ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು.
- [೨] ಮಾರ್ಪಾಟು ಸಿಂಟಾಕ್ಸಿಕ್ ಟ್ಯಾಗ್‌ಗಳ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಸಂಬಂಧವಾಗುವ ಘಟಕಗಳ ರಚನೆಗಳ ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು.
- [೩] ಕೈಯಾರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಕಲೆ ಹಾಕಿದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಪಠ್ಯಗಳ ಜೊತೆ ಉಲ್ಲೇಖಿತ ರೂಪಗಳನ್ನು ತುಲನೆ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಸದೃಶತೆ.

ಹೀಗೆ ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮೂರು ಭಾಗಗಳಾಗಿ ಪುನಃ ವಿಂಗಡಣೆ ಮಾಡುವುದರ ಮೂಲಕ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಘಟಕವೊಂದು ಬೆಳೆಯುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ [Kohn 1996]. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿರುವ ಎಲ್ಲಾ ವಾಕ್ಯಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಎಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುವುದಕ್ಕಿಂತ ಕೆಲವು ಆಯ್ದು ಮಾದರಿಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸಿದರೆ ಪ್ರಾರಂಭದ ಉದ್ದೇಶ ಈಡೇರಿದಂತೆ, ಏಕೆಂದರೆ:

- [ಅ] ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ರೂಪ ಮತ್ತು ಭಾವದಲ್ಲಿ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗುವ ಘಟಕಗಳಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ನೌನ್-ಫ್ರೇಜ್‌ನ ರಚನೆ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿರುವ ಉಳಿದ ನೌನ್-ಫ್ರೇಜ್‌ಗಳ ರಚನೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದು ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆ ಎರಡೂ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಹೀಗೇ ಇರುತ್ತದೆ.
- [ಆ] ಒಂದೇ ಮೂಲದ ಎರಡು ಸಹೋದರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪುಗೊಂಡರೆ ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿನ ಘಟಕಗಳ ನಡುವಿನ ಅನುಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಅಂತರ್‌ಸಂಬಂಧ ಮೂಲ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಪಠ್ಯದ ಘಟಕಗಳ ಜೊತೆ ಸಮನಾಗಿರುತ್ತದೆ.

[ಇ] ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಉಲ್ಲೇಖನೀಯ ಅಂಶಗಳಿರುತ್ತವೆ (ಉದಾ: ಸಂಖ್ಯೆಗಳು, ದಿನಾಂಕಗಳು, ವ್ಯಕ್ತಿವಾಚಕಗಳು, ತಲೆಬರಹಗಳು, ಪರಿಚ್ಛೇದಗಳು, ವಿಭಾಗಗಳು, ಮುಂತಾದವು). ಇವುಗಳಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಬಹುದು.

ಪಠ್ಯ ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಮರಳಿ ಪಡೆಯುವಿಕೆಯಂತಹ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳನ್ನು ವೃದ್ಧಿಸಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಜೋಡಣೆಯನ್ನು ಮತ್ತೆ ಮತ್ತೆ ಸಂಸ್ಕರಿಸಿ ಸುಧಾರಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ಇದಕ್ಕಾಗಿ 'ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕ'ಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಕ್ರಮಬದ್ಧಗೊಳಿಸುವುದು ಹಾಗೂ ದ್ವಿಭಾಷಾ ನಿಘಂಟುಗಳನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಅಗತ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚಿರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿ ಪಠ್ಯಗಳಿಗೆ ಮಾರ್ಪೋಸಿಂಟ್ಯಾಕ್ಸಿಕ್ ರಚನೆಗಳನ್ನು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಅಂಟಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಕೆಲಸವನ್ನು ಯಂತ್ರವು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುತ್ತಾ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಂಬಂಧಗಳನ್ನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳ ನೆರವಿನಿಂದ ಸಮಾನ ರಚನೆಗಳನ್ನು ತಾನೇ ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಏನೇ ಆದರೂ, ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ:

[ಅ] ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ್ದಾಗಿರಬೇಕು. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಕಡಿಮೆಯಾದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ಅಧಿಕೃತಗೊಳಿಸದಿದ್ದ ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪಠ್ಯಗಳ ಜೋಡಣೆಯು ಸಮಸ್ಯೆಗೊಳಪಡುತ್ತದೆ.

[ಆ] ದ್ವಿಭಾಷಾ ನಿಘಂಟಿನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮತ್ತು ಗಾತ್ರ ಉನ್ನತವಾಗಿರಬೇಕು. ಒಂದು ದ್ವಿಭಾಷಾ ನಿಘಂಟು ಶಾಬ್ದಿಕ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ಕೊಡಲು ಮೂಲ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲದ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅವಕಾಶ ಇದರಲ್ಲಿರಬೇಕು.

[ಇ] ವ್ಯವಸ್ಥೆಯ ಸಾಮರ್ಥ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷಾಂತರದ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಮಾಣದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

[ಈ] ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ನಿಖರತೆಯ ಮಟ್ಟ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗಗಳಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿದ ಎರಡು ಪಠ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಕೂಡುವಿಕೆಯ ಹಂತದ ಮೇಲೆ ಅವಲಂಬಿಸಿರುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಜೋಡಣೆಯಂತೂ ತುಂಬಾ ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರ ಕೆಲಸ. ಹಾಗಾಗಿ, ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಬೇಕಾದ ಸ್ಫೂರ್ತಿ, ಭಾಷಿಕ ಹಾಗೂ ಭಾಷಿಕದ ಆಚೆಯ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಬರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೊಂದು ಇತರ ಕಾರ್ಯಗಳಂತಲ್ಲದೆ, ಉನ್ನತಮಟ್ಟದ ವಿಶೇಷ ಕಾರ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಹಲವು ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳಿಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದ ಅಳವಡಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ತಾಂತ್ರಿಕತೆಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವ ಒಂದು ಕ್ಷೇತ್ರವಾಗುತ್ತದೆ. ವಾಕ್ಯರಚನೆಶಾಸ್ತ್ರ, ಅರ್ಥ ವಿಜ್ಞಾನ ಮತ್ತು ಸಂಕಥನಗಳ ಸಿದ್ಧಾಂತಗಳು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗಬಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಶಬ್ದ ನಿಘಂಟುಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಉಪಯೋಗವಾಗಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು; ಪಾರ್ಸಿಂಗ್‌ನ ಕ್ರಮಬದ್ಧತೆ ಶಬ್ದಗಳ ಭಾವಾರ್ಥದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ ಒಳಗೊಂಡಿವೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು; ಭಾಷಿಕ ಅರಿವು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನದ ನಿರೂಪಣೆ ಪ್ರಸ್ತುತವಿಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಿಸುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ವಾಕ್ಯರಚನೆ, ಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸಮಂಜಸ ತರಬೇತಿಯೊಂದಿಗೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಗಳ ಜೋಡಣೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಸಫಲತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ [Teubert 2000]. ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಅಂತರವನ್ನು ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿ ಇದು ಭಾಷಾಂತರದ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುತ್ತದೆ.

೬. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಗುರಿಗಳಿವೆ. ಮೊದಲನೆಯದಂದರೆ, ಹೊಸ ಹೊಸ ಭಾಷಾಂತರಗಳನ್ನು ಮಾಡಲು ಬೇಕಾಗುವ ಹಾಗೆ ಭಾಷಾಂತರವನ್ನು ರಚಿಸುವುದು. ಟ್ರಾನ್ಸ್‌ಸರ್ಕ್ ಸಿಸ್ಟಮ್ [Isabelle, et al. 1993]ನ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆ ನಡುವಿನ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮುಖಾಮುಖಿಯನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರದ ತಪ್ಪುಗಳೇನಾದರು ಇದ್ದರೆ, ಅವುಗಳನ್ನು ಕರಡು ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿಯೇ ಹುಡುಕಲು ಇದು ಸಹಾಯಕ. ಮೂಲ ಭಾಷಾ ಪಠ್ಯದ ದೊಡ್ಡ ಘಟಕಗಳನ್ನು (ಪುಟಗಳು, ಪ್ಯಾರಾಗಳು, ವಿಭಾಗಗಳು ಮುಂತಾದವು) ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಮುಗಿದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದರಿಂದ ದೃಢೀಕರಿಸಬಹುದು. ಕೊನೆಯದಂದರೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಆಗುವ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲು

ಇದು ಅಗತ್ಯ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಹಿಂದಿ ಪ್ರಯೋಗವಾದ ಸಂದೇಶ್ 'ಸುದ್ದಿ' ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗವಾದ ಸಂದೇಶ್ 'ಸಿಹಿ'. ಇವೆರಡು ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಎನಿಸಿದರೂ ಸಮಾನಾರ್ಥ ಕೊಡುವ ಅಂತರ್ಭಾಷಾಂತರ ಸಮ ಪ್ರಯೋಗಗಳಿಲ್ಲ. ಹೀಗೆಯೇ, ಹಿಂದಿ ಪ್ರಯೋಗ ಖೂನ್ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗ ಖೂನ್ ಅನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳೆಂದು ನೋಡಲೇಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ, ಹಿಂದಿ ಪ್ರಯೋಗ ರಕ್ತ ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ಬಾಂಗ್ಲಾ ಪ್ರಯೋಗ ಕೊಲ್ಲು ಎಂಬರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಒಮ್ಮೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಜೋಡಣೆಯಾದರೆ, ಅದು ಭಾಷಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ಲಭ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ, ಇದು ಕೆಳಗಿನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಒಡ್ಡುತ್ತದೆ.

[ಅ] ಆಕೃತಿಮ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ: ಆಕೃತಿಮ ರೂಪಗಳ ಆಕಾರ ಮತ್ತು ರೂಪ ಗುರ್ತಿಸುವುದು.

[ಆ] ವಾಕ್ಯರಚನಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ: ವಾಕ್ಯರಚನೆಗಳ ರೂಪ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದು.

[ಇ] ಮಾರ್ಫೋಸಿಂಟ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ: ಭಾಷಾಂತರ ಪದ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮೇಲ್ಮೈ ರೂಪಗಳ ಮಧ್ಯೆ ಇರುವ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದು.

[ಈ] ಸೆಮಾಂಟಿಕ್ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ: ಭಾಷಾ ಘಟಕಗಳ (ಪ್ರಯೋಗಗಳು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು, ಪ್ರಯೋಗಗುಚ್ಛಗಳು, ಮುಂತಾದವುಗಳಲ್ಲಿ) ಅರ್ಥವನ್ನು ಮತ್ತು ಅಲ್ಲಿರುವ ದ್ವಂದ್ವಗಳನ್ನು ಗುರ್ತಿಸುವುದು.

ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಭಾಷಾ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ನಾವು ವಿವರಣಾತ್ಮಕವಾದ ಮಾರ್ಫೋ-ಸಿಂಟ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ ವಿಧಾನವನ್ನು, ಇದರ ಜೊತೆಗೆಯೇ ಅಂದಾಜಿನ ಅಳತೆಗಾಗಿ ಕೆಲವು ಅಂಕಿಅಂಶದ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಸಹ ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಅಧಿಕೃತ ವಿವರಣಾತ್ಮಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಮಾರ್ಫೋ-ಸಿಂಟ್ಯಾಕ್ಟಿಕ್ ನಿಯಮಗಳ ಸಹಾಯವನ್ನು ಪಡೆಯಬಹುದು. ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ, ಕ್ರಿಯಾರೆಯೇ ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಹೋಲಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಪಾರ್ಟ್ ಆಫ್ ಸ್ವೀಚ್ ಟ್ಯಾಗಿಂಗ್ ಅನ್ನುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುತ್ತದೆ. ಹೊರೆಯಾದಂತಹ ಪಿಬಿಎಸ್ ಟ್ಯಾಗ್ ಇರುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಿಂತ ಕೆಲವೇ ಪಿಬಿಎಸ್ ಟ್ಯಾಗ್ ಹೊಂದಿರುವ ಎಮ್‌ಟಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಉತ್ತಮ ಸಫಲತೆಯನ್ನು ತೋರಿದಾಗಿನಿಂದಲೇ [Chanod and Tapanainen

1995] ಪಾರ್ಟ್ ಆಫ್ ಸ್ವೀಚ್ ಟ್ಯಾಂಗಿಂಗ್‌ನ ಗುಣಮಟ್ಟ ಮೌಲ್ಯದ ಉತ್ತಮ ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಬೇಧಗಳೇ ಹೊಂದಿವೆ:

[ಅ] **ಗಟ್ಟಿ ಹೋಲಿಕೆ:** ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ, ಅವುಗಳ ಕ್ರಮಾನುಗತ ಮತ್ತು ಅರ್ಥ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ.

[ಆ] **ಹತ್ತಿರದ ಹೋಲಿಕೆ:** ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಅರ್ಥ ಒಂದೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಪಠ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವು ಕಾಣಿಸುವ ಕ್ರಮ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ.

[ಇ] **ದುರ್ಬಲ ಹೋಲಿಕೆ:** ಇಲ್ಲಿ ಕ್ರಮಾನುಗತ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಬೇರೆಯಾಗಿರುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳ ನಿಘಂಟಿನ ಅರ್ಥಗಳು ಒಂದೇ ಇರುತ್ತವೆ.

ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಬಾಂಗ್ಲಾಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದೇ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ವ್ಯಾಕರಣದ ಜೋಡಣೆಗಳು ಬಹುತೇಕ ಗಟ್ಟಿಯಾದ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಗಳಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಸಮಾನತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತುಕೊಡಬೇಕಾದರೂ ಸಹ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಪಠ್ಯಗಳ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಎರಡೂ ಪಠ್ಯಗಳ ವಾಕ್ಯ ರಚನೆಗಳನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸಬಹುದು. ಹಿಂದಿ ಪಠ್ಯದ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿನ ಶೇ 70ರಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಪಠ್ಯದ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿನ ಶೇ 70ರಷ್ಟನ್ನು ಅರ್ಥಗಳ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುವುದಾದರೆ ಅಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳು ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಬಂಧ ಪಡೆಯಲು ಅರ್ಥ ಸಮಾನತೆಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಾದಿಸಬಹುದು.

ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಶಬ್ದ, ನುಡಿಗಟ್ಟು, ಪದಗುಚ್ಛಗಳ ನಡುವೆ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆ (Translation Corpus Analyser)ಯನ್ನು ತಯಾರಿಸುವ ಕುರಿತು ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಲೇ ಇವೆ. ಪ್ರಧಾನ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳಿಂದ ಮರಳಿಪಡೆಯಲು ಸಾಂಖ್ಯಿಕ ಕ್ರಮಾವಳಿಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇವೇನಾದರೂ ದೊರೆತರೆ, ಇವುಗಳನ್ನು ಮಾನವ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರು ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಅವುಗಳಿಗೆ ಒಂದು ರೂಪ ಕೊಟ್ಟು, ಮಾದರಿಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗ ಕೋಶಗಳಲ್ಲಿ ಮುಂದಿನ ಪೀಳಿಗೆಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಜ್ಞಾನಸಂಗ್ರಹವಾಗಿ ಶೇಖರಿಸಿಡಬಹುದು [Gale and Church 1993, Oakes and McEnergy 2000].

೭. ಭಾಷಾಂತರ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚಿಸುವುದು

ಒಂದು ಹಿಂದಿ ವಾಕ್ಯವನ್ನು ಬಾಂಗ್ಲಾದೊಳಗೆ ಪುನರ್‌ರಚಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದರೆ ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷಿಕ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಗಳನ್ನು, ತಂತ್ರಗಳನ್ನು ಬಳಸಿ ಕೈಯಾರೆ ಮಾಡುವ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಯೋಜನೆಗೊಳಿಸುವಂತಹ ಪ್ರಯತ್ನವೇ ಆಗಿದೆ. ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಆನುವಂಶೀಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಬೇಧ, ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ತೋರುತ್ತವೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದಿ ವಾಕ್ಯಗಳ ಪುನರ್‌ರಚನೆಯನ್ನು ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಕೈಯಾರೆ ಮಾಡುವ ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಭಾಷಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲ ತಂತ್ರಗಳು ಮತ್ತು ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳು ಒಂದೇ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿರುವುದರಿಂದ ಎರಡೂ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿನ (ಎಲ್‌ಎ, ಎಲ್‌ಬಿ) ಶಬ್ದ-ವ್ಯಾಕರಣ ಕೋಶದ ಬಳಕೆಯಿಂದ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಯೋಗಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಪುನರ್‌ರೂಪಿಸುವುದು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಸುಲಭದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೇ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಪಡೆದ ಭಾಷಿಕ ಜ್ಞಾನಕೋಶ ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯು ಯಂತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮಾಡಬಹುದಾದ ಭಾಷಾಂತರದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಲು ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

(ಎಲ್‌ಎ) ಹಿಂದಿ : ಹಿಂದು ಧರ್ಮ ಮೆ ತೀರ್ಥ ಕಾ ಬರಾ ಮಹತ್ವ ಹೈ

(ಎಲ್‌ಬಿ) ಬಾಂಗ್ಲಾ : ಹಿಂದು ಧರ್ಮ ತೀರ್ಥ ಬಿಷೆಸ್ ಗುರುತ್ವ ಅಚೆ.

ನಾನು ಈ ಕೆಳಗೆ ಸೂಚಿಸಿರುವ ಪುನರ್‌ರಚನೆಯ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ‘ವ್ಯಾಕರಣ ಚೋಡಣೆ’ (ಗ್ರಮಾಟಿಕಲ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್) ಎಂದು ಕರೆಯುತ್ತಾರೆ. ಅರ್ಥಪೂರ್ಣ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಮೂಲಭಾಷೆಯ

ಹಿಂದಿ ಇನ್‌ಪುಟ್	Hindu dharm mein tirtha ka baRA mahattva hyay
ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್	Hindu _[H1] dharm _[H2] mein _[H3] tirtha _[H4] ka _[H5] baRA _[H6] mahattva _[H7] hyay _[H8]
ಎಸ್ಟ್ರಕ್ಚರಿಂಗ್	[H1 = B1] [H2 + H3 = B2] [H4 + H5 = B3] [H6 = B4] [H7 = B5] [H8 = B6]
ಪ್ರೊಸೆಸಿಂಗ್	Hindu _[B1] dharme _[B2] tirther _[B3] bishes _[B4] guruttva _[B5] ache _[B6]
ಬಾಂಗ್ಲಾ ಔಟ್‌ಪುಟ್	Hindu dharme tirther bishes guruttva ache

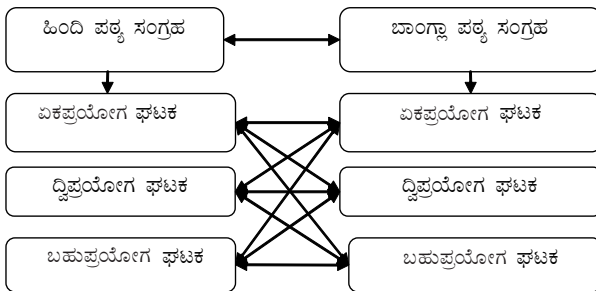
ಪಟ್ಟಿ ೧: ಅಂತಿಮ ಘಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚಿಸಿರುವುದು.

ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿವೆ. ಜೋಡಿಸಲು ಹಲವು ಮಾದರಿಗಳಿದ್ದರೂ (ಶಾಬ್ದಿಕ, ಆಕೃತಿಮ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಪ್ರಯೋಗಪುಂಜ ಇತ್ಯಾದಿ) ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದಲ್ಲಿ ಪರಿಗಣಿಸಿದ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಮಾಡುವ ಗ್ರಮಾಟಿಕಲ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್ ಎಂದರೆ 'ಫ್ಲೇಜ್ ಮ್ಯಾಪಿಂಗ್'.

ಮೇಲಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ (ಎಲ್‌ಎ ಮತ್ತು ಎಲ್‌ಬಿ), ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರದ ಸೂಕ್ತ ಫಲಿತಾಂಶಕ್ಕೆ ನಾಮಪ್ರಯೋಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಕೇಸ್ ಮಾರ್ಕರ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಕೇಸ್ ಮಾರ್ಕರ್‌ಗಳು ನಾಮಪ್ರಯೋಗ ಮತ್ತು ಸರ್ವನಾಮಗಳ ನಡುವೆ ಜೋಡಣೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಹಿಂದಿ ವಾಕ್ಯವೊಂದರಲ್ಲಿ ಈ ಕೇಸ್ ಮಾರ್ಕರ್‌ಗಳು ನಾಮಪದ ಮತ್ತು ಸರ್ವನಾಮಗಳಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿರುತ್ತವೆ. ಅಂದರೆ ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಬಾಂಗ್ಲಾಕ್ಕೆ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡುವಾಗ ಬಹುಪ್ರಯೋಗ ಘಟಕಗಳು (ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಹಿಂದಿಯ ಕ್ರಿಯಾ ಜೋಡಿ ಪ್ರಯೋಗ) ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಘಟಕವಾಗಿ ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ.

ವಾಕ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುವಾಗ ಪ್ರಯೋಗ ಕ್ರಮಾನುಗತದಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆಯಿದ್ದರೆ, ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ವ್ಯಾಕರಣ ಜೋಡಣೆ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಈಗಿನ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯಿಂದ ಬಾಂಗ್ಲಾಗೆ ಆಗುವ ಯಂತ್ರ ಭಾಷಾಂತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಸ್ತುತ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಚೌಕಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿ ಪ್ರಯೋಗಗುಚ್ಛವನ್ನು ಪುನರ್‌ರಚಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಸೂಕ್ತ ಫಲಿತಾಂಶವನ್ನು ಪಡೆಯಲು ವ್ಯಾಕರಣ ಜೋಡಣೆ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಮರು ಕ್ರಮಾನುಗತ ಮಾಡುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

ಚಿತ್ರ ೭: ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದ ನಡುವೆ ಶಾಬ್ದಿಕ ನಕ್ಷೆ.

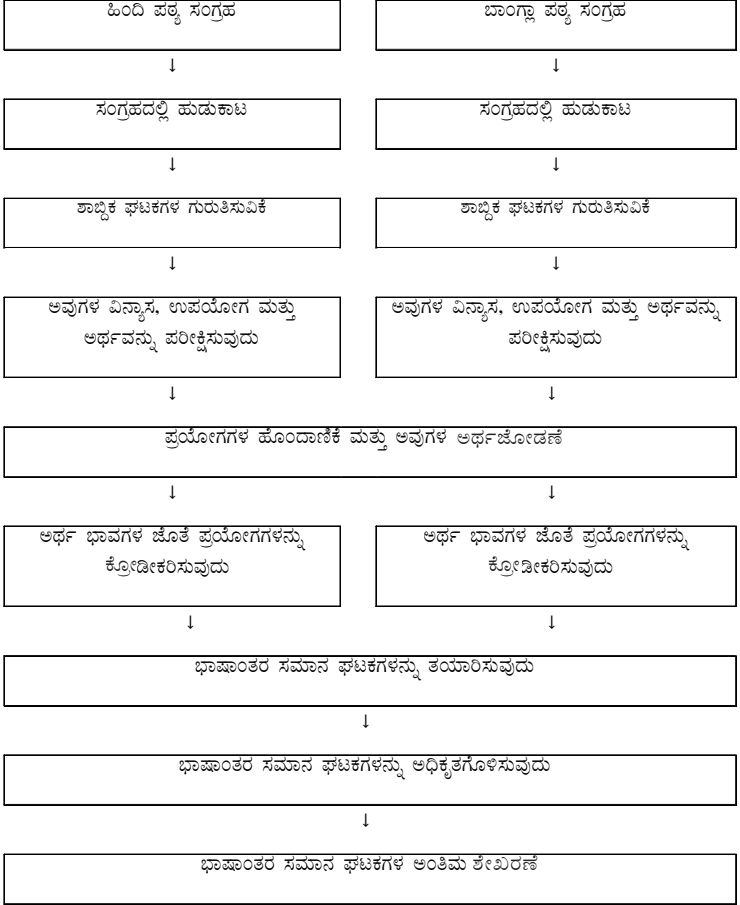
ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶ ಪಡೆಯಲು ಮತ್ತೊಂದು ಶಾಬ್ದಿಕ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಮೇಲೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ (ಚಿತ್ರ 7) ಹಾಗೆ ಹಿಂದಿ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಬಾಂಗ್ಲಾ ವಾಕ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಾದ ಪ್ರಯೋಗಗಳೊಂದಿಗೆ ಜೋಡಣೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು. ಇಷ್ಟಾದರೂ ತಿಳಿದು ಬಂದಿದ್ದೇನೆಂದರೆ, ಸೂಕ್ತ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಶಾಬ್ದಿಕ ಜೋಡಣೆಯಷ್ಟೇ ಸಾಲದೆಂಬ ಅಂಶ. ಹಿಂದಿಯಲ್ಲಿ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳು ಇದ್ದರೆ, ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ನಿಖರತೆ ಸಾಧಿಸಲು ಬಾಂಗ್ಲಾದಲ್ಲಿನ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗೂ ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೋಲುವಂತಹ ಭಾಷೆಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥದ ಅಗತ್ಯತೆ ಇದಕ್ಕಿರುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯಿಂದ (ಅಂದರೆ ಬಾಂಗ್ಲಾದಿಂದ) ಸಮಾನವಾಗಿ ಹೋಲುವ ಸೂಕ್ತ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ನಾವು ಸಾಮಾಜಿಕ ಅರ್ಥದ ಜ್ಞಾನವನ್ನೂ ಸಹ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

೮. ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವ ಬಗೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿನ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನ ಘಟಕ (Translation Equivalent Units-TEU)ಗಳ ಹುಡುಕಾಟವು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ತೆರನಾದ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡುವ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ರೂಪಗಳಿಂದಲೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಒಮ್ಮೆ ಇವು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೆ, ಇವು ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಶಬ್ದ ಸಂಗ್ರಹದ ಡೆಟಾಬೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಶೇಖರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ. ಪರ್ಯಾಯ ರೂಪಗಳಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೆಚ್ಚಿನ ಮೊತ್ತದ ಭಾಷಾಂತರ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುತ್ತದೆ. ಸಮಾನ ರೂಪಗಳ ಮಾದರಿಗಳು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯಾಗುವ ಆಧಾರವನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾನವಾದ ರೂಪಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವಾದ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ಏಕಭಾಷಾ ಪಠ್ಯದ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ ಈ ಭಾಷಾಂತರ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಚಿತ್ರ 8ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಬಹುದು.

ರಚನೆಯಲ್ಲಿ ಸಮೀಪವಿರುವ ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಭಾಷಾಂತರ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ರೀತಿಯಿರುವುದಿಲ್ಲ [Dagan, Church, and Gale 1993]. ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಯ ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಅವುಗಳ ಅರ್ಥವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಬದಲಾಗುತ್ತಾ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಅಂಕಿತನಾಮ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಎರಡೂ ದಿಕ್ಕಿನ ಭಾಷಾಂತರ ಸಾಧ್ಯವಾದರೆ

ಸಾಮಾನ್ಯವಾದ ಶಾಬ್ದಿಕ ಘಟಕಗಳ ಜೊತೆ ಇದು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ [Landau 2001].

ಚಿತ್ರ ೮: ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವಿಕೆ.

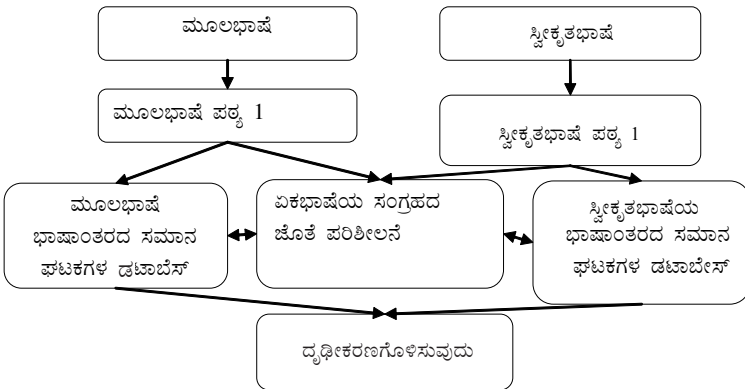
ದಿನನಿತ್ಯ ಉಪಯೋಗಿಸುವ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಅರ್ಥ-ಭಾವಗಳ ಭಿನ್ನತೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಉತ್ತಮ ಫಲಿತಾಂಶಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಇದು ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಭಾಷಾ ಸಮೃದ್ಧತೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ

ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ನಮೂದಿಸಬಹುದು:

- [೧] ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು, ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು, ಮಿಶ್ರಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು, ಜೋಡಿಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗುಚ್ಛಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡ ಉತ್ತಮ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿ ತೆಗೆಯುವುದು.
- [೨] ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯ ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯನ್ನು ಹೊರಹೊಮ್ಮಿಸುವ ಭಾಷಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಹೇಗೆ ಸಹಕಾರಿಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
- [೩] ಯಾವ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಅಷ್ಟು ಹಿಡಿತ ಇರುವುದಿಲ್ಲವೋ, ಅಂತಹ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಲು ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗುವಂತೆ, ಹೊಸ ಭಾಷಾಂತರದ ಡಟಾಬೇಸ್‌ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು.
- [೪] ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಠ್ಯಗಳ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗಿ ಬೇಕಿರುವ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್‌(ಬಿಎಲ್‌ಡಿ) ಅನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.
- [೫] ತಾಂತ್ರಿಕ ಪಠ್ಯದ ಭಾಷಾಂತರಕ್ಕೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸುವ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್‌(ಬಿಟಿಬಿ)ಅನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಹೊರತೆಗೆಯುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ದರ ಧೃಡೀಕರಣವನ್ನು ಚಿತ್ರ ೯ರಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ:

ಮೂಲಭಾಷೆ

ಚಿತ್ರ ೯: ಒಂದೇ ಮೂಲದ ಭಾಷೆಗಳ ಏಕಭಾಷಾ ಪದಸಂಗ್ರಹದೊಂದಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರದ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳ ಪರಿಶೀಲನೆ.

೯. ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್

ಒಂದು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್‌ನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ. ಇದರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಎಷ್ಟೋ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕೆಲಸಗಳು ಬಳಲುತ್ತಿವೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ನಿಘಂಟುಗಳು ಈ ಕೊರತೆಯನ್ನು ನೀಗಿಸಲು ಸೋಲುತ್ತವೆ [Geyken 1997]. ಒಂದೇ ಅನುವಂಶೀಯತೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಮೀಪದ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್‌ನ್ನು ತಯಾರಿಸುವುದು ಬಹಳ ಸುಲಭ. ಏಕೆಂದರೆ ಆ ಭಾಷೆಗಳು ಭಾಷಿಕತೆ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದಲೂ ಮತ್ತು ಅದರಾಚೆಯೂ ಕೆಲವು ಸಮಾನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅತಿ ದೂರವಿರುವ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುವುದು ಕಷ್ಟಸಾಧ್ಯ [Kenny 2000].

Lexical Items	Hindi : Bangla
Relational terms	{pāpā = bābā}, {māmmi = mām}, {mausi = māsi}, {didi = didi}, {bhāiyā = bhāi}, {bhābi = baudi}, {beTā = chele} {beTi = meye}
Pronouns	{ham = āmrā}, {main = āmi}, {tum = tumi}, {āp = ā}, {tu = tui},
Nouns	{ādmi = lok}, {ghar = ghar}, {hāt = hāt}, {shir = mātāhā}, {pāir = pa}, {āgraha = āgraha}, {bacan = bacan}, {atma = atma}, {bādal = megh}, {cāul = cāl}, {dard = byathā}, {dhan = dhan}, {gharī = gharī}, {hāngāmā = hāngāmā}, {khirki = jānalā}, {khun = rakta}, {mārg = path}, {nāriyel = nārikel}, {parv = parab}, {pataṅg = ghurī}, {pot = pot}, {prabāl = prabāl}, {śāk = sabji}, {sandēs = sambād}, {śodh = sodh}, {sūcnā = sambād}, {talab = talab},
Adjectives	{ācchā = bhāla}, {sāch = satya}, {juth = mithyā}, {khāli = khāli}, {phānkā = phānkā}, {sāmānya = sāmānya}, {upabhogyā = upabhogyā},
Postpositions	{pash = pāshe}, {bich = majh}, {piche = pichane}, {upar = upare}
Indeclinable	{ebang = ebang}, {kintu = kintu}, {aur = ār}

ಪಟ್ಟಿ ೨: ಐಎಲ್‌ಸಿಐ-1 ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿರುವ ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಬಾಂಗ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಸಮಾನತೆಗಳು ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಎರಡು ಸಹೋದರ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿರುವ ಹಿಂದಿ-ಬಾಂಗ್ಲಾಗಳಲ್ಲಿ

ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಳಕೆಯ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಒಂದೇ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಈ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ (ಮೇಲಿನ ಪಟ್ಟಿ) ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್‌ಅನ್ನು ತಯಾರಿಸಲು ಈ ಕೆಳಗಿನ ವಿಧಾನಗಳನ್ನು ಬಳಸಬಹುದಾಗಿದೆ:

- ಹೋಲಿಸಬಹುದಾದ ವಾಕ್ಯ ಘಟಕ (ಉದಾ: ಪ್ರಯೋಗಪುಂಜ ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗಗುಚ್ಛಗಳು ಮುಂತಾದವು) ಗಳನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು.
- ಅರ್ಥ ಹೊಂದಿರುವ ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯ ಘಟಕಗಳಿಂದ (ನಾಮಪ್ರಯೋಗಗಳು, ಗುಣವಿಶೇಷಣಗಳು ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯಾ-ಪ್ರಯೋಗಗಳು) ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು.
- ವ್ಯಾಕರಣ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ವಾಕ್ಯ ಘಟಕಗಳಿಂದ (ಉದಾ: ಸರ್ವನಾಮಗಳು, ಪ್ರತ್ಯಯಗಳು, ಕ್ರಿಯಾವಿಶೇಷಣಗಳು, ಮುಂತಾದವು) ಹೊರತೆಗೆಯುವುದು.
- ಫಾರ್ಮ್, ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನವಿರುವ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.
- ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಸಮಾನ ಘಟಕಗಳನ್ನು ಶೇಖರಣೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದು.

ನಾವು ಎರಡು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಆಕೃತಿಮ, ಪ್ರಯೋಗ, ವಾಕ್ಯ, ಅರ್ಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸಿ ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ರೂಪ, ಅರ್ಥ ಮತ್ತು ಉಪಯೋಗಗಳ ಹೋಲಿಕೆಗಳು ಸಾಕು.

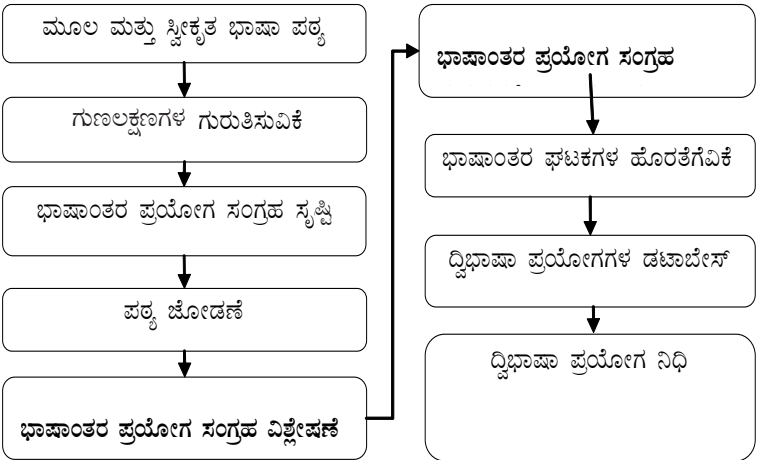
೧೦. ದ್ವಿಭಾಷಾ ಪದ ನಿಧಿ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದಿಂದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಸಂಪತ್ತನ್ನು (ಎಸ್‌ಟಿಟಿಗಳು) ಕಲೆಹಾಕುವುದು ಭಾಷಾಂತರ ಸಂಗ್ರಹ ಪ್ರಯೋಗದ ಸ್ವಶೋಧಕ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತದೆ. ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಮಾನ ಅಥವಾ ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮನಾದ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪದಗಳ ಹುಡುಕಾಟ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಮೂಲಕ ಮಾಡುವುದಾಗಿದೆ. ಈ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾವು ಸ್ವೀಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಸೂಕ್ತವಾದ ಬಳಕೆ, ಅಂಗೀಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣ, ಔಚಿತ್ಯಪೂರ್ಣತೆ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಹೊಸ ಚಿಂತನೆ ಮತ್ತು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಎಂಬುದು ಉತ್ತಮ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿದೆ. ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಹೊಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳು ಮತ್ತು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ವಿವಿಧ ಪಠ್ಯಗಳಿಂದಲೇ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಅರ್ಥಪೂರ್ಣವಾದ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವಲ್ಲಿ ಸಹಾಯಕವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಎರಡು ರೀತಿಯ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ:

- [ಅ] ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳನ್ನು ಜೋಡಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.
- [ಆ] ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಉಪಯೋಗಿಸಲ್ಪಡುವ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಮತ್ತು ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಹೊಸ ಶಬ್ದೋತ್ಪತ್ತಿಗಳನ್ನು ದೊರಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತದೆ.

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ರೂಪಿಸುವಿಕೆಯ ಇಡೀ ಯೋಜನೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ಕೆಳಗಿನ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ (ಚಿತ್ರ 10).

ಚಿತ್ರ ೧೦: ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯ ಯೋಜನೆ.

೧೧. ಉಪಸಂಹಾರ: ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಮಹತ್ವ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಯಾರು ಮತ್ತು ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೆ ಬಳಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಎದುರಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ

ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಸೃಷ್ಟಿಸುವ ಮೊದಲು ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಗಮನಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ [Tymoczko 1998]. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದು:

- ವಿವಿಧ ಸಂಶೋಧನಾ ಚಟವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಅನ್ವಯಿಸುವ ಸಾಧ್ಯತೆಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಉಪಯೋಗವು ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನ ಹಾಗೂ ಅನ್ವಯಿಕ ಭಾಷಾ ವಿಜ್ಞಾನದಲ್ಲಿಯೂ ಆಗುತ್ತದೆ.
- ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮೂಲ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳ ಡಟಾಬೇಸ್ ಅತ್ಯವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ವಿವಿಧ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರಕಾರರಿಗೆ ಸಂಶೋಧನೆ ಮತ್ತು ಅನ್ವಯಿಕ ಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಭಾಷಾ ಬೋಧನೆಯಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಕರಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಅತ್ಯಾವಶ್ಯಕವಾಗಿರುತ್ತದೆ.
- ಮೂಲಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸ್ವೀಕೃತಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಆಗುವ ಭಾಷಿಕ ಬದಲಾವಣೆಗಳನ್ನು ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ.
- ನಿಘಂಟುಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಗಾರರಿಗೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಈ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಉಪಯುಕ್ತವಾದದ್ದಾಗಿದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹ ಸೃಷ್ಟಿಸುವಾಗ ಅದನ್ನು ಯಾರು ಉಪಯೋಗಿಸುತ್ತಾರೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು. ನಾನಾ ರೀತಿಯ ಬಳಕೆದಾರರು ಇರುವುದರಿಂದ ಒಂದು ಗುಂಪಿನ ಅಗತ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಆಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಅದೇನೆ ಇರಲಿ ಬಹು ಬಳಕೆದಾರರ ಅಗತ್ಯತೆಯನ್ನು ಪೂರೈಸುವ ಗುಣಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಹೊಂದಿರುತ್ತದೆ [Hunston 2002].

ಈ ಎಲ್ಲಾ ಅಂಶಗಳಿಂದ ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವುದೇನೆಂದರೆ, ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಮಾಡಿದ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಬೇರೆ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೂ ಸಹ ಉಪಯೋಗವಾಗುವುದು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಮೂಲತಃ ನಿಘಂಟುಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರಿಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದರೂ ಅದನ್ನು ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹಕಾರರು ಅರ್ಥವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು, ವ್ಯಾಕರಣಕಾರರು, ಪಠ್ಯಗಳ ತಜ್ಞರು ಮತ್ತು ಸಮಾಜ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು

ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು. ಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವಿಷಯಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಪತ್ರಕರ್ತರಿಗೂ ಇದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಭಾಷಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯ ಭಾಷಾತಜ್ಞರು ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಡಟಾಬೇಸ್‌ನ್ನಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬಹುದು [Tymoczko 1998]. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಭಾಷಾಂತರ ಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವು ಒಂದು ಬಹುಮುಖ್ಯ ಆಕರವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾಡಲು ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಬೆಳಸಲು ಇದು ಹೆಚ್ಚು ಉಪಯೋಗಕಾರಿಯಾಗಿದೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಎನ್.ಎಸ್. ಗುಂಡೂರ

References

Altenberg, B. and K. Aijmer (2000) The English-Swedish parallel corpus: a resource for contrastive research and translation studies. In: C. Mair and M. Hundt (eds.) *Corpus Linguistics and Linguistics Theory*. Amsterdam-Atlanta, GA: Rodopi. Pp. 15- 33.

Atkins, S., J. Clear, and N. Ostler (1992) Corpus design criteria. *Literary and Linguistic Computing*. 7(1): 1-16.

Baker, M. (1993) Corpus linguistics and translation studies: implications and applications. In: M. Baker, G. Francis and E. Tognini-Bonelli (eds.) *Text and Technology: In Honour of John Sinclair*, Amsterdam: John Benjamins, pp. 233-250.

Baker, M. (1995) Corpora in translation studies: an overview and suggestions for future research. *Target*. 7(2): 223-43.

Baker, M. (1996) Corpus-based translation studies: the challenges that lie ahead. In: H. Somers (ed.) *Terminology, LSP and Translation*. Amsterdam: John Benjamins. Pp. 175-186.

Brown, P. and M. Alii (1990) A statistical approach to machine translation. *Computational Linguistics*. 16(2): 79-85.

Brown, P. and M. Alii (1993) The mathematics of statistical machine translation: parameter estimation. *Computational Linguistics*. 19(2): 145-152.

Brown, P., J. Lai, and R. Mercer (1991) Aligning sentences in parallel corpora. *Proceedings of the 29th Meeting of ACL*. Montreal, Canada.

Brown, R.D. (1999) Adding linguistic knowledge to a lexical example-based translation system. *Proceedings of the MTI-99*, Montreal. Pp. 22-32.

Chanod, J.P. and P. Tapanainen (1995) Creating a tagset, lexicon and guesser for a French tagger. *Proceedings of the EACL SGDAT Workshop on Form Texts to Tags Issues in Multilingual Languages Analysis*, Dublin. Pp. 58-64.

Chen, K.H and H.H. Chen (1995) Aligning bilingual corpora especially for language pairs from different families. *Information Sciences Applications*. 4(2): 57-81.

Dagan, I., K.W. Church, and W.A. Gale (1993) Robust bilingual word alignment for machine-aided translation. *Proceedings of the Workshop on Very Large Corpora: Academic and Industrial Perspectives*, Columbus, Ohio.

Gale, W. and K.W. Church (1993) A program for aligning sentences in bilingual corpora. *Computational Linguistics*. 19(1): 75-102.

Geyken, A. (1997) Matching corpus translations with dictionary senses: two case studies. *International Journal of Corpus Linguistics*. 2(1): 1-21.

Hunston, S. (2002) *Corpora in Applied Linguistics*. Cambridge: Cambridge University Press.

Isabelle, P., M. Dymetman, G. Foster, J.M. Jutras, E. Macklovitch, F. Perrault, X. Ren and M. Simard (1993) Translation analysis & translation automation. *Proceedings of the TMI-93*, Kyoto, Japan.

Kay, M. and M. Röscheisen (1993) Text-translation alignment. *Computational Linguistics*. 19(1): 13-27.

Kenny, D. (1997) (Ab)normal translations: a German-English parallel corpus for investigating normalization in translation. In: B. Lewandowski-Tomaszczyk and P. Janes Melia (eds.) *Practical Applications in Language Corpora. PALC '97 Proceedings*, Łódź: Łódź University Press, pp. 387-392.

Kenny, D. (1998) Corpora in translation studies. In: M. Baker (ed.) *Routledge Encyclopaedia of Translation Studies*, London: Routledge, pp. 50-53.

Kenny, D. (1999) The German-English parallel corpus of literary texts: a resource for translation scholars. *Teanga*. 18: 25-42.

Kenny, D. (2000a) Lexical hide-and-seek: looking for creativity in a parallel corpus. In: M. Olohan (ed.) *Intercultural Faultlines. Research Models in Translation Studies I*: Manchester: St. Jerome, pp., 93-104.

Kenny, D. (2000b) Translators at play: exploitations of collocational norms in German-English translation. In: B. Dodd (ed.) *Working with German Corpora*, Birmingham: University of Birmingham Press, pp., 143-160.

Klaudy, K. and K. Karoly (2000) The text-organizing function of lexical repetition in translation. In: M. Olohan (ed.) *Intercultural Faultlines. Research Models in Translation Studies I: Textual and Cognitive Aspects*, Manchester: St. Jerome, pp., 143-159.

Kohn, J. (1996) What can (corpus) linguistics do for translation?. In: K. Klaudy, J. Lambert and A. Sohar (eds.) *Translation Studies in Hungary*, Budapest: Scholastica, pp., 39-52.

Landau, S.I. (2001) *Dictionaries: The Art and Craft of Lexicography*. Cambridge: Cambridge University Press.

Mauranen, A. (2000) Strange strings in translated language: a study on corpora. In: M. Olohan (ed.) *Intercultural Faultlines. Research Models in Translation Studies I: Textual and Cognitive Aspects*, Manchester: St. Jerome, pp., 119-141.

McEnery, T. and M. Oakes (1996) Sentence and word alignment in the CARTER Project. In: J. Thomas and M. Short (ed.) *Using Corpora for Language Research*. London: Longman, pp., 211-233.

Oakes, M. and T. McEnery (2000) Bilingual text alignment - an overview. In: Botley, S.P., A.M. McEnery, and A. Wilson (eds.) *Multilingual Corpora in Teaching and Research*. Amsterdam-Atlanta, GA.: Rodopi, pp., 1-37.

Simard, M., G. Foster, and P. Isabelle (1992) Using cognates to align sentences in parallel corpora. *Proceedings of TMI-92*. Canadian Workplace Automation Research Center. Montreal.

Simard, M., G. Foster, M-L. Hannan, E. Macklovitch, and P. Plamondon (2000) Bilingual text alignment: where do we draw the line?. In: Botley, S.P., Tony McEnery and A. Wilson (eds.) *Multilingual Corpora in Teaching and Research*. Amsterdam-Atlanta, GA.: Rodopi, pp., 38-64.

Sinclair, J. (1991) *Corpus, Concordance, Collocation*. Oxford: Oxford University Press. Pp. 20.

Stewart, D. (2000) Conventionality, creativity and translated text: implications of electronic corpora in translation. In: M. Olohan (ed.) *Intercultural Faultlines. Research Models in Translation Studies I: Textual and Cognitive Aspects*, Manchester: St. Jerome, pp., 73-91.

Stewart, D. (2000) Poor relations and black sheep in translation studies. *Target*, 12(2): 205-228.

Summers, D. (1991) *Longman/Lancaster English Language Corpus: Criteria and Design*. Harlow: Longman.

Teubert, W. (2000) Corpus linguistics - a partisan view. *International Journal of Corpus Linguistics*. 4(1): 1-16.

Tymoczko, M. (1998) Computerized corpora and the future of translation studies. *Meta*, 43(4): 652-659.

Ulrych, M. (1997) The impact of multilingual parallel concordancing on translation. In: B. Lewandowska -Tomaszczyk and P.J. Melia (eds.) *Practical Applications in Language Corpora*, Lodz: Lodz University Press, pp., 421-436.

Véronis, J. (2000) (ed.) *Parallel Text Processing: Alignment and Use of Translation Corpora*. Dordrecht: Kluwer Academic Publishers.

Zanettin, F. (2000) Parallel corpora in translation studies: issues in corpus design and analysis. In: M. Olohan (ed.) *Intercultural Faultlines. Research Models in Translation Studies I: Textual and Cognitive Aspects*, Manchester: St. Jerome, pp., 105-118.

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು

- ಡಾ. ಉದಯಕುಮಾರ್

ವಾಯುವ್ಯ ಭಾರತದಲ್ಲಿರುವ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯದ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಯಾದ ಮಲಯಾಳಂ, ನೆರೆಯ ಭಾಷೆ ತಮಿಳಿನಂತೆ, ತನ್ನ ಪ್ರಾಚೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪರಂಪರೆ ಕುರಿತು ಹೆಮ್ಮೆಪಡಲಾರದು. ಹಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತರೆ ಜಗತ್ತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯದಡಗಿನ ಉದಾರ ಸ್ವೀಕರಣಭಾವಕ್ಕಾಗಿ ಮಲಯಾಳಿಗಳು ಹೆಮ್ಮೆಪಡುತ್ತಾರೆ. ಮಲಯಾಳಂನ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾದಂಬರಿಕಾರನೆಂಬ ಕೀರ್ತಿ ಗ್ರ್ಯಾಬಿಯಲ್ ಗಾರ್ಶಿಯಾ ಮಾರ್ಕವೆಲ್ಲಿಗೆ ಸೇರಿದೆ ಎಂದು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಾಗ ಹೆಸರಾಂತ ಕಿರು-ಕಾದಂಬರಿಕಾರ ಎನ್. ಎಸ್. ಮಾಧವನ್‌ರವರಿನೂ ಆ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದಡಿಯಿಟ್ಟಿರಲಿಲ್ಲ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಪ್ರಬಂಧವು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಅನುವಾದಾತಿಥ್ಯ ಇತಿಹಾಸದ ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತದೆ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಹಾಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದ ದಶಕಗಳ ಕೇರಳೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಆಮೂಲಾಗ್ರ ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಏರ್ಪಟ್ಟು ಸಬಲ ಮುದ್ರಣ ಸಂಸ್ಕೃತಿ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಟಣೆಗೆ ಅಣಿಯಾಯಿತು. ಅನುವಾದವು, ವಿವಿಧ ಸಂವೇದನೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳಿಂದ, ನವೀನ ಸಾಹಿತ್ಯ ನೆಲೆಯ ಮತ್ತು ಅದರೊಂದಿಗೆ ಸಂಲಗ್ನಗೊಂಡ ಸಮದರ್ಶಿತ್ವ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಯನ್ನು ವಿವರಿಸುವ ಸಂಗತಿಗಳ ಕೇಂದ್ರವಾಗಿತ್ತು.

೧೮೯೦ರಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಕಟ್ ಸರಕಾರಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯದಲ್ಲಿ ಮಲೆಯಾಳಂ ಪಂಡಿತರಾಗಿದ್ದ ಚೆರುವಳತ್ತು ಚತ್ತು ನಾಯರ್‌ರವರು 'ಮೀನಾಕ್ಷಿ-ಎ ಸ್ಫೋರಿ ಇನ್ ದ ಮ್ಯಾನರ್ ಆಫ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಾವೆಲ್' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದರು.^೧ ಇದರ ವಿವರಣಾ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಂತೆ ವಾಚಕರಿಗೆ ಈ ಕೃತಿಯು ಒಂದು ನವೀನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿತು. ಅದಕ್ಕಿಂತ ಒಂದು ವರ್ಷ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾಲಿಕಟ್‌ನ ಉಪನ್ಯಾಯಾಧೀಶರಾಗಿದ್ದ ಓ. ಚಂದು ಮೆನನ್‌ರವರು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಥಮ ಸಮರ್ಪಕ ಕಾದಂಬರಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿತವಾದ 'ಇಂದುಲೇಖಿ' ಎಂಬ

ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು. ಮೆನನ್‌ರವರು ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವ ಕಾರ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃಷಿಯನ್ನು ಆರಂಭಿಸಿದರು. ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದಾಗ ಅವರು ಯಥಾರ್ಥ ಅನುವಾದದಿಂದ ವಾಚಕರಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮೂಲದಲ್ಲಿರುವ ಪಾತ್ರ ರೀತಿ ನೀತಿ - ಪೋಷಾಕು ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ವಾಚಕರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಮಾಡಿಕೊಡುವುದು ಕ್ಲಿಷ್ಟಕರವಾದುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಇದು ಅವರನ್ನು 'ಬಹುತೇಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಯ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನವೀನ ಪುಸ್ತಕ'^೨ ಬರೆಯಲು ಪ್ರಚೋದಿಸಿತು. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ತರುವಾಯ ಮದ್ರಾಸಿನ ಶಾಲೆಯೊಂದರ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯ-ರಾಗಿದ್ದ ಜೋಸೆಫ್ ಮುಲಿಯಿಲ್‌ರವರು ಕೇರಳೋಪಾಯೆಂಬ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಕೃಪಬಾಯಿ ಸತ್ತಿಯಾಂಥರ್‌ರವರ ಆತ್ಮಕಥೆ ಆಧರಿತ 'ಸುಗುಣ' ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಮಲೆಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿ ಪ್ರಕಟಿಸಲು ಮುಂದಾದರು. ಆದರೆ ಭಾಷಾಂತರ ಶೈಲಿಯಲ್ಲಿನ ತೊಡಕುಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ಬಂದ ದೂರುಗಳು ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅರ್ಧಕ್ಕೆ ಮೊಟಕುಗೊಳಿಸುವ ಅನಿವಾರ್ಯತೆ ಸೃಷ್ಟಿಸಿತು ಮತ್ತು ಉತ್ತರ ಕೇರಳದ ತೆಲ್ಲಿಚೇರಿಯ ಬಾಸೆಲ್ ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟಂಟ್ ಮಿಷನ್ ಕುರಿತಾದ ಕಥೆಯನ್ನು ಸರಳ ಮಲೆಯಾಳದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವ 'ಸುಕುಮಾರಿ' ಎಂಬ ಹೊಚ್ಚ ಹೊಸ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಬರೆಯಲು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು.^೩ ಈ ಘಟನೆಗಳನ್ನು ನಾನು ೧೯ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಮೂಲ ರಚನೆಗಳು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದ ವಿಶೇಷ ರಾಜನೀಕ ಸಂಬಂಧಗಳ ಚಿತ್ರಣವನ್ನು ನೀಡಲು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಾದಂಬರಿಯಂತಹ ಹೊಸ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಆಧಾರವಾಗಿದ್ದ ಮೂಲ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಆಧಾರವಾಗಿರುವ ಸೌಂದರ್ಯಮಿಮಾಂಸೆಯ ನಿಯಮಗಳ ಅವ್ಯಕ್ತ ಅನುವಾದವನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದವು. ಆದರೂ ಲಾಲಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ವಿಚಾರಗಳ ವಿವಿಧ ಬಂಧ ಮತ್ತು ವಿಲಾಸಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯಲ್ಲಿ ಈ ನಿಯಮಗಳು ಹೊಂದಾಣಿಕೆ, ತಿರುಚುವಿಕೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅನುವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಮೆನನ್‌ರವರು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಯಥಾರ್ಥ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅದರಲ್ಲೂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ರಸ ಮತ್ತು ಶೃಂಗಾರ ಭಾವಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರುವ ದೃಶ್ಯಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಮಲೆಯಾಳದಲ್ಲಿ ಬಹುಶಃ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳದಿರಬಹುದೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದರು.^೪ ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಚೆಟ್ಟು ನಾಯರ್‌ರವರು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಕಥಾಹಂದರವಿದ್ದರೂ ಕಥೆಯು ಕೇರಳದಲ್ಲಿಯೇ ಗತಿಸಿದೆ ಎಂದು ಊಹಿಸಿ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಕಥೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗಿಸಲು ತಮ್ಮ ಕಥಾನಾಯಕಿಗೆ 'ಮೀನಾಕ್ಷಿ' ಎಂಬ ಸಾಮಾನ್ಯ ಹೆಸರನ್ನು ಆಯ್ದುಕೊಂಡಿದ್ದರು.^೫

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೧೯೩

ಅನುವಾದಕರು ಇದೆ ರೀತಿಯ ಅಯ್ಯೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಎದುರಿಸಿದ್ದರು. ಅವರಲ್ಲಿ ಹಲವರು ಸ್ಥಳೀಯ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಘಟನೆ, ಕ್ರಿಯೆ ಮತ್ತು ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕೃತಿಗಳು ಪರಿಚಿತ ಮತ್ತು ಅಪರಿಚಿತ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸಿ ಒಂದು ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಮಧ್ಯಮ ಮಾರ್ಗವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡರು; ಈ ಅನುವಾದಿತ ಕಥೆಗಳು ಕೇರಳದ ಹೊರಗೆ ಗತಿಸಿದ್ದರೂ, ಅದನ್ನು ಭಾರತೀಯ ಭೂಮಿಕೆಯೆಂದು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾಗಿತ್ತು. ಈ ಭೂಮಿಕೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಾಚಕರಿಗೆ ಪರಿಚಿತವಿದ್ದ ರಾಜ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣಗಳ ನಾಮರೂಪಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದವು. ಹಾಗೆಯೇ ಪಾತ್ರಗಳು ಸಹ, ಅದರಲ್ಲೂ ರಾಜವಂಶಾವಳಿಯ ಪಾತ್ರಗಳು, ಅವುಗಳಿಗೆ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಥವಾ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹೆಸರುಗಳಂತೆ ತೋರುವ ರಾಜರ, ರಾಜಕುಮಾರರ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಗಿತ್ತು. ಕೆಲವರು ತಮ್ಮ ಅನುವಾದದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಕರಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇ ಇಲ್ಲ. ಆದರೂ ಪರಿಚಿತ ಭಾವದ ನಿರೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಹೊಮ್ಮಿಸಲು ಮತ್ತು ಅನುಚಿತ ಪದ್ಧತಿ ಮತ್ತು ಆಚರಣೆಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಥಾ ಘಟನೆಗಳು ಕೇರಳದ ಹೊರಗೆ ಗತಿಸಿದಂತೆ ರಚಿಸಿದರು. ವಾಸ್ತವವಾಗಿ, ಅಷ್ಟು ನೆಡುಂಗಡಿಯಂತಹ ಆರಂಭಿಕ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಅಸಂಭಾವ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕ ಸತ್ಯಭಾವದ ದೂರುಗಳ ವಿರುದ್ಧದ ಅನ್ಯತ್ವವಾಸವೆಂಬುವಂತೆ ತಮ್ಮ ಕಥೆಗಳಿಗೆ ಭಾರತದ ಇತರ ಪ್ರದೇಶಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡರು.^೬

ತೆಲ್ಲಿಚಿರಿಯ ಬಾಸೆಲ್ ಮಿಷನ್ ಶಾಲೆಯ ನಿವೃತ್ತ ಮುಖ್ಯೋಪಾಧ್ಯಾಯರಾದ ತಾತಾ ಕಾನರನ್‌ರವರು, ಡಾ. ಜಾನ್‌ಸನ್‌ರ 'ರಾಸೆಲಾಸಿಂಟೋ' ಎಂಬ ಕೃತಿಯನ್ನು 'ರಸಲೇಸಿಕ' ಎಂಬ ತಲೆಬರಹದಡಿಯಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ.^೭ ಕಾನರನ್‌ರವರು ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ನೆರವಾಗಲೆಂದೇ, 'ಪದವಿಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪದವಿ ಮಹಾವಿದ್ಯಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತ್ಯನುವಾದದ ಉಪಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗಳ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನ ಮಾರ್ಗದರ್ಶಿ' ಎಂಬ ಕೈಪಿಡಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಉಭಯ ಕೃತಿಗಳು ಲೇಖಕರ ಅಕಾಲಿಕ ಮೃತ್ಯುವಿನ ಒಂದು ವರ್ಷ ತರುವಾಯ ೧೯೯೮ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ತೌಲನಿಕ ಅಧ್ಯಯನವು ಅಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಅನುವಾದ ಕೈಪಿಡಿಯಾಗಿದ್ದು ಆ ಭಾಷೆಯ ತಾಂತ್ರಿಕ ಅಂಶಗಳ ಚರ್ಚೆಯೊಂದಿಗೆ ಕಾವ್ಯದ ಕುರಿತಾದ ಒಂದು ಪರಿಚ್ಛೇದವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾವ್ಯಸೃಷ್ಟಿಯು ಹಂಚಿಕೊಳ್ಳುವ ಅಂಶಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯ ವಿಚಾರಣೆಯ ವಸ್ತುಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ್ಯೂ "ಪ್ರತಿಯೊಂದು ದೇಶಕ್ಕೆ ತನ್ನದೇ ಆದ ಶಿಷ್ಟಾಚಾರ ಮತ್ತು

ಜೀವನ ಕ್ರಮಗಳಿರುವಂತೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಭಾಷೆಗೂ ತನ್ನದೇ ಆದ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯಗಳಿವೆ ಎಂಬ ವಾದ ಮಂಡಿಸುತ್ತಾರೆ.”^೮ ತಮ್ಮ ಕೈಪಿಡಿಯ ರಚನೆಗೆ ನೆರವಾದ ತೌಲನಿಕ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳ ತಟಸ್ಥ ಮಾದರಿಯು ಅನುಮತಿಸಿದ ಸಲಕರಣೆಯಾದ ‘ಅಂಗ್ಲ ವಾಚಕನ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ’ವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಮೂಲಕ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪದ್ಧತಿಗಳನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಮಲಯಾಳ ಕವನಗಳ ಆಂಗ್ಲ ವಾಚಕರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಿರುವಿನಲ್ಲಿಯೂ ಮುಖಾಮುಖಿಯಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಪೂರಕಾಂಶಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಮತ್ತು ಪುನರಾವರ್ತನೆಯನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಯಾವುದೇ ಮಲಯಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಯನ್ನು ತೆಗೆದು-ಕೊಂಡು, ಯಾವುದೇ ಪುಟವನ್ನಾದರೂ ತಿರುವಿದರೂ ಈ ನಿರರ್ಥಕ ಕಾವ್ಯಾಂತರದ ಕೊಂಡಿಗಳು ಬೇಸರ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅತಿ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ನಿಮ್ಮ ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುತ್ತವೆ.^೯

ಕಾನರನರವರು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಸ್ಪಷ್ಟ ಮತ್ತು ಅಸಮರ್ಪಕ ಎನ್ನುವಂತಹ ರೂಪಕ ಹಾಗೂ ಉಪಮೆಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುವದಕ್ಕೂ ದೃಢಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆಂದು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇವು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯವನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸಲೆಂದೇ, ರೂಪಕ ಉಪಮೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಸಂಸ್ಕೃತ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರ ಅಡ್ಡ ಪರಿಣಾಮ ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಮಲೆಯಾಳ ಕವಿಗಳು ಇತರರ ಭಾವೋದ್ವೇಗಗಳನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪವೂ ಪಶ್ಚತ್ತಾಪವಿಲ್ಲದವರಂತೆ ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲತೆಯೇ ಇಲ್ಲದೆ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಾರೆಂದು ದೂರುತ್ತಾರೆ.

ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಧೂಳು ಧೂಮುಗಳ ಸುಳಿಯು ಇಂಧನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಪಿರಿಯಾದಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗುವುದು ನಮ್ಮನ್ನು ಅದೃಷ್ಟ ಹಿಂದಕ್ಕೆ ಕರೆದೊಯ್ಯುತ್ತದೆಂದರೆ, ಅತ್ಯಂತ ಮಂದಗತಿ ನ್ಯಾಧಿಕಾರ ಮಂಡಳಿಯೂ ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯನ್ನು ಬಹು ಹಿಂದೆಯೇ ಪರಿಹರಿ-ಸುತ್ತಿತ್ತೇನೋ ಎನ್ನುವಷ್ಟು ಆದರೂ ಸಹ ಅವು ಶಾಂತವಾಗಿ ವಿರಮಿ-ಸಲು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಕಾಲ-ವೆಂಬ ಸಮಾಧಾನ ಮೂಡುತ್ತದೆ. ಶತಮಾನಗಳ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಸುಂದರ ತರುಣಿಯರ ಕಿಬ್ಬೊಟ್ಟೆಯ ಗೆರೆಗಳು ಪಿಪ್ಪಲಿಯ ಎಲೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭೀತಿಯನ್ನು ಅದಷ್ಟು ಸಫಲವಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಡಿಸಿವೆ ಎಂದರೆ ಆ ಎಲೆಗಳು ಅದುರುವುದನ್ನು ಇಂದಿಗೂ ನಿಲ್ಲಿಸಿಲ್ಲ. ಅದಾಗ್ಯೂ ಈ ದೇಶದ

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೧೯೫

ಸ್ಥಳೀಯ ಸ್ತ್ರೀಯರ ವೇಷಭೂಷಣಗಳಲ್ಲಿನ ಇತ್ತೀಚಿನ ನಾವಿನ್ಯತೆಗಳು
ಆ ವಿಷಯವಾಗಿ ಮತ್ತಷ್ಟು ಚಿಂತಾಗ್ರಸ್ತರಾಗುವುದನ್ನು
ತೊಡೆದುಬಿಡುತ್ತದೆ.^{೧೦}

ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯು ತೋರಿದ
ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯ ಕೊರತೆಯ ತನಕ ಸರ್ವ ರೀತಿಯ ಅಸಮರ್ಪಕತೆಗಳನ್ನು ಕಾನರನ್
ಪಟ್ಟಿಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೆ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯು ಅಚ್ಚರಿಯ
ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡೆಮಿಕ್ ಗೌರವ-
ಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ ಹಾಗೂ ಹಿರಿಮೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ. ಆದರೂ
ಈ ಪೂರ್ವಗ್ರಹಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಹಾಗೆ ಇವೆ. ಅಲ್ಲದೆ
'ಉತ್ತಮ ಮಲಯಾಳಿ ವಿದ್ವಾಂಸ' ಎನ್ನುವ ನಾಮಧೇಯವು 'ಸಂಸ್ಕೃತ
ಮಾತನಾಡುವ ಮಲಯಾಳಿಗಳು' ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಸಮಾನಾರ್ಥ-
ವಾಗಿದೆ.^{೧೧}

ಕಾನರನ್ ಪಠ್ಯಗಳು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಹೊತ್ತಿಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ
ಕೈಗೊಳ್ಳಲಾದ ವಿವಿಧ ಅನುವಾದಗಳ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ವಿಶದಿಸುತ್ತದೆ.
ಅವು ಕೇವಲ ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ತುಲನೆಯನ್ನಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನಗಳು,
ಕಲ್ಪನೆಯ ಸ್ವರೂಪಗಳು ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ತತ್ವಗಳ ನಡುವಿನ ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು
ಬಲಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ಎಲ್ಲ ಭಾಷಾಂತರಗಳಿಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಪ್ರಧಾನ
ಮತ್ತು ಏಕೈಕ ಮೂಲವೆಂದು ಊಹಿಸುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಹೆಚ್ಚುಕಡಿಮೆ ಇದೆ
ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿಯೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅನೇಕ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ
ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ೧೮೮೨ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳವರ್ಮ ವಲಿಯಕೋಯಿಲ್
ತಂಪುರನ್‌ರವರು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಕಾಳಿದಾಸನ ಶಾಕುಂತಲೆಯು ಮಲಯಾಳಂ
ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿಯೆ ಮೈಲಿಗಲ್ಲೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.^{೧೨} ಸಂಸ್ಕೃತ ಪದಗಳ
ಜಟಿಲತೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಓದುಗರಿಗೆ ಅದು ಒಡ್ಡುವ ತೊಂದರೆಗಳ
ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಆ ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಅನೇಕ ಶ್ಲೋಕಗಳು ಪ್ರದರ್ಶನದ
ಮೂಲಕ ಅತ್ಯಂತ ಜನಪ್ರಿಯವಾದವು. ವುಲ್ಲೂರು ಪರಮೇಶ್ವರ ಅಯ್ಯರ್ ಅವರು
ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ತ್ರಿವೇಂದರಮ್ಮನ ಸಾಮಾನ್ಯ ಚಕ್ಕಡಿ ಚಾಲಕರು ಕೂಡ
ಈ ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಹಾಡಬಲ್ಲವರಾಗಿದ್ದರು.^{೧೩}

ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ
ಪಂಗಡಗಳ ಆಚೆಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು

ಆನಂದಿಸುತ್ತಿತ್ತು ಎಂಬುದನ್ನು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕು. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಈ ಮುಂಚೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿದ್ದ ಬೌದ್ಧಧರ್ಮವು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯಾಪಕ ವಿಸ್ತರಣೆಗೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾಗಿತ್ತು. ಹಾಗೆಯೇ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಯ ಕವಿಗಳಾದ ಎರಿಯುತಾಚ್ಚನ್ ಮತ್ತು ಕುಂಜನ್ ನಂಬಿಯಾರ್‌ರವರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯು ಬ್ರಾಹ್ಮಣರನ್ನು ಮೀರಿ ಸಾಮಾನ್ಯರಿಗೂ ನಿಲುಕುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣರಾದರು.^{೧೪} ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೊನೆಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮನೆಪಾಠಗಳನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಡುತ್ತಿದ್ದ ತಮಿಳು ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಪಂಡಿತರು ಹಿಂದೂಯೇತರ ಸಾಮಾನ್ಯರೂ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭುತ್ವ ಸಾಧಿಸುವಲ್ಲಿ ಮಹತ್ತರ ಪಾತ್ರವಹಿಸಿದರು. ಕೆಲ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪಂಡಿತರಿಂದ ವಿರೋಧವಿದ್ದಾಗಲೂ ಕೂಡ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ಜೊಸೆಫ್ ಮುಂಡಸ್ಸರಿಯವರು ಅಂತಹ ಒಬ್ಬ ಪಂಡಿತನಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿತರು.^{೧೫} ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೆರಳದಲ್ಲಿ ಆದ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ದೇಶೀಕರಣದ ಕ್ರಿಯಾತ್ಮಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮೂಲ ರಚನೆಗಳು ಮತ್ತು ಪುನರುತ್ಪಾದಿತ ಕೃತಿಗಳು ನಿಕಟಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದವು. 'ಕೇರಳೀಯ ಭಾಷಾ ಸಕುಂತಲಮ್'ನ ಯಶಸ್ಸು ಅನೇಕ ಬರಹಗಾರರಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕೃತಿಗಳ ಮಾದರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ನವೀನ ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯ ರಚಿಸಲು ಪ್ರೇರಣೆ ನೀಡಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಗೊಂಡ ಕೃತಿಗಳ ಆಗಮನವು-ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಆವೃತ್ತಿಯ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ- ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅನುಸರಿಸಲಾದ ಸೌಂದರ್ಯ ಮಾನಕಗಳ ವಿಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಸಂಘರ್ಷಗಳ ಅಂಶಗಳ ಮೇಲೆ ಮುಂಚೂಣಿಗೆ ತರಲಾಯಿತು. ಈ ಒತ್ತಡದಿಂದಲೇ ಬಹುಶಃ ಕಾನರನ್‌ರಲ್ಲಿ ಉತ್ಪಾದಿತ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಬರಹಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಟೀಕಾತ್ಮಕ ಮನೋಭಾವ ಹುಟ್ಟಿರಬಹುದಾಗಿದೆ. ಜಾನ್ಸನ್‌ರ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಆಯ್ಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರು ಸಹ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಮಾತೃಭಾಷೆಯ ಬರಹವನ್ನು ಪ್ರಾಬಲ್ಯಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಘರ್ಷಕ್ಕಿಳಿಯುವ ಪ್ರಮಾಣಗಳ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳ ವಿರುದ್ಧ ದ್ವಂದ್ವ ಎತ್ತಲು ಕಾನರನ್ ಒಂದು ವೇದಿಕೆಯನ್ನಾಗಿ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ಆಧುನಿಕ ಮಲಯಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ನಿಲುವುಗಳು ಕೆರಳಿಸಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳೊಂದಿಗಿನ ಸಂಲಗ್ನದಿಂದ ಉದ್ಭವವಾಗಿವೆ ಎಂದು ವಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ; ಇದು ಈ ಮುಂಚಿನ ವಿಮರ್ಶಾ ಸಂವಾದಗಳಾದ ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆ ಮತ್ತು ಅಲಂಕಾರಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ಭಂದಿಸಿನ ಮೇಲಿನ ತಾಂತ್ರಿಕ ಕೈಪಿಡಿಗಳಿಂದ

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೧೯೭

ಇರುವ ಅಂತರ-ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳನ್ನು ನಿರ್ಣಯಿಸಿದೆ. ಪುಸ್ತಕ ವಿಮರ್ಶೆಗಳು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಹಿರಿದಾದ ಮತ್ತು ಆಳವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಚರ್ಚಿಸುವ ಪ್ರಬಂಧಗಳಾಗಿ ಮಾರ್ಪಾಡು ಹೊಂದಿದವು. ಕೊಚಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಸರಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿ ಸೇವೆ ಸಲ್ಲಿಸುತ್ತಿದ್ದ ಶ್ರೀಯುತ ಸಿ.ಅಂತಪ್ಪಾಯಿಯವರು ಕೇರಳವರ್ಮರ ಯಶಸ್ವಿ ಅನುವಾದವಾದ ಶಕುಂತಲನ ರಚನೆಯ ಜೊತೆಜೊತೆಗೆ ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟ ಹೊಸ ಮಲಯಾಳಿ ನಾಟಕಗಳ ಕುರಿತಾದ ತೀಕ್ಷ್ಣ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳ ಸರಣಿಯನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದರು.^{೧೬} ಅಲ್ಲದೆ ಅವರು ೧೮೯೩ರಲ್ಲಿ ತಾವು ಕಂಡಂತೆ ಪ್ರತಿಭಾವಂತರಲ್ಲದ ಬರಹಗಾರರು ಬರೆದ ವ್ಯಾಪಕ ಪ್ರಸರಣ ಮತ್ತು ಉತ್ಪಾದನೆಯುಳ್ಳ ಕೀಳು ಮಟ್ಟದ ನಾಟಕಗಳನ್ನು ಕಟುವಾಗಿ ಲೇವಡಿಮಾಡಲು ಒಂದು ಕಿರುಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ರಚಿಸಿದರು.^{೧೭} ಈ ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಸೌಂದರ್ಯಾತ್ಮಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸುವ ಪಾತ್ರವು ಇಂಗ್ಲೆಂಡಿನಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಯಾಗಿದ್ದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಚಟುವಟಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದ ಓರ್ವ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದ ಸರ್ಕಾರಿ ಅಧಿಕಾರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಬರಹಗಾರ ವೃಂದ ಮತ್ತು ವೀಕ್ಷಕರ ಸಮ್ಮುಖದಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸೌಂದರ್ಯತತ್ವಗಳ ಕುರಿತಾದ ಸುದೀರ್ಘ ಪ್ರವಚನ ಮಂಡಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ಈ ಕಾದಂಬರಿಯು ಮುಕ್ತಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಪ್ಪಾಯಿಯವರು 'ಮಂಗಲೋದಯಂ' ಮತ್ತು 'ರಸಿಕರಂಜಿನಿ'ಯಂತಹ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ತಮ್ಮ ಅನೇಕ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಭವಭೂತಿಯ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಾಟಕ 'ಮಾಲತಿ ಮಾಧವ'ದ ಕೊಟ್ಟರಾತಿಲ್ ಸಂಕುನ್ನಿಯವರ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಚೀನ ಸಂಸ್ಕೃತ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ಬರೆದ ಮಲಯಾಳಿ ನಾಟಕಗಳಾದ ತೊಟ್ಟಕಟ್ಟು ಮಾಧವಿ ಅಮ್ಮನವರ 'ಸುಭದ್ರಾಧನಂಜಯಂ'ಗಳಿಗೆ ಈ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಲೇಖನಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭಾವ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸೌಂದರ್ಯತತ್ವವೆಂದು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ: 'ಕನ್ನಡಿಯಲ್ಲಿನ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂಬಂತೆ ಬಿಂಬಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ನಿಸರ್ಗವು, ನಾಟಕದ ಅಗತ್ಯವಾದ ಲಕ್ಷಣವಾಗಿದೆ'.^{೧೮} ಅತಾರ್ಕಿಕತೆ, ಅಸಹಜತೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತೇಜ್ಜೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿತ್ತೋರಲು ಈ ಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಸಂಭಾಷಣೆ ಮತ್ತು ಕ್ರಿಯೆಗಳಿಗೆ ಅಕ್ಷರಶಃ ಬಳಕೆಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಅಂತಪ್ಪಾಯಿಯವರ ವಿಮರ್ಶೆಯಲ್ಲಿ ನಿಸರ್ಗವು ಏಕಕಾಲಕ್ಕೆ ವಾಸ್ತವಿಕ ಜಗತ್ತು ಮತ್ತು ಅನುಭವ ಅಲ್ಲದೆ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಓರ್ವ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುವುದನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇವುಗಳ ಉಲ್ಲಂಘನೆಯನ್ನು- ಅಂದರೆ ಅದು ನಾಯಕಿಯ ಸೌಂದರ್ಯವನ್ನು ವರ್ಣಿಸುವ ಸಿದ್ಧ ಸೂತ್ರೀಯ ಅಲಂಕಾರದ ಬಳಕೆಯಾಗಿರಬಹುದು ಅಥವಾ ಮೇಲ್ನೋಟದಲ್ಲಿ

ಕಂಡುಬರುವ ಸ್ವಭಾವ ಅಥವಾ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಬಯಕೆಗೆ ವ್ಯತಿರಿಕ್ತವಾಗಿ ವರ್ತಿಸುವ ಪಾತ್ರಗಳಾಗಿರಬಹುದು-ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ. ಅಂತಃಪ್ರಾಯಿಯವರು ಪರ್ಯಾಯ ತತ್ವಗಳ ಗುಚ್ಛವೊಂದನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತ ಅವುಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪರಿಗಣನೆಯನ್ನು ಅಪೇಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ವಿವಿಧ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಚಿಂತಕರಿಂದ ಸಡಿಲವಾಗಿ ಆಮದು ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಕಥಾ ಹಂದರದ ಮತ್ತು ನೈಜತೆಗಳನ್ನು ತಮ್ಮ ವಿಮರ್ಶಾ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಧಿಕಾರದ ನವೀನ ಸಂಪನ್ಮೂಲವಾಗಿ ತೋರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಹೀಗೆ ಎರಡು ಉದಾರಭಾವದ ಮೂಲಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯಕೃತಿಗಳನ್ನು ಆಮದು ಮತ್ತು ಮರು-ಮಂಡನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಅನುವಾದಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದಿಂದ ಅಂತಃಪ್ರಾಯಿಯವರು ವಿಮರ್ಶಾ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಸಾಧ್ಯಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಮಲಯಾಳಂನ ಅನೇಕ ಆರಂಭಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಇವುಗಳನ್ನು ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕತೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸುತ್ತ ಪ್ರಬುದ್ಧ ನಾಯಕ-ನಾಯಕಿಯರ ಮಾದರಿ ವ್ಯಕ್ತಿತ್ವದ ಸಮನ್ವಯವನ್ನು ಬಯಸುತ್ತಿದ್ದರು. ಚಂದು ಮೆನನ್ ನಾಯಕಿ ಇಂದುಲೇಖಾ ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರವೀಣಳಾಗಿರುವಂತೆ ಆಕೆಯ ಪ್ರಿಯಕರ ಮಾಧವನ್ ಕೂಡ. ಇಂದುಲೇಖಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ಓದುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಶಕುಂತಲಂನ ಮುದ್ರಿತ ಪ್ರತಿಯನ್ನು ಕೂಡ ಓದುವಂತಹವಳಾಗಿದ್ದಾಳೆ. ಇನ್ನೂ ಚಟ್ಟುನಾಯರ್ 'ಮೀನಾಕ್ಷಿ'ಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾವಂತ ನಾಯಕನ ಮನೆಯಲ್ಲಿನ ಆಕರ್ಷಣೆಯ ಕೇಂದ್ರಬಿಂದುವು ಎರಡು ಪುಸ್ತಕದ ಮಾಡುಗಳಿರುವ ವಾಚನಾಲಯವಾಗಿದೆ. 'ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮಾಡು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಂದಲೇ ತುಂಬಿತ್ತು. ಮತ್ತೊಂದರಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪುಸ್ತಕಗಳಿದ್ದವು. ಈ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಮೇಲೆ ಬಂಗಾರದ ಬಣ್ಣದ ಅಕ್ಷರಗಳಿಂದ ಸುಂದರವಾಗಿ ಹೆಸರು ಬರೆಯಲಾಗಿತ್ತು'.^{೧೯}

ಚಟ್ಟು ನಾಯರ್ ನಾಯಕ ಮಲಯಾಳಂ ಬರಹಗಳ ಮೂರನೆಯ ಪುಸ್ತಕದ ಮಾಡನ್ನು ಹೊಂದಿರಲಿಲ್ಲ; ಅಂತಹ ಸಂಗ್ರಹ ಇನ್ನೂ ಇರಲೇ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅನುವಾದವು, ಮೀನಾಕ್ಷಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ರಚನೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಮಾಹಿತಿಯನ್ನು ನೀಡಿದ ರೀತಿಯನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ತನ್ನ ವಿವಿಧ ಮುಖಗಳ ಮೂಲಕ ಇದನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಮೂಲ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ. ಈ ಮೂರನೆಯ ಭವಿಷ್ಯದ ದೇಸಿಯ ವಾಚನಾಲಯ ಮತ್ತು ಇತರ ಎರಡರ ನಡುವಿನ ವ್ಯವಹಾರದ ನಿಯಮಗಳು ಏನಿರಬಹುದು? ಇದುವೆ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಃಪ್ರಾಯಿ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಂವಾದಕರು ಚರ್ಚಿಸಿದ್ದಾಗಿದೆ. ಅಂತಃಪ್ರಾಯಿಯವರ 'ಮಾಲತಿ ಮಾಧವಮ್'ನ ವಿಮರ್ಶೆಯು ಕೊಟ್ಟರತಿಲ್ ಸಂಕುನ್ನಿಯವರು

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೧೯೯

ಅನುವಾದಕರಾಗಿ ನೀಡಿದ ಕೊಡುಗೆಗಳ ಆಚೆಗೆ ಚಾಚಿದ್ದು, ಭವಭೂತಿಯ ಮೂಲ ಕೃತಿಗಳ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನೇ ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾ ಸಾಗುತ್ತದೆ. ಅಂತಃಪಾಯಿಯವರು ನಾಟಕದ ಉತ್ತೇಕ್ಷಿತ ವಿವರಣೆಗಳು ಮತ್ತು ಅವಾಸ್ತವಿಕ ಪ್ರತಿನಿಧಿತ್ವಗಳಿಂದ ಕೊನೆಗೊಂಡ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯ ಮತ್ತು ರಂಗಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಿರ್ದೇಶನ ಸೌಂದರ್ಯಪ್ರಜ್ಞೆಯ ರೋಗಲಕ್ಷಣದ ನ್ಯೂನತೆಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕ ಪಿ.ಕೆ. ನಾರಾಯಣ ಪಿಳ್ಳೆ ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುತ್ತಾ ಈ ಸೌಂದರ್ಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯು ಒಬ್ಬರಿಂದ ಒಬ್ಬರ ನಡುವಿನ ವ್ಯವಹಾರದಲ್ಲಿರದೆ, ಸ್ವಾಭಾವಿಕತೆಯ ತೋರ್ಪಡಿಕೆಯಲ್ಲಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ; ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವಿಕತೆಯನ್ನು ಬಿಂಬಿಸಲು ಮಾದರಿಯನ್ನು ಪೂರೈಸಿದುದು ವರ್ಣಚಿತ್ರಕಲೆಯ ಹೊರತು ಛಾಯಾಗ್ರಹಣವಲ್ಲ.^{೨೦} ಈ ವಾಗ್ವಾದಗಳು ಸೌಂದರ್ಯ ತತ್ವಗಳ ಕುರಿತಾಗಿ ತೋರಿಕೆಯದ್ದಾಗಿರದೆ ಆಧಿಕಾರಸಂಬಂಧಿ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಕುರಿತುದಾಗಿದೆ. ಧಾರ್ಮಿಕ ನಂಬಿಗೆ, ಸಮುದಾಯದ ಆಸ್ತಿ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಅನಿಸಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ವೈವಿಧ್ಯಮಯವಾಗಿರುವ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ರಂಗದಿಂದ ಅಳವಡಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ದೇಶೀಯ ಬರಹಗಳ ನಿರ್ಮಿತ ವಲಯದ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಸೌಂದರ್ಯ ಅಥವಾ ಅರ್ಥಸಂಬಂಧೀಯ ಅಧಿಕಾರ ಶಾಸನಗಳನ್ನು ರಚಿಸಬೇಕು? ಸೌಂದರ್ಯ-ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವಾದವು ಅಂತಃಪಾಯಿ ಮತ್ತು ನಾರಾಯಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ - ಹಿಂದೂ ಕಾವ್ಯಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುವ ಮತ್ತು ಪಾಟಿ ಸವಾಲಿಗೆ ಎಳೆಯುವ ಕ್ರಿಶ್ಚಿಯನ್ ವಿಮರ್ಶಕರ ಹಕ್ಕಿನ ಕುರಿತಾಗಿಯೂ ಇತ್ತು.^{೨೧} ದೇಶೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯು ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ರೂಪಾಂತರಗಳ ಮೂಲಕ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವುದರ ಕುರಿತಾಗಿ ಸಂಧಾನ ನಡೆಸಿದರೂ ಕೂಡ ಅದರ ನಿರ್ಗಮನಗದ ಸ್ಪಷ್ಟವೆಂದು ಈ ವೈವಿಧ್ಯತೆ ಮತ್ತು ವರ್ಗೀಕರಣವನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸಬೇಕು.

೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಲಯಾಳಂ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ, ಅವುಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿದ್ದ ನಿಲುವುಗಳಲ್ಲಿ, ಬದಲಾವಣೆಗಳು ಆರಂಭವಾದುದು ವಿಸ್ತೃತ ಸಂವೇದನೆಯಾಗಿದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳು ಭರವಸೆ ನೀಡಿದಂತೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ಮತ್ತು ನಿರ್ಗಮನದ ಆಧುನಿಕ ನಿಲುವುಗಳು ಈ ಭಾವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಸ್ವಾತಂತ್ರದ ಹಕ್ಕಿನ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಸಹ ಅಲ್ಲಿದ್ದವು. ಸಿ.ವಿ.ರಾಮನ್ ಪಿಳ್ಳೆಯವರ ಮೊದಲ ಕಾದಂಬರಿ 'ಮಾರ್ತಾಂಡ ವರ್ಮ' (೧೯೯೧)ವನ್ನು ಸಂಧಿಸಮಾಸಗಳಲ್ಲಿನ ನ್ಯೂನತೆಗಳನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಕೇರಳವರ್ಮ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾರೆ. ಮಲಯಾಳಂ ಬರಹಗಳನ್ನು

ಮೌಲ್ಯಮಾಪನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯ ನಿಯಮಗಳನ್ನು ಅನುಸರಿಸುವುದರತ್ತ ರಾಮನ್ ಪಿಳ್ಳೈ ಅಸಮಾಧಾನ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಇದು ದೇಶೀಯ ಸೃಜನಶೀಲತೆಯನ್ನು ನಾಶಗೊಳಿಸುವ ಪರಿಣಾಮವನ್ನಷ್ಟೆ ಹೊಂದಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸುತ್ತಾರೆ. "ಸಂಸ್ಕೃತ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಯಾರು ತಾನೆ ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ? ಇದನ್ನು ತಪ್ಪು ಎನ್ನಲು ಮಲಯಾಳಂ ವ್ಯಾಕರಣವಾದರೂ ಎಲ್ಲಿ ಇದೆ?"^{೨೨} ಎಂದು ಅವರು ಪ್ರಶ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ. ರಾಮನ್ ಪಿಳ್ಳೈಯವರ ನಂತರದ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಈ ನಾವೀನ್ಯತೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಸ್ತರಿಸಿದವು ಮತ್ತು ಸಂಭಾಷಣಾ ವಾಕ್ಯವೃಂದದಲ್ಲಿಯ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಮತ್ತು ಜಾತಿ ಆಧಾರಿತ ಉಪಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಂಕೀರ್ಣತೆಯನ್ನು ಸರಿದೂಗುವ ಇಂಪಾದ, ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಿಸಿದ ದೃಶ್ಯರೂಪಕ ನುಡಿಗಟ್ಟನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿದವು. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂಬಂತೆ, ಈ ಗೊಜಲುಗೊಜಲಾಗಿ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವಾಕ್ಯವೃಂದಗಳು ವಿಚಿತ್ರ ರಾಚನಿಕ ನೀತಿಯ ಉತ್ಪನ್ನವೆಂಬಂತೆ ತೋರುತ್ತವೆ: ಇ. ವಿ. ಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈಯವರು ಪ್ರಾಥಮಿಕವಾಗಿ ಅದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಿಂದ ಪರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ನಂತರದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಗೊಂಡ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಲಯಾಳಂ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಯನ್ನು ಸೃಜಿಸಲು ಅನುವಾದಗೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಸ್ಮರಿಸುತ್ತಾರೆ.^{೨೩}

೧೯೯೬ರಲ್ಲಿ ಕೇರಳಪಾಣಿನಿಯಂ ಎಂಬ ಅತ್ಯಂತ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮಲೆಯಾಳಿ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಬರೆದ ಎ. ಆರ್. ರಾಜರಾಜವರ್ಮರವರು ಈ ಯೋಜನೆಗಾಗಿ ಹಿಂದಿನ ಸಂಸ್ಕೃತ ತಮಿಳು ಮತ್ತು ಯುರೋಪಿಯನ್ ವ್ಯಾಕರಣವನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಭಾಷಾಭೂಷಣಂ ಎನ್ನುವ ಕಾವ್ಯಾತ್ಮಕ ಅಲಂಕಾರ ಶಾಸ್ತ್ರದ ಮೇಲಿನ ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕಾವ್ಯಶಾಸ್ತ್ರದಿಂದ ಮಾರ್ಗದರ್ಶನ ಪಡೆದಿದ್ದರೂ ಸಹ ತಮ್ಮ 'ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಹಾಯಮ್'ನಲ್ಲಿ ಗದ್ಯಕ್ಕೆ ತಕ್ಕುದಾದ ರೂಪುರೇಷೆಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವರ್ಮಾರವರು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾರೆ.^{೨೪} ಪತ್ರಕರ್ತ ವಿವಾದಾತ್ಮಕ ಬರಹಗಾರ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಆದ ಕೆ. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈ ಆಗಾಗ ರಾಜರಾಜವರ್ಮರನ್ನು ಭೇಟಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಗೆ ಸಮಾನಾಂತರವಾಗಿ ಮಲಯಾಳಿ ಪದಗಳನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಅವರಿಂದ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದರು. ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈಯವರು ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಯ ಪದಕೋಶವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನದಲ್ಲಿ ಈ ಸಲಹೆ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನಿಯತಕಾಲಿಕೆಗಳಲ್ಲಿನ ಬರಹಗಳ ಮೂಲಕ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದರೆಂದು ಪ್ರತೀತಿ.^{೨೫} ಈ ದೆಸೆಯಲ್ಲಿ ೧೯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತರಾರ್ಧದಲ್ಲಿ ಅಂಕಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ದೇಸಿಯ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳಲ್ಲಿ ಅತ್ಯುನ್ನತ ವ್ಯವಸ್ಥಿತ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೨೦೧

ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ತ್ರವಂಕೂರು ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕ ಸಮಿತಿ ಮತ್ತು ಧರ್ಮಪ್ರಚಾರ ಮಂಡಳಿಗಳ ಮುದ್ರಣಾಲಯಗಳು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ, ಪುಸ್ತಕಗಳೆಲ್ಲವೂ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಪುಸ್ತಕಗಳಾಗಿವೆ. ಇವು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯಾಯ ಪದವೇ ಇರದ ಪ್ರವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಮಾನಾಂತರ ಪದಗಳನ್ನು ಹುಡುಕಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ದೇಶೀಯ ಪದಗಳಿಗೆ ಹೊಸ ಅಥವಾ ವಿಸ್ತೃತ ಅರ್ಥವನ್ನು ಕೊಡಲು ಆ ಪದಗಳನ್ನು ತಿರುಚುವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಜಾತಿ' ಎಂಬ ಪದ. ಇದು ಮಲಯಾಳಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಜಾತಿ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇದೆ ಪದ ಕೆಲ ಭೂಗೋಳಶಾಸ್ತ್ರ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯ ಅಥವಾ ಜನಾಂಗ ಎಂಬ ಅರ್ಥವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆ.^{೨೬} ಮಲಯಾಳಂ ಪದಕೋಶವನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವ ಮತ್ತು ಸಂಘಟಿಸುವ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಗಳ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಲ್ಲಿ ನಿಯಮಿತವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದವು. ೧೯೩೦ರ ತನಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಘಟನೆಗಳು ತಾಳಿದ್ದ ಸಂಕಲ್ಪಗಳಲ್ಲಿ ಶಬ್ದಕೋಶ ನಿರ್ಮಾಣ ಅಥವಾ ನಿಘಂಟು ನಿರ್ಮಾಣಮ್ ಪ್ರಮುಖ ಆಶಯವಾಗಿರುತ್ತಿತ್ತು. ಕೇರಳವರ್ಮ, ವಾಲಿಯ ಕೋಯಿಲ್ ಥಂಪುರನ್‌ರವರನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಂತೆ ಹಲವಾರು ಬರಹಗಾರರು ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ನಿಘಂಟನ್ನು ಮಲೆಯಾಳಿ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಪ್ರತಿಯೊಂದಕ್ಕೂ ಸಮರ್ಪಕ ಪದವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ಒಂದು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಜಾಗತಿಕ ಶಬ್ದಕೋಶಕ್ಕೆ ಹೋಲಿಸಿದಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಂ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರವು ಅದೆಷ್ಟು ಬಡವೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸುತ್ತದೆ. ಆಂಗ್ಲಭಾಷೆಯಂತಹ ಮುಂದುವರೆದ ಭಾಷೆಯ ನಿಘಂಟು ಕಾಲ್ಪನಿಕ ಶ್ರೇಷ್ಠ ದರ್ಜೆಗೆ ಹತ್ತಿರವೆಂದು ಕಾಣಲಾಗಿತ್ತು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅಲ್ಲಿನ ಅನೇಕರು ನಿಘಂಟಿನ ರಚನೆಯು ವಿಭಿನ್ನ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ತರಗಳಿಂದ ಬಂದ ಎಲ್ಲಾ ಮಲಯಾಳಿಗಳ ಸಂಘಟಿತ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿರಬೇಕೆಂದು ವಾದಮಾಡುವಂತವರಾಗಿದ್ದರು. ಜಗತ್ತಿನ ಎಲ್ಲವನ್ನು ಒಂದು ಮಾದರಿ ನಿಘಂಟು ಒಳಗೊಂಡಿರಬೇಕು ಎನ್ನುವುದು ದಿಟವಾದರೂ ಅದರ ರಚನೆಯು ಒಂದು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿ - ಮರೆಯಾದ ಎಲ್ಲಾ ಪದಗಳನ್ನು ಕೋಡಿಣೀಕರಿಸುವುದರಿಂದ ಆರಂಭವಾಗಬೇಕು. ಅನಂತರದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಲ್ಲಿ ಹೊಸ ಪದಗಳನ್ನು ಆವಿಷ್ಕರಿಸಬೇಕು. ಈ ಪದಗಳನ್ನು ತಮಿಳು ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಅಥವಾ ಒಂದೊಮ್ಮೆ ಸಮರ್ಪಕ ಪದವಿಲ್ಲದಿದ್ದಲ್ಲಿ ಇತರ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.^{೨೮}

ಒಂದು ಹೊಸ ಸಮದರ್ಶಿ ಮಾದರಿಗಳ ಜತೆಗಿನ ಮಲಯಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದ ಸಂಘರ್ಷವನ್ನು ಗುರುತಿಸಿದ ಎರಡು ಮನೋಧರ್ಮಗಳನ್ನು ವಿಶದಗೊಳಿಸುವತ್ತ ನಾನು ನಿಘಂಟಿನ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಬಳಸಿದ್ದೇನೆ. ಮೊದಲ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ತತ್ವಗಳ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ಪೂರ್ವಕಲ್ಪಿತ ಮತ್ತು ಆಧುನಿಕ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಕರ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅಂತರ್ಗತಗೊಳಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಎರಡನೆಯ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಯು ಬಾಹ್ಯ ಉಲ್ಲೇಖಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸದೆ ಕೇವಲ ಮಲಯಾಳಂ ಸಂಪನ್ಮೂಲದ ಕ್ರೋಢಿಕರಣಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಒತ್ತು ನೀಡುವುದಾಗಿದೆ. ಎರವಲು ಪಡೆಯುವುದು ಮತ್ತು ಜೋಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಆವಶ್ಯಕವಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇದು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರದ ಮರು ಸೃಷ್ಟಿಗಿಂತ ಅನುವಾದದ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳನ್ನು ಪೂರೈಸುವುದಕ್ಕಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ರೀತಿಯ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆಗಳು ದ್ವಿಸಮದರ್ಶಿ ಕೊಂಡಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಉನ್ನತ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮಲಯಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯದ ವೈರುಧ್ಯಮಯ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಯೊಂದಿಗೆ ಅನುವಾದಕರು, ಕಾದಂಬರಿಕಾರರು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಮುಖಾಮುಖಿಯಾದದ್ದಿದೆ. ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ಆಧುನಿಕ ಮಲಯಾಳಂ ಬರಹದ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ರಕ್ಷಣಾತ್ಮಕ ನಡವಳಿಕೆಯ ಮೂಲವಾಗಬಹುದೆ ಅಥವಾ ಅಂತಃಪ್ರಾಯಿಯವರು ನಂಬಿದಂತೆ ಅಂತಹ ನಡವಳಿಗಳನ್ನು ಅರಿಸ್ಟಾಟಲ್ ಮತ್ತವನ ಅನುಯಾಯಿಗಳಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆಯಬಹುದೇ? ಅನುವಾದದ ಮೇಲಿನ ಸಂವಾದಗಳು ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ನಿರೂಪಿಸಲು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಸುತ್ತಿ ಬಳಸಿ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ನೇರವಾಗಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಅಡ್ಡಹಾದಿವೆ.

ನಲ್ಲಪಟ್ಟು ನಾರಾಯಣ ಮೆನನ್‌ರು 'ಪವನಗಲ್' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಿದ ಮಿಕ್ಲರ್ ಹ್ಯುಗೊರ 'ಲೆಸ್ ಮಿಸರಬಲ್' ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮೈಲಿಗಲ್ಲೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಮೆನನ್‌ರ ಈ ಕೊಡುಗೆಯು ಹೊಸ ತಾತ್ಪರ್ಯ, ಕಾಳಜಿ ಮತ್ತು ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಿದೆ. ಇವು ಮಲಯಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪುನರ್ ವಿವರಿಸಿವೆ. ನಾರಾಯಣ ಮೆನನ್‌ರವರು ಗೌರವಾನ್ವಿತ ಕವಿಯಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ಫ್ರೆಂಚ್ ಭಾಷೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಔಪಚಾರಿಕ ತರಬೇತಿ ಮಾತ್ರ ಆಗಿತ್ತು. ಅವರು ತಮ್ಮ ಮಲಯಾಳ ಅನುವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಇಸಾಬೆಲ್ ಹಾಪಿಗುಡ್‌ರ ಲೆಸ್ ಮಿಸರಬಲ್‌ನ

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೨೦೩

ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅಧಾರವಾಗಿಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದರು. ಮೆನನ್ ಅನುವಾದ ವಿಧಾನವು ಯಾಥಾವತ್ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದು, ಪದಕ್ಕೆ ಪದ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ನುಡಿಗಟ್ಟುಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ವಿಫಲವಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈ ನ್ಯೂನತೆಗಳು ವಿಮರ್ಶಕರನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಶ್ಲೇಷಕರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಈ ಪುಸ್ತಕವು ಭಾರಿ ಯಶಸ್ಸನ್ನು ಕಂಡಿತ್ತು. ಮತ್ತು ಇದು ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಹೊಸ ರೀತಿಯ ಆತಿಥ್ಯದ ಆರಂಭಕ್ಕೆ ನಾಂದಿಯಾಯಿತು. ಮೆನನ್ ಪವಂಗಲ್ ನ ಮುನ್ನುಡಿಯು ಭಾಷಾಂತರದಲ್ಲಿ ಪ್ರಚುರಪಡಿಸಿ ಮುಖ್ಯಗೊಳಿಸಿದ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರಮುಖ ಮೌಲ್ಯವಾಗಿ ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ.

ಹೇಗೆ ಹಿಮಾಲಯ ಮತ್ತು ನಯಾಗರ ನಿಸರ್ಗದ ರಮಣೀಯತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರುತ್ತದೋ ಈ ಕೃತಿಯು ಕಲ್ಪನೆಯ ಅನಂತ ವಿವರಿಸಲಾರದ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಪ್ರದರ್ಶಿಸುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವದ ಸೃಷ್ಟಿಕರ್ತನ ನೋಟದೊಡನೆ ಸಂಕುಚಿತ ಮನಸ್ಸಿನ ಜನರ ಅಹಂ ಕಟ್ಟಿದ ಗಡಿಗಳಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಮಾನ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಮಾನವ ಇತಿಹಾಸವು ಎಲ್ಲ ಕಡೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಏಕ ಪ್ರಕಾರವಾದುದು ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿದೆ.^{೨೯}

ತನ್ನ ಕಾದಂಬರಿಯ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮನವಿಯನ್ನು ಒತ್ತಿ ಹೇಳುವ ಇಟಾಲಿಯನ್ ಅನುವಾದಕ ಎಂ.ಡೇಲಿಗೆ ಬರೆದ ಹ್ಯುಗೋನ್ ಪತ್ರದ ಮಲಯಾಳಂ ಅವತರಣಿಕೆಯನ್ನು 'ಪವಂಗಲ್' ಕೃತಿಯು ಪೀಠಿಕೆಯಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ನಾವು ಸಾಗಿಹೋಗುತ್ತಿರುವ ಈ ಹೊತ್ತಿನ ನಾಗರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಯಾವುದು ಇನ್ನು ದುಃಖಿತಪ್ಪವಾಗಿದೆಯೋ ಆ ನತದೃಷ್ಟನ ಹೆಸರು ಮನುಷ್ಯ ಆಗಿದೆ. ಅವನು ಎಲ್ಲಾ ದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಅನುಭವಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ರೋದಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೆ.^{೩೦} ಮೆನನ್ ರವರು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕ ಮೌಲ್ಯಗಳನ್ನು ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸುವ ಸಾಮರ್ಥ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ಮುಂದಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿ ಎಂಬಂತಿವೆ. 'ಅರ್ಶಜ್ಞಾನಮ್' ಕೃತಿಯು ಭಾರತೀಯ ತಾತ್ವಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳ ಸಂಗ್ರಹವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅವರ ಇನ್ನೊಂದು ಕೃತಿ 'ರತಿ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಮ್' ಹ್ಯಾವಲಾಕ್ ಎಲ್ಲಿಸ್ ಮತ್ತು ೧೯ ಶತಮಾನದ ಯುರೋಪಿನ ಲೈಂಗಿಕತಜ್ಞರು ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಹೊಂದಿದ್ದ ತಾತ್ವಿಕ ಚೌಕಟ್ಟಿನಡಿ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ಲೈಂಗಿಕತೆಯ ಆಲೋಚನೆಗಳನ್ನು ಒಂದುಗೂಡಿಸುತ್ತದೆ.^{೩೧} ಈ ಎರಡು ಪುಸ್ತಕಗಳು

ಮಲೆಯಾಳಿ ಓದುಗರನ್ನು ಅವರನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸಿದ ಅದರ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಪ್ರಭಾವಶಾಲಿ ಬೆಸುಗೆಯನ್ನು ಅಧೀರಗೊಳಿಸದೆ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳ ಗಡಿಯ ಆಚೆಗೆ ಚಾಚಿದ ಸಮಾಜದ ಸದಸ್ಯರೆಂದು ಉದ್ದೇಶಿಸುತ್ತದೆ. ಮೆನನ್‌ರವರು ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನ್ಯೂನತೆಗಳೇನೆ ಇರಲಿ ಆಶುದ್ಧತೆಗಳೇನೇ ಇರಲಿ 'ಪವಂಗಲ್' ಎಂಬ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಯನ್ನು ಉದಾರ ಜನತೆಯು ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯೆಡೆಗಿನ ನನ್ನ ಪರಿಶುದ್ಧ ಪ್ರೀತಿಯ ಸಂಕೇತವೆಂದು ದಯಮಾಡಿ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.^{೩೦}

ಮೆನನ್‌ರ ಅನುವಾದವು ಒಂದು ಹೊಸಮಾರ್ಗವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಿತು. ಭಾರತೀಯೇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದ ಆರಂಭಗೊಂಡಂತೆ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸಂಪನ್ಮೂಲಕ್ಕಿಂತಲು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು; ಅವರ ಮೂಲ ಆಕರವು ಯುರೋಪಿನ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಬಂದಿತು ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಅವುಗಳನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಒಂದು ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಕಾರ್ಯಮಾಡಲು ಆರಂಭಿಸಿತು. ಸೌಂದರ್ಯ ತತ್ವಗಳ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ಬೇಕಾದ ತಾತ್ವಿಕ ಉಲ್ಲೇಖಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕವಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಕರಾದ ಕೊಲೆರಡ್ಜ್ ಅಥವಾ ಡಾ. ಜಾನ್ಸನ್‌ರಿಂದ ಇನ್ನೆಂದೂ ಬರಲಿಲ್ಲ. ಬದಲಿಗೆ ಇಬ್ಬನ್ ಫ್ರೇಡ್ ಬರ್ಗ್‌ಸನ್ ಮತ್ತು ಫ್ರಾಸ್ಡ್ ಇವರು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಯ ನವೀನ ಸಂಯೋಜಕರಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟರು. ಈ ಬದಲಾವಣೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಹರಿಕಾರ, ತಾವು ಸಂಪಾದಿಸಿದ ಒಂದು ಪತ್ರಿಕೆಯ ಕಾರಣದಿಂದ 'ಕೇಸರಿ' ಎಂದೇ ಪ್ರಸಿದ್ಧರಾಗಿದ್ದ ಎ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈರವರು. ಇವರು ಓರ್ವ ಅನುವಾದಕ ಪತ್ರಕರ್ತ, ರಾಜಕೀಯ ವಿಶ್ಲೇಷಕ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರಾಗಿದ್ದರು. ಇವರ ಪ್ರಥಮ ಅನುವಾದವು 'ಸ್ಯಾಂಡಿಲ್ಯ' ಎಂಬ ಶೀರ್ಷಿಕೆಯಡಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಬಾಲ್ಜಾಕ್ ಯುಜನಿಯವರ 'ಗ್ರಾಂಡೇಟ್' ಕೃತಿಯಾಗಿದೆ. ಮಲಯಾಳದಲ್ಲಿಯ ಸಾಮಾಜಿಕ ಕಾದಂಬರಿಗಳ ಕೊರತೆಯನ್ನು ಮನಗಂಡು ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈ ಬಲ್ಜಾಕ್‌ರ ಮೂಲಕೃತಿಯನ್ನು ಕೇರಳದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ, ಸಾಮಾಜಿಕ ಸನ್ನಿವೇಶಕ್ಕೆ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಬಣ್ಣ ಮತ್ತು ರೀತಿ ರಿವಾಜುಗಳಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನತೆಗಳಿದ್ದರೂ ಪೂರ್ವ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದ ಜನರು ಏಕರೀತಿಯ ಸ್ವ-ಲಕ್ಷಣಗಳನ್ನು ಹಂಚಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪರಿಶ್ರಮವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.^{೩೧} ಆದಾಗ್ಯೂ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಗಮನಿಸಿದಾಗ ಈ ಸಾಮಾನ್ಯ ವೇದಿಕೆಯ ಅವಾಹನೆಯು ನಲ್ಲಪಟ್ಟು ನಾರಾಯಣ ಮೆನನ್ ಅವರಿಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಿನ್ನವಾಗಿ ಗೊಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಾ ಲೇಖನಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈರವರ ಅನುವಾದಗಳು ಕೇರಳದ ಜನತೆಯನ್ನು

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೨೦೫

ಅಂತರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಪರದೆಯ ಮೇಲೆ ಪರಿಚಯಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿವೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಅವರಿಗೆ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದು ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚು ಒಂದು ಜಾಗತಿಕ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ. ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕಾಸ್ಮೊಪಾಲಿಸ್ ಕಲ್ಪನೆಗೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಯೋಜಕಗಳಿಗೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಭೇದಕಭಾವವು ಕೇಂದ್ರವಾಗಿದೆ. ಅವರ ಅನುವಾದದ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವು ಮಲೆಯಾಳಿ ವಾಚಕರನ್ನು ಸಮಕಾಲೀನತೆಯ ನೆಲೆಯನ್ನು ಜನಸಾಂದ್ರಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಒಂದು ಭಾಗವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಸಮರ್ಥರನ್ನಾಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ವಿಮರ್ಶಾ ಪಠ್ಯ ಮತ್ತು ಮುನ್ನುಡಿಗಳ ಸರಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಹುಟ್ಟಿನ ಕುರಿತಾಗಿ ಒಂದು ರೂಪುರೇಷವನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ಸಂಬಂಧಿತ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಯೋಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಮಲೆಯಾಳಿ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಅವನತಿಯ ಮನೋಭಾವಗಳ ಮೇಲೆ ದಾಳಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಹೊಸ ಪ್ರಗತಿಪರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಳುವಳಿಯ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳೆಂದು ತಾವು ಪರಿಗಣಿಸಿದವರನ್ನು ಬೆಂಬಲಿಸುತ್ತಾರೆ. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಮಾವುಪಸಂತಾರ 'ಬೆಲ್ ಆಮಿ' (ಕಾಮುಕನ್) ಮತ್ತು ಉನೆ ವೈ (ಒರು ಸ್ತ್ರೀಯುಡೆ ಜೀವಿತಮ್) ಜೊತೆಗೆ ಪ್ರಾಸ್ಪರ್ ಮೆರಿಮಿಯ 'ಕಾರ್ಮೆನ್' ಕೃತಿಯನ್ನು ಮಲಯಾಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಆನಂತರದ ಅನುವಾದಗಳಲ್ಲಿ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು 'ಸ್ಯಾಂಡಿಲ್ಯ'ದಲ್ಲಿ ಬಳಸಿಕೊಂಡಂತಹ ಹೊಂದಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ತಂತ್ರಕ್ಕೆ ಅವಲಂಬಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಕಾಮುಕನ್ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ಮೂರು ವಿವಿಧ ಅನುವಾದಗಳ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಮೂಲ ಲೇಖಕ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಏನನ್ನು ದಿಟದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತ ಪಡಿಸುತ್ತಿದ್ದಾನೋ ಅದರ ಸರಿಸಮಾನ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಕ ಮಲಯಾಳದಲ್ಲಿ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಅನುವಾದಕರು ಮೂಲ ಲೇಖಕನ ಅರ್ಥವನ್ನು ಮಲಯಾಳಕ್ಕೆ ರವಾನಿಸುತ್ತ ಓದುಗರನ್ನು ರಂಜಿಸಬಹುದು. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಅನುವಾದಕನು ಆಕರ ಗ್ರಂಥದಲ್ಲಿನ ವಿಚಾರಗಳಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಿಷ್ಠನಾಗಿದ್ದು ಅಲ್ಲಿ ಬಳಸಲ್ಪಟ್ಟ ಪದಗಳ ಆರ್ಥದಿಂದ ವಿಚಲಿಸದೆ, ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಲೇಖಕನೇ ಬರೆಯುತ್ತಿರುವಂತೆ ಅನುವಾದಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ಅದರಲ್ಲೂ

ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕಾದಂಬರಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು-ಕೊಂಡಾಗ ನನ್ನ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ
ಮೊದಲ ವಿಧಾನವೆ ಸಂ-ಮಂಜಸವೆನಿಸುತ್ತದೆ.^{೩೪}

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರ ಒಳನೋಟಗಳು ಮೂಲ ಆಕರದಲ್ಲಿನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಗೆ ಒತ್ತುಕೊಡುತ್ತವೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಕೃತಿಯ ಪರಿವಿಡಿಗಳು ಮತ್ತು ಮನ್ನಣೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು- ಪರಸ್ಪರ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತ ಎಲ್ಲ ಅನುವಾದಕರ ಬುದ್ಧಿವತ್ತೆಯನ್ನು ಕೂಡ ಅವರು ನಿಷ್ಕ್ರಿಯೆಗೊಳಿಸಿದರು.

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆಯ ಈ ಸಂವೇದನೆಯನ್ನು ಒಬ್ಬರು ಸಾಧಿಸಿದ ಸರ್ವಕಾಲೀನತೆಯ ಸಂವೇದನೆಯ ಮೇಲೆ ಸ್ಥಾಪಿಸಲಾಗಿದೆ. ಈ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಕೆಲ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನತೆಯನ್ನು ಸಂಕೇತಿಸುವ ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಇರದಿರಬಹುದು ಮತ್ತು ಸಮಯವನ್ನು ಮೀರಿ ಜೀವಿಸಿದ ಪ್ರಕಾರಗಳು ಇನ್ನು ಹಾಗೆಯೆ ಉಳಿದಿರಬಹುದು. ಇದರ ಅರ್ಥ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಭಾರತೀಯ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಯುರೋಪಿನ ಬರಹಗಳನ್ನು ಪೋಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದಲ್ಲ. ಅವರು ಭಾಸ ಮತ್ತು ಕಾಳಿದಾಸರಂತಹ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳನ್ನು ಉನ್ನತ ದರ್ಜೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ವೈಶಿಷ್ಟ್ಯ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ವಿಂಗಡಣೆಯ ಮೂಲಕ ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರ ಲಾಲಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಆಯ್ಕೆಯನ್ನು ಅರ್ಥೈಸಿಕೊಳ್ಳುವುದರತ್ತ ಅವರ ಗಮನವಿದೆ.^{೩೫}

ಕೇರಳದ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ತರಬೇತಿ ಪಡೆದ, ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿಮರ್ಶಕರು ಈ ನವೀನ ತೌಲನಿಕತೆಗೆ ಒಗ್ಗಿಕೊಂಡವರಲ್ಲವೆಂದಲ್ಲ. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯ ಗಂಧಗಾಳಿಯನ್ನೇ ಅರಿಯದ, ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆದ ವಿಮರ್ಶಕ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಕ ಕುಟ್ಟಿಕೃಷ್ಣ ಮಾರರ್ ಇದಕ್ಕೆ ಚರ್ಚಿಸಬಲ್ಲ ಅತ್ಯಂತ ಪ್ರಬಲ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಳಪಟ್ಟು ನಾರಾಯಣ ಮೆನನ್‌ರ ನಿಟಕ ಅನುಯಾಯಿಯಾಗಿ ಮಾರರ್ ಅವರು ವಿಕ್ಟರ್ ಹ್ಯೂಗೋರ 'ಲೆಸ್ ಮಿಸರಬೆಲ್' ನ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅತ್ಯಂತ ಸೂಕ್ಷ್ಮವಾಗಿ ಅವಲೋಕಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಜಾಗತಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿ ಎಂದು ಪರಿಗಣಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಟಾಲಸ್ತಾಯ್‌ರವರ 'ರೆಸರಕ್ಯನ್'ನ ಮಲೆಯಾಳಿ ಅವತರಣಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶಂಸಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ 'ವಾರ್ ಅಂಡ್ ಪೀಸ್' ಕೃತಿಯ ಶ್ರೇಷ್ಠತೆಯನ್ನು ಅರಿಯುವಲ್ಲಿನ ವಿಫಲತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.^{೩೬} ಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಹೋಲಿಕೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಮಾರರ್‌ರವರು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ತೌಲನಿಕ

ಉತ್ಪಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೨೦೨

ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಭಾಸನ 'ಸ್ವಪ್ನವಾದವದತ್ತ' ಮತ್ತು ಟೆನಿಸಿನಾರ್ 'ಎನೋಕ್ ಆರ್ಡನ್'ಗಳ ಮೇಲಿನ ಲೇಖನವೊಂದರಲ್ಲಿ ಅವರು ದುರಂತ ನಾಟಕದ ಕುರಿತಾದ ಭಾರತೀಯ ಮತ್ತು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಪ್ರಸ್ತಾವಿಕೆಗಳನ್ನು ಅನ್ವೇಷಿಸುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಅವರ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಿಮವಾಗಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು ನಿರ್ಮಿಸಿದ ನೈತಿಕ ಜಗತ್ತುಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳನ್ನು ತಳಹದಿಯನ್ನಾಗಿಸುತ್ತಾರೆ.³²

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈರವರ ವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಮಾರರ್‌ರ ಹೊಗಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಗಳು ಅಷ್ಟೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಇತಿಹಾಸಕಾರನ ಸ್ವಷ್ಟತೆಯ ಸಂಕಲ್ಪದಿಂದ ಮಾರರ್‌ನನ್ನು ಮುಕ್ತಗೊಳಿಸುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕಾಳಿದಾಸನ ಹಲವಾರು ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಅನುವಾದವು ಕೂಡ ಹಲವಾರು ಶ್ಲೋಕಗಳನ್ನು ಅನಧಿಕೃತವೆಂದು ಗುರುತಿಸಿವೆ. ಇವುಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗೆ ಮಾರರ್ ಆಯ್ದುಕೊಂಡ ನಡಾವಳಿಗಳು ಇತಿಹಾಸಿಕತೆಯಿಂದ ಬಹುದೂರವಾದುದಾಗಿವೆ. ಅಧಿಕೃತ ಮತ್ತು ಅನಧಿಕೃತ ಪದ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆಯು ಅವರ ರಸಜ್ಞತೆ ಮತ್ತು ತೀರ್ಪುಗಾರಿಕೆ, ಓರ್ವ ಮಾಹಿತಿಯುಳ್ಳ ಓದುಗನಿಗಾಗಿ ವಿವೇಚಿಸುವ ಅಂತರದೃಷ್ಟಿಯ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶೆ ಶಕ್ತಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲಾದುದಾಗಿದೆ. ಮಾರರ್‌ರವರು "ಯಾವುದೇ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯಾಗುವುದು ಕೇವಲ ಓರ್ವನ ತೀರ್ಪಿನ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕವಿ ಎಂಬ ಹೆಸರಿನಿಂದ ಉಳಿದುಕೊಂಡಿರುವ ಕೆಲ ಪದ್ಯಗಳನ್ನು ಅನಧಿಕೃತ ಎಂದು ತೆಗೆದುಹಾಕುವುದು ದಿಟ್ಟತನವಲ್ಲವೆ? ಹೌದು ಇದುವೆ ದಿಟ್ಟತನ. ಆದರೆ, ಓರ್ವ ವಿಶ್ಲೇಷಕನ ಧರ್ಮವು ದಿಟ್ಟತನವೇ ಆಗಿದೆ" ಎಂದು ಬರೆಯುತ್ತಾರೆ.³³ ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಶ್ರೇಷ್ಠ ಕೃತಿಗಳ ಅನಧಿಕೃತ ಓದಿನ ಪ್ರಸ್ತಾವನೆ ಅಥವಾ ಈ ಪಠ್ಯಗಳಿಂದ ತುಸು ದೂರವೆ ಇರುವ ಸನ್ನಿವೇಶಗಳಿಂದ ತಾನು ಪಡೆದ ನೆರೆಹೊರೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಅವರೆಂದು ಹಿಂಜರಿದವರಲ್ಲ. ನಾರಾಯಣ ಮೆನನ್‌ರ ಲೈಂಗಿಕತೆ ಕುರಿತಾದ ಶಾಸ್ತ್ರಗ್ರಂಥ 'ರತಿಸಾಮ್ರಾಜ್ಯಂ'ನ ಪರಿಚಯವು ಆ ಕಾವ್ಯದ ಅವರ ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಯ ಕೇಂದ್ರ ದಲ್ಲಿ ನೈತಿಕ ಮತ್ತು ಅನೈತಿಕ ಕಾಮನೆಗಳ ನಡುವಿನ ವ್ಯತ್ಯಾಸವನ್ನು ವಿಶದಿಸುವುದಷ್ಟೆ ಅಲ್ಲದೆ ಆ ಕಾವ್ಯದ ಶ್ಲೋಕವೊಂದರಲ್ಲಿ ವಿಕೃತಿಯನ್ನು ಅವರು ಗುರುತಿಸುವುದು ಕಾಳಿದಾಸನ ಮೇಘದೂತದ ವಿವರಣೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದೆ.³⁴ ಮಾನವೀಯ ಅನುಭವಗಳ ಸಾರ್ವತ್ರಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅವು ಹುಟ್ಟು ಹಾಕಿದ ನೈತಿಕ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಕುರಿತಾದ ಮಾರರ್‌ರವರ ಊಹೆಗಳು ಕಾಳಿದಾಸ, ವಾಲ್ಮೀಕಿ ಅಥವಾ ವ್ಯಾಸರ ಕೃತಿಗಳು ಅಥವಾ ಕುಮಾರನ್ ಆಸನ್‌ರಂತಹ ಆಧುನಿಕ ಕವಿಗಳ ಆಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಆಧುನಿಕ ಓದಿಗೆ ಮುಂದಾಗಲು ಅನುಮೋದಿಸಿದೆ.³⁵

ಸಾರ್ವತ್ರಿಕಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾರರರ್‌ನಲ್ಲಿ ಪೂರ್ವಗ್ರಹೀತವಾಗಿತ್ತು. ಒಂದೆಡೆ ಸೌಂದರ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ ಮತ್ತು ನೈತಿಕತೆಗೆ ಜಾಗತಿಕ ವೇದಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರೆ ಅವರ ವಿಮರ್ಶೆ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಸಂಪ್ರದಾಯ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವಿನ ಮಾರ್ಗದಲ್ಲಿನ ತೊಡಕನ್ನು ಎದುರಿಸುತ್ತ ಹೋಗುತ್ತಿದೆ. ಅವರ ಕೆಲ ಪ್ರಬಂಧಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಗಾಗಿಯೇ ಸೆಳೆದ ನಿಂತ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳ ತತ್ವಗಳ ನಡುವೆ ಸಂಭಾಷಣೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಉದಾಹರಣೆಯೆಂದರೆ ಅನಂತ ಮೌಲ್ಯಗಳುಳ್ಳ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ವಿಚಾರ ಮತ್ತು ಸನಾತನ ಧರ್ಮವೆಂಬ ಸಂಸ್ಕೃತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಅವಲೋಕಿಸುವುದು.^{೪೦} ಎರಡು ತತ್ವಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂವಾದವು ಒಂದು ಪ್ರಾಯೋಗಿಕ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ಎರಡು ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳ ನಡುವೆ ಯಾವುದೇ ಸಮಾನತೆಯಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅವೆರಡರ ನಡುವೆ ಸಂಧಾನವೇರ್ಪಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳೂ ಇಲ್ಲ. ಆದಾಗ್ಯೂ ಮಾರರರ್‌ಗೆ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಯ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಆ ತೆರನಾದ ಸಂಭಾಷಣೆಗಳು ರಕ್ತಗತ-ವಾಗಬೇಕಾಗಿವೆ.

ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೈ ಮತ್ತು ಕುಟ್ಟಿಕೃಷ್ಣ ಮಾರರರ್ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸೌಂದರ್ಯ ಪ್ರಜ್ಞೆಯ ಕುರಿತಾಗಿ ಭಿನ್ನ ಮತ್ತು ವೈರುಧ್ಯದ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೂ ಈ ಇಬ್ಬರ ಚಿಂತಕರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆಯ ಸಮಸ್ಯೆಯು ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಸಾಗಿಹೋಗಿದೆ. ಈ ಪ್ರಬಂಧವು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಂಚಿಕೊಂಡ ಇತಿಹಾಸದಿಂದ ಕೆಲ ಸಂದರ್ಭಗಳ ಸಂದೇಹವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದೆ. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಉತ್ತಾರಾರ್ಧ ಮತ್ತು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಅನುವಾದ ವಿಧಾನಗಳ ಕುರಿತಾದ ಅನುವಾದ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸೃಷ್ಟಿ ಮತ್ತು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕ ಸಂವಾದಗಳು ಕೆಲ ಸಾಮಾನ್ಯ ಪ್ರಶ್ನಾವಳಿಗಳ ದಾಳಿಯನ್ನು ಎದುರಿಸಬೇಕಾಯಿತು. ಈ ಕಾಳಜಿಯು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದ ಸಂಯೋಜಕಗಳಡಿ ಮಲಯಾಳಂನ ಆಧುನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆಯು ರೂಪುಗೊಂಡಿತು. ಈ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕತೆ ಕುರಿತಾದ ವಿವಿಧ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳು ವಿಳಂಬಿತ ಮತ್ತು ಆತಿಥ್ಯದ ಸಂಕೇತಗಳನ್ನಾಧರಿಸಿ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ನೆಲೆಗಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಧರಿಸುವ ನುಡಿಗಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಖಂಡವಾಗಿವೆ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಡಾ. ಜಿ. ವೀರಭದ್ರಗೌಡ

ಅಡಿಟಿಪ್ಪಣಿ ಮತ್ತು ಆಕರಗಳು

* ಈ ಪ್ರಬಂಧದ ಮೊದಲ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು 2009ರಲ್ಲಿ ನ್ಯೂಕ್ಯಾಸ್ಪಲ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ

ಉತ್ತಾದಕತೆಯಾಗಿ ಅನುವಾದ : ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಸ್ಥಾಪನಾ ದೃಶ್ಯಗಳು ೨೦೯
 ಸಮ್ಮೇಳನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ನಾನು ವಾಸಹತೋತ್ತರ ಅನುವಾದದ ಲೇವರ್ ಹ್ಯೂಮ್
 ನೆಟವರ್ಕ್‌ನ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಅವರ ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸಹಕಾರಕ್ಕಾಗಿ ಋಣಿಯಾಗಿದ್ದೇನೆ.

೧. Chathu Nair, Cheruvalathu, *Meenakshi: English Novel Mathiriyil Ezhuthappettittulla Oru Katha*, Calicut: M. K. Sundarayyan, 1890.
೨. Chandu Menon, O., *Indulekha*, first pub. 1889, Kottayam: Sahitya Pravarthaka Co-operative Society, 1978, p. 18.
೩. Muliyl, Joseph, *Sukumari: Malayala Jillyale German Missionvelayude Arambhakalathe Varnikkunna Oru Katha*, Mangalore: Basel Mission and Tract Depository, 1897.
೪. Chandu Menon, *Indulekha*, p. 18.
೫. Chathu Nair, *Meenakshi*, p. ii.
೬. Appu Nedungadi, T. M., *Kundalata*, Calicut: Vidyavilasam Press, p.3.
೭. Kanaran, Thatha, *Rasalesika: Doctor Samuel Johnsoninte Rasselas enna Granthathinte Paribhasha* (1898) 3rd edn., Madras: Malabar Publishing House, 1941.
೮. Kanaran, Thatha, *A Comparative Study of English and Malayalam as a Guide to Reciprocal Translation for the Use of Upper Secondary Schools and Colleges*, ed. Joseph Muliyl, Mangalore: Basel Mission and Tract Depository, 1899.
೯. *Ibid.*, p. 141.
೧೦. *Ibid.*, p. 146
೧೧. *Ibid.*, p. 153.
೧೨. Valiyakoyil Thampuran, Keralavarma, *Abhijnana-sakuntalam, Kalidasakrtiyilninnu Vakyathinu Vakyavum Slokathinu Slokavaumayi Keralavarma Valiyakoyil Thampuran FMU Mani pravalthil Paribhashappeduthiyathu*, Trivan-drum, Keralavilasam Press, 1883. The translation was first published in the Malayalam periodical *Vidyavilasani*.

೧೩. Parameswara Iyer, Ulloor S., *Kerala Sahityacaritram*, vol. 4, first pub. 1955, Trivandrum: University of Kerala, 1990, vol. 4, p. 455.
೧೪. See Muthulakshmi, K., “Samskratapadanam Keralathil: Sangharshavum Samanvayavum”, *Samskarapadanam: Charitram, Siddhantam, Prayogam*, eds. Malayala Padana Sangham, Kalady, Malayala Padana Sangham, 2007, pp. 306-328.
೧೫. Mundassery, Joseph, *Kozhinja Ilakal*, first pub. 1978, Trichur: Current Books, 2009, pp. 53-4.
೧೬. Anthappayi, C., *Bhashanatakapisodhana*, Trichur: C.A. Paul, 1938.
೧೭. Anthappayi, C., *Naluperiloruthan*, athava *Natakadyam Kavivam*, first pub. 1893, in *Anthappayiyude Novelukal, Chandu Menonte Saradayum*, ed. George Irumbayam, Kottayam: George Irumbayam, 1991.
೧೮. Anthappayi, C. *Bhashanatakapisodhana*, p. 1.
೧೯. Chathu Nair, Cheruvalathu, *Meenakshi*, first pub. 1890, Trichur: Kerala Sahitya Akademi, 1990, p. 41.
೨೦. Narayana Pillai, P. K., ‘Malathimadavavum C. Anthappayium’, in Anthappayi, C., *Bhashanatakapisodhana*, 155-6.
೨೧. Ibid., p. 154. See also Parameswaran Nair, P. K., *Sahityapanchananan*, first pub. 1944, Kottayam: Sahitya Pravarthaka Cooperative Society, 1958, p. 164.
೨೨. See also Venugopalan, P., ‘Marthandavarma: Srshtiyum Svarupavum’, in Raman Pillai, C. V., *Marthanda Varma*, first pub. 1891, Kottayam: D. C. Books, 1991, p. 26.
೨೩. Krishna Pillai, E. V., *Jeevitasmaranakal*, in *E. Vyude Theranjedutha Krtikal*, Kottayam: D. C. Books, 1996, p. 728.
೨೪. Rajaraja Varma, A. R., *Sahityasahyam*, first pub. 1911, Kottayam: Sahitya Pravarthaka Cooperative Society, 1978, p. 23.
೨೫. Parameswaran Nair, P. K., *Sahityapanchananan*, pp.91-2.

೨೬. See, for instance, *Geography, translated into Malayalam by the Travancore Government Book Committee*, Cochin: B. Fernandez, 1874, p. 32.
೨೭. See 'Malayalabhashaposhanam', *Mangalodayam*, 5:9, 1913, pp. 245-7.
೨೮. 'Nammude Bhasha', *Mangalodayam*, 5:11, 1913, pp. 330-32.
೨೯. Hugo, Victor, *Pavangal*, tr. Nalappattu Narayana Menon, first pub. 1925, Calicut: Mathrubhumi, 2010, vol. 1, p. xiii.
೩೦. Ibid., p. xv.
೩೧. Narayana Menon, Nalappattu, *Arshajnanam*, first pub. 1953, Calicut: Mathrubhumi, 2004; *Ratisamrajyam*, first pub. 1937, Calicut: Mathrubhumi, 2003.
೩೨. Hugo, xiv.
೩೩. Balakrishna Pillai, A., 'Sandhilya: Mukhavura' (first pub. 1921), *Kesariyude Sahityavimarsanangal*, Kottayam: Sahitya Pravarthaka Co-operative Society, 1985, p. 399.
೩೪. Sankara Menon, K. P., *Kesariyude Katha*, first pub. 1976, Kottayam: D. C. Books, 1989, p. 196.
೩೫. See, for example, Balakrishna Pillai, A., *Kesariyude Sahityavimarsanangal*, pp. 71-81; 134-48.
೩೬. Kuttikrishna Marar, 'Valoyoru Krtiyum Cheriya Ee Jnanum', *Pathinanjupanyasam*, first pub. 1963, Kozhikkode, Marar Sahitya Prakasam, 1991, pp. 111-17.
೩೭. Kuttikrishna Marar, 'Svapnavasavadattavum Enoch Ardenum', *Rajanganam*, first pub. 1947, Kottayam: Sahitya Pravarthaka Co-operative Society, 1978, 102-19.
೩೮. Kalidasa, *Raghuvamsham*, tr. Kuttikrishna Marar, first pub. 1949 (Calicut: Mthrubhoomi, 1985), xix.
೩೯. See Marar's commentary on verse 57, in Kalidasa, *Meghasandesam*, tr. Kuttikrishna Marar, Calicut: Methrubhoomi, 1953. See also Kuttikrishna Marar, 'Meghasandesam' (1937), *Kala Jeevitam Thanne*, Calicut: Mathrubhumi, 1989, pp. 194-216; Narayana Menon, *Ratisamrajyam*, pp. 390-425.

೪೦. Kuttikrishna Marar, *Bharataparyadanam*, first pub. 1950, Kottayam: Sahitya Pravarthaka Co-operative Society, 1974; 'Valmikiyude Raman', *Rajanganam*, pp. 69-101; 'Asante Leela' (1956), *Kala Jeevitam Thanne*, Calicut: Mathrubhumi, 1989, pp. 259-80.
೪೧. Kuttikrishna Marar, 'Sanatanadharmam athava Sasvatamulyam', *Palarum Palathum*, first pub. 1953 (Calicut: Marar Sahitya Prakasam, 1992), pp. 87-99.

* * * * *

ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

– ರೀಟಾ ಕೊತಾರಿ

ಸೋರತ್‌ಗಡಾ ಸುನ ಉತರಿ
ಝಂಝರ್ ರೇ ಝನಕಾರ್
ಧೂಜೆಗಡಾನ್ ಕಾಂಗ್ರಾ
ಹಾಂ! ರೇ, ಹಮೇಧೂಜೆ ತೊ ಗಡ ಗಿರ್‌ನಾರ್ ರೇ.....

(ಕೆ. ಕೊತಾರಿ, ೧೯೭೩: ೫೩)

ಕೋಟಿಯಿಂದ ಸೋರತಳ ಹೆಜ್ಜೆ
ಝನ ಝನ ರೇ ಝನಕಾರ್
ಸುತ್ತಲ ಗಿರಿ, ಗಿರಿನಾರ್ ಕೋಟೆ ಅಲುಗಿತು
ಸುಮಧುರ ಕಾಲ್ಗೆಜ್ಜೆ ದನಿಯಿಂದ.....

ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗ ಲಂಘಾ ಹಾಡುಗಾರರ ಸಮುದಾಯದ ಅಗಾಧ ಕಥನ ಪರಂಪರೆಯ ಒಂದು ಝಲಕ್. ಇದರ ಕಥೆ, ಆ ಕಥೆಯ ವಿವಿಧ ಆವೃತ್ತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪ್ರದರ್ಶನಾವಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಸಿಂಧಿ, ಮಾರವಾಡಿ, ಗುಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಈ ಮೂರರ ಉಚ್ಚಾರ ಪ್ರಬೇಧಗಳು ಹಾಗೂ ವೈವಿಧ್ಯತೆಗಳು ಹಾಸುಹೊಕ್ಕಾಗಿವೆ. ಸೌರಾಷ್ಟ್ರ, ಕರ್ಘ, ಸಿಂಧ್ ಹಾಗೂ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಸಂಚಾರ – ಆ ಪ್ರದೇಶದ ವಿಭಿನ್ನ ಸಂವೇದನೆಗಳು, ಬಹುತ್ವದ ನಿರಂತರತೆಯ ಎಳೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತವೆ. ಸೋರತ್‌ಳ ಬಗೆಗಿನ ದಿಯಾಚ್ ರಾಜನ ವ್ಯಾಮೋಹದ ಕಥೆ ಹೇಗೆ ಚಲಿಸಿದೆಯೋ, ಹಾಗೆಯೇ ಆ ಕಥನದ ರೂವಾರಿಗಳಾದ ಲಂಘಾಗಳು ಮತ್ತು ಇತರ ಸಮುದಾಯಗಳು ಕೂಡ ಚಲಿಸಿವೆ. ರಾಜ ದಿಯಾಚ್‌ನ ಸಮ್ಮಾಸ್^೧

ನೆಹರೂ ಮೆಮೋರಿಯಲ್ ಮ್ಯೂಸಿಯಮ್ ಹಾಗೂ ಗ್ರಂಥಾಲಯ, ನವದೆಹಲಿಯಲ್ಲಿ ನೀಡಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉಪನ್ಯಾಸ, ೧೧ ಎಪ್ರಿಲ್ ೨೦೧೪.

ಸಮುದಾಯದ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಕಥೆ ಸಾಗಿ ಬಂದಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದ್ದು, ಕಥೆಯ ಪ್ರಸಾರದಿಂದ ರಾಜನ ಉನ್ನತ ತ್ಯಾಗ ಬೇರೂರಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ. ಹದಿನಾರನೆ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಸೂಫಿ ಸಂತ ಷಾ ಅಬ್ದುಲ್ ಲತೀಫ್ ಈ ಉಪಖಂಡದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಪಶ್ಚಿಮ ಭಾಗವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಿ ಈ ಜಾನಪದ ಕಥೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಕೂಡ ಈ ಕಥನ ಪರಂಪರೆಗಳು ನೆಲೆ ನಿಲ್ಲಲು ಸಹಾಯಕವಾಗಿರಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ಮೇಲಿನ ಪದ್ಯಭಾಗ ವಿಭಿನ್ನ ಪ್ರಬೇಧಗಳನ್ನೂ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನೂ ಒಳಗೊಂಡಿದ್ದರೂ ಪದ್ಯಭಾಗ ಮತ್ತು ಅದರ ತರ್ಜುಮೆ ಎರಡೂ ರಾಜಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ದಾಖಲಾಗಿವೆ. ಇಂದು ಅನುವಾದಶಾಸ್ತ್ರ ಪ್ರಬಲ ಶಾಖೆಯಾಗಿ ಬೆಳೆದಿರುವುದರಿಂದ ಪ್ರಸ್ತುತ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಅನುವಾದಕನಿಗೆ 'ಆಕರ' ಅಂದರೆ (ಮೂಲ ಪದ್ಯ) ರಾಜಸ್ಥಾನಿಯದಾಗಿದ್ದು, ಅವನ/ಅವಳ ಚರ್ಚೆ ಜಾಗತಿಕ ಹೆಗ್ಗುರುತಿನ ಭಾಷೆಯಾದ 'ಇಂಗ್ಲಿಷ್'ನ ಸುತ್ತವೇ ಸುತ್ತು ಹೊಡೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುವಂಶೀಯ ಮೂಲ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ, ಈ ಎರಡನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಗುಣಲಕ್ಷಣದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಾಗಿದೆ (ನೋಡಿ Merrill ೨೦೦೯, ಕೊಠಾರಿ, ಮುಂಬರುವ ಪುಸ್ತಕ). ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಪ್ರಕಾರ 'ಮೂಲ ಗ್ರಂಥ' 'ಮತ್ತೊಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಜೀವ ಪಡೆಯುವುದು' ಎಂದರೆ ಒಂದು ವಿಷಯದಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಪಲ್ಲಟವಾದಂತೆ. ಆದರೆ ಮೂಲ ಆಕರವೆ ಅನುವಾದವಾದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಚಲನೆ ಸ್ಥಾಪಿತ ಅಥವಾ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ 'ಮೂಲ' ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಾ ಭಾಷೆಯ ಸ್ವರೂಪದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಾಡಿಸಿಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅಂದರೆ ಸ್ಥಿರವಾಗಿ ಇರುವ ಅಥವಾ ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದ 'ಮೂಲ' ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆ ಭಾಷೆಗಳು 'ಸ್ಥಿರ', 'ಪರಿಪೂರ್ಣ' ಆಮೂಲಾಗ್ರವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲಟ್ಟದ್ದು, ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ನಿರಂತರ ಮತ್ತು ಸ್ಪಷ್ಟವಾದ ವಸ್ತು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿ ಇರುವ ಇನ್ನಿತರ ಪ್ರಚಲಿತ ನಿರೂಪಣೆಗಳಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಗುರುತು, ಗ್ರಾಂಥಿಕ ಪರಿಪಾಠ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಶಾಖೆಯ ಚರ್ಚೆಗಳ ನಡೆಯನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆಯ ಅಡಿಪಾಯ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಅಗೋಚರವಾದದ್ದು. ಇದರ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಆಗಾಗ ತೀವ್ರವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹಿಂಸಾತ್ಮಕವಾಗಿ ತನ್ನ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ ಹೇಗೆ ಎಂಬುದು ಬರೀ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ಕಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ಇನ್ನೂ ಗಂಭೀರ ವಿಷಯಗಳಾದ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಎತ್ತಲಾಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಖಚಿತತೆ ಜನಾಂಗಶಾಸ್ತ್ರದ ಹಾಗೂ ಅನುವಾದ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಅಥವಾ 'ಜನಾಂಗ ಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ಅನುವಾದ' ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡದ್ದು. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳ ದೈನಂದಿನ ಬಳಕೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅರ್ಥಸ್ಪರ್ಶನೆಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ಘಟಿಸುವುದು ಬಹುತೇಕ ಅಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ. ಹಾಗಾಗಿ ಅವು ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಒಳಗೊಳ್ಳದೆ ಇರುವುದು ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಇನ್ನೂ ದಾಖಲಿಸಬೇಕಿದೆ. ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಹತ್ತಿರದಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳು ರಾಜಕೀಯ ಧ್ರುವೀಕರಣಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಾಗ ಭಾಷೆಗಳ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಎಡವಟ್ಟಿನಿಂದ ಅದು ಒಟ್ಟು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಣಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಬಲಿಷ್ಠ ಭಾಷೆಗಳು ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವವನ್ನು ಮೂಲೆಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮನ್ನೇ ಬಗ್ಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾವು ಹುಟ್ಟಿ ಬಂದ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಅನಾಯಾಸವಾಗಿ ಅಗಲಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಲೌಕಿಕವಾಗಿಯೂ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಾಗಿಯೂ ಅಡ್ಡ ಹಾಗೂ ಲಂಬವಾಗಿಯೂ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದ ಇಂಥ ಸಂಬಂಧಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಇಕ್ಕಟ್ಟಿಗೆ ಸಿಲುಕಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಸಂಬಂಧ ಬೇರೆ ಯಾವ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೂ ಹೊಂದಿಕೆಯಾಗದಂಥದ್ದು.

ಪಶ್ಚಿಮ ನಾಡಿನ ಅನೇಕ ವರ್ಷಗಳ ನಿರಂತರ ಕ್ಷೇತ್ರಕಾರ್ಯ ಮತ್ತು ತಲಸ್ಪರ್ಶಿ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಪಠ್ಯ (ಇದನ್ನು ತುಂಬಾ ವಿಶಾಲ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ಬಳಸಲಾಗಿದೆ) ಎಂದರೆ, 'ಮೂಲ' ಮತ್ತು 'ಗುರಿ' ಎಂಬ ವೈರುಧ್ಯಗಳ ಗುಂಪು ಎಂಬ ಗೊಂದಲದ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ನಮಗೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವದಿಲ್ಲ. ಮೂಲಗಳು ಚಲನಶೀಲ, ಬಹುಮುಖ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷೆಗಳ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದವುಗಳಾಗಿದ್ದು, ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ಅವುಗಳಿಗೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥದ್ದಾಗಿರದೇ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿಯಿಂದ ಬೆಸೆಯುವಂಥದ್ದಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದರೂ ಇದು ವಿದ್ವತ್ತಿನ ಭಾಗವಾಗುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಭಾಷೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವಾಗಲೆಲ್ಲ ಎದ್ದು ಕಾಣುವ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಇತಿಹಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗಿರುವ ಹೆದರಿಕೆ ಹಾಗೂ ನಮ್ಮ ಆಕಾಂಕ್ಷೆಗಳು ನಿಶ್ಚಿತವಾಗಿ ಒಂದೇ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ಗೋಚರಿಸುವುದು. ಇತಿಹಾಸಕಾರರ, ಭಾಷಾತಜ್ಞರ, ಅನುವಾದಶಾಸ್ತ್ರದ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳ ನಡುವೆ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯ ಅಭಾವದಿಂದ ಒಂದು ಬಿಕ್ಕಟ್ಟು ಸೃಷ್ಟಿಯಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿಗಳು ಈ ಅಭಾವದ ಪ್ರತಿಫಲನಗಳಾಗಿರುವುದರಿಂದ, ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸಲ್ಪಡುವ

ಅಸ್ತಿತ್ವದ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮಹತ್ವ ದಾಖಲಾಗದೆ ಉಳಿದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ದಲಿತ ಮತ್ತು ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳು ಏಕೀಕೃತ ರಚನೆಗಳಲ್ಲ. ಭಾಷೆ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಸದೃಢಗೊಳಿಸಿ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ವಿಶ್ಲೇಷಣೆಗೆ ನಿಲುಕದ ಹಾಗೆ ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯಾಗಿದೆ. ಇತ್ತೀಚಿನ ಒಂದು ಗುಜರಾತಿ ಕಾದಂಬರಿ (ಮೆಹತಾ - ೨೦೧೧) ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಉರ್ದು ಮಾತಾಡಿದರೆ, ಗುಜರಾತಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಮಾತಾಡುತ್ತಾನೆ. ಇದು ನಿರ್ಲಿಪ್ತವಾದಂಥ ಸತ್ಯ. ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ಮುಸ್ಲಿಂ ಭೀತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಸೈದ್ಧಾಂತೀಕರಣವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸಿ ಗುಜರಾತಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಕೂಡಲೇ ಮೋಸಕ್ಕೊಳಗಾಗುವ ಗುಜರಾತಿನ ಮುಸ್ಲಿಂನನ್ನು ಉತ್ತರಪ್ರದೇಶದ ಮುಸ್ಲಿಂನ ಹತ್ತಿರ ಹೋದ ಕೂಡಲೇ 'ಬಾ' ಹಾಗೂ 'ಬಾಪು'ದಿಂದ 'ಅಮ್ಮಿ' ಮತ್ತು 'ಅಬ್ಬಾ'ಗೆ ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಬದಲಾಗುವ ಹಾಗೆ ಪರಿವರ್ತಿಸಬಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಈಡಾಗುವ ಉರ್ದು ಮತ್ತು ಅದರಿಂದ ಸೂಚಿತಗೊಳ್ಳುವ ಖಚಿತ ಗುಂಪು ತಪ್ಪು ಸಮಾಜಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನು ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ತಂದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಅದು ಗುರುತುಗಳು ಏಕರೂಪಿಯಾಗಿ ಹುಟ್ಟಿದವು ಅಥವಾ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಗುರುತಿನ ಸಂಬಂಧ ಒಂದೇ ದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಚಲಿಸುವಂಥದ್ದು ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರವಾದದ್ದು ಎಂಬ ನಂಬಿಕೆಯಿಂದ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಏಕರೂಪಿಯಾದ ಮೂಲ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ ಅನುವಾದದ ಮೊದಲ ಹಂತವಾಗಿ, ಒಂದು ಸಿದ್ಧ ಪಠ್ಯವಾಗುವವರೆಗೂ ಪ್ರಭಾವಿಸುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಸ್ತುತ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲಿ, ಮೂರ್ತ ಮತ್ತು ಅಮೂರ್ತ ಅನುಭವಗಳಿರುವ ನನಗೆ, ಗುಜರಾತಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಹತ್ತಿರವಾದ ಸಂಬಂಧ ಕೂಡಾ ಇರುವುದರಿಂದ, ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನನಗೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿ ಕೊಡಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ, ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಬೇಕೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಗುಜರಾತಿ ಎಂದರೆ ಏನು? ಈ ರೀತಿಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಅನನ್ಯತೆಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಗಾಢವಾದ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಚರ್ಚಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನ ಬಹುಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಜೀವನ ಚರಿತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ತುಣುಕು ಮಾತ್ರ. ಇದರ ಕೆಲವು ಘಟನೆಗಳನ್ನು ಈ ಹಿಂದೆ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಶ್ರೀ ರಿಹೋ ಇಸಾಕಾ (೨೦೦೨) ಮತ್ತು ಸಮೀರಾ ಶೇಖ್ (೨೦೧೦) ಇವರುಗಳು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇಲ್ಲಿನ ತುರ್ತು ಏನೆಂದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮೂರು ಮುಖ್ಯ ಘಟನೆಗಳ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಒರೆ ಹಚ್ಚಿ, ಸ್ವಲ್ಪ

ಪ್ರಚೋದಿಸಿ ಚರ್ಚೆಗೆ ಅನುವು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬುದು. ಗುಜರಾತಿಯ ಚರ್ಚೆ ಎಂದಕೂಡಲೇ ಅದು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆಯೇ ಸುತ್ತುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಈ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ತಿಳಿದುಬರುವ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ಥಿರತೆ, 'ಮೂಲ'ದ ಅಸ್ಥಿರತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡಾ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಇವು ಅನುವಾದಶಾಸ್ತ್ರದಲ್ಲಿ ಸೈದ್ಧಾಂತಿಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇನ್ನೂ ಒಳಪಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲ.

ಗುಜರಾತಿಯ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

೧೯೯೦ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಪಟ್ಟು, ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದ ಅಧಿಕೃತ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಅಳಿದುಳಿದ ಜನಪ್ರಿಯ ಕಲ್ಪನೆಯಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬ ಒಂದು ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿ ಬೆಳೆದು - ಇದಲ್ಲದರ ಆಚೆಗೆ ಗುಜರಾತಿ ಅಂದರೆ ಏನು? ಇದು ಹೇಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಎಲ್ಲೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧಿಕಾರದ ಮೂಲವಾಗಿ ಬೆಳೆಯಿತು? ಇದರ ಮೂಲಗಳೇನು? 'ಗುಜರಾತಿ' ಯಾವಾಗ ತನ್ನ ಒರಟು ಅಂಚುಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ನಯವಾಗಿಸಿ ಮೂರ್ತರೂಪ ಕೊಟ್ಟುಕೊಂಡಿತು; ಯಾವಾಗ ಇದು ಗುಜರಾತಿನ ಸರ್ವವನ್ನು ಪ್ರತಿನಿಧಿಸತೊಡಗಿತು; ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಇದರ ಧೈರ್ಯವನ್ನು ಯಾವಾಗ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಲಾಯಿತು? ಉದಾಹರಣೆಗೆ ೨೦೧೩ರ ಬೇಸಿಗೆಯ ಯು.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತುಚ್ಛೀಕರಿಸಿದ್ದರ ವಿರುದ್ಧ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ತೀವ್ರ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ಆಶ್ಚರ್ಯಕರವಾಗಿ ಒಮ್ಮೆ ಒಗ್ಗಟ್ಟು ಪ್ರದರ್ಶನಗೊಂಡದ್ದು ಮತ್ತು ಅದು ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಿಂತ ಬಲವಾಗಿ ವಿರೋಧ ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಲೇಬೇಕು ಎಂಬ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದ್ದು. ಈ ಆದೇಶದ ಬಗ್ಗೆ ತಮಿಳುನಾಡು, ಒರಿಸ್ಸಾ, ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ, ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಳ ಮತ್ತು ಪಂಜಾಬ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಆಳುವ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ಹಿಂದಿಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಿಂದ ಬಂದ ಪ್ರತಿನಿಧಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನ ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೇಸರಿಸಿದ್ದರು. ಆಗಿನ ಗುಜರಾತಿನ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ನರೇಂದ್ರ ಮೋದಿ ಇದನ್ನು ಭಾಷಾಂಧತೆಯಾಗಿ ಗುರುತಿಸಿ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ರದ್ದುಪಡಿಸುವಂತೆ ಕೋರಿದ್ದರು. ('ಗುಜರಾತಿನ ವಿರುದ್ಧ ಭಾಷಾಂಧತೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ಆರೋಪಿಸಿದ ಮೋದಿ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗೆ ಪತ್ರ ಬರೆದರು'. ಇಂಡಿಯನ್ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ರೆಸ್, ೧೫ ಮಾರ್ಚ್ ೨೦೧೩). ಹೊಸ ಕಾನೂನಿನ ಕಾರಣದಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಅಗಾಧತೆಯನ್ನು ಮೋದಿಯವರು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಿದರು. ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಮುದಾಯಗಳು ಗುಜರಾತಿ ಮಾಧ್ಯಮದಲ್ಲಿ ಏಕೆ ಕಲಿಯಬೇಕು ಎಂದು ನಾವು ಕೇಳುವುದು ಪ್ರಯೋಜನಕಾರಿಯಾಗಬಹುದು ಮತ್ತು

ಇದು ಗುಜರಾತಿಯೊಳಗಡೆ ನಡೆಯುವ ಇನ್ನೊಂದು ವಸಾಹತೀಕರಣವಲ್ಲವೇ, (ಇನ್ನಿತರ ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ) ಇದರಿಂದ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳು ಅವಚ್ಛೇಗೇ ತುತ್ತಾಗಿ ಅವರೆಲ್ಲರೂ ಗುಜರಾತಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ಸಮುದಾಯಗಳು ಎಂಬ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಬಂದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲವೇ? ಗುಜರಾತಿ ಯಾರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದು ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮನೀಶಿ ಜಾನಿಯವರು ತಮ್ಮ ಸಂಪಾದಕೀಯದಲ್ಲಿ ಎತ್ತುತ್ತಾ ದಲಿತ, ಮುಸ್ಲಿಂ, ಕ್ರೈಸ್ತ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗಳ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ, ತರ್ಕಬದ್ಧತೆ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿನಿಧೀಕರಣ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದೆಯೇ ಎಂದು ಪರೀಕ್ಷಿಸಿ ಗುಜರಾತಿ ಈ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಕ್ಷ್ಮಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಭಾಷೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂಬುದಾಗಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ (ನೋಡಿ, ಜಾನಿ ೨೦೧೨). ಫಲಿತಾಂಶ ಕಾಣುವಂತಿದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾತಿನಿಧ್ಯದಂತೆ ತೋರುವ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆ ಕಾಣಿಸಿಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ 'ಗುಜರಾತಿ' ಎಂಬುದು ರಾಜ್ಯದ ಮುಖವಾಣಿಯಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನವಾದದ್ದು ಎಂಬುದು.^೨ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರತಿಕ್ರಿಯೆಗಳು ಗುಜರಾತ್ ಎಂಬ ಏಕೀಭೂತವಾದ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ರೀತಿಯ ವಿಚ್ಛಿನ್ನತೆ ಭಾರತದ ಇತರ ಭಾಗಗಳಲ್ಲೂ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಭಿನ್ನರೀತಿಯ ಮತ್ತು ಏಕೀಕೃತ ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬುದು ಒಂದೇ ಅಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ನಮಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಲು ಈ ತರಹದ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಸಹಕಾರಿಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆಸಿದ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಅವಲೋಕನವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾಗಿಯಲ್ಲದೇ ಸುಮ್ಮನೆ ಸೂಚಿತ ಉದಾಹರಣೆಯಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಾಗ ನಮ್ಮ ಅರಿವಿಗೆ ಗೋಚರವಾಗುವಂಥದ್ದು ಭಾಷೆಯ ಜಾಡಿನ ಹುಡುಕುವಿಕೆ ಖಚಿತವಾಗಿ ನಿರ್ಧರಿಸಲು ಬಾರದಂಥದ್ದು ಎಂಬುದು, ಮಾತ್ರವಲ್ಲ ನಾವು ಈಗ ಬಳಸುತ್ತಿರುವ ಗುಜರಾತಿ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಪಭ್ರಂಶವಾಗಿರಲಿಕ್ಕೂ ಸಾಕು ಎಂಬುದು. ತಮ್ಮ ಭಾಷಾವಿಕಾಸದ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಜಯಂತ ಕೊಠಾರಿಯವರು ಸೂಚಿಸುವಂತೆ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲವನ್ನು ಹುಡುಕುವುದು ಎಂದರೆ ನದಿಗೆ ಅದರ ಮೂಲ ಎಲ್ಲಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ ಹಾಗೆ. ಹೀಗಿದ್ದಾಗಿಯೂ, ಅವರ ಪ್ರಕಾರ ೧೦ ಅಥವಾ ೧೨ನೇ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿಯ ಉಗಮ ಸಂಭವಿಸಿರಬಹುದು (೨೦೧೧: ೮೨-೯೨). ಇದು ವಿಚಿತ್ರವಾಗಿದೆ! ಭಾಲನ್ (೧೪೩೪-೧೫೧೪) ಮತ್ತು ಪ್ರೇಮಾನಂದ (೧೬೪೯-೧೭೧೪)ರಿಗಿಂತ ಹಿಂದೆ ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಕವಿಗಳು

ತಮ್ಮ ಭಾಷೆ ಪ್ರಾಕೃತ ಎಂದು ಸಾರಿದ್ದರು. ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳಾದ ಸಮೀರ್ ಶೇಖ್ ಮತ್ತು ಸೀತಾಂಶು ಯಶಶ್ಚಂದ್ರ (ಮುಂದೆ ಸೂಚಿಸುವಂತೆ) ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವ ಹಾಗೆ ನಮಗೆ ಕೊಡಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿರುವ 'ಗುಜರಾತಿ' ಎಂಬುದು ಮಧ್ಯಕಾಲೀನ ಗುಜರಾತಿನ ಪ್ರಾದೇಶಿಕವಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳ ರೂಪಾಂತರಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚಿನದು. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಶೇಖ್ ಅವರು ಇಂದಿನ 'ಗುಜರಾತಿ' ಅದರ ಶತಮಾನಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ಅನುಭವವನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡು ಪೇಲವವಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ದೃಢವಾಗಿ ವಾದಿಸುತ್ತಾರೆ. ಹದಿಮೂರನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಾ ಉದ್ದೀನ್ ಖಿಲ್ಜಿ ವಶಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆಯೇ ಗುಜರಾತ್ ಎಂಬ ಪ್ರದೇಶ ಅರಬ್ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮುಸ್ಲಿಂ ಬೋಧಕರ ಗಮ್ಯಸ್ಥಾನವಾಗಿತ್ತು. ಬಂದರು ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಫೋಗಾ ಮತ್ತು ಕ್ಯಾಂಬೇ ನಂತರ ಭರೂಚ್ ಮತ್ತು ಸಂಜನ್ ಪ್ರದೇಶಗಳು ವಿವಿಧ ಕಡೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ಪ್ರವಾಸಿಗರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಿ, ಅವರ ಸರಕು ವ್ಯಾಪಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸ ಶಬ್ದಗಳ ಕೊಡುಗೆಯಿಂದ ಮುಂದಿನ ಭವಿಷ್ಯದ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿದರು. ಈ ತರಹದ ಊಹೆಗೂ ನಿಲುವು, ಸದಾ ಚಲನಶೀಲವಾಗಿರುವ ಸ್ತರವನ್ನು ಶೇಖ್ ಅವರು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ವಾದಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ನಿರಂತರ ಚಲನಶೀಲತೆಯ ಮೂಲಕವೇ ಒಂದು ಭಾರತೀಯ-ದೇಶೀ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಮಾಡಿದ್ದು ಎಂದು.³ ಬಹುಕಾಲ ಉಳಿಯುವ ಸಂಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಗುಜರಾತ್ ಸುಲ್ತಾನರು ಕಟ್ಟಿದರು ಎಂಬ ವಿಷಯ ಭಾಷಿಕ ಸಮೀಕರಣದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಹೇಗೆ ರಾಜಕೀಯದ ಅಧಿಕಾರ, ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿವಾಟು ಮತ್ತು ನಿರಂತರ ಏರುಪೇರಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಉಚ್ಚವರ್ಗದವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸಂರಚನೆಗಳ ಫಲಶ್ರುತಿಗಿಂತ ಅದು ಭಿನ್ನವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿತ್ತು ಎಂಬುದು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅಹಮದ್ ಷಾನ ಉದಾರ ಪೋಷಣೆ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ನಾಡುಗಳಿಂದ ವಿದ್ವಾಂಸರನ್ನು ಗುಜರಾತಿನೆಡೆಗೆ ಸೆಳೆಯಿತು. ಮಹಮದ್ ಬೇಗದಾರಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಅನುವಾದ ವಿಭಾಗದ ಮೂಲಕ ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಅರೇಬಿಕ್‌ನಿಂದ ಪರ್ಷಿಯನ್‌ಗೆ ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು.

ಭಾರತೀಯ-ಪರ್ಷಿಯನ್ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ ನುರಿತರಾದ ಸುನೀಲ್ ಶರ್ಮಾ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಏಷ್ಯಾದಲ್ಲಿ ಉರ್ದು, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಅಥವಾ ಅರೇಬಿಕ್‌ನ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇರುವ ಯಾವುದೇ ಸಂಶೋಧಕ ಅಹಮದಾಬಾದಿನ ಹಜ್ರತ್ ಪೀರ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಷಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯದಿಂದ ಆಕರ್ಷಿತನಾಗದೇ ಇರಲಾರ. ಹದಿನೆಂಟನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾಪನೆಗೊಂಡ ಅದ್ವಿತೀಯವಾದ ಹಜ್ರತ್ ಪೀರ್ ಮುಹಮ್ಮದ್ ಷಾ ಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವೇ ಸಾರಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಅರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್

ವಿದ್ವತ್ತು ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೂ ಮೂರು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲ ಬಾಳಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಸ್ತರವನ್ನು ರೂಪಿಸಿತ್ತು. ಇಷ್ಟು ಅಗಾಧ ಪಾಂಡಿತ್ಯ ಜಗತ್ತಿನ ಯಾವುದೇ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವುದೂ ದುಸ್ಸರವಾಗಿದೆ. ಅತಿ ದುಃಖದ ಸಂಗತಿ ಏನೆಂದರೆ 'ಗುಜರಾತಿ' ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆ ಇಂಥ ಯಾವುದೇ ಸಮಾನಾಂತರ ಭಾಷಾ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಕಥನಗಳು ಈ ನಗರದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರಬಹುದಾದ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣ ಮರೆವನ್ನು ತೋರಿಸುವುದು. ಯಾಜ್ಞಿಕ್ ಮತ್ತು ಶೇರ್‌ವರು ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ:

ಚಾಲುಕ್ಯರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪ್ರಾಕೃತ ಮತ್ತು ಅಪಭ್ರಂಶಗಳ ನೆಲೆಗಟ್ಟಿನ ಮೇಲೆ, **ಗುಜರಾತಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಯುಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಅದ್ವಿತೀಯ ಗುಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿತು** (ಒತ್ತು ನನ್ನದು). ಮುಘಲರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಂತ ಕವಿಗಳು ಮತ್ತು ವರ್ತಕರಿಂದ ಇದು ಮತ್ತಷ್ಟು ವಿಕಾಸ ಹೊಂದಿತು. ಗುಜರಾತಿ ಸುಲ್ತಾನರ ಮತ್ತು ಮುಘಲರ ಆಸ್ಥಾನ ಭಾಷೆ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಆದದ್ದರಿಂದ ಮತ್ತು ವರ್ತಕ ಸಮುದಾಯಗಳಿಗೆ ಅರೇಬಿಕ್ ಮಾತನಾಡುವ ಪಶ್ಚಿಮ ಏಶಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ವ್ಯಾಪಕ ಸಂಬಂಧವಿದ್ದುದರಿಂದ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್‌ಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಅಪಾರವಾಗಿತ್ತು. (೨೦೦೫ : ೧೫)

ಪಶ್ಚಿಮ ಏಶಿಯಾದೊಂದಿಗೆ ಗುಜರಾತಿನ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಸಂಬಂಧದ ಬಗ್ಗೆ ಕೇವಲ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು ಅರೇಬಿಕ್ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆ ತುರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಸಿಂಧಿ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಪುರಾವೆ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಹದಿನೈದನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಗುರ್ಜರಿಯಲ್ಲಿ ಈ ಭಾಷೆಗಳ ಎಲ್ಲ ಲಕ್ಷಣಗಳೂ ಕಂಡುಬಂದವು. ಭಾಷಿಕ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ವಸಾಹತು ಪೂರ್ವ ಗುಜರಾತ್ ಬಹು ಸಂಕೀರ್ಣ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿತ್ತು. ಅಲ್ಲಿ ಮಧ್ಯಯುಗೀನ ಗುಜರಾತಿ, ಪ್ರಾಕೃತ, ಪರ್ಷಿಯನ್, ಅರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಗುರ್ಜರಿ ನುಡಿಗಳು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಪಾತ್ರ ಮತ್ತು ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಾ ಇದ್ದುದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಒಂದು ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವೇ ಇರಲಿಲ್ಲ. (ನೋಡಿ ನಾಯಕ್, ೧೯೫೪, ೧೯೫೫. ಮದನಿ ೧೯೮೧; ಶೇಖ್ ೨೦೧೦).

ಯಾವ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆಯೋ ಅದೇ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ನಮಗೆ ಅರಿವಿಗೆ ಬಾರದ ಆ ಕಾಲದ ಕುರುಹುಗಳು ಆಕಸ್ಮಿಕವಾಗಿ ನಮಗೆ ಈಗ ದೊರಕುತ್ತಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುಜರಾತಿ ವಾರ್ತೆಯಲ್ಲಿ ವಾರ್ತಾವಾಚಕಿ ಅಪರಾಧಿಯ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ಕಾರ್ಯಾಚರಣೆ (ಕಾನೂನೀ ಕಾರ್ಯವಾಹಿ) ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ

ಎಂದಾಗ ಕಾನೂನಿ ಎಂಬುದು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಶಬ್ದವಾಗಿದ್ದು, ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಎಷ್ಟು ದೀರ್ಘಕಾಲ ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿದೆ ಎಂದು ವಾಚಕಿ ತಿಳಿದಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅಥವಾ ಫಾರೇಖಾನ್ ಎಂಬ ಉಪನಾಮವನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಉಚ್ಚ ಜಾತಿಯ ಹಿಂದೂಗಳು ಆ ಹೆಸರು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಬಳುವಳಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿ, ಆ ಭಾಷೆಯ ಜ್ಞಾನದಿಂದಲೇ ತಮಗೆ ಮುಸ್ಲಿಂ ಆಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿ ನಿಗದಿತ ಉದ್ಯೋಗಗಳು ಸಿಕ್ಕಿದವು ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿತಿರಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಮೊದಲು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ವಾರ್ತಾವಾಚಕಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭೂಯಿಷ್ಯ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿಯೇ ತನ್ನ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಪರಂಪರೆಯ ಕುರುಹಾಗಿ, 'ಸಂಸ್ಕೃತ ವಾಸ್ತೋ' ಆಗಿ ಆವಾಹಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾಳೆ. ಧರ್ಮ ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರದ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಿಂದಲೇ ಹುಟ್ಟಿದ ಗುರ್ಜರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ (ಶೇಖ್ ೨೦೧೦ರಲ್ಲಿ ಸುದೀರ್ಘವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ) ಅಹಮದಾಬಾದ್ ಮತ್ತು ಸುತ್ತಮುತ್ತಲ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾತನಾಡುವ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಅವಶೇಷಗಳಿವೆ.^೧ ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುರ್ಜರಿ ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಎರಡರಲ್ಲೂ ಕೃಷಿ ಮಾಡಿ ಪ್ರಖ್ಯಾತರಾದ ವಲಿ ಗುಜರಾತಿ (೧೬೬೭-೧೭೦೭) ಯವರ ಬಗ್ಗೆ ದೃಷ್ಟಿ ಹರಿಸಿದರೆ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೇಗೆ ಅರ್ಥೈಸಲಾಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು ನಮಗೆ ಬೆಳಕಿಂಡಿಯಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಬಹುದು. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಗುರ್ಜರಿ, ಗುಜರಾತಿ ಹಾಗೂ ಉರ್ದು ಬಳಸುವ ಯಾರೂ ಈ ನಿರಂತರತೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಪರಿಗಣಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಸತ್ಯ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಈ ಎಲ್ಲ ಅಂಶಗಳು ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬ ಸುಸ್ಥಿರ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಇದ್ದ ಒಂದು ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಪಳೆಯುಳಿಕೆಗಳಾಗಿ ನಾವು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಇವು ಮುಖ್ಯವೂ ಹೌದು, ಅಮುಖ್ಯವೂ ಹೌದು. ಅವು ಅರ್ಥಸೂಚಿತವಲ್ಲದ ಬರೀ ಸಂಜ್ಞೆಗಳಾಗಿ, ಶಬ್ದಗಳ ನಿರಂತರ ಇರುವಿಕೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ಹತ್ತೊಂಬತ್ತು ಹಾಗೂ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆದ ವಿಧ್ಯುಕ್ತ ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಲೇ ಬಂದಿರುತ್ತವೆ. ರಿಹೊ ಇಸಾಕಾರವರು ಸಮೃದ್ಧ ವಿವರಣೆಗಳೊಂದಿಗೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅಂತ್ಯ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ಚರ್ಚೆಗಳ ಮೂಲಕವೇ ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ವಸಾಹತುಶಾಹಿಗೆ ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲಾಗಿ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳಿದ್ದರೂ, ಗುಜರಾತಿನ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಗುರುತನ್ನು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿ ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬ ಹೆಬ್ಬಯಕೆ ಉಂಟಾಯಿತು. ಗುಜರಾತಿ ಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಶ್ರೇಣೀಕರಣಗೊಳಿಸಲು ಕಂಡುಕೊಂಡ ಭಾಷೆಯ ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಚಿಂತನೆಗಳ

ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಅಡಕಗೊಳಿಸಲು ಬಳಸಿಕೊಂಡದ್ದು ೧೮೬೭ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾದ ಟೇಲರ್ ಗುಜರಾತಿ ವ್ಯಾಕರಣ ಮತ್ತು ೧೮೭೩ರಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡ ನರ್ಮಕೋಶ ಎಂಬ ಪಠ್ಯಗಳು. ಗುಜರಾತ್‌ನ ದೇಶೀಯ ಸಮಾಜ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಸಮಾಜ ಸುಧಾರಣೆಯ ಏಕೈಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಪರಿವರ್ತಿಸಲು ಆಧುನಿಕ ಗುಜರಾತಿಯ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದರಿಂದ ಗುಜರಾತಿಯ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಈ ಆವಶ್ಯಕತೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಬಲಗೊಳಿಸಿತು. (ಇಸಾಕಾ ೨೦೦೨).^೩

ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಯಿಂದ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ತಿಳಿದುಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಗಳು ಆಗಿನ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿದ್ದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಆಚೆ ಹರಡಿದ್ದರಿಂದ ಅದರ ಬೇರನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು. ರಿಹೊ ಇಸಾಕಾ ಹೇಳುವಂತೆ ಪೈಪೋಟಿಯಿಂದ ಶ್ರೇಣೀಕೃತವಲ್ಲದ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಅಕ್ರಮ ಎಂಬಂತೆ ಕಾಣಲಾಯಿತು. ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಗಳು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಉಚ್ಚ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ನಿರ್ಧರಿಸಿ ಮುಗಿದ ವಿಷಯಗಳಂತೆ ಕಂಡುಬಂದು, ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಗಳೂ ಕೂಡ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬಗೆಹರಿದು, ಮುಗಿದ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಂತೆಯೇ ಕಂಡುಬರುತ್ತವೆ. ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬಂದ ಇಂತಹ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಹಾಗೂ ಪರಸ್ಪರ ಪೂರಕವಾದ ಮೂರು ಘಟನೆಗಳು ಗುಜರಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಜ್ಞಾನವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬುದು ಸ್ಥಿರವಾದ ಹಾಗೂ ಸ್ಥಾಪಿತ ಸಂಗತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಗಟ್ಟಿಗೊಳಿಸಿದ ಬಗ್ಗೆ ಮುಂದಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚಿಸಲಾಗುವುದು. ಮುಖ್ಯವಾದ ಸಂಗತಿ ಎಂದರೆ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಗಡಿರೇಖೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪೋಷಿಸಲು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು; ಶಬ್ದಗಳು ತನ್ನವರನ್ನು ಬೆಸೆಯಲು ಹಾಗೂ ಅನ್ಯರಿಂದ ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸಲು ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತಿರುವುದು ಮತ್ತು ವಾಕ್‌ಚಾತುರ್ಯದ ಕೌಶಲಗಳು ಭಾಷೆ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರ ನಿರ್ಮಾಣದ ಪರಿಚಾರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಸಿಕೊಂಡಿರುವುದು.

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನ: ಮೂರು ಪ್ರಮುಖ ಘಟನೆಗಳು: ಇತಿಹಾಸ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ

ಮುಂದಿನ ಚರ್ಚೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಮೂರೂ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಅಥವಾ

ಐತಿಹಾಸಿಕ ಘಟನೆಗಳು ಹೇಗೆ ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬುದು ಒಂದು ನಿರ್ಮಿತವಾದ ಮತ್ತು ನಿರಂತರವಾಗಿ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿ ಇರುವಂಥದ್ದು ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಹರಳುಗಟ್ಟಿಸಿಕೊಂಡಿವೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಂಕರ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ತಡೆರಹಿತವಾದ ಕಥನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಪಲ್ಲಟ ಎಂಬುದಾಗಿ ಅರ್ಥೈಸುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿ ನೋಡೋಣ. ಕೆಲವು ಪುರಾಣ ಸೃಷ್ಟಿಯ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಬಹುದಾದದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಳಗಿನ ಚರ್ಚೆ ಇತಿಹಾಸ-ನಿರ್ಮಾಣ, ಭಾಷಾ-ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಪ್ರಾಂತ್ಯ-ನಿರ್ಮಾಣ ಎಂಬ ಮೂರು ಹಂತಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತ್ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಬರಹಗಳಿಂದ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಥನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟ ಕೆ. ಎಂ. ಮುನ್ಶಿ (೧೮೮೭-೧೯೭೧) ಯವರ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ, ಮೇಲೆ ಗುರುತಿಸಿದ ಮೂರೂ ಹಂತಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ತಾನು ಬಳಸಿಕೊಂಡ ಇನ್ನಿತರ ಮಾದರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಜಿ.ಎ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ನಡೆಸಿದ ಭಾರತ ಭಾಷಾ ಸಮೀಕ್ಷೆ (೧೯೨೭) ಕೂಡ, ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬುದು ವಿವಿಧ ಶತಮಾನಗಳ ಮೂಲಕ ತನ್ನ ಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ತೋರಗೊಡದೆ ಏಕಮುಖಿಯಾಗಿ ಹರಿದು ಬಂದದ್ದು ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನೇ ದಾಖಲಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕವಾಗಿಯೂ, ರಾಜಕೀಯವಾಗಿಯೂ ಬಲಿಷ್ಠರಾದ ಉಚ್ಚವರ್ಗದವರು, ಭಾಷಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳನ್ನು ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಕನಸಿನೊಂದಿಗೆ ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮುಂಬಯಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿಕೊಂಡ ಘಟನೆ ಮೂರನೆಯ ಹಂತ. ಈ ಮೂರೂ ಹಂತಗಳು ನಿಖರವಾದ ಕಾಲಾನುಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಹಾಗೆ ನೋಡಿದರೆ ಮುನ್ಶಿಯವರಿಗಿಂತ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಮೊದಲು ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದುದು. ಹಾಗೆ ಮಾಡದೇ ಇರುವ ಕಾರಣವೆಂದರೆ ಈ ಕಥನ ಕ್ರಮ ಒಂದು ಸರಳ ಟೆಲಿಯೋಲಾಜಿಕಲ್ ಕಥನ ಆಗದೇ, ಒಂದು ರೀತಿಯ ಸುಸಂಬಂಧತೆಯನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಶ್ನಿಸುವ ಹಾಗಿರಬೇಕು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ, ಮತ್ತೂ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಮುನ್ಶಿಯವರು ತಮ್ಮ ಪಾಂಡಿತ್ಯಪೂರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭಂಡಾರದಿಂದ ಗುಜರಾತಿನ ಜನಮಾನಸವನ್ನು ಹಿಗ್ಗಿಸಿದರಲ್ಲ, ಹಾಗಾಗದೇ ಭಾಷಿಕ ಜಗಳಗಳಿಗಲ್ಲಾ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಭಾಷಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ (ಮುಂದೆ ಚರ್ಚಿಸುವಂತೆ; ಕೊಠಾರಿ, ಮುಂಬರಲಿರುವ) ಅಧಿಕೃತ ಪಠ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಪಡೆದದ್ದು. ಕೆ.ಎಂ.ಮುನ್ಶಿ ಮತ್ತು ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯದ ಬಗೆಗಿನ ವಿಷಯಗಳ ನಡುವಿನ ನಿಲುವನ್ನು ಅರಿಯಲು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಅ) ಉಗಮ, ದೇಶೀಯತೆ, ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವಿಕೆ: ಮುನ್ನಿಯವರ ನಿಲುವಿನ ಬಗೆಗಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು

ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಗಗಳಂತೆ ಗುಜರಾತ್ ಕಾವು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಭಾಷೆ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ.

- (ಗಾಂಧಿ, ೧೯೩೫)

ಗುಜರಾತಿನ ಕೆ. ಎಂ. ಮುನ್ನಿಯವರಂತಹ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದಿ, ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚರಿತ್ರೆಯನ್ನು ಬರೆದಿಟ್ಟ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಆ ಪುಸ್ತಕದ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಗಾಂಧಿಯಂಥವರು ಭಾಷೆ ರೂಪಗೊಳ್ಳುತ್ತಲಿದೆ ಎಂದು ದಾಖಲಿಸುವುದು ವಿಚಿತ್ರ ಸಂಗತಿಯಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಭಾಷೆಯ ಖಚಿತತೆಯ ಮೇಲೆ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗಾಂಧಿ ಹೀಗೇಕೆ ಮಾಡಿದರು? ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಮೊಟ್ಟಮೊದಲ ನಿಘಂಟು, ಸಾರ್ಥ್ ಜೋಡ್ಡಿಕೋಶ್ ತಮ್ಮ ಉಸ್ತುವಾರಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಗುಜರಾತ್ ವಿದ್ಯಾಪೀಠದಲ್ಲಿ ರೂಪರೇಷೆ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಂತದಲ್ಲತ್ತು. ಮುನ್ನಿಯವರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಂ ಮತ್ತು ಪಾರ್ಸಿ ಬರಹಗಾರರ ಗೈರು ಎದ್ದು ಕಾಣುತ್ತಲಿತ್ತು ಮತ್ತು ಗಾಂಧಿ ಇದನ್ನು ಸೌಮ್ಯವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಮುನ್ನುಡಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದರು.^೧ ಮುನ್ನಿಯವರು ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಬರಹಗಾರರೆಲ್ಲ ಗಾಂಧಿ ಹೆಸರಿಸಿದಂತೆ 'ವ್ಯಾಪಾರಿ ಮನೋಭಾವ' ಉಳ್ಳವರು ಮತ್ತು ಉಚ್ಚವರ್ಗದವರು. ಮಧ್ಯಮ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ನಮಗೂ ಮತ್ತು ಅವರ ಭಾಷೆಯನ್ನು ನಾವು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಕೂಡ ಆಗದ ಇಬ್ಬರ ನಡುವೆ ಎಂಥ ಕಂದಕವಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋವಿನಿಂದ ನುಡಿದಿದ್ದರು ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟ. ಮುನ್ನಿಯವರ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ ಬರೆದ ಮುನ್ನುಡಿ ದೌರ್ಭಾಗ್ಯದ ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕದೊಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಸರಳವಲ್ಲದ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಆಶ್ಚರ್ಯವೆಂದರೆ ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಸಂಬಂಧದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ.^೨ ಮುನ್ನಿಯವರ ವೈಭವೀಕರಣ, ಗಾಂಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗಂಭೀರವಲ್ಲದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಇತ್ಯಾತ್ಮಕವಲ್ಲದಿರಬಹುದು, ಆದರೆ ಅದು ವಿಷಯಾಂತರ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ.

ಗುಜರಾತಿನ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಿಯವರ ಪಾತ್ರ ಬಹು ಮುಖ್ಯವಾದದ್ದು ಎಂಬ ನಿಸ್ಸಂಶಯವಾದ ವಿಷಯವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಧಾನವಾಗಿ ಚರ್ಚಿಸಿಲ್ಲ. ಗಾಂಧಿಯವರ ಹತ್ತಿರದ ಒಡನಾಟದಲ್ಲಿದ್ದ ಮುನ್ನಿಯವರು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಪೂರ್ವ ಭಾರತದ ಅಖಿಲ ಭಾರತ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಸದಸ್ಯರಾಗಿದ್ದರು. ಆ ಸಮಯಕ್ಕಾಗಲೇ ಅವರು ಪ್ರಸಿದ್ಧ ವಕೀಲರಾಗಿ, ಗುಜರಾತಿಯ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಗದ್ಯ

ಬರಹಗಾರರಾಗಿ ಮತ್ತು ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ ಹೆಸರು ಮಾಡಿದ್ದರು. ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಮುನ್ನಿಯವರು ರಾಜ್ಯಸಭೆಯ ಸದಸ್ಯರಾಗಿ, ಉತ್ತರ ಪ್ರದೇಶದ ರಾಜ್ಯಪಾಲರಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಪ್ರತಿಷ್ಠಿತ ಹುದ್ದೆಗಳನ್ನು ಅಲಂಕರಿಸಿದರು. ಮುನ್ನಿಯವರು ಗುಜರಾತಿಯ ಅಸ್ಮಿತೆಯನ್ನು (ಗುಜರಾತ್ ನೀ ಅಸ್ಮಿತಾ) ವಿಶೇಷ ಆಸಕ್ತಿಯಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಿದರು ಎಂಬ ಅಂಶವನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕಾಗಿಯಾದರೂ ನಾವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಏಕೆಂದರೆ ಈ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ನುಡಿಗಟ್ಟು ಗುಜರಾತಿನ ಪ್ರಾಂತೀಯತೆಯ ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಕೇತವಾಗಿ, ಬಹಳಷ್ಟು ಬಾರಿ ದುರಭಿಮಾನದ ಆಡುಂಬೊಲವಾಗಿ ಕೂಡ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಅಂಶವೆಂದರೆ ಮುನ್ನಿಯವರ ಪ್ರಕಾರ, ಭಾಷೆ ಅರಳಿದ್ದು ಈ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಯ ಚರ್ಚೆಗೆ ನಂತರ ಮರಳೋಣ. ಮುನ್ನಿ ಒಬ್ಬ ಕಾದಂಬರಿಕಾರರಾಗಿ, ಗದ್ಯಕಾರರಾಗಿ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದಿಯಾಗಿ, ಅಸಂಖ್ಯಾತ ಪಾತ್ರಗಳನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಿದ ರೀತಿ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ಅಂತರ್ಸಂಬಂಧ ಆಸಕ್ತಿ ಹುಟ್ಟಿಸುವ ಮತ್ತು ತುಂಬಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ವಿಷಯವಾದ್ದರಿಂದ, ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ನಾವು ಈ ಚರ್ಚೆಗೆ ಮತ್ತೆ ಮರಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಮುನ್ನಿಯವರ ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಪುಸ್ತಕದಲ್ಲಿ ಬಹುತ್ವದ ಗೈರಿನ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ವಿಷಯ ಈರ್ವರ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುವುದಲ್ಲದೆ ಮುನ್ನಿಯವರ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸಹಜ ಎಳೆಯೂ ಕೂಡ ಇದಾಗಿದೆ. ಗುಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ಬಗ್ಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಚಿಂತನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಿದ ಮುನ್ನಿಯವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳಿಗೂ, ಗುಜರಾತಿಗರ ಸಂತತಿಯಲ್ಲೇ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು ಮೌಲ್ಯಗಳ ಸಾತತ್ಯವಿದೆ, ಹಾಗೂ 'ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಅಪರಿಮಿತ ವಿಸ್ತರಣೆ' ಎಂಬ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೂ ಹತ್ತಿರವಾದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ. ಯಾವ ಇತಿಹಾಸ ಪುಸ್ತಕಕ್ಕೆ ಗಾಂಧಿ ಮುನ್ನುಡಿ ಬರೆದರೋ, ಆ ಪುಸ್ತಕದ ವಾಕ್ಯವೃಂದವನ್ನು ಇಡಿಯಾಗಿ ಉದ್ಧರಿಸುವುದು ಮುಖ್ಯವೆಂದೆನಿಸುತ್ತದೆ:

ಭಾರತದ ಇತರ ಘಟಕಗಳಲ್ಲಿ ಏಕ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಪ್ರಾಧಾನ್ಯತೆ-
ಯಿದ್ದರೆ, ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಹಿಂದಿನಿಂದಲೂ ಸ್ವಾಯತ್ತ
ಸಮಾಜ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿತ್ತು. ಅಂಥ
ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವೂ ತುಂಬಾ ಹಿಂದೆ ಭಾರತದಲ್ಲಿ
ಆರ್ಯನ್ನರು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟ ಸಮಾನವಾದ ಪರಂಪರೆ ಮತ್ತು
ಮೌಲ್ಯಗಳು ಹಾಗೂ ಸಾಮಾಜಿಕ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು

ಹೊಂದಿತ್ತು ಮತ್ತು ಅವು ಬೆಳೆದದ್ದು ತುಂಬಾ ಅನನ್ಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ. ಸಂಸ್ಕೃತದ ಸ್ವರೂಪ ಸಮೃದ್ಧಿ ಮತ್ತು ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ತಮ್ಮ ಸಂಪೂರ್ಣ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಗಾಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಪಡೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ ಹಾಗೂ ಈಗಲೂ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲರೂ ಸಮಾನವಾದ ಆದರ್ಶಗಳನ್ನು ಮಿಡಿಯುತ್ತಾ, ಸಮಾನ ಸಂಕಲ್ಪವನ್ನು ಪೋಷಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ (xxvi).

ಮೇಲಿನ ತತ್ವೋಕ್ತಿಯ ತರಹದ ಘೋಷಣೆ ತುಂಬಾ ಕಚ್ಚು-ಕಚ್ಚಿನಿಂದ ಕೂಡಿದ ಪ್ರಾಂತ್ಯ/ಪಠ್ಯವನ್ನು ಸಲೀಸಾದ ತರ್ಜುಮೆಗೆ ಬಗ್ಗಿಸಿದಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತಿನ ಭಿನ್ನ ದೇಶೀ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಒಂದು ಸದೃಢ ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಅದರ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಹರಿವಿನ ಮುಖ್ಯ ಲಕ್ಷಣ ಎಂಬಂತೆ ಕೌಶಲ್ಯಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಬಿಂಬಿಸಲಾಗಿದೆ. ಗುಜರಾತಿನ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಅಸ್ತಿತ್ವ ಯಾವ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಗುಜರಾತಿನ ಗಡಿರೇಖೆಗಳು, ಗುಜರಾತ್ ಎಂಬ ಕಲ್ಪನೆ ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಯಾವುದೇ ಎರಡು ಶತಮಾನಗಳ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಂದೇ ಆಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ.

ಈ ಭೌಗೋಳಿಕ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತನ್ನ ಹೆಸರನ್ನು ಧಾರೆ ಎರೆದ ಗುರ್ಜರು ಎಂಬ ಅಲೆಮಾರಿ ಸಮುದಾಯ ಭಿನ್ನ ಕಾಲಘಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಭಿನ್ನ ಪ್ರದೇಶಗಳಾದ ಪಂಜಾಬ್, ರಜಪೂತಾನ, ಹಾಗೂ ಮಧ್ಯ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಬೀಡು ಬಿಟ್ಟಿತ್ತು. ಸಿದ್ಧರಾಜ ಜಯಸಿಂಹ ತನ್ನ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಕೇಂದ್ರೀಕರಿಸಿದಾಗ ಕೂಡ ಅದು ಒಳಗೊಂಡದ್ದು ಗುಜರಾತ್, ರಜಪೂತಾನಾ ಮತ್ತು ಮಾಳ್ವಾ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ. ಹಾಗಾಗಿ ಭಾಷೆ ನಿರ್ಮಿತವಾದದ್ದು ದ್ವಾರಕಾ ಮತ್ತು ಮಥುರಾದ ನಡುವೆ. ಅದು ಮಾರ್ವಾರಿ, ಮೇವಾತಿ, ಜೈಪುರಿ, ಮೇವಾಡಿ ಮತ್ತು ಮಾಳ್ವಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿತ್ತು. ನಾವು ಗುರುತಿಸುವ ಪ್ರಾಚೀನ ಗುಜರಾತಿ, ಪ್ರಾಚೀನ ರಾಜಸ್ಥಾನಿಯೂ ಆಗಿರುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇದೆ. ಉಮಾಶಂಕರ ಜೋಶಿಯವರು ಹೆಸರಿಸುವ 'ಮಾರು ಗುರ್ಜರಾ' ಮತ್ತು ಕೆ.ಕೆ. ಶಾಸ್ತ್ರೀಯವರು ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸುವ 'ಗುರ್ಜರ ಭಾಷಾ' (೧೯೪೯) ಪಶ್ಚಿಮ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಅಂತಲೂ ಕರೆಯಲ್ಪಡುತ್ತದೆ. ಇಂದು ನಮಗೆ ನಿಖರವಾಗಿ ತಿಳಿದು ಬರುವುದೇನೆಂದರೆ ನಿರಂತರ ಸಂಚಾರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ವರ್ತಕರು ಮತ್ತು ಮುನಿಗಳು, ಅಲೆಮಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ನಡೆಯಿಂದ ರಾಜಸ್ಥಾನ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್‌ಗಳ ನಡುವೆ ಏನೋ ಒಂದು ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಗುಜರಾತ್ ಆಗಲೀ ಅಥವಾ ಇನ್ನಾವುದೇ

ಭಾಗವಾಗಲೀ, ತನ್ನ ದೇಶೀಯತೆಯ ಬೇರುಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹಾಗೇ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಕುತರ್ಕವಾಗುತ್ತದೆ.

ಬಹುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಸ್ವಾಯತ್ತತೆಯನ್ನೂ ಹೊಂದಿದ್ದ ಚಾಲುಕ್ಯ ಅರಸು ಮನೆತನ ಕಳ್ ತನಕ ಕೂಡ ವಿಸ್ತರಿಸಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಮುನ್ನಿಯವರು ಭಿನ್ನ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಬರೆಯುತ್ತಿದ್ದ ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಕೂಡ, ಕಳ್ ಒಂದು ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿದ್ದು, ತನ್ನದೇ ಆದ ಭಾಷೆ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಸಾರ್ವಭೌಮತ್ವವನ್ನು ಹೊಂದಿತ್ತು. ಗುಜರಾತಿನ ಜೊತೆಗೆ ಇದ್ದ ಸರಿಸಮಾನವಾದ ಸಂಬಂಧ ಅದಕ್ಕೆ ಸಿಂಧ್ ನ ಜೊತೆಗೂ ಇತ್ತು. ಮುನ್ನಿಯವರು ಕ್ಷಿಪ್ರವಾಗಿ ಇದನ್ನು ತಳ್ಳಿಹಾಕುವುದು ಉಲ್ಲೇಖಿಸಲೇಬೇಕಾದದ್ದು:

ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಾಗೂ ಸಾಹಿತ್ಯಿಕ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕಳ್ ಯಾವತ್ತೂ ಗುಜರಾತಿನ ಭಾಗವಾಗಿಯೇ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ (xx). ಇಲ್ಲಿ ಸಂಕ್ಷಿಪ್ತವಾಗಿ ಲುಪ್ತವಾದ ಪ್ರಜೆ ಯಾರು? ಯಾರಿಂದ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಟ್ಟವನು/ಳು? ಹೀಗೆ ಕಳೆದು ಹೋದ ಪ್ರಜೆಗಳು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾನು ಗುಜರಾತ್ ನ ಭಾಗವಾಗಿದ್ದೇನೆಯೋ, ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಳ್ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಲಾಗದು, ಬದಲಾಗಿ ಮುನ್ನಿಯವರು ತಮ್ಮ ವಿಶೇಷಾಧಿಕಾರದಿಂದ ಚಾಲನೆ ಕೊಟ್ಟು, ಉಪಕರಿಸಿ, ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ (ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚರ್ಚೆಗಾಗಿ ನೋಡಿ, ಕೊಠಾರಿ, ೨೦೧೩ J).

ಮುನ್ನಿಯವರು ಮುಂದೆ ಹೀಗೆ ಸಂಕ್ಷೇಪಿಸುತ್ತಾರೆ:

ಉಂಬರಗಾವ್ ನ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಎಲ್ಲ ವರ್ಗದವರೂ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಜನರು ಮರಾಠಿಯನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ, ಮರಾಠಿಯ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೇ ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಶಬ್ದಸಂಪತ್ತು ಮತ್ತು ವ್ಯಾಕರಣ ಗುಜರಾತಿಯದೇ [.....] ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ವೈತರಣಾದವರೆಗೆ, ಕರಾವಳಿ ಮತ್ತು ರೈಲ್ವೆಯ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಾ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಮತ್ತು ಇತ್ತೀಚಿನ ಇನ್ನಿತರ ವಲಸಿಗರ ತನಕ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನೇ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ, ಮರಾಠಿಯನ್ನಲ್ಲ. ಕರಾವಳಿ ಭಾಗದುದ್ದಕ್ಕೂ ಸರ್ಕಾರಿ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಕಲಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಇಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿಯ ಅಂಶ ಎಷ್ಟು ಸಶಕ್ತವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕೇವಲ ಮರಾಠಿ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಗುಜರಾತಿ ಕೂಡ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ (XX).

ಮೇಲಿನ ಹೇಳಿಕೆಗಳಿಗೆ ಮುನ್ಸಿಯವರು ಕೊಟ್ಟ ಆಧಾರ ಏನು? ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಕಡೆಯ ಇತಿಹಾಸ ಕೂಡ ಇದನ್ನೇ ಹೇಳುತ್ತದೆಯೋ ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಂದು ಕಥನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆಯೋ? ಈ ನಿಲುವುಗಳು ಗುಜರಾತಿನ ಒಳಗಡೆ ಆಂತರಿಕ ವಿಮರ್ಶೆಗೆ ಒಳಪಟ್ಟೇ ಇಲ್ಲ. ಇತ್ತೀಚೆಗಷ್ಟೇ ಭಾರತೀಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಜ್ಞಾನಶಾಖೆಗಳು ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮುನ್ಸಿಯವರ ನಿಲುವುಗಳನ್ನು ಪ್ರಶ್ನಿಸಿವೆ. ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನಗಳು ಇನ್ನೂ ಗುಜರಾತಿನ ಸಾಹಿತ್ಯ ವಲಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಿದೆ. ಯಶಸ್ವಂದ್ರವರು ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವಂತೆ ಗುಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಅದರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಈಗ ನಮಗೆ ದೊರಕುವ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಯಲ್ಲೂ 'ಗುಜರಾತ್, ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಎಂಬ ಪದಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣ ಸದೃಢವಾದ ಸೂಚಕಗಳಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗಿರುತ್ತವೆ' (೫೬೯). ಮುಂದುವರೆದು ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ, ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸಕಾರರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಗುಜರಾತಿಯ ಪ್ರಾಚೀನ ಗುರುತನ್ನು ಕಾತುರದಿಂದ ಹುಡುಕಲು ಹೋದ ಪ್ರಯತ್ನಗಳೆಲ್ಲ ಅವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳಾಗಿ ನಡೆದು ಬಂದಿವೆ (ಅದೇ). ಮುನ್ಸಿಯವರ ನಂಬಿಕೆಯ ಅಧ್ವಿತೀಯ ನಾಡು ಹಾಗೂ ಅಧ್ವಿತೀಯ ಭಾಷೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಪುರಾವೆಗಳಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಮುನ್ಸಿಯವರ ಕಾಲಘಟ್ಟದ ಸಾಮಾಜಿಕ-ರಾಜಕೀಯ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿಗೆ ಭೂಮಿಕೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿವೆ. ಸಮೀರಾ ಶೇಖ್ ಅವರ ಫೋರ್ಟಿಂಗ್ ಎ ರೀಜನ್: ಸುಲ್ತಾನ್, ಟ್ರೇಡರ್ಸ್ ಎಂಡ್ ಪಿಲ್‌ಗ್ರಿಮ್ಸ್ ಇನ್ ಗುಜರಾತ್: ೧೨೦೦-೧೫೦೦ ಎಂಬ ಪುಸ್ತಕ ಮುನ್ಸಿಯವರನ್ನು ವಿಮರ್ಶಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡುತ್ತದೆ. ಶೇಖರ್‌ವರು ಮುನ್ಸಿಯವರ ಮೂರು ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳನ್ನು ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ:

ಆಧುನಿಕ ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯದ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು ಸಮರ್ಥಿಸಲು ಅದು ಒಂದು ಆಧುನಿಕ ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬುದು; ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಅದರ ಮೇರೆಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಿ ನೈಸರ್ಗಿಕ ಸಂಪನ್ಮೂಲಗಳಾದ ನದಿಗಳು ಮತ್ತು ಬೆಟ್ಟಗಳಿಂದ ಸುತ್ತವರಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂಬ ಸ್ಥಳವರ್ಣನೆ; ನಿರ್ಣಾಯಕವಾದವಾದ ಗುಜರಾತ್‌ನ ರಾಜಕೀಯ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಏಕತೆಯನ್ನು ಎಂಟುನೂರು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದೆಯೇ ಚಾಲುಕ್ಯರು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು ಎಂಬ ಅಂಶ (೨೦೧೦ : ೨).

ಮುನ್ನಿಯವರ ಗುಜರಾತ್ ಏಕರೀತಿಯ ಜನರ, ಏಕಭಾಷೆಯ, ಸಲೀಸಾಗಿ ತರ್ಜುಮೆಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರದೇಶವಾಗಿ ಕಂಡರೆ, ಶೇಖರವರದು ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ತನ್ನೊಳಗೆ ಕರಗಿಸಿಕೊಂಡರೂ, ಅವುಗಳ ಅನನ್ಯತೆಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬರದ ಹಾಗೆ ಗುಜರಾತಿ, ಗುರ್ಜರಿ ಅರೇಬಿಕ್, ಪರ್ಶಿಯನ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ನುಡಿಗಳು ಪರಸ್ಪರ ಬೆರೆತು ಊರಿನ ಮಾರುಕಟ್ಟೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜರು, ಪೀರರು, ಸಾರ್ವಭೌಮರು ಮತ್ತು ಸೇವಕರುಗಳ ಸಹಜ ಕೊಡು-ಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಒಂದು ಅನನ್ಯ ಭಾರತೀಯ ದೇಶೀ ರಾಜ್ಯಾಡಳಿತದ ಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಂಡಂತೆ ಚಿತ್ರಿತವಾಗಿದೆ. ಮುನ್ನಿಯವರ ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರದ ಅಧ್ಯಯನಗಳು (ಮುಂದಿನವರೆಲ್ಲರೂ) ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಕೊಡುಗೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸುವುದರಿಂದ, ಅವರ ಕಡೆ ನಾವು ಹೊರಳಬೇಕಿದೆ.

ಆ) ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತಿಯ ಸಂಕೇತನ

ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯ ಹಾಗೂ ಏರಿಳಿತಗಳ ಶ್ರೀಮಂತ ಜನಾಂಗೀಯ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ ಹೊರತಾಗಿಯೂ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಮೀಕ್ಷೆ (೧೯೨೭) ಒಂದು ದುರ್ಬಲ ಪಠ್ಯ ಎನಿಸುತ್ತದೆ. ಭಿನ್ನತೆ ಮತ್ತು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳನ್ನು ದಾಖಲಿಸಲು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರವರು ಅನುವಾದವನ್ನು (ಪದಶಃ) ಬಳಸಿದರು. ಭಾಷಾವಾರು ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಮುಖಾಮುಖಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅವರ ದೃಷ್ಟಿಕೋನ ತೆಳುಗ್ರಹಿಕೆಯ ಏಕಭಾಷೆ-ಏಕವ್ಯಕ್ತಿ-ಒಂದು-ಪ್ರದೇಶ ಎಂಬ ಸೂತ್ರದ ಅನುವಾದ ಮಾಪನದಂತೆಯೇ ಇದೆ (ಕೊಠಾರಿ, ಮುಂಬರಲಿರುವ). ಸಾರಂಗಿಯವರು ಹೇಳುವಂತೆ ಜನರ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ತಾಯ್ನಡಿಯ ಕುರಿತು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಮೆಚ್ಚುಗೆ ಒಂದು ಹುಂಬ ಗುಂಪಿನ ಉತ್ಸಾಹವನ್ನೊಳಗೊಂಡ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಪ್ರತ್ಯೇಕಿಸುವ ಕುರಿತು ಚಿಂತಿಸುವಂಥದ್ದು ಎನಿಸುತ್ತದೆ (೨೦೦೯ಅ-೨೨). ಸಮೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾದ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಶ್ರೇಣೀಕರಣ ಪದ್ಧತಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಚಲಿತವಿದ್ದ ಚಿಂತನೆಗೆ ಹೊರತಾಗಿದ್ದಿತು.^೪ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಿರಬಹುದಾದಂತೆ ಗುಜರಾತಿನ ಪ್ರಮುಖ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದ್ದರು. ಗುಜರಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಪ್ರಾಚೀನ ವೇದಕಾಲದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಾಕೃತದಿಂದ ಅಪಭ್ರಂಶದವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಅಪಭ್ರಂಶದ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನು ನಾವು ಹೇಮಚಂದ್ರನ ಕಾವ್ಯದಿಂದ ಪಾರ್ಸಿ ಭಾಷೆಯ ದಿನಪತ್ರಿಕೆಯವರೆಗೆ ಗುರುತಿಸಬಹುದು. ನಾಲ್ಕನೂರು ಸಾವಿರ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಭಾಷೆಯ ನಿರಂತರತೆ ಪರಿಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಹಾಗೂ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ನಡೆಯಿತು (೧೯೦೮:೩೨೭) ಮತ್ತು ಅದು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ

ಇತಿಹಾಸದ ಸಿದ್ಧಗೋಡೆಯಂತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತ್ ಬಗ್ಗೆ ವೈಚಿತ್ರ್ಯದಿಂದ ಕೂಡಿದ ಅವರ ಕುತೂಹಲಕಾರಿಯಾದ ಜನಾಂಗೀಯ-ಸಂಕರದ ವಾದ ಕೂಡ ಪ್ರಬಲವಾಗಿ ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ತನ್ನ ನಾಡಿನ ಹೆಸರು ಕೂಡ ತನ್ನನ್ನು ಉತ್ತರ ಮತ್ತು ಪೂರ್ವದಿಂದ ಮುತ್ತಿದ ಅನ್ಯ ಸಮುದಾಯವಾದ ಗುಜರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು (೧೯೦೮: ೩೨೭).

ಗುಜರಾತ್‌ನ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಹಾಗೂ ದೇಶೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರ ಸಂಕರತೆಯ ಮೂಲದ ಬುನಾದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಸಮುದ್ರ ಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸಾಗಿ ಬಂದ ಗುಂಪುಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗ್ರೀಯರ್‌ಸನ್‌ರವರು ಮುಂದಿಡುವ ಹಂತದಲ್ಲಿ ನನಗೆ ಅವರ ವಾದ ತುಂಬಾ ದುರ್ಬಲವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಪಟ್ಟಿ ಹೀಗಿದೆ: 'ಯಾದವರು (೧೫೦೦-೫೦೦ ಬಿ.ಸಿ); ಯವನರ ತುಕಡಿಗಳು (೩೦೦ ಬಿ.ಸಿ. - ಎ.ಡಿ. ೧೦೦) ಗ್ರೀಕರು, ಬ್ಯಾಕ್ಟಿಯನ್ನರು, ಪ್ರಾರ್ಥಿಯನ್ನರು ಮತ್ತು ಸೈಥಿಯನ್ನರನ್ನೂ ಸೇರಿಕೊಂಡು; ಹಿಂಬಾಲಿಸಿ ಬಂದ ಪಾರ್ಸಿಗಳು ಮತ್ತು ಮುಂದುವರೆದು ಬಂದ ಅರಬ್ಬರು (ಎ.ಡಿ. ೬೦೦-೮೦೦);..... ಪೋರ್ಚುಗೀಸರು ಮತ್ತು ಅವರ ಹಗ್ಗಳಾದ ತುರ್ಕರು (ಎ.ಡಿ. ೧೫೦೦-೧೬೦೦)' (೧೯೦೮ : ೩೨೪) ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರರು, ಕಡೆಗೆ ಫ್ರೆಂಚರು, ಡಚ್ಚರು ಹಾಗೂ ಬ್ರಿಟಿಷರು (ಎ.ಡಿ. ೧೭೫೦ ಮತ್ತು ಆ ನಂತರದ ಕಾಲ). ಇದರ ಹೊರತಾಗಿ ಭೂಮಾರ್ಗದಿಂದ ಸಾಗಿಬಂದ ಗುಜರು (ಎ. ಡಿ ೪೦೦-೬೦೦), ಮುಂಚಿನ ಜಡೇಜರು ಮತ್ತು ಕಾಥಿಯರು (ಎ.ಡಿ. ೭೫೦-೯೦೦) ಉತ್ತರದಿಂದ ಬಂದ ಅಸಂಖ್ಯ ಮುಸ್ಲಿಮರು, ಪೂರ್ವದಿಂದ ಮರಾಠರು ಈ ಎಲ್ಲರೂ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮೇಲಿನ ಅಂಶಗಳನ್ನು ಅವರು ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ಪರಿಸಮಾಪ್ತಿ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. 'ಹೀಗೆ ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ಎಳೆಗಳು ಗುಜರಾತನ್ನು ಕಟ್ಟಿವೆ' (ಅದೇ). ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ಅಂಶಗಳ ಮತ್ತು ತುಂಡಾಗದ, ಏಕರೀತಿಯ ಭಾಷಾ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳ ನಡುವಿನ ಭಿನ್ನತೆ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರ ಗ್ರಹಿಕೆಯಿಂದ ಸಲೀಸಾಗಿ ನುಸುಳಿಬಿಡುತ್ತದೆ.

ಭೌಗೋಳಿಕ ಗಡಿಗಳ ಒಳಗೆ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಡುವ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಂಜರಿಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತಾ, ಸಂಕೇತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಜರುಗುವ ಐತಿಹಾಸಿಕ ತಪ್ಪು ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ತೋರಿಸಿಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅವರು ದಾಖಲಿಸುವಂತೆ, 'ಉತ್ತರಕ್ಕೆ ಪಾಲಾನ್‌ಪುರ್ ರಾಜ್ಯದ ಉತ್ತರ ಗಡಿಯವರೆಗೆ ಗುಜರಾತಿಯ ನಡೆ ಮುಂದುವರೆದು, ಅದನ್ನು ದಾಟಿದರೆ ಸಿರೋಹಿ ಮತ್ತು ಮಾರವಾರಗಳು ಬರುವುದರಿಂದ, ಅಲ್ಲಿಯ ಭಾಷೆ ಮಾರ್ವಾರಿ' ಎಂಬುದು (ಅದೇ). ಏಕಭಾಷಾ ಜಗತ್ತಿನ ಅನುಭವದ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ, ಭಾಷೆ ಒಂದು

ಅಥವಾ ಬಹು ಆಗಿರಲು ಸಾಧ್ಯ ಎಂಬ ದೃಷ್ಟಿಕೋನವನ್ನು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಮುಂದಿಟ್ಟು, ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನ ಸಮೀಕ್ಷೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಭಾಷೆಗಳು ಸೃಷ್ಟಿಸಲ್ಪಟ್ಟವುಗಳು, ಕರಗತವಾಗಿ ಬರೆದು ತೆಗೆದು, ತಿದ್ದಿ-ತೀಡಿ ಸೇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮತ್ತೆ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕೊಳಗಾದವುಗಳು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿಯೇ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡ ಥಾರಿ (ಕರ್ನಲ್ ಟೋಡ್ ಕಂಡುಹಿಡಿದ ಸೀಮೆಪದ) ಎಂಬ ರಾಜಸ್ಥಾನದ ಆಡುಭಾಷೆ ರಾಜಸ್ಥಾನಿಯ ಅಂಗವಾಗಿ ಹೋಯಿತು. ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನ ಸ್ವಂತ ಶಬ್ದಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ: 'ಸ್ಥಳೀಯರು ಭಾಷೆಗಾಗಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಶಬ್ದವನ್ನು ಸುಮನೆ ಬಳಸುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ವಿವಿಧ ಆಡುಭಾಷೆಗಳಾದ ಮಾರ್ವಾರಿ, ಜೈಪುರಿ, ಮಾಲವಿ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಬಳಸುವುದರಲ್ಲಿ ತೃಪ್ತಿಪಡುತ್ತಾರೆ' (೧೯೦೮:೧). ಹಿಂದೆ ಯಾವಾಗಲೂ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿಲ್ಲದ ಒಂದು ಸಂಸ್ಥೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಮಾರ್ವಾರಿ ರಾಜಸ್ಥಾನಿಯ ಬಹು ಮುಖ್ಯ ಆಡುಭಾಷೆ ಎಂದು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಟ್ಟನು. ಆತ ಮುಂದುವರಿದು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆ, ಸ್ಥಳೀಯರು ಮಾರ್ವಾರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತುಂಬಾ ವಿಸ್ತೃತವಾದ ಭೇದ ಹಾಗೂ ಹರವುಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸಲು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಹುಡುಕಿಕೊಟ್ಟ ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಎಂಬ ಗುರುತು ಈಗ ಒಂದು ರೀತಿಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯನ್ನು (ರಾಜಸ್ಥಾನ್ ಎಂಬ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ) ಪ್ರಚೋದಿಸಿ, ಅದರ ವಕೀಲಿ ವಹಿಸುವವರು ತಮ್ಮ ಹೆಗ್ಗುರುತನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸಲು ಭಿನ್ನ ನೀತಿಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತಾರೆ: 'ರಾಜಸ್ಥಾನಿ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ಸಾರಿದ ರಾಜಕೀಯ ಸಮರಗಳು ಶುದ್ಧ ಜೀವನ್ಮರಣದ ಸಂಗತಿಗಳಾಗಿವೆ' (Merrill, ೨೦೦೯ : ೪೪).

ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ತನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸಾಮರ್ಥ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಿ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಮಾರ್ವಾರಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿದ್ದರೆ, ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ ಹಾಗೂ ಮರಾಠಿಯ ಪರಸ್ಪರ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಾಗದ ತದ್ವಿರುದ್ಧ ವಾದವನ್ನು ಮಂಡಿಸುತ್ತಿದ್ದ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಆತ ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ 'ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ಸೂರತ್‌ನ ದಕ್ಷಿಣ ಜಿಲ್ಲೆಯವರೆಗೆ ವ್ಯಾಪಿಸಿ, ಮರಾಠಿಯ ದಾಮನ್ ಅನ್ನು ಸೇರುತ್ತದೆ. ಗಡಿರೇಖೆಯ ಎರಡೂ ಬದಿಗಳು ಕೂಡ ದ್ವಿಭಾಷೆಯ ಸೀಮೆಗಳಾಗುತ್ತವೆ. ಎರಡು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳೂ (ಗುಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ) ಬೆರೆತು, ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ತನ್ನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. (೧೯೦೮ : ೩೨೪).

ಗುಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಮರಾಠಿ ಹೇಗೆ ಎರಡು ಭಿನ್ನ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಗಳಾಗಿ ಬೆಳೆದು ಬಂದವು ಮತ್ತು ಅವು ಏಕೆ ಸಕ್ರಿಯವಾಗಿ ಒಂದರೊಳಗೊಂದು ಮಿಳಿತವಾಗಲಿಲ್ಲ? ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಮುಂದೆ

ಕಂಡುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗೆ ಈ ಭಿನ್ನತೆ ವಾಕ್ಚಾತುರ್ಯದ ಬಲದಿಂದ ಗಡಿರೇಖೆಗಳನ್ನು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿಡಲು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ.

ಮಾಡಬೇಕಾಗಿರುವ ಕೆಲಸ ಬೆಟ್ಟದಷ್ಟಿರುವಾಗ, ಅವರು ತಿರಸ್ಕರಿಸಿದ ದೃಷ್ಟಿಕೋನಗಳು ಉದ್ದೇಶವಿಲ್ಲದೆಯೇ ಏಕಮೇವ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷಾ ಕಥನದ ಹರವಿಗೆ ಸಹಾಯಕಾರಿಯಾಗಿವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುವ ಗುಜರಾತಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರನ್ನು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಸಾರಾಸಗಟಾಗಿ ತಿರಸ್ಕರಿಸುವುದು.^೯

ಗುಜರಾತಿ ಮತ್ತು ಗುಜರಾತ್ ಎಂಬುವು ಸ್ಥಿರ ಸೂಚಕಗಳಾಗಿ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ಗೆ ಕಂಡಿದ್ದರೆ, ಆತ ಹೇಳುವ ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಗುಜರಾತಿಗಿಂತ ಸಿಂಧಿ ಭಾಷಿಕ ಬಳುವಳಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹೊತ್ತು, ಕಳ್ ಎಂಬ ನಾಡನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿರಲಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಕಾಲಾನಂತರ ಮುಂದೆ ಬಂದ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಅದೂ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮೇಲಿನ ವಿಷಯಗಳು ಹೊರಗುಳಿಯುವ ಹಾಗೆ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಕೆಯಿಂದ ಆಯ್ದು ಓದಲಾಯಿತು.

ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಅನುವಾದವನ್ನು ಪಠ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಷ್ಠವಾಗಿರುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಾಗಿಯೂ ಮತ್ತು ಒಂದು ಭಾಷಿಕ ನೆಲೆಯಿಂದ ಮತ್ತೊಂದಕ್ಕೆ ದಾಟುವ ವಾಹಕವಾಗಿಯೂ ಬಳಸಿಕೊಂಡ. ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದಂತೆ ಗುಜರಾತಿಗೆ ಒಂದು ಸಾಮಾನ್ಯ ಇತಿಹಾಸವಿದೆಯಾದರೂ ಉತ್ತರ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಗುರುತಿಸುವ 'ರಾಜಸ್ಥಾನಿ'ಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ದಕ್ಷಿಣ ಗಡಿಯಲ್ಲೂ ಇದೇ ರೀತಿಯ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಅದು ಎದುರಿಸಿದೆ. ಭಾಷೆಗಳು ಎಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ಎಲ್ಲಿ ಅಂತ್ಯಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ ಮತ್ತು ನಾವು ಅವುಗಳ ಎಲ್ಲೆಗಳನ್ನು ಹೇಗೆ ಗುರುತಿಸುವುದು? ಜನರ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರಗಳ ಗುರುತು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಪ್ರಭಾವಿತವಾಗಿರುತ್ತದೆ? ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಗಡಿಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರೀಕೃತವಾದ ಭಾಷೆಯ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ದುರ್ಬಲಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆಗಳು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಸುಸ್ಥಿತಿ ತಲುಪಿದ ಭಿನ್ನ ಘಟಕಗಳು ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯು ಅಪಾಯಕಾರಿ ಎಂದು ಸುದೀಪ್ತಾ ಕವಿರಾಜ್ ನಮ್ಮನ್ನು ಎಚ್ಚರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳುವ ಹಾಗೆ 'ನಾಟಕೀಯವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಅದೊಂದು ಗಡಿಗಳಿಲ್ಲದ, ಪರಿವರ್ತನಶೀಲ ಪ್ರಪಂಚ' (೨೦೧೦ : ೧೪೨). ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಕೂಡ ಇದೇ ಅನಿರ್ದಿಷ್ಟತೆಯನ್ನು ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸಿದ್ದನು. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಗುಜರಾತ್ ಸ್ಥಿರೀಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನನ್ನೇ ಏಕೆ ಆವಾಹಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂದರೆ ಆತನನ್ನು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಲು ಓದದೇ, ಬರೀ ವರ್ಗೀಕರಣಕ್ಕಾಗಿ ಓದುವುದು ಕೂಡ ಕಾರಣ (ಸಾರಂಗಿ, ೨೦೦೯:೨೫). ಕಛಿ ಎಂಬುದು ಸಿಂಧಿಯ ಒಂದು ಉಪಭಾಷೆ ಎಂಬ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನ ವಾದ

ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ, ಗುಜರಾತಿಯ ನಿತ್ಯ ಶಾಶ್ವತ ಕಥನದ ಹರಿವಿಗೆ ಧಕ್ಕೆ ಬಾರದ ಹಾಗೆ, ಆತನನ್ನು ಆಯ್ದು ಓದಲಾಗುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತಿ ಮಾತ್ರವಲ್ಲ, ಭಾರತದ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನಿಗೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಒಂದು ಬಹುದೊಡ್ಡ ಸವಾಲು ಎದುರಾಗಿದೆ. ಭಾರತೀಯ ಜನತಾ ಭಾಷಿಕ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಭಿಲ್ಲಿಯನ್ನು ಗುಜರಾತಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಅಥವಾ ಅಹಿರಾನಿಯನ್ನು ಕೊಂಕಣಿಯಿಂದಾಗಲೀ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಒಪ್ಪುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಭಾಷಿಕನೂ ಆತನ/ಆಕೆಯ ಭಾಷೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಿಂದ ಅಧಿಕೃತವಾಗಿ ಗೌರವಕ್ಕೆ ಪಾತ್ರನಾಗಿರುತ್ತಾನೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಾಂಸ್ಥಿಕವಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ.

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷಾ ಸಮೀಕ್ಷೆ ಎಂಬ ಗುಜರಾತಿಯ ಬಹು ಪ್ರಾಮುಖ್ಯ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಬಳಸಿದ ಪ್ರಮುಖರಲ್ಲಿ ಕೆ.ಎಂ.ಮುನ್ಶಿ ಮತ್ತು ಕೆ.ಕೆ.ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಅಗ್ರಗಣ್ಯರು. ಕೆ.ಕೆ.ಶಾಸ್ತ್ರಿಯವರು ಈ ಇಡೀ ಸಂಪುಟವನ್ನು ಗುಜರಾತಿಗೆ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ, ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಡಾಂಗಿ ನುಡಿಗಿ ಒತ್ತು ಕೊಟ್ಟ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನನ್ನು ಗೌರವದಿಂದ ಸ್ಮರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗುಜರಾತಿನ ಗಡಿಗಳ ಉಸ್ತುವಾರಿಯ ಕುರಿತು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಸಮಿತಿಗಳು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನನ್ನು ಬಹುವಾಗಿ, ಆದರೆ ನಿಪುಣತೆಯಿಂದ ಆಯ್ದು ಬಳಸಿಕೊಂಡವು. ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದ ಮಹಾಗುಜರಾತ್ ಚಳುವಳಿಯ ಐತಿಹಾಸಿಕ ದಾಖಲೆಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಭಾಷಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಎರಡೂ ಭಿನ್ನ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳಲ್ಲ ಎಂದು. ಇನ್ನು 'ಗುಜರಾತಿ'ಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಮೂರನೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟವಾದ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯದ ಕಡೆಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸೋಣ.

(ಇ). ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ

ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು 'ಒಂದು-ರಾಜ್ಯ, ಒಂದು-ಭಾಷೆಯ' ವಾದವನ್ನು ಪುಷ್ಟೀಕರಿಸಿ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯದ ಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು 'ಸಾಮಾಜಿಕ ಏಕತೆ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದ ಸ್ತರ'ವಾಗಿ ನೋಡಿದರು (Sarangi, ೨೦೦೬:೧೫೧-೧೫೨). 'ಒಂದು-ರಾಜ್ಯ ಒಂದು-ಭಾಷೆ' ಎಂಬ ಸೂತ್ರ ಏಕೀಕೃತ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಜಡತ್ವದ ಅಥವಾ ನಿಶ್ಚಲತೆಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಭಾವಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಹಾಗೂ ಅಧಿಕೃತತೆಗೆ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ ಕಲ್ಪನೆ ಸಹಾಯಕವಾಗಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಮಾರಕವಾಗಿದೆಯೋ ಎಂಬುದನ್ನು ಚರ್ಚಿಸಲು ಈ ಲೇಖನದ ವ್ಯಾಪ್ತಿಯಲ್ಲಿ

ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರಾಯಶಃ ವಿಷಯವನ್ನು ದೃಢೀಕರಣ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನೋಡುವ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ತಪ್ಪು. ಏಕೆಂದರೆ, ಬಲಿಷ್ಠ ಭಾಷೆಗಳು ಸಿಗುವ ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ಹೀರುತ್ತಾ ಬೆಳೆಯುವ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳು ತಮ್ಮ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕಾಗಿ ನಿರಂತರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಬೇಕಾಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳು ಸ್ಮಾರಕಗಳಾಗಿ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಪಡೆದು ಸಿಂಧಿ ಭಾಷೆಯ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಆದ ಹಾಗೆ ಉಳಿವಿನ ಎಲ್ಲಾ ನಿಜ ಉದ್ದೇಶಗಳನ್ನು ಕಳಚಿಕೊಂಡುಬಿಡಬಹುದು. ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಗಳು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷಿಸುವ ಹಾಗೂ ತೀವ್ರವಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅನುಭವಕ್ಕೆ ಬರುವ ಹಾಗೆ ಅವು ಒಂದು ಗುರುತಿನ ಸ್ವರದ ಹಂಬಲವನ್ನು ತೋರ್ಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಆದರೂ ಅಧಿಕಾರ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಹಾಗೆ ತಮ್ಮ ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯದ ಜೊತೆಗೇನೇ ಅವುಗಳ ಸಂಬಂಧ ಹುಳಿಯಾಗಲು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯವಾದ ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಬಲಿಷ್ಠ ಮತ್ತು ದಮನಕಾರಿ ನಡವಳಿಕೆಯ 'ಉಚ್ಚ' ಹಾಗೂ 'ಪರಿಷ್ಕೃತ' ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆ ಉರ್ದುಶಾಲೆಗಳು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ನಡುವೆ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ನಡೆದ ವಾಗ್ವಾದದಿಂದ ಬೆಳಕಿಗೆ ಬರುತ್ತದೆ ^{೧೦}.

ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದೊಂದಿಗೆ ಸುದೀರ್ಘ ಕಾಲ ಬಹುತೀವ್ರ ಕಹಿ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೋರಾಟ ನಡೆಸಿ ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ರಾಜ್ಯವಾಗಿ ಗುಜರಾತ್ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ಸಂದರ್ಭವೇ ಭಾಷಿಕ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯ ಪ್ರಮುಖ ಘಟ್ಟವಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿತು. ಈ ಮೇಲಿನ ಸಂದರ್ಭ ಘಟಿಸುವ ಹಿಂದಿನ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ, ಗುಜರಾತಿಯ ಸಂಕೀರ್ತೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಗಡಿಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸುವ ಹಾಗೂ ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ ಗಡಿಗಳ ಸ್ವಾಧೀನತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಟ್ಟ ಬಹುದಿಟ್ಟ ಹೆಜ್ಜೆ ಎನಿಸಿತು. ಭಾಷಿಕ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನ ಚಹರೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ ಕಳ್ಳ ಅನ್ನು ಗುಜರಾತಿನೊಳಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಏಕರೂಪವಾಗಿ ನಿರ್ಮಿಸಿದ್ದರ ಪ್ರತಿಫಲನದಂತೆ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಡಾಂಗಿಯನ್ನು ಮರಾಠಿಯಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಬೇಕಾಯಿತು.

೧೯೫೨ರಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಸೀಮಾ ಪರಿಷ್ಕೃತಿನ ಸಭೆಯು ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷಿಕ ವಿಸ್ತೀರ್ಣವನ್ನು ಮುಂದಿಟ್ಟು ಭಾಷಿಕ ಸಂಯೋಜನೆಗೆ ಒತ್ತಡ ಹೇರಿತು. ಮರಾಠಿಯೊಂದಿಗೆ ತನಗಿರುವ ಅಸಹಜ ಸಂಬಂಧ, 'ಗುಜರಾತಿ' ಮತ್ತು 'ಮರಾಠಿ'ಗಳು ಬೇರೆ ಎಂದು ಕೌಶಲ್ಯದಿಂದ ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡಿಯಾದ ಮೇಲೂ ದಕ್ಷಿಣದಲ್ಲಿ 'ಡಾಂಗಿ'ಯ ಬಗ್ಗೆ ನಡೆದ ವಿವಾದಗಳು ಈವರ್ಷ ನಡುವೆ ಇರುವ

ಭಿನ್ನ ಅಸ್ಥಿತೆಗಳು, ಮಾರ್ವಾಡಿ ಮತ್ತು ಕಛಿಗಳ ಭಿನ್ನತೆ ಎಲ್ಲವುಗಳನ್ನೂ ಒರೆಹಚ್ಚರಲು ಒತ್ತಾಯಿಸಿತು. ಕೆಳಗಿನ ವಿವರಣೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ:

‘..... ಪರಕೀಯ ಆಕ್ರಮಣಕಾರರು ಅಥವಾ ಅವರ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಗುಜರಾತಿನಿಂದ ಅದರ ಕೆಲವು ಅವಿಭಾಜ್ಯ ಅಂಗಗಳನ್ನು ಚೂರುಚೂರುಗಳಾಗಿ ಬೇರ್ಪಡಿಸಿ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಾಲಘಟ್ಟಗಳಲ್ಲಿ ರಾಜಕೀಯ ವಿಭಾಗಗಳಾಗಿ ಇಟ್ಟ ಕಾರಣ ಗುಜರಾತಿಗೆ ಸೇರದ ಭಾಷೆಗಳು ಶಿಕ್ಷಣ ಮಾಧ್ಯಮ ಹಾಗೂ ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿವೆ.’ (ಮಹಾಗುಜರಾತ್ ನಿರ್ಮಾಣ ವರದಿ, 1954). ಈ ಸನ್ನಿವೇಶದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯದ ಪರವಾಗಿ ಹೋರಾಡುತ್ತಿದ್ದ ಸಮಿತಿ ವಿವರಿಸಿ ಹೇಳುವಂತೆ ಡಾಂಗ್, ಖಾಂದೇಶ್ ಜಿಲ್ಲೆ ಹಾಗೂ ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದ ರಾಣಾ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಕರಾವಳಿ ತಾಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಗಳು (ಗುಜರಾತಿನ ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಮರಾಠಿ ರಾಜ್ಯಭಾರದ ಮೂಲಕ) ಸೇರಿಕೊಂಡವು. ‘ಹೀಗಿದ್ದರೂ, ಈ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವ ಗುಜರಾತಿ ಉಪಭಾಷೆಗಳು ನಮ್ಮ ಈ ಕಾಲದವರೆಗೂ ತಮ್ಮ ಮೂಲಭೂತ ಗುಣಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡುಬಂದಿವೆ. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರಜ್ಞರು ಹಾಗೂ ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಪಂಡಿತರು ಮೇಲೆ ಚರ್ಚಿಸಿದ ಉಪಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲದ ಭಾಷೆಗಳ ಪ್ರಭಾವ ಬರೀ ಕೃತಕವಾದದ್ದು ಎಂಬುದಾಗಿ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುತ್ತಾರೆ (ಅದೇ). ಡಾಂಗ್ ಮತ್ತು ಮುಂಬೈ ಪಟ್ಟಣಗಳ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಾಗುಜರಾತ್ ಹಾಗೂ ಸಮ್ಯಕೂಟ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರ ಸಮಿತಿಗಳು ಸ್ಪರ್ಧಾತ್ಮಕ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ‘ಶಬ್ದಗಳು’ ಮತ್ತು ‘ವಾಕ್ಯಗಳ’ನ್ನು ಬಳಸಿ ಮರಾಠಿ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತಿ ಶಬ್ದಗಳು ನುಸುಳಿವೆಯೋ ಅಥವಾ ಗುಜರಾತಿ ವಾಕ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಶಬ್ದಗಳು ಕಾಣಿಸಿಕೊಂಡಿವೆಯೋ ಎಂಬ ಶುಷ್ಕ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ಸುಕರಾಗಿದ್ದರು. ‘ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ’ ಗುಜರಾತಿ ಅಥವಾ ‘ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ’ ಮರಾಠಿ ಎಂಬ ಶಬ್ದಗಳು ಒಂದು-ಭಾಷೆ-ಒಬ್ಬ-ವ್ಯಕ್ತಿ-ಒಂದು-ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಎಂಬ ಯೋಜನೆಯ ಮೂಲಕ ಹಾಗೂ ಒಟ್ಟಾರೆ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ತೆಳುವಾಗಿಸುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕವಲ್ಲದ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗೆ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಈ ರೀತಿಯ ಚರ್ಚೆಗಳು ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಬಿಕ್ಕಟ್ಟುಗಳ ಪ್ರಸ್ತುತಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಭಾಷೆಯ ಬಗೆಗಿನ ಅವರ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿಬಿಟ್ಟಿತು.

ನೆನಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು, ಮರೆಯುವುದು

ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯನಿರ್ಮಾಣದ ಚೊತೆಗೆ ಗ್ರಿಯರ್ಸನ್‌ನ ವರ್ಗೀಕರಣ ಹಾಗೂ ಮುನ್ನಿ ಅವರ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆ ಗುಜರಾತಿಯ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಭದ್ರಗೊಳಿಸಿತು.

ಗಡಿ ನಿರ್ಮಾಣ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪೋಷಣೆಗೆ ಶಬ್ದಗಳು ಸಲೀಸಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಮುಖಾಂತರ ಒದಗಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಗಡಿ ಹಾಗೂ ಪ್ರಾಂತ್ಯಗಳ ಗುರುತಿಸುವಿಕೆಗೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಗಡಿಗಳ ನಿರ್ಮಾಣ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಯ ಅಗಾಧ ಪಾತ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಮ್ಮೊಮ್ಮೆ ಶುದ್ಧ ರಾಜಕೀಯ ವಿಜ್ಞಾನಿಗಳು ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವಂತೆಯೇ ಆಶಾ ಸಾರಂಗಿಯವರಂಥ ವಿದ್ವಾಂಸರು ನಮ್ಮ ಗಮನ ಸೆಳೆದಿದ್ದಾರೆ. (೨೦೦೯ J : ೧೯೭-೨೨೭). ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷಾ ಗುರುತುಗಳ ನಿರ್ಮಿತಿಗೆ ಅತಿ ಖಚಿತ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನದ ಬಳಕೆ ಹಾಗೂ ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವದ ಬಗ್ಗೆ ಈಕೆ ತುಂಬಾ ನಿಷ್ಠುರವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸಿದ್ದಾಳೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ರಾಜ್ಯದ ಕಾರ್ಯವೈಖರಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಭಾಷೆ ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಮೂಡಿಸುವ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಮುನ್ಸಿ ಅವರ ಅಭಿಮತದಲ್ಲಿ ಗುಜರಾತ್ ಒಂದು ಸಹಜ ಹಾಗೂ ನಿಷ್ಠುರ ರಾಷ್ಟ್ರವಾಗಿ ಕಾಣಿಸಿದರೆ, ಜೋಹಾನ್ ಗಾಟ್‌ಫ್ರೈಡ್ ವೋನ್ ಹರ್ಡರ್ ಮತ್ತು ಜೋಹಾನ್ ಗಾಟ್ಲೀಯರ್ ಫಿರಶ್ಚೆ ಹರ್ಡರ್‌ರವರ ದೃಷ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅದು 'ಜೈವಿಕ'ವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಅಭಿಪ್ರಾಯಪಡುವ ಹಾಗೆ ಅಶಿಕ್ಷಿತರು ಮಾತನಾಡುವ ಗುಜರಾತಿ, ಗುಜರಾತಿನ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾತನಾಡುವ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ (ಗುಜರಾತಿ ಅಲ್ಲ) ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ನಿದರ್ಶನಗಳು ತೋರಿಸಿಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಬೊಹ್ರಾ, ಖೋಜಾ ಹಾಗೂ ಭಾರತ ಮತ್ತು ಪಾಕಿಸ್ತಾನದಲ್ಲಿ ಇನ್ನಿತರ ಸಮುದಾಯಗಳು ಮಾತನಾಡುವ ಗುಜರಾತಿ ದಿಗ್ಭ್ರಾಂತಿಗೊಳಿಸುವಷ್ಟು ಭಿನ್ನ ಎಂಬ ವಾದವನ್ನು ಸುಳ್ಳೆಂದು ಸಾಬೀತುಪಡಿಸುತ್ತವೆ. ಇಷ್ಟು ಖಚಿತವಾದ ವಿಷಯ ಹೇಗೆ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ನ ಗಮನ ಸೆಳೆಯಲಿಲ್ಲ? ಒಮ್ಮೆ ಭಾಷೆಯ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಇದೆ ಎಂದು ನಾವು ಗ್ರಹಿಸಿದರೆ, ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಭಾಷಾ ಚರ್ಚೆಯ ಆಚೆ ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರರು ಭಾವಿಸಿದ ಅಧಿಕೃತ ಭಾರತ ಇತಿಹಾಸ ಎಂಬ ನೆಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಡಾ ಚರ್ಚಿತವಾಗುವ ಸಾಧ್ಯತೆ ಇರಬಹುದು. ಡಾಂಗ್ ಅನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ವಿಲೀನಗೊಳಿಸಲು ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯ ಒಂದು ರೀತಿಯ ಭಾಷಾಲಂಕಾರವನ್ನು ಬಳಸಿದರೆ, ಅದನ್ನು ದ್ವಿಭಾಷಿ ಮುಂಬೈ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಬೇರ್ಪಡಿಸಲು ಮತ್ತೊಂದು ವಾದವೈಖರಿಯನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗೆ ಭಾಷೆಗೆ ತುಂಬಾ ಹತ್ತಿರವಾಗುವ ಹಾಗೂ ಬೇರ್ಪಡುವ ಹಕ್ಕುದಾರಿಕೆಯ ವ್ಯಂಗ್ಯ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ತಾನು ಬಳಸುವ ಶಬ್ದ ಭಂಡಾರದ ಪಲ್ಲಟಗಳನ್ನು ಕೂಡಾ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಶ್ರೇಷ್ಠ ಮತ್ತು ಸಂಕರಗೊಂಡ ಸ್ಥಿತಿಗಳನ್ನು ಅರ್ಥೈಸುವ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಿದ್ದಾಗ, ಉದಾಹರಣೆಗೆ 'ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ' ಗುಜರಾತಿ ಅಥವಾ 'ಇದರಿಂದ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೊಳಗಾದ' ಅಥವಾ 'ಇಲ್ಲಿಂದ ಎರವಲು ಪಡೆದ' ಎಂಬ ಪದಪುಂಜಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತವೆ.

ಹಾಗಾಗಿ ಪ್ರಸ್ತುತ ಚರ್ಚೆಯ ಆಚೆ ಜಿಗಿಯುವ, ವಿಸ್ತಾರವಾದ ಹರವನ್ನು ಬಯಸುವ, ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳು ಹೀಗಿರಬಹುದು: ಭಾಷೆ ಹೇಗೆ ರಾಜ್ಯ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಹಾಗೂ ಪೌರತ್ವದ ಚಾಕರಿಗೆ ಜಗಳಗಂಟನೂ, ಸ್ನೇಹಿತನೂ ಆಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ? ಹೇಗೆ ಅದರ ವಂಶಾವಳಿಯ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆನಪುಗಳನ್ನು ನಾಶಮಾಡುತ್ತವೆ? ಭಿನ್ನತೆ ಹಾಗೂ ಏಕತೆಯನ್ನು ಸಾರಲು ಹೇಗೆ ಭಾಷೆ ಬಳಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ? ಅಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ಭಾಷಾ ಕೌಶಲ್ಯವನ್ನು ಬಳಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಭಾಷೆಯಾಗಿಯೂ, ಒಂದು ರೂಪಕವಾಗಿಯೂ ಹೇಗೆ ನೋಡುವುದು? ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ನೆನಪು ಹಾಗೂ ಬದುಕುವಿಕೆ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಗೆ ಪೂರಕವಾಗುವ ಅಂತರ್‌ಶಿಸ್ತೀಯ ಅಧ್ಯಯನದ ಹೊಳಹುಗಳಿಂದ ಮೇಲಿನ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ನಾವು ಉತ್ತರಿಸಬೇಕಲ್ಲದೇ, ಭಾಷೆ ಎಂಬುದು ಸಡಿಲವಲ್ಲದ ವಸ್ತು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯನೀತಿಯ ಹಾಗೂ ರಾಜಕೀಯದ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಅಲ್ಲ. ಧರ್ಮ, ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಮುದಾಯಗಳ ಚಹರೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪ್ರಾಂತ್ಯ, ರಾಷ್ಟ್ರ ಮತ್ತು ಪೌರತ್ವಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಭಾಷೆ ಎನ್ನುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯ ತಿಳುವಳಿಕೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಪರೀಕ್ಷಿಸುವುದು? ಭಾಷೆಯ ಮೂಲಕ ಹೇಗೆ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು? ಸುಮತಿ ರಾಮಸ್ವಾಮಿ (೧೯೯೩), ಲೀಸಾ ಮಿಷಲ್ (೨೦೦೯), ಫರೀನಾ ಮಿರ್ತ್ (೨೦೧೦), ವೀಣಾ ನೆರೇಗಲ್ (೨೦೦೧), ಚಿತ್ರಲೇಖಾ ಜುಟ್ಲಿ (೨೦೦೩) ಮುಂತಾದ ವಿದ್ವಾಂಸರು ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಭಾಷೆಗಳನ್ನಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಚರ್ಚಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ಸಂಕೀರ್ಣ ಜೀವನಚರಿತ್ರೆಯ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸಗಳ ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯ ಬದುಕಿನ ಅನುಭವಗಳ ಬುಡದಲ್ಲಿ ಸೇರಿರುವ ಮಣ್ಣನ್ನು ಇನ್ನೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಬಿಡಿಸಲು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನ ಪ್ರಯತ್ನಪಟ್ಟಿದೆ. ಹೀಗೆ ಭಾಷಾ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ದಮನ, ಈ ಎರಡೂ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು ನೆನಪು ಹಾಗೂ ಮರೆವುಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ. ಈ ಕೆಳಗಿನ ಗುಜರಾತಿ ಕಾದಂಬರಿಯ ನಿದರ್ಶನ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಹೇಳುವಂತಿದೆ.

ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ರಮಣಭಾಯಿ ನೀಲಕಂಠರಿಂದ ರಚಿತವಾದ, ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿಯೇ ಶ್ರೇಷ್ಠವಾದ ಭದ್ರಂಭದ್ರ (೧೯೫೩) (ಇನ್ನೂ ಅನುವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಕಾಯುತ್ತಿರುವ) ಕಾದಂಬರಿಯಲ್ಲಿ ಅದರ ನಾಯಕ ದೌಲತ್ ಶಂಕರ್ ಅಹಮದಾಬಾದ್‌ನಿಂದ ಮುಂಬೈಗೆ ಪ್ರಯಾಣ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾನೆ. ಸನಾತನ ಧರ್ಮದ ಉದ್ಧಾರಕ್ಕೆ ಕಟಿಬದ್ಧವಾಗಿರುವ ದೌಲತ್ ಶಂಕರ್ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಕರ ಹಾವಳಿಗೆ ಬೇಸತ್ತು, ಕೋಪಗೊಂಡು ಹತ್ತೊಂಭತ್ತನೆಯ ಹಾಗೂ

ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಆದಿಭಾಗದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವಾಗಿದ್ದ ಮುಂಬೈ ರೆಸಿಡೆನ್ಸಿಯ ಮುಂಬೈ ನಗರದಲ್ಲಿ ನಡೆಯಲಿರುವ ಭಾರೀ ಚರ್ಚೆಯಲ್ಲಿ ಅವರೆಲ್ಲರನ್ನೂ ಸೋಲಿಸಲು ತೀರ್ಮಾನಿಸಿದ್ದಾನೆ. ತನಗೆ ಹಾಗೂ ತನ್ನ ಸಹಚರನಿಗೆ ರೈಲು ನಿಲ್ದಾಣದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಖರೀದಿಸಿದ ನಂತರ ಹೇಳುವ ದೌಲತ್ ಶಂಕರನ ಶಬ್ದಗಳು ಗುಜರಾತಿ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅಳಿಸಲಾರದಂಥವುಗಳಾಗಿವೆ. 'ಮೋಹ-ನಗರಿಮಾತೆ ಬೆ ಮುಲ್ಯಪತ್ರಿಕಾ...' (ಮುಂಬೈಗೆ ಹೋಗಲು ನನಗೆ ಎರಡು ಟಿಕೆಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡಿ). ಸಹಜವಾಗಿ ಅವನು ಹೇಳುವುದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಟಿಕೆಟ್ ವಿತರಿಸುವ ಪಾರ್ಸಿ ಮಾತನಾಡುವ ಮತ್ತೊಂದು ರೀತಿಯ ಗುಜರಾತಿ ದೌಲತ್ ಶಂಕರನದ್ದಕ್ಕಿಂತ ತುಂಬಾ ಭಿನ್ನವಾದುದು. ಪಾರ್ಸಿ ಗುಮಾಸ್ತ ಆಶ್ಚರ್ಯದಿಂದ 'ಶುಭಕೇಜ್?' ಎನ್ನುತ್ತಾನೆ. (೧೯೫೩:೯). ಕೊಳಕು ಜನರ ಅಶುದ್ಧ ಭಾಷಾ ಪ್ರಯೋಗದ ಬಗ್ಗೆ ದೌಲತ್ ಶಂಕರನಿಗೆ ತಾಳ್ಮೆ ಇಲ್ಲ. ಆತ ಶುದ್ಧಪ್ರಪಂಚವನ್ನು ಪುನಃಶ್ಚೇತನಗೊಳಿಸುವ ಆ ಕಾಲದ ಡಾನ್ ಕ್ವಿಕ್ಸೋಟ್. ಕೊನೆಗೆ ಆತ ರೈಲು ಹತ್ತಿ ಅದರ ತೂಗಾಡುವಿಕೆಯಲ್ಲಿ ನಿದ್ದೆ ಹೋದಾಗ ದಿಗಿಲಿನ ಕನಸೊಂದು ಬೀಳುತ್ತದೆ. ಸಾಕ್ಷಾತ್ ಪರಮೇಶ್ವರ ಅವನ ಮುಂದೆ ಪ್ರತ್ಯಕ್ಷವಾಗಿ ತನ್ನದಾದ 'ಶಂಕರ' ಹೆಸರನ್ನು ಯವನಿಯ, ವಿದೇಶಿ 'ದೌಲತ್' ಶಬ್ದದ ಜೊತೆಗೆ ಬಳಸಿದ್ದಕ್ಕೆ ಆಕ್ಷೇಪಿಸಿ ಬೆದರಿಸುತ್ತಾನೆ. ಪರಿಶುದ್ಧನಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮಿದ ದೌಲತ್ ಶಂಕರ ಈಗ ಭದ್ರಂಭದ್ರ ಎಂದು ಮರುನಾಮಕರಣ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸನ್ನಿವೇಶ ಇಡೀ ಗುಜರಾತ್ ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಅದ್ವಿತೀಯ ಭಾಗವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ ತಮಾಷೆಯ ಹಾಗೂ ವಿಡಂಬನಾತ್ಮಕವಾದ, ಆದರೆ ಎಲ್ಲ ಕಾಲಘಟ್ಟಕ್ಕೂ ಸಲ್ಲುವ ಒಂದು ಪಾಠವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ.

ಆ ಕಾಲದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ವಿದ್ವಾಂಸರುಗಳ (ಮನೀಲಾಲ್ ದ್ವಿವೇದಿ ಹಾಗೂ ಮನಸುಖರಾವ್ ತ್ರಿಪಾಠಿ ತರಹದ) ವಿಡಂಬನೆಯೇ ರಮಣಬಾಯಿ ನೀಲಕಂಠರವರ ಉದ್ದೇಶವಾಗಿದ್ದರೂ, ಇತಿಹಾಸ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿಗಳ ಒಪ್ಪಿತ ನಾಶದ ಬಗ್ಗೆ ಕಾದಂಬರಿ ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ. ಭದ್ರಂಭದ್ರನ ಕಾರ್ಯಸೂಚಿಯಾದ ಭಾಷೆ, ಇತಿಹಾಸ, ಸಂಸ್ಕೃತಿ, ಭೂತ ಮತ್ತು ವರ್ತಮಾನ ಕಾಲಗಳ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ಪ್ರಾತ್ಯಕ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸುವುದು ಅಸಂಭವ. ಆದರೆ, ಭದ್ರಂಭದ್ರ ನಮಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತಾನೆಂದರೆ, ಈ ಶುದ್ಧೀಕರಣದ ವಿಧಿಗಳು ಹಾಸ್ಯಾಸ್ವದವಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ನಿಜವಾದ ಅಸ್ಮಿತೆಯ ನಿರ್ಮಾಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆ, ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಭಾಷೆಯಿಂದಲೇ ಆರಂಭವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು. ಅರೇಬಿಕ್-ಪರ್ಷಿಯನ್‌ಗಳ ಸಂಪೂರ್ಣ ಕಡೆಗಣನೆ,

ಮುನ್ನಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಿಯರ್‌ಸನ್‌ರು ಗುರ್ಜರಿಯ ಬಗ್ಗೆ ತೋರಿದ ಉದಾಸೀನತೆ, ಅರಬರೊಂದಿಗಿನ ಮುಖಾಮುಖಿಯನ್ನು ಒಂದು ಅಥವಾ ಎರಡು ಸಾಲುಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳು, ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬುದು ಹಿಂದೂಗಳ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕಲು ಇಪ್ಪತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ (ನರಸಿಂಹ ಮೆಹ್ತಾರಿಂದ ಹಿಡಿದು ಮುನ್ನಿಯವರವರೆಗೆ) ನಾಂದಿಹಾಡಿದವು. ಅರ್ನೆಸ್ಟ್ ರೆನಾನ್ ಕರೆಯುವ ಹಾಗೆ ಈ 'ಮರೆವು' ಭದ್ರಂಭದ್ರದಲ್ಲಿ ಬರುವ ಯವನಿ ಶಬ್ದದ ಹಾಗೆ. ಅದು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಭಾಷೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರದಿದ್ದರೂ, ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ನಿಶ್ಚಿತ ಕಾಲಘಟ್ಟದ, ಜನಗಳ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ಬಗೆಗಿನ ಉದಾಸೀನತೆಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ರೆನಾನ್ ಗುರುತಿಸುವ ಹಾಗೆ 'ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಲ್ಲೂ ಬಹಳಷ್ಟು ಸಾಮ್ಯತೆಗಳಿರುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ ಅವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಮರೆತೊಬಿಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ' (೧೯೯೦:೧೧). ಅರೇಬಿಕ್-ಪರ್ಷಿಯನ್ ಮತ್ತು / ಅಥವಾ ಗುರ್ಜರಿಯ ಕಡೆಗಣನೆಯ ಸಂಚಿಕೆ ಬಹುತ್ವದ ನಡುವೆ ಇರುವ ವೈರುಧ್ಯವನ್ನು ಸೂಚಿಸಿ, ಗುಜರಾತ್ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ಕೆಲವು ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಮರುವಿಮರ್ಶಿಸಲು ಒತ್ತಾಯಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಭಾಷೆ ಹೇಗೆ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವ ಹಾಗೂ ಸಮರ್ಥಿಸುವ ಪರಿಕರವಾಗಿ, ಹೇಗೆ ಗುಜರಾತಿಯೊಳಗೆ ಅರಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್‌ಗಳ ಪೋಷಕ ಹಾಗೂ ಸಮೃದ್ಧತೆಯ ಗುಣಗಳನ್ನು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅಳಿಸಿಹಾಕಿ 'ಎರವಲು' ಹಾಗೂ 'ಸಾಲ ತೆಗೆದುಕೊಂಡ ಶಬ್ದಗಳು' ಎಂಬ ಸವಕಲು ನಿರ್ಲಿಪ್ತ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳಿಗೆ ಇಳಿಸಿರುವ ಕೃತ್ರಿಮತೆ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರೀಯ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ವಾಕ್ಯರಚನೆ ಹಾಗೂ ಶಬ್ದಗಳ ಬೇರ್ಪಡಿಸುವಿಕೆಯಿಂದ ಇದನ್ನು ಸಾಧಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಮೃದ್ಧ ಮತ್ತು ಜೀವಂತ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿಗಳನ್ನು ಕೇವಲ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡ ಕ್ರಿಯೆಗಳಾಗಿ ಕಂಡು, ಅವುಗಳು ನಮ್ಮ ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಅಸ್ತಿತ್ವಗಳನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡುವ ಸಾಧನಗಳು ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ವಿಭಾಗೀಕರಣ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಇತಿಹಾಸದ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಕೃತ್ರಿಮವಾದುದು. ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆ ಗುಜರಾತಿ ನಿರ್ಮಾಣದ ಕಾಲಘಟ್ಟ ಹೇಗೆ ಉಳಿದ ಇತಿಹಾಸಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಗುಜರಾತಿ ಜನರ ಅದ್ವಿತೀಯ, ಮೇರೆಯಿಲ್ಲದ, ಉಜ್ವಲ ಕಥನವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಚಿತ್ರಿಸುತ್ತದೆ. ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆಯ ಬೃಹತ್ ಕಥನದಿಂದ ಏನನ್ನು ಹೊರಗಿಟ್ಟರು ಎಂಬುದನ್ನು ಖಚಿತವಾಗಿ ವಿವರಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಿಲ್ಲ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅನುವಾದ ಅಧ್ಯಯನದಲ್ಲಿ 'ಮೂಲ' ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಗಣಿಸುವಾಗ ಅದು ಈಗಾಗಲೇ ಸ್ಥಾಪಿತ ಹಾಗೂ ಸ್ಪಷ್ಟವಸ್ತು ಎಂಬ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ನಿತ್ಯಪರಿಸರದಿಂದ ಹೊರತಾಗಿ ಯೋಚಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಆಶಿಸಬೇಕಿದೆ.

ಅನುವಾದ ಪರಿಪಾಠದಲ್ಲಿ 'ಮೂಲ' ಮತ್ತು 'ಗುರಿ' ಎಂಬುವು ಯಾವ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ಸ್ಥೂರಿಸುತ್ತವೆ ಹಾಗೂ 'ಮೂಲ'ದ ಅಸ್ಥಿರತೆ ಯಾವ ಅಂತರಾರ್ಥಗಳನ್ನು ಮೇಲಿನ ಅಧ್ಯಯನಶಿಸ್ತು ಹಾಗೂ ಅಭ್ಯಾಸಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಹಂತದಲ್ಲಿ ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿದೆ. ಮಾನವನ ಅತೀ ಪ್ರಾಚೀನ ಹಾಗೂ ಪ್ರಥಮ ಆವಶ್ಯಕತೆಗಳಲ್ಲಿ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಯ ಕ್ರಿಯೆ ತುಂಬಾ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂಬುದು ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಕ್ರಿಯೆಯಷ್ಟು ಪ್ರಾಚೀನವಾಗಿಸುತ್ತದೆ. 'ಅನುವಾದ' ಎಂಬ ಕ್ರಿಯೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಒಳಗಾಗಿ ಈಗ ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯ ತಪ್ಪು ಹಕ್ಕುಸಾಧನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪರಿಕರವನ್ನಾಗಿ ಮಾರ್ಪಡಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ (ನೋಡಿ, ಕೊಠಾರಿ ೨೦೧೩ ಸಿ). ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಅನುವಾದಕ್ರಿಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ವಿಭಿನ್ನ ಅರ್ಥಗ್ರಹಿಕೆಗಳು ಮತ್ತು ಅದರ ರೂಪಾಂತರ ಇನ್ನಿತರ ಮರುಸೃಷ್ಟಿಗಳೊಂದಿಗೆ ಅದಕ್ಕಿರುವ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧ, ಒಂದು ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಮೂರ್ತ ಮತ್ತು ಸ್ಥಿರ ಪಠ್ಯದ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ, ಇವು ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯ ಮತ್ತೊಂದು ಪಠ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳಿವೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಧಾನಸತ್ಯವಾಗಿ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಪಠ್ಯ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಅಸಮಾನ ಸಂಬಂಧದ ಪೈಪೋಟಿ ಅಥವಾ ಅನುವಾದಕಾರನ ಬಗ್ಗೆ ಇರುವ ವಿಪರೀತ ಗಮನ ಮತ್ತು ಇವುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಜಾಗದಲ್ಲಿ ಆತ/ಆಕೆ ಒಂದೇ ಭಾಷೆಯ 'ಮೂಲ'ವನ್ನು ಹಾಗೂ ಅದರ ನಿಷ್ಕ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡುಬಿಡುವ ಸಾಧ್ಯತೆಗಳು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿವೆ. ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿನ ಅಸ್ಥಿರತೆ, ಅದರ ಐತಿಹಾಸಿಕ ಮತ್ತು ಸದ್ಯದ ಗ್ರಹಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತಾ ಅದರ ವಿಭಿನ್ನ ಉಚ್ಚಾರರೂಪಗಳ ಸಂಕರಸ್ಥಿತಿ ನಂತರ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ಹೊರಹೊಮ್ಮುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ವಿಮರ್ಶಿಸುತ್ತಾ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನ ಅನುವಾದ ಎಂಬ ಶಿಸ್ತು ಹೇಗೆ ಭಾಷೆಯ ಅಸ್ಥಿರ ಬುನಾದಿಯ ಮೇಲೆ ನಿಂತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುವ ಭವವಸೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಈಗಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೆಂದರೆ, ಇದು ಅನುವಾದಕರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಮುಂದುವರೆದು ಅನುವಾದಶಿಸ್ತಿಗೆ ಹೇಗೆ ಉಪಯೋಗವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯ ವಿಸ್ತೃತ ಚರ್ಚೆಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಅವಕಾಶವಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಕೆಲವು ಊಹೆಗಳನ್ನಾದರೂ ಅಪಾಯಕೊಡ್ಡಲೇಬೇಕೆಂಬ ಪ್ರಲೋಭನೆ ಗಟ್ಟಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಅನುವಾದಕರು ತಾವು ಸಿಂಧಿ, ಮರಾಠಿ ಅಥವಾ ಗುಜರಾತಿ ಅನುವಾದಕರು ಎಂಬ ಸ್ವವಿವರವನ್ನು ಮರುಪರಿಶೀಲಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೇ, ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಪ್ರದೇಶದ ಭಾಷೆಗಳೂ ಗುಜರಾತಿ, ಮರಾಠಿ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಭಾಷೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ತೊಡಗಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದ ಸಹಿಷ್ಣುತೆಯಲ್ಲಿ ಏಕ-ಭಾಷಾ ರೂಪದಲ್ಲೂ ಬಹುಭಾಷಾ ಸತ್ಯಗಳ

ಹೊಳಹುಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಳ್ಳದೇ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈ ಲೇಖನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಿಸಿದ ಇಳಾ ಅರಬ್ ಮೆಹ್ತಾರ ಕಾದಂಬರಿಯ ಉದಾಹರಣೆ ತೋರಿಸಿಕೊಡುವಂತೆ ಒಬ್ಬ ಮುಸ್ಲಿಮನ ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತವಿರುವುದಿಲ್ಲ ಅಥವಾ ಒಬ್ಬ ಹಿಂದುವಿನ ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪರ್ಷಿಯನ್ ಇರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ಎಷ್ಟು ದೋಷಪೂರ್ಣ ಗ್ರಹಿಕೆಯೋ ಅಷ್ಟೇ ದೋಷಪೂರ್ಣವಾದದ್ದು ಉರ್ದು ಮಾತನಾಡುವ ಜನರು ಗುಜರಾತಿನ ಹೊರಗಡೆ ವಾಸಿಸುತ್ತಾರೆ ಎಂಬುದು. ಅನುವಾದಕರು ಕೇವಲ ಬೌದ್ಧಿಕ ಪಠ್ಯಗಳ ಕುರಿತು ಮಾತ್ರ ಸಂಬಂಧ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಬಹುಭಾಷಿಕತ್ವದ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಗಮನಹರಿಸಬೇಕು. ಏಕೆಂದರೆ ಜಗತ್ತುಗಳು ಪಠ್ಯಗಳೊಳಗೇ ವಾಸಿಸುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಅಲ್ಲಿಂದಲೇ ಜನ್ಮತಾಳುತ್ತವೆ. ಹೀಗೆ 'ಸಂಕರ' ಮೂಲದ ಪರಿಗಣನೆ ಕಡೆಪಕ್ಕ ಏಕಭಾಷಾ ಗುರಿ ಹೊಂದಿರುವ ಪಠ್ಯವನ್ನು ರಚಿಸಲಾರದಂತೆ ಅನುವಾದ ಕೌಶಲಗಳನ್ನು ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಹಾಗಾಗಿ ವಿಭಿನ್ನ ರೀತಿಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಮತ್ತು ಶಿಸ್ತುಗಳು ಭಾಷೆಯೆಂಬುದು ಅತೀ ಎಚ್ಚರದ, ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಿಸಿ ಮುಗಿದ, ಹೆಚ್ಚುಗಟ್ಟಿದ ವಸ್ತು ಎಂಬ ತಥಾಕಥಿತ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಶಾಶ್ವತಗೊಳಿಸುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಇರಬೇಕಾಗಿದೆ. ಜಾಗತೀಕರಣದ ಈ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಎಂಬ ಪರಿಕಲ್ಪನೆ 'ಪ್ರಾಂತೀಯ' ಹೆಮ್ಮೆಯಾಗಿ ಹಾಗೂ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಅಥವಾ ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ದುರಭಿಮಾನದ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರುವ ವಾಹಕವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುತ್ತದೆ. ಭಿನ್ನಮೂಲದಿಂದ ಪ್ರಾಂತೀಯ ಭಾಷೆ / ಶುದ್ಧಮೂಲದ (ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಒಂದೇ ಆಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲ್ಪಡುವ) ಶಿಥಿಲ ತಳಹದಿಗೆ ಹಾರುವ ಸ್ಥಿತಿ ಅಸಂಭವವಾಗಿ ಕಾಣಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಾಣದೇ ಇರಬಹುದು.

ಹಾಗಿದ್ದರೂ ದೈನಂದಿನ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಿಕ ಬಹುತ್ವಕ್ಕೆ ನಿಗದಿತ ರೂಪುರೇಷೆಗಳಿರಬಹುದಾದರೂ ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳ ಚರ್ಚೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ವಿಕಸನ ಹೊಂದುತ್ತಿರುವ ಭಾಷಿಕ ಸ್ತರದಲ್ಲಿ ಮುಸ್ಲಿಮರು ಮಾತ್ರ ಹೆಚ್ಚು ಉರ್ದುವನ್ನು ಬಳಸುವ ಹಿಂದೂಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತಭೂಯಿಷ್ಯ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಬಳಸುವ ನಿದರ್ಶನಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯ ತೀವ್ರ ಧ್ರುವೀಕರಣವನ್ನು ನಿರೂಪಿಸುತ್ತವೆಯಾದರೆ ಕಟ್ಟಿಯ ಗುಜರಾತೀಕರಣ, ಸಿಂಧಿಯ ಅಪಹರಣ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಬುಡಕಟ್ಟು ಭಾಷೆಗಳು ಇನ್ನೊಂದು ರೀತಿಯ ವೈವಿಧ್ಯವನ್ನು ಸಾರುತ್ತವೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಇತಿಹಾಸದ ಸರಳ ಕಥನವನ್ನು ವಿರೋಧಿಸುವವರೂ ಗುಜರಾತಿಗಳೇ ಆಗಿದ್ದು, ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾ ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಇರುವ ನಿದರ್ಶನ ಭಿನ್ನ ಸ್ವ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿ ಮತ್ತು ಗುರುತುಗಳ ಪರಿವಿಡಿಗಳಂತೆ ಗೋಚರಿಸುತ್ತದೆ. ಭಾಷಾ

ಬಳಕೆಯ ನೈಜ ಪರಿಪಾಠಗಳು ಬಹುತ್ವದ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ತೆರೆದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದರೂ, ಬಲಿಷ್ಠ ಕಥನದಲ್ಲಿ ಅವುಗಳು ಇರುತ್ತಾ, ಮಾಯವಾಗುತ್ತಾ, ಸದಾ ಅರೇಬಿಕ್, ಪರ್ಷಿಯನ್ ಹಾಗೂ ಗುರ್ಜರಿಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪದ ಮೂಲಕ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಳಸುವ ಜನರಿಗೇ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಮುಖಾಮುಖಿಗಳ ಕುರುಹುಗಳನ್ನು ಸಾರುತ್ತಿರುತ್ತವೆ. ಹೀಗಿದ್ದರೂ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಒಂದು ಅದಮ್ಯ ಹುರುಪು ಕೆಲವು ಭಾಷಿಕ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ದೃಢವಾಗಿ ಹಿಡಿದಿಡುತ್ತದೆ, ಹಲವು ಗುರುತುಗಳು ನಾಮಾವಶೇಷ ಆಗದಿದ್ದರೂ ವಿಕಾರಗೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಮತ್ತು ಕೆಲವು ಸ್ವಬಲದ ಮಹತ್ವಾಕಾಂಕ್ಷೆಯಿಂದ ಈಜಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ನಂತೆ ತಟಸ್ಥ ಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ನಿಲ್ಲುತ್ತವೆ (ಕೊಠಾರಿ, ೨೦೧೩ ಬ). ತುಂಬಾ ಸಂಕೀರ್ಣ ಚಹರೆಗಳುಳ್ಳ ಈ ಕ್ಷೇತ್ರ ಬೇರೆಯ ಕ್ರಮಶಾಸ್ತ್ರವನ್ನೇ ಬಯಸುವುದರಿಂದ ಅಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಈ ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಎತ್ತಿಕೊಳ್ಳಲಾಗಿಲ್ಲ.

ಕೃತಜ್ಞತೆಗಳು : ಕೃಪಾ ಶಾ, ದಿನೇಶ್ ಭಟ್, ಸುಗುಣಾ ರಾಮನಾಥನ್, ಮೋನಾ ಮೆಹ್ತಾ, ಶ್ರೀನಿವಾಸರೆಡ್ಡಿ, ಅಭಿಜಿತ್ ಕೊಠಾರಿ, ಅಚ್ಯುತ್ ಯಾಗ್ನಿಕ್ ಹಾಗೂ ಗಣೇಶ್ ದೇವಿ ಇವರುಗಳು ಪ್ರಸ್ತುತ ಲೇಖನದ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಹಾಗೂ ಸೂಕ್ತ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ನೀಡಿ ಸಹಕರಿಸಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನನ್ನ ಹೃತ್ಪೂರ್ವಕ ನಮನಗಳು ಸಲ್ಲುತ್ತವೆ.

ಕೊನೆಟಿಪ್ಪಣಿ

೧. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ಅರಬ್ ಆಕರ ತುಹ್‌ಫತುಲ್ ಕಿರಾಮ್ ಜ್ಞಾಪಿಸುವಂತೆ 'ಎಲ್ಲರೂ ನೆನಪಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಿ! ಸಮ್ರಾಜ್ಯ ಇಡೀ ಸಿಂಧ್, ಗುಜರಾತ್ ಹಾಗೂ ರಜಪೂತಾನಾದ ಭೂಮಿಯ ವಾರಸುದಾರರು. ಸಿಂಧ್‌ನಲ್ಲಿ ವಾಸಿಸುವ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತರು ಸಮ್ರಾಜ್ಯೇ. (Elliot and Dowson, ೧೮೬೬-೭೭:೩೩೬).

೨. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಜಿತೇಂದ್ರ ವಾಶವ ಇವರು ದಾಖಲಿಸುವ ಹಾಗೆ ತಾವು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಇನ್ನಿತರ ಬುಡಕಟ್ಟುಗಳ ಸ್ನೇಹಿತರುಗಳಿಗೂ ಅನಿಸುವಂತೆ ಗುಜರಾತಿ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೂ ತಮಗೂ ದೂರದ ಸಂಬಂಧವಿದೆ ಎಂಬುದು. 'ಪ್ರತಿಜ್ಞಾಭಿಧಿಯನ್ನು ನಾವು ಗುಜರಾತಿನಲ್ಲಿ ಕಲಿತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಹೇಳುತ್ತದೆ; ಹೂಂ ಮ್ಹಾರಾ ದೇಶ್ ನಾ ಚಾನ್ಹೂ ಛೋ ಆಣೆ ತೇನೆ ಸಮೃದ್ಧ ಆಣೆ ವೈವಿಧ್ಯ ಪೂರ್ಣ ವಾರ್ಸಾನೊ

ಮಾನೆ ಗರ್ವಾಚ್ಛೆ. (ನಾನು ನನ್ನ ದೇಶವನ್ನು ಪ್ರೀತಿಸುತ್ತೇನೆ. ನನ್ನ ದೇಶದ ಶ್ರೀಮಂತಿಕೆ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಪೂರ್ಣ ಪರಂಪರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ಹೆಮ್ಮೆ ಇದೆ.) ಯೋಚಿಸಿ ನೋಡಿ, ನಮ್ಮಂತ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಭೂಮಿ, ಭಾಷೆ, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳೇ ಸಮೃದ್ಧವಾಸೋರ್ಥ. ಆದರೆ ಪಠ್ಯಪುಸ್ತಕಗಳು ನಮ್ಮ ಪರಂಪರೆಯನ್ನು ದಾಖಲಿಸುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಬದಲಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಕರು ನಮ್ಮ ಭಾಷೆಯ ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಸಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿದ್ದ 'ವೈವಿಧ್ಯಪುರ್ ನರ್ವಾಸೋ' ದ ಬಗ್ಗೆ ತಿರಸ್ಕಾರ ಹುಟ್ಟುವಂತೆ ಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ನಾವು ಸಾರ್ವಕಾಲಿಕವಾಗಿ ಮರೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಿದರು. (Jani ೨೦೧೨:೫; ಇದಕ್ಕೆ ಪೂರಕವಾಗಿರುವ ದಲಿತ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯನ್ನು ನೋಡಿ, ಕೊಠಾರಿ ೨೦೧೩ ಬಿ).

೩. ೧೯೬೦ರ ೧೯೦೭ರ ತನಕ ಗುಜರಾತ್ ದಿಲ್ಲಿಯ ಪ್ರಾಂತ್ಯವಾಗಿತ್ತು ಮತ್ತು ಪಠಾಣ್‌ದಲ್ಲಿ ಈ ಪ್ರಾಂತ್ಯದ ಸರ್ಕಾರ ಕಾರ್ಯಭಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿತ್ತು. ಆಗಿನ ಪ್ರಾಂತೀಯ ರಾಜ್ಯಪಾಲನಾಗಿದ್ದ ಮುಜಫರ್ ಖಾನ್, ಸ್ವತಂತ್ರ ಸುಲ್ತಾನನಾಗಿ ಘೋಷಿಸಿಕೊಂಡು, ಷಾ ಎಂಬ ಬಿರುದನ್ನು ವೀರಪುರದಲ್ಲಿ ೧೯೦೭ರಲ್ಲಿ ಪಡೆದ. ಗುಜರಾತ್‌ನಲ್ಲಿ ಸುಲ್ತಾನನ ಸ್ವಾಯತ್ತ ಆಡಳಿತಕ್ಕಿಂತ ಮುಂಚೆ ಒಂದು ಶತಮಾನಕ್ಕಿಂತಲೂ ದೀರ್ಘವಾದ ಕಾಲಘಟ್ಟವನ್ನು ದಿಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆಸಿತು. ಅಂದಿನಿಂದ ೧೫೩೨ರಲ್ಲಿ ಕಾಲವಾದ ಬಹದ್ದೂರ್ ಷಾನ ತನಕ ಗುಜರಾತ್ ಇದ್ದದ್ದು ಗುಜರಾತ್ ಸುಲ್ತಾನನ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲಿ.

೪. ಆಡುಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಛೇಲಿಯಾರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಲ್ಪಡುವ ಶಿಯಾ ಮುಸ್ಲಿಮರ ಒಂದು ಸಮುದಾಯ ಪತ್ರಿಕೆ ಜಾಪ್ರೀ ಆವಾಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಸೈಯದ್ ಪೀರ್ ಮಶೈಕ್ ಚಿಕ್ಕಿಯವರ ಬರಹಗಳೊಟ್ಟಿಗೆ ಗುರ್ಜರಿಯ ನೂರ್‌ನಾಮಾ, ಮಕ್ತುಲ್‌ನಾಮಾ ಮತ್ತು ಇನ್ನಿತರ ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನಟ್ಟು ನೋಡಿದರೆ ಅವುಗಳ ನಡುವೆ ಇರುವ ಹತ್ತಿರದ ಸಂಬಂಧ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣಿಸುತ್ತದೆ. ಮೊಹರಂ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಶಿಯಾ ಪೀರರ ಪ್ರವಚನಗಳನ್ನು ಗುರ್ಜರಿ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಎಂದರೂ ಮೂರು ವಾರಗಳ ಕಾಲ ಪಠಿಸುತ್ತಾರೆ. ಗುರ್ಜರಿ ಬದುಕಿದೆಯೋ ಅಥವಾ ಸತ್ತಿದೆಯೋ ಎಂಬ ನಿಟ್ಟಿನ ಚರ್ಚೆ ಸಂಕೀರ್ಣವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು

ಸರಳೀಕರಿಸಿ, ಭಾಷೆಗಳು ಹೇಗೆ ಇರುತ್ತವೆ ಅಥವಾ ಹೇಗೆ ತಮ್ಮ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಕುಗ್ಗಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ, ಕೆಲವೊಮ್ಮೆ ಬಲಿಷ್ಠ ಕಥನಗಳಾಗಿ ಮುನ್ನುಗ್ಗುತ್ತವೆ ಎಂಬ ಸತ್ಯವನ್ನು ಮರೆಮಾಚಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.

೫. ಆಡುಭಾಷೆಯ ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಂತೀಯ ವ್ಯತ್ಯಾಸಗಳು ತುಂಬಿರುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಖ್ಯಾತ ಉದಾಹರಣೆ 'ಬರ್‌ಗೊ ಬೋಲಿ ಬದ್ಧೆ' (ಆಡುಭಾಷೆ ಪ್ರತೀ ೧೨ ಮೈಲಿಗೊಮ್ಮೆ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುತ್ತದೆ). ಇಸಾಕಾ ಅವರು ಹೇಳುವಂತೆ ವರ್ತಕ ಸಮುದಾಯಗಳು ತಮ್ಮ ಲೆಕ್ಕಪತ್ರ ಇಡುವ ಭಾಷೆಯ ಪ್ರಭಾವ ಕೂಡಾ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರಬಹುದು. ವನೈನಿ (ಅಂಗಡಿಯವನಿಂದ), ಸರಾಫಿ (ಬ್ಯಾಂಕುಗಳಿಂದ) ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ಶಬ್ದಗಳು ಉಚ್ಚವರ್ಗದ "ಪರಿಶುದ್ಧ" ಗುಜರಾತಿ ಎಂಬ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಪಲ್ಲಟಗೊಳಿಸುತ್ತವೆ. ದಿಲೀಪ್ ಛವನ್ (೨೦೧೩) ರವರು ಚರ್ಚಿಸುವಂತೆ ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿಯ ಶ್ರೇಣೀಕರಣವನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಗಳು ಮುತುವರ್ಜಿಯಿಂದ ಕಟ್ಟಿಕೊಟ್ಟವು. ಈ ರೀತಿಯ ಸಾಮ್ಯತೆಗಳು ಭಾರತೀಯ ವಿವಿಧ ಭಾಷಾ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ಸಂಭವನೀಯ. ಏಕೆಂದರೆ ಸಾಧು ಮತ್ತು ಚಾಲ್ತಿಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆ (ಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗಗಳ ಸಾಂದರ್ಭಿಕ ಭಾಷೆ/ಉಚ್ಚ ವರ್ಗದ ಮತ್ತು ಆಡುಮಾತಿನ ಉಕ್ತಿ) ಗಳ ಸುತ್ತ ಚರ್ಚೆಗಳು ಭಿನ್ನ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿ ತೋರಿಸಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಅವು ಕೆಲವು ವರ್ಗಗಳ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯನ್ನು ಕಾಯ್ದು ಅವರು ನಂಬಿರುವ ಶ್ರೇಣೀಕೃತ ಆವೃತ್ತಿಯನ್ನು ಮಾತ್ರ ದೃಢಗೊಳಿಸಿವೆ.

೬. ಗಾಂಧಿಗೆ ಶ್ರೇಣೀಕರಣದಲ್ಲಿ ನಂಬಿಕೆ ಇದ್ದದ್ದರಿಂದ ಭಿನ್ನ ಕಾಗುಣಿತಾಕ್ಷರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಹನೆ ಇತ್ತು (ನೋಡಿ, ಬಿ. ಸೆಬಾಸ್ಟಿಯನ್: ೨೦೦೯). ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ವಿವಿಧ ಸಮುದಾಯಗಳ ಕೊಡುಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯಿಂದ ಬೆಳೆದು ಬಂದದ್ದು ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಾಂಧಿ ಭಿನ್ನಾಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರು.

೭. ಇದನ್ನು ನೋಡಿ: ಎಂ.ಕೆ. ಗಾಂಧಿ. 'ಗುಜರಾತಿ ಭಾಷಾ ವಿಷಯ ಕ್ರೈಂಕ್ ವಿಚಾರ್' ಸಂ. ವೀರಚಂದ್ ಧರಮ್‌ಶಿ. ನವನೀತ ಸಮರ್ಪಣ್, ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೨೦೦೫, ೪೯.೫೨.

೮. ಪ್ರಾಸಂಗಿಕವಾಗಿ, ಹತ್ತೊಂಬತ್ತನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಟಿ.ಸಿ. ಹೋಪ್ ಎಂಬ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅಧಿಕಾರಿ ಶಾಲಾಮಕ್ಕಳ ಪಠ್ಯ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತುತಗೊಳಿಸುವ ಕ್ಷಿಪ್ರ ಪ್ರಯತ್ನದ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯ ಅಂಗವಾಗಿ 'ಹೋಪ್ ವಚನಮಾಲಾ' ೧೯೬೦ರಲ್ಲಿ ಚಾರಿಗೆ ಬಂದಿತು. ಹೋಪ್‌ರವರ ಪ್ರಕಾರ ಅನುವಾದ ಎಂಬುದು ತಪ್ಪುಗಳ ಆಗರವಾಗಿದ್ದರಿಂದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಮರಾಠಿಯಿಂದ ವಸ್ತುವನ್ನು ಅನುವಾದ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಪಠ್ಯಗಳನ್ನು ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲೇ ರಚಿಸಬೇಕು ಎಂಬ ನಿಲುವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸಿದನು (ರಜನಿ, ೨೦೧೪).
೯. 'ಗುಜರಾತಿನ ಬಹಳಷ್ಟು ಮುಸಲ್ಮಾನರು ಮಾತನಾಡುವುದು ಗುಜರಾತಿಯಲ್ಲಲ್ಲ, ಬದಲಾಗಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿಯಲ್ಲಿ. ಪಶ್ಚಿಮ ಹಿಂದಿಯ ಅಧ್ಯಾಯಗಳಲ್ಲಿ ಅವರ ಭಾಷೆಯ ಪುರಾವೆಗಳು ಹೇರಳವಾಗಿ ದೊರಕುತ್ತವೆ. ಮತಾಂತರಗೊಂಡು ಹಿಂದೂಗಳಾದ ಮೂಲ ಬುಡಕಟ್ಟಿನ ಜನಗಳು ಕೂಡ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಿತ ವರ್ಗದ ಜನರು ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಹಿಂದೂಸ್ಥಾನಿ (ಅದರ ಮೂಲಕ ಅರೇಬಿಕ್ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್) ಶಬ್ದಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುವ ಸಾಧಾರಣ ಗುಜರಾತಿಯನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಾರೆ. ಗುಜರಾತಿ ಮಾತನಾಡುವ ಅನಕ್ಷರ ಮುಸಲ್ಮಾನರು ತಮ್ಮ ನೆರೆಹೊರೆಯ ಅಶಿಕ್ಷಿತರು ಬಳಸುವ ಉಪಭಾಷೆಯನ್ನೇ ಬಳಸುತ್ತಾರೆ' (೧೯೦೮:೪೩೬-೪೩೭). ಶತಮಾನಗಳಿಂದ ಗುಜರಾತಿನ ಭಿನ್ನ ಮುಸ್ಲಿಂ ಸಮುದಾಯಗಳು ಗುಜರಾತಿಯ ಶ್ರೀಮಂತ ಆವೃತ್ತಿಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಬಂದಿವೆ. ಕಣ್ಣಿಗೆ ರಾಚುವ ವೈರುಧ್ಯವೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲ ಮುಸ್ಲಿಮರೂ ಮಾತನಾಡುವ ಭಾಷೆಗಳ ಸಾಮಾನ್ಯೀಕರಣದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ಊಹಾತೀತ ತಪ್ಪುಗಳು ಜರುಗುತ್ತಿವೆ. ದುರದೃಷ್ಟವೆಂದರೆ, ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಗಂಭೀರ ಸಂಶೋಧನೆಯೂ ಈತನಕ ನಡೆದಿಲ್ಲ.
೧೦. ಬೋರ್ಡ್ ಪರೀಕ್ಷೆಯಿಂದ ತಮಿಳು, ಉರ್ದು, ಮರಾಠಿ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಹಾಕಿ ಗುಜರಾತಿ, ಹಿಂದಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡುವ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದ ತೀರ್ಮಾನದ ವಿರುದ್ಧ ಹೂಡಿದ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಅರ್ಜಿಗೆ ಉತ್ತರಿಸುತ್ತಾ, ಗುಜರಾತ್‌ನ ಪ್ರೌಢ ಮತ್ತು

ಉನ್ನತ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಂಡಳಿ ಈ ಕೆಳಗಿನಂತೆ ತನ್ನ ನಿಲುವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟಪಡಿಸಿತು: 'ನಮ್ಮ ವಿದ್ಯಾಮಂಡಳಿ ನಂಬಿಕೆಯಿರಿಸುವ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆ ಸಿದ್ಧಪಡಿಸುವವರು/ಅನುವಾದಕರು ಗೌಪ್ಯತೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸಿಗುವುದು ದುರ್ಲಭ. ಆ ಅನುವಾದಕರು/ಶಿಕ್ಷಕರು ಒಂದು ವೇಳೆ ಪ್ರಶ್ನೆಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಸೋರಿಕೆ ಮಾಡಿದರೆ, ಲಕ್ಷ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಭವಿಷ್ಯದೊಂದಿಗೆ ಚೆಲ್ಲಾಟವಾಡಿದಂತಾಗುತ್ತದೆ.' (ನೋಡಿ ಶಂಶಾದ್ ಪಠಾನ್ Vs ಗುಜರಾತ್ ರಾಜ್ಯ, ೨೦೧೧ರ ಪಿ.ಐ.ಎಲ್.ಸಂಖ್ಯೆ ೧೬೭).

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಮಿಥುನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ ಮತ್ತು ದೀಪಾ ಆರ್.ಪಿ.

References

- Eley, Geoff and Roger Grigor Suny (1996) ed. *Becoming National: A Reader*. New York: Oxford University Press.
- Elliot, Henry Miers and John Dowson (1866–67). *The History of India: As told by its own Historians*. Vol. 1. Trübner and Company, 1866–67.
- Gandhi, M.K. 1967. 'Foreword'. Munshi, K.M. *Gujarat and its Literature: From Early Times to 1852*. Mumbai: Bharatiya Vidya Bhavan, pp. v–vi.
- Grierson, G.A. (1927). *Linguistic Survey of India*. Vol. 1 (Part 1). Delhi: Low Price Publication.
- . (1908) *Linguistic Survey of India*. Vol. IX. Part II. Delhi: Low Price Publications.
- Isaka, Riho (2002) 'Language and dominance: The debates over the Gujarati language in the late nineteenth century', *South Asia: Journal of South Asian Studies*, 25: 1, 1–19.
- Jani, Manishi (2012) ed. 'Koni Koni Chhe Gujarati?' *Lekhane Lekhan*, 51, October Ahmedabad.
- Jhaveri, K.M. (1945). *Farsi Grantho*. Ahmedabad: Gujarati Vernacular Society.

Kaviraj, Sudipta (2010). *The Imaginary Institution of India*. New Delhi: Permanent Black.

Kothari, Jayant (2011). *Bhashaparichay Ane Gujarati Bhashanun Swarup*. Ahmedabad: Gurjar Granthratna Karyalaya.

Kothari, Komal (1973). *Monograph on Langas: A Folk Musician Caste of Rajasthan*. Jodhpur: Rupayan Sansthan.

Kothari, Rita (2013a). *Memories and Movements: Borders and Communities in Banni, Kutch*. New Delhi: Orient Blackswan.

— (2013b). 'Caste in a Casteless language: English as a language of "Dalit" expression', *Economic and Political Weekly*, XLVIII (39).

— (2013c). 'Response', *Translation Studies*, September, Routledge Journal, U.K.

NMML Occasional Paper

Questions in and of Language 27

— (forthcoming) 'Names are for other people's languages', in Ahmed

Ankit and Said Faiq (eds), *Revisiting Language and Translation in India*, Cambridge: Scholars Publishing.

Madani, Saiyed Zaheeruddeen (1981). *Sukanvraan-e-Gujarat: Poets of Gujarat*. New Delhi: Directorate Urdu Bureau.

Mehta, Ila Arab. *Vaad (Fence)*. Gurjar Granthratna Karyalaya. 2011, trans. Rita Kothari (Zubaan, forthcoming).

Merrill, Christi (2009) *Riddles of Belonging: India in Translation and Other Tales of Possession*. Fordham Publishing.

Mir, Farina (2010). *The Social Space of Language: Vernacular Culture in British Colonial Punjab*. University of California Press.

Mitchell, Lisa (2009). *Language, Emotion, and Politics in South India: The Making of a Mother Tongue*. Bloomington: Indiana University Press.

Munshi, K.M. (1967). 'Introduction'. *Gujarat and its Literature: From Early Times to 1852*. Mumbai: Bharatiya Vidya Bhawan.

pp. xi–xxix.

- Naregal, Veena. (2001). *Language Politics, Elites, and the Public Sphere*. Orient Blackswan.
- Naik, Chhotubhai. 'Gujari Bhasha'. *Svadyaya IV*. (3): 268–285.
- , (1954, 1955), 'Gujarati par Arabi-Farsi nee Asar', Part I and II, Gujarat Viday Sabha, Amdavad.
- Neelkanth, Ramabhai (1953). *Bhadrambhadrā*. Ahmedabad: Gurjar Granthratna Karyalaya,.
- Ramaswamy, Sumathi (1993). 'En/gendering Language: The Politics of Tamil Identity'. *Comparative Studies in Society and History*, 35 (4): 683–725.
- Rajani, Vyas (2014). 'Peheli Gujarati Vachanmala Angreje Taiyar Karavi Hati'. *Navgujarati Samay*. 16 June 2014.
- Renan, Ernest (1990). 'What is a Nation?' *Nation and Narration*. Ed. Homi K. Bhabha. London: Routledge, pp. 8–22.
- Sarangi, Asha (2006). 'Ambedkar and the Linguistic States: A Case for Maharashtra', *Economic and Political Weekly* 41 (No. 2), January. 151–157.
- NMML Occasional Paper
28 Rita Kothari
—— (2009a). 'Enumeration and the Linguistic Identity Formation in Colonial India'. *Studies in History*, 25(2): 197–227.
——. (2009b). *Language and Politics in India*. New Delhi: Oxford University Press.
- Sebastian B. (2009). 'Gandhi and the Standardisation of Gujarati', *Economic and Political Weekly*, 44(31), August, 94–101.
- Shamshad Pathan vs State of Gujarat. No. 167. Supreme Court. 2011.
- Sharma, Sunil (2005). 'Urdu and Persian Scholarly Publishing in Contemporary Gujarat', *The Annual of Urdu Studies*, pp. 296–300.
- Shastri, K.K. (1949). *Gujarati Bhasha*. Trans. K.K. Shastri. Mumbai: Forbes Gujarati Sabha.
- Sheikh, Samira (2010). *Forging a Region: Sultans, Traders, and*

Pilgrims in Gujarat 1200–1500. New Delhi: Oxford University Press.

Vyas, Shveta (2013). 'Writing Fiction, Living History: Kanhaiyalal Munshi's Historical Trilogy', *Modern Asian Studies*, July, pp. 1–21.

Yagnik, Achyut and Suchitra Sheth (2005). *The Shaping of Modern Gujarat: Plurality, Hindutva, and Beyond*. India: Penguin Books.

Yashaschandra, Sitanshu (2003). 'From Hemacandra to Hind Svaraj', in Pollock Sheldon. *Literary Cultures in History: Reconstructions from South Asia*. Berkeley: University of California Press, 567–611.

Zutschi, Chitralekha (2003). *Languages of Belonging: Islam, Regional Identity and the Making of Kashmir*, Permanent Black.

* * * * *

ಕೇರಳದ ಭಾಷಾಂತರಿಕೆ : ಮಲಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷೀಯತೆ

— ಜೋಸೆಫ್ ಕೊಯಿಪಲ್ಲಿ

ನಾಗರಿಕತೆಯು ಬೆಳೆದಂತೆಲ್ಲಾ ಅದು ಅತಿ ದೊಡ್ಡ ಮಾನವ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ನಾಗರಿಕಗೊಳ್ಳುವ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ಅದು ಒಂದು ಭಾಷೆಯ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುತ್ತದೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಅದು ಸಮಾಜಗಳಿಂದ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಗುರುತಿನ (ಐಡೆಂಟಿಟಿ) ಸೂಚಕಗಳನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಂತಹ ಭಾಷೆಗಳು ಸಮುದಾಯಗಳೊಡನೆ ಇರಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ನಂಟನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ನೆಲೆಗೆ ಒಯ್ಯುವ ಮೂಲಕವೇ ತಮ್ಮ ಹೊಸ ಗುರುತುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಭಾರತದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ಹಿಂದೆ ಇದ್ದ ಪಾಲಿ, ಸಂಸ್ಕೃತ ಮತ್ತು ಪರ್ಷಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಂತೆಯೇ ದೇಶೀಕೃತವಾದ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಸೊಗಡಿನ ಇಂಗ್ಲಿಷು ಎಲ್ಲ ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳ ನಂಟನ್ನು ಬೆಳೆಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಇದರಿಂದ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಯಜಮಾನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದು, ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವುದು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸುಲಭವಾದ ದಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಇದು ಅನುವಾದದ ಗುಣಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಆತಂಕವನ್ನು ತಂದೊಡ್ಡಿದೆ. ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕಿಂತ, ಯಜಮಾನ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಮಾಣ ಬಹಳಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿರುವುದರಿಂದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏರುಪೇರುಗಳನ್ನು ಉಂಟುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಶಬ್ದಭಂಡಾರ ಆಧಾರಿತ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಪದಪ್ರಯೋಗ ಸಂಗ್ರಹವನ್ನು ಅವಲಂಬಿಸುವ ಯಂತ್ರ ಅನುವಾದ ಅನುಸರಿಸುವ ಕೇವಲ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಮಾಹಿತಿಯ ಪದಶಃ ಬದಲಾವಣೆಗಿಂತಲೂ ಅನುವಾದವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನದನ್ನು ಬಯಸುತ್ತದೆ.. ಹಲವು ಕ್ರಿಯಾಕೌಶಲ್ಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ಸಮಾನಾರ್ಥಕಗಳ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಸೂಚಿತಾರ್ಥಗಳ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ, ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಮುಂದಿರಿಸುವವರ ವಾದವು, ಇಲ್ಲಿನ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಗೆ ಒದಗುವ ಗಂಭೀರ ಅಪಾಯವನ್ನು ಗಮನಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಒಂದೆಡೆ, ಒಂದು ಭಾಷೆಯೊಡನೆ ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆಯು ಬಹುಭಾಷೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವಣ ನಂಟನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೊಂದೆಡೆ ಬೇರೆ ಹೊರಗಿನ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಸಂಪರ್ಕವನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸುವ ಮೂಲಕ, ಬಹುಭಾಷೀಯ ಪರಿಸರವನ್ನೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುತ್ತಿರುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ವ್ಯಾಪಕ ಸಂಪರ್ಕಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾದ ಭಾಷೆ, ನಾಡಿನ ಏಕತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುವ ಭಾಷೆ, ವಿದೇಶಿ ಭಾಷೆ, ಚಾಗತಿಕವಾದ ಭಾಷೆ, 'ಯಾವುದೋ ಒಂದು ಸಂದರ್ಭಕ್ಕೆ ಬದ್ಧವಾಗದ ಭಾಷೆ' ಎಂದೆಲ್ಲಾ ವಿಭಿನ್ನವಾಗಿ ಬಣ್ಣಿಸುವ ಮೂಲಕ ಅದರ ಯಾಜಮಾನ್ಯಕ್ಕೆ ಮಣೆ ಹಾಕಿ ನಾಡಿನ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಮಹತ್ವವನ್ನು ಕುಂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ. ಯೂರೋಪಿನ ಒಕ್ಕೂಟದಲ್ಲಿ, ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾಷೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಪರಿಶೀಲಿಸುತ್ತಾ ಗಾಜೋಲ್ ಮತ್ತು ಗ್ರಿನ್ ಅವರು "ಒಂದು ಬಹುಭಾಷೀಯ ಅನುವಾದವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದ ಆಳ್ವಿಕೆಯೇ ಹೆಚ್ಚು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮ್ಮತ" ಎಂದು ಸೂಚಿಸಿದ್ದಾರೆ. (೧೦೪). ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯ ವ್ಯವಹಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತು ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಉಪಯುಕ್ತವಾದರೂ, ಅದು ಯಾವುದೇ ಭಾಷೆಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಲಾರದು. ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳು ಪರಸ್ಪರ ವಿಭಿನ್ನವಾದ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ಗುರುತುಸೂಚಕ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ (ಹೌಸ್ ೩೭೫). ಯೂರೋಪಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯು, ಸರಿಸುಮಾರು ಭಾರತವನ್ನು ಹೋಲುತ್ತದೆ. ಅಲ್ಲದೆ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇರಳವು ಭಾರತದ ಕಿರು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಏಕ ಭಾಷಿಕ ಆಳ್ವಿಕೆಯು ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ಸಮುದಾಯಕ್ಕೆ ನೆರವಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಂತಹ ಆಳ್ವಿಕೆಗೆ ತಗಲುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ದುಭಾಷಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸ್ವಾಗತಾರ್ಹ ಎನಿಸುತ್ತವೆ. (ಹೌಸ್ ೩೭೫).

ಮೆಕಾಲೆಯ ಟಿಪ್ಪಣಿಯಲ್ಲಿ (೧೮೩೫) ವ್ಯಕ್ತವಾಗುವ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಗುರಿಯು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಭಾರತವನ್ನು ವಿಭಜಿಸುವುದೇ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ಒಂದು ಹಳೆಯ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ಅನಂತರ ಬಂದ ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗವು (೧೯೪೮) ಇಂಗ್ಲಿಷು ಜನರನ್ನು ಎರಡು ಭಾಗವಾಗಿ ವಿಭಜಿಸುತ್ತದೆಂದು; "ಆಳುವವರು ಕೆಲವೇ ಕೆಲವರು ಮತ್ತು ಆಳಲ್ಪಡುವವರು ಹಲವರು. ಒಬ್ಬರು ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡಲಾಗದ, ಕೇಳಿ ಅರಿತುಕೊಳ್ಳಲಾಗದ

ಸಂದರ್ಭವನ್ನು ಹುಟ್ಟುಹಾಕುತ್ತದೆ' ಎಂದು ಹೇಳಿದೆ. “ಬಂಡವಾಳಕ್ಕಾಗಿ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಹಕರಿಗಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಜಾಗತಿಕ ಸ್ಪರ್ಧೆಯಲ್ಲಿ ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಪದವೀಧರರನ್ನು ಸಜ್ಜುಗೊಳಿಸಲು ಭಾರತವು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಹೋದಂತೆ ಒಳಗಿನಿಂದ ಹೊರಹೊಮ್ಮುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ ಮತ್ತು ರಾಜಕೀಯ ಒತ್ತಡಗಳಿಂದಾಗಿ ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಬಳಸುವ ಸಂದರ್ಭಗಳು ಹೆಚ್ಚುತ್ತವೆ ಎಂದು ಕೂಡ ಗಮನಿಸಲಾಗಿದೆ, (ಹಂಟಿಂಗ್ಟನ್ ೬೨-೬೩). ಈ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದನೆಯ ಮಹಾಯುದ್ಧದ ಕೊನೆಯ ವೇಳೆಗೆ ರಾಜ ಪ್ರಭುತ್ವದಿಂದ ಕ್ರಮೇಣವಾಗಿ ಸರಿದು ತಾತ್ವಿಕ ನೆಲೆಯ ದೇಶಗಳಾಗಿ ಬದಲಾದ ಯೂರೋಪಿನ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ರಾಷ್ಟ್ರವಾದವು ತಲೆ ಎತ್ತಿದ್ದನ್ನು ಗಮನಿಸಬೇಕು. ಮೆಕಾಲೆ ಅಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೆ, ವಸಾಹತು ಆಳ್ವಿಕೆಯ ಭಾಗವೇ ಆಗಿದ್ದನು. ಭಾರತೀಯ ಶಿಕ್ಷಣ ಆಯೋಗವು ಆ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ವಿಶ್ವ ದೃಷ್ಟಿಕೋನದಿಂದ ಹೊರಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಹಾಗಾಗಿ ಬದಲಾದ ಪರಿಸರದ ಸ್ವರೂಪವನ್ನು ಗ್ರಹಿಸುವುದು ಆಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂದಿನಿಂದ, ಭಾರತೀಯ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷಾಗೊಂದಲದಲ್ಲಿ ಸಿಲುಕಿಕೊಂಡಿತು. ಭಾಷಾವಾರು ರಾಜ್ಯಗಳ ರಚನೆಯು ಇದನ್ನು ಮತ್ತಷ್ಟು ಉಲ್ಬಣಗೊಳಿಸಿದೆ.

ಕೇರಳದ ಜನರನ್ನು ಮಲಯಾಳಿ (ಮಲಯಾಳಿ ಭಾಷಿಕ) ಎಂದು ಗುರುತಿಸಿದ್ದು ಕೇರಳದ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಸ್ಥಿತಿಗತಿಯ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನು ಬೀರಿದೆ. ಅವರು ವ್ಯಾಪಕ ಸಂವಹನದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಜಾಗತಿಕ ಮತ್ತು ಇತರ ಭಾರತೀಯ ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳೊಡನೆ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯದ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯೊಡನೆ ಸದಾ ಸಂಘರ್ಷದಲ್ಲಿ ಇರುವಂತೆ ಮಾಡಿದೆ. ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯು ಒಂದು ಸಹಜ ಭಾಷೆ. ಭಾರತದ ೧.೨% ವಿಸ್ತೀರ್ಣ ಮತ್ತು ೨.೨೬% ಜನಸಂಖ್ಯೆಯುಳ್ಳ ಮತ್ತು ಅಸಹಜವೆನಿಸುವಷ್ಟು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ವಲಸೆ ಹೋದವರನ್ನು (ಡಯಾಸ್ಪೋರಾ) (ರಾಜ್ಯದ ಒಳಗೆ ೩.೨ ಮಿಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ಹೊರಗೆ ೪ ಮಿಲಿಯನ್ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಮತ್ತು ೪ ಮಿಲಿಯನ್ ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ) ಹೊಂದಿರುವ ಚಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯವಾದ ಕೇರಳ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ತಾನು ಬಳುವಳಿಯಾಗಿ ಪಡೆದಿರುವ ಬಹುತ್ವವನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿರುವ ಬಗೆಯು ಶೋಚನೀಯವಾಗಿದೆ. ಭಾಷಿಕ ಗುರುತು ಮತ್ತು ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಮಿಕ್ಕ ರಾಜ್ಯಗಳಿಗೆ ಬಹಳ ಭಿನ್ನವಾಗಿಲ್ಲದಿದ್ದರೂ, ಕೇರಳವು ಬಹಳ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬಹು ಜನಾಂಗೀಯ ಹಾಗೂ ಬಹು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯುಳ್ಳ ಸಂಕೀರ್ಣ ಇತಿಹಾಸವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಈ ಅಂಶವು ಈ ನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ

ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಮಹತ್ವವನ್ನು ನೀಡುತ್ತದೆಯಾದರೂ ಅದರೊಡನೆಯೇ ಆ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯು ಹೆಚ್ಚು ದಬ್ಬಾಳಿಕೆಗೂ ಕಾರಣವಾಗಿದೆ.

ಎಲ್ಲ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು, ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಸಂದೇಶಗಳನ್ನು ಬಹುಭಾಷೀಯವೆಂದು ಈಗ ಗ್ರಹಿಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ. (ಮಯಲೆಟ್ಸ್‌ಅಂಡ್ ಸರ್ಬನ್ ೧) ೩.೬% ಕೇರಳದೊಳಗಿನ ಮಲಯಾಳೇತರ ಭಾಷಿಕರು ಮತ್ತು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬಂದು ನೆಲಸಿರುವ ಹಾಗೂ ಇತರ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಡುವ ೧% ಜನರನ್ನು ರಾಜ್ಯದ ಯಜಮಾನ ಭಾಷೆಯಾದ ಮಲಯಾಳಂನೊಂದಿಗೆ ಸಮೀಕರಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸಾಗರೋತ್ತರ ಸಾಂಬಾರು ಪದಾರ್ಥ ವ್ಯಾಪಾರ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ದಾಖಲಾಗಿರುವಂತೆ ಕೇರಳವು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆಯನ್ನು ಸಮರ್ಥವಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳ ಮೂಲಕ ನಿರ್ವಹಿಸಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುವಾದ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳು ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೂ ಈ ನಿಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಹೆಜ್ಜೆಗಳು ಕೊರತೆಗಳನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುವಂತಿವೆ. ಅನುವಾದವೆಂದರೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಗೆ ಇನ್ನೊಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿಸುವುದೆಂದು ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಎಂದರೆ ಎರಡು ಅಥವಾ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳ ಸಹ ಅಸ್ತಿತ್ವ (ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ, ಬರಹ ಅಥವಾ ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ) (ಗಟ್ಜನ್ ೧೮೨) ಎಂದು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ, ಕೇರಳದ ಅನುವಾದ ನೀತಿಯು ಬಹುತೇಕ ಭಾಷಾ ಯಾಜಮಾನ್ಯವನ್ನೇ ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವಂತಿದೆ.

ಅನುವಾದವನ್ನು ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಆದರೆ ಈಗ ಯಜಮಾನ ಭಾಷೆಯ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಏಕಮುಖ ಅನುವಾದಗಳು ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳ ಸದ್ವಿಲ್ಲದ ಹಂತಕ ಎನ್ನಬಹುದು. ಏಕಮುಖವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಅನುವಾದದಿಂದಾಗಿ ಆಗುತ್ತಿರುವುದೇನು? ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದಾಗಿ ಜಗತ್ತಿನ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳು ನಾಶವಾಗಿವೆ; ಹಿಂದಿ ಮತ್ತು ಭಾರತದ ಹಲವು ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳಿಂದಾಗಿ ಹಲವು ಭಾಷಾ ಸಮುದಾಯಗಳು ಚಹರೆ ಕಳೆದುಕೊಂಡಿವೆ. ಕೆಲವು ವರ್ಷಗಳ ಹಿಂದಿನ ವರದಿಯಂತೆ ಭಾರತವು ೧೯೬ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಯುನೆಸ್ಕೋ ಮಂಡಿಸಿದ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಳೆದುಕೊಂಡ ದೇಶಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲ ಸ್ಥಾನಗಳಿಸಿದೆ. ಬಹುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬಹುವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಆಧಿಪತ್ಯದ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಕ್ರಮಿಸಲು ಒಂದು ಇನ್ನೊಂದರೊಂದಿಗೆ ಸೇಣಸಾಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ (ಇವನ್-ಜೋಹರ್, ದಿ ಪೊಸಿಷನ್ ಆಫ್ ಟ್ರಾನ್ಸ್ಲೇಟೆಡ್ ಲಿಟರೇಚರ್ಸ್ ವಿತನ್ ದಿ ಲಿಟರರಿ ಪಾಲಿಸಿಸ್ಟಂ). ಈ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯಲ್ಲಿ ತಮಗಿಂತ ದೊಡ್ಡ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರ ಕಾದಾಡುವ ಭರದಲ್ಲಿ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳು

ತಮ್ಮ ಜಾಗವನ್ನು ಕಾಯ್ದುಕೊಳ್ಳಲು ತಮಗಿಂತ ಚಿಕ್ಕ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ನುಂಗಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯು ಹಲವಾರು ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆಯಾದರೂ ಜಾಗತಿಕವಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಹಿಂದಿಯೊಂದಿಗೆ ಮತ್ತು ಸ್ಥಳೀಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳೊಂದಿಗೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಸೇನಾಟದಲ್ಲಿದೆ. ತನ್ನ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯನ್ನು ನಿರ್ವಹಿಸಲಾಗದ ಕೇರಳದ ವೈಫಲ್ಯಕ್ಕೆ ಅದರ ರಾಜಕೀಯ ಸಂಕಲ್ಪದ ಕೊರತೆ, ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಶಿಕ್ಷಣದ ಕುರಿತಾಗಿ ಅಸಮರ್ಪಕ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಮತ್ತು ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಾಗೂ ಆಧುನಿಕತೆಯ ಒತ್ತಡಗಳೇ ಕಾರಣಗಳೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು.

ವಿಶ್ವದ ಇತಿಹಾಸದಲ್ಲಿ ಅತ್ಯಂತ ವಿನಾಶಕಾರಿ ಯುದ್ಧಗಳು ಕಂಡಬಂದ ೧೮೮೦ನಿಂದ ೧೯೪೫ರ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಭಾಷೆಯೊಂದಿಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರುತನ್ನು ಸಮೀಕರಿಸುವ ಮೂಲಕ ದುರ್ಬಲವಾದ ಹಾಗೂ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಪ್ರಬಲ ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯು ದೊಡ್ಡ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದೆ. ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ದೇಶಗಳನ್ನು ಬೆಸೆಯುವ ಮೂಲಕ ಭಾಷಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದವು ಬೆಳೆಯುತ್ತ ಬಂದಿದೆ. ಒಂದು ದೇಶದ ಪ್ರಜೆ ಎಂದಾದರೆ ಆ ದೇಶದ ಭಾಷೆಯ ಶುದ್ಧರೂಪವನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯುವ ಹೊಣೆಯನ್ನು ಹೊರಲೇ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬ ಒತ್ತಡವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ **ಒಂದು ದೇಶ, ಒಂದು ಭಾಷೆ** ಎಂಬ ಸಿದ್ಧಾಂತ ಬೆಳೆದುಬರುವಂತಾಗಿದೆ.

ಭಾರತದ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಆಕ್ಸ್‌ಫೋರ್ಡ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಡಿಕ್ಷನರಿ ಸ್ವೀಕೃತ ಉಚ್ಚಾರಣೆ, ಡೇನಿಯಲ್ ಜೋನ್ಸ್ ಅವರ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪ್ರನನ್ಸಿಯೇಷನ್ ಡಿಕ್ಷನರಿ, ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಇತ್ಯಾದಿಗಳಿಗೆ ನೀಡಿರುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯು ವಸಾಹತು ದೇಶಗಳು ಅಗತ್ಯಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ವಿಧೇಯತೆಯನ್ನು ತೋರುವುದಕ್ಕೆ ನಿದರ್ಶನವಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ಏಕಭಾಷೀಯತೆ ಹಾಗೂ ಏಕಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಬಹುಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆಯೇ, ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಬಹುತ್ವ ಭಾಷಿಕ ಬಹುತ್ವಗಳಿಗೆ ಮನ್ನಣೆ ಬಂದಿದೆ. ಇವುಗಳನ್ನು ಹೆಮ್ಮೆಯ ಸಂಕೇತಗಳೆಂದು ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಹೊರತು ಬೇಡದ ಭಾರ ಎಂದು ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಹಾಗೂ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ, ಐಡೆಂಟಿಟಿ ಸಂರಚನೆ ಕುರಿತಾದ ಈಚಿನ ಸಂಶೋಧನೆಗಳು ಬದಲಾಗದ ಗುರುತುಗಳನ್ನು, ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳ ಅನನ್ಯತೆಯನ್ನು ನಿರಾಕರಿಸುತ್ತಿವೆ. ಏಕಭಾಷಾ ಸಂಸ್ಕೃತಿಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಆದರ್ಶೀಕೃತ ಸಂರಚನೆಗಳಾಗಿ ಗುರುತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ ಮತ್ತು 'ಹೊಸ' ಅಲೆಮಾರಿ ನಾಗರಿಕರನ್ನು, ಶಾಶ್ವತ (ಸ್ವಯಂ) ಅನುವಾದದ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿರುವ, ಮತ್ತು ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಸದಾ

ವ್ಯವಹರಿಸುವ ಬಹುಭಾಷಿಕರೆಂದು ಚಿತ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. (ಆರ್ ಮೇಯಲರ್ಚ್ ೧). ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಯೂರೋಪಿನ ದೇಶಗಳು ಪರಿಪೂರ್ಣ ಭಾಷೆಯೊಂದು ಇರುವುದೆಂಬ ಮತ್ತು ಎದುರಿಗಿರುವ ಒಳನುಡಿಗಳ ಮಿತಿಗಳನ್ನು ಮೀರಿದ ಆದರ್ಶೀಕೃತ ರೂಪವೊಂದು ಇರುವುದೆಂಬ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಆಧರಿಸಿ ಬೆಳೆಸಿಕೊಂಡ (ಹಾಬ್ಸ್‌ವರ್ಮ್ ೫೨) ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತೆಯು ಮಾಡಿದ ಗಾಯಗಳಿಂದ ಹೊರಬರಲು ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ ಆಗಿ ರೂಪುಗೊಂಡಿವೆ. ದೇಶಗಳು ಅನುವಾದಕ್ಕೆ ನೀಡುವ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿ ಅಲ್ಲಿನ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ಭಾಷಾ ಚಹರೆಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಹೊಂದಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಅರಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ೭೪೨.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿರುವ ಮತ್ತು ೨೪ ಅಧಿಕೃತ ಹಾಗೂ ಬಳಕೆಯಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್‌ನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ೧೨೫೨ ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿರುವ, ೨೨ ಅಧಿಕೃತ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ೧೬೪೨ ಭಾಷಾ ವೈವಿಧ್ಯಗಳಿರುವ ಭಾರತದ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಲಿಸಬಹುದು. ೭೪೨.೫ ಮಿಲಿಯನ್ ಜನರಿರುವ ಮತ್ತು ೨೪ ಅಧಿಕೃತ ಹಾಗೂ ಕಾರ್ಯಗತ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಲಿಪಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ನಾಲ್ಕು ಭಾಷಾ ಪ್ರವರ್ಗಗಳನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಯೂನಿಯನ್ ೨೦೦೫ರಲ್ಲಿ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು (ಯೂರೋಪ್ ಕಮಿಷನ್) ತನ್ನ ಭಾಷೆಗಳ ನಡುವೆ ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ತರ್ಜುಮೆದಾರಿಕೆಗಾಗಿ ತನ್ನ ವಾರ್ಷಿಕ ಸಾಮಾನ್ಯ ಬಜೆಟಿನ ೧% ಅನ್ನು ಅಂದರೆ ೧, ೧೨೩ ಮಿಲಿಯನ್ ಡಾಲರ್ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿತು. ಆದರೆ ಐದು ಪ್ರಮುಖ ಭಾಷಾ ಪ್ರವರ್ಗದ ೪೦೦ಕ್ಕೂ ಹೆಚ್ಚು ಭಾಷೆಗಳಿರುವ ಮತ್ತು ಕನಿಷ್ಠ ಎಂಟು ಲಿಪಿ ಶಾಖೆಗಳ (ಪಟ್ಟನಾಯಕ್) ತನ್ನ ಭಾಷಾ ಬಹುತ್ವ ನಿರ್ವಹಣೆಗೆಂದು ಭಾರತವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಅತಿ ಕಡಿಮೆ. ಈ ಲೆಕ್ಕದಲ್ಲಿ ಭಾರತದ ಎಲ್ಲಾ ರಾಜ್ಯಗಳು ಅನುವಾದಕ್ಕಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದು ಏನೇನೂ ಇಲ್ಲ ಎಂದೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಮೊಘಲರ ಅಥವಾ ಬ್ರಿಟಿಷರ ಆಳ್ವಿಕೆಯಲ್ಲೂ, ಎಂದಿಗೂ ಭಾರತವನ್ನು ಒಗ್ಗೂಡಿಸುವ ಯಾವುದೇ ಸಾಮಾನ್ಯ ಭಾಷೆಯಿರದ ಭಾರತದ ಬಹುಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವಾಸ್ತವದ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ, ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಗುರುತಿನೊಂದಿಗೆ ಒಂದು ಭಾಷೆಯನ್ನು ತಳುಕುಹಾಕುವುದು ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ, ಈ ಅಂಶವು ಬೌದ್ಧ ಧರ್ಮ, ಶಂಕರ, ಭಕ್ತಿ ಚಳುವಳಿ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹೋರಾಟ ಮತ್ತು ತುರ್ತುಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಹೋರಾಟಗಳು ದೂರದ ಕುಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲೂ ಹರಡಲು ತಡೆಯಾಗಲಿಲ್ಲ. ಇಂದು ಹಿಂದಿ ಭಾಷೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಉತ್ತೇಜನವಿದ್ದರೂ, ೫೨ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕಾಲೇಜು

ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೧೨ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬೋಧನಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸಲಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮನ್ನಣೆಗಳಿಸಿಕೊಂಡ ಜ್ಞಾನ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಸ್ನಾತಕ ಪದವಿ ಅಧ್ಯಯನ, ಸಂಶೋಧನೆ, ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಾಂಗಗಳ ಹಂತಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಬಲ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ೫% ಸುಶಿಕ್ಷಿತ ಭಾರತೀಯರು ಬಳಸುವ ಇಂಗ್ಲಿಷು, ಭಾರತದ ಅನುವಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ಕೇಂದ್ರಸ್ಥಾನವನ್ನು ಆಕ್ರಮಿಸಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದಗೊಳ್ಳುವ ರೀತಿಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತಾ ಭಾರತೀಯ ಬಹುಭಾಷಿಕ ಪರಿಸರವನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸುತ್ತಿದೆ. ಕೇರಳ ಭಾರತದ ಒಂದು ಚಿಕ್ಕ ಸ್ವರೂಪವಷ್ಟೇ. ಮಲಯಾಳಿಯಿಂದ ಮತ್ತು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಅನುವಾದದ ಪ್ರಮಾಣವು, ಕೇರಳದ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ನಿರ್ವಹಣೆಯಲ್ಲಿ ಅದರ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಬೆಳಕು ಚೆಲ್ಲುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅದರ ಅನುವಾದ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಗತಿಯನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಕೇರಳದ ಉಪ-ರಾಷ್ಟ್ರೀಯತಾವಾದದ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದದ ನೆಲೆಗಳು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಎತ್ತುವುದು. ಒಂದು ಬಹುಭಾಷೀಯ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಏಕಭಾಷೀಯ ಭಾಷಾ ನೀತಿಯು, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸುವ ಬಹುಸಂಖ್ಯಾತ ರಾಜಕೀಯ ಫ್ಯಾಸಿಸಂನ ಹೇರಿಕೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಒಂದು ಭಾಷಾ ನೀತಿಯು ಅದರ ೪, ೮೪, ೮೫ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ (ಕೇರಳದ ೧.೫% ಜನಸಂಖ್ಯೆ), ರಾಜ್ಯದ ೨% ಇತರೆ ಭಾಷಾ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮತ್ತು ೧% ಇತರೆ ಪ್ರಸರಿತ ಜನರ ಶಿಕ್ಷಣ, ಆಳ್ವಿಕೆ, ನ್ಯಾಯಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಅಧಿಕಾರದ ಹಕ್ಕುಗಳ ಮೇಲೆ ಪ್ರತಿಕೂಲ ಪರಿಣಾಮ ಬೀರುವಾಗ, ಕೇರಳವು ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವ ಹಕ್ಕನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ತನ್ನ ಸಣ್ಣ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂ 'ಭಾಷಾ ಮಸೂದೆಯ (೨೦೧೫)' ಬದಲಿಗೆ ಕೇರಳ ಮಾತೃಭಾಷೆ ಮಸೂದೆಯನ್ನು ರೂಪಿಸಿದ್ದರೆ ಕೇರಳ ರಾಜ್ಯವು ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರ ಭಾಷಾ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ಮನ್ನಿಸಿದಂತಾಗುತ್ತಿತ್ತು.

ಟ್ರಾವಂಕೂರು ರಾಜ್ಯದ ರಾಜಧಾನಿ ಸುತ್ತಲೂ ಆಳ್ವಿಕೆ ಭಾಷೆಯಾಗಿದ್ದ ತಮಿಳಿನ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಗೊಂಡ ಮಲಯಾಳಂ ಆಕ್ರಮಿಸಿದ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಮಿಷನರಿ ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಮುದ್ರಣವು ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಿ ಕೇರಳದ ಆಧುನಿಕತೆಯನ್ನು ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿತು. ಆದರೆ, ಹೀಗಾದಾಗಲೂ ಹಲವು ಸ್ಥಳೀಯ ಹಾಗೂ ಅಧೀನ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಯಿತು. ಕೇರಳದ ಮಿಶಿನರಿ ಶಿಕ್ಷಣವು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ತಳವೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿತು. ಭಾರತದ

ಇತರೆ ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಿರುವಂತೆ ಕೇರಳದಲ್ಲೂ ಇದರಿಂದಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ವಿಜಯವನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು. ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಮಲಯಾಳಂನ ಉತ್ತೇಜನಕ್ಕಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಗೊಂಡ ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರು ವಹಿಸಿದ ಮುತುವರ್ಜಿಯು, ತನ್ನ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸುವ ಅದರ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಪ್ರಯತ್ನಗಳನ್ನು ಮರೆಮಾಚುತ್ತದೆ. ೧೮೬೭, ೧೮೯೦ ಮತ್ತು ೧೯೨೩ರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಬರುವ ಮೂರು ಉದಾಹರಣೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಅಂಶವನ್ನು ನಾವು ಕಾಣಬಹುದು:

ಟ್ರಾವಂಕೂರಿನ ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಬರಹರೂಪದ ವ್ಯವಹಾರವು, ಮುಖದ್ವಾರದಿಂದ ಹಿಡಿದು ಹುಜೂರ್ ನ್ಯಾಯಾಲಯದವರೆಗೆ ಮತ್ತು ಪೌರ ನ್ಯಾಯಾಲಯದಿಂದ ಹಿಡಿದು ನ್ಯಾಯಾಲಯ ಚೌಕಟ್ಟಿನವರೆಗೆ ಎಲ್ಲವೂ ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಭೂಮಿ ನೋಂದಣಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ಸುತ್ತೋಲೆಯಾಗಲಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ವ್ಯಾಪಕರಿಕ ಪತ್ರವಿರಲಿ ಅಥವಾ ವಾಗ್ಧಾನ ಪತ್ರವಾಗಲಿ, ಸಮನ್ಸ್ ಸೂಚನೆ ಅಥವಾ ತೀರ್ಪಿನ ಬರಹವಾಗಲಿ ಎಲ್ಲವೂ ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತೇ ಹೊರತು ಮಲಯ(ಳ)ಂ ಭಾಷೆಗೆ ಸೂಕ್ತವಾದ ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಲ್ಲ (ವಿದ್ಯಸಂಗ್ರಹಂ).

ಎಲ್ಲ ಲಿಖಿತ ವ್ಯವಹಾರಗಳೂ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ನಡೆಯಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆಯು ಇನ್ನೂ ಚಾರಿಯಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬುದು ದುಃಖದ ವಿಷಯವಾಗಿದೆ. ೯೮% ಜನರು ಮಾತನಾಡುವ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದಾಗ, ಸರ್ಕಾರ ಹಾಗೂ ಜನರ ನಡುವಿನ ಅಂತರ ಕಡಿಮೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಜನರ ಪಾಲ್ಗೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತದೆ. ಜನಪ್ರಿಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈಡೇರಿಸುವ ಸರ್ಕಾರದ ಕರ್ತವ್ಯ ಪ್ರಜೆಗಳ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಿ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿಸುವುದಾಗಿದೆ. ನಾವು ಈ ಕುರಿತಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಲವಾರು ಲೇಖನಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಿದ್ದೇವೆ (ನಸ್ತಾನಿ ದೀಪಿಕಾ).

ಕರ್ನಲ್ ಸಾಹೇಬರ ಕಾಲದಲ್ಲೂ ಎಲ್ಲಾ ದಾಖಲೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿದ್ದವು. ಟ್ರಾವಂಕೂರಿನ ರಾಜ್ಯವು ಇಂದು ಶೋಚನೀಯ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವೇ ಇಂಗ್ಲಿಷರಿಗಾಗಿ ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಆಡಳಿತ ಭಾಷೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವುದು ಅಸಂಬಂಧವಾದದ್ದು. ಬ್ರಿಟಿಷ್ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಆಳಲ್ಪಟ್ಟ ಮಲಬಾರಿನಲ್ಲೂ ರಾಜ್ಯಪತ್ರಗಳ ದಾಖಲೆಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿ ಓದಲಾಗುತ್ತದೆ (ನಸ್ತಾನಿ ದೀಪಿಕಾ).

ಮೊದಲ ಎರಡು ದಾಖಲೆಗಳು ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯ ಬದಲು ಮಲಯಾಳಂ ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿ ಬಳಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಮೂರನೆಯದು ತಮಿಳು ಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಕೊಡುವುದರಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತುಂಬಲು ಮುಂದಾದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬದಲಿಗೆ ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ಬಳಸಬೇಕೆಂಬ ಹಂಬಲವನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಮೇಲ್ವರ್ಗದ ಮೇಲ್ಜಾತಿ ಹಿಂದೂಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಕೈಗೂಡಿಸಿದ್ದ

ಕೇರಳದ ಸಂಸ್ಕೃತೀಕರಣಗೊಂಡ ಕ್ರೈಸ್ತರೇ ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಎಲ್ಲ ಮೂರು ವರದಿಗಳನ್ನು ನೀಡಿದವರು ಮತ್ತು ಈ ವರದಿಗಳೇ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಲಿಪಿ ಮಾದರಿಯನ್ನು ಸಿದ್ಧಪಡಿಸಿದ ಬೆಂಜಮಿನ್ ಬೇಲಿಯವರಿಗೆ ಗ್ರಂಥಲಿಪಿಯನ್ನು ಸ್ವೀಕರಿಸುವಂತೆ ಪ್ರೇರೇಪಿಸಿದವು. ಗ್ರಂಥಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಮುದ್ರಣವು, ಗ್ರಂಥ, ವಟ್ಟಳೆತ್ತು, ಕೋಲೆಳತ್ತು, ನಾಗರಿ, ತಮಿಳು, ಕನ್ನಡ, ಅರಬ್ಬಿ, ಸಿರಿಕ್, ಲ್ಯಾಟಿನ್, ಅರಬ್ಬಿಮಲಯಾಳಂ, ಕುರೋಸ್ಸಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಲಿಪಿಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾದ ಹಲವಾರು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷಾ ಕೃತಿಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿತವಾದ ಕೇರಳ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಮತ್ತು ಬಹುಜನಾಂಗೀಯ ಚಹರೆಯನ್ನು ತೋಡದುಹಾಕಿತು.

ಕೇರಳದ ಬಹುಜನಾಂಗೀಯತೆಯು ಅದರ ಬಹುಭಾಷೀಯತೆಯ ಇನ್ನೊಂದು ಸ್ವರೂಪವಾಗಿದೆ. ಪ್ರಾಯಶಃ ೧೮ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಕೇರಳ, ಸುಮಾರು ಹದಿನೈದು ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ಹನ್ನೆರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಲಂಡನ್ನಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಸಂಕೀರ್ಣವಾಗಿತ್ತೆನಿಸುತ್ತದೆ. ಹದಿನಾಲ್ಕನೆಯ ಶತಮಾನದ ಲೀಲಾತಿಲಕಂ, ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬಳಸುತ್ತಿದ್ದ ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳ ಪಟ್ಟಿ ನೀಡುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಅಂದಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಪದ್ಯವಾದ 'ಉನ್ನಿಯಾಡಿ ಚರಿತಂ' ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಬಹುಜನಾಂಗೀಯ ಸಂರಚನೆಯನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ:

ಪಾರೆಳುಮಾರಿಯರ್ ಕನ್ನಡರ್ ಮಾಲವರ್

ಕುಂಜರ್, ವಂಗರ್, ತುಲಿಂಗಜ

ಬಬ್ಬರ್, ಚೋಳಿಯರ್, ಪಾಂಡಿಕಳೋತ್ತಿಯರ್

ಕೊಂಕಣರ್ ಚೋನಕರ್ ಚೀನಾರ್ ತುಲಿಕ್ಕ

ಪ್ರಭೂರುದಿಗಲ್ ನಿಜಭಾಷಾಕಲಾಲ್...

ನಾನಾವಿಧಮಾಯ ಪರದೇಶಿಗಳುಂ ಮಲಯಾಲಿಗಳುಂ...

ಕರ್ನಾಟಕದ ಗೋಕರ್ಣದಿಂದ ತಮಿಳುನಾಡಿನ ಕನ್ಯಾಕುಮಾರಿಯವರೆಗೆ ಹರಡಿದ ಚಾರಿತ್ರಿಕ ನೆಲೆಯ ಕೇರಳದ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಪರಿಸರದಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ನೆಲೆಸಿಗರ ಚಲನವಲನಗಳು ವಿವಿಧ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಯೂರುವಂತೆ ಮಾಡಿದ್ದವು. ೧೯೦೨ರಲ್ಲಿ ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲಾದ POxy೪೧೩ ಎಂಬ ಪ್ಯಾಪಿರಸ್ ಎಂಬ ಕ್ರಿಶ್ ಎರಡನೆಯ ಶತಮಾನದ ಗ್ರೀಕ್ ಬರಹದಲ್ಲಿ ಕೇರಳದ ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಲಿಪ್ಯಂತರಗೊಳಿಸಿ ದಾಖಲು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡ ಇಲ್ಲವೇ ತುಳು ಎಂದು ಹಲವು ಬಗೆಯಲ್ಲಿ ವಾದಿಸಲಾಗಿದೆ. (ಗ್ರೀನ್ ಫೆಲ್ ಅಂಡ್ ಹಂಟ್; ಹಲ್ಜ್; ರೈ; ಶಾಸ್ತ್ರಿ). ಆದರೆ ಇಂದಿಗೂ ಕೇರಳದ ಈ ಪ್ರದೇಶದ ಅಂಚಿನ ಸಮುದಾಯಗಳು ಈ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಆಡುತ್ತಿವೆ.

ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳಿನಿಂದ ಮಲಯಾಳಂ ಬೇರೆಯಾದ ನಂತರ, ಸಂಗಂ ಬರಹಗಳಲ್ಲಿ ತನ್ನ ಭೂತಕಾಲವನ್ನು ಆಧುನಿಕ ತಮಿಳು ಗುರುತಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಆಗ ಮಲಯಾಳಂ ತನ್ನ ಚಹರೆಯನ್ನು ಬೇರೆಡೆ ಹುಡುಕುವುದು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಯಿತು. ಪ್ರಾಚೀನ ತಮಿಳಿನ ಪ್ರಮುಖ ಬರಹಗಾರರಾದ ಇಳಂಗೆರೋ ಅಡಿಕಲ್, ಚೇರಮಾನ್ ಪೆರುಮಾಳ್ ನಾಯನಾರ್ ಮತ್ತು ಕುಲಶೇಖರ ಆಳ್ವಾರ್, ಹಾಗೂ ಹೆಸರಾಂತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಬರಗಾರರಾದ ವರರುಚಿ, ಶಕ್ತಿಭದ್ರ, ಶಂಕರಾಚಾರ್ಯ, ಪ್ರಭಾಕರ, ವಿಲ್ಲಮಂಗಲಂ ಮತ್ತು ಮೇಲ್ಪತೂರ್, ಇವರೆಲ್ಲಾ ಕೇರಳದವರೇ. ಮಲಯಾಳಂ ವೈಚಾರಿಕ ಬರವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸೃಜನಶೀಲ ಬರವಣಿಗೆಯಲ್ಲಿ ಮೊದಲು ಮಿಶನರಿ ಸಂಸ್ಕೃತಕ್ಕೆ ತದನಂತರ, ಮಿಶನರಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅಂಟಿಕೊಂಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಭಾಷಾ ರೂಪಗಳು ಭಾಷೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂನ ಮೇಲೆ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಲಾರಂಭಿಸಿದವು. ಸಂಸ್ಕೃತ ವರ್ಣಮಾಲೆ ಮತ್ತು ಧ್ವನಿ ಸ್ವರೂಪವು ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಹೊಸ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಒದಗಿಸಿತು. ಅದನ್ನು ತಮಿಳಿನಿಂದ ದೂರ ಸರಿಸಿ ಸ್ವತಂತ್ರವನ್ನಾಗಿಸಿತು.

ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳಿಗೆ ಮಲಯಾಳಂ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಬಳಸಲಾಯಿತು. ಇದ್ದುಟದನಿ ಮಹಾಪ್ರಾಣೋಚ್ಚಾರಗಳ ಬದಲು ಅಘೋಷ ದಂತೋಷ್ಪಗ ದನಿಯನ್ನು ಬಳಸುವುದು ಮೊದಲಾಯಿತು. ಪದಗಳ ಕೊನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತರದಂತ್ಯ ದನಿಯನ್ನು (ನ್) ಇರಿಸಲು ಪೆಡುಕವನ್ನು ಬಳಸುವಿಕೆ ಮೊದಲಾಯಿತು. ಕರ್ಮಣಿಯ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯೋಗ, ವಿರಾಮ ಚಿಹ್ನೆಗಳು, ಪದಾಂತರ, ಪದ-ವಿಭಜನೆ, ಖಂಡಗಳು (ಪ್ಯಾರಾ) ವಿವಿಧ ಲಿಪಿ ಮಾದರಿ (ಫಾಂಟ್) ಬಳಕೆ, ಅಡಿಪಟ್ಟಿಗಳ ಬಳಕೆ, ಅಡ್ಡ-ಉಲ್ಲೇಖಗಳು, ಅನುಕ್ರಮಣಿಕೆ, ಗ್ರಂಥಸೂಚಿ, ಚಿಕ್ಕ ಪ್ಯಾರಾಗಳೊಂದಿಗೆ ಭಾಷೆಯ ಅಭಿವ್ಯಕ್ತಿಸ್ಥಿತಿ ಬಳಕೆ, ಚಿಕ್ಕ ವಾಕ್ಯಗಳು ಮತ್ತು ಸರಳ ಪದಗಳು ಇತ್ಯಾದಿ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷಾ ತಂತ್ರಗಾರಿಕೆಯನ್ನು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಲಾಯಿತು. (ವಿ.ಆರ್. ನಾಯರ್ ೫೮೦-೮೨).

ಇಂದಿನ ಮಲಯಾಳಂನ ಸ್ಥಿತಿಯನ್ನು ಮಾತೃಭೂಮಿ ಡೇಲಿಯಲ್ಲಿ (೨೪ ಸೆಪ್ಟೆಂಬರ್, ೨೦೧೦) ಮುದ್ರಿತವಾದ ಜಾಹಿರಾತು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಲಯಾಳಂ ಪದಗಳು ಮತ್ತು ಪದರಚನೆಗಳಿಗೆ ಓರೆಲಿಪಿಯನ್ನು ಬಳಸಿ ಮತ್ತು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಪದಗಳನ್ನು ಅದರ ಮೂಲ ಕಾಗುಣಿತದಲ್ಲಿ ಬರೆಯುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಸಂಗತಿಯನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ.

ಇಂಡಿಯಲೆ ಮತ್ತು ಎತ್ತವಂ ವಲಿಯ ಫುಟ್ ವೇರ್ ಅಂಡ್ ಬ್ಯಾಗ್

ಷೋರೂಮಿಲ್ ಸೂಟ್ ಕೇಸಿನುಮಾಯಿ ಒರು ಎಕ್ಸ್ ಕ್ಲೂಸಿವ್ ಫ್ಲೋರ್ ಆರಂಭಿಂಚು. ೭೫೦ ಸ್ಟೇರ್ ಫೀಟಲ್ ಲೇಡಿನ್ ಬ್ಯಾಗುಗಳ್, ಎಕ್ಸೆಕ್ಯೂಟಿವ್ ಬ್ಯಾಗುಗಳ್ ಲೆದರ್ ಆಕ್ಸೆಸರಿಸ್, ಫಾರ್ಮಲ್ ಚೆಂಟ್ಸ್ ವೇರ್, ಕ್ಯಾಷುಯಲ್ ವೇರ್, ಲೇಡಿನ್ ಸ್ಲಿಪ್ಪರುಗಳ್ ಪಾರ್ಟ್ ಸ್ಲಿಪ್ಪರುಗಳ್, ಕುಟ್ಟಿಗಳ್ಕುಯುಲ್ಲ ಎಕ್ಸ್ ಟ್ರಾಲ್ಟೈಟ್ ಫುಟ್‌ವೇರ್, ಎನ್ನಿವ ವಿವಿಧ ಸ್ಟೈಲಂ ಡಿಸೈನಿಲಂ ಅಡಿಡಾಸ್, ವುಡ್‌ಲ್ಯಾಂಡ್, ಐಡಿ ಸೈಚರ್ಸ್, ಫಿಲಾ ಈಗೋಸ್, ಲೀ ಕೂಪರ್ ತುಡಂಗಿಯ ಪ್ರಾಮಿಖಿ ಬ್ರಾಂಡುಗಳಲ್ ಆನಂದಪುರಿ ಒರು ಫ್ಯಾಷನ್ ಹಬ್ ಆವುನ್ನು (ವಿ. ಇ. ಆರ್. ನಾಯರ್ ೫೦೩).

ವಿವಿಧ ಭಾಗಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ, ಅರಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಸಿರಿಕ್ ಕೂಡ ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು. ಅರಬ್ಬಿಯಿಂದ ಅರಬಿಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೊಂಡಿತು, ಕೇರಳದ ಉತ್ತರ ಅಂಚಿನ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿನ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಕನ್ನಡ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು ಮತ್ತು ದಕ್ಷಿಣ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಕೇರಳದ ಸಿರಿಯನ್ ಕ್ರೈಸ್ತ ನಡುವೆ ಸಿರಿಕ್ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿತು. ಅವುಗಳ ದೇಶೀಯ ಲಿಪಿಗಳಾದ ವಟ್ಟೆಳೆತ್ತು, ಕೋಲೆಳೆತ್ತು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥ ಅಲ್ಲದೆ ಅರಬಿ, ಸಿರಿಕ್, ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಾಗೂ ಲ್ಯಾಟಿನ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯ ದೇಶೀಕರಣವು ಮೇಲೆ ಹೇಳಿದ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಜೊತೆಗೆ ಒಡ್ಡಿದ ಪ್ರತಿರೋಧವನ್ನೂ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ಭಾಷೆಗೆ ಅವಕಾಶ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಲೆಂದೇ ರೂಪುಗೊಂಡ ಸುಧಾರಿತ ಗ್ರಂಥ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೂ ಧರ್ಮಗ್ರಂಥಗಳು ಅನುವಾದಗಳಾಗುತ್ತಿವಾಗಲೇ, ಅರಬಿಮಲಯಾಳಂ ಮತ್ತು ಮಾಪ್ಪಿಳ ಸಾಹಿತ್ಯ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಅದನ್ನು ಪ್ರತಿರೋಧಿಸಿತು. ಈ ಸಂಪ್ರದಾಯವು ಅರಬಿ ಲಿಪಿಯನ್ನು ಮಾರ್ಪಡಿಸಿ ಅರಬಿ ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡಿತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ರಚಿಸಿದ್ದಲ್ಲದೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಈ ಲಿಪಿಯಲ್ಲಿ ಅರಬ್ಬಿ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಕುರಾನನ್ನು (೧೮೬೬), ಪರ್ಷಿಯನ್‌ನಿಂದ ಚಹರ್ ದವೇಶ (೧೮೮೩), ತಮಿಳಿನಿಂದ ಸುಕ್ಕಂ ಪದಪಾಟ್ಟುವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲಾಯಿತು. ದಿನಪತ್ರಿಕೆಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಮಾಸಿಕಗಳನ್ನೂ ನಡೆಸಲಾಯಿತು. ಅದೇ ಕಾರಣಕ್ಕೆ ಕೇರಳ ಸಂಸ್ಕೃತಕರಣಗೊಂಡ ಸಿರಿಯನ್ ಕ್ರೈಸ್ತರು ಸಿರಿಕ್ ವರ್ಣಮಾಲೆಯನ್ನು ಕುರ್ಸೊನಿಯಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಿದರು. ಇದಲ್ಲದೆ, ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ವಲಸಿಗ ಜನಸಮುದಾಯ ಕೂಡ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಬೀರಿವೆ.

ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದ ಇತಿಹಾಸವು ದೇಶೀ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಯಜಮಾನ ಭಾಷೆಯ ನಿರಂತರ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದ ಇತಿಹಾಸವಾಗಿದೆ. ಮಲಯಾಳಂ

ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅಧ್ಯಯನಕ್ಕೆ ತೊಡಗಿದರೆ ವಸಾಹತು/ವಸಾಹತೋತ್ತರ, ಸಂಸ್ಕೃತ/ದ್ರಾವಿಡ, ಭಾರತೀಯ ಅನ್ಯದೇಶ್ಯ, ಜನಪದ/ಬುಡಕಟ್ಟು ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳು ಎಲ್ಲ ಭಿನ್ನತೆಗಳನ್ನು ತಮಗೇ ಅರಿವಿಲ್ಲದೆ ತೊಡೆದು ಹಾಕುವ ಕಡೆಗೆ ತುಡಿದಿರುವ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಗಮನಿಸಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವಿಶ್ವ/ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಭಿತ್ತಿಯಲ್ಲಿ ಮುನ್ನೆಲೆಗೆ ಬಂದ ಏಕರೂಪೀಕರಣವು ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಸಾಹಿತ್ಯದ ದುರ್ದಶೆಯನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ವೈವಿಧ್ಯತೆಯು ಏಕರೂಪೀ ಮಾದರಿಗೆ ಸವಾಲೊಡ್ಡುತ್ತದೆ. ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಭಾಷೆಗಳೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯು ಬಹಳಷ್ಟು ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳೊಂದಿಗೆ ಅಂತರಸಂಬಂಧವನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಅದು ದ್ರಾವಿಡ, ಸೆಮಿಟಿಕ್, ಆರ್ಯ, ಮಂಗೋಲಿಯನ್ ಮತ್ತು ಕಕೇಷಿಯನ್‌ರಂತಹ ವಿವಿಧ ಜನಾಂಗೀಯ ಸಮುದಾಯಗಳ ಪ್ರಭಾವಕ್ಕೆ ಒಳಗಾಗಿದೆ. ಗ್ರೀಕ್, ರೋಮನ್, ಚೀನೀ ಕಡಲಪ್ರಯಾಣಿಕರು, ಬೌದ್ಧರು, ಜೈನರು, ಯಹೂದಿಗಳು, ಕ್ರೈಸ್ತರು, ಮುಸಲ್ಮಾನ ವ್ಯಾಪಾರಿಗಳು ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮದ ಯೂರೋಪ್ ವಸಾಹತುಷಾಹಿಗಳ ಪರಂಪರೆಗಳನ್ನು ಮೈಗೂಡಿಸಿಕೊಂಡಿದೆ. ಅವರೊಂದಿಗೆ ಉಂಟಾದ ಪರಸ್ಪರ ಸಂಬಂಧಗಳಿಂದಾಗಿ ಅನುವಾದಗಳು, ಸಾಹಿತ್ಯ ಪ್ರಕಾರಗಳು, ವಿಷಯಗಳು ಮತ್ತು ಶೈಲಿಗಳಿಗೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿವೆ. ೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯ ಗ್ರಂಥಗಳು ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿವೆ. ಸಂಸ್ಕೃತವು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸಿದಾಗ ಮಲಯಾಳಂನ ಪ್ರತ್ಯಯಗಳನ್ನು ತಮಿಳು ಪದಗಳಿಗೆ ಸೇರಿಸಲಾಯಿತು. (ಪೂಕು, ಚೂಡು, ತಳ್ಳು, ಮಂಡು ಇತ್ಯಾದಿ). ಇದನ್ನು ನಾವು ೧೪ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಲೀಲಾತಿಲಕಂನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು.

ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಥವಾ ಸಂಸ್ಕೃತಕರಣಗೊಂಡ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಾಗಿ ಜನರ ನುಡಿಯಾಗಿದ್ದ ಮಲಯಾಳಂನ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿರುವುದನ್ನು ಬ್ರಿಟಿಷ್‌ಪೂರ್ವ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಕುಂಜನ್ ನಂಬಿಯಾರ್ (೧೭೦೫-೧೭೭೦) ತಮ್ಮ ಪಂಚೇಂದ್ರೋಪಖ್ಯಾನಂನಲ್ಲಿ ಸಮುದಾಯವನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಕವಿಯು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಜನಪ್ರಿಯ ಭಾಷೆಗೆ ಮೊರೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಸುಸಂಸ್ಕೃತರು ಸಂಸ್ಕೃತ ಕವಿಗಳನ್ನು ಗೌರವಿಸಬಹುದು.

ಆದರೆ, ಅಶಿಕ್ಷಿತರಿಗೆ ಇದು ಮುದನೀಡದು.

ಸುರೂಪಿತ ಸುಂದರ ಕೇರಳ ಭಾಷೆಯು

ಸೈನಿಕರ ಒಂದು ಪಡೆಯಾಗಿ ಹೊಂದುವ ಆದರ್ಶಪ್ರಾಯ ಕ್ಷಿಪ್ತ ಸಂಸ್ಕೃತದಲ್ಲಿ

ಪಂಡಿತ ಕವಿಯ ಜಾಣ ಪರಿಹಾಸ್ಯ ಸೈನಿಕರನ್ನು ರೇಗಿಸುವುದು

ಆಗ ಅವರೆದ್ದು ನೋಡಿಹೋಗುವರು.

ಅತ್ತ ಜನನುಡಿಯ ಜೊತೆಗೆ ಬೆರೆತ

ಅಲಂಕರಣ, ಉಡುಪು ಮತ್ತು ವರ್ತನೆಗಳು

ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಮೆಚ್ಚುಗೆಯಾಗುವುದು

ಆಧುನಿಕ ಪ್ರಮಾಣೀಕೃತ ಮಲಯಾಳಂ ಒಂದು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯಾಗಿದೆ, ಇದು ಸುಮಾರಾಗಿ ಕೇರಳದ ಮಧ್ಯಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಅನ್ವಯಿಸುತ್ತದೆ (ಆಷ್‌ ಅಂಡ್ ಕುಮಾರಿ XXV). ಪರಿಶುದ್ಧ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ತಲುಪುವ, ಪ್ರಾಚೀನವಾದುದೇ ಹೊನ್ನು ಎನ್ನುವ ಮತ್ತು ಪರಿಶುದ್ಧತೆಯ ವಕ್ತಾರರ ಪ್ರಯತ್ನ ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿಲ್ಲ. ದ್ರಾವಿಡ ಮೂಲಕ್ಕೆ ವಾಪಸ್ಸಾಗುವ ಪಚ್ಚಮಲಯಾಳಂನಂತಹ ಚಳುವಳಿಗಳು ಯಾವುದೇ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಭಾವ ಬೀರಿಲ್ಲ. ೨೦೧೪ರ ಕೇರಳ ವಲಸೆ ಸಮೀಕ್ಷೆಯ ಪ್ರಕಾರ ಅಂತಾರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾಗಿ ಹರಡಿರುವ ೨.೩೬% ಮಿಲಿಯನ್ ಕೇರಳೀಯರಲ್ಲಿ ೯೦% ಜನರು ಮಧ್ಯಪೂರ್ವ ನಾಡುಗಳಲ್ಲಿ ನೆಲೆಸಿದ್ದಾರೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಥವಾ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೇರಳದ ಜನರು ಇತರೆ ಎಲ್ಲ ಭಾರತ ರಾಜ್ಯಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿದ್ದಾರೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಲೇ ದೇಶೀ ನಿವಾಸಿಗಳಾಗಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ವಿಪರ್ಯಾಯವೆಂದರೆ, ಭಾರತದ ಇತರೆ ರಾಜ್ಯಗಳಿಂದ ಬಂದಂತಹ ೩.೨ ಮಿಲಿಯನ್ ವಲಸೆ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಇತರೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಮಾತನಾಡುವವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡ ಕೇರಳ ಹಳ್ಳಿಗಳೂ ಕೂಡ ಬಹುಭಾಷಿಕವಾಗುವಂತೆ ಒತ್ತಡ ಹಾಕುತ್ತದೆ.

ದೇಶದ ಅನುವಾದ ನೀತಿಯು ಅದರ ಭಾಷಾ ಯೋಜನೆಯ ಭಾಗವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಭಾಷೆ, ಬರಹ, ಅನುವಾದಕರು, ಅವರ ತರಬೇತಿ, ಮೌಲ್ಯೀಕರಣ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ನೀಡಬೇಕಾದ ಉತ್ತೇಜನಗಳ ಕುರಿತು ಯೋಚಿಸುತ್ತದೆ. ಮಲೆಯಾಳಂ ಭಾಷೆಗೆ ಮತ್ತು ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅದರ ಸಹಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ, ಆಗುವ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಭಾಷಾ ಕುಟುಂಬ, ಪ್ರದೇಶ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕೃತಿಯ ಬೆಳಕಿನಲ್ಲಿ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿದೆ.

‘ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆದರೂ ಅದು ಒಂದೇ’ ಎಂಬ ಸಾಹಿತ್ಯ ಅಕಾಡಮಿಯ ಧ್ಯೇಯವಾಕ್ಯವನ್ನು ‘ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯವು ಒಂದೇ, ಏಕೆಂದರೆ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಬರೆಯಲಾಗುತ್ತದೆ’ ಎಂಬ ಅಯ್ಯಪ್ಪ ಪಣಿಕ್ಕರ್ ಜಾಣ್ಮೆಯ ಹೇಳಿಕೆಯು, ಅಕಾಡಮಿಯ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶವಾದ ಅನುವಾದವು ಪರಸ್ಪರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಭಾಷೆಗಳು ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಭಾವಿಸುವ ಬರಹಗಳನ್ನು ಒಯ್ಯುತ್ತಾ ಭಾರತೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ.

ಅನುವಾದವು ಸ್ಥಳೀಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಇರುವ ವಿದೇಶೀಯ ಗ್ರಹಿಕೆಯ ಕೊರತೆಯನ್ನು ತೊಡೆದುಹಾಕುತ್ತದೆ. ಅದು ತೌಲನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಚೌಕಟ್ಟುಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುತ್ತದೆ. ಪ್ರಕಾರಗಳು, ಚಳುವಳಿಗಳು ಮತ್ತು ವಿಚಾರಧಾರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳಲು ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಡುತ್ತದೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ನೆಲೆಗೊಂಡಿರುವ ಅನುವಾದದ ಸರ್ವತ್ರ ಸ್ವೀಕೃತಿಯು, ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ನುಂಗಿನೊಣೆಯುವಂತೆ ಬೆಳೆಯುತ್ತಲೇ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಪ್ರವಾಹದ ಮೂಲಕ ತನ್ನನ್ನು ತಾನೇ ಪೋಷಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಲೂ ಇದೆ. ಜೊತೆಗೇ ಅನುವಾದವು ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಬಹುತ್ವದ ನೆಲೆಗಳನ್ನು ಅಸ್ಥಿರಗೊಳಿಸುತ್ತಲೂ ಇದೆ. ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಮೂಲ ವಿದೇಶಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನೂತನವಾಗಿಸಿ ಅದರ ಮೌಲ್ಯ ವರ್ಧಿಸುವುದಾದರೂ, ಅದು ಯಾವಾಗಲೂ ಶ್ರೀಮಂತಗೊಳಿಸುವುದೇನೂ ಅಲ್ಲ, ಬಾಟಮ್‌ನ ಕತ್ತೆಮುಖವನ್ನು ಸೊಂಡಿಲಿಗೆ ಬದಲಿಸಿ ಮತ್ತು ಕ್ವೀನ್‌ಗಾಗಿ ಭಾಷಾಂತರಿಸಿದ್ದಂತೆ (ಎ ಮಿಡ್ ಸಮರರ್ ನೈಟ್ಸ್ ಡ್ರೀಮ್ ೧೧೧.ಇ.೧೧೨-೧೧೪) ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದಗಳು ತನ್ನ ಓದುಗರ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಸೂಕ್ಷ್ಮ ಸಂವೇದನೆಗಳನ್ನು ನಿರ್ದೇಶಿಸಿ ಅವುಗಳನ್ನು ರೂಢಿಸುವುದರಿಂದ ಅನುವಾದಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಗಂಭೀರವಾಗಿ ಪರಿಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅರ್ಥಾನುವಾದಗಳ (ಎಮ್‌ಆರ್ ನಾಯರ್) ವಿರುದ್ಧ ಸಂಜಯನ್‌ರ ಒಥೆಲೊ ನಾಟಕದ 'ಮೂಲಕ್ಕೆ ಬದ್ಧ ಆದರೆ ಮುಕ್ತ' ಎಂಬ ಅನುವಾದದ ಪರವಾದ ವಾದ ಮತ್ತು ಕುಟ್ಟಿಕೃಷ್ಣರವರ ಅನುಗತತರ್ಜುಮೆಯೆಪ್ಪಟ್ಟಿ ಎಂಬ ಅದರ ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಮೇರು ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಕರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಎತ್ತಿತೋರಿಸುತ್ತದೆ. (ಮರರ್). ಅಷ್ಟೇನೂ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಬಾರದಿದ್ದ ಕಾರಣ ತರ್ಜುಮೆದಾರರ ಸಹಾಯದ ಮೂಲಕ ಮಾಡಲಾದ ಕುಂಜಿಕುಟ್ಟಿನ ತಂಬುರನ್‌ರವರ ಹಾಫ್ಲೆಟ್ ಅನುವಾದ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ಬರಹವಾಗಿದೆ. ಬೆಂಜಮಿನ್ ಬೇಲಿಯವರ ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದಗಳು, ಪಿಲಿಗ್ರಿಮ್ಸ್ ಪೋಗ್ರೆಸ್‌ನ ಅನುವಾದಗಳು ಮತ್ತು ತನ್ನ ತೀರಿಕೊಂಡ ಹೆಂಡತಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕಾದಂಬರಿಯನ್ನು ಪೂರ್ಣಗೊಳಿಸಿದ ಸ್ಲೇಯರ್ ಸ್ಲೇನ್ ಎಂಬುವವರ ಕುತೂಹಲಕಾರಿ ರಚನೆಯ ಅನುವಾದ ಈ ಎಲ್ಲ ಕಡೆಗಳಲ್ಲೂ ಕೃತಿಯನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿದ ಇತರ ಸ್ಥಳೀಯ ಜನರ ಪಾತ್ರವನ್ನು ಕಡೆಗಣಿಸಲಾಗಿದೆ.

೧೯೯೦ರವರೆಗೆ ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಿಸಲಾದ ಪ್ರಮುಖ ಪಾಶ್ಚಾತ್ಯ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳ ಶೀರ್ಷಿಕೆಗಳನ್ನು ಅವಲೋಕಿಸಿದರೆ ಕ್ರಮವಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತ (ಶಿಶಿಳಿ), ಇಂಗ್ಲಿಷ್ (ಶಿಲೆ), ಬಂಗಾಳಿ (೩೦೮), ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆ (೧೬೮), ಫ್ರೆಂಚ್ (೧೩೨), ತಮಿಳು (೧೦೩) ಮತ್ತು ಜರ್ಮನ್ (೪೨) ಭಾಷೆಗಳಿಂದ

ಅನುವಾದ ನಡೆದಂತೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಸಂಖ್ಯೆಯ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಲಯಾಳಂನಿಂದ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಆಗಿರುವ ಅನುವಾದಗಳು ಅಪರೂಪವೆಂದೇ ಹೇಳಬಹುದು: ಇಂಗ್ಲಿಷ್ (೧೬೦), ತಮಿಳು (೭೦) ಮತ್ತು ಬಂಗಾಳಿ (೨೧) ಅನುವಾದಗಳಾಗಿವೆ. ಆದರೆ, ಕಳೆದ ೨೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಅನುವಾದವಾದ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಅಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಇಂಗ್ಲಿಷಿಗೆ ಅನುವಾದವಾಗಿರುವ ಕೃತಿಗಳೂ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚಿವೆ. ಈ ಅನುವಾದಗಳ ಗುಣಮಟ್ಟವು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಶಬ್ದಭಂಡಾರ, ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು ಮತ್ತು ಜ್ಞಾನಮೀಮಾಂಸೆಯನ್ನು ಸಮೃದ್ಧಗೊಳಿಸಿ ತನ್ಮೂಲಕ ಕೇರಳವು ವಿದೇಶಿ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜ್ಞಾನ ಹೆದ್ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಸಾಧಿಸುವ ಸಾಧನವಾಗಿ ಬಳಸಲು ಸಹಾಯಮಾಡಿವೆ.

ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಕೃತಿಗಳ ಸ್ಥಳೀಕರಣ/ದೇಶೀಕರಣವು, ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯವು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುವಲ್ಲಿ ಪಾತ್ರವನ್ನು ವಹಿಸಿವೆ. ಸುಕುಮಾರರ ಶ್ರೀಕೃಷ್ಣವಿಲಾಸಂ (೧೧ನೆಯ ಶತಮಾನ), ದಿವಾಕರರ ಅಮೋಘರಾಘವಂ (೧೨೯೯) ಮತ್ತು ಚೇರಮನರ ರಾಮಚರಿತಂ (೧೩ನೆಯ ಶತಮಾನ)ಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಯಥಾವತ್ತಾಗಿ ಬಳಸದೆ ದೇಶಿ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಾಸ ಪ್ರಯೋಗಗಳ ಬಳಕೆಯ ಮೂಲಕ ದೇಶೀಕರಣಗೊಳಿಸಿದ ಪ್ರಾರಂಭಿಕ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಉನ್ನೀಲಿಸಂದೇಸಂ, ವೈಶಿಕತಂತ್ರಂ ಚಂಪೂ ಮಹಾಭಾರತ ಮತ್ತು ರಾಮಾಯಣ, ಕಥಕಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಮತ್ತು ಒಳನುಡಿಗಳ ಭಾಷೆಗಳ ತುಲ್ಲಲ್ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳು ಹೇಗೆ ಅನುವಾದಗಳು ದೇಶಿ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅವನತಿಗೆ ತಳ್ಳುತ್ತವೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತವೆ. (ವಾರಿಯರ್ ಅಂಡ್ ಗುರುಕುಲ್ ೨೬೦-೬೧)ಕೇರಳ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ಲೆ೯೭೫ (ವಿ.ಸಿ. ಪಿಳ್ಳೈ), ಕಾಲಿಕಟ್ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯದ ೧೬೩೪ (ಎಂ.ಪಿ. ನಾಯರ್) ಪ್ರಕಟಿತ ಮತ್ತು ಅಪ್ರಕಟಿತ ಸಂಸ್ಕೃತ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ಹಲವಾರು ಖಾಸಗಿ ಗ್ರಂಥ ಸಂಗ್ರಹಗಳ ಹಸ್ತಪ್ರತಿಗಳನ್ನು ಅವುಗಳ ಭಾಷೆಯ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ಸ್ಥೂಲವಾಗಿ ಮಣಿಪ್ರವಾಳಂ (ಉದಾ ನಯನಾಮೃತಂ ಮಣಿಪ್ರವಾಳಂ), ಭಾಷಾ (ಉದಾ, ಅಮರಕೋಶಂ ಭಾಷಾ),ಮತುಪಚ (ಉದಾ: ಅಂಬೂಲೂರ ಪಚ) ಎಂದು ಮೂಲ ಮಲೆಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಅವುಗಳು ಕಾಯ್ದುಕೊಂಡಿರುವ ಸಾಪೇಕ್ಷ ಅಂತರದ ಆಧಾರದಲ್ಲಿ ವಿಂಗಡಿಸಬಹುದು. ಆಯುರ್ವೇದ, ವಾಸ್ತುಶಿಲ್ಪ, ವೈದ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಗಣಿತಶಾಸ್ತ್ರ, ಜ್ಯೋತಿಷ್ಯಶಾಸ್ತ್ರ, ಭಾಷಾಶಾಸ್ತ್ರ, ತಂತ್ರವಾದ, ಇತಿಹಾಸ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಕ್ಷೇತ್ರಗಳಂತಹ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುವಾದಗಳು ಮೇಲ್ವರ್ಗದವರಿಗಾಗಿ ಎಂದಾದರೆ ವಿಶ್ವಕರ್ಮಮೀಯಲಕ್ಷಣಂನ ಪೀಠಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುವಂತೆ 'ಮಣಿಪ್ರವಾಳಂಮಕ್ಕಿದುನ್ನೇನ'

ಪದಿಪ್ಪನ್ ಮಂದಚೇದಸ್ಸಂ' (ಎಳುತ್ತಚ್ಚನ್ ೨೫) ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನುವಾದಗಳು ಮಂದ ಬುದ್ಧಿಯ ಕೆಳದರ್ಜೆಯವರಿಗಾಗಿ ಇದ್ದುವೆಂದು ತಿಳಿಯಬಹುದಾಗಿದೆ.

ಸುಮಾರು ೧೫೯೯ರಲ್ಲಿ ಪಶ್ಚಿಮದ ಕೃತಿಯ ಮೊದಲ ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದವೆಂದರೆ ಜೇಕಬ್ ಪಲ್ಲುರುತಿಯವರ ಪೋರ್ಚುಗಿಸ್ ಭಾಷೆಯ ಅಕ್ವಾಸ್ ಡೊ ಸಿನೋಡೊ ಡೆ ಡಯಾಂಪರ ದ ಅನುವಾದ. ಅದು ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಮೇಲೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಆಧಿಪತ್ಯವನ್ನು ಕೊನೆಗಾಣಿಸಿದ ವಸಾಹತುಶಾಹಿ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆದ ಅನುವಾದವಾಗಿದ್ದು ಮೂಲಕೃತಿಯ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅನುವಾದವನ್ನು ಆಧರಿಸಿದೆ. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭಕಾಲದಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾಸಂಗ್ರಹಂ, ಭಾಷಾಪೋಷಣಿ, ವಿದ್ಯಾವಿನೋದಿನಿ ಮತ್ತು ರಸಿಕರಂಜಿನಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮಾಸಪತ್ರಿಕೆಗಳು, ನಿಯತವಾಗಿ ಪ್ರಕಟವಾಗುತ್ತಿದ್ದ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸುತ್ತಿದ್ದವು. ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುವಾದಗಳಾದ ಆಳಮರತ್ತಂ ಎಂದು ಕಾಮಿಡಿ ಆಫ್ ಎರಸ್ (೧೮೬೬), ಕಲಹಿನಿ ದಮನಕಂ ಎಂದು ಟೀಮಿಂಗ್ ಆಫ್ ದಿ ಷೂ (೧೮೯೩) ಷೇಕ್ಸ್ಪಿಯರ್ ಕೃತಿಗಳು, ಘಟಕವಧಂ ಎಂದು ಸ್ಥಳೀಯವಾಗಿ ಬರೆದ ಸ್ಲೇಯರ್ ಸ್ಲೇನ್ (೧೮೬೨)ಗಳಂತಹ ಸಾಹಿತ್ಯಕ ಅನುವಾದಗಳು ಧಾರವಾಹಿ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟವಾಗಿ, ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಕಾದಂಬರಿ, ಸಣ್ಣಕತೆ, ಪದ್ಯ, ನಾಟಕ ಇತ್ಯಾದಿ ಪ್ರಕಾರಗಳನ್ನು ತರುವಲ್ಲಿ ಕೇರಳಕ್ಕೆ ನೆರವು ನೀಡಿದವು. ಇಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಇದು ಭಾರತೀಯ ಹಾಗೂ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಕವಿತೆಗಳನ್ನು ತುಲನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ನೋಡಲು ಸಹಾಯಮಾಡಿತು. ಈ ಅಂಶವನ್ನು ಪಿ ಶಂಕರನ್ ನಂಬಿಯಾರರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಲೋಚನಂ (೧೯೨೩) ಮತ್ತು ಕುಟ್ಟಿಕೃಷ್ಣ ಮಾರರ ಸಾಹಿತ್ಯ ಭೂಷಣಂ (೧೯೨೮)ನಲ್ಲಿ ಕಾಣಬಹುದಾಗಿದೆ. ಅನುವಾದಗಳು, ರೂಪಾಂತರಗಳು, ಅನುಕರಣಗಳ ಮೂಲಕ ಅನುವಾದದ ನೇರ ಅಥವಾ ಪರೋಕ್ಷ ಪ್ರಭಾವವು ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯ ಮೇಲೆ ಆಗಿರುವುದನ್ನು ಕಾಣಬಹುದು. ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಪ್ರಭಾವವಿತ್ತೆಂದರೆ ಪರದೇಶಿ ಮೋಕ್ಷಯಾತ್ರ (೧೯೪೦) ಫುಲ್ಕಾಯಿ.. (೧೯೫೮) ಮತ್ತು ಘಟಕವಧಂ ಎಂಬ ಮೊದಲ ಮೂರು ಮಲಯಾಳಂ ಕಾದಂಬರಿಗಳು ಅನುವಾದಗಳಾಗಿದ್ದವು.

ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವಾದ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ವೈಯುಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಸಂಗ್ರಹಿಸಿ ನೋಡಿದ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಗಮನಿಸಿದರೆ ೧೮೦೦ರಿಂದ ನಿರಂತರವಾಗಿ, ಭಾರತೇತರ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನುವಾದಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಕೃತಿಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ತೋರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಮತ್ತು ಇದು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದ ನಂತರ ಶೀಘ್ರಗತಿಯಲ್ಲಿ ಸಾಗುತ್ತಿದೆ. ೧೮೦೦-೧೯೪೯ರ ಹದಿನೈದು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯು

ಕೇವಲ ೧೭೫. ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೭೭ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ೪೪ ನಾಟಕಗಳು, ೩೩ ಕವನಗಳು, ೧೫ ಸಣ್ಣ ಕಥೆಗಳು, ಒಂದು ಇತಿಹಾಸದ ಕುರಿತಾದ ಕೃತಿ ಮತ್ತು ೫ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಸೇರಿವೆ. ಮುಂದಿನ ನಾಲ್ಕು ದಶಕಗಳಲ್ಲಿ ಇದು ಸಾಕಷ್ಟು ಹೆಚ್ಚಿತು. ೬ ರಿಂದ ೭೦ಕ್ಕೆ ಏರಿತು. ೪೬೪ ಕಾದಂಬರಿಗಳು, ೯೯ ಕವನಗಳು, ೪೭ ಸಣ್ಣಕತೆಗಳು, ಇತಿಹಾಸ ಕೃತಿಗಳು ೪೪, ೨೩ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ೬ ಪ್ರಬಂಧಗಳು ಪ್ರಕಟವಾದವು. ೧೯೭೦-೭೯ ಅವಧಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟರೆ ಈ ಗತಿಯು ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ನಿರಂತರವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚುತ್ತಲೇ ಇದೆ.

	English	Russian	French	German	Greek	Spanish	Italian	Norwegian	Arabic	Chinese	Japanese	Kirghese	Persian	Polish	Danish	Czech	Bulgarian	Lettish	Swedish	Albanian	Indonesian	Portuguese	Serbo-	Ukrainian	Yiddish		
1800-50	3		0	0	0																					3	
1850-99	14		0	0	0																						14
1900-09	10		0	1	0																						11
1910-19	19		2	0	0																						21
1920-29	16		5	0	0										1												22
1930-39	27	2	9	0	0	1							2														41
1940-49	26	14	12	4	2	0	1	2					1	1	1												64
1950-59	86	51	36	4	8	1	5	4		3	1		2	3	1	1	1	1									208
1960-69	78	46	30	5	12	1	2	5	1	0	2	5	0	1	2	1	2							1	1	1	196
1970-79	41	18	5	8	2	2	3	0	2	3	1			0							1			1			87
1980-89	214	31	31	18	7	13	5	4	6	4	3	1		2					1	1		1					342
	534	162	130	40	31	18	16	15	9	10	7	6	5	6	4	3	2	2	2	1	1	1	1	1	2	1	1009

ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳ ಪೈಕಿ ಮಲಯಾಳಂನೊಂದಿಗೆ ಹೊಂದಿರುವ ದ್ವಿಭಾಷಿಕ ಮತ್ತು ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ಒಲವಿನಿಂದಾಗಿ ಸಂಸ್ಕೃತದಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳಾಗಿರುವ ಕಾರಣವನ್ನು ವಿವರಿಸಬಹುದಾಗಿದೆ. ಭೌಗೋಳಿಕವಾಗಿ ಸಂಪರ್ಕವಿಲ್ಲದ ಬಂಗಾಳಿಯಿಂದ ನಡೆದ ಅನುವಾದವನ್ನು ಅದರೊಂದಿಗಿನ ರಾಜಕೀಯ ಒಲವಿಗೆ ವಿವರಿಸಬಹುದೇನೋ. ಯಾವುದೇ ಭಾಷಾ ಸಂಪರ್ಕವಿರದೆ ಅಥವಾ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಿರದಿದ್ದರೂ ಮಧ್ಯಮವರ್ಗದ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಮಹಿಳೆಯರು, ವಿಧವೆಯರು ಮತ್ತು ಕೆಳವರ್ಗದ ಹಿಂದೂ ಸಮುದಾಯದ

ಬದುಕಿನ ಬಂಗಾಳಿ ಸಾಹಿತ್ಯ ಚಿತ್ರಣವು, ಕೇರಳವನ್ನು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು. ಕೇರಳದ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಾಕ್ಷರತೆ, ಓದುಗರು, ನಿಯತಕಾಲಿಕಗಳು ಮತ್ತು ಗ್ರಂಥಾಲಯ ಚಳುವಳಿಗಳು, ಇದರಲ್ಲಿ ಪ್ರಮುಖ ಪಾತ್ರ ವಹಿಸಿದವು (ಕರಸೆರಿ ೨೦೦೦: ೧೭೮-೮೪). ಕೇರಳ ಮತ್ತು ಪಶ್ಚಿಮ ಬಂಗಾಲ ಎರಡರಲ್ಲಿ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದ, ಸುಧಾರಣೆ, ನವೋದಯ ಮತ್ತು ಕಮ್ಯೂನಿಸಂಗಳಿಗೆ ನೀಡಿದ ಆದ್ಯತೆಗಳೇ ಬಂಗಾಳಿಯಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಕಾರಣವೆಂಬ ಕರಸೆರಿಯವರ ವಾದಕ್ಕೆ ಹಲವು ಮಲಯಾಳಂ ಕೃತಿಗಳು ಬಂಗಾಳಿಗೆ ಏಕೆ ಅನುವಾದವಾಗಿಲ್ಲವೆಂಬ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಹಾಕಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ೧೯೩೦-೯೦ರವರೆಗೆ ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಯ ಮೂಲಕ ಮಿಶನರಿ ಕಮ್ಯೂನಿಸಂ, ಬಂಗಾಳಿ ಮತ್ತು ರಷ್ಯನ್ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಿ ಅದನ್ನು ಪ್ರಜ್ಞಾಪೂರ್ವಕವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು. ಇಂತಹ ವೈವಿದ್ಯಮಯ ಪ್ರಭಾವವು ಮಲಯಾಳಂನ ಭಾಷೆ ಮತ್ತು ಸಾಹಿತ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಒಂದೇ ಕೃತಿಯ ಹಲವು ಅನುವಾದಗಳು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ತಾವೇ ಅನುವಾದ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವಿಕೆ ಮಲಯಾಳಂ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಇತರೆ ಲಕ್ಷಣಗಳಾಗಿವೆ. ಮಹಾಭಾರತ, ಪಂಚತಂತ್ರ, ಕಾಳಿದಾಸ ಮೊದಲಾದ ಮಹಾಗ್ರಂಥಗಳ ಹಲವು ಅನುವಾದಗಳಾಗಿದ್ದು ಮಲಯಾಳಂನ ಬೆಳವಣಿಗೆಯ ಗತಿಯನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ೨೦ನೆಯ ಶತಮಾನದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ಅನುವಾದವು ಎಷ್ಟರಮಟ್ಟಿಗೆ ಪಾಂಡಿತ್ಯದ ಹೆಗ್ಗುರುತಾಗಿತ್ತೆಂದರೆ ಸಂಸ್ಕೃತದ ಬಹಳಷ್ಟು ಧರ್ಮನಿರಪೇಕ್ಷ, ಧಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃತಿಗಳು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದವು.

ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ಇತರೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಅನುವಾದದ ಕುರಿತ ಕೆ. ಎಂ. ಜಾರ್ಜ್‌ರ ೧೮೮೦-೧೯೯೦ರ ಅಪರಿಪೂರ್ಣ ಮಾಹಿತಿಯು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ (೮೧-೮೩) ಅವುಗಳ ಪ್ರಭಾವವನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ ವಾಸ್ತವವಾದ ಮತ್ತು ನವೋದಯ ಕಥೆಗಳು ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ತಲುಪಿತು. ರಷ್ಯ ಮತ್ತು ಫ್ರೆಂಚ್ ಅನುವಾದಗಳು ಕ್ರಮವಾಗಿ ಎಂಟು ಮತ್ತು ಹತ್ತರಿಂದ ೧೧೨ ಮತ್ತು ೫೦೦ರವರೆಗೆ ಏರಿತು, ಇದು ಮಲಯಾಳಂ ಲೇಖಕರನ್ನು ಸಾಕಷ್ಟು ಗಮನಾರ್ಹವಾಗಿ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು.

ಮೂವತ್ತರ ದಶಕ ಮತ್ತು ನಲವತ್ತರ ದಶಕದ ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ, ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಬರಹಗಾರರು, ಕೇರಳದ ಬುದ್ಧಿಜೀವಿಗಳ ಪೈಕಿ ಅತಿಮೆಚ್ಚುಗೆಯ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದರು. ವಿಕ್ಟರ್ ಹೂಗೊ, ಮೋಪಾಸಾ, ಇಬ್ಸನ್, ಚಿಕಾನ್, ಗಾರ್ಕಿ ಮತ್ತು ಟಾಲ್‌ಸ್ಟಾಯ್ ಇಲ್ಲಿನ ಜನಪ್ರಿಯ ಲೇಖಕರಾಗಿದ್ದರು. ಈ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿಯೇ ಈ ಮಹಾಚೇತನಗಳ

ಜೊತೆಗೆ ನಿಕಟ ಸಂಪರ್ಕದಿಂದಾಗಿ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಮಲಯಾಳಂ ಬರಹಗಾರರಲ್ಲಿ ಕೆಲವರ ಸೃಜನಶೀಲ ಪ್ರತಿಭೆಯು ಅರಳಿತು. ಆದರೆ ಈ ಮಹಾನ್ ವಿದೇಶಿ ಲೇಖಕರ ಬಹುತೇಕ ಕೃತಿಗಳು ೧೯೪೭ರ ನಂತರವೇ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಬಂದಿತು. (ಜಾರ್ಜ್ ಲಿ.).

ಅನುವಾದದ ಸಾಂಸ್ಥಿಕರಣವನ್ನು 'ಕೇಸರಿಯಲ್ಲಿ' ಕಾಣಬಹುದು, ಸುಮಾರು ೧೨೦ ವಿವಿಧ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಭಾಷೆಗಳ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಅನುವಾದ ಮಾಡುವ ಮಹತ್ತರ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಗಮನವನ್ನು ಹರಿಸಿದ್ದ ಎ ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯವರು ಯುವ ಮಲಯಾಳಿಗಳು ಆ ಕೃತಿಗಳಿಂದ ಪ್ರೇರಿತರಾಗಬೇಕೆಂದು ಆಶಿಸಿದ್ದರು.

ಕೆ.ಪಿ. ಶಂಕರ ಮೆನನ್, ಚಂಗಂಪುಳ ಮತ್ತು ಎಸ್ ಗುಪ್ತನ್ ನಾಯರ್ ರಂತಹ ಬರಹಗಾರರನ್ನು ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಮೇರುಕೃತಿಗಳನ್ನು ಅನುವಾದಿಸಲು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಾಯಿತು. ಬಾಲಕೃಷ್ಣ ಪಿಳ್ಳೆಯರಿಂದ ಸಂಪಾದಿತವಾದ ಪ್ರಬೋಧಕನ್ ಮತ್ತು ಕೇಸರಿ ವಾರಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಅನುವಾದಗಳನ್ನು ಪ್ರಕಟಿಸಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ನಂತರ ಮಾತೃಭೂಮಿ ಮತ್ತು ಮಂಗಲೋದಯಂ ಕೂಡ ಇಂತಹ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆ ನೀಡಿತು. ಹೀಗಾಗಿ ಗದ್ಯವು ಬಹಳಷ್ಟು ಜನಪ್ರಿಯತೆಯನ್ನು ಗಳಿಸಿತು (ಜಾರ್ಜ್ ಲಿ.).

ಚಂಗಂಪುಳ ಎಂಬ ಮಲಯಾಳಂನ ಹೆಸರಾಂತ ರಮ್ಯತಾವಾದಿ (ರೊಮ್ಯಾಂಟಿಕ್) ಕವಿಯು ಚೆಕವ್, ಗೆರಾರ್ಡ್ ಜಾಪ್ ಮನ್, ಸನಿತ್ಸು ಮುಷಕೋಜಿ, ಮಟೆರ್ಹುಲೆ, ಉಲ್ ಗೆಟ್ಟಿಸ್ಟ್ರಿಡ್, ದ ಮೊಪಾಸ, ಚಾರ್ಲ್ಸ್ ಲಾಂಬ್ ಟೆನಿಸನ್, ಟ್ಯಾಗೋರ್ ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳ ಇತರೆ ಮೇರು ಕೃತಿಗಾರರ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಇಂಗ್ಲಿಷಿನಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಅನುವಾದಿಸಿದರು. ಕೇಸರಿಯ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಪ್ರತಿಧ್ವನಿಸುತ್ತಾ ಅವರು ಹೀಗೆಂದು ಘೋಷಿಸಿದರು:

ನಮ್ಮ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಜನಪ್ರಿಯಗೊಳಿಸಲು ಮತ್ತು ಹೊಸ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ರಚಿಸಲು ಜಾಗರೂಕತೆಯಿಂದ ಮತ್ತು ಭಾವುಕತೆಯಿಂದ ಪಾಶ್ಚಿಮಾತ್ಯ ಸಾಹಿತ್ಯವನ್ನು ಓದಿ ಆನಂದಿಸುವ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ನಮಗೆ ಇನ್ನೆಂದೂ ಸಂಸ್ಕೃತವು ಬಹಳ ಉಪಯೋಗಕ್ಕೆ ಬರುವಂತಹದಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಹಳೆಯ ತಲೆಮಾರಿನವರ ಕುರಿತಾದ ಅತಿಯಾದ ಅಭಿಮಾನವನ್ನು ನಿಗ್ರಹಿಸಲು ಮಲಯಾಳಿಗಳಿಗೆ ಯೂರೋಪಿಯನ್ ಸಾಹಿತ್ಯದ ಅತ್ಯುತ್ತಮ ಕೃತಿಗಳನ್ನು ಪರಿಚಯಿಸಬೇಕು (ಸಿ.ಕೆ. ಪಿಳ್ಳೆ ೨೦೧೭).

ಭಾಷಾ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯವಾದವು ಭಾಷಾ ಐಡೆಂಟಿಟಿಯ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಇಳಿದಿರುವುದರಿಂದ ರಾಜ್ಯದಿಂದ ಮನ್ನಣೆ ಪಡೆಯದ ಭಾಷೆಗಳು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಕಡೆಗಳೆಸಲ್ಪಟ್ಟಿ

ಭಾಷೆಗಳಾಗಿ ಪರಿಣಮಿಸಿವೆ. ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಭಾಷೆಗಳ ಹಕ್ಕುಗಳ ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯು ದೇಶಕ್ಕೆ ಅಪಾಯವೊಡ್ಡುವುದರಿಂದ, ಏಕಭಾಷೀಯ ಫ್ಯಾಸಿಸಂ ಭಾಷಾ ಬಾಹುಳ್ಯವನ್ನು ಬಹುಭಾಷಿತ್ವವನ್ನು ತನ್ನೊಂದಿಗೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ವಿಫಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಕೇರಳವು ಕೂಡ ಎಂದಿಗೂ ಬಹುಭಾಷೀಯ ಮತ್ತು ಬಹುಸಾಹಿತ್ಯಕ ಸಂಪ್ರದಾಯಗಳನ್ನು ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಲಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯತೆ ಪಡೆದ ತ್ರಿಭಾಷಾ ಸೂತ್ರ ಹಾಗೂ ವಾಸ್ತವಿಕ ಚತುರ್ಭಾಷಾ ಶಿಕ್ಷಣ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಿಂದಾಗಿ ಕೇರಳದ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರು ಬಹುಮಟ್ಟಿಗೆ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿಯಲ್ಲಿ ಸೇರಲು ತಮ್ಮ ಮಾತೃಭಾಷೆಯನ್ನು ತ್ಯಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಮುಖ್ಯವಾಹಿನಿ ಮಲಯಾಳಂ ಅಥವಾ ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷನ್ನು ಕಲಿಕಾ ಮಾಧ್ಯಮವಾಗಿ ಬಳಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಜ್ಯ ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಅಥವಾ ಮಲಯಾಳಂ ಅನ್ನು ಬಳಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಜ್ಯ ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರ ಮಂಡಲಿಗಳು ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಮತ್ತು ಹಿಂದಿಯನ್ನು ಖಡ್ಡಾಯ ವಿಷಯವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿವೆ. ವಿವಿಧ ಶಾಲೆಗಳು ಸಂಸ್ಕೃತ, ಅರಬ್ಬಿ ಅಥವಾ ಫ್ರೆಂಚನ್ನು ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯಗಳಾಗಿ ಬೋಧಿಸುತ್ತಿವೆ. ರಾಜ್ಯ ಜನತೆಯನ್ನು ರಾಜ್ಯ (ಗುರುತಿನವರಾಗಿ) ಐಡೆಂಟಿಟಿಗಳಾಗಿ ಕ್ರೋಢೀಕರಿಸಲು, ಅಪರೂಪಕ್ಕೆ ಗಡಿಪ್ರದೇಶವನ್ನು ಹೊರತುಪಡಿಸಿ, ರಾಜ್ಯದ ಶಾಲೆಗಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮಾತೃಭಾಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಲಿಕೆಯ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಿಲ್ಲ. ಇದು ಭಾಷೆ, ವ್ಯಾಕರಣ, ಜನರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಗಳ ಅಸ್ತಿತ್ವದ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧವನ್ನು ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವಂತಾಗುತ್ತದೆ (ಅಗಂಬೆನ್ ೬೯). ಹೀಗಾಗಿ ಅನುವಾದದ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಪುನರ್ ಕ್ರಿಯಾಶೀಲಗೊಳಿಸುವುದು ಬಹುಬಾರಿ ಹಕ್ಕು ಪ್ರತಿಪಾದನೆಯ ರಾಜಕೀಯ ಕ್ರಿಯೆಯಾಗುತ್ತದೆ.

ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಕೃತಿಗಳ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾಣುವ ಸಾಪೇಕ್ಷ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದಲ್ಲಿ ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಬಳಕೆಯೇ ಕಾರಣವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ಸಂಸ್ಕೃತ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳ ಮೌಖಿಕ ಹಾಗೂ ಬರಹ ಅನುವಾದಗಳು, ಮಧ್ಯಯುಗದ ಕೇರಳವು ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರೆಯಲು ಹಾಗೂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ಬಲಿಷ್ಠಗೊಳಿಸಲು ನೆರವು ನೀಡಿದವು. ಇಂಗ್ಲಿಷಿನ ಪ್ರಾಬಲ್ಯದಿಂದಾಗಿ ಇಂತಹ ಜ್ಞಾನ ಕ್ಷೇತ್ರ ಅನುವಾದ ಕಾರ್ಯವು ಎರಡನೆಯ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಪಡೆದು ಸಾಹಿತ್ಯ ಅನುವಾದವು ಮೇಲುಗೈ ಸಾಧಿಸಿ ಪ್ರಮುಖವಾಯಿತು. ಇಂಗ್ಲಿಷ್ ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣದ ಭಾಷೆಯಾಗಿರುವ ವಾಸ್ತವಾಂಶವು, ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷೆಯನ್ನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಚರ್ಚೆಯ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಸಶಕ್ತಗೊಳಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಷ್ಟವನ್ನು ಒಡ್ಡಿದೆ. ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಸಾಹಿತ್ಯವು ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳಾಗಿ, ವಿವರಣೆಗಳಾಗಿ

ಮತ್ತು ಅನುಕರಣಗಳಾಗಿ ತಮಿಳು, ಸಂಸ್ಕೃತ, ಪಾಲಿ, ಪರ್ಷಿಯನ್-ಸಿರಿಕ್, ಅರಬ್ಬಿ ಮತ್ತು ಇತರೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳಿಂದ ಮಲಯಾಳಂಗೆ ಬಂತು. ಮಲಯಾಳಂನಲ್ಲಿ ವೈಜ್ಞಾನಿಕ ಅನುವಾದದ ಆರಂಭವು ಬೈಬಲ್ ಅನುವಾದದಿಂದ ಆರಂಭವಾಯಿತು. ಇದು ದ್ವಿಭಾಷಾ ಮತ್ತು ಬಹುಭಾಷಾ ವ್ಯಾಕರಣ, ಶಬ್ದಕೋಶ, ಮುದ್ರಿತ ಕೃತಿಗಳು ಮತ್ತು ಅಧ್ಯಯನಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಟಗೊಂಡಿತು ಮತ್ತು ಕಾಲಾಂತರದಲ್ಲಿ ಇದು ಕೇರಳದೊಳಗೆ ಇರುವ ಇತರ ಭಾಷೆಗಳ ಬೆಳವಣಿಗೆಯನ್ನೂ ಪ್ರಭಾವಿಸಿತು.

ಕೇರಳದ ಪ್ರಬಲ ಭಾಷೆಯಾದ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಲಯಾಳಂ, ಇಂದು ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ವಾಸವಾಗಿರುವ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರ ಕೇವಲ ಒಂದು ಹೆಚ್ಚುವರಿ ಭಾಷೆಯಾಗಿದೆ. ಇದು ತಮ್ಮ ಭಾವನಾತ್ಮಕ ಹಾಗೂ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಗುರುತಿನ ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ಆ ಜನರು ಬಳಸುವ ಮತ್ತು ತಮ್ಮನ್ನು ತಾವು ಗುರುತಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಸ್ಥಳೀಯ ಭಾಷೆಗಳಿಗೆ ಪರ್ಯಾಯವಲ್ಲ. ಇತರೆ ಭಾಷೆಯ ಭಾಷಿಕರು ಬಾಷಾ ಮಿಶ್ರಣ ಇಲ್ಲವೇ ಭಾಷಾ ಜಿಗಿತದ ಹೊತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಮಾತೃಭಾಷೆಗೆ ಮೊರೆಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಇದು ಮಲಯಾಳಂನೊಂದಿಗೆ ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಹಲವು ಭಾಷೆಗಳು ಹೇಗೆ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯತಂತ್ರ ಉದ್ದೇಶಗಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಲಯಾಳಂ ಬಳಸುವವರು ಸೃಜನಾತ್ಮಕವಾಗಿ ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಸಾಧನೆಗೆ ಬಳಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಅನುವಾದದ ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಇತರೆ ಭಾಷೆಗಳ ಮೇಲೆ ಅದರ ಪ್ರಭಾವ ಅತ್ಯಲ್ಪವೇ ಸರಿ. ಒಂದು ಸ್ವತಂತ್ರ ಭಾಷೆಯ ನಿಯತ ಬಳಕೆಯಿಂದಾಗಿ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವ ಪ್ರಕ್ರಿಯೆಗೆ ಆಡಿಯಾಗುತ್ತದೆಂಬ ವಾದವನ್ನು ದ್ವಿಭಾಷಿಕತೆ ಮತ್ತು ಅನುವಾದ ಕುರಿತ ಅಧ್ಯಯನಗಳು ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ವಿದೇಶದಲ್ಲಿರುವ ಮಲಯಾಳಂ ಭಾಷಿಕರು ಮಲಯಾಳಂ ಅನುವಾದಗಳ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮುಂದಿಡುತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಇತರೆ ಭಾರತೀಯ ಭಾಷೆಗಳನ್ನು ಆಡುವ ಶ್ರಮಜೀವಿಗಳು ಕೇರಳದ ಒಳಗಡೆ ಹರಡಿದ್ದರೂ ಅವರು ಮಲಯಾಳಂನಿಂದ ತಮ್ಮ ಭಾಷೆಗೆ ಅನುವಾದಿಸುವ ಒತ್ತಾಯವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅನುವಾದ ಮತ್ತು ಪ್ರಮಾಣಿತ ಮಲಯಾಳಂ ಪರಸ್ಪರ ಸಹಬಾಳ್ವೆಯನ್ನು ನಡೆಸುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ಸಂಪರ್ಕ ಭಾಷೆಯಾಗಿ ಮಲಯಾಳಂನ ಬಳಕೆಯು ಕೇರಳದ ಬಹುಭಾಷಿಕ ವ್ಯವಹಾರ ಮತ್ತು ಅನುವಾದಗಳಿಗೆ ಅಪಾಯ ಒಡ್ಡುವುದಿಲ್ಲ.

ಕನ್ನಡಕ್ಕೆ : ಹೇಮಾದೇವಿ

References

- Agamben, Giorgio. Means Without End: Note on Politics. Trans. Vincenzo Bennett and Cesare Casarino. Minneapolis and London: University of Minnesota Press, 2000.
- Anujan, OM. "The deflected generation." India International Centre Quarterly 15.3 (1988): 129-133.
- Asher, R E and T C Kumari. Malayalam. London: Routledge, 1997. Book.
- European Commission. "Europa: Languages and Europe. FAQ: What does the EU's policy of multilingualism cost?" 2006. 6 March 2007. <<http://europa.eu/languages/#8>>.
- Even-Zohar, I. "The Position of Translated Literature within the Literary Polysystem." The Translation Studies Reader. 2nd. London and New York: Routledge, 2004. 199-204.
- Even-Zohar, I. "The Position of Translated Literatures within the Literary Polysystem." The Translation Studies Reader. Ed. L Venuti. London: Routledge, 1978/2004. 199-204.
- Ezhuthachan, KN. Manipravalam: Muthum Pavizhavum. Kottayam: SPSS, 1974. Print.
- Gazzole, Michele and Francois Grin. "Is ELF more Effective and Fair than Translation? An Evaluation of EU's Multilingual Regime." IJAL 23.1 (2013): 93-107. Print.
- George, KM. Western Influence on Malayalam Language and Literature. New Delhi: Sahitya Akademi, 1972. Print.
- Grenfell, BP and ASP Hunt. "Mime and Farce. P.Oxy. 413." The Oxyehynchus Papyri Series. Ed. BP Grenfell and ASP Hunt. Vol. III. London: The Egyptian Exploration Fund—Greco-Roman Branch, 1903. Print.

Grutman, Rainier. "Self-Translation." Routledge Encyclopedia of Translation Studies. Ed. Mona Baker and Gabriela Saldana. London and New York: Routledge, 2009. 182-186.

Hobsbawam, E J. Nations and Nationalism since 1780: Programmes, Myth, REality. Cambridge: Cambridge University Press, 1990. Print.

House, Julianne. "English as a Global Lingua Franca: A Threat to Multilingual Communication and Translation?" Global English 47.3 (2014): 363-76.

Hultsch, E. "Zum Papyros 413 aus Oxyrhynchos." Hermes 39 (1904): 307-11. Print.

Huntington, Samuel P. Clash of Civilizations and Rethinking World Order. New Delhi: Penguin, 1996. Print.

Marar, Kuttukrishna. "Anugathatarjamayepatti." Marar, Kuttikrishna. Sahitya Sallapam. 5th Edition. Kottayam: Marar Sahitya Prakasam, 1946/1999.

Mayalerts, Raine and Adriana Serban. "Introduction: Multilingualism at Cinema and Stage: A Translation Perspective." n.d. 1-12.

i Earlier Malayalam printed works like the Bible translated Rev. Philipose Ramban (Bombay, 1811), and Samkshepa Vedartham (Rome, 1772) used Granta Script for printing. The Latin text Hortus Malabaricus (Amsterdam, 1678-1703) had plants in Latin, Arabic, Devnagari and Granta scripts; and it had two testimonials in Malayalam—one each in Granta and Vattezhuthu; and a Kannada testimonial in Nagari script. However, Granta script got institutionalized as Bailey used it for printing.

Mayalerts, Reine. "Heterolingualism in/and Translation: How Legitimate are the Other and his/her Language? An Introduction." Target 18.1 (2006): 1-15. Print.

Nair, M R. "Othello - Tharjamayepatti." Mathrubhumi 15 September 1940: v-xiv.

Nair, MM Purushothaman. Thaliyola Grandhasoochi. Calicut: Malayalam Department, Calicut University, 1986. Print.

Nair, V R Prabodhachandran. Bhashasasthra Nikhandu. Thiruvananthapuram: The State Institute of Languages, 2012. Print.

Nasrani Deepika. "Kacheri Malayalam Kayyethuth." Nasrani Deepika 1 September 1890: Editorial. Newspaper.

—. "Malayala Bhashayum Oudyogika Prakhyapanavum." Nasrani Deepika 28 April 1923: Editorial. Newspaper.

Paniker, K Ayyappa. Spotlight on Comparative Indian Literature. Calcutta: Papyrus, 1992.

Pattanayak, DP. Languages of India. n.d.

Pillai, Changampuzha Krishna. Changmpuzha Kruthikal. Kottayam: SPSS, 1974.

Pillai, V Chandrasekharan. Malayala Granthasoochi. Thiruvananthapuram: Oriental Research Institute and Manuscript Library, 1991. Print.

Radhakrishnan, V S. Paschathya Svaadheenam Changampuzha Krishnapillayil. PhD Dissertation. Kottayam: Unpublished, 1992.

Rai, P Shivaprasad. "Sariti: A 2000 year old bilingual Tulu-Greek play." International Journal of Dravidian Linguistics 14 (1985): 320-30. Print.

Raveendran, PP. "Decolonization and the Dynamics of Translation: An Essay in Historical Poetics." Indian Literature 53.4 (252) (2009): 214-25.

Sadasivan, M P. Bhashayum Paribhashayum. Thiruvananthapuram: State Institute of Languages, 2008.

Sastri, R. Shama. "A Greek farce with Old Kannada passages." Annual Report of the Mysore Archaeological Department. Bangalore, 1926.

Shuttleworth, M and M Cowie, Dictionary of Translation Studies. Namchester: Jerome, 1997.

The Hindu. "Sequel to 'Lajja' to be released in Malayalam." 23 April 2009. THE Hindu: Online edition of India's National Newspaper. 6 April 2013. <<http://www.hindu.com/2009/04/23/stories/2009042356910400.htm>>.

Varier, MR Raghava and PM Rajan Gurukkal. Keralacharithram. Edappal: Vallathol Vidyapeedam, 1991.

Vidysamgraham. "Editorial." Vidyasamgraham 1867.

AUTHORS

Dr. D. P. Pattanayak

Eminent Linguist
Bhuvanewara, Patna

Dr. Omkar. N. Koul

Director CIIL (Retired), Mysore
New Delhi

Dr. Raj Kumar

Professor
Delhi University
New Delhi

Dr. Joseph Koyippally

Central University of Kerala
Kasaragod, Kerala

Dr. Ushadevi Ainavolu

Professor (Retired)
Potti Sri Ramulu Telugu University
Hyderabad

Dr. Udaya Kumar

JNU, New Delhi

Dr. Rita Kothari

Professor
IIT, Gandhinagar, Gujrat

Dr. Kamalakar Kadave

Professor
Ahmadnagar
Maharashtra

Dr. Chandrani Chatterjee

Savitri Bai Phule Pune
Univesrity, Pune

Dr. S. Carlos

Professor (Retired)
Bangalore University

Dr. Vanamala Vishwanatha

Professor
Ajim Premji University
Bengaluru

Dr. Rajendra Chenni

Professor
Kuvempu University
Shivamogga Dist

Dr. P. P. Giridhar

Professor (Retired)
CIIL, Mysore

Sri Riyaz Ahmed Bode

Kalaburgi

Dr. Niladri Shekar Dash

Linguistic Research Unit
Indian Statistical Institute
203, B.T. Road, Kolkata

Dr. S. Siraj Ahmed

Sahyadri College
Shivamogga

ಅನುವಾದಕರ ವಿಳಾಸಗಳು

1. ಶ್ರೀಮತಿ ಶಿಲ್ಪಾ ವೆಂಕಟೇಶ್, ನಂ.251, 12 ಬಿ ಕ್ರಾಸ್, 1 ಬಿ ಮೇನ್, ವೆಸ್ಟ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ಡ್ ರೋಡ್, ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿಪುರಂ, ಬೆಂಗಳೂರು
2. ಶ್ರೀ ಎಸ್. ನಿಸಾರ್ ಅಹಮದ್, ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಕಮಲಾಪುರ, ಹೊಸಪೇಟೆ, ಬಳ್ಳಾರಿ ಜಿಲ್ಲೆ-583221
3. ಡಾ. ಮಿಥುನ್ ಚಕ್ರವರ್ತಿ, ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ವಿಭಾಗ, ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.
ದೀಪಾ ಆರ್. ಪಿ., ಸಹಾಯಕ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಕಂಪ್ಯೂಟರ್ ಸೈನ್ಸ್ ವಿಭಾಗ, ಎಸ್.ಡಿ.ಎಂ. ಕಾಲೇಜು, ಉಜಿರೆ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆ.
4. ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ವೆಂಕಟರಮಣ ಐತಾಳ, ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ನೀನಾಸಂ ರಂಗಶಿಕ್ಷಣ ಕೇಂದ್ರ, ಹೆಗ್ಗೋಡು, ಸಾಗರ ತಾಲೋಕು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ ಜಿಲ್ಲೆ- 577417
5. ಡಾ. ಎನ್.ಎಸ್. ಗುಂಡೂರ, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನ ವಿಭಾಗ, ತುಮಕೂರು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ತುಮಕೂರು
6. ಡಾ. ಬಿ.ವಿ. ರಾಮಪ್ರಸಾದ್, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಧ್ಯಯನ ಹಾಗೂ ಸಂಶೋಧನ ವಿಭಾಗ, ಕುವೆಂಪು ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ, ಶಂಕರಘಟ್ಟ, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-577451.
7. ಡಾ. ಎಚ್.ಸಿ. ನವೀನ್ ಕುಮಾರ್ (ನವೀನ್ ಹಳೆಮನೆ), ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಧ್ಯಾಪಕರು, ಸರ್ಕಾರಿ ಪದವಿ ಪೂರ್ವ ಕಾಲೇಜು, ಲಕ್ಷ್ಮೀಪುರ, ವಿ.ಜಿ. ದೊಡ್ಡಿ ಮೂಲಕ, ರಾಮನಗರ ತಾಲೂಕು ಮತ್ತು ಜಿಲ್ಲೆ.
8. ಡಾ. ಶ್ರೀಪಾದ ಭಟ್, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-65.
9. ಡಾ. ಜಿ. ವೀರಭದ್ರಗೌಡ, ಕನ್ನಡ ವಿಭಾಗ, ಕೃಷಿ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾಲಯ, ಜಿಕೆವಿಕೆ, ಬೆಂಗಳೂರು-65.
10. ಶ್ರೀಮತಿ ಹೇಮಾದೇವಿ, ಬೆಂಗಳೂರು.
11. ಡಾ. ಎಸ್. ಸಿರಾಜ್ ಅಹಮದ್, ಸಹ ಪ್ರಾಧ್ಯಾಪಕರು, ಸ್ನಾತಕೋತ್ತರ ಇಂಗ್ಲಿಶ್ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು ಸಂಶೋಧನಾ ವಿಭಾಗ, ಸಹ್ಯಾದ್ರಿ ಕಲಾ ಕಾಲೇಜು, ಶಿವಮೊಗ್ಗ-577203.